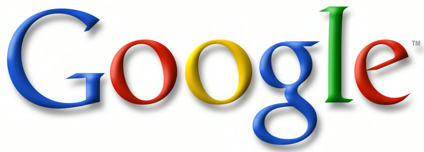
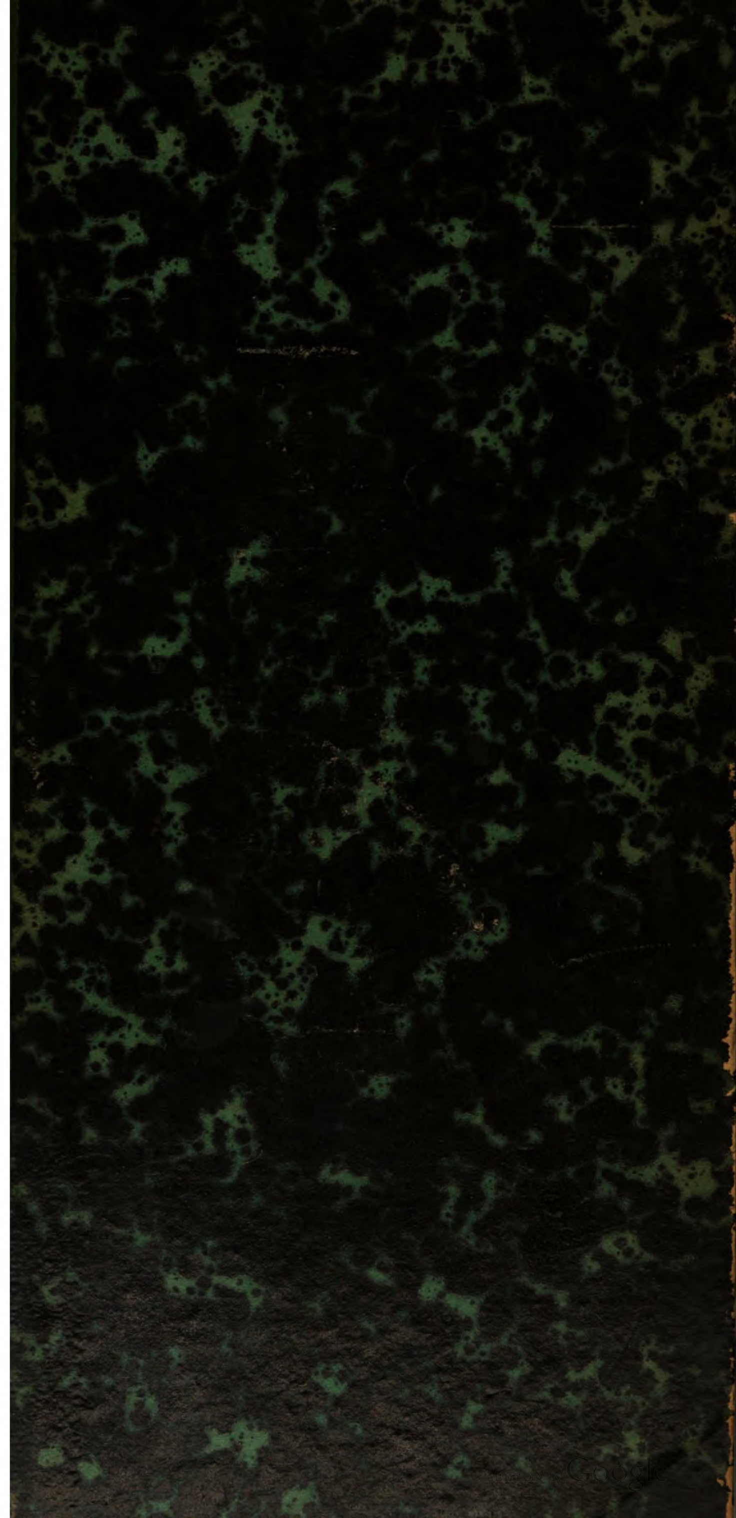

HARVARD
UNIVERSITY
ARNOLD
ARBORETUM
PRESENTED ~ BY ~
CHARLES ~ SPRAGUE ~ SARGENT
1892

I. GAUDIN

FLORA HELVETICA.

VOL. III.

TYPIS EX OFFICINA
ORELLII, FUESSLINI ET SOCIORUM.

FLORA HELVETICA

SIVE

HISTORIA

STIRPIUM HUCUSQUE COGNITARUM

IN

HELVETIA

ET

IN TRACTIBUS CONTERMINIS

AUT

SPONTE NASCENTIUM AUT IN HOMINIS ANIMALIUMQUE USUS VULGO CULTARUM

CONTINUATA.

AUCTORE I. GAUDIN, V. D. M.

ECCLESIAE NEVIDUNENSIS PASTORE, IN ACADEMIA LAUSANNENSI BOTANICES PROFESSORE HONORARIO, SOC. SCIENT. NAT. HELV. VAUD. TICUR. PARIS. LINN. BOT. ALTENB. SOCIO.

VOL. III.

TURICI

SUMPTIBUS ORELLII, FUESSLINI ET SOCIORUM.

MDCCCXXVIII.

CLASSIS VII.

HEPTANDRIA.

Stamina 7.

MONOGYNIA.

Stylus 1.

G. 250. Trientalis. Cal. heptaphyllus. Cor. infera, aequalis, 7-partita. Bacca exsucca, 1-locularis, polysperma. (Herba tenera.)

G. 251. Aesculus. Cal. monophyllus, 5-dentatus, ventricosus. Cor. pentapetala, inaequalis, calyci inserta. Caps. trilocularis, loculis subdispermis. (Arbor excelsa.)

VII. HEPTANDRIA.

A. MONOGYNIA.

G. 250. Trientalis L. gen. 461. Juss. 96. Gaertn. t. 50.

Cal. heptaphyllus. Cor. 7-partita, plana, rotata. Bacca 1-locularis, polysperma.

+ 863. Trientalis *europaea* L. — (Gall. *Trientale d'Europe.*)

L. Sp. Pl. 488. Willd. Sp. Pl. 2. p. 282. Fl. Lapp. n. 139. Poir. Enc. 8. pag. 88. Smith Brit. 406. Dec. Syn. n. 2351*. Fl. Fr. Suppl. 382. n. 2351 a.

Lam. Illustr. tab. 275. Engl. Bot. 1. tab. 15. Fl. Dan. tab. 84. Krock. Fl. Sil. 1. tab. 52. Schkuhr Handb. tab. 103. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 17. tab. 6. — C. B. Prodr. 100. Barrel. Ic. 1156. f. 2. I. B. Hist. 3. p. 357. f. 1. (*mala*).

Schl. rar. exs. cent... n. 39.

Radix fibrosa. Folia radicalia nulla. Caulis erectus, simplicissimus, teres, apice foliosus, ceterum nudiusculus, nec nisi foliolis paucis, alternis, ovato-oblongis, obtusis sessilibusque instructus. Folia fere terminalia, 7-9, patentia, tenera, alterna, sessilia, sed valde approximata, et quasi in rosulam disposita, inaequalia, lanceolata, plus minusve obtusa, basi attenuata, integerrima, venosa. Pedunculus unus alterve axillaris, filiformis, erectiusculus, uniflorus, folia fere aequans. Flos niveus, elegantissimus. Calyx corolla paulo brevior, pallidus, persistens, 6-7-phyllus, phyllis subulatis, subtrinerviis, angustissimis. Corolla rotata, plana, 6-7-partita, segmentis ovato-lanceolatis, dorso quandoque rubellis. Stamina corolla breviora. Stylus filiformis, longitudine filamentorum; stigma emarginatum, parvum. Bacca viridis, omnino exsucca, globosa, mucronulata, sulcis s. suturis nec valvulis, quibus omnino caret, dehiscens. Semina ovata, subtrigona, acutiuscula, receptaculo globoso centrali adfixa. (D. s.)

Hab. in sylvis fagineis quercinisque. „In sylvis prope *Cur* (*Curiam Rhaetorum?*) lecta." Schleicher in schedula ad hancce plantam. Non habet amiciss. Roesch in enum. plant. rhaetic. et fama est, amicum Schleicherum sua specimina e Germania accepisse. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

G. 251. Aesculus L. gen. 462. Juss. 251. *Hippocastanum* Tourn. tab. 382. Gaertn. t. 111. Hall.

Cal. campanulatus, 5-dentatus. Pet. 5 inaequalia. Stam. inaequalia, declinata. Caps. coriacea (in nostra sp. muricato-spinosa), 3-locularis, 3-valvis, loculis subdispermis.

+ 864. Aesculus *Hippocastanum* L. — Aesc. foliis digitatis septenis, corollis patulis, capsulis muricato-spinosis. (Gall. *Marronnier d'Inde.*)

Hall. Helv. 1209. Heg. 1. p. 261. Hag. Fl. Basil. 1. p. 351. Clairv. Man. 112. Sut. Fl. Helv. 1. p. 221. Mur. Bot. Val. 49.

L. Sp. Pl. 488. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 284. Desrouss. in Enc. 3. p. 712. Dec. Fl. Fr. 4589.

Schkuhr Handb. tab. 104. Heg. Ic. Helv. fasc. 24. tab. 1. Chaum. Fl. Méd. 4. tab. 225. Matth. 183. f. 2. (*mala*). Tab. Kräuterb. 1385. f. 2. (*eadem*). Clus. Hist. 1. p. 7. (folia et fructus) et app. 2. p. 1. (flores et folia: *icon mala*). Dod. Pempt. 814. f. 2. I. B. Hist. 1. p. 2. p. 128. Dalech. Hist. p. 33. f. 1.

Arborem proceram, coma saturate viridi, pulcherrima, racemis floriferis pyramidatis, elegantissimis, petalis inaequaliter coloratis, capsulis magnis, coriaceis, seminibus magnis, *Castaneae* simillimis, omnibus notam indicasse sufficiat. (D. v.)

Hab. in *Asia* septentrionali. Ante 250 annos allata nunc ambulacra et praedia ornat. Per totam fere Helvetiam vulgaris, vix tamen sese sponte propagat. — Fl. Maio. ♃.

CLASSIS VIII.

OCTANDRIA.

Stamina 8.

MONOGYNIA.

Stylus 1.

* *Flores completi.*

Cal. *superus*, *tubo elongato*, *limbo 4-partito.* Pet. 4, *calycis tubo summo inserta.* Caps. *elongata*, *siliquam mentiens*, *polysperma.* (Herbae *variae.*)

ONAGRARIAE.

G. 252. **Oenothera.** Cal. 4-partitus, superus. Cor. 4-petala. Caps. linearis, 4-locularis. Anth. lineares. (Flores magni, flavi.)

G. 253. **Epilobium.** Cal. 4-partitus, superus. Cor. 4-petala. Caps. linearis, 4-locularis. Sem. papposa. (Flores rubelli.)

G. 254. **Chlora.** Cal. 8-phyllus, inferus. Cor. hypocrateriformis, tubo brevi, limbo rotato, 8-partito. Caps. 2-valvis, 1-locularis, polysperma. (Herba *Gentianae* affinis, valde glauca; flores flavi.)

Cal. *persistens*, 4-5-*partitus*, *plerumque inferus*. Cor. 4-5-*fida*, *calyci inserta*. Antherae *basi saepe bicornes*. Caps. (*rarius bacca*) 4-*multivalvis*, 4-*multilocularis*. (Frutices *saepe sempervirentes*.)

ERICACEAE *).

G. 255. **Vaccinium.** Cal. 4-dentatus, superus. Cor. monopetala. Bacca. (Fruticuli foliosi, baccati.)

G. 256. **Erica.** Cal. 4-phyllus, simplex v. duplicatus, inferus. Cor. monopetala. Caps. (Frutices capsuliferi, foliis acerosis.)

+ *Monotropa. Ruta.*

** *Flores incompleti.*

G. 257. **Daphne.** Cal. corollinus, 4-fidus, aequalis, inferus. Stam. inclusa. Bacca pulposa, monosperma. (Frutices humiles, baccati, drastici.)

---

*) Ad hancce familiam pertinent genera *Erica*, *Vaccinium*, *Empetrum*, *Pyrola*, *Arbutus* et *Andromeda*.

G. 258. Stellera. Cal. corollinus, 4-fidus, aequalis, inferus. Sem. nudum. (Herba *Thesii* facie.)

+ *Monotropa.*

DIGYNIA.

Styli 2.

G. 259. Moehringia. Cal. 4-phyllus, inferus. Cor. 4-petala. Caps. 4-locularis. (Herba *Arenariae* affinis, rupestris, tenuifolia: flores pulchre stellati, longe pedunculati.

+ *Chrysosplenium. Scleranthus. Ulmus effusa.*

TRIGYNIA.

Styli 3.

G. 260. Polygonum. Cal. corollinus, 5-partitus, inferus. Styli 3. Cor. 0. Sem. nudum. (Herbae nodosae, foliis alternis, indivisis, vaginantibus. Flores spicati, racemosi v. paniculati.)

TETRAGYNIA.

Styli 4.

G. 261. Paris. Cal. 4-phyllus, inferus. Cor. 4-petala. Bacca 4-locularis. (Caulis simplicissimus, nudus, apice 4-folius.)

G. 262. Adoxa. Cal. diphyllus, seminiferus tetraphyllus, uniflorus. Cor. 4-5-fida, supera. Caps. 4-5-sperma, calyce tecta. (Herba tenera, pallida, vernalis. Flores capitati: terminalis 4-fidus: laterales quatuor decandri, 5-fidi.)

G. 263. Elatine. Cal. 4-phyllus. Cor. 4-petala. Caps. 4-locularis, supera. (Herbae aquaticae, inconspicuae, *Montiae* aut *Hippuridis* facie.)

VIII. OCTANDRIA.

A. MONOGYNIA.

G. 252. Oenothera L. g. 469. Hall. Juss. 319. Gaertn. *Onagrae* sp. Tourn. tab. 156.

Cal. basi tubulosus, limbo 4-phyllo, caduco. Cor. 4-petala, aequalis. Caps. infera, linearis, 4-locularis, 4-valvis.

865. Oenothera *biennis* L. — Oen. foliis ovato-lanceolatis denticulatis, caule stricto villoso, staminibus corolla brevioribus. (Gall. *Onagraire bisannuelle.*)

Hall. Helv. 994. Enum. 411. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 222. Heg. 1. p. 262. Hag. Fl. Basil. 1. p. 355. Clairv. Man. 117. Mur. Bot. Val. 80.

L. Sp. Pl. 492. Willd. Sp. Pl. 2. p. 306. Lam. Enc. 4. p. 550. Dec. Fl. Fr. 3664. Vill. Delph. 3. p. 506.

Engl. Bot. 22. tab. 1534. Lam. Illustr. tab. 219. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 5. tab. 5. Moris. Hist. 2. p. 271. s. 3. tab. 11. f. 7.

Ser. Thom. Schleich. exs.

Radix fusiformis, lutescens, intus albida, primo vere edulis. Caulis strictus, 3-pedalis, simplex v. superne ramosiusculus, valde foliosus, teres, villosus, pilis rigidiusculis, patentibus, saepe e glandula bulbosa exeuntibus. Folia sparsa, oblonga, ovato-lanceolata, subvillosa, denticulata, nervo dorsali valido: radicalia petiolata: reliqua sessilia, amplexicaulia. Spica foliosa, longa, densa, terminalis. Flores germini elongato insidentes, axillares, magni, citrini, suaveolentes, paulatim paucique simul a spicae basi apicem versus sese explicantes. Calyx superus, tubo cylindrico, longo, limbo 4-phyllo, phyllis lanceolatis, deciduis. Petala patentia, plana, rotundata, late emarginata, phylla longitudine aequantia, sed multo latiora. Stylus filiformis, longissimus. Stigma

crassum, 4-partitum. Stamina calycis fauci inserta, corolla breviora, pistillum aequantia, antheris elongatis, erectis, linearibus. Capsulae sessiles, adpressae, diutissime persistentes, ex tereti tetragonae, villosae, polyspermae. Semina parva, irregulariter triquetra. (D. v.)

Hab. in Virginia, unde anno 1614 allata est. In Helvetia *occidentali* indigenatum nacta est; *Bernae* in sylvis inter viam, qua itur ad *Ostermannigen*, et inter suburbium *die Schooshalde*. In sylva *Bremgarten* versus villam *Drakau*. Ad viam regiam prope *Marnens*. Haller. In *Valesia* prope *Vouvry*. Rev. Murith. In pago *vaudensi* vulgaris. *Neviduni*, etc. — Fl. Iun. et Iul. per integrum mensem. ♂.

G. 253. Epilobium L. g. 471. Hall. Juss. 319. Gaertn. tab. 31. *Chamaenerium* Tourn. t. 157.

Cal. 4-partitus. Cor. 4-petala. Caps. infera, linearis, 4-locularis. Semina pappo longo coronata.

* *Flores inaequales, genitalibus declinatis.*

866. Epilobium *angustifolium* L. — Ep. foliis sparsis lineari-lanceolatis subintegerrimis venosis, floribus inaequalibus racemosis, pedicellis basi bracteatis. (Sp. 1. Gall. *Epilobe en épi.*)

Hall. Helv. 1000. Enum. 408. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 223. Heg. 1. p. 263. Hag. Fl. Basil. 1. p. 356. Wahlenb. Helv. 69. Mur. Bot. Val. 66. Roesch in Alp. 2. p. 114. *Ep. salicifolium* Clairv. Man. 118. *Lysimachia Chamaenerion dicta latifolia* C. B. Basil. 71.

L. Sp. Pl. 493. Willd. Sp. Pl. 2. p. 313. Smith Brit. 409. *Ep. spicatum* Lam. Enc. 2. p. 375. Dec. Fl. Fr. 3665. *Ep. Gesneri* Vill. Delph. 3. p. 507.

Fl. Dan. tab. 289. Engl. Bot. 28. tab. 1947. Lam. Illustr. tab. 178. f. 1. Schkuhr Handb. tab. 106. — I. B. Hist. 2. p. 907. f. 1. Dalech. Hist. 865.

Radix ramosa, lutescens, intus alba, stolonifera. Caules stricti, rubentes, 3-5-pedales, simpliciusculi v. superne ramosi, subpubescentes, teretes, dense

foliosi, medulla farcti. Folia elongata, sparsa, subsessilia, lineari-lanceolata, acuta, glabra, facie viridia, dorso pallida, obsolete denticulata, nervo dorsali valido venisque lateralibus exstantibus instructa. Racemus terminalis, elongatus, multiflorus, speciosissimus, aphyllus, bracteatus. Flores sparsi, amoenissime ex roseo purpurei, maximi generis; bracteis liberis, angustissimis, pedunculo patente germenque longitudine fere aequante vix longioribus v. brevioribus. Phylla lineari-lanceolata, acutissima, saturate rubentia. Petala calyce multo maiora, lata, subemarginata: 2 inferiora inter se valde distantia. Genitalia inter hiatum petalorum inferiorum insigniter declinata. Stigmata 4, revoluta. Antherae ovatae, parvae. Seminum pappus sericeus, longissimus. (D. v.)

Hab. in sylvis caeduis, praesertim submontanis, abunde. — Fl. albis prope *Klosters*. Amiciss. Roesch. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

867. Epilobium *Dodonaei* Vill. — Ep. foliis sparsis fasciculatis linearibus subintegerrimis aveniis, petalis subaequalibus, pedunculis bracteigeris. (Sp. 2. Gall. *Epilobe de Dodoëns.*)

Hall. Helv. 1001. Enum. 408. n. 2. *Ep. angustissimum* Sut. Fl. Helv. 1. p. 223. Heg. 1. p. 263. Wahlenb. Helv. 69. *Ep. rosmarinifolium* Mur. Bot. Val. 66. Hag. Fl. Basil. 1. pag. 357. Clairv. Man. 118. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 33. et It. 4. p. 332. *Lysimachia Chamaenerion dicta angustifolia* C. B. Basil. 71.

Vill. Delph. 3. p. 507 *). All. Pedem. n. 1016. *Ep. angustifolium* Lam. Enc. 2. p. 374. *Ep. angustifolium* γ L. Sp. Pl. 493. *Ep. rosmarinifolium* Haenke in Jacq. Coll. 2. p. 50. Dec. Fl. Fr. 3666. *Ep. angustissimum*

*) Nomen antiquissimum iamque non solum in tom. 1. Hist. Delph. (p. 262, 263 etc.; 1786) sed etiam in Prodr. p. 45. (Villars premier prospectus de l'histoire des plantes du Dauphiné. Grenoble in-8. 1779.) adeoque diu ante nomen Haenkianum ab auctore probatissimo statutum omnino praeponi debet.

Ait. Kew. 2. p. 5. Willd. Sp. Pl. 2. p. 313. Bieb. Cauc. n. 727. et Suppl. p. 282.

Labr. et Heg. Ic. Helv. 4. tab. 1. W. et K. Hung. tab. 76. Dod. Pempt. 85. fig. 2. Clus. Hist. 2. p. 51. f. 3. I. B. Hist. 2. p. 905. f. 2.

β *prostratum*, minus, pauciflorum, subalpinum, foliis confertissimis.

Dec. l. c. β. *Ep. dracunculoides* Ser. ined.

Radix repens. Caulis erectus, rubens, pubescens, superne ramosus, valde foliosus, 2-3-pedalis. Folia sparsa et ob ramulos axillares numerosissimos abortivos fasciculata, longa, angustissima, obiter denticulata, subpulposa, utrinque saturate virentia, linearia, acutiuscula, uninervia, omnino avenia: fasciculorum axillarium conferta, inaequalia, reliquis minora. Racemi terminales, elegantes, breves, pauciflori. Pedunculi germine ut in priori incano vix breviores, bractea foliacea, viridi, integra, pedunculum superante, infra medium v. supra basin instructi. Flores paulo minores quam prioris, amoenissime rosei. Calycis phylla praecipue dorso saturate rubentia, oblonga, lanceolata, acutissima. Petala calyce maiora, fere aequalia et aeque distantia, obovata, apice integra, venis saturatioribus picta. Genitalia leviter declinata, ut flores fere regulares sint. Filamenta colorata. Stylus crassior magisque incurvus.

Plantae β caules procumbentes, tortuosi, undique ramosissimi, magis adhuc foliosi, vix pedales saepeque multo breviores. Folia uncialia, 2-3ve lineas lata, evidentius denticulata. Rami elongati, saepe steriles. Bracteae imo pedunculo insertae nec liberae, foliis fere latiores, sed breviores, dentatae. Flores minus numerosi, vixque racemosi. Genitalia deorsum inclinata. (D. v.)

Hab. locis glareosis. α circa *Cliben* et *Klein-Hüningen*. C. B. Ad ripas lacus *Lemani*, *au bois de Prangins*, infra *Crans* et alibi. Secus *Sarinam*. *Castroduni*. β *à la cascade des bains de Louèche*, *aux baies de Clarens*, etiam *Castroduni*

cum var. erecta. In glareis torrentium alpinorum et subalpinorum ubique vulgare. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

** *Flores aequales; genitalia erecta; stigma quadrifidum.*

868. Epilobium *hirsutum* L. — Ep. foliis oppositis alternisque semiamplexicaulibus serratis, venis hirsutis, caule ramosissimo hirsuto. Dec. (Sp. 3. Gall. *Epilobe velu.*)

Hall. Helv. 995 α. Enum. 410. n. 8. Sut. Fl. Helv. 1. p. 224. Heg. 1. p. 264. Clairv. Man. 118. Wahlenb. Helv. 70. Mur. Bot. Val. 66. *Ep. grandiflorum* Hag. Fl. Basil. 358. *Lysimachia siliquosa hirsuta magno flore* C. B. Basil. 70.

L. Sp. Pl. 494 α. Willd. Sp. Pl. 2. p. 315. Dec. Fl. Fr. 3667. Smith Brit. 410. *Ep. amplexicaule* Lam. Enc. 2. p. 374. *Ep. grandiflorum* All. Pedem. n. 1018.

Fl. Dan. tab. 326. Engl. Bot. 12. t. 838. — Moris. Hist. 2. p. 270. tab. 11. f. 3. Fuchs Hist. 491. Tab. Kräuterb. 1237. f. 3. I. B. Hist. 2. p. 905.

Radix stolonifera. Caulis 3–4-pedalis, pilis longis patentissimis hirsutus, teres, erectus, valde ramosus. Folia pleraque opposita: summa alterna, oblonga, lanceolata, utrinque ultra nervum dorsalem sessilem in caulem modice decurrentia, acute serrata, dentibus brevissimis angustisque praecipue ad nervos venasque hirsuta. Flores terminales, breviter racemosi, saturate rosei, maximi generis, diametro quandoque fere unciali. Pedunculi brevissimi. Calyx glabriusculus, phyllis corolla brevioribus, et petalis multo angustioribus, evidenter mucronatis. Petala maxima, venosa, obcordata. (D. v.)

Hab. locis aquaticis, secus fossas, ubique. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

869. Epilobium *parviflorum* With. — Ep. foliis oppositis alternisque sessilibus lanceolatis denticulatis utrinque molliter pubescentibus, caule simpliciusculo. Dec. (Sp. 4. Gall. *Epilobe à petites fleurs.*)

Hall. Helv. 995 β. Enum. 410. n. 7. Hag. Fl. Basil. 1. p. 158. *Ep. pubescens* Sut. Fl. Helv. 1. p. 224. Heg. 1. p. 264. Clairv. Man. 118. Wahlenb. Helv. 70. *Lysimachia siliquosa hirsuta parvo flore maior et minor* C. B. Basil. 71.

With. 367. Smith Brit. 410. *Ep. hirsutum* β L. Sp. Pl. 494. *Ep. molle* Lam. Enc. 2. pag. 475. Dec. Fl. Fr. 3668. *Ep. pubescens* Willd. Sp. Pl. 2. p. 315. *Chamaenerium parviflorum* Schreb. Spicil. 146.

Engl. Bot. 12. tab. 795. Fl. Dan. tab. 347. — Moris. Hist. 3. tab. 11. f. 4. Tab. Kräuterb. 1237. f. 4. I. B. Hist. 2. p. 906.

Priori, quocum coniungebat summus Linnaeus, affine, utique tamen distinctum. Differt radice fibrosa nec repente, caule tantum cubitali, plerumque simplici v. nonnisi superne ramoso, foliis mollibus, incanis, utrinque et aequaliter dense pubescentibus, denticulatis: infimis brevissime petiolatis: superioribus sessilibus, neque amplexicaulibus, floribus fere quadruplo minoribus, carneis s. dilutissime purpurascentibus, et phyllis ovatis, muticis, pubescentibus. (D. v.)

Hab. cum priori, etiam frequentissimum. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

870. Epilobium *montanum* L. — Ep. foliis subpetiolatis ovatis dentatis glabriusculis oppositis alternisque, caule tereti simpliciusculo, petalis bifidis calycem superantibus. (Sp. 5. Gall. *Epilobe de montagne.*)

Hall. Helv. 996. Enum. 409. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 224. Heg. 1. p. 264. Hag. Fl. Basil. 1. p. 350. Clairv. Man. 118. Wahlenb. Helv. 73. Mur. Bot. Val. 66. *Lysimachia siliquosa glabra maior* C. B. Basil. 71.

L. Sp. Pl. 494. Willd. Sp. Pl. 2. p. 316. (excl. β, γ et δ). Lam. Enc. 2. pag. 275. Dec. Fl. Fr. 3672. Smith Brit. 411. Vill. Delph. 3. p. 509. Wallr. Sched. 137.

Engl. Bot. 17. tab. 1177. Fl. Dan. tab. 922. Lam. Illustr. tab. 178. f. 2.

β minus, caule humili, capsulisque pubescentibus.

Radix subrepens. Caulis strictus, pedalis, sesquipedalis, teres, obsolete pubescens, plerumque simpliciusculus, haud raro coloratus. Folia ovata v. ovato-lanceolata, glabra, nervis dorso pubescentibus, dentibus inaequalibus remotis plus minusve acutis instructa, opposita: superiora plerumque alterna: omnia brevissima, petiolata, petiolis tamen in superioribus supremisque magis conspicuis. Flores partim numerosi, terminales, subracemosi, foliis floralibus breviores, carnei v. rosei, prioris fere duplo maiores. Phylla oblonga, lanceolata, glabra; petala obcordata. Stigma profunde 4-partitum, laciniis linearibus, crassis, divergentibus. Germen breviter pedicellatum. (D. v.)

Hab. locis umbrosis, humidiusculis, ad saxa et muros, tum planitiei, tum montium frequens. β muralis, foliis minoribus lucidis gaudet. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

*** *Flores aequales; genitalia erecta. Stigma indivisum, clavatum v. saltem obscure 4-lobum, laciniis arcte conniventibus.*

871. Epilobium *alpestre* Schmidt. — Ep. foliis oppositis ternisve semiamplexicaulibus glabriusculis subciliatis oblongis ovato-lanceolatis denticulatis, caule simplici. (Sp. 6. Gall. *Epilobe alpestre.*)

Hall. Helv. 996 β. Enum. 409. n. 4. Heg. Fl. Helv. 1. p. 265. Mur. Bot. Val. 66. *Ep. montanum β, γ* et *δ* Sut. Fl. Helv. 1. p. 224. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 132.

Schmidt Boh. n. 377. *Ep. roseum β* et *γ* Dec. Fl. Fr. 3671. Poir. Enc. Suppl. 2. p. 569. *Ep. montanum, alpestre* Jacq. Obs. 239. Pers. Syn. 1. pag. 410. Willd. Sp. Pl. 2. p. 316.

Bocc. Mus. p. 32. tab. 16.

Schl. rar. exs. cent. . . . n. 44. Thom. exs.

β foliis ternis. Hall. l. c. II. *Ep. roseum β* Hagenb. Fl. Basil. 1. p. 360. *Ep. montanum γ trigonum* Pers.

l. c. *Ep. trigonum* Schrank Bavar. n. 594. Schl. exs. Bocc. Mus. 22. tab. 5.

γ foliis quaternis Hall. l. c. III.

Montano simili, quocum summus HALLERUS et post eum multi auctores coniunxerunt, dignoscitur: caule bifariam v. trifariam nec toto pubescente, altiore, fistuloso, foliis ovato-lanceolatis, subelongatis, quandoque acuminatis, tenuibus, glabris, pilis densis brevissimisque ciliatis, nervis modo glabris, modo pubescentibus, omnibus (praeter floralia) oppósitis (in β ternis, in planta rarissima γ quaternis), semiamplexicaulibus nec petiolatis, basi in vaginas brevissimas connatas dilatatis, floribus fere minoribus et stigmate clavato-indiviso. *Ep. roseum* Schreb. differt foliis petiolatis, plerisque alternis, cauleque 4-lineato. (D. v.)

Hab. in pascuis humidiusculis Alpium praecipue *Aquileiensium*. In M. *Scheideck* (HALLER), *Lavaraz* (SCHLEICHER), *Bovonnaz*, *Pennino* et supra *Bagnes*. Rev. MURITH. In M. *Treschen* et *Kamor Abbatiscellanorum*. Cl. CUSTOR. γ in M. *Chasseron*. Cl. D'IVERNOIS. Infra montem *Dolaz* novam viam versus. β ipse in Alpibus supra *Bex* copiosum legi. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

872. EPILOBIUM *tetragonum* L. — Ep. foliis sessilibus oblongis ellipticis lanceolatisve denticulatis, caule ramoso tetragono. (Sp. 7. Gall. *Epilobe tétragone.*)

Hall. Helv. 997. Sut. Fl. Helv. 1. p. 224. Heg. 1. p. 265. Hag. Fl. Basil. 1. p. 260. Mur. Bot. Val. 66. *Lysimachia siliquosa glabra minor* C. B. Basil. 71.

L. Sp. Pl. 495. Willd. Sp. Pl. 2. p. 317. Lam. Enc. 2. pag. 375. Dec. Fl. Fr. 3670. Smith Brit. 412. Vill. Delph. 3. p. 509.

Engl. Bot. 28. tab. 1948. Fl. Dan. tab. 1029. — Tabern. Kräuterb. 1238. f. 1.

Thom. Schleich. exs.

β *obscurum*, undique ramosissimum, foliis evidentius decurrentibus, caule teretiori, floribus duplo minoribus. *Ep. obscurum* Schreb. Spicil. p. 147.

Caulis sesquipedalis, multo quam in prioribus praecipue inferne ramosior, obtuse sed distincte tetragonus, glabriusculus. Folia in caule ut plurimum pleraque alterna, ima opposita, in ramis saepe pleraque opposita, oblonga, lanceolata vel elliptica, angusta, obtusiuscula, inaequaliter denticulata, margine et nervis subincana, ceterum glabriuscula, apud nos omnino sessilia. Ramuli obortientes, axillares, foliosi. Flores parvi, carnei v. dilute purpurei, phyllis subincanis, lanceolatis, petalis obcordatis. Germen argenteo-incanum. Stigma clavatum. (D. v.)

Ad sepes et secus fossas hinc inde. β in valle *Rheni*, rarissimum. Cl. Custor. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

873. Epilobium *roseum* Schreb. — Ep. foliis omnibus (imis longe) petiolatis alternis glabriusculis, caule teretiusculo 4-lineato, calyce petala subaequante. (Sp. 8. Gall. *Epilobe rosé*.)

Hag. Fl. Basil. 1. p. 359 α? (non β; excl. syn. Hall.). *Ep. montanum* b Heg. Fl. Helv. 1. p. 265?

(*Chamaenerion*) *roseum* Schreb. Spicil. 147. Smith Brit. 411. Roth Germ. 1. p. 168. et 2. p. 438. Willd. Enum. H. B. 411. Wallr. Sched. 137.

Engl. Bot. 10. tab. 693. Dod. Pempt. 85. fig. 1? Clus. Hist. 2. p. 51. f. 2. (*eadem*). Tab. Kräuterb. 1237. f. 2? (Flores luteos esse dicit).

Schl. exs. cat. 1821.

Radix ramosa et, ut videtur, mere fibrosa (sic et Smithius in Engl. Bot.). Caulis erectus, pedalis, cubitalis, ut tota planta glaber laevisque, teretiusculus, sed 4 lineis elevatis percursus, ut fere subquadrangulus sit, laxe ramosus. Folia omnia, infimis exceptis suboppositis, alterna et longius quam in ulla huius generis specie petiolata (imorum petioli lineas 2-4 facile metiuntur), ovato-lanceolata, denticulata, utrinque attenuata vel rarius basi rotundata, acuta,

tenuia, laete virentia. „Petioli basi dilatati, utroque latere, neque dorso, decurrentes lineasque caulinas efficientes." Cl. Custor. Flores in racemos foliosos dispositi, axillares, parvi, duplo minores quam *montani*, phyllis corolla paulo brevioribus, petalis roseo-carneis, „basi lineis saturatioribus pictis" Sm. (in planta sicca exalbidis), cuneatis, subbifidis. Stigma indivisum, clavatum „apice emarginatum v. subbifidum" Cl. Custor. Capsulae longe pedicellatae, ut et ramuli iuniores petiolique cano-pubescentes. (D. s.)

Hab. locis humidis „sylvaticis" Schleicher. Planta certe in Helvetia rara mihi nunquam occurrit, sed praeter specimina absque loci specialis designatione a Cl. Schleichero missa, circa *Berneck* in *Rheni* valle pulchellam stirpem legit et cum optimis observationibus mecum benigniter communicavit sagaciss. Custor. *Basileae.* Cl. Hagenbach. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Species ab omnibus vere distincta ab *Epil. montano* stigmate indiviso neque 4-partito foliisque plerisque alternis statim dignoscitur. *E. alpestre* Schmidt, quocum a nonnullis auctoribus coniunctum est, caule simplici, foliis omnino sessilibus, plerisque oppositis, ternis quaternisque, floribus speciosis totoque habitu eximie differt.

874. Epilobium *palustre* L. — Ep. foliis lanceolatis obtuse denticulatis glabris, caule tereti subpubescente. (Sp. 9. Gall. *Epilobe des marais.*)

Hall. Helv. 998. Enum. 410. n. 6. Sut. Fl. Helv. 1. p. 225. Heg. 1. pag. 265. Hag. Fl. Basil. 1. pag. 361. Clairv. Man. 118. Wahlenb. Helv. 70. Mur. Bot. Val. 66.

L. Sp. Pl. 495. Willd. Sp. Pl. 317. Lam. Enc. 2. p. 375. Dec. Fl. Fr. 3669. Smith Brit. 412. Vill. Delph. 3. p. 510.

Fl. Dan. tab. 1573. Engl. Bot. tab. 346. — Tab. Kräuterb. 1238. f. 2.

β foliis angustissimis fere linearibus.

Radix obliqua, fere transversa, truncata, fibris crassiusculis instructa. Caulis erectus, teres, saepe saturate violaceus, plerumque parum ramosus, subpubescens, fere pedalis, in paludibus montanis duplo

triploque humilior et simpliciusculus. **F o l i a** elongata, vix 4 lineas lata, pleraque opposita, lineari-lanceolata, obtusa, obsolete denticulata v. subintegerrima, glabra, sessilia, basi in vaginas brevissimas connatas dilatata, saturate viridia. **R a c e m u s** terminalis, brevis, foliosus, pauciflorus. **F l o r e s** pallide purpurei, post exsiccationem caeruleo-violacei, parvi. **S t i g m a** fere lineare, indivisum. **C a p s u l a e** pubescentes. (D. v.)

Hab. in paludibus et fossis aquaticis, infrequens. Priorem varietatem in torfaceis supra *le Sentier* in valle *Iugensi* legi. *β angustifolium* in paludibus M. *Camor* lectum misit amiciss. Custor. — Fl. Iunio et Iulio, in montanis etiam Augusto. ♃.

875. Epilobium *origanifolium* Lam. — Ep. foliis subsessilibus ovatis subserratis glabris, caule simpliciusculo adscendente, capsulis demum glabris. (Sp. 10. Gall. *Epilobe à feuilles d'Origan.*)

Mur. Bot. Val. 66. Heg. 2. p. 450. (in add.).

Lam. Enc. 2. pag. 376. Pers. Syn. 1. p. 410. Dec. Fl. Fr. 3673. *Ep. alsinefolium?* Vill. Delph. 3. p. 511. (Ob caulem, quem suo Vir optimus tribuit brevissimum, dubito).

Schl. exs. rar. cent. . . . n. 43. Ser. Alp. cent. 4. n. 373. Thom. exs.

R a d i x repens. **C a u l i s** teres, crassiusculus, adscendens v. fere erectus, apice saepe nutans, semipedalis, dodrantalis et ultra. **F o l i a** plerumque glabra, lucida, floralibus exceptis opposita, sessilia v. brevissime petiolata, lata, ovato-attenuata, apice tamen obtusiuscula, subserrata. **F l o r e s** perpauci, axillares, magni, conspicue pedicellati, purpurei, **p e t a l i s** calyce subpubescente multo longioribus, obcordatis. **C a p s u l a e** longissimae, quadrangulae, demum glabrae, longe pedunculatae. (D. v.)

Hab. ad rivulos alpinos haud infrequens. In M. *Pennino* et in sylvis vallis *Bagnes*. Rev. Murith. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

876. EPILOBIUM *alpinum* L. — Ep. foliis petiolatis elliptico-lanceolatis subintegerrimis glabris, caule basi decumbente paucifloro, capsulis glabris. (Sp. 11. Gall. *Epilobe des Alpes.*)

Hall. Helv. 999. Enum. 408. n. 3. Sut. Fl. Helv. 1. p. 225. Heg. 1. p. 266. Clairv. Man. 118. Wahlenb. Helv. 70. Mur. Bot. Val. 66. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 131. et It. 4. p. 332.

L. Sp. Pl. 495. Willd. Sp. Pl. 2. p. 318. L. Fl. Lapp. n. 150. Dec. Fl. Fr. 3674. Smith Brit. 413. Vill. Delph. 2. p. 510. *Ep. anagallidifolium* Lam. Enc. 2. p. 376.

Engl. Bot. 1. tab. 50. Fl. Dan. tab. 332. Lam. Illustr. tab. 278. f. 3. Bocc. Mus. tab. 108.

Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 372. Schl. Thom. exs.

Radix repens. Caulis gracilis, filiformis, subtetragonus, glaber, simplex, paribus foliorum paucis instructus, basi procumbens, ceterum adscendens v. erectiusculus, vix ultra 4 uncias altus. Folia glabra, oblonga, elliptica, obtusa, angusta, opposita, omnia distincte petiolata, subintegerrima v. obsoletissime denticulata: inferiora ceteris multo minora. Flores perpauci (1–4), pusilli, triplo minores quam prioris, rubri, germine glabriusculo, subsessili. Calyx etiam glaber. Stigma ut in priori indivisum. (D. v.)

Hab. ad rupes irriguas Alpium. Etiam in montanis, *à la Chaux d'Abelle.* — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

G. 254. CHLORA L. Syst. 2. p. 267. Juss. 142. *Gentianae* sp. Hall.

Cal. 8-partitus. Cor. monopetala, limbo 8-partito. Stigmata 2 (non 4). Caps. 1-locularis, 2-valvis, polysperma.

877. CHLORA *perfoliata* L. — Chl. foliis perfoliatis, calyce octopartito. (Gall. *Chlore perfoliée.*)

Hall. Helv. 649. Enum. 480. n. 16 Sut. Fl. Helv. 1. p. 425. Heg. 1. p. 266. Hag. Fl. Basil. 1. p. 361. Clairv. Man. 114. Wahlenb. Helv. 70. Mur. Bot. Val. 61. *Centaurium luteum perfoliatum* C. B. Basil. 82.

L. Syst. Nat. ed. 12. tom. 2. p. 267. Mant. 10. Willd. Sp. Pl. 2. p. 340. Lam. Enc. 2. p. 738. Smith Brit. 413. Dec. Fl. Fr. 2759. Vill. Delph. 3. p. 511. Bieb. Cauc. n. 733. *Gentiana perfoliata* L. Sp. Pl. 335.

Lam. Illustr. tab. 296. f. 1. Engl. Bot. 1. tab. 80. Schkuhr Handb. tab. 106. Tabern. Kräuterb. 1166. f. 4. *Chlora* Renealm. tab. 76. Barrel. Ic. tab. 515 et 516. f. 1 et 2. Clus. Hist. 2. p. 180. I. B. Hist. 3. p. 355.

β pusilla, serotina, foliis sessilibus imperfoliatis connatis. *Chl. perfoliata β* Lam. l. c. *β minor* Dec. l. c.

Radix gracilis, annua. Caulis erectus, teres, inferne simplex, superne plus minus dichotomus, pedalis et sesquipedalis. Folia ut tota planta glaberrima, glaucescentia, ovato-lanceolata, integerrima: radicalia in rosulam expansa, reliquis minora, basi caulem amplectentia: caulina acuta, perfoliata, internodiis multo breviora. Corymbus terminalis, multiflorus, ramulis dichotomis, ad divisiones foliosus. Flores solitarii, pedunculati, aurei. Calycis foliola corolla multo breviora, persistentia, glauca, linearia, usque ad basin libera. Corollae tubus subcylindricus, ad faucem modice coarctatus; limbus tubo longior, 8-partitus, segmentis patulis, ovato-lanceolatis. Antherae erectae, fere lineares. Stylus longitudine filamentorum, stigmatibus duobus, sursum dilatatis. Capsula ovata, subtetragona, succo aureo turgens. — Planta *β* e seminibus annotinis orta sero Octobri florens, pusilla est, cauliculos saepe 2-5-unciales, filiformes profert; huic folia longe minora, amplexicaulia, connata, vix unquam nisi in speciminibus procerioribus subperfoliata; flores etiam multoties minores, pallidius flavi. (D. v.)

Hab. locis humidioribus apricis declivibus planitiei, passim. In pratis udis circa *Michelfelden*. *Genevae*, prope *Versoix* et

Thoiry. In ipso torrente *la baie de Clarens*, *Vivisci*, prope *le Basset*. Haller. Ad radices M. *Uetliaci* supra villam *Friesenberg*, et ad M. *Rossberg* prope villam *Steinerberg*. Cl. Wahlenberg. Prope *Verneya* et *Prazfalcon*. Rev. Murith. In pago *vaudensi*, vulgaris. *Neviduni* ad viam regiam supra *Promenthod* multisque aliis locis. *Morgiis* etc. β in colle ad viam regiam infra *Trêlex* prope pontem *Assis* (*l'Asse*) eodem loco, quo planta vulgaris viget. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

G. 255. Vaccinium L. gen. 483. Hall. Juss. 162. Gaertn. tab. 28. *Vitis-idaea* et *Oxycoccos* Tourn. tab. 377 et 431.

Cal. superus. Cor. monopetala. Stamina receptaculo inserta: antherae apice poris duobus dehiscentes. Bacca 4-locularis, polysperma.

* *Folia decidua.*

878. Vaccinium *Myrtillus* L. — V. pedunculis unifloris, foliis ovatis serratis, caule anguloso. L. (Sp. 1. Gall. *Airelle Myrtille*.)

Hall. Helv. 1020. Enum. 415. n. 3. Sut. Fl. Helv. 1. p. 426. Heg. 1. p. 267. Hag. Fl. Basil. 1. p. 362. Clairv. Man. 112. Wahlenb. Helv. 70. Mur. Bot. Val. 104. Roesch in Alp. 114.

L. Sp. Pl. 498. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 348. Lam. Enc. 1. p. 92. Dec. Fl. Fr. 2818. Smith Brit. 414. Vill. Delph. 3. p. 512.

Chaum. Fl. Méd. 1. tab. 11. Engl. Bot. 7. tab. 456. Lam. Illustr. tab. 268. f. 1. Fl. Dan. tab. 974. Schkuhr Handb. tab. 107 a. Dod. Pempt. 768. f. 2. Lob. Ic. 2. tab. 109. f. 1. I. B. Hist. 1. p. 1. p. 518. Dalech. Hist. 192.

Frutex humilis, fere pedalis, angulosus, ramosissimus, inconcinnus, erectus, ramis patulis. Folia alterna, brevissime petiolata, parva, tenera, laete viridia, venosa, ovata v. ovato-oblonga, serrulata, dentibus approximatis, aequalibus, obtusiusculis. Flores in summis ramis axillares, solitarii, pedunculis unifloris, reflexis, folio brevioribus, crassiusculis, basi bracte late ovata, colorata stipatis. Calyx minimus, 5-den-

tatus. Corolla parva, subglobosa, albida, roseo tincta, ore contracto, dentibus 5 reflexis. Stamina plerumque decem, antheris biaristatis. Stylus filiformis, stigmate simplici, incrassato, subpubescente. Bacca sphaerica, atro-violacea, pruinosa, mollis, 5-locularis, calyce coronata, ante autumnum edulis. (D. v.)

Hab. in sylvis abiegnis, praecipue submontanis et subalpinis, ubique. Baccae apud nos vulgo *des Ambroches* nominantur. — Fl. Maio et Iunio. Fructus Augusto maturescit. ♄.

879. Vaccinium *uliginosum* L. — V. pedunculis unifloris obovatis obtusis laevibus. (Sp. 2. Gall. *Airelle des marais.*)

Hall. Helv. 1021. Enum. 414. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 326. Heg. 1. p. 267. Hag. Fl. Basil. 1. p. 363. Clairv. Man. 112. Wahlenb. Helv. 71. Mur. Bot. Val. 104. Roesch in Alp. 2. p. 114. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 30.

L. Sp. Pl. 499. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 350. Lam. Enc. 1. p. 73. Dec. Fl. Fr. 2819. Smith Brit. 415. Vill. Delph. 3. p. 513.

Engl. Bot. 9. tab. 581. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 1. tab. 6. Fl. Dan. 237. Tab. Kräuterb. 1488. fig. 1. Clus. Hist. 1. p. 61. (non *bona*). I. B. Hist. 1. p. 518. (adhuc peior.)

Frutex pedalis et cubitalis, superne ramosus et foliosus, ramis ramulisque teretibus, nec ut prioris angulatis. Folia breviter petiolata, integerrima, obovata, apice plerumque rotundata, mucronulata, demum glaberrima, facie viridia, subcinerea, dorso pallidiora, glaucescentia, venis exstantibus reticulata. Flores in parte superiori ramulorum axillares, pedunculis brevibus, cernuis, unifloris, solitariis, geminis v. ternatis. Calyx minimus, segmentis 4-5, rotundatis; corolla parva, ovata, plerumque apice 4-fida, rarius 5-fida, lacinulis brevibus, reflexis. Antherae biaristatae, basi appendiculatae. Bacca atro-caerulea, pruinosa, edulis. (D. v.)

Hab. in ericetis paludosis, praecipue montanis et torfaceis. Circa

Gümlingen, *im Löhr*, *Chaux d'Abelle* et *des Pontins* etc. Sed etiam in Alpium rupes adscendit, ibique focum alit, v. g. in M. *Gotthardo*, in valle *Ursaria*, in M. *Gemmio* etc. Haller. In M. *Rossbodenstock*. Cl. Wahlenberg. In *Valesia*, infrequens. Rev. Murith. *Aux marais des Rousses*; in paludibus vallis *Iugensis* prope *le Sentier* et *le Brassus*, ubique frequentissimum. *A la plaine des Mosses près des Ormonds* etc. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

** *Folia perennia.*

880. Vaccinium *Vitis-idaea* L. — V. racemis terminalibus nutantibus, foliis obovatis margine revolutis integerrimis dorso punctatis. (Sp. 3. Gall. *Airelle ponctuée.*)

Hall. Helv. 1022. Enum. 414. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 226. Heg. 1. p. 267. Hag. Fl. Basil. 1. p. 363. Clairv. Man. 112. Wahlenb. Helv. 71.

L. Sp. Pl. 500. Willd. Sp. Pl. 2. p. 354. Smith Brit. 415. Dec. Fl. Fr. 2820. Vill. Delph. 3. p. 513. *V. punctatum* Lam. Enc. 1. p. 74. et Fl. Fr. 2. p. 396. Labr. et Heg. Ic. Helv. 10. tab. 1. (florifera) et tab. 2. (fructifera).

Engl. Bot. 9. tab. 598. Fl. Dan. tab. 40. Lam. Illustr. tab. 286. f. 2. — Tabern. Kräuterb. 1517. f. 4. Camer. Epit. 136. Dod. Pempt. 770. f. 1. I. B. Hist. 1. p. 1. p. 522.

Fruticulus fere pedalis, ramosus, diffusus, ramis tortuosis, subangulosis, pubescentibus. Folia alterna, approximata, breviter petiolata, *Buxi* fere substantiam aemulantia, sed maiora, inaequalia, dura, obovata, obsolete crenulata, marginibus insigniter revoluta, pallide virentia, dorso cinerea punctisque sparsis notata, apice quandoque emarginata, inferne minus quam prioris angustata, basi subinde ciliata, ceterum glaberrima. Racemi terminales, breves, pauciflori, nutantes, pedunculis brevissimis, unifloris. Bracteae solitariae, breves, coloratae. Corolla campanulata, carnea, maior quam in prioribus, quadrifida, superne dilatata. Antherae inclusae, muticae. Stylus exsertus. Bacca rubra, succo

acidulo turgens, edulis, „inter Suecos saccharo condita, usitatissima, ut apud nos *Ribes rubrum*." Smith. (D. v.)

In sylvis abiegnis montanis, ubique „unde aliquantum in Alpes nudas adscendit." Wahlenberg. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

881. Vaccinium *Oxycoccos* L. — V. foliis ovatis integerrimis margine revolutis acutis, caulibus repentibus filiformibus glabris. Sm. (Sp. 4. Gall. *Airelle Canneberge.*)

Hall. Helv. 1023. Enum. 413. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 226. Heg. 1. p. 267. Hag. Fl. Basil. 1. p. 364. Clairv. Man. 112. Wahlenb. Helv. 71. Mur. Bot. Val. 104. Roesch in Alp. 2. p. 111.

L. Sp. Pl. 500. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 354. Lam. Enc. 1. p. 74. Dec. Fl. Fr. 2821. Smith Brit. 416. Vill. Delph. 3. p. 514.

Fl. Dan. tab. 80. Engl. Bot. 5. tab. 319. Lam. Illustr. tab. 286. f. 2. Schkuhr Handb. tab. 107 a. — Dod. Pempt. 770. f. 2. (*mala*). I. B. Hist. 1. p. 1. pag. 525. f. 2. (*melior.*)

Radix gracillima, longa, lignescens. Fruticulus ramosus, elegans, inter muscos palustres repens, diffusus, ramis filiformibus, lignosis, perennantibus, foliosis, subpubescentibus, saepe purpurascentibus. Folia minima, paucas lineas longa, ovato-acuta, integerrima, marginibus valde revoluta, facie saturate viridia nitidaque, dorso ex glauco incana, absque nitore. Pedunculi in ramis terminales, foliis multoties, longiores rubri, subaggregati, subpubescentes, erectiusculi, uniflori, basi bracteola viridi, concava, foliis duplo minore suffulti, praetereaque bracteis vagis linearibus subscariosis instructi. Flores elegantissimi, saturate rosei, calycis parvi segmentis reniformibus. Corolla fere 4-partita (rarius 5-partita), segmentis lanceolatis, patentissimis moxque omnino reflexis. Stamina exserta; filamenta brevia, medio incrassata, colorata, pilis adpressis conspersa;

antherae elongatae, fere ut in *Cyclamine* in rostrum acutiusculum conniventes, didymae, superne ut in priori in duos tubulos lineares, liberos, apice perforatos secedentes. Stylus coloratus, staminibus longior. Bacca sphaerica, rosea, autumno acidissima, per hiemem persistens, vere edulis. (D. v.)

Hab. in paludibus torfaceis montanis et subalpinis, in planitie rarius. *Im Löhr. A la Chaux d'Abelle*, prope *Gümlingen*. Haller. *Soloduri*. Cherlet. Ad lacum *Felinum*. *Aux marais des Rousses. A la plaine des Mosses*. In paludibus vallis *Iugensis* circa *le Sentier* et *le Brassus*, ubique. — Fl. Iunio – Augusto. ♄.

G. 256. Erica L. gen. 484. Hall. Juss. 160. Gaertn. tab. 63. Tourn. tab. 373.

Cal. 4-partitus. Cor. monopetala, 4-fida. Stam. receptaculo inserta. Antherae poris duobus dehiscentes. Caps. supera, 4-valvis, 4-locularis.

* *Calyx duplicatus. Corolla 4-partita. Capsulae dissepimenta columellae inserta, suturis opposita.*

Calluna Salib.

882. Erica *vulgaris* L. — Er. antheris inclusis, stylo exserto, corolla quadripartita calyce breviore, foliis oppositis calcaratis. (Sp. 1. Gall. *Bruyère commune*.)

Hall. Helv. 1012. Enum. 419. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 227. Heg. 1. pag. 268. Hag. Fl. Basil. 1. pag. 364. Clairv. Man. 113. Wahlenb. Helv. 71. Mur. Bot. Val. 66. Roesch in Alp. 2. p. 114. *Erica vulgaris glabra* C. B. Basil. 113.

L. Sp. Pl. 501. Willd. Sp. Pl. 2. p. 373. Lam. Enc. 1. p. 476. Smith Brit. 417. Vill. Delph. 3. p. 514. *Calluna Erica* Dec. Fl. Fr. 2808. Willd. Enum. H. B. 415.

Bull. Herb. 341. Engl. Bot. 15. tab. 1013. Lam. Illustr. tab. 287. f. 1. Schkuhr Handb. tab. 107 a. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 1. tab. 8. Fl. Dan. tab. 677. — Fuchs Hist. 254. Camer. Epit. 75. Matth. Hist. 141. Tabern. Kräuterb. 1516. f. 3. et 1517. f. 1. Dod. Pempt. 767. f. 1.

β flore albo.

γ foliis patulis ciliatis. *Er. ciliaris* Huds. *Er. vulgaris* β Smith.

Frutex humilis, tortuosus, diffusus, ramosissimus, sesquipedalis. Folia minima, subconica, infra basin in duplicem hamum ramo adpressum desinentia, in ramis senescentibus decidua. Racemi subterminales, apice foliosi, unilaterales, saepe 2-3-unciales et multiflori. Flores incarnati, parvi, brevissime pedicellati, nutantes. Calyx duplex: exterior minimus, 4-phyllus, phyllis foliis similibus, viridibus: interior corollinus, tetraphyllus, corolla duplo maior, phyllis aridiusculis, albis, ovato-lanceolatis, obtusis. Corolla concolor, 4-partita, segmentis oblongis, obtusis. Antherae corolla paulo breviores, rufae, didymae, oblongae, superne bifidae, postice in aristas duas scabriusculas, subcristatas v. bifidas appendiculatae. Filamenta brevia. Stylus rubens, exsertus calycemque superans, stigmate subquadrifido, incarnato. (D. v.)

Hab. in sylvis planitiei, praecipue abiegnis et locis sterilioribus, vulgatissima. Etiam in alpinis, ubi focum alit, ut in *Oberalp* et *Sidlinenalp* M. *Gotthardi*. Cl. Wahlenberg. In *Rhaetia*, testante amiciss. Roesch mere montana est, nec in planitie occurrit. γ in sylva prope *St. Apollinarum* (vulgo *Bolleronis*). Lachenal.

Obs. „In sylva M. praealti *d'Arbignon* peculiaris varietas crescit, quae multum me torsit. — Ei omnia folia calcar habent, et ima latiora, laxiora, a ramis distantia et vere gnomoni similia sunt, quorum pars ad 6 lineas longa contra caulem descendit, longior et triquetra adscendit." (Emend. 3. n. 197. et 6. n. 49.) Est *Erica* tertia Cortusi, quam ex Alpibus helveticis attulit C. B. apud I. B. Hist. 1. p. 2. p. 385." (absque ic.) Hall. Helv. l. c. Ob folia calcarata vix ac ne vix ad *Er. cineream*, quacum coniungere videtur amiciss. Suter (p. 228.), spectare potest. Quid autem sit, plane ignoro, sed nihil nisi var. *vulgaris* esse suspicor.

** *Corolla 4-fida. Capsulae dissepimenta e medio valvularum.*

Erica Salisb.

883. Erica *carnea* L. — Er. antheris muticis sty-

loque exsertis, corollis subcylindraceis, floribus secundis, foliis quaternis. Dec. (Sp. 2. Gall. *Bruyère incarnate.*)

Hall. Helv. 1013. *Tetralix* Enum. 418. n. 1. Wahlenb. Helv. 71. Roesch in Alp. 2. p. 114. *Er. herbacea* Sut. Fl. Helv. 1. p. 227. Heg. 1. p. 268. Clairv. Man. 118. Mur. Bot. Val. 66. I. I. Scheuchz. Alp. It. 7. p. 513.

L. Sp. Pl. 504. *Er. herbacea?* L. Sp. Pl. 501. (Inter species antheris biaristatis inclusis recenset. Syn. tamen cum nostra congruere videntur). Lam. Enc. 1. pag. 488. Dec. Fl. Fr. 2807. Willd. Sp. Pl. 2. p. 411.

Jacq. Austr. tab. 32. *Er. herbacea* Panz. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 26. tab. 14. (*optima*). — *Er. Coris folio* 8 Clus. Hist. 1. p. 44. fig. 1. (floribus iunioribus, adhuc herbaceis) et *Er. Colis folio* 9 Ibid. fig. 2. (florens: icones non bonae).

Ser. exs. in utroque statu, cum optimis observationibus. Thom. exs. Schl. exs. cat. 1815.

Frutex elegans, ramis erectiusculis, divisis, superne valde foliosis, semipedalibus et ultra. Folia approximata, quaterna, per exsiccationem defluentia, linearia, 3–4 lineas longa, perangusta, dorso carinata, facie sulco longitudinali exarata. Racemi terminales, subsecundi, conferti, pedunculis axillaribus, unifloris, 1–3 lineas longis, nutantibus. Flores sero iam autumno sere efformantes, per hiemem persistentes, diu herbacei, nec nisi Maio colorati. Calyx simplex, 4-partitus, primum corolla inaperta genitaliaque includente maior, segmentis apertis oblongis, angustis, demum carneis, lanceolatis, concavis, corolla saltem duplo brevioribus. Corolla pulcherrima, incarnata, ex ovato cylindracea, 2–3ve lineas longa, apice 4-fida, lobulis subrotundis, obtusis. Antherae exsertae, atro-purpureae, erectae, basi modice angustatae, omnino muticae neque appendiculatae, superne bifidae, tubis extus ad medium foramine oblongo-ovato, usque ad apicem protenso pertusae.

Stylus exsertus, antheras superans, stigmate vix incrassato, simplicissimo, truncato. (D. v.)

Hab. in sylvis montanis et subalpinis frequens. Descendit *Interlacum* usque, in collem *Rugen* et ad lacum *Thunensem*. Ad lacum *Lowertzensem*. In M. *Pilato* etc. Haller. In M. *Sentis* et *Speer Toggiorum*. Ad lacum *Lucernensem*, ubique. Infra Alpes *Angelimontanas* et *Glaronenses*. Cl. Wahlenberg. *Au bois* non prope *Octodurum*. Rev. Murith. Prope *Solalex* supra *Bex* et in M. *Nan* infra montem *Fouly*. Abr. Thomas. Ad colles planitiei in *Rhaetia* frequens v. g. ad ingressum vallis *Brättigäu*. Amiciss. Roesch. In M. *Wiggis*. Circa *Kempten*, in pago *tigurino* vulgaris etc. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

884. Erica *arborea* L. — Er. antheris inclusis appendiculatis, stylo subquadrato exserto, corolla campanulata, foliis ternis, ramulis tomentosis. (Sp. 3. *Bruyère arborescente.*)

Hall. Helv. 1014. Sut. Fl. Helv. 1. p. 227. Heg. 1. p. 268. Clairv. Man. 112.

L. Sp. Pl. 502. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 366. Lam. Enc. 1. p. 479. Dec. Fl. Fr. 2802. All. Pedem. n. 443. Bert. Amoen. Ital. p. 147.

Clus. Hist. 1. pag. 41. (Flores nimis elongati). Lob. Ic. tab. 214. f. 1. Tab. Kräuterb. 1518. f. 2. (ex Clusio). I. B. Hist. 1. p. 2. p. 355.

β floribus rubellis. Schl. exs.

Frutex 4-6-pedalis, erectus, superne ramosissimus, ramis iterum ramosis, erectis, ramulis saltem tomentosis, pilis nempe densis, brevissimis, canis; ramuli ultimi brevissimi. Folia paulo minora quam prioris, linearia, marginibus subscabra, perangusta, erectiuscula, ternata „v. quaterna" Bertoloni, sed numerosissima valdeque conferta. Racemi subterminalis v. terminales, plerumque compositi, foliosi, breves, sed multiflori; pedunculi proprii uniflori, supra basin bracteolis ternis, concavis, obtusis instructi, acute trigoni. Flores parvi, vix ultra sesquilineam longi, campanulati, subglobosi, odoratissimi, plerumque albi, numerosissimi. Calyx corolla triplo v.

quadruplo minor, segmentis ovatis, obtusis. **Antherae** inclusae, breves lataeque, fere ovatae, superne bifidae, basi appendicibus 2 crassiusculis, brevibus, linearibus, purpureis ciliatisque, saepe curvulis instructae. **Stylus** exsertus, stigmate valde incrassato, peltato, subquadrato. **Capsularum** dissepimenta mediis valvulis adfixa. (D. s.)

Hab. ad rupes sylvestres *Insubricas*. Inter *Ripam* et *Chiavennam* et in valle *Tellina* inter *Pocco d'Adda* et *Morbegno*. HALLER. In Helvetia quidem nunquam ipse, sed in Liguriae M. *Bocchetta* frequentissimam legi. In *Apenninis* ubique crescit. — Fl. Maio. ♄.

G. 257. DAPHNE L. gen. 485. Juss. 77. *Thymelaea* Tourn. tab. 366. Hall.

Cal. corollinus, 4-fidus, marcescens, stamina includens. **Cor.** 0 (nisi calycem dicas). **Bacca** monosperma.

885. DAPHNE *Mezereum* L. — D. floribus lateralibus spicatis subternis, foliis serotinis lanceolatis deciduis. (Sp. 1. Gall. *Daphné Bois-gentil.*)

Hall. Helv. 1024. Enum. 788. n. 3. Sut. Fl. Helv. 1. p. 228. Heg. 1. p. 269. Hag. Fl. Basil. 1. p. 365. Clairv. Man. 111. Wahlenb. Helv. 72. Mur. Bot. Val. 64. *Laureola folio deciduo* etc. C. B. Basil. 110.

L. Sp. Pl. 509. Willd. Sp. Pl. 2. p. 415. Lam. Enc. 3. p. 434. Smith Brit. 420. Dec. Fl. Fr. 2190. Vill. Delph. 3. p. 515.

Engl. Bot. 20. tab. 1381. Chaum. Fl. Méd. 5. tab. 236. Lam. Illustr. tab. 290. f. 1. Fl. Dan. tab. 268. Schkuhr Handb. tab. 107 [a]. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 8. tab. 5. Fuchs Hist. 227. Matth. 842. f. 1. (*mala*). Tab. Kräuterb. 1482. f. 3. (*eadem*). Dod. Pempt. 364. fig. 3. I. B. Hist. 1. p. 1. p. 566.

Frutex 2-3-pedalis, ramosus, cortice griseo, laeviusculo, duro, caustico. **Folia** in summis ramis sessilia, aggregata, spathulato-lanceolata, integerrima, peracta fere anthesi erumpentia, autumno decidua,

laete virentia. Flores spicam interruptam infra gemmas foliorum efficientes, sessiles, terni, rarius quaterni, amoene rosei, graveolentes. Calyx infundibuliformis, limbo sub-4-partito, patulo, lobis ovato-acutis. Stamina alterne longiora et breviora, calyci inserta, inclusa; filamenta brevissima; antherae aureae. Stylus nullus. Stigma capitatum, pubescens. Bacca succulenta, nigra, ovata, monosperma. Semen ovato-acutum. (D. v.)

Hab. in sylvis dumetisque, vulgo. Etiam in Alpes praecipue humiliores adscendit. — Fl. Februario-Aprili. ♄.

886. Daphne *alpina* L. — D. floribus aggregatis subterminalibus, tubo oblongo, foliis spathulato-lanceolatis pubescentibus. (Sp. 2. Gall. *Daphné des Alpes.*)

Hall. Helv. 1026. Enum. 187. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 228. Heg. 1. p. 270. Clairv. Man. 111. Mur. Bot. Val. 64. Roesch in Alp. 114.

L. Sp. Pl. 510. Willd. Sp. Pl. 2. p. 418. Lam. Enc. 3. p. 421. Dec. Fl. Fr. 2193. Vill. Delph. 3. p. 517.

Sturm Fl. Germ. I. fasc. 22. tab. 9. Lob. Adv. 158. f. 1. (*bona*). Gesn. Ic. Aen. tab. 7. et Lign. p. 180. Barrel. Ic. tab. 234. (*mala*). I. B. Hist. 1. p. 1. p. 586. Chabr. Sciagr. 46. f. 4. (*eadem*).

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 139. Schl. Thom. exs.

Frutex pedalis, sesquipedalis, tortuosus, ramis ligneis, duris, griseis v. albicantibus, nodosis, erectiusculis, apicem versus tantum foliosis. Folia ante flores erumpentia, in rosulas terminales aggregata, primum subsericea, deinde praecipue dorso incano-pubescentia, demum calvescentia, inaequalia, subspathulato-lanceolata, plerumque obtusa, rarius acuta, quandoque emarginato-retusa, pallide virentia. Flores inodori, quasi terminales, etsi revera infra ramuli elongationem siti, quaterni-septeni, rarius trifidi, aggregati; calycis tubo elongato, pubescente, limbo patulo, albo, segmentis ovato-acutis. Antherae

aurantiacae, staminum longiorum subexsertae. Bacca oblonga, ovata, rubra, valde caustica. (D. v.)

Hab. in Alpibus ad rupium fissuras. Ad latera M. *Salevae.* RAY, illustr. DE SAUSSURE. *Aux rochers de Moron*, prope *les Planchettes* in ditione *neocomensi.* Cl. GAGNEBIN. *Auf der Brühl* inter *Ems* et *Reichenau* in *Rhaetia.* Cl. DICK. In Alpibus *Glaronensium.* MURALT. *Au Grand-Sex* inter *Visp* et *Stalden*; *aux Bains* supra *les Plans*; in M. *Catogne.* Rev. MURITH. — Fl. Aprili et Maio. ♄.

887. DAPHNE *Laureola* L. — D. racemis axillaribus nutantibus bracteatis paucifloris, foliis spathulato-lanceolatis alternis sempervirentibus. (Sp. 3. Gall. *Daphné Lauréole.*)

Hall. Helv. 1025. Enum. 188. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 228. Heg. 1. p. 270. Hag. Fl. Basil. 1. p. 366. Clairv. Man. 111. Mur. Bot. Val. 64. *Laureola sempervirens* C. B. Basil. 110.

L. Sp. Pl. 510. Willd. Sp. Pl. 2. p. 418. Lam. Enc. 8. pag. 434. Dec. Fl. Fr. 2192. Smith Brit. 421. Vill. Delph. 3. p. 517.

Engl. Bot. 2. tab. 119. Jacq. Austr. tab. 183. Bull. Herb. tab. 37. — Blackw. tab. 62. Tabern. Kräuterb. 1483. f. 1 et 2. Dod. Pempt. 365. I. B. Hist. 1. p. 1. p. 564. (*pessima*). Dalech. Hist. 211. f. 2. et 213.

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 140. Schl. Thom. exs.

Frutex cubitalis, 3-pedalis, erectus, superne ramosus, ramis lentis durisque, superne foliosis, cortice griseo v. fusco. Folia sparsa, in rosulam terminalem disposita, laurina, saturate viridia, nitida, spathulato-lanceolata, modo obtusa, modo acuta, marginibus subrevolutis, nervo dorsali valido percursa. Florescentia peracta innovantur, ceterum per hiemem persistunt. Racemi axillares, in quovis ramulo 5-8, nutantes, pauciflori, pedunculis brevibus, unifloris, basi bracteatis. Bracteae pedunculis multò longiores, flavidae, concavae, ovatae, deciduae. Flores inodori, ex viridi flavescentes, tubo gracili, bracteis longiore, glaberrimo, limbo 4-fido, segmentis

tubo multo brevioribus, parvis, praeacutis. Antherae aureae, subexsertae. Baccae ovatae, primum virides, demum nigrae. (D. v.)

Hab. ad sepes et in sylvis montanis Helvetiae *occidentalis*, passim. In monte versus *Reichenstein*. C. B. *Genevae à la Bâtie*. I. B. Circa *Roche* ubique, ut versus *Grand-Clos*. In sylvis *juranis* supra *Bonmont* et *Trélex*, hinc inde. Ad viam regiam inter *Wallenburg* et *Langenbruck*. Ad M. *Wasserfall* et *Hubel*. *Aux Corcheresses*. In M. *Münchenstein* et *Falconario*. Haller. *A la porte du Sex*. Rev. Murith. — Fl. Aprili et Maio. ♄.

888. Daphne *Cneorum* L. — D. floribus terminalibus subsessilibus aggregatis, foliis sparsis spathulato-lanceolatis deciduis. (Sp. 4. Gall. *Daphné Camelée*.)

I. Daphne *Cneorum* canescens, — floribus subpedicellatis, corollae tubo cylindrico, pedicellis ramulisque incanis.

Hall. Helv. 1027. Enum. 187. n. 1. *D. Cneorum* Sut. Fl. Helv. 1. p. 229. Heg. 1. p. 270. et Reisen p. 124. Hag. Fl. Basil. 1. p. 366. Clairv. Man. 111. Roesch in Alp. 2. p. 114. I. I. Scheuchz. Alp. It. 4. p. 141.

L. Sp. Pl. 511. Willd. Sp. Pl. 2. p. 422. Lam. Enc. 3. p. 439. Dec. Fl. Fr. 2195. Vill. Delph. 3. p. 518.

Bull. Herb. tab. 121. — Clus. Hist. 1. p. 90. f. 1. Gesn. Ic. fasc. 1. n. 6. Matth. 46. f. 1. Tab. Kräuterb. 1485. f. 1. (*eadem*). I. B. Hist. 1. p. 1. p. 571.

Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 354. Schl. Thom. exs.

Fruticulus humilis, vix semipedalis, ramis diffusis v. erectiusculis, foliosis, iunioribus pilis brevissimis vixque nisi lentis ope conspicuis adpresse pubescentibus. Folia sparsa nec aggregata, ut in prioribus, sessilia, parva, glabra, laete virentia, firmula, fere linearia, superne tamen dilatata, obtusa, nervo dorsali valido et saepe in mucronulum desinente percursa. Flores in ramulis terminales, aggregati, numerosi, brevissimis pedicellis pubescentibus insidentes, divergentes, foliis longiores, ex roseo splen-

dide purpurei, suavissime olentes, basi bracteis brevissimis truncatis pubescentibus stipati. Calycis tubus praelongus, gracilis, cylindricus nec superne dilatatus, ex incano fuscus, pilis adpressis pubescens, nervis fere octonis longitudine percursus, neque tamen conspicue striatus, limbo breviori, patulo, 4-partito, segmentis ovato-lanceolatis, obtusiusculis. Genitalia inclusa; antherae pro generis more tetradynamicae, subsessiles, oblongae, luteae. Fructum non vidi. (D. v.)

Hab. in pascuis Alpium Helvetiae *orientalis* et in montibus *Iuranis* haud infrequens. In Alpibus *Suitensium*. C. Gesner. In alpe *Fismatt Uranensium*. I. I. Scheuchzer. In M. *Pilato*. Huber. In M. *Fräla* et in *Spelugae* via prope diversorium. Cl. Dick. In M. *Regio*, *Hohen-Mesmer* et *Tiefenkasten*. I. Gesner. In rupibus prope *Moron*, *près les Corps-de-garde*, et *à la Chaux* prope *la Brevine*. Gagnebin. In M. *Wiggis Glaronensium* et in Alpibus *Claridis* vidi. In eius pagi Alpibus a quatuor usque ad sex millia pedum supra mare editis frequentissima cum *D. Mezereo*. Cl. Hegetschweiler. *Auf dem Augstenberg* et in aliis Alpibus *rhaeticis*, copiose. Cl. Roesch. In M. *Iura* supra *Gimel à la Sèche des Embornats* et *au pré de Bière* ad ipsam viam regiam, qua per M. *Marchairu* in vallem *Iugensem* tenditur. — Fl. Iul. et Aug. ♄.

Obs. An omnia, quae de planta alpina nostrates scripserunt ad formam I-IIve pertineant, aut inter eas dispertienda sint, plane ignoro, cum in itineribus alpinis plantam, ut videbatur, mihi iam satis notam attentius considerare neglexerim. In nostris autem montibus iuranis forma canescens sola occurrit.

II. Daphne *Cneorum* striata, glaberrima, — floribus sessilibus, tubo sursum dilatato striato.

D. Cneorum Wahlenb. Helv. 72. et Carp. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 25. tab. 3. *D. striata* Tratt. Steud. Nomencl. et Enum. Prodr. Wilkström de Daphne. — Schleich. cat. 1821. Thom. exs. ined. Sieb. Herb. Fl. Austr.

Toto habitu plerisque aliis notis tam arcte cum priori coniuncta est, ut non nisi fructificationis partibus distingui queant. Itaque fere omnia ad alias plantarum earum partes spectantia, quae habet Cl. Wilkström, inconstantia et ludicra sunt. Praeter

omnium plantae partium perfectam glabritiem *D. striata* dignoscitur 1) floribus omnino sessilibus, 2) bracteis multo maioribus partemque fere tertiam tubi obtegentibus, ovatis, obtusis et tandem tubo glaberrimo, oculo vel nudo extus nervoso-striato, a medio usque ad faucem sensim dilatato. Quae discrimina, an solo natali tribuenda sint, necne, cultura forte nos olim docebit. (D. s.)

Hab. in Alpibus. In M. *Pilato*, et ibi unice. Cl. Wahlenberg, qui nostrum *canescens* in Helvetia nusquam reperit. In M. *Gotthardi Alpe Piora*. Amiciss. Em. Thomas 1822. In M. *Galanda* supra *Curiam*. Cl. Custor. — Fl. Iulio et Augusto. ♄.

G. 258. Stellera L. gen. 488. Hall. Juss. 77. Gaertn. tab. 39. *Thymeleae* sp. Tourn.

Cal. tubulosus, limbo 4-fido. Cor. 0. Stam. brevissima, inclusa, tubo calycis inserta. Styl. brevissimus, subnullus. Stigma capitatum. Semen nudum, nitidum, acuminato-rostratum.

889. Stellera *Passerina* L. — St. floribus axillaribus sessilibus, foliis linearibus sparsis. (Gall. *Stellérine à fleurs axillaires.*)

Hall. Helv. 1028. *Passerina* Enum. 187. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 229. Heg. 1. p. 271. Hag. Fl. Basil. 1. p. 367. Clairv. Man. 111. Wahlenb. Helv. 72. Mur. Bot. Val. 99. *Lithospermum Linariae folio* etc. C. B. Basil. 76.

L. Sp. Pl. 512. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 429. Poir. Enc. 7. p. 422. Dec. Fl. Fr. 2201. Bieb. Cauc. n. 740. Vill. Delph. 3. p. 519.

Lam. Illustr. tab. 293. Jacq. Ic. tab. 80. Schkuhr Handb. tab. 107 α. — Fuchs Hist. 535. Tab. Kräuterb. 1212. fig. 1. I. B. Hist. p. 456. f. 1. Gesn. Ic. Lign. tab. 12. fig. 108.

Schl. Thom. exs.

Radix simpliciuscula, annua. Caulis erectus, plerumque simplex v. parum ramosus, gracilis, durus, totus foliosus, semipedalis v. dodrantalis. Folia valde

numerosa, sparsa, lanceolato-linearia, angusta, sessilia, acuta, subpulposa. Flores luteoli, exigui, in axillis foliorum sessiles, solitarii v. gemini ternive, spicam foliosam efficientes, quae saepe dimidiam partem caulis occupat. Bracteae ad basin florum lanceolatae, foliis breviores. Calyx infundibuliformis, tubo basi subventricoso, oblongo, intra limbum subcoarctato, segmentis parum profundis, inaequalibus. Antherae luteae. Stylus vix conspicuus. Semen (seu potius nux indehiscens, minima) unicum, in calyce persistente ampliatoque latitans, nigrum, nitidum, pyriforme, apice acuminatum, albumine libero, albido. (D. v.)

Hab. in arvis regionum calidiorum. *Basileae* inter stipulas. C. B. Circa *Urbam*, *Montcharan*, *Valeire* et *Mathod*, copiosissime. *Près d'Areuse* et in valle *St.-Imier*. Haller. Intra *Lens* et *Sideram*. Rev. Murith. In campis M. *Uetliaci*. Cl. Wahlenberg. *Neviduni* frequens. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙.

B. DIGYNIA.

G. 259. Moehringia L. gen. 494. Juss. 500. Gaertn. tab. 129. *Alsines* sp. Tourn. Hall.

Cal. 4-phyllus. Cor. 4-petala. Caps. 4-valvis, 1-locularis, supera.

890. Moehringia *muscosa*. — (Gall. *Méringie Mousse.*)

Hall. Helv. 860. Enum. 390. n. 19. Sut. Fl. Helv. 1. p. 230. Heg. 1. pag. 271. Hag. Fl. Basil. 1. p. 369. Clairv. Man. 150. Wahlenb. Helv. 72. Mur. Bot. Val. 79. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 149. et It. 7. p. 508. *Alsine muscosa quibusdam* I. B. Hist. 3. p. 365.

I. Sp. Pl. 515. Willd. Sp. Pl. 2. p. 439. Dec. Prodr. 1. p. 390. Lam. Enc. 4. p. 121. Dec. Fl. Fr. 4385. Vill. Delph. 3. p. 653.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 31. tab. 5. Lam. Illustr. tab. 314. Jacq. Austr. tab. 449. Schkuhr Handb. t. 108. I. B. Hist. 3. p. 365. fig. 1. Chabr. Sciagr. 459. fig. 4. (*eadem*). Dalech. Hist. 1235. f. 1.

Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 455. Schl. Thom. exs.

Radices graciles, repentes, numerosos caespites terram rupiumque oras amoene vestientes protrudunt. Caules gracillimi, teretes, diffusi, 2-3-unciales, ramosi, foliosi. Folia opposita, connata, linearia et fere capillaria, subcanaliculata, saturate virentia, internodio longiora: floralia brevissima. Pedunculi longe nudi, uniflori, axillares v. saepius terminales, terni v. quaterni. Flores nivei, pro plantulae portione grandiusculi, eleganter stellati. Phylla viridia, subulata, perangusta, erecta. Petala patula, ovata, latiuscula, cum phyllis alternantia. Stamina erecta, calycis longitudine, antheris albis. Germen sphaericum; styli 2, filiformes, stamina aequantes, stigmatibus simplicissimis, modice incrassatis. Capsula viridis, tetragono-conica, polysperma. Semina minima, reniformia, laeviuscula. (D. v.)

Hab. ad rupes humidiusculas umbrosas regionum montanarum et subalpinarum, ubique; rarius observante Cl. Wahlenberg in planitiem ipsam descendit, ut ad muros pagi *Art Suitensium.* — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

C. TRIGYNIA.

G. 260. Polygonum L. gen. 495. Hall. Meisn. monogr. prodr. Juss. 82. Gaertn. tab. 119. *Polygonum, Persicaria* et *Fagopyrum* Tourn. t. 290. *Bistorta* tab. 291.

Cal. corollinus, coloratus, 5-6-partitus, persistens. Cor. 0, nisi calycem dicas. Sem. nudum, unicum, angulosum v. orbiculatum, calyce tectum. (Genitalium numerus in diversis speciebus diversus.)

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Monostachya. Caulis simplicissimus.*
Bistorta Tourn.

1. Polygonum *Bistorta.* 2. P. *viviparum.*

** *Polystachya. Caulis ramosus.*

A. Digyna. Styli 2 v. stylus subbipartitus, aut saltem semibifidus.

Persicaria Tourn.

3. P. *amphibium.*
4. P. *Hydropiper.*
5. P. *lapathifolium.*
6. P. *Persicaria.*
7. P. *incanum.*
8. P. *strictum.*

B. Trigyna. Styli 3; stam. 8.

I. Flores axillares, terni quaternive; folia integerrima.

9. P. *aviculare.*

II. Flores terminales, paniculati; folia integerrima.

10. P. *alpinum.*

III. Flores terminales, paniculati v. racemosi; folia subcordata, basi angulosa.

Fagopyrum Tourn.

11. P. *Fagopyrum.*
12. P. *Convolvulus.*
13. P. *dumetorum.*

* *Monostachya. Caulis simplicissimus.*

Bistorta Tourn.

891. Polygonum *Bistorta* L. — P. caule cimplicissimo monostachyo, foliis radicalibus ovatis in petiolum decurrentibus: caulinis sessilibus, floribus octandris. (Sp. 1. Gall. *Renouée Bistorte.*)

Hall. Helv. 1559. *Bistorta* Enum. 178. n. 1. Meisn. Diss. p. 51. Sut. Fl. Helv. 1. p. 230. Heg. 1. p. 272. Hag. Fl. Basil. 1. pag. 372. Clairv. Man. 114. Mur. Bot. Val. 95. Roesch in Alp. 2. p. 115. *Bistorta* C. B. Basil. 57.

L. Sp. Pl. 516. Willd. Sp. Pl. 2. p. 441. Poir. Enc. 6. p. 135. Smith Brit. 427. Dec. Fl. Fr. 2203. Vill. Delph. 3. p. 519.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 33. tab. 5. Engl. Bot. 8. tab. 509. Chaum. Fl. Méd. 2. tab. 71. Fl. Dan. tab. 421. Bull. Herb. tab. 314. — Clus. Hist. 2. pag. 69. Dod. Pempt. 333. Tabern. Kräuterb. 820. f. 2. (melior quam prima). I. B. Hist. 3. p. 538 et 539. f. 1.

β radice minus contorta, foliis rugosis. Blackw. tab. 354. Fuchs Hist. 774.

Radix crassa, subcompressa, tenera, semel, bis et ter contorta. **Folia** radicalia glabra, erecta, magna, ovato-oblonga, obtusa, undulata, marginibus subrevolutis, facie viridia, dorso hirsuta albidaque, petiolis longissimis subalatis: caulina sessilia, ovato-lanceolata, acuta, vagina longa, tubulosa, viridi, apice in stipulam aridam subfuscam desinente stipata. **Caulis** erectus, simplicissimus, teres, pedalis et cubitalis, parum foliosus. **Spica** terminalis, subconferta, ovato-cylindrica, circiter biuncialis, amoene purpurea. **Pedunculi** uniflori, flore longiores, erecti; **bracteae** ad pedicellorum basin ovatae, apice 6-fidae, lobulis acutis, divergentibus inter lobos longe aristatae. **Calycis** segmenta quina, ovato-oblonga, erecta, conniventia, concava, intus albida. **Stamina** exserta, plerumque octo. **Styli** tres, staminibus longiores, divergentes. **Semen** trigonum, fuscum, calyce maius. (D. v.)

Hab. in pratis fertilibus pascuisque montanis et subalpinis, vulgo. *Im Sulgenbach* prope *Bernam*. Haller. Etiam in pratis alpinis ad *Rossboden*. In M. *Gotthardo; im Girenbad* ditionis *tigurinae*. In M. *Iura* ubique. In valle *Oeni*, circa *Davos* et *Stalla*, copiosissime. Amisiss. Roesch. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

892. Polygonum *viviparum* L. — P. caule simplicissimo monostachyo, foliis ellipticis margine revolutis: inferioribus petiolatis, floribus subhexandris. (Sp. 2. Gall. *Renouée vivipare.*)

Hall. Helv. 1558. *Bistorta* Enum. 179. n. 2. It. Helv. 2. n. 37. Meisn. Diss. p. 52. Sut. Fl. Helv. 1. p. 230. Heg. 1. p. 272. Clairv. Man. 115. Wahlenb. Helv. 73. Mur. Bot. Val. 86. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 130.

L. Sp. Pl. 516. Willd. Sp. Pl. 2. p. 441. Poir. Enc. 6. pag. 135. Dec. Fl. Fr. 2204. Smith Brit. 428. Vill. Delph. 3. p. 520. Bieb. Cauc. n. 743.

Engl. Bot. 10. tab. 669. Fl. Dan. tab. 13. Schkuhr Handb. tab. 108. (bulbilli vivipari). Clus. Hist. 2. p. 69. fig. 2. I. B. Hist. 3. p. 539. f. 2. Camer. Epit. 684. (*bona*).

Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 479. Schl. Thom. exs.

Habitu quidem ad priorem accedens, sed longe minor. Radix semel v. bis intorta. Caulis 3-uncialis, vix semipedalis, erectus, parum foliosus. Folia dorso glauca, nervo dorsali valde exstante, venosa, marginibus crispula, et plus minus revoluta: radicalia late elliptica, utrinque angustata, longe petiolata: superiora sessilia, elliptica lanceolatave. Vaginae fere ut in priori; stipulae tamen saepius tubulosae caulemque includentes. Spica terminalis, uncialis, sescuncialis, cylindracea, gracilis, conferta, inferne plerumque laxior. Flores albidi, parvi, subsessiles, bractea exteriori magna, ovata, truncata, aristato-acuminata breviores. Stamina calycem fere aequantia, plerumque sena, quandoque octona. Styli exserti, gracillimi, stigmate roseo, minimo. Semen triquetrum, albidum. Apud nos spica rarius vivipara occurrit. Schkuhrius negat flosculos ipsos viviparos esse, et bulbillos proprios eis subiectos observavit. (D. v.)

Hab. in pascuis alpinis editis, vulgo, et in summis *Iurae* cacuminibus. In M. *Thoiry*. I. B. In M. *Falconario*, *Dolaz*, *Montendre*, etc. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

** *Polystachya. Caulis ramosus.*

A. Digyna. Styli 2 v. stylus subbipartitus.

Persicaria Tourn.

893. Polygonum *amphibium* L. — P. floribus pentandris semidigynis, seminibus ovato-subtrigonis acutis, spicis ovatis, foliis lanceolatis margine scabris, vaginis muticis. (Sp. 3. Gall. *Renouée amphibie.*)

Hall. Helv. 1567. *Persicaria* Enum. 180. n. 1. Meisn. Diss. p. 67. Sut. Fl. Helv. 1. p. 231. Heg. 1. p. 272. Hag. Fl. Basil. 1. p. 372. Clairv. Man. 115. Wahlenb. Helv. 73. Mur. Bot. Val. 86. *Potamogeton s. Fontinalis Persicariae folio* I. B. Hist. 3. p. 777. (absque ic.).

L. Sp. Pl. 517. Willd. Sp. Pl. 2. p. 443. Poir. Enc. 6.

p. 137. Smith Brit. 423. Dec. Fl. Fr. 2205. Vill. Delph. 3. p. 520.

Engl. Bot. 7. tab. 436. Fl. Dan. tab. 482. Schkuhr Handb. tab. 108. n. 3. ad litt. d. et f. (*semen*). Tabern. Kräuterb. 1117. f. 2. (var. *angustifolia natans*). Dod. Pempt. 582. f. 1. Dalech. Hist. 1008. f. 1.

β *terrestre*, folio minus coriaceo pilis brevibus dissitis adpressis consperso.

Mönch Meth. 629. n. 328 β. — Schl. rar. exs. cent.... n. 45.

Radix repens. Caules parum ramosi, natatiles, ad nodos radicantes, superne extra aquas sese erigentes. Folia erectiuscula, lanceolata, elongata, basi inaequaliter cordata, nervo dorsali valido lateralibusque minus exstantibus parallelis instructa: omnia petiolata, marginibus serrulato-scabra, glabra, in var. β praecipue facie pilis scabris, brevibus, dissitis adpressisque conspersa. Vaginae membranaceae, tubulosae, omnino muticae, truncatae, 9-10 lineas longae. Spicae perpaucae, fere solitariae, dense multiflorae, subterminales, pedunculatae, breves, ex tereti ovatae, amoene purpurascentes. Bracteae floribus multo breviores, ovato-lanceolatae. Calycis segmenta ovata, basi saturatius rubra. Stamina 5, primum inclusa, deinde subexserta. Stylus usque ad medium bifidus. „Germen acute triquetrum." Smith. Semen ovatum, compressum, obtusangulum. (D. v.)

Hab. in fossis aquaticis planitiei, ubique. *Bernae im Sulgenbach.* Haller. *A Promenthou*, *Ebroduni*, etc. *Tiguri.* Cl. Wahlenberg. In pago *basileensi*, passim. Cl. Hagenbach. In *Valesia.* Rev. Murith. β in vineis circa *Biennam* et *Ligerz*, nimis frequens; *aux Grangettes*, ad caput lacus *Lemani.* Haller. In udis prope *Sedunum.* Schleicher. — Fl. Iun. et Iul. ⊙.

Obs. Speciosa planta variat foliis minus elongatis, ovato-lanceolatis.

894. Polygonum *Hydropiper* L. — P. floribus hexandris semidigynis, stylo ultra medium bifido, foliis lanceolatis, spicis elongatis filiformibus laxissimis nu-

tantibus, vaginulis floralibus subquadrifloris brevissime ciliatis. (Sp. 4. Gall. *Renouée Poivre-d'eau.*)

Hall. Helv. 1554. *Persicaria* Enum. 181. n. 5. Meisn. Diss. p. 76. Sut. Fl. Helv. 1. p. 231. Heg. 1. p. 273. Clairv. Man. 115. Hag. Fl. Basil 1. p. 375. Wahlenb. Helv. 73. Mur. Bot. Val. 86. *Persicaria urens* etc. C. B. Basil. 29.

L. Sp. Pl. 517. Willd. Sp. Pl. 2. p. 444. Poir. Enc. 6. p. 138. Dec. Fl. Fr. 2206. Smith Brit. 426. Vill. Delph. 3. p. 521. Wallr. Sched. 189.

Engl. Bot. 14. tab. 989. Schkuhr Handb. tab. 108. Bull. Herb. tab. 127. — Blackw. tab. 119. Fuchs Hist. 843. I. B. Hist. 3. p. 780.

Radix fibrosa. Caulis erectiusculus v. erectus, fere cubitalis, teres, ramosus, ad nodos tumidus, demum saepe rubens. Folia oblonga, lanceolata, acuta, pallide virentia, omnino immaculata, brevissime petiolata, marginibus scabriuscula. Vaginae latae brevesque, fere enerviae, truncatae, ciliis tenuissimis instructae. Spicae in omnibus ramis terminales, graciles, laxae et interruptae, plus minusve nutantes. Pedicelli inaequales, terni-quini, e vaginula communi pedunculum communem laevem cingente, obconica, late truncata, brevissime ciliata exeuntes. Flores ovati, 3-6-partiti, albidi v. extus pallide rubelli, extus punctis glandulosis lentis ope conspicuis notati. Stamina longitudine floris, plerumque sena, antheris albis. Stylus ultra medium bifidus, stigmatibus subcapitatis. Semen magnum, fuscum, nitidum, subtriquetrum, hinc compressum. (D. v.)

Hab. ad fossas aquaticas minus profundas planitiei frequens. — Fl. Aug. et Sept. ⊙.

Obs. Foliorum sapore acri, subcaustico, neque mere herbaceo a congeneribus facile dignoscitur.

895. Polygonum *lapathifolium* L. — P. floribus hexandris subdigynis, spicarum pedunculis scabris, vaginis muticis, seminibus lenticularibus utrinque

concavis. (Sp. 5. Gall. *Renouée à feuilles de Patience.*)

Mur. Bot. Val. 86. Heg. Fl. Helv. 2. p. 451. in add. Hag. Fl. Basil. 1. p. 373. *P. Persicaria γ lapathifolium* Meisn. Diss. p. 69.

L. Sp. Pl. 517. Willd. Sp. Pl. 2. p. 442. Poir. Enc. 6. p. 136. Smith Brit. 425. Dec. Fl. Fr. 2210.

Engl. Bot. 20. tab. 1382. *P. pensylvanicum* Curt. Lond. fasc. 1. tab. 248. t. 25. (ex Smithio). Lob. Ic. tab. 1. Dod. Pempt. 607. f. 2. Moris. s. 5. tab. 29. f. 6.

β nodosum, caule punctis rubris maculato, geniculis valde incrassatis, floribus rubellis.

Hag. l. c. *P. nodosum* Pers. Syn. 1. p. 440.

Radix fibrosa. Caulis ramosus, patulus, erectus v. decumbens, ad nodos insigniter incrassatus, in var. *β* saepius rubens et punctis crebris saturatioribusque purpurascentibus notatus, pedalis et cubitalis. Folia lanceolata, acuta, margine ut priorum scabriuscula, dorso lentis ope punctato-muriculata, subinde macula plus minusve insigni notata, petiolata. Vaginae membranaceae v. scariosae, nervosae, subfuscae, truncatae, plerumque omnino muticae, ventricosae. Spicae axillares, numerosae, crassiusculae, breves, pedunculo communi tuberculato-exasperato. Flores herbacei, albi v. rosei, impunctati, vaginulis floralibus muticis. Stamina inclusa, calyce breviora. Stylus bipartitus. Semina lenticularia, ovalia, nitentia, utraque facie excavata. (D. v.)

Hab. secus vias ad fimeta et locis aquaticis cultisque. Plantam minime raram, testante Cl. Chaillet, iamdudum b. d'Ivernois ad summum Hallerum, qui eam adgnoscere noluit, miserat. Sed Cl. Chaillet sagacitate, qua pollet, solita eam ad speciem linnaeanam feliciter retulit, et circa *Neocomum* lectam mecum benigne communicavit. *α Murati.* Amiciss. Gay. Inter *Sedunum* et *St.-Léonard.* Rev. Murith. *β Neviduni* in ipsa urbe, frequens. — Fl. Iunio-Septembri. ⊙.

896. Polygonum *Persicaria* L. — P. floribus hexandris semidigynis, spicarum ovato-oblongarum pedun-

culis laevibus, vaginis ciliatis, seminibus subtrigonis. (Sp. 6. Gall. *Renouée Persicaire.*)

Hall. Helv. 1557. *Persicaria* Enum. 180. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 232. Heg. 1. p. 272. Hag. Fl. Basil. 1. p. 374. Clairv. Man. 115. Wahlenb. Helv. 73. Mur. Bot. Val. 86. *P. Persicaria α vulgare* Meisn. Diss. p. 68. *Persicaria mitis* etc. C. B. Basil. 29.

L. Sp. Pl. 518. Willd. Sp. Pl. 2. p. 446. Poir. Enc. 6. p. 140. Smith Brit. 424. Dec. Fl. Fr. 2208. Vill. Delph. 3. p. 521. Wallr. Sched. 188.

Engl. Bot. 11. tab. 756. Fl. Dan. tab. 702. Schkuhr Handb. tab. 108. — Dod. Pempt. 608.

β foliis immaculatis. Dalech. Hist. 1041. f. 1.

Radix gracilis, fibrosa. Caulis pedalis et cubitalis, erectus v. decumbens, ramosus, ad nodos tumescens. Folia oblonga, lanceolata, sensim acuminata, brevissime petiolata, patentia, margine nervoque dorsali scabriuscula, plerumque prope medium macula atro-purpurea, retrorsum lunata notata. Vaginae nervosae, membranaceae, tubulosae, truncatae, apice longe ciliatae. Spicae rarae, terminales et axillares, ovato-cylindricae, erectiusculae, basi laxiusculae, pedunculo communi laevi insidentes. Flores rubri v. rarius albi. Stamina 4–6, longitudine fere calycis. Stylus paulo ultra medium bifidus. Semen acutum, trigonum v. compressum, faciebus convexis carinatis. (D. v.)

Hab. ad fossas aggeresque locis cultis, in torfaceis planitiei, ubique. Etiam in montibus et subalpinis occurrit. — Fl. Iulio-Septembri. ⊙.

897. Polygonum *incanum* Schmidt. — P. floribus hexandris digynis, spicis oblongis, petalis uninerviis, foliis oblongo-lanceolatis subtus subpubescentibus, ochreis abbreviatis laceris ciliatis. Willd. (Sp. 7. Gall. *Renouée blanchâtre.*)

Hall. Helv. 1556. *Persicaria* Enum. 181. n. 3. Sut. Fl. Helv. 1. p. 232. Heg. 1. p. 274. Hag. Fl. Basil. 1. p. 374.

Clairv. Man. 115. *P. Persicaria β incanum* Meisn. Diss. p. 68.

Schmidt Bohem. n. 391. Willd. Sp. Pl. 2. p. 446. Enum. H. B. p. 429. Poir. Enc. 6. p. 141. Dec. Fl. Fr. 2209? Bieb. Cauc. n. 747. *P. tomentosum* Schrank Bavar. 669. *P. lapathifolium γ* Smith Brit. 425. *P. Persicaria γ* L. Sp. Pl. 518.

Petiv. H. Brit. tab. 3. f. 10. (ex Smithio). *P. tomentosum* Schrank l. c. tab. 3.

Schl. exs.

„Caules erecti, dodrantales, ruberrimi. Folia maculata et non maculata: sterilia linearia, tota subtus albo tomento obducta, ut dirupta fila trahant: fertilia ovato-lanceolata. Vaginae ciliatae. Flores non in strigosas spicas, sed densas, ut in *miti (P. Persicaria)*; albi aut rubri, plerumque quadrifidi, cum sex tamen staminibus." Hall. Helv. l. c.

„A priori *(Persicaria)*, cuius forsan nonnisi varietas, recedit foliis subtus plus minus albido-pubescentibus, stipulis submuticis, caule adscendente, floribus magis interruptis saepe spurco-albidis et perigonio sub-4-fido." Hag. l. c.

Plantam mihi hucusque ignotam Hallerus passim invenit, et testante viro summo in *insulis Rheni*, prope *Basileam* ad *Wiesam* olim legit b. Staehelinus. „Ad fossas haud frequens." Cl. Hagenbach. — Fl. Iulio-Octobri. ⊙. Hag. l. c.

898. Polygonum *strictum* All. — P. floribus hexandris submonogynis (stylo apice bifido), foliis lineari-lanceolatis, spicis filiformibus paucifloris, vaginulis floralibus subunifloris longissime ciliatis. (Sp. 8. Gall. *Renouée fluette.*)

Hall. Helv. 1555. *Persicaria* Enum. 181. n. 4. Meisn. Diss. 74. Clairv. Man. 115. *P. minus* Hag. Fl. Basil. 1. p. 375. Mur. Bot. Val. 86. *P. minus s. angustifolium* Sut. Fl. Helv. 1. p. 231. Heg. 1. p. 273. *Persicaria angustifolia et P. minor* C. B. Basil. 29.

All. Pedem. n. 2051. *P. minus* Huds. Ed. 1. pag. 148. Smith Brit. 426. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1445. Enum. H. B. 428. Wallr. Sched. 189. *P. pusillum* Lam. Fl. Fr. 3. p. 235. Poir. Enc. 6. p. 139. Dec. Fl. Fr. 2207. *P. angustifolium* Roth Fl. Germ. 2. p. 453. Hoffm. Germ. Ed. 1. p. 138. *P. Hydropiper* B? Vill. Delph. 3. p. 522.

All. l. c. tab. 68. fig. 2. *P. minus* Engl. Bot. 15. tab. 1043. Curt. Lond. fasc. 1. tab. 28. — Tabern. Kräuterb. 1240. fig. 3. (spicae nimis crassae). Lob. Ic. tab. 316. fig. 1. Dalech. Hist. 1041. f. 2.

β maius, foliis lanceolatis.

Hydropiperi simile, sed plerumque multo minus. Differt sapore foliorum mere herbaceo neque urente, caulibus simpliciusculis, basi procumbentibus radicantibusque, vix semipedalibus, foliis perinde immaculatis, margine scabriusculis, plerumque fere linearibus, nervis lateralibus vix conspicuis. Vaginae striatae, ciliatae. Spicae breviores, erectiusculae, gracillimae. Vaginulae florales 1-2-florae, brevissimae, apice valde dilatatae, ciliis praelongis, stellatim divergentibus, floresque cingentibus instructae. Flores parvi, omnino impunctati, albi v. extus rosei. Stylus brevis, apice tantum bifidus. Semina ovata, obsolete trigona. (D. s.)

Hab. in uliginosis, torfaceis et sylvis humidis. *Michelfeldae*, in agris circa *Hüningen*, et prope *Haltingen*. C. B. *Im Löhr* etc. Haller. In *Valesia* frequens invenit rev. Murith, et mecum amice communicavit. Circa *Löwenberg* et ad lacum *Muratensem* utramque varietatem lectam misit amiciss. Gay. — Fl. Septembri et Octobri. ⊙.

Obs. Vaginulas breviter ciliatas in phrasi diagnostica habet Cl. Meisner. Eas ut in meis longe ciliatas vidit Cl. Decandolle V. Fl. Fr. l. c.

§ B. Trigyna. Styli 3; stamina 8.

I. Flores axillares, terni quaternive; folia integerrima.

Polygonum Tourn.

899. Polygonum *aviculare* L. — P. floribus axillaribus, foliis elliptico-lanceolatis obtusis margine sca-

briusculis, caule procumbente herbaceo. Dec. (Sp. 9. Gall. *Renouée des petits oiseaux*.)

Hall. Helv. 1560. *Polygonum* Enum. 182. n. 1. Meisn. Diss. p. 87. Sut. Fl. Helv. 1. p. 232. Heg. 1. p. 274. Hag. Fl. Basil. 1. p. 376. Wahlenb. Helv. 73. Mur. Bot. Val. 86. *Polygonum latifolium* C. B. Basil. 82.

L. Sp. Pl. 519. Willd. Sp. Pl. 2. p. 449. Poir. Enc. 6. p. 145. Dec. Fl. Fr. 2213. Smith Brit. 429. Vill. Delph. 3. p. 523.

Lam. Illustr. tab. 315. f. 1. Engl. Bot. 18. tab. 1252. Fl. Dan. tab. 803. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 1. tab. 9. — Blackw. tab. 310. Fuchs Hist. 614. Matth. 676. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 1214. fig. 1 et 2. et 1215. f. 1. Dod. Pempt. 613. f. 1. I. B. Hist. 3. p. 2. p. 375.

β *saxatile*, foliis latioribus transverse venosis, vaginis maioribus. C. B. Prodr. 131. n. 1.

γ *erectum* Hag. l. c. δ. Meisn. l. c. 88. *P. Bellardi* (an All.?). Schl. exs.

δ *exiguum*, alpinum, vaginis internodia excedentibus. *P. aviculare minimum* Mur. Bot. Val. 86. *P. aviculare* b *alpinum* Schl. Thom. exs.

Radix gracilis, tortuosa. Caules procumbentes, ramosi, diffusi, teretes, toti foliosi, tenuiter striati. Folia pallide virentia, elliptico-lanceolata, glabra, margine vix ac ne vix scabra, sed tenuissime undulato-crenulata, plerumque uninervia fereque avenia, angusta, obtusiuscula. Vaginae latae, scariosae, apice lacerae et ciliatae. Flores parvi, axillares, brevissime pedicellati, plerumque terni quaternive, inferne virides, ceterum albi v. rosei, 5-partiti, segmentis ovatis, obtusis, per florescentiam patulis. Stamina 8, calyce breviora, antheris subrotundis, luteis. Styli 3, brevissimi, stigmatibus minutis. Semen triquetrum, faciebus concavis, calyce brevius. Var. β foliis gaudet latioribus vaginisque magnis. γ quam multi pro *P. Bellardi* All. habent, ad plantam β praecipue accedit, ac nonnisi statura altiore cauleque erecto, inferne subinde obscure 4-angulo differt.

Planta δ, adhuc insignior, tota quanta cum radicula vix sescuncialis; hinc cauliculus filiformis, fere exstriatus; folia lanceolato-linearia; vaginae internodiis longiores, profunde lacerae vixque ciliatae; flores rari, vix minores quam in vulgata varietate. (D. v.)

Hab. locis cultis, in hortis, ad plateas viasque frequentissimum. Etiam in montibus et Alpibus, non rarum. β mihi incognitum legit C. B. inter saxorum fissuras et in petris arcis *Wallenburg*, in ditione *basileensi*. γ nonnisi siccam a Schleichero missam vidi. *En Céri* et alibi in editioribus Alpibus *Valesiae*. Rev. Murith. — Fl. Aprili-Octobri. ⊙.

Obs. Planta pedemontana *P. Bellardi* All. Pedem. n. 2052. tab. 90. f. 2. a nostra recedere videtur: 1) caule altiori et robustiori, 2) internodiis foliorum longitudinem superantibus, 3) foliis superne decrescentibus, ut rami summi nudiusculi sint, 4) foliis superioribus acuminatis et quasi aristatis, denique ramis plerisque ad quodvis internodium refracto-flexuosis. An diversa sit, ignoro. Cl. Meisner plantam pedemontanam quoque cum *P. aviculari* coniungit.

II. Flores terminales, paniculati; folia integerrima.

900. Polygonum *alpinum* All. — P. racemis paniculatis, foliis lanceolatis dorso pubescentibus ciliatis, vaginis barbatis. (Sp. 10. Gall. *Renouée des Alpes.*)

Hall. Helv. 1564. (excl. syn. L.). Meisn. Diss. 56. Sut. Fl. Helv. 1. p. 233. Heg. 1. p. 275. Clairv. Man. 114. Mur. Bot. Val. 86.

All. Pedem. n. 2049. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 451. Poir. Enc. 6. p. 149. Dec. Fl. Fr. 2215. *P. divaricatum* (non L.) Vill. Delph. 3. p. 522.

All. l. c. tab. 68. f. 1. (*bona*). Bocc. Mus. tab. 27 et 83.

Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 478. Schl. Thom. exs.

Caulis erectus, firmus, crassus, angulosus, alterne ramosus, ad nodos tumidiusculus, cubitalis et sesquicubitalis, ramis inferioribus foliosis, sterilibus: superioribus patentibus, floriferis. Folia alterna, saepe binata, lanceolato-acuminata, basi rotundata, latiuscula, facie glabra et laeviuscula, dorso pallidius

virentia pubescentiaque, demum glabrata, marginibus dense ciliata: inferiora petiolata. Vaginae breves, superficie longe barbata, ceterum muticae, lacerae. Racemi paniculati, subflexuosi, nudiusculi, longi, multiflori; pedunculi filiformes, uniflori, subverticillati, flore breviores. Flores totius generis maximi, speciosi, 5-partiti, segmentis inaequalibus, ovatis, patentibus, ochroleucis v. dilutissime roseis, basi purpurascentibus. Stamina plerumque octo, rarius quinque, calyce breviores; antherae minimae, rotundae. Pistillum staminibus multo brevius, germine ovato, stylis brevissimis, stigmatibus crassis, capitatis, purpureis. Vaginulae florales communes glabrae, membranaceae, tubulosae, truncatae. Semen magnum, calycem superans, supra medium incrassatum, triquetrum, nitidum. (D. v.)

Hab. in vallibus editissimis Helvetiae meridionalis, et quidem in pratis fertilissimis, rarum. Plantam formosissimam in valle *Ursaria* supra *Andermatt* atque in tota valle *Pommat* (praeeunte summo Hallero) infra *Tosae* cataractas frequentissimam legi. Circa *Gondo*, *Binn* et *Obergestelen*. Rev. Murith. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

III. Flores terminales, paniculati v. racemosi; folia subcordata, basi angulosa.

Fagopyrum Tourn.

901. Polygonum *Fagopyrum* L. — P. foliis cordato-sagittatis, caule erectiusculo inermi, seminum angulis integerrimis. Dec. (Sp. 11. Gall. *Renouée Sarazin.*)

Hall. Helv. 1563. *Fagopyrum* Enum. 172. n. 1. Meisn. Diss. 61. Sut. Fl. Helv. 1. p. 233. Heg. 1. p. 275. Hag. Fl. Basil. 1. pag. 377. Clairv. Man. 114. Mur. Bot. Val. 86. *Erysimum Theophrasti* etc. C. B. Basil. 18.

L. Sp. Pl. 522. Willd. Sp. Pl. 2. p. 455. Poir. Enc. 6. pag. 152. Smith Brit. 430. Dec. Fl. Fr. 2216. Vill. Delph. 3. p. 525.

Engl. Bot. 15. tab. 1044. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 18. tab. 5. Matth. 320. Tabern. Kräuterb. 646. (*eadem*).

Dod. Pempt. 512. I. B. Hist. 2. p. 993. (*melior*). Dalech. Hist. 383.

Radix annua. Caulis pedalis, cubitalis et ultra, striatus, rubens, ramosus, erectus. Folia triangularia, oblonga, sensim acuminata, obtusiuscula, cordato-sagittata, auriculis obliquis, obtusis, marginibus subciliata, demum ut tota planta rubentia: inferiora petiolata: suprema subsessilia, amplexicaulia. Vaginae brevissimae, scariosae, muticae. Racemi numerosi, axillares, longe pedunculati, erecti, fere unciales, pedunculo communi subpubescente. Flores speciosi, laxiusculi, pedunculis propriis longiores, albi, extus roseo tincti. Calycis segmenta quina, ovata, conniventia. Stamina subexserta. Styli 3, germine longiores. Glandulae 8, luteae, receptaculo insertae. Semen calyce longius, magnum, cereale, nigrum, nitidum, intus album, acute triquetrum, acuminatum, angulis integerrimis. (D. v.)

Hab. in Asia. In Helvetia, praecipue occidentali, passim, v. g. *Basileae*, in agro *vaudensi* vulgo et circa *Sargans* seritur. Indigenatum autem nacta sese propagat, et in pago *vaudensi* frequens ad sepes et in arenosis occurrit. *Basileae* prope *Oltingen* et *Riehen*. C. B. In sylvula prope *Branson*. Rev. Murith. — Fl. Iul. et Aug. ⊙.

902. Polygonum *Convolvulus* L. — P. foliis cordato-sagittatis, caule subvolubili angulato, segmentis calycinis obtuse carinatis. (Sp. 12. Gall. *Renouée Liseron.*)

Hall. Helv. 1561. *Fagopyrum* Enum. 173. n. 2. Meisn. Diss. 63. Sut. Fl. Helv. 1. p. 233. Heg. 1. p. 275. Hag. Fl. Basil. 1. pag. 377. Wahlenb. Helv. 73. Mur. Bot. Val. 86. Clairv. Man. 114. *Convolvulus minor semine triangulo* C. B. Basil. 86.

L. Sp. Pl. 522. Willd. Sp. Pl. 2. p. 455. Poir. Enc. 6. pag. 154. Smith Brit. 430. Dec. Fl. Fr. 2217. Vill. Delph. 3. p. 524.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 28. tab. 4. Engl. Bot. 14. tab. 941. Fl. Dan. tab. 744. Dalech. Hist. 1424. fig. 1.

(Discrimina huius ac sequentis male icones veterum exprimunt).

Radix gracilis, annua. Caulis semipedalis, fere cubitalis, fulcris destitutus, procumbens, ceterum adsurgens v. plus minus volubilis, angulosus, scabriusculus, ramosus, demum ut tota planta rubicundus. Folia omnia longius petiolata, cordato-sagittata, oblonga, acuminata, auriculis acutiusculis, inferne a petiolo paulo minus distantibus; petioli scabriusculi, facie canaliculati. Vaginae parvae, oppositifoliae, neque vere tubulosae. Flores axillares, terni v. quaterni, parvi, herbacei, pedunculis brevibus, subaequalibus, demum reflexis. Segmenta calycis inaequalia, obtusa. Styli breves. Antherae violaceae. Semen calycem subaequans, trigonum, nigrum, segmentis calycinis arcte conniventibus obtuseque carinatis tectum. (D. v.)

Hab. inter segetes et ad sepes planitiei, ubique. — Fl. Iul. et Aug. ⊙.

903. Polygonum *dumetorum* L. — P. foliis triangularibus subhastatis, caule volubili striato, segmentis calycinis alato-carinatis. (Sp. 13. Gall. *Renouée des buissons.*)

Hall. Helv. 1562. *Fagopyrum* Enum. 173. n. 2 *β*. Meisn. Diss. 63. Sut. Fl. Helv. 1. p. 233. Heg. 1. p. 275. Hag. Fl. Basil. 1. p. 378. Clairv. Man. 114. Mur. Bot. Val. 86. *Helxine semine triangulo* I. B. Hist. 2. p. 157.

L. Sp. Pl. 522. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 455. Poir. Enc. 6. p. 154. Dec. Fl. Fr. 2218. Vill. Delph. 3. p. 371.

Fl. Dan. tab. 756. Dod. Pempt. 396. f. 1. (*bona*). I. B. l. c. p. 158.

Priori affine differt: caulibus duplo triplove longioribus, flexuosis, multo magis volubilibus, obiter striatis, laevibus nec scabris. Folia subsagittata, triangulum oblongum efficientia, sensim acuminata, brevius pedunculata, auriculis late ovatis parumque

ultra insertionem petioli deorsum porrectis. Racemi axillares et terminales, foliolosi, elongati, multiflori, interrupti et laxiusculi, pedunculo proprio demum reflexo fere longiores. Antherae albae. Calyx demum valde ampliatus, semen triquetrum, nitidum nigrumque tegens, segmentis alato-carinatis, ala alba, latiuscula valdeque conspicua. (D. v.)

Hab. in dumetis et ad sepes, passim. *Aquileiae* vulgo. *Bernae.* HALLER. In *Valesia*, frequens. Rev. MURITH. *Basileae*, rarius. Cl. HAGENBACH. *Neviduni* etc. — Fl. Iul. et Aug. ☉.

D. TETRAGYNIA.

G. 261. PARIS L. gen. 500. Hall. Juss. 42. Gaertn. tab. 83. *Herba Paris* Tourn. tab. 117.

Cal. tetraphyllus. Petala 4 linearia, phyllis angustiora. Antherae medio filamento longitudinaliter adnatae! Bacca 4-locularis, polysperma.

904. PARIS *quadrifolia* L. (Gall. *Parisette à quatre feuilles.*)

Hall. Helv. 1006. Enum. 412. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 234. Heg. 1. p. 276. Hag. Fl. Basil. 1. p. 378. Clairv. Man. 119. Wahlenb. Helv. 73. *Solanum quadrifolium* etc. C. B. Basil. 51.

L. Sp. Pl. 527. Willd. Sp. Pl. 2. p. 471. Dec. in Enc. 5. pag. 18. Fl. Fr. 1857. Smith Brit. 431. Vill. Delph. 3. p. 526.

Engl. Bot. 1. tab. 7. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 22. tab. 4. Lam. Illustr. tab. 319. Fl. Dan. tab. 139. Schkuhr Handb. tab. 109 a. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 12. tab. 7. Blackw. tab. 286. Fuchs tab. 87. Matth. 767. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 1095. Dod. Pempt. 444. I. B. Hist. 3. p. 613.

Var. foliis ternis, quinis, rarius senis.

Radix praelonga, horizontalis, repens, ad nodos tumescens. Caulis teres, erectus, simplicissimus, apice quadrifolius, ceterum omnino nudus. Folia sessilia, verticillata, stellatim patentia, [illegible], acuta,

dorso nitida, nervis exstantibus percursa, integerrima, triste virentia. Pedunculus terminalis, e sinu foliorum sese erigens, uniflorus, biuncialis, angulosus. Flos patentissimus, inconspicuus, licet magnus, phyllis viridibus, lanceolato-acuminatis, nervosis. Petala inter phylla inserta, calyce paulo breviora multoque angustiora, ex viridi flavescentia, linearia. Filamenta erecta, viridia, apice subulata, super antheras longe producta, petalis breviora. Antherae lineares, medio filamento utrinque adnatae, luteae. Styli atro-purpurei, lineares, acuti, patentes v. reflexi. Bacca atro-violacea, mollis, 4-sulca. Semina angulosa, duplici ordine in quovis loculo. „Interdum quinta pars additur plantae, aut quarta supprimitur." Iussiaeus. (D. v.)

Hab. in nemoribus locisque opacis planitiei et ad radicem montium, abunde. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

G. 262. Adoxa L. gen. 501. Juss. 309. Gaertn. tab. 112. *Moschatellina* Hall. Tourn. tab. 68.

Cal. 3-phyllus, inferus. Cor. 4-5-fida. Caps. 4-5-locularis, semi-infera.

905. Adoxa *Moschatellina* L. — (Gall. *Adoxe Moscatelline.*)

Hall. Helv. 1005. Enum. 412. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 234. Heg. 1. p. 276. Hag. Fl. Basil. 1. p. 379. Clairv. Man. 154. Mur. Bot. Val. 49. *Ranunculus nemorosus Muscatellina dicta* C. B. Basil. 53.

L. Sp. Pl. 527. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 472. Poir. Enc. 4. pag. 324. Smith Brit. 432. Dec. Fl. Fr. 3599. Vill. Delph. 3. p. 526.

Labr. et Heg. Ic. Helv. 1. tab. 6. Engl. Bot. 7. tab. 453. Röm. Fl. Europ. fasc. 10. Lam. Illustr. tab. 320. Fl. Dan. tab. 194. Schkuhr Handb. tab. 109 a. Tab. Kräuterb. 95. fig. 2. Lobel. Ic. tab. 674. f. 2. I. B. Hist. 3. p. 1. p. 206. Dalech. Hist. 1296. f. 1. (*flores pessime exprimit.*)

Radix alba, semipellucida, squamoso-dentata, infra collum nec alibi fibrosa. Caulis 4-6-uncialis, angulosus, superne bifolius, ceterum nudus, simplicissimus. Folia ternata v. biternata, foliolis sessilibus v. petiolulatis, subrotundis, profunde incisis, mucronatis, dorso nitidis: radicalia pauca, petiolis caulem fere aequantibus insidentia: caulina opposita, petiolis basi dilatatis, amplexicaulibus longiora, foliolis lateralibus bifidis, terminali trifido. Pedunculus s. caulis prolongatio foliis caulinis longior, indivisus, capitulo unico 5-floro terminatus. Flores in capitulum terminalem 5-florum collecti: supremus horizontalis, 4-fidus, octandrus: 4 laterales verticales, sessiles, 5-fidi, decandri. Calyx mihi triphyllus, phyllis triangularibus, acutis, basi coalescentibus, corolla duplo brevioribus. Corollae 4-5-fidae, subvirides, segmentis profundis, ovatis, acutiusculis. Filamenta brevissima, antheris subrotundis, luteis. Styli 4 et 5. Germen subrotundum, inferne intra corollam latitans. (D. v.)

Ad sepes planitiei Helvetiae occidentalis, non rara. *Lausannae* et *Basileae*, non autem *Tiguri* invenit C. Gesner. In dumetis intra *Neuhaus* et *Riehen*. C. B. *Genevae*, *à la Bâtie*. I. B. *Bernae* inter *Holtigen* et viam, qua itur versus *Könitz*, *im breiten Rain*. Haller. *Au mont Milledeux* et *à la Combe de Valanvron*. Gagnebin. *Tobinii*. Cl. Suter. *Sur les Valettes*, *à la Combe* et circa *Fenalet*. Rev. Murith. Circa *Nevidunum*, frequens. — Fl. Martio et Aprili. ♃.

G. 263. Elatine L. gen. 502. Hall. Juss. 300. Gaertn. tab. 112.

Cal. tetraphyllus (v. triphyllus). Cor. 4-petala (v. 3-petala). Caps. superne 4-locularis, 4-valvis (v. 3-valvis et 3-locularis), polysperma. Sem. oblonga, teretia, arcuata, striata, transverse rugosa.

906. Elatine *Hydropiper* L. — El. foliis oppositis, floribus alternis pedicellatis 3-4-petalis 6-8-andris (Sp. 1. Gall. *Elatine Poivre d'eau.*)

Hall. Helv. 858. Sut. Fl. Helv. 1. p. 235. Heg. 1. p. 277. Hag. Fl. Basil. 1. p. 380. (excl. var. β). Clairv. Man. 118.

L. Sp. Pl. 527. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 473. (excl. var. β). Lam. Enc. 2. p. 348 α. Dec. Fl. Fr. 4386 α.

Lam. Illustr. tab. 320. fig. 2. Schkuhr Handb. 109 α. (flores rosei). Vaill. Paris. tab. 2. fig. 2. Dec. Ic. rar. Gall. 1. p. 13. tab. 43. fig. 2.

? β *hexandra*, minor, floribus plerumque tripetalis hexandris trigynis.

Hag. Fl. Basil. 1. p. 380 γ.

El. Hydropiper Smith Brit. 1396. in add. L. Sp. Pl. l. c. β. Dec. Fl. Fr. l. c. β. Lam. Enc. l. c. β. *El. hexandra* Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 609. n. 4386. Poir. Enc. Suppl. 5. p. 662. *Birolia paludosa*? Bellard. Act. Taur. 1808. cum ic.

El. Hydropiper Engl. Bot. 14. tab. 955. (flores rosei, 3-4-petali). *El. hexandra* Dec. Ic. rar. Gall. 1. p. 14. tab. 43. fig. 1. — Vaill. Paris. tab. 2. fig. 1. (flores omnes tripetali).

El. hexandra Thom. exs.

? γ *Schkuhriana*, minor, floribus tetrapetalis alternis subsessilibus, capsulis 4-valvibus.

El. Hydropiper Schkuhr Handb. tab. 109 b. f. 1.

Habitus fere *Montiae fontanae*, praesertim var. eius minoris. Herba glaberrima, tenera, annua. Caules numerosi, ramosissimi, prostrati, radicantes, undique foliosi, succulenti, bi- v. triunciales. Folia parva, opposita, sessilia, spathulata, integerrima, uninervia, apice subretusa. Flores exigui, parvi, axillares, solitarii, plerumque alterni, pedunculati, pedunculo computato foliis breviores, octandri. Calyx viridis, persistens, phyllis corolla minoribus, obtusis. Petala subrotunda, alba. Capsula depressa, subrotundo-tetragona. Semina minima, teretiuscula, subarcuata, pulchre striata et transverse rugosa. (D. s.)

β priori simillima; differt statura etiam in locis humidioribus minore, floribus 3-phyllis, 3-

petalis, hexandris, capsulis 3-locularibus, stylis perinde brevissimis, sed ternis, denique petalis roseis.

γ hexandrae simillima. Differt capsulis subsessilibus, 4-valvibus, seminibus luridis, semel intortis neque simpliciter arcuatis. Flores nequidem siccos vidi; eos roseos, tetrapetalos octandrosque esse adserit SCHKUHRIUS.

Hab. locis inundatis, in Helvetia rarissima. *Mülhusiae*. *β* prope *Genthod*, ad lacum. PHIL. THOMAS. Prope *Gex*. D. CAPELLANI. In pago *Ticini*. EM. THOMAS. *γ* in *Rhaetia*. Idem. — Fl. Augusto. ⊙.

OBS. I. HALLERUS ad suam utramque VAILLANTII iconem citat, eique petala subrosea tribuit, ut dubium sit, an ad *α* aut ad sequentes var. pertineat. Fortasse varias eas formas habuit coniunxitque. Ad *γ* plantam refero ab amiciss. EM. THOMAS in Rhaetia inventam et mecum nomine *Biroliae paludosae* communicatam. In planta sicca quidem petalorum staminumque numerum investigare non potui; sed capsula sessilis mihi omnino quadrivalvis visa est, et semina lurida semelque intorta neque simpliciter arcuata, prorsus ad SCHKUHRII plantam spectare videntur. Eandem in agris Italiae superioris oryzaceis frequentem legit Cl. REYNIER. Etiam in *hexandrae* et *triandrae* consortio prope Kork in badensi ducatu eam detexit AL. BRAUN, et earum specimina ibi lecta suppeditavit amiciss. ENDRES. Formam *α*, quam vehementer ex Helvetia exsulare suspicor, e Gallia mihi misit amiciss. GAY.

OBS. II. Plantae *α*, *β* et *γ* tam multis notis inter se conveniunt, ut eas nondum pro genuinis speciebus agnoscere possim, quamquam omnino formae constantes esse videntur. Autoptae oculatiores in loco natali litem diiudicent.

907. ELATINE *triandra* Schkuhr. — El. foliis oppositis, floribus 3-petalis 3-andris oppositis sessilibus. (Sp. 2. Gall. *Elatine triandrique.*)

El. Hydropiper β Hag. Fl. Basil. 1. p. 380.

Schkuhr Handb. 1. n. 1023. Hoffm. Fl. Germ. ed. 1. p. 110. (excl. syn. Vaill.) Röhl. Fl. Germ. 1. p. 250. Willd. Sp. Pl. 2. p. 473. (excl. syn. Vaill. et auct. CANDOLLIO etiam Buxb.)

Schkuhr Handb. l. c. tab. 109 b. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 3. tab. 9.

Habitu cum variis prioris formis convenit neque bene ab eis nisi fructificationis partibus dignosci po-

test. Cauliculi crassiores, 2-3-unciales, fere eiusdem magnitudinis ac *El. Hydropiper α*, quantum e planta exsiccata et icone Sturmiana coniicere licet, subquadranguli, sive alis tenuissimis quatuor percursi. Folia ut in reliquis congeneribus punctis crebris muriculata. Flores sessiles v. brevissime pedicellati, plerumque oppositi. Cal. parvus, triphyllus, phyllis lanceolatis, adpressis, persistentibus, tertio ad caulem testante Schkuhrio deficiente, sed in icone Sturmiana et in nostris speciminibus praesente. Petala tria, rosea, ovata, phyllis longe maiora. Stamina 3, phyllis opposita. Caps. 3-valvis, seminibus plus minus arcuatis, „roseis" Schkuhr et Sturm, in nostris (an nondum maturis?) viridiusculis. (D. s.)

Hab. locis consimilibus plerumque aqua tectis. Specimina helvetica nondum vidi, ut stirpem in pagis nostris certe rarissimam tantum ex auctoritate Cl. Hagenbachii admiserim. — Fl. Aug. et Sept. ⊙.

908. Elatine *Alsinastrum* L. — El. foliis verticillatis. (Sp. 3. Gall. *Elatine verticillée.*)

Hall. Helv. 857. Sut. Fl. Helv. 1. p. 235. Heg. 1. p. 277. Hag. Fl. Basil. 1. p. 380. Clairv. Man. 118.

L. Sp. Pl. 527. (excl. syn. C. B.) Willd. Sp. Pl. 2. p. 473. Lam. Enc. 2. pag. 348. Dec. Fl. Fr. 4387. Smith Brit. 433*).

Lam. Illustr. tab. 320. f. 1. Vaill. Paris. tab. 1. f. 6.

Radix fibrosa, verticillata. Habitu quodammodo *Hippuridem*, etsi folia multo latiora habet, refert. Caulis simplex, crassus, crebris nodis constrictus, fistulosus, inferne verticillatim radicans, semipedalis, pedalis, inferne demersus. Folia verticillata, terna, sena, duodena: emersa ovata, integerrima, brevia, latiuscula, trinervia, internodiis longiora: inferiora

---

*) Monente Viro clarissimo in add. p. 1396. haec *Elatine* omnino in Britannia deest, et planta in Dillenii herbario sub hoc nomine servata est *Centunculus minimus*.

multo angustiora fereque capillacea, longiora, deflexa. Flores subsessiles, verticillati, parvi, albi, calyce viridi, petalis subrotundis persistentibus minore. Stamina fere petalorum longitudine. Styli 4, luteoli, brevissimi. Capsula subrotunda, medio depressa. Semina viridia, cylindrica, vix arcuata, minora quam priorum, angulosa, transverse rugosa. (D. s.)

Hab. in fossis aqua plenis, in Helvetia rarissima. *Mülhusiae.* Cl. Hofer. Specimina e Gallia et Germania accepi. — Fl. Augusto. ♃.

CLASSIS IX.

ENNEANDRIA.

Stamina 9.

MONOGYNIA.

Stylus 1.

G. 264. Laurus. Cal. 0 (nisi corollam dicas). Corolla calycina, 6-fida, (in nostra spec. 4-partita). Stam. 9-12: interiora filamentis superne biglandulosis, triplici ordine posita. Drupa carnosa. (Arbor sempervirens, dioica, subdodecandra.)

TRIGYNIA.

Styli 3.

G. 265. Rheum. Cal. 4-6-phyllus. Cor. 0. Stam. phyllis numerosiora, 6-9. Stigm. 2-3, plumosa. Sem. nudum, complanatum v. triquetrum, marginibus alatum. (Herba alpina, hucusque cum *Rumice* consociata.)

HEXAGYNIA.

Styli 6.

G. 266. Butomus. Cal. 0. Cor. hexapetala. Pist. 6. Caps. totidem, 1-loculares, 1-valves, introrsum dehiscentes, polyspermae. (Herba aquatica, iuncoides, floribunda.)

IX. ENNEANDRIA.

A. MONOGYNIA.

G. 264. Laurus L. gen. 503. Hall. Juss. 80. Tourn. tab. 367.

Cal. 0. Cor. calycina, 4-6-partita. Stam. 9-12: interiora superne biglandulosa. Drupa carnosa, nucleo bipartibili.

909. Laurus *nobilis* L. — L. foliis lanceolatis perennantibus nitidis, floribus quadrifidis dioicis. (Gall. *Laurier des poëtes.*)

Hall. Helv. 1602. Sut. Fl. Helv. 1. p. 236. Heg. Fl. Helv. 1. p. 278. Clairv. Man. 155. Mur. Bot. Val. 75.

L. Sp. Pl. 529. Willd. Sp. Pl. 2. p. 479. Lam. Enc. 3. pag. 447. Dec. Fl. Fr. 2202. All. Pedem. 2124. Bieb. Cauc. n. 759.

Chaum. Fl. Méd. 4. tab. 114. Lam. Illustr. tab. 321. f. 1. Schkuhr Handb. tab. 110. Blackw. tab. 175. Dod. Pempt. 849. Matth. 125. f. 1 et 2. Tab. Kräuterb. 1363. f. 1, 2 et 3. I. B. Hist. 1. p. 1. p. 403.

Arbor sempervirens, 15-30-pedalis, formosa. Rami adsurgentes, cortice viridi laeviusculo vestiti. Folia alterna, lanceolata, acuta, saturate viridia, nitida, odorata, coriacea, integra, subundulata, margine membranaceo angusto insignita, nervo dorsali valido, lateralibus arcuatis exstantibus percursa, pe-

tiolis brevibus facie canaliculatis. Flores laterales, parvi, umbellulati, dioici. Umbellulae subcapitatae, pedunculatae, alternae vel oppositae, pauciradiae, pedunculis partialibus brevissimis, unifloris: communi foliis multoties breviori, apice bracteis involucriformibus caducis stipato. Corolla albida, segmentis ovatis, concavis. Stamina 9-20, filamentis interioribus glandula duplici pedicellata subrotundaque instructis, apice incrassato-clavatis duplicique foramine pollinifero, membranula caduca, superne adfixa, ceterum libera tecto, insculptis. Drupa saturate caerulea. (D. v.)

In hortis ad usum culinarium vulgo colitur. Planta nobilis, regionibus calidioribus, Italia, Graecia Asiaque oriunda, sese in nonnullis Helvetiae partibus propagavit. Circa *Montreux* in omnibus pomariis abundat. Haller. *Seduni* et circa *Vouvry*. Rev. Murith. *Lugani* versus *Gandriam* ad lacum *Cerisium* laete sponteque vigentem legi. — Fl. Martio. ♄.

B. TRIGYNIA.

G. 265. Rheum L. gen. 506. et *Rumicis* sp. *Rheum* Juss. et *Rumicis* sp. *Lapathi* sp. Hall. *Rhabarbarum* Tourn. tab. 18.

Cal. 4-6-phyllus, patens, persistens. Cor. nulla, nisi calycem dicas. Stam. phyllis numerosiora, 6-9. Stigm. 2-3, plumosa. Sem. nudum, calyce maius, complanatum aut triquetrum, alis marginalibus cinctum.

910. Rheum *digynum* Wahlenb. — Rh. digynum, hexandrum, scapo nudo, foliis reniformibus antice emarginatis. (Gall. *Rhubarbe digyne.*)

Hall. Helv. 1595. Enum. 170. n. 4. Wahlenb. Helv. 74. *Rumex digynus* Sut. Fl. Helv. 1. p. 216. Heg. 1. p. 256. Clairv. Man. 117. Mur. Bot. Val. 91. Roesch in Alpin. 2. p. 214. *Acetosa rotundifolia alpina* C. B. Prodr. 55.

Wahlenb. Fl. Lapp. n. 194. *Rumex digynus* L. Sp. Pl. 480. Willd. Sp. Pl. 2. p. 258. Poir. Enc. 5. p. 661. Smith Brit. 395. Dec. Fl. Fr. 2235. Vill. Delph. 3. p. 271.

Rumex digynus Engl. Bot. 13. tab. 910. Fl. Dan. tab. 14. Lam. Illustr. tab. 271. fig. 6. Gaertn. tab. 119. fig. 2. Moris. s. 5. tab. 36. fig. penult. (*bona*).

Ser. Thom. Schleich. exs.

β foliis antice integris. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. pag. 29. et It. 2. p. 128.

Radix lignosa, conica, magna, caespitosa. Folia omnia radicalia, numerosa, sapore acidulo, longissime petiolata, reniformia, diametro nempe horizontali verticalem superante, apice plerumque late emarginata, in var. *β*, quae tantum planta iunior esse videtur, omnino integra. Scapus foliis longior, 2–5-uncialis, erectus, striatus, in nostris Alpibus plerumque simplex, rarius superne divisus v. paniculatus. Racemus terminalis, simplex v. ramosiusculus, aphyllus, semiverticillis approximatis, distinctis. Flores parum numerosi, longe pedunculati, grandiusculi, herbacei, calyce tetraphyllo. Phylla inaequalia: 2 maiora patentia, ovata, viridula, semine multo minora: exteriora parva. Semen orbiculatum, complanatum, magnum, subcordatum, apice profunde inciso-emarginatum, nucleo ovato, alis latissimis, roseis, subundatis cincto. Stigmata 2, penicilliformia, rubra. Stamina 6. (D. v.)

Hab. in Alpium editiorum pascuis glareosis, passim. In M. *Javernaz*, *Ormond*, *Prapioz*, *Furca* (*Rhodanum* versus), *Lioson d'en haut*, *Taveyannaz*, *Pennino*, *Pilato*, supra *Port-Valais* etc. Haller. In summo M. *Sentis*; in M. *Krauchkamm Glaronensium*. In M. *Gotthardo*, unde infra *Diaboli pontem* descendit. Cl. Wahlenberg. *Au glacier des Corbacières*. Rev. Murith. Supra *Murask* ad pedem M. *Gries*. — *β* in M. *Bernardo* ad nosodochii muros. C. B. Ad descensum *Spelugae*. I. I. Scheuchzer. In Alpibus *Uranensium* et supra *Engelberg*. Haller. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

C. HEXAGYNIA.

G. 266. Butomus L. gen. 507. Hall. Juss. 46. Gaertn. tab. 19. Tourn. tab. 143.

Cal. 0. **Pet.** 6, duplicis ordinis. **Caps.** 6, superne univalves, polyspermae.

911. BUTOMUS *umbellatus* L. — (Gall. *Butóme en ombelle.*)

Hall. Helv. 1186. Enum. 299. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 236. Heg. 1. p. 278. Hag. Fl. Basil. 1. p. 381. Clairv. Man. 119. *Iuncus floridus* C. B. Basil. 14.

L. Sp. Pl. 532. Willd. Sp. Pl. 2. p. 491. Lam. Enc. 1. p. 521. Smith Brit. 436. Dec. Fl. Fr. 1890. Vill. Delph. 2. p. 278.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 27. tab. 6. Engl. Bot. 10. tab. 651. Lam. Illustr. tab. 324. Fl. Dan. tab. 604. Schkuhr Handb. tab. 111. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 18. tab. 6. Dod. Pempt. 600. f. 1. Matth. 731. f. 3. Tabern. Kräuterb. 567. (*eadem*). I. B. Hist. 2. p. 525.

Schl. Thom. Ser. exs.

Radix horizontalis, dense multiceps. **Folia** erecta, ensiformia, fasciculata, angusta, linearia, triquetra, apicem versus plana, sesquicubitalia. **Scapus** teres, crassus, nudus, simplex, foliis paulo altior. **Umbella** terminalis, simplex, multiflora, basi involucrata, pedunculis inaequalibus, 2–4-uncialibus, unifloris. **Bracteae** (involucrum) exteriores semunciales, ovato-lanceolatae, fuscae: interiores minores, basin pedunculorum stipantes, saepe abortivae. **Flores** formosi, magni, dilute rosei, **petalis** patentibus, concavis, tribus exterioribus minoribus, durioribus, acutiusculis. **Stamina** petalis breviora, filamentis subulatis, inferne dilatatis. **Styli** brevissimi, **stigmate** lamellato, obcordato, intus pubescente. **Capsulae** fere ut in *Caltha palustri* rostratae; **semina** minima, ovato-oblonga, striata, valvulae parieti adfixa, duplici serie in quavis capsula digesta. (D. s.)

Hab. in fossis aquaticis; in Helvetia rarissimus. *Ebroduni* et *Michelfeldae*. C. B., HALLER et HAGENBACH. Infra *Mülhusiam* et inde per totam Alsatiam magnumque Badensem ducatum frequentissimus, omnes fere fossas aquaticas floribus suis elegantissimis exornat. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

CLASSIS X.

DECANDRIA.

Stamina 10.

MONOGYNIA.

Stylus 1.

* *Flores irregulares.*

G. 267. Dictamnus. Cal. 5-phyllus, deciduus. Petala inaequaliter patentia. Stam. declinata, punctato-glandulosa. Stylus simplex. Fructus intra calycem stipitatus, 5-capsularis, stellatus. (Folia pinnata. Herba splendida.)

** *Flores polypetali, aequales.*

G. 268. Ruta. Cal. 4-5-fidus, persistens. Petala 4-5, concava. Germen basi punctis 10 melliferis. Caps. globosa, 4-5-fida. (Folia pinnatifido-dissecta. Flores laterales octandri, 4-fidi.)

G. 269. Tribulus. Cal. 5-partitus. Pet. 5, patentia. Stigma sessile, 5-lobum. Fructus 5-capsularis, substellatus, echinatus. (Herba prostrata; foliis pinnatis.)

G. 270. Monotropa. Cal. 0. Petala 8-10 duplicis ordinis: exteriora basi gibbosa, saccata. Caps. supera, 4-5-valvis. (Herba aphylla, albida, subfuscescens, habitum *Orobanches* referens.)

G. 271. Pyrola. Cal. 5-phyllus. Petala 5. Antherae 2 poris pertusae. Caps. 5-locularis. (Folia omnia radicalia, nitida, indivisa. Flores albi, racemosi.)

+ *Gerania. Tamarix germanica.*

*** *Flores monopetali, aequales.*

G. 272. **Andromeda.** Cal. 5-partitus. Cor. ovata, 5-dentata. Caps. 5-locularis. (Fruticulus prostratus, sempervirens; foliis angustis, integerrimis, bicoloribus.)

G. 273. **Arbutus.** Cal. 5-partitus. Cor. ovata, apice 5-fida, basi subdiaphana. Bacca 5-locularis. (Frutices montani.)

G. 274. **Rhododendrum.** Cal. in nostris 5-dentatus, obsoletus. Cor. infundibuliformis, limbo patente, 5-lobo. Stam. declinata. Caps. 5-locularis. (Frutices alpini; floribus magnis, elegantissimis, roseis.)

+ *Vaccinium Myrtillus et uliginosum.*

DIGYNIA.

Styli 2.

G. 277. **Scleranthus.** Cal. inferus, tubulosus, 5-fidus. Cor. 0. Sem. 2, calyce tecta. (Herbae oppositifoliae; floribus herbaceis, numerosissimis.)

G. 275. **Chrysosplenium.** Cal. superus, coloratus. Cor. 0. Caps. 2-locularis, 2-rostrata. (Herbae *Saxifragae* affines; floribus luteis, bracteis aureis circumvallatis: flores saltem laterales octandri.)

G. 276. **Saxifraga.** Cal. 5-partitus, persistens. Cor. 5-petala. Caps. 1-locularis. (Herbae variae, elegantes, pleraeque montanae et alpinae.)

Cal. *monophyllus, tubulosus, apice dentatus, persistens.* Cor. *4-5-petala, unguiculata, receptaculo inserta.* Caps. *saepius 1-locularis.* (Herbae *nodosae, oppositifoliae,* foliis *indivisis.*)

CARYOPHYLLEAE.

G. 278. GYPSOPHILA. Cal. 5-partitus, campanulatus. Cor. 5-petala. Caps. 1-locularis, globosa.

G. 279. SAPONARIA. Cal. tubulosus, basi (plerumque) nudus. Petala 5, integra v. bifida. Caps. 1-locularis, oblonga.

G. 280. DIANTHUS. Cal. tubulosus, basi squamosus. Pet. 5, serrata. Caps. 1-locularis, oblonga.

TRIGYNIA.

Styli 3.

Cal. *4-5-phyllus v. 4-5-partitus.* Cetera *ut in Caryophylleis.*

ALSINEAE.

G. 284. ARENARIA. Pet. integra, patentia. Caps. 1-locularis.

G. 283. STELLARIA. Pet. bipartita, patentia. Caps. 1-locularis, 6-valvis.

G. 281. CUCUBALUS. Pet. unguiculata. Bacca 1-locularis. (*Caryophyllea.*)

G. 282. SILENE. Petala unguiculata, bifida. Caps. semitrilocularis. *(Caryophylleae.)*

G. 285. CHERLERIA. Pet. 0. Nect. 5, petaloidea, minima. Caps. 1-locularis. *(Alsinea;* herba alpestris, caespitosa, valde foliosa.)

TETRAGYNIA.

Styli 4.

+ *Adoxa.*

PENTAGYNIA.

Styli 5.

Cal. 4-7-*fidus s. partitus.* Cor. 4-7-*petala* (*in unico genere monopetala*). Stam. *plerumque* 8-14 (*eorum nu-*

merus nempe petalorum duplex). Squamula *nectarifera ad singulorum germinum basin.* Pistilla *tot quot petala.* Caps. (folliculi) *uniloculares, polyspermae, linea longitudinali dehiscentes, stellatim s. in orbem dispositae.* (Herbae *succulentae, etiam eradicatae diu viventes, oppositifoliae.*)

CRASSULACEAE *).

G. 286. COTYLEDON. Cal. 5-phyllus. Cor. 1-petala, 5-fida. Squamae 5 nectariferae ad basin germinum. Caps. 5 superae. (Herba succulenta, foliis carnosis, peltatis, facie infundibuliformi, depressis. Flores longe racemosi, cernui.)

G. 287. SEDUM. Cal. 5-phyllus. Cor. 5-petala, patens. Squamae 5, nectariferae ad basin germinum. Caps. 5 superae. (Herbae succulentae; foliis carnosis, saepe teretibus. Flores cymosi.)

G. 292. SPERGULA. Cal. 5-phyllus. Pet. 5, bifida. Caps. unilocularis, apice dehiscens et decemdentata. *(Alsineae.)*

G. 291. CERASTIUM. Cal. 5-phyllus. Pet. 5, bifida. Caps. unilocularis, apice dehiscens et decemdentata. *(Alsineae.)*

G. 289. AGROSTEMMA. Cal. monophyllus, tubulosus, coriaceus. Pet. 5. Caps. 1-locul., oblonga, apice dehiscens, 5-dentata. *(Caryophylleae.)*

G. 290. LYCHNIS. Cal. monophyllus, tubulosus, membranaceus. Pet. 5. Caps. 3-locularis, oblonga. *(Caryophylleae.)*

G. 288. OXALIS. Cal. 5-phyllus. Pet. 5 unguibus connexa. Caps. 5-locularis, lateraliter dehiscens, angulosa. Sem. elastice dissilientia. (Herbae sapore acido; foliis ternatis.)

---

*) Huius loci sunt genera *Bulliarda, Crassula, Sedum, Sempervivum* et *Cotyledon*.

DECAGYNIA.

Styli 10.

G. 293. PHYTOLACCA. Cal. 5-phyllus, coloratus, persistens. Cor. nulla (nisi calycem velis). Bacca 10-cocca. (Herba gigantea, foliis amplis, indivisis. Flores racemosi.)

X. DECANDRIA.

A. MONOGYNIA.

G. 267. DICTAMNUS L. gen. 522. Juss. 297. *Fraxinella* Hall. Tourn. tab. 243.

Cal. minimus, 5-phyllus. Pet. 5, inaequaliter patentia. Stam. arcuatim declinata, punctato-glandulosa. Stylus simplex. Caps. 5 stellatim divergentes, angulis interioribus inferne coalitis, stipiti communi insidentes, 1-loculares, arillum bi-valvem, 2-spermum continentes.

912. DICTAMNUS *albus* L. — (Gall. *Dictame Fraxinelle.*)

Hall. Helv. 1829**. Enum. 311. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 237. Heg. 1. p. 279. Hag. Fl. Basil. 1. p. 382. Clairv. Man. 126. Mur. Bot. Val. 65.

L. Sp. Pl. 548. Willd. Sp. Pl. 2. p. 541. Lam. Enc. 2. p. 277. Dec. Fl. Fr. 4300. Bieb. Cauc. n. 763. Vill. Delph. 2. p. 581.

Lam. Illustr. tab. 344. f. 1. Jacq. Austr. tab. 428. Chaum. Fl. Méd. 3. tab. 171. Schkuhr Handb. tab. 114. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 6. tab. 7. (*optima*). — Blackw. t. 75. Matth. 523. Tab. Kräuterb. 1159. f. 2. (*eadem*). Dod. Pempt. 348. Clus. Hist. 1. p. 99. fig. 2. (*fere eadem*). I. B. Hist. 3. p. 2. p. 494. f. 2.

Thom. Schleich. exs.

Radix ramosa, fibrosa. **Caulis** simplex, angulosus, erectus, subflexuosus, superne pubescens v. glandulosus, 2-3-pedalis. **Folia** longe petiolata, alterna, impari-pinnata, magna, foliolis 7-5-3ve sessilibus, ovatis, firmis, subviscidis, dorso nitidis, nervosis, inaequaliter parumque profunde serratis, obtusis. **Petiolus** communis facie canaliculatus, inter foliola subalatus. **Racemus** formosissimus, subduodecimflorus, erectus, terminalis, semipedalis, nudiusculus. **Pedunculi** axillares, foliolo simplici, integro, oblongo multo longiores, glandulosi, erectiusculi, apice incurvi, uniflori. **Flores** magni, speciosi, Citrum redolentes, apud nos semper purpurei, maculati, nutantes. **Phylla** persistentia, triangularia, oblonga. **Petala** calyce multo longiora, unguiculata, oblonga, subvillosa, inaequalia et inaequaliter patentia. **Stamina** corolla longiora, **filamentis** unilateraliter declinatis, purpureis, arcuatis, apice praecipue glanduliferis. **Germen** stipitatum, obtuse pentagonum; **stylus** stamina fere aequans, incurvus, acutus. **Capsulae** glandulosae, acuminatae, introrsum elastice dehiscentes. **Semina** bina, nigra, oblonga, acuminata, intra **arillum** albidum, bipartitum. (D. v.)

Hab. ad rupes sylvaticas, rarus. Etiam in hortis colitur formosissima planta. *Basileae.* Lobelius et Lachenal; ibi nuper non amplius reperta. In M. *Randen* ditionis *scaphusianae.* Inter *Turtig* et *Visp* (*Viège*) ad rupes secus viam. Haller. Eo loco testantibus amiciss. Abr. Thomas et rev. Murith nunc adhuc viget. Ad pedem M. *Fouly* supra *Branson.* — Ph. Thomas. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Flores aetate calida vaporem aëriformem (gaz) inflammabilem exhalant. V. Nollet phys. expér. tom. IV. p. 300.

G. 268. Ruta L. gen. 523. Hall. Juss. 297. Tourn. tab. 133.

Cal. 4-5-fidus. **Pet.** 4-5, cochleata. **Recept.** fructus 8-10 poris melliferis cinctum. **Caps.** 4-5-gona, apice sublobata, 4-5-locularis.

913. Ruta *graveolens* L. — R. foliis decompositis:

foliolis oblongis: terminali maiore obovato, petalis integriusculis. (Sp. 1. Gall. *Rue fétide.*)

Hall. Helv. 1003. Sut. Fl. Helv. 1. p. 238. Heg. 1. p. 280. Clairv. Man. 126. Mur. Bot. Val. 92.

L. Sp. Pl. 548 α. Willd. Sp. Pl. 2. p. 542. Poir. Enc. 6. p. 533. Dec. Fl. Fr. 4296. Vill. Delph. 3. p. 584. Bieb. Cauc. n. 764.

Chaum. Fl. Méd. 6. tab. 304. Schkuhr Handb. t. 115. — Blackw. tab. 7. (planta culta). Tabern. Kräuterb. 387. f. 1 et 2. Dod. Pempt. 119. f. 1 et 2. I. B. Hist. 3. p. 1. p. 197. Dalech. Hist. 972. f. 1 et 2.

Ser. Thom. Schleich. exs.

Radix lignosa, ramosa. Caulis durus, pedalis, cubitalis et ultra, superne ramosus, plus minusve angulosus, sed fere omnino exstriatus, punctatus, valde foliosus. Folia alterna, longe petiolata, decomposita, bipinnata, pinnulis pinnatifidis, foliolis oblongis, subcuneatis, integris v. bifidis, obtusissimis, glaucis, crebro punctatis, punctis quandoque pellucidis, fere ut in *Hypericis*. Rami superne corymbosi, subdichotomi, foliolosi. Flores lutei, grandiusculi, pedunculati: terminales decandri et pentapetali: laterales multo numerosiores, octandri et tetrapetali. Petala ovata, subconcava, marginibus crenato-serratis, inflexis, serraturis brevissimis neque ciliatis. Stamina primum corolla paulo breviora, demum elongata. Capsulae magnae, 4-5-gonae, apice 4-5-lobatae, obtusangulae, punctato-scabrae. Stylus diu persistens, staminibus brevior, stigmate planiusculo, sub-5-lobato. Tota planta, praesertim spontanea, foetet. (D. v.)

Hab. locis rupestribus regionum calidiorum, rara. In hortis etiam colitur. *Agauni* infra eremitae sacellum, copiose. Haller. Rev. Murith. *Lugani* ad lacum prope *Gandriam*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

+ 914. Ruta *montana* Clus. — R. foliis decompositis: foliolis omnibus perangustis linearibus, peta-

lis integriusculis oblongis. (Sp. 2. Gall. *Rue de montagne.*)

Hall. Helv. 1094. Enum. 411. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 238. Heg. 1. p. 280. Clairv. Man. 126.

Willd. Sp. Pl. 543. Poir. Enc. 6. pag. 334. Dec. Fl. Fr. 4297. Vill. Delph. 3. p. 582.

R. legitima Jacq. rar. 1. tab. 76. — Clus. Hist. 2. p. 136. f. 1. et app. altera ad p. 136. Dod. Pempt. 120. (*icon Clusiana prior.*). I. B. Hist. 3. p. 2. p. 200.

Schl. Thom. Ser. exs.

A priori, quacum Linnaeus eam coniunxisse videtur, distincta. Differt caule humiliori, foliis plerisque sessilibus, multo minoribus, foliolis elongatis, omnino linearibus, obtusiusculis, crebro punctatis, ex albido viridibus, foliorum superiorum magis distantibus multoque longioribus. Rami pauciores, approximati, valde multiflori, flexuosi, *Sedi* v. *Sempervivi* speciem referentes. Flores breviter pedicellati, bracteis subulatis fere breviores, ex viridi luteoli. Petala integriuscula, oblonga, angusta, fornicato-concava, staminibus longiora. Capsulae minores, rugosae et punctatae, quadricoccae, coccis inflatis, bivalvibus, ad angulos apice dehiscentibus. Semina falcata. Foetet; odor etiam in planta sicca diutissime persistens. (D. s.)

Hab. etiam locis rupestribus. „Unice in M. *Pilato* provenit a Cl. Cappeler detecta." Haller. Ibi autem neque amiciss. Gay, neque Cl. Wahlenberg viderunt. E Gallia habuit amiciss. Seringe. Unde acceperit Schleicherus, qui mea mihi specimina praebuit, plane ignoro. *Lucernae?* Cl. Clairville. — „Fl. Iunio." I. B. ♃.

G. 269. Tribulus L. g. 532. Hall. Juss. 296. Gaertn. tab. 69. Tourn. tab. 141.

Cal. 5-phyllus. Cor. 5-petala, subaequalis. Stylus 0. Stigm. 5-partitum, stellatum. Fruct. 5-capsularis, capsulis coalescentibus, stellatim pa-

tentibus, spinosis. Glandulae 5 infra stamina germen cingentes.

915. Tribulus *terrestris* L. — Tr. foliis (pinnatis) sub-6-iugis subaequalibus, capsulis 4-cornibus. L. (Gall. *Tribule couchée.*)

Hall. Helv. 947. Sut. Fl. Helv. 1. p. 238. Heg. 1. p. 280. Clairv. Man. 126. Mur. Bot. Val. 101.

L. Sp. Pl. 554. Willd. Sp. Pl. 2. p. 567. Poir. Enc. 8. p. 45. Dec. Fl. Fr. 4295. Vill. Delph. 3. p. 584. Bieb. Cauc. n. 768. All. Pedem. n. 1694. Bert. Amoen. Ital. tab. 149.

Lam. Illustr. tab. 346. Schkuhr Handb. tab. 115. (plantam sistit glabram fortasse cultam). — Barrel. Ic. tab. 558. Matth. 692. fig. 1. Moris. s. 2. tab. 8. fig. 9. Dod. Pempt. pag. 557. I. B. Hist. 2. p. 352. Chabr. Sciagr. 156. f. 6. Dalech. Hist. 513. f. 1.

Schleich. Thom. exs.

Radix gracilis, annua. Caules prostrati, diffusi, ramosi, semipedales, pedales et ultra, foliosi, teretes, villosi. Folia opposita, abrupte pinnata, 6-7-iuga, subaequalia, breviter petiolata, foliolis oppositis, parvis, ovato-oblongis, obtusis, pilis mollibus albis hirsutis. Stipulae parvae ad basin pedunculi. Flores axillares, plerumque solitarii, parvi, breviter pedunculati, lutei; pedunculi uniflori, fructiferi elongati, folio tamen breviores. Petala patentia, oblonga, calyce viridi deciduo longiora. Germen fere conicum, pilis albis rigidis longisque hirsutum, staminibus brevius. Stylus nullus. Stigma 5-partitum, stellatim patens. Glandulae quinque, prominulae, infra stamina germen cingentes. Fructus magnus, hirsutus, echinatus, 5-partitus, capsulis s. nucibus eundo latescentibus, stellatim patentibus, muricatis, superne spinis quatuor validis armatis, duris, 2-6-spermis constans. (D. v.)

Hab. locis apricis, arenosis, secus vias et in agris regionum calidarum. In Helvetia quidem nondum repertus est, at co-

piose in valle *Praetoria* ad pedem australem M. *Pennini* invenitur. Etiam supra *Augustam* in valle *Doriae* prope *Villeneuve* ubique hanc plantam legi. — Fl. Iul. et Aug. ⊙.

G. 270. Monotropa L. gen. 536. Juss. 430. *Hypopitys* Hall. Dill. nov. gen. t. 7.

Cal. 0 (nisi petal. exter. dicas). Cor. 8-10-petala duplicis ordinis: petala exter. basi gibboso-saccata. Caps. 4-5-valvis, 4-5-locularis.

916. Monotropa *Hypopitys* L. — M. floribus lateralibus octandris: terminali decandro. L. (Gall. *Monotrope Sucepin.*)

Hall. Helv. 1002. Enum. 411. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 238. Heg. 1. p. 280. Hag. Fl. Basil. 1. p. 383. Clairv. Man. 125. Wahlenb. Helv. 74. Mur. Bot. Val. 79. *Orobanche qui Hypopitys* etc. C. B. Prodr. 31. n. 3. absque icone.

L. Sp. Pl. 555. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 573. Poir. Enc. 4. p. 267. Dec. Fl. Fr. 4688. Smith Brit. 440. Vill. Delph. 3. p. 582.

Engl. Bot. 1. tab. 69. Fl. Dan. tab. 233. Schkuhr Handb. tab. 116. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 13. tab. 10. — Moris. Hist. §. 12. tab. 16. f. 20.

Radix Abietum Fagorumque radicibus innascens, succulenta, alba, squamis imbricatis erecto-patentibus tecta. Caulis ochroleucus, squamis fere concoloribus, pellucidis, ovato-lanceolatis instructus, semipedalis, trientalis. Racemus subspicatus, terminalis, ante florescentiam penitus reflexus, per anthesin erectus et tantum apice nutans, 1-2-uncialis, pauciflorus. Bracteae squamis caulinis consimiles. Flores bracteis paulo longiores, breviter pedunculati, ochroleuci, pubescentes: terminalis decandrus et decapetalus: ceteri octandri, 8-petali. Petala erecta, in tubum oblongum, latiusculum, basin versus subventricosum conniventia: exteriora quatuor extus concava, basi in saccum brevem cavumque desinentia, limbo patulo rotundato: interiora exterioribus alterna,

longe minora, planiuscula, acuta. **Stamina** inclusa, pistillo fere breviora, filamentis hirsutis. **Antherae** parvae, subsagittatae. **Germen** crassum, angulosum, basi 8-10-denticulatum. **Stylus** teres, **stigmate** peltato, subspongioso, luteo, ad centrum late perforato. **Capsula** oblonga, sulcato-angulosa, 4-5-locularis. (D. v.)

Hab. in sylvis opacis, praesertim submontanis, frequens. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

G. 271. Rhododendrum L. gen. 548. Hall. Juss. 158. *Chamaerhododendros* Tourn. tab. 373.

Cal. 5-partitus (in speciebus nostris obsoletus, 5-dentatus). **Cor.** infundibuliformis, limbo dilatato, patulo, 5-partito. **Antherae** apice poris duobus perforatae. **Caps.** 5-locularis.

917. Rhododendrum *ferrugineum* L. — Rh. foliis ovato-lanceolatis glabris dorso leprosis, corollis infundibuliformibus. Dec. (Sp. 1. Gall. *Rosage ferrugineux.*)

Hall. Helv. 1015. Enum. 417. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 240. Heg. 1. p. 282. Clairv. Man. 125. Wahlenb. Helv. 74. Mur. Bot. Val. 90. Roesch in Alpin. 2. p. 115. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 34. I. Scheuchz. Agr. app. 4. p. 72. n. 27.

L. Sp. Pl. 562. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 603. Poir. Enc. 6. p. 262. Dec. Fl. Fr. 2796. Vill. Delph. 3. p. 591.

Jacq. Austr. tab. 255. — Tabern. Kräuterb. 1466. fig. 3. Lob. Ic. tab. 366. fig. 1. Advers. 155. (*mala*). I. B. Hist. 2. part. 1. p. 21. fig. 3. et gallifera planta fig. 4. Dalech. Hist. 271.

Ser. Schleich. Thom. exs.

β flore albo. Hall. l. c. *β*.

Frutex ramosissimus, tortuosus, diffusus, fere cubitalis, ramis lignosis, superne foliosus, cortice griseo, inaequali. **Folia** in rosulas elongatas posita, breviter petiolata, coriacea, perennantia, facie satu-

rate virentia, modice nitida glabraque, dorso rubigine fusca, ferruginea, copiosa tecta, ovato-lanceolata, integerrima. Racemi terminales, pulcherrimi, 4-7-flori, pedunculis brevibus, unifloris. Flores magni, nutantes, dilute purpurei s. saturate rosei, subirregulares. Calyx obsoletus, 5-dentatus, subhirsutus. Corolla infundibuliformis, limbo magno, patente, segmentis ovatis. Tubus intus hirsutus, angulosus, extus punctis lutescentibus creberrimis notatus. Stamina subinaequalia, inclinata, segmento superiori erectiusculo adpressa, antheris parvis, ovatis. Pistillum staminum longitudine, stigmate pentagono, spongioso. Variat floribus albis. (D. v.)

Hab. ad rupes alpinas ubique. Etiam in summis M. *Iurae* cacuminibus, v. gr. *au Creux du Van*. Cl. Decandolle. In M. *Dolaz* occasum versus, in M. *Montendre*, *à la Sèche des Embornats*, etc. β rara, mere alpina. In M. *Javernaz Aquileiensium*. Haller. *Auf der Zizerser-Alp Sattel*. Amiciss. Roesch. In M. *Speluga* legi. — Fl. Iulio. ♄.

Obs. „Gallis abundat." I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. t. 19. f. 1, 2, 3. „In valle *Ursaria* focos alit." Haller. Usque ad lacum *Brienz* descendit. Ebel.

918. Rhododendrum *hirsutum* L. — Rh. foliis subellipticis ciliatis dorso punctato-ferrugineis, corollis infundibuliformibus. Dec. (Sp. 2. Gall. *Rosage velu.*)

Hall. Helv. 1016. Enum. 418. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 140. Heg. 1. p. 283. Clairv. Man. 125. Wahlenb. Helv. 75. Mur. Bot. Val. 90. Roesch in Alp. 2. pag. 115. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 34.

L. Sp. Pl. 562. Willd. Sp. Pl. 2. p. 604. Poir. Enc. 6. p. 263. Dec. Fl. Fr. 2797. Vill. Delph. 3. p. 592.

Jacq. Austr. tab. 98. — Tab. Kräuterb. 1467. f. 1. Clus. Hist. 1. p. 82. (*bona*). Lob. Ic. tab. 468. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 1. p. 21. f. 3. A.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 286. Thom. Schl. exs.

Habitus prioris. Paulo minus; differt ramulis superne subviridibus, pilosis et foliis minus oblon-

gis, basi angustatis, ciliatis, dorso punctis distantibus, rotundis ferrugineisque notatis; cilia ad ambitum alba, rigida, distantia, longiuscula, patentissima. Pedunculi muricati. Flores fere minores, dilutius rosei. (D. v.)

Hab. locis consimilibus, ubique tamen parcius. In M. *Ansex*, *Enzeindaz*, *Gemmio* (praecipue circa *Schwarzenbach*. Amiciss. Suter), inter *Habcheren* et *Tschangnau*, in *Gotthardo*, *Pilato*, etc. Inter *Iurae* iuga solus mons *Thoiry* hanc stirpem alit. Haller. In Alpibus *Rhaeticis* haud infrequens. Amiciss. Roesch. In M. *Rossberg*. Cl. Wahlenberg. Etiam ad ripas lacus *Brienzensis* prope cataractam rivi *Diessbach* descendit. Illustr. de Saussure Voy. 6. p. 231. In M. *Bovonnaz* et *Lavaraz*. Rev. Murith. *Am Wolfspfad* supra thermas *Leucenses*. In M. *Wiggis Glaronensium*. *Speluga* etc. — Fl. Iulio et Augusto. ♄.

G. 272. Andromeda L. g. 549. Hall. Juss. 160. Gaertn. tab. 63 et 178.

Cal. minimus, 5-partitus. Cor. ovata, apice 5-fida. Antherae apice biporae. Caps. supera, 5-valvis, 5-locularis. (Fruticulus.)

919. Andromeda *polifolia* L. — Andr. pedunculis aggregatis terminalibus, foliis alternis lanceolatis revolutis dorso glaucis. Sm. (Gall. *Andromède des tourbières*.)

Hall. Helv. 1017. Enum. 416. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 241. Heg. 1. p. 283. Hag. Fl. Basil. 1. p. 383. Clairv. Man. 124. Mur. Bot. Val. 51. Wahlenb. Helv. 75. *Viti idaeae affinis polifolia* I. B. Hist. 1. p. 1. p. 525.

L. Sp. Pl. 564. Lam. Enc. 1. p. 156. Dec. Fl. Fr. 2819. Smith Brit. 441. *Andr. polifolia β media* Willd. Sp. Pl. 2. p. 610.

L. Fl. Lapp. n. 163. tab. 1. f. 2. Engl. Bot. 10. tab. 713. Fl. Dan. tab. 54. Schkuhr Handb. tab. 118. — I. B. l. c. f. 1. (*bona*). Chabr. Sciagr. 41. f. 2. (*eadem*).

Ser. Thom. Schleich. exs.

Fruticulus humilis, erectus, caule ramisque lignosis, sed gracilibus. Folia alterna, subsessilia,

coriacea, sempervirentia, facie nitida virentiaque, dorso ex albo caesia, elliptica, modo fere linearia, modo ovato-lanceolata, acutiuscula, nervo dorsali valido, venis dissitis dorso exstantibus, margine valde contractis. Pedunculi uniflori, terminales, subumbellati, declinati, rosei, foliis longiores. Flores parvi, elegantes, rosei. Calyx pruinosus, coloratus. Corolla calyce multo maior, ovata, subpentagona, striis 5 longitudinalibus exarata. Stylus corolla fere brevior, staminibus duplo longior. Filamenta elliptica, subulata; antherae parvae, biaristatae. Capsula ovata, pentagona, nigro-caesia. (D. v.)

Hab. in paludibus torfaceis, frigidis, montanis. Circa *Gümlingen*, *Wangen*, *im Löhr*, etc. Haller. *A la Chaux d'Abelle.* Gagnebin. In M. *Pilato.* Platter et Wahlenberg. Prope *Bellelay.* Cl. Hagenbach. *A la plaine des Mosses* supra *Castrodunum* legi. Ad lacum *Felinum*, copiose. *Aux marais des Rousses*, et in valle *Iugensi* circa *le Brassus* et *le Sentier* ubique. — Fl. Iun. et Iul. ♄.

G. 273. Arbutus L. gen. 552. Hall. Juss. 160. Gaertn. tab. 59. *Uva ursi* Tourn. tab. 376. et *Arbutus* t. 368.

Cal. inferus, parvus, 5-fidus. Cor. ovata, apice 5-fida, basi subdiaphana. Antherae biporae. Bacca 5-locularis. (Frutices.)

920. Arbutus *alpina* L. — Arb. caulibus procumbentibus, foliis obovatis serrulatis reticulato-rugosis. (Sp. 1. Gall. *Arbousier des Alpes.*)

Hall. Helv. 1019. Enum. 415. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 241. Heg. 1. p. 284. Clairv. Man. 123. Wahlenb. Helv. 75. Mur. Bot. Val. 59. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 52.

L. Sp. Pl. 566. Willd. Sp. Pl. 2. p. 618. Lam. Enc. 1. pag. 228. Dec. Fl. Fr. 2811. Smith Brit. 442. Vill. Delph. 3. p. 589.

Engl. Bot. 29. tab. 2030. Fl. Dan. t. 73. — Clus. Hist. 1. p. 61. Tab. Kräuterb. 1487. f. 3.

Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 316. Thom. Schl. exs.

Frutex ramosus, procumbens, fere cubitalis, ramis valde foliosis. Folia in rosulas, ramos ramulosque terminantes disposita, obovata, in petiolos breves sensim attenuata, facie saturate virentia rugosaque, dorso pallidiora v. cinerascentia pulchreque reticulato-venosa, plerumque acutiuscula, a medio usque ad apicem serrulata, undique ciliata, ciliis demum evanescentibus. Flores aggregati, terminales, parvi, pedunculis brevissimis, unifloris. Calyx stellatim patens, planiusculus, 5-partitus. Cor. alba, basi decemcostata, ore contracta, segmentis parvis, reflexis. Bracteae ad basin pedunculorum concavae, ciliatae. Bacca magna, caerulea, laevis, umbilico depresso, sapore subacerbo neque tamen ingrato. (D. v.)

Hab. in Alpibus montibusque locis petrosis, aridis. Ad pedem M. *Titlisberg.* I. I. Scheuchzer. In *Aquileiensibus* frequens, v. gr. in M. *Javernaz*, *Chapuise*, *les Plans*, *la Varaz*, *Ovonnaz*, *Arbon*, *Panérossaz*, *Martinez*, *Prapioz*, *Serin*, *Arbignon*, *Fouly*, *Chaude* supra *Pennilucum.* Haller. In M. *Gemmio.* Cl. Suter. In M. *Staffelberg Angelimontanorum*, ad hospitium M. *Gotthardi* et in *Isenmanns-Alp*, copiose; ad *Rothstock* M. *Pilati.* Cl. Wahlenberg. In M. *Pennino*, *Catogne de Martigny*, *Enzeindaz* et supra thermas *Leucenses.* Rev. Murith. *A la Chenau de Cortebert* et *à St.-Imier.* Gagnebin. — Fl. Iunio et Iulio. ♄.

921. Arbutus *Uva-ursi* L. — Arb. caulibus procumbentibus, foliis perrennantibus obovatis integerrimis. (Sp. 2. Gall. *Arbousier Busserole.*)

Hall. Helv. 1018. Enum. 415. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 242. Heg. 1. p. 284. Hag. Fl. Basil. 1. p. 384. Clairv. Man. 123. Wahlenb. Helv. 75. Mur. Bot. Val. 59. Roesch in Alpin. 2. p. 115. I. I. Scheuchz. Alp. It. 7. p. 520. *Vitis idaea fol. carnosis* C. B. Basil. 110.

L. Sp. Pl. 566. Willd. Sp. Pl. 1. p. 618. Lam. Enc. 1. pag. 229. Dec. Fl. Fr. 2812. Smith Brit. 443. Vill. Delph. 3. p. 590.

Engl. Bot. 10. tab. 714. Fl. Dan. tab. 33. Chaum. Fl. Méd. 2. tab. 82. Schkuhr Handb. tab. 118. L. Fl. Lapp. n. 162. tab. 6. f. 3. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 6. tab. 8. — Tabern. Kräuterb. p. 1488. f. 2. Clus. Hist. 1. p. 63. fig. 2. I. B. Hist. 1. part. 1. p. 524. Chabr. Sciagr. 40. fig. 5.

Frutex procumbens, caulibus ramosis, valde foliosis, pedalibus et ultra. Folia dura, buxea, coriacea, alterna, breviter petiolata, obovata, integerrima, obtusa, nitida, saturate virentia, iuniora subvillosa, ceterum glaberrima, perennantia. Racemi terminales, pauciflori, breves, recurvi, pedunculis unifloris, brevibus, basi bracteatis. Bracteae ovatae, parvae. Calyx profunde 5-fidus, segmentis albidis v. rubellis, rotundatis. Corolla incarnata, basi diaphana, intus villosiuscula, ovata, ore subpatula, segmentis brevibus reflexis. Genitalia corolla triplo breviora. Filamenta e basi subglobosa villosaque cylindracea. Antherae atropurpureae, superne lateraliter biporae, biaristatae. Bacca sphaerica, rubra, parum pulposa, acerba, stylifera, umbilico depresso. (D. v.)

Hab. locis petrosis subalpinis montanisque frequens. In summo colle *Vully* supra vineas inter *Sugi* et *Nan*. In M. *Luan*, *Ansex*, *les Plans*, *Prapioz*, *Pilato*, *Gotthardo* etc. Haller. In M. *S. Christianae*. C. B. In M. *Saleva* et colle *la Bâtie*. Raius. In M. *Iura* frequens. In Alpibus *Rhaeticis*. Rev. Pol. — Fl. Iunio et Iulio. ♄.

G. 274. Pyrola L. gen. 554. Hall. Juss. 161. Gaertn. tab. 63. Tourn. tab. 132.

Cal. 5-partitus. Cor. 5-petala. Antherae poris 2 prope insertionem dehiscentes. Caps. supera, 5-locularis, angulis dehiscens, polysperma.

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Stylus declinatus; flores subirregulares.*

1. Pyrola *rotundifolia*. 2. P. *chlorantha*.

** *Stylus erectus.*

A. Stylus capsula brevior.

3. P. *minor.*

B. Stylus elongatus.

a. Flores racemosi, unilaterales.

4. P. *secunda.*

b. Scapus uniflorus.

5. P. *uniflora.*

922. Pyrola *rotundifolia* L. — P. staminibus adscendentibus, pistillo declinato, segmentis calycinis subulatis subreflexis, racemo multifloro, bracteis pedunculo longioribus. (Sp. 1. Gall. *Pyrole à feuilles rondes.*)

Hall. Helv. 1010. Enum. 420. n. 3. Sut. Fl. Helv. 1. p. 239. Heg. 1. p. 281. Wahlenb. Helv. 74. Ser. Monogr. in Mus. Helv. 4. p. 33. Hag. Fl. Basil. 1. p. 384. Clairv. Man. 124. Mur. Bot. Val. 89. C. B. Basil. 56.

L. Sp. Pl. 567. Poir. Enc. 5. pag. 741. Smith Brit. 444. Dec. Fl. Fr. 2813. Vill. Delph. 3. pag. 587. Wallr. Sched. 196.

Engl. Bot. 3. tab. 213. Lam. Illustr. tab. 367. fig. 1. Fl. Dan. tab. 110 *). Svensk Botanik tab. 304. (Gay). Schkuhr Handb. tab. 119 **). Fuchs Hist. 467. Camer. Epit. 723. Tab. Kräuterb. 1139. (*bene*). Clus. Hist. 2. p. 116. f. 3. Dod. Pempt. 136. (*rudis*). I. B. Hist. 3. p. 535. (ex Tabern.). Chabr. Sciagr. 506. f. 5. (*eadem*).

Radix obliqua, repens, dura. Folia generis maxima, uncialia, sescuncialia et ultra, subrotunda, obtusissima, obsolete lateque crenata, nervosa, herbacea, tenera, in petiolum longissimum angulosum fere decurrentia. Scapus aphyllus, subtrigonus, angulis valde exstantibus, semipedalis, dodrantalis, squamis distantibus, fuscis, lineari-lanceolatis tectus. Racemus terminalis, 12-20-florus, erectiusculus, pe-

*) Hocce syn. ad *P. asarifoliam* Mich. refert amiciss. Seringe.

**) Potius omnino ad *chlorantham* spectare videtur.

dunculis subrecurvis, basi bracteatis, unifloris. **Bracteae** lineares, subulatae, membranaceae, subfuscae, pedunculo multo longiores. **Flores** magni, speciosi, albi, suaveolentes, subdistantes, nutantes. **Calyx** persistens, 5-partitus, segmentis exstantibus, patentibus, angustis, lanceolatis, acutissimis, coloratis, capsula longioribus. **Petala** patentia, modice concava, ovata, obtusa. **Stamina** petalis breviora, sursum ad superius floris latus arcuata. **Antherae** aureae s. aurantiacae, didymae, circa insertionem filamenti poris duobus pertusae. **Pistillum** deflexum, corolla longius. **Stylus** ruber, elongatus, apice recurvus. **Stigma** crassiusculum, 5-tuberculatum. (D. v.)

Hab. in sylvis humidiusculis, tum planitiei, tum montium humiliorum, passim. In M. *Muteto*, circa *Münchenstein*. C. B. Inter *Iltingen* et M. *Feuerstein*; versus *Lemblingen*; in pratis prope *Roche* v. gr. *aux Saugettes* et *à Baumes*. Circa *Vaulion* etc. HALLER. *Au val d'Illier* et prope *Fenalet*. Rev. MURITH. In pago *tigurino* hinc inde, v. gr. ad parvam cataractam prope praedium *die Schipfe*. *Neviduni au bois Bougi*. *Lausannae au bois de Rovéréa*, etc. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

923. PYROLA *chlorantha* Sw. — P. staminibus subadscendentibus, pistillo subdeclinato, racemo paucifloro, segmentis calycinis subrotundis adpressis, bracteis lanceolatis pedunculum aequantibus. (Sp. 2. Gall. *Pyrole verdâtre*.)

Ser. l. c. 35. Gay Not. ined. Heg. Fl. Helv. 1. p. 281. Hag. Fl. Basil. 1. p. 385. (in pago basil. nondum observata est. HAG.).

Swarz in Act. Holm. 1810. p. 199. *P. virens* Schreb. in Schweigg. et Koerte Fl. Erlaug. p. 154. in add. *P. asarifolia* (non Mich.) Ser. l. c. fasc. 11 et 12. p. 172. in indice. Radius Monogr. 23.

Swarz l. c. tab. 5. Svensk Botan. tab. 453. Rad. l. c. t. 4. *P. virens* Ser. Mus. fasc. 3 et 4. tab. 3. f. 1-4. *P. rotundifolia* (non L.) Sturm Fl. Germ. I. fasc. 13. t. 11.

Schl. exs. cat. 1815. et 1821. Thom. exs.

Radix gracilis, repens, nonnunquam hinc inde cauliculos foliosos scaposque florigeros protrudens. Scapus 4-5-uncialis, rubellus, nudus v. unica tantum bractea viridula neque scariosa instructus. Folia fere omnino prioris, sed duplo triplove minora, obscure viridia, dorso pallidiora, petiolis perinde longissimis, rubicundis, superne subalatis, angulosis. Racemus terminalis, erectus, laxiusculus, 5-10-florus; bracteae lanceolatae, concavae, pedunculi longitudinem aequantes. Calyx minus profunde 5-partitus, viridis, capsula multo brevior, segmentis rotundatis, contiguis, acutiusculis, adpressis, margine subscariosis. Petala minora quam in *rotundifolia*, ex viridulo albida, subconniventia, ut corollam semiglobosam efficiant. Stamina subadscendentia, antheris crassiusculis, albidis, basi biporis. Stylus teres, viridis, corolla demum longior, stigmate crassiore, 5-tuberculato. (D. s.)

Hab. etiam in sylvis, sed infrequens. *Lausannae, au bois de Rovéréa* cum priori et duabus sequentibus; amiciss. Gay — et in sylva *Belini*. Cl. Bischoff. In sylvula inter *Thun* et *Thierachern*. Amiciss. Hornung. *Bernae*. Cl. Seringe. *Aux Montets* prope *Bex* et in *Valesiae* sylva nobili *Finges* inter *Sideram* et *Tourtemagne*, copiose. Amiciss. Em. Thomas. Prope *Berneck* in *Rheni* valle. Cl. Custor. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Novam speciem primus omnium iam anno 1810 (eodem nempe, quo Swartzius eam in Act. Holm. descripsit), in Helvetia observavit ac rite a *P. rotundifolia* distinxit I. Gay. Vir amiciss. plantam lausannensem postea ad Swartzium misit, qui eam statim pro vera *chlorantha* adgnovit. — Cl. Radius primum nostram *chloranthum* ad *P. asarifoliam* Mich. retulerat; verum amicissimum Gay certiorem fecit, plantam americanam, quam in herbariis parisinis suo libello iamiam in lucem edito viderat atque attentius observaverat, a nostra omnino diversam esse.

924. Pyrola *minor* L. — P. staminibus arcuato-inflexis, stylo recto brevi, stigmate quinquelobato, petalis obovatis obtusis campanulato-conniventibus. (Sp. 3. Gall. *Pyrole mineure.*)

Hall. Helv. 1009. Enum. 420. n. 2. Ser. l. c. p. 36. Sut. Fl. Helv. 1. p. 239. Heg. 1. p. 281. Clairv. Man. 124.

Hag. Fl. Basil. 1. p. 386. Wahlenb. Helv. 74 Mur. Bot. Val. 89.

L. Sp. Pl. 567. Poir. Enc. 5. p. 742. Dec. Fl. Fr. 2814. Vill. Delph. 3. p. 587. Bert. Amoen. Ital. p. 357. Wallr. Sched. 198. (*bene*).

Fl. Dan. tab. 15. Engl. Bot. 3. tab. 158. (*minus bona*). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 13. tab. 12. (*bene*). *P. rosea* Smith in Engl. Bot. 36. tab. 2543. (*bona*: racemus laxus.)

Schl. Thom. exs. *P. intermedia* Schl. cat. 1821. (Omnino eadem ac vulgaris.)

Habitus fere *P. rotundifoliae*; sed tota planta minor. Radix repens. Folia parum numerosa, alterna, sed valde approximata, ovata v. rotundata, longe petiolata, fere integra v. subserrata, dentibus minimis, subcartilagineis, vix exsertis instructa. Petioli folii longitudinem vix aequantes, plerumque breviores, subalati, angulosi. Stipulae lanceolatae, marcidae, grandiusculae. Scapus 4-5-uncialis, angulatus, contortus, squama unica lineari-lanceolata medium versus instructus. Racemus terminalis, apud nos constanter densus, erectus, gracilis, cylindricus, aequalis, 12-16-florus, pedunculis brevibus, patentissimis, apice recurvis v. nutantibus, bracteam subulatam, subscariosam fere aequantibus. Flores parvi, albi v. rubelli, fere campanulati, nutantes. Calyx 5-partitus, viridiusculus, segmentis ovato-acutis, adpresso-patentibus, margine membranaceis. Petala ovato-conniventia, obtusa, apice quandoque subemarginata. Stamina brevia, aequaliter arcuato-erecta. Antherae aureae, breves, latiusculae, resupinatae, duobus tubis conicis apice clausis, poris duobus prope filamenti insertionem dehiscentes. Stylus brevis, tenuis, rectus; stigma peltato-stellatum, 5-fidum. (D. v.)

Hab. etiam in sylvis, praecipue montanis et subalpinis, infrequens. In M. *Gurten*; in sylva *Bremgarten*; circa villam *Kuhlholz* etc. HALLER. Circa *Zermatten*; in M. *Panérossas* etc. Rev.

MURITH. In Alpibus circa *Chamouny*. ALLION. *Lausannae, au bois de Rovéréa*. Amiciss. GAY. *Castroduni* supra *la Ramaclée* etc., circa *Longirod*. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

925. PYROLA *secunda* L. — P. staminibus aequalibus, stylo elongato, stigmate 5-tuberculato, racemo secundo, scapis inferne foliosis. (Sp. 4. Gall. *Pyrole unilatérale*.)

Hall. Helv. 1008. Enum. 420. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 239. Ser. l. c. 37. Heg. 1. p. 282. Hag. Fl. Basil. 1. p. 386. Clairv. Man. 123. Mur. Bot. Val. 89. Wahlenb. Helv. 74. *P. folio mucronato serrato* C. B. Basil. 57.

L. Sp. Pl. 567. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 621. Poir. Enc. 5. p. 742. Dec. Fl. Fr. 2815. Smith Brit. 445. Vill. Delph. 3. p. 587. Bieb Cauc. n. 773.

Engl. Bot. 8. tab. 517. Fl. Dan. tab. 402. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 13. tab. 13. Clus. Hist. 2. p. 117. f. 1. (racemus nimis aequalis). I. B. Hist. 3. p. 2. p. 536. f. 1. (perinde). Dalech. Hist. 1148. f. 4. (*non bona*).

Radix lignosa, repens. Cauliculi suffruticosi, ramosi, procumbentes, foliosi. Folia alterna, distantia, petiolo longiora, laete viridia, firma, nitida, ovato-lanceolata, crenato-serrulata, obtusiuscula, venosa. Scapus terminalis, 3-4-uncialis, adsurgens, subangulosus, squamis viridibus sparsis tectus. Racemus erectus, multiflorus, omnino unilateralis, pedunculis brevibus, erecto-patentibus, basi bracteatis. Flores albidi, parvi, approximati, campanulati. Calyx segmentis fere triangularibus, adpressis, latiusculis, margine membranaceis, capsula brevioribus. Petala erecto-conniventia, ovata. Stamina inclusa, aequaliter disposita, erecta; antheris fere ut in *rosea*. Stylus viridis, staminibus longior, erectus, stigmate exserto, peltato, obscurius 5-tuberculato. Capsula stylo brevior, umbilicata, lobato-5-gona, angulis rotundatis. (D. v.)

Hab. in sylvis abiegnis montanis et subalpinis, frequens. In M. *Gurten* supra villam *Bodenacker* etc. HALLER. In M. *Crenzach* et *Wasserfall*. C. B. *Aux Frachis*, in M. *Sulalex* et

Catogne. Rev. Murith. In sylva *Rovéréa.* Amiciss. Gay. In sylvis M. *Iurae*, ubique. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

926. Pyrola *uniflora* L. — P. scapo unifloro. (Sp. 5. Gall. *Pyrole uniflore.*)

Hall. Helv. 1011. Enum. 420. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 240. Ser. l. c. 41. Heg. 1. p. 282. Hag. Fl. Basil. 1. p. 387. Clairv. Man. 124. Wahlenb. Helv. 74. Mur. Bot. Val. 89. Roesch in Alp. 2. p. 115. *P. minima alpina* I. B. Hist. 3. p. 2. p. 536.

L. Sp. Pl. 568. Willd. Sp. Pl. 2. p. 622. Poir. Enc. 5. pag. 743. Smith Brit. 446. Dec. Fl. Fr. 2816. Vill. Delph. 3. p. 588.

Fl. Dan. tab. 8. Engl. Bot. 3. tab. 146. Schkuhr Handb. tab. 119. — Clus. Hist. 2. p. 118. f. 1. I. B. Hist. l. c. f. 3. Chabr. Sciagr. 507. fig. 2. (*eadem*).

Ser. Schleich. Thom. exs.

Radix repens, gracilis, simpliciuscula. Cauliculi procumbentes, simplices, angulosi, foliosi, unciales v. biunciales. Folia distantia, petiolis fere longiora, rotundata v. obovata, serrulata, venosa, herbacea teneraque. Scapus terminalis, 3-5-uncialis, tener, erectus, ex apice uniflorus, plerumque squama unica, late ovata, amplexicauli, concava obtusaque superne instructus. Flos nutans, albus, totius generis maximus, fragrans, odore *Convallariae maialis*. Calyx albus, 5-partitus, segmentis corolla multo minoribus, adpressis, late ovatis, obtusis. Petala striata, contigua, patentia, late ovata, obtusa. Stamina per paria disposita, petala versus arcuata. Antherae aureae, resupinatae, didymae, tubulis distinctis duobus brevibus apice pertusis prope filamenti insertionem auctae. Stylus erectus. Stigma maximum, capsula paulo longius, stellatum, acute 5-radiatum. (D. v.)

Hab. in sylvis abiegnis, subalpinis. In M. *Pilato* I. B. Inter *Rosslen* et *Alpsigleten.* C. Gesner. In via ad *Valorsine.* Abunde circa torrentem *Avanson* in aspera sylvula, qua a pa-

gulo *les Plans* in M. *Pondenan* adscenditur. In *Via mala*. In M. *Galanda*, *Schilt*, *Scheideck* etc. HALLER. In sylva prope *Marschlins*, haud infrequens. Amiciss. ROESCH. Circa *Solalex*, *Vercoren*, *la Combe*, *Zermatten*; in M. *Catogne de St. Brancher* etc. Rev. MURITH. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

G. 275. CHRYSOSPLENIUM L. gen. 558. Hall. Juss. 309. Gaertn. tab. 44. Tourn. t. 60.

Cal. superus, 4-5-fidus, coloratus. Cor. 0. Caps. birostris, unilocularis, bivalvis, calyci adhaerens.

927. CHRYSOSPLENIUM *alternifolium* L. — Chr. foliis alternis. L. (Sp. 1. Gall. *Dorine à feuilles alternes.*)

Hall. Helv. 1548. Enum. 189. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 242. Heg. 1. p. 285. Hag. Fl. Basil. 1. p. 370. Clairv. Man. 140. Wahlenb. Helv. 76. Mur. Bot. Val. 61. *Saxifraga rotundifolia aurea* C. B. Basil. 88.

L. Sp. Pl. 569. Willd. Sp. Pl. 2. p. 637. Lam. Enc. 2. p. 311. Dec. Fl. Fr. 3597. Smith Brit. 447. Vill. Delph. 3. p. 659.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 30. tab. 2. Engl. Bot. 1. tab. 54. Lam. Illustr. tab. 374. Fl. Dan. tab. 366. Schkuhr Handb. tab. 108. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 12. tab. 8. I. B. Hist. 3. p. 767. f. 1. (*mala*). Chabr. Sciagr. 544. f. 3. (*eadem*). Dalech. Hist. 1114. f. 1.

Radix fibrosa. Caules teneri, erectiusculi, angulosi, subtriquetri, debiles, inferne apiceque valde foliosi, superne tantum ramosi, 3-5-unciales. Folia alterna, petiolata, cordato-reniformia, profunde subduplicato-crenata, praesertim facie pilis rigidiusculis distantibus consita: floralia minora, basi producta, glabriuscula, flavescentia: radicalium maiorum petioli longissimi, hirsuti. Rami breves, subcorymbosi, alterni. Flores terminales, aggregati, brevissime pedicellati, aurei, plerumque omnes octandri, 4-fidi: supremus rarius decandrus et 5-fidus. Stamina in formam rectanguli oblongi circa germen complanato-depressum, 8-lobum disposita. Anthe-

rae aurantiacae. Styli breves crassique, divergentes. (D. v.)

Hab. locis umbrosis humidiusculis, ad sepes; in regionibus montanis frequens, in planitie rarius. *Bernae* in urbe *hinter den Speichern.* In fossis arcis *Burgdorfensis;* etiam in alpinis. Haller. in M. *Gotthardo.* Cl. Wahlenberg. *A Montpreveires*, circa *St. Cergue*, ad radices M. *Iurae* supra *Gingins;* infra *Longirod* et alibi. Prope *Kempten* in pago *tigurino*, copiose etc. — Fl. Martio et Aprili. ♃.

928. Chrysosplenium *oppositifolium* L. — Chr. foliis oppositis. (Sp. 2. Gall. *Dorine à feuilles opposées.*)

Hall. Helv. 1549. Sut. Fl. Helv. 1. p. 242. Heg. 1. p. 285. Hag. Fl. Basil. 1. pag. 371. Clairv. Man. 140. C. B. Basil. 88. (Coniunctim cum priori auctore summo Hallero in Enum. 189. n. 1.)

L. Sp. Pl. 569. Willd. Sp. Pl. 2. p. 637. Lam. Enc. 2. p. 311. Smith Brit. 448. Dec. Fl. Fr. 3597. Vill. Delph. 3. p. 659.

Engl. Bot. 7. tab. 490. Fl. Dan. tab. 365. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 4. tab. 6. —. Tabern. Kräuterb. 1224. f. 1. Dalech. Hist. 1114. f. 2. Dod. Pempt. 316. f. 2.

Schl. rar. exs. cent. . . . n. 44. Ser. Thom. exs.

Priori licet simillimum, vere tamen differt glabritie, foliis nempe pilis brevissimis rarisque instructis, petiolis glaberrimis, caulibus potius tetragonis, angulis nempe duobus oppositis, subalatis, foliis minoribus, brevius petiolatis, etiam reniformibus, fere aveniis, dorso glaucis, sed plerisque basi productis, summis cordiformibus, crenato-repandis, neque profunde aut duplicato-crenatis ramulisque oppositis neque alternis, basi exstipulatis. (D. s.)

Hab. locis consimilibus, sed in Helvetia multo rarius. In adscensu M. *Ballon*; supra *Mülhusiam.* Haller. *A la Vachette près de Goumoy*, in dominio *Franquemont.* Gagnebin. *Basileae* prope *Birsae* pontem. Ego inter plantas in Helvetia interiori lectas nonnulla eius specimina possideo. — Fl. Martio et Aprili. ♃.

G. 276. Saxifraga L. gen. 559. Hall. Juss. 309.

Gaertn. tab. 36. *Saxifraga* et *Geum* Tourn. tab. 129.

Cal. 5-fidus, persistens, inferus, superus aut semisuperus. Petala 5, integra. Caps. 1-locularis, birostrata, inter rostra dehiscens, polysperma.

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Folia indivisa.*

A. Folia caulina alterna, remota: radicalia sessilia, in rosulam congesta, coriacea, margine cartilagineo serrato instructa.

COTYLEDON.

1. SAXIFRAGA *Cotyledon*.
2. S. *Aizoon*.
3. S. *mutata*.

B. Folia caulina alterna, remota: ima in rosulam elongatam congesta, dura, triquetra, pungentia, margine basi serrulata.

TRIGONOPHYLLUM.

4. S. *Vandellii*.

C. Folia alterna: radicalia in rosulam congesta, coriacea, integerrima, caesia, poris impressa.

POROPHYLLUM.

5. S. *caesia*.
6. S. *patens*.
7. S. *diapensioides*.

D. Folia decussatim opposita, in caule numerosa, pulchre ciliata.

CALLIPHYLLUM.

8. S. *oppositifolia*.
9. S. *biflora*.
10. S. *retusa*.

E. Folia in rosulam radicalem laxam digesta, coriacea v. carnosa, cuneata, longe petiolata; caulis nudiusculus. Flores inferi (in A, B et C semisuperi).

GOMPHOPHYLLUM.

11. S. *cuneifolia*.
12. S. *umbrosa*.
13. S. *stellaris*.

F. Rosulae radicales nullae v. obscurae. Caulis valde foliosus. Folia sparsa, linearia vel lanceolata. Flores lutei.

HIRCULUS.

I. Folia herbacea. Flores inferi.

14. S. *Hirculus*.

II. Folia carnosa. Flores semisuperi.

15. S. *aizoides.*

G. Folia herbacea, crenata (rarius in lobos magnos triangulares incisa), longe petiolata, subrotunda v. reniformia, alterna. Caulis elatior, remote foliosus. Flores nivei.

NEPHROPHYLLUM.

I. Flores inferi.

16. S. *rotundifolia.* 17. S. *cernua.*

II. Flores semisuperi.

18. S. *granulata.* 19. S. *bulbifera.*

H. Folia herbacea, lanceolata, spinuloso-ciliata. Herbae alpinae, humiliores. Flores speciosi, magni, candidi.

TRACHYPHYLLUM.

20. S. *aspera* α caulibus longioribus foliosis, foliis asperis; β foliis mitius ciliatis: caulinis remotis, radicalibus in rosulam congestis. (*S. bryoides.*)

J. Folia herbacea, lanceolato-linearia, nervosa, subinde molliter ciliata: inferiora plerumque in rosulas congesta. Herbae alpinae, humiles.

SEDOIDES.

I. Flores parvi, ochroleuci v. citrini.

21. S. *sedoides.* 22. S. *Seguieri.*

II. Folia subinde trifida; flores albi v. nivei.

23. S. *planifolia.* 24. S. *androsacea.*

** *Folia plus minus cuneata, (saltem nonnulla) 3-5-fido-palmata; nervo basi indiviso, superne trifido palmatove.*

TRIPLINERVIUM.

I. Flores nivei. Plantae valde viscidae, sed brevissime pubescentes.

25. S. *tridactylites.* 26. S. *petraea.*

II. Flores albi, magni, petalis calyce 3-4-ploque maioribus.

27. S. *pedemontana.* 29. S. *intermedia.*
28. S. *hypnoides.*

III. Flores ochroleuci, citrini v. purpurascentes; petala calyce duplo maiora, contigua discretave.

30. S. *exarata.* 33. S. *striata.*
31. S. *caespitosa.* 34. S. *atro-purpurea.*
32. S. *acaulis.*

IV. **Flores ochroleuci, citrini v. crocei; petala calyce vix longiora v. breviora.**

35. S. *muscoides.*
36. S. *stenopetala.*
37. S. *crocea.*

* *Folia indivisa.*

A. Folia caulina alterna, remota: radicalia sessilia, in rosulam congesta, coriacea, margine cartilagineo serrato instructa.

Cotyledon.

929. Saxifraga *Cotyledon* L. — S. foliis radicalibus lingulatis patulis cartilagineo-serratis, caule paniculato, calycibus piloso-glandulosis. Willd. (Sp. 1. Gall. *Saxifrage pyramidale.*)

Hall. Helv. 977. Enum. 401. n. 7. Heg. Fl. Helv. 1. p. 285. (excl. plantis iuranis). Wahlenb. Helv. 76. (excl. syn. Hall. Hist.) *S. pyramidalis* Mur. Bot. Val. 93. *S. Aizoon* Sut. (non Jacq.) Fl. Helv. 1. p. 243. (excl. diagn. Willd. et omn. syn. praeter Hallerian.) *S. multiflora* Clairv. Man. 140. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 141.

L. Sp. Pl. 570. Fl. Suec. n. 366. Willd. Sp. Pl. 2. p. 638. (excl. syn. Hall. n. 978.) Poir. Enc. 6. pag. 670. All. Pedem. n. 1517. Bieb. Cauc. n. 775. et Suppl. *S. pyramidalis* Lapeyr. Fl. Pyr. 32. Dec. Fl. Fr. 3559. *S. Aizoon* Bert. Amoen. It. 357?

Fl. Dan. tab. 241. L. Fl. Lapp. n. 177. tab. 2. f. 2. (racemus simplicissimus!) *S. pyramidalis* Sternb. Rev. Sax. tab. 2. (*bona*) et in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 33. tab. 2. (*optima*).

Schl. Thom. exs.

β *purpurata*, floribus venis maculisque saturate purpureis pictis.

Planta speciosa. Radix caespitosa, rosulas foliorum dense imbricatas protrudens; rosulae basi stoloniferae minores edunt rosulas, anni sequentis sobolem. Folia radicalia sessilia, oblonga, obovata, margine cartilagineo, albissimo, argute serrata, basi glabra nec ciliata: caulina sparsa, tenuiora, subspa-

thulata, minus obtusa. Caulis erectus, basi simplex, superne ramosissimus, glanduloso-pilosus. Panicula magna, pyramidalis, maximam caulis partem obtinens, formosissima, pedalis, cubitalis, ramis patentibus, foliolosis, multifloris, racemosis, pedunculis propriis elongatis, etiam foliolosis, viscido-pilosis, apice 1-3-floris; foliola ramorum et pedunculorum linearia, acutiuscula, mollia. Flores numerosissimi, plerumque nivei immaculatique, maiores quam sequentis. Calyx viscido-pilosus, glandulosus, corolla duplo brevior, segmentis ovatis. Petala oblongo-spathulata, trinervia, in var. pulcherrima β obovata, basi venis saturate purpureis, limboque punctis eiusdem coloris elegantissime picta. Antherae parvae, roseae. (D. v.)

Hab. tantum in Alpibus primordialibus ad rupium fissuras. In valle asperrima *Schöllenen* frequens. In vallibus *Ursaria* et *Lepontia*. In M. *Speluga* Italiam versus fere usque ad *Chiavennam*. Circa *Suazz* in valle *Misaucina* (*Misox*). Supra *Pommat* s. *Formazza*. In valle *D. Nicolai* etc. Haller. In M. *Gemmio*, *Sempronio*. Circa *Emousson*, *Saas*, *Nomanei* et *Salven*. Rev. Murith. In M. *Moro* etc. — In ollis subinde colitur. β raram supra *Wasen*, in via ad M. *Gotthardum* legi. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Ad hanc speciem plantas linnaeanas boreales refert Cl. Wahlenberg, et nomen antiquius merito servat, etsi certe minus aptum esse videtur quam recentius, quo suam pyrenaicam stirpem insignivit Cl. Lapeyrouse.

930. Saxifraga *Aizoon* Jacq. — S. foliis radicalibus aggregatis cartilagineo-serratis obovatis lingulatisve, caule superne subpaniculato, calycibus glabris. (Sp. 2. Gall. *Saxifrage Aïzoon.*)

Hall. Helv. 978. Enum. 402. n. 8. Heg. Fl. Helv. 1. p. 285. et Reisen 124. Hag. Fl. Basil. 1. pag. 387. Wahlenb. Helv. 76. (excl. syn. Hall. Hist.) Mur. Bot. Val. 93. *S. Cotyledon* (non Jacq.) Sut. Fl. Helv. 1. p. 243. Clairv. Man. 140.

Willd. Sp. Pl. 2. p. 639. Poir. Enc. 6. p. 672. Dec. Fl. Fr. 3560. *S. Cotyledon* ε L. Sp. Pl. 524.

Jacq. Austr. tab. 438. Sternb. Rev. Sax. tab. 36. et in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 33. tab. 3. Barrel. Ic. tab. 1310.

β longifolia, elatior. Hall. Hist. l. c. *α*. — Sternb. Rev. Sax. tab. 3 a. — Barrel. Ic. tab. 1809, 1311 et 1312.

γ impunctata, floribus maioribus, petalis impunctatis obsolete nervosis. (Hybrida e priori orta.)

δ rufescens, „minima, in Glaronensium scopulis summis, 7–8 millia pedum supra mare elevatis." Heg. Reisen 125.

Priori affinis, sed, ut videtur, vere distincta, neque cultura characteres proprios amittunt. Nostra differt foliis crassius dentatis, obtusioribus, inferne ciliatis, in var. *β* quandoque lineari-lingulatis, fere sescuncialibus, caule superne tantum florifero, foliis caulinis obtusioribus, racemo in var. *α* paucifloro pedunculisque s. ramulis saepe unifloris, in *β* subracemosis, plurifloris, floribus minoribus, petalis fere ochroleucis, obsolete trinerviis, punctis luteis et rubris eleganter notatis, antheris albis, calycibus minoribus, glabriusculis et saepius omnino glabris. Magnitudine mire ludit, ut quandoque vix 3-4 uncias superet, et praesertim in varietate *β* fere cubitalis evadat. (D. v.)

Hab. locis rupestribus omnium *Alpium* et M. *Iurae*, ubique. Quin etiam quandoque in planitiem descendit, ut circa *Roche* in tota regione *aquileiensi* et in *Valesia* contermina (Haller), circa *Branson* (Murith) et ad lacum *Lowerz* (Wahlenberg). Modificationem var. *β* foliis elongatis, angustis neque basi ciliatis ad pedem M. *Umbrail* supra *Bormium* legi. *γ* circa pontem *Diaboli*. Cl. Schleicher. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

931. Saxifraga *mutata* L. — S. foliis radicalibus cartilagineo-serratis basi ciliatis, caule subpaniculato, calycibus glandulosis, petalis linearibus. (Sp. 3. Gall. *Saxifrage changée*.)

Hall. Helv. 979. Enum. 402. n. 9. Sut. Fl. Helv. 1. p. 244. Heg. 1. pag. 286. et Reisen pag. 125. Clairv. Man. 140. Wahlenb. Helv. 76. Mur. Bot. Val. 93. (ex Hallero). I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 134.

L. Sp. Pl. 570. Willd. Sp. Pl. 2. p. 640. Poir. Enc. 6. pag. 672. Dec. Syn. Gall. 3560*. Fl. Fr. Suppl. 516. n. 3560 a. Sternb. Rev. Sax. p. 6.

Hall. Helv. l. c. tab. 16. Enum. l. c. tab. 9. (*eadem*). Jacq. rar. tab. 466. Sternb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 35. tab. 1. (*racemosa.*)

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 293. Schl. Thom. exs.

Plantae formosae habitus cum prioribus convenit. Rosulae tamen basilares nullos edunt stolones. Folia radicalia obovato-cuneiformia, obtusissima, apice integriuscula, superne obiter cartilagineo-serrata, basin versus pilis subcartilagineis fere plumosis longe ciliata. Caulis erectus, crassus, multo magis quam priorum foliosus, glandoloso-villosus, fere totus ramosus, modo pyramidali-paniculatus, modo ramis brevibus, neque valde multifloris instructus, racemum longum compositumque efficiens, pedalis et sesquipedalis. Folia caulina sparsa, obovato-lingulata, magna ceterisque fere consimilia: ramea minora, fere elliptica. Pedunculi partiales uniflori, affatim villosi, basi foliosi. Flores speciosi, numerosi, pulcherrime crocei s. aurantiaci. Calyx magnus, glanduloso-viscidus, segmentis patulis, ovatis, obtusis, petalis multo latioribus. Petala lanceolato-linearia, angusta, acutissima, calyce duplo longiora, punctata. (D. s.)

Hab. ad rupes montium humiliorum v. subalpinorum, infrequens. In M. *Uetliaco* supra *Tigurum*. Cl. I. Gesner, Sal. Schinz, Roemer. In M. *Cronberg Abbatiscellanorum*. I. Gesner. *An der Utigerflue* et in M. *Grüsisberg* sub *Thunio*. Cl. Koch. Circa *Spietz*. B. Dick. In M. *Gemmio*? Cl. Suter. *Bernae* prope *Schwarzwasser*. Amiciss. Seringe. In M. *Kuppen*. Prope *Altstätten*. Cl. Custor. Prope *Neslau Toggiorum* ad fl. *Duriam* (*die Thur*) loco, ubi aqua cum ingenti fragore praeceps sub rupes viam sibi aperit. olim florentem legi. Credo etiam hanc pulchram speciem, sed sine floribus, in rupibus vallis *Rheni* prope *Hirzensprung* vidisse. — Fl. Iulio - Augusto. ♃.

B. Folia caulina alterna, remota: ima in rosulam elongatam congesta, dura, triquetra, pungentia, margine basi serrulata.

Triconophyllum.

932. Saxifraga *Vandellii* Sternb. — S. rosulis

elongatis cylindricis, foliis triquetris acutis margine membranaceo-serrulatis, caule hirsuto corymbifero subquinquefloro. (Sp. 4. Gall. *Saxifrage de Vandellius.*)

Hall. Helv. 983. Emend. 6. n. 39. Gaud. Syn. n. 7. Heg. Fl. Helv. 1. p. 287. *S. burseriana* Sut. Fl. Helv. 1. p. 245. *S. pungens* Clairv. Man. 140.

Sternb. Rev. Sax. 34. *S. burseriana β* Poir. Enc. 6. p. 677. Loisel. Fl. Gall. 1. p. 241. *S. burseriana β spinosa* Pers. Syn. 1. p. 488.

Sternb. l. c. tab. 10. fig. 3. *S. burseriana* Lap. Fl. Pyr. tab. 17. f. 1. Dod. Pempt. 132?? (vix toleranda icon.). Dalech. Hist. 1133. f. 1. (*eadem*). I. B. Hist. 3. p. 696. f. 2. (etiam *eadem*). Chabr. Sciagr. 541. f. 3. (*eadem*).

Rosulae elongatae, cylindricae, crassissimae. **Folia** arctissime imbricata, adpressa, dura, pallide virentia, glaberrima, triquetra, dorso convexo-carinata, facie concava, margine angusto subcartilagineo praecipue inferne acute serrulato instructa, oblonga, acuta, subulata fereque pungentia, persistentia. **Caulis** 3–4-uncialis, erectus, fragilis, foliolosus, corymbo brevi terminatus, pilis numerosis, longiusculis, subopacis, articulatis glandulosisque conspersus. **Folia** caulina lingulata, erecta, glanduloso-pubescentia. **Pedunculi** crassiusculi, foliolosi, breves, uniflori. **Flores** 3–6, magni, albi, erecti, approximati. **Calyx** magnus, superus, basi obconicus, viscosus, segmentis late triangularibus, acutis. **Petala** speciosae magnitudinis, alba, obovata, quintuplinervia. **Stamina** persistentia, calyce paulo longiora. (D. s.)

Hab. „in Alpibus editissimis *Valesiae?* et *Rhaetiae.*" Haller Nomencl. n. 983. (neque, ut e verbis Halleri in historia male intellectis putat amiciss. Suter, in montibus iuranis). Plantam rarissimam, ut me ipse certiorem fecit, primus in Helvetia legit optimus Abr. Thomas in M. *Umbrail* s. *Wormserioch* supra *Bormium* prope quoddam sacellum dirutum. In eadem regione olim etiam invenit Cl. Schleicher, a quo specimen habui. Novissime in M. *Corni di Canzo*, supra lacum *Larium* eo ipso loco, ubi primus speciei inventor Vandelli eam olim delexerat (V. Willd. Sp. Pl. 2. p. 642.

in obs. ad *S. burserianam*), legit ac mecum communicavit amiciss. Duby. Sic et Ph. Thomas. — Fl. Iunio–Aug. ♃.

Obs. *S. burseriana* L. genuina (Sternb. in Sturm Germ. I. fasc. 33. tab. 9.) a nostra non tantum caule plerumque unifloro, rarius bifloro, sed praesertim foliis longe tenuioribus, quadruplo minoribus, glauco-caesiis, margine integris petalisque subrotundis, calyce fere triplo maioribus eximie differt.

C. Folia alterna: radicalia in rosulam congesta, integerrima, caesia, poris impressa.

Porophyllum.

933. Saxifraga *caesia* L. — S. rosulis abbreviatis, foliis integerrimis caesiis apice poro impressis oblongis curvis, petalis subrotundis. (Sp. 5. Gall. *Saxifrage bleuâtre.*)

Hall. Helv. 982. Enum. 402. n. 10. Sut. Fl. Helv. 1. p. 244. Heg. 1. pag. 286. et Reisen p. 125. Clairv. Man. 140. Wahlenb. Helv. 78. Mur. Bot. Val. 93. Roesch in Alpin. 2. p. 115. I. I. Scheuchz. Alpin. It. 2. p. 141. *Sedum alpinum minimum* etc. I. B. Hist. 3. p. 692. (excl. ic.).

L. Sp. Pl. 571. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 641. Poir. Enc. 6. p. 676. Dec. Fl. Fr. 3564. Vill. Delph. 3. p. 665.

Bert. Amoen. Ital. 359. Jacq. Austr. tab. 374. Sternb. Rev. Sax. 31. tab. 9. f. 1 et 2. et in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 33. tab. 10. I. I. Scheuchz. It. 2. l. c. tab. 21. f. 2. Seguier. Ver. 1. p. 449. tab. 9. f. 3. Clus. Hist. 2. p. 61. f. 2. (forte ad var. cenisiam spectat).

Ser. Sax. exs. dec. 1. n. 2. Schl. Thom. exs.

β rosulis elongatis; ceterum conformis.

Radix gracilis, fibrosa, plus minusve caespitosa. Rosulae plerumque parvae, abbreviatae. Folia earum laxiuscule imbricata, parva: omnia caesia, dura, subcarnosa, oblonga, basi ciliata, apice eximie recurva, superne crusta alba, calcarea obducta, facie infra apicem obtusum poro parvo lentis ope conspicuo impressa, dorso profunde sulcata. Caules 3-4-unciales, glabriusculi v. glanduloso-pubescentes, superne 2-5-flori, foliis alternis, fere linearibus, brevibus,

ciliatis instructi. Pedunculi plerumque uniflori, basi bracteati, flore modo longiores, modo breviores. Flores albi, grandiusculi, calyce pubescente, semisupero, segmentis ovatis, obtusissimis, margine subalbidis. Petala calyce multo maiora, immaculata, subrotunda, rarius obovata, obtusissima, lineolis 3-5 percursa. Stamina petalis multo breviora, decidua. (D. v.)

Hab. ad rupes Alpium editissimarum, passim. In M. *Gotthardo*, *Scheideck*, *Ioch*, *Intrame*, *Wetterhorn*, *Mettenberg*, supra *Gasten* et *Kienthal*, *Surchamp*, *Richard*, *Enzeindaz*, *Prapioz*, *Audon*, *Fouly*, *Cheville*, *Sempronio*, *Pilato*, *Oberstaffel Valesiae*, *Fräla Rhaetiae* transalpinae. Haller. In M. *Kamor Abbatiscellanorum*. I. Gesner. In *Furcae* culmine, in M. *Sentis* aliisque *Abbatiscellanorum* Alpibus, *Speer Toggiorum*, in vallecula *Sandwald* infra M. *Tödi Glaronensium* inter *Fagos* pumilas. Cl. Wahlenberg. Supra *Binn*. Rev. Murith. *Auf Casanna* in *Rhaetigovia*. Amiciss. Roesch. In M. *Frohnalp Glaronensium*, *Albula*, *Speluga*, etc. β in M. *Corni di Canzo*. Amiciss. Duby. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. *S. valdensis* Dec. Fl. Fr. Suppl. pag. 517. quam e M. Cenisio accepi, quantum scio, nondum in Helvetia observata est. Eam pro var. *S. caesiae* esse declaravit amiciss. Seringe, quod mihi valde probabile visum est. Potissimum foliis minus dense imbricatis ac calycibus obtusis undique glanduloso-pilosis nigricantibusque a forma vulgatiori differt.

934. Saxifraga *patens* N. — S. rosulis abbreviatis laxiusculis, foliis patentibus oblongis caesiis apice et ad margines porosis, petalis ovatis. (Sp. 6. Gall. *Saxifrage à feuilles ouvertes*.)

Gaud. Syn. (im naturwiss. Anz. 1818. n. 9.) n. 5. Heg. Fl. Helv. 1. p. 286.

Caesiae affinis, et forte eiusdem varietas insignis. Differt rosulis multo laxioribus, perinde tamen brevibus, foliis quadruplo maioribus, patentibus, coriaceis, oblongis, lanceolatis, obtusis, laevibus neque crusta calcarea obductis, neutiquam recurvis, utrinque prope apicem et margines poris nonnullis lentis ope valde conspicuis impressis. Caules foliaque eorum fere prioris. Pedunculi foliolosi, uniflori,

subcorymbosi. Flores 2-4, magni, approximati; calyce viridiusculo, basi tantum modice glanduloso-pubescente, segmentis obtusis, glabriusculis. Petala ochroleuca neque lactea, ovata, calyce duplo longiora. (D. s.)

Hab. in M. *Fouly*. Primus omnium ibi legit amiciss. Phil. Thomas anno 1817. — Fl. Iulio. ♃.

Obs. Hancce stirpem bonus Philippus pro *S. aretioide* Lapeyr. habuit. Sed ab ea rosulis abbreviatis, foliis patentissimis neque erectis, calyce glabriusculo, et petalis ochroleucis neque aureis omnino differre videtur.

935. Saxifraga *diapensioides* Bell. — S. rosulis elongatis, subcylindricis, foliis glaucis verticalibus subtriquetris, petalis elongatis. (Sp. 7. Gall. *Saxifrage Diapensie.*)

Mur. Bot. Val. 94. Gaud. l. c. n. 6. Heg. Fl. Helv. 1. p. 287. *Sax. glauca* Clairv. Man. 140.

Bell. Act. Taurin. 5. pag. 227. Dec. Fl. Fr. Suppl. 517. n. 3563 a. et *S. caesia* γ Fl. Fr. 3563. *S. caesia* β Poir. Enc. 6. p. 676. Sternb. Rev. Sax. 35. t. 9. f. media (*non bona*).

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 187. Schl. Thom. exs.

Formosa species, stirpis exoticae habitum prae se ferens, affinis quidem *caesiae*, abunde tamen distincta. Rosulae numerosissimae, fastigiatae, cylindricae v. subprismaticae, incurvae, 2-3-unciales. Folia dense imbricata, verticalia, apicibus modice divergentia neque recurva, dorso convexo-carinata, basi ciliata, apice obtuso subporoso, facie superne crusta cerae simili albidaque obtecta: summa pulchre glaucescentia: media carnea: cetera priorum annorum persistentia, emarcida, fusca, ut rosulae tricolores sint. Caules pauci, in nonnullis rosulis solitarii, duplo triplove altiores quam *caesiae*, superne corymbosi, multiflori, glanduloso-villosi, foliis alternis, linearibus, affatim villosis. Pedunculi saepe multiflori, longiusculi, foliosi. Flores magni, nivei, erecti. Calyces semisuperi, villoso-viscidi, laete glaucescentes, hemi-

sphaerici, segmentis lanceolatis, erectis. Petala immaculata, lineata, elongata, spathulata, in unguiculum tenuissimum angustata, apice obtusa, caduca. Filamenta persistentia, petalis multo breviora. (D. v.)

Hab. ad rupes alpinas, in Helvetia quidem rarissima, neque unquam nisi in *Valesia* inferiori reperta. Ibi primus omnium formosam plantam vener. Murith (*entre le Mayen de Bornachi et le pont de Beauvoisin près de Lourquier*, vallée *de Bagnes*) invenit, eodemque loco viam monstrante amiciss. L. Thomas ipse legi. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Variat rosulis crassioribus, densius imbricatis, brevioribus, obverse conicis, perinde tamen aggregato-fastigiatis, cauleque humiliore. Specimina eius formae e M. *Cenisio* habui.

D. Folia decussatim opposita, in caule numerosa, pulchre ciliata.

Calliphyllum.

936. Saxifraga *oppositifolia* L. — S. foliis quadrifariam imbricatis plicato-carinatis ovatis ciliatis, caulibus procumbentibus ramosissimis, petalis ovatis. (Sp. 8. Gall. *Saxifrage à feuilles opposées.*)

Hall. Helv. 980. Enum. 403. n. 11. Sut. Fl. Helv. 1. p. 247. Heg. 1. p. 289. Clairv. Man. 141. Wahlenb. Helv. 79. Mur. Bot. Val. 93. Roesch in Alp. 2. p. 115. I. I. Scheuchz. Alp. It. 4. p. 342. It. 6. p. 428. et It. 2. p. 140. (Var. floribus caeruleis).

L. Sp. Pl. 575. Dec. Fl. Fr. 3566. Vill. Delph. 3. p. 668. Poir. Enc. 6. p. 185 α. Willd. Sp. Pl. 2. p. 648 α.

Fl. Dan. tab. 34. Engl. Bot. 1. tab. 9. All. Pedem. n. 1529. tab. 21. fig. 3. (*mediocris*). L. Fl. Lapp. n. 179. tab. 2. f. 1. (Var. fol summis maioribus, paribus remotiusculis). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 7. tab. (fere ead. var.). — I. I. Scheuchz. Alpin. It. 2. l. c. tab. 20. fig. 3. I. B. Hist. 3. p. 694.

Ser. exs. cent. 2. n. 190. Schl. Thom. exs.

„Pulchrae plantae elegantiam difficile est aut verbis exprimere, aut penicillo." Haller. Caules numerosissimi, procumbentes, diffusi, apud nos ut plurimum undique dense foliosi, duri, 2-3-unciales.

Folia parva, praedura, complicato-carinata, saturate viridia, quadrifariam imbricata, subrotunda, apiculata, facie subconcava, ciliata, apice cartilaginea, margine subpellucido, angusto: inferiora emarcida, persistentia. **Rami** floriferi, plerumque uniflori, apud nos etiam usque ad florem foliis dense imbricatis tecti. **Flores** terminales, magni, diametro 6-8 lineas aequante, plerumque rubri caeruleive, rarius albi. **Calyx** semisuperus, corolla multo brevior, segmentis oblongis, obtusis, acute carinatis, longe ciliatis. **Petala** late ovata, integerrima, lineata. **Stamina** petalis duplo fere breviora, **antheris** pulchre croceis. (D. v.)

Hab. in Alpium locis lapidosis, imprimis iugi septentrionalis, frequens. In M. *Grimsula*, *Gemmio*, *Enzeindaz*, *Chapuise*, *Richard*, *Neunenen*, *Gotthardo*, *Speluga*, *Bernardo*, *Fouly* etc. Ad glaciales rupes vallis *Grindeliae*. Haller. In M. *Rossberg*, *Regio*, *Schwarzberg im Entlibuch*, *Rothstock Angelimontanorum*. Cl. Wahlenberg. *Bey der Schlossbrücke* ad fauces *Rhaetigoviae* et in Alpibus *Rhaeticis*: Amiciss. Roesch. In M. *Torrent*, *Tzermotanaz*, *Zwischberg*, etc. Rev. Murith. In M. *Crey*, *Parey*, *Seron* supra *Castrodunum*. In M. *Wiggis* et *Frohnalp Glaronensium*. In M. *Sempronio* etc. — Fl. Maio-Iulio. ♃.

937. Saxifraga *biflora* All. — S. foliis oppositis remotiusculis obovatis ciliatis planiusculis, caulibus procumbentibus ramosis, petalis obverse lanceolatis. (Sp. 9. Gall. *Saxifrage biflore.*)

Hall. Helv. 981. Emend. 3. n. 188. Sut. Fl. Helv. 1. p. 247. Heg. 1. p. 289. et Reisen 125. Clairv. Man. 141. Mur. Bot. Val. 93.

All. Pedem. n. 1530. Dec. Fl. Fr. 3567. Vill. Delph. 3. p. 608. *S. oppositifolia* β Poir. Enc. 6. p. 665. Willd. Sp. Pl. 2. p. 648 β.

All. l. c. tab. 21. f. 1. (*mala*). Lapeyr. Fl. Pyr. 37. tab. 17. Sternb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 35. t. 12. (*bona*).

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 290. Thom. Schl. exs.

A priori facile dignoscitur. Ei nempe **caules** minus numerosi, multoque minus ramosi, duplo triplove

longiores, superne lanuginosi, folia plerumque laxissime imbricata, ut caules et rami fere undique in conspectum veniant, nec nisi in apice ramulorum sterilium conferta, alterne opposita, triplo quadruploque maiora, obovata, nervosa, vix carinata, planiuscula, apice minime cartilaginea, marginibus opaca, ciliata, minus dura et fere carnosa. Flores plerumque bini v. rarius terni in quovis cauliculo, potius minores, apud nos albi, quandoque tamen rubri, rosei v. caerulei. Calyx sublanuginosus, corolla duplo brevior, segmentis ovatis, ciliatis. Petala angusta, superne paulo latiora, lineolis 3-5 percursa. Stamina petala fere aequantia, haud raro tamen breviora, ut vix ex ea proportione bonus character desumi queat. Styli crassiusculi, valde divergentes. (D. v.)

Hab. in summis Alpibus occidentalibus, haud infrequens, etsi rarior priore. In praecipite via *Grandvire*, sub culmine *Dent de Morcle*, in M. *Moëveran*, *Martinets*, *Prapioz* (fl. albis et caeruleis), *Oberstaffel*, *Sempronio*, *Pennino*, *Fouly*, et in vicina *Sabaudia*. Haller. Supra *Trient*. *En Proz sur le St.-Bernard.* In M. *Finelen* supra *Zermatt*. Rev. Murith. In Alpibus *Rhaeto-Glaronensibus*. Cl. Hegetschweiler. In M. *Gemmi* etc. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Non desunt varietates intermediae prioris, quae a *S. biflora* caute distingui debent. Huc pertinent praecipue: 1) varietas illa foliis summis maioribus, planioribus, distinctis, nec in summis caulibus dense imbricatis, et 2) planta foliis fere omnibus remotiusculis, recurvis saepeque ex axilla gemmiferis. Verum omnibus folia apice subcartilaginea, facieque crusta calcarea obducta, et praecipue petala late ovata, subrotunda. Ad hanc secundam varietatem planta 980 β Halleri referendam esse existimo.

938. Saxifraga *retusa* Gouan. — S. foliis quadrifariam imbricatis triquetris basi ciliatis recurvis porosis, genitalibus petala superantibus. (Sp. 10. Gall. *Saxifrage rétuse.*)

Gouan. Illustr. 28. Dec. Fl. Fr. 3568. Vill. Delph. 3. p. 669. *S. oppositifolia* γ Poir. Enc. 6. p. 685. Willd. Sp. Pl. 2. p. 618.

Gouan l. c. tab. 18. fig. 1. Sternb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 35. tab. 13. *S. purpurea* All. Pedem. n. 1531. tab. 21. f. 2.

Thom. Ser. Bonjean exs.

Planta elegantissima, prioribus proxima, sed distinctissima, differt foliis acutioribus, parvis, inferne arcte imbricatis: superioribus distantibus, oppositis, dorso triquetris, acute carinatis, apice et marginibus dorso poris nonnullis impressis, glabris, basi ciliatis; floribus superis, purpureis, pedunculatis, in cauliculo binis, ternis, quaternis, quandoque solitariis, petalis patulis, calyce paulo longioribus; genitalibus exsertis corollamque superantibus. (D. s.)

Hab. ad rupes umbrosas summarum Alpium, rarissima. Nondum inter patriae fines inventa. Sed teste amiciss. Em. Thomas in vallis *Praetoriae* Alpibus hinc inde occurrit. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

E. Folia in rosulam radicalem laxam digesta, coriacea v. carnosa, cuneata, longe petiolata. Caulis nudiusculus. Flores inferi (in A, B et C semisuperi).

GOMPHOPHYLLUM.

939. SAXIFRAGA *cuneifolia* L. — S. foliis cuneatis retusis margine cartilagineis repando-crenatis glabris, scapo subpaniculato superne pubescente. (Sp. 11. Gall. *Saxifrage cunéiforme.*)

Hall. Helv. 974. Enum. 400. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 246. Heg. 1. p. 290. Clairv. Man. 142. Wahlenb. Helv. 76. Mur. Bot. Val. 93.

L. Sp. Pl. 574. Willd. Sp. Pl. 2. p. 647. Poir. Enc. 6. p. 681. Dec. Fl. Fr. 3591. Vill. Delph. 3. p. 661.

Scop. Carn. n. 490. tab. 13. Sternb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 35. tab. 5. I. B. Hist. 3. p. 684. fig. 2. (*bona*) sinistra. Chabr. Sciagr. 537. fig. 6. (*eadem*). Gesn. fasc. 19. tab. 12. fig. 9. n. 37. (Ceterae icones veterum pessimae, ut citari nequeant).

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 291. Schl. Thom. exs.

Folia in rosulas laxiusculas s. verticillos distantes 1–2–3ve annos singulos aetatis plantae forte designantes digestae, cauliculumque 1–3-uncialem rubrum ad-

scendentemque tegentia, plus minusve numerosa, coriacea, nitida, facie viridia, dorso saturate rubentia, cuneiformia, retusa v. quasi apice truncata, margine angusto, albo, cartilagineo circumdata, late profundeque crenata, obsolete nervosa, petiolo latiusculo, glabro, brevi, demum tamen saepe elongato. Scapus e centro rosulae terminalis, adsurgens, erectus, gracilis fragilisque, simplex, superne pubescens et laxe racemosus v. subpaniculatus. Pedunculi elongati, patentes, perinde pubescentes, simplices v. ramosi, basi bracteola oblonga, lineari, obtusiuscula stipati. Flores albi, parvi, distantes, calyce parvo, glabro, segmentis profundis, ellipticis, demum reflexis. Petala patentia, oblonge elliptica, intus inferne macula lutea subrotunda insignita. Germen omnino superum, liberum. Styli conici, approximati, demum divergentes, staminibus breviores. Antherae laete aurantiacae. Capsula magna, corrugata, rugis fere circularibus. (D. v.)

Hab. ad rupes umbrosas Alpium praecipue occidentalium, vulgaris. E M. *Gotthardo* usque ad *Wasen*, et in *Aquileiensibus* usque ad *la Praisse* descendit. Haller. *Aux Frachis*, circa *Elex*, *Trient*, *Chemin*, etc. Rev. Murith. In sylva *Grächen* supra *Visp*. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

+ 940. Saxifraga *umbrosa* L. — S. foliis obovatis cartilagineo-crenatis, petiolis brevibus ciliato-lanuginosis, scapo subpaniculato, apice pilosiusculo. (Sp. 12. Gall. *Saxifrage des lieux couverts.*)

Roesch in Alp. 3. p. 115. Gaud. Syn. Sax. n. 10. Heg. 1. p. 290.

L. Sp. Pl. 574. Willd. Sp. Pl. 2. p. 647. Poir. Enc. 6. p. 680. Dec. Fl. Fr. 3592. Smith Brit. 450.

Engl. Bot. 10. tab. 663. Lapeyr. Fl. Pyr. 44. t. 22. Lam. Illustr. tab. 372. f. 5. Mill. Ic. tab. 141. f. 2.

Priori affinis, sed maior et bonis characteribus vere distincta. Folia fere ut in *cuneifolia* disposita, etiam demum dorso rubentia, sed obovata, cartilagi-

neo-crenata, crenis magis distinctis numerosisque conspicua, subretusa nec unquam truncata, nervosa venosaque, basi in petiolum brevem, limbum subinde aequantem, sed plerumque breviorem, lanuginoso-ciliatum producta, ipsaque etiam nonnunquam inferne ciliata. Scapus ruber, praesertim superne pilosus, trientalis, longe paniculatus. Rami paniculae erecto-patentes, longiusculi, apicem versus racemosi. Flores maiores quam prioris, albi, erecti, approximati. Calyx parvus, inferus, demum reflexus. Petala obovato-lanceolata, alba, punctis crebris rubris flavisque insignita, trinervia. Germen rubicundum, liberum, stylis divergentibus, filiformibus, altitudinem staminum fere aequantibus. (D. v.)

Hab. locis consimilibus, in Helvetia certo rarissima. *In den Roſten* vallis *Sexamniensis*. Rev. Pol (amiciss. Roesch auct.). Ebel Man. du Voy. ed. 2. tom. 2. p. 88. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Nonnisi cunctanter hancce speciem *Saxifragis* helveticis adnumero, cum eam oculatissimus amicus Gay *in der Roſta* non repererit, ac nulla specimina ex ea regione hucusque viderim. — Magis adhuc cum *S. hirsuta*, quae nostros hortos frequens exornat, quam cum *cuneifolia*, convenit. *Hirsutae* petala elegantissime punctata, folia cordato-ovata v. fere subrotunda, retusa, petioli margine hirsuti, limbum plerumque superantes, etc.

941. Saxifraga *stellaris* L. — S. foliis cuneatis apice anguloso-dentatis subcarnosis, scapo ramoso, petalis oblongis acutiusculis. (Sp. 13. Gall. *Saxifrage étoilée.*)

Hall. Helv. 973. Enum. 400. n. 3. Sut. Fl. Helv. 1. p. 246. Heg. 1. p. 290. Hag. Fl. Basil. 1. p. 389. Clairv. Man. 142. Wahlenb. Helv. 77. Mur. Bot. Val. 93. Roesch in Alpin. 3. p. 115. *Sanicula montana minor* C. B. Prodr. 115. n. 1.

L. Sp. Pl. 572. Willd. Sp. Pl. 2. p. 644. Poir. Enc. 6. pag. 680. Dec. Fl. Fr. 3595. Smith Brit. 448. Vill. Delph. 3. p. 662.

Engl. Bot. 3. tab. 167. Jacq. Coll. 1. p. 202. tab. 13. (var. villosa, scapo repetito-dichotomo). Fl. Dan. tab. 23. Sternb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 35. tab. 3. L. Fl.

Lapp. n. 175. tab. 2. fig. 3. (var. nobis ignota, panicula foliola loco florum proferente). I. B. Hist. 3. p. 708. f. 1.

Ser. Sax. dec. 1. n. 10. Thom. Schl. exs.
β pumila, subuniflora.

Radix fibrosa, gracilis. Rosulae paucae, laxae, paucifoliae, sessiles v. quandoque cauliculo unciali v. longiori, nudo v. foliis paucis alternis instructo insidentes, 1-2-3-scapae. Folia subcarnosa, laete viridia, lata, obovato-cuneiformia, in petiolum latiusculum brevissimum angustata, plana, subnervosa, marginibus integra, superne tantum inciso-dentata, dentibus paucis, latis, triangularibus, acutiusculis. Scapi 3-5-unciales (in planta *β* unciales, uniflori), glabri v. pubescentes, fragiles, erecti, superne corymboso-ramosi. Pedunculi elongati, divisi, erecto-patentes. Bracteae ad basin pedunculorum parvae, lineari-oblongae: infima saepe apice trifida. Flores grandiusculi, lactei, stellatim patentes. Calyx fere priorum. Petala oblonga, angusta, utrinque acuminata, intus duplici macula lutea, circulari insignita. Stamina persistentia, petalis breviora, antheris miniatis. Germen superum, carneum. Stigmata fere sessilia. (D. v.)

Hab. in Alpibus editioribus ad rivulos locisque irriguis ubique. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

F. Rosulae radicales nullae v. obscurae. Caulis valde foliosus. Folia sparsa, linearia v. lanceolata. Flores lutei.

HIRCULUS.

I. Folia herbacea. Flores inferi.

942. SAXIFRAGA *Hirculus* L. — S. foliis caulinis lanceolatis planis alternis, caule erecto simplici, germine ovato supero. (Sp. 14. Gall. *Saxifrage jaune*)

Hall. Helv. 972. Enum. 349. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 248. Heg. 1. p. 290. Clairv. Man. 142.

L. Sp. Pl. 576. Willd. Sp. Pl. 2. p. 649. Poir. Enc. 6.

p. 686. Smith Brit. 451. Dec. Fl. Fr. 3590. Sternb. Rev. Sax. 24.

Hall. Helv. l. c. tab. 11. (*optima*). Enum. l. c. tab. 8. (*eadem*). Engl. Bot. 15. tab. 1009. Sternb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 35. tab. 8. (*optima*). Fl. Dan. t. 120. — Clus. Curae Post. 6.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 189. Schl. Thom. exs.

Radix gracilis, fibrosa. Caulis erectus, simplex, trientalis, dodrantalis et ultra, superne pilis longiusculis, crispis, rubentibus, hirsutulis conspersus. Folia alterna, erecta, angusta, lanceolata, obtusiuscula, 5-nervia, omnino plana et herbacea: caulina sessilia, marginibus plerumque glabra: ima maiora, in petiolum longum vageque ciliatum angustata. Flores plerumque duo, rarius unus aut tres, approximati, flavi, generis fere maximi. Pedunculi crassi, pilosi, longitudine variantes, quandoque foliosi, uniflori. Calyx magnus, verticaliter reflexus, persistens, segmentis ovatis, obtusis, ciliatis. Petala magna, fere obovata, oblonga, multinervia, patentia, intus infra medium punctis croceis maculata. Stamina petalis breviora, persistentia. Germen ovato-oblongum, omnino superum, stylis brevissimis, per florescentiam convergentibus, demum divergentibus. Capsula lutea, rostris conicis, validis, stylo terminatis. Semina numerosa, alba, nitida, obovata. (D. v.)

Hab. in paludibus frigidis subtorfaceis M. *Iurae* neque alibi. *A la Chaux d'Abelle.* Cl. Gagnebin, qui primus eam in Helvetia observavit. *A la Châtelaz* prope *Bellelai.* Ampliss. Haller filius. *A la Brevine* et *à la Châtagne.* Haller. *Aux marais du Brassus.* Cl. Candollius. Supra *Viviscum* in palude torfacea. Cl. Tardent. *Au marais de la Trélasse* prope viam regiam supra *St.-Cergue*, in consortio *Swertiae perennis.* — Fl. Iulio - Septembri. ♃.

II. Folia carnosa. Flores semisuperi.

943. Saxifraga *aizoides* L. — S. foliis alternis linearibus carnosis ciliatis, caule basi decumbente,

germine hemisphaerico depresso semiinfero. (Sp. 15. Gall. *Saxifrage aïzoïde.*)

Hall. Helv. 971. Enum. 399. n. 1. Heg. Fl. Helv. 1. p. 288. Hag. Fl. Basil. 1. p. 390. Wahlenb. Helv. 78. *S. autumnalis* Sut. Fl. Helv. 1. p. 248. Clairv. Man. 142. Mur. Bot. Val. 93. Roesch in Alp. 2. p. 115.

L. Sp. Pl. 576. Willd. Sp. Pl. 2. p. 650. Poir. Enc. 6. p. 687. Dec. Fl. Fr. 3569. Smith Brit. 452. *S. autumnalis* Poir. Enc. 6. p. 687. Vill. Delph. 3. p. 667.. Willd. Enum. H. B. 461. Sp. Pl. 2. p. 650. (excl. syn. Moris.).

Engl. Bot. 1. tab. 39. Sternb. Rev. Sax. 24. tab. 7. f. 1. et in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 35. tab. 9. *S. autumnalis* Sturm Fl. Germ. I. fasc. 1. tab. 10. — Clus. Hist. 2. p. 60. fig. 3. I. B. Hist. 3. p. 693. f. 2. Chabr. Sciagr. 540. f. 4.

Ser Sax. exs. dec. 1. n. 5. Schleich. exs. *S. autumnalis* Thom. exs.

β crocea, fl. saturatius aurantiacis maculis fere purpureis, calyce capsulaque rubentibus. Hall. l. c. *β.* I. I. Scheuchz. Alp. It. 4. p. 341.

S. autumnalis β crocea Schl. rar. exs. cent... n. 46.

Caulis inferne longe decumbens, foliis marcescentibus, aggregatis saepiusque reflexis obtectus, quandoque etiam prope basin ramosiusculus, ceterum simplex, adsurgens, pubescens, vix semipedalis. Folia linearia v. lanceolato-linearia, sessilia, sparsa, plana, crassiuscula, succulenta, modo obtusa, modo subulato-mucronulata, ciliis distantibus, rigidis, brevibus, saepe deficientibus margine armata. Flores racemosi, rarius paniculati, magni, elegantes, pedunculis 1-2-floris, foliolosis, longitudine variantibus. Calyx glaber, magnus, segmentis ovatis, oblongis, obtusis, concavis, margine membranaceis, stellatim patentibus, cum petalis alternantibus. Petala patentia, oblonga, elliptica, obtusiuscula, in planta inferalpina flava, in montibus editioribus saturate aurea, et in variet. *β* aurantiaca, maculis croceis punctata. Stamina patentissima, petalis paulo breviora,

Germen semiinferum, depressum, magnum, basi nectariferum. Styli longiusculi, parum divergentes. (D. v.)

Hab. ad glareas torrentium alpinorum et subalpinorum, ut subinde in planitiem descendat. In M. *Belpberg*. In M. *Uetliaco* unico loco cum *S. mutata*. Wahlenberg. In *Arolae* insulis v. g. *Hunzigerau*. Haller. Ad *Rhenum* inter *Augustam* et *Rhenifeldam*. Cl. Hagenbach. *A la cataracte de Pissevache* et prope ostium torrentis *Trient*. In M. *Gemmi*, *Gotthardo*, *Ovannaz*, *Surchamp*, *Chapuise*, *Javernaz*, *Steinenberg*, etc. Ad moles glaciales vallis *Grindeliae*. Haller. In M. *Pennino* et supra *Trient*. Rev. Murith. Hancce speciem in M. *Iura* nusquam vidi. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. Hallerus, Jacquinus et multi alii auctores post eos crediderunt, *S. autumnalem* Linnaei omnino eandem ac *aizoidem* eius esse. Willdenovius etiam, qui eas in Sp. Pl. seiunxerat, in Enum. demum in Virorum illorum sententiam abiit, et *aizoidem* pro mera *autumnalis* varietate, foliis nempe margine nudis nec ciliatis, exhibuit. Verum testante, ni fallor, Cl. Smithio in Engl. Bot. l. c., *S. autumnalis* in herbario linnaeano desideratur, et synonyma ad hancce dubiam plantam adducta inter *S. aizoidem* et *S. Hirculum* dispertienda sunt, ut ea penitus in systemate deleri debeat.

G. Folia herbacea, crenata (rarius in lobos magnos triangulares incisa), longe petiolata, subrotunda v. reniformia, alterna. Caulis elatior, remote foliosus.

Nephrophyllum.

I. Flores inferi.

944. Saxifraga *rotundifolia* L. — S. hirsuta, foliis petiolatis rotundato-reniformibus dentatis, caule paniculato, germine supero. (Sp. 16. Gall. *Saxifrage à feuilles rondes*.)

Hall. Helv. 975. Enum. 410. n. 5. Sut. Fl. Helv. 1. p. 249. Heg. 1. p. 291. Clairv. Man. 141. Wahlenb. Helv. 77. Mur. Bot. Val. 93. Roesch in Alp. 2. p. 115. I. I. Scheuchz. Alp. It. 4. p. 334. et It. 7. p. 512. *Sanicula montana* etc. C. B. Basil. 70.

L. Sp. Pl. 576. Willd. Sp. Pl. 2. p. 651. Poir. Enc. 6. pag. 685. Dec. Fl. Fr. 3573. Vill. Delph. 3. p. 661. Bert. Amoen. Ital. 361.

Bull. Herb. tab. 327. Sternb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 3. tab. 4. *S. repanda* Sternb. Rev. Sax. p. 17. tab. 5. (ex sententia Cl. Bertolonii). Clus. Hist. 1. p. 307. fig. 2. Dalech. Hist. 1322. f. 2. (*mediocris*) et 587. (*mala, si vere huius loci*). I. B. Hist. 3. p. 707. fig. 2. Chabr. Sciagr. 544. f. 4. (*eadem*).

Radix fibrosa. Caules erecti, superne ramosi, ut petioli magis quam reliquae plantae partes hirsuti, fistulosi, subangulosi, pedales et cubitales. Pili longi, molles, insigniter articulati. Folia radicalia et infima longissime petiolata, generis maxima, profunde cordata, reniformia, dentibus magnis, modo triangularibus, modo late rotundatis, apiculatis, lobos obscuriores efficientibus, pilis brevibus distantibusque conspersa: superiora dimidio saltem minora, breviter petiolata, breviora et parum cordata, dentibus profundioribus, late triangularibus, acuminatis: omnia lucida, dorso pallidiora, margine angusto obsolete membranacea, tenuiter venoso-reticulata. Panicula composita, ramis basi simplicibus, superne divisis, subfoliosis. Flores numerosi, pulchelli, albi. Calyx omnino inferus, 5-partitus, segmentis glanduloso-pubescentibus, patentibus, oblongis, obtusiusculis. Petala elliptica, angusta, obtusa, intus punctis flavis et rubris varie punctata, stellatim patentia, calyce multo longiora. Stamina petalis paulo breviora, persistentia. Capsula albida, magna, cornibus validis, stylo brevissimo terminatis. (D. v.)

Hab. locis umbrosis humidis Alpium et M. *Iurae* ubique. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

945. Saxifraga *cernua* L. — S. foliis radicalibus petiolatis palmato-lobatis, caule bulbifero unifloro, germine supero, petalis retusis. (Sp. 17. Gall. *Saxifrage penchée.*)

Mur. Bot. Val. 94 et 47. Heg. Fl. Helv. 1. p. 292. Clairv. Man. 141.

L. Sp. Pl. 577. Fl. Lapp. n. 172. Willd. Sp. Pl. 2. p. 653.

Poir. Enc. 6. p. 690. Lois. Fl. Gall. Suppl. 64. Sternb. Rev. Sax. 18. α caule simplicissimo, β caule ramoso.

L. Fl. Lapp. l. c. t. 2. f. 4. (*bene;* var. caule simplicissimo). Sternb. Rev. Sax. 18. tab. 12. (*ead.* var.) Engl. Bot. 6. tab. 664. (*ead.* var.) *).

Thom. Schleich. exs.
α caule simplicissimo.
β caule ramoso.

Radix fibrosa, granulosa. Caulis semipedalis v. dodrantalis, apud nos plerumque ramosus, rarius simplicissimus, sed semper uniflorus, erectus, foliosus, pilis longis, mollissimis, implexis, articulatis, lanuginosis. Rami foliosi, bulbiferi, steriles, caule breviores. Folia radicalia et infera magna, cordata, lata breviaque, lobis 5-7, palmatis, integerrimis, profundis, late triangularibus, rarius rotundatis, obtusiusculis acute incisa, basi in petiolum hirsutum producta: media 2-3-4-lobata, brevius petiolata: suprema et ramorum indivisa, sessilia, parva, lanceolata, ex axillis bulbifera: omnia alterna, glabra, post exsiccationem tenuissima, palmato-nervosa venosaque. Bulbilli axillarum minuti, ovati, obtusiusculi, aggregati, tunicis acutis, rubris v. atro-purpureis arcte obvoluti. Flos pedunculatus, subcernuus, albus. Calyx inferus, 5-partitus, segmentis oblongis, erectis, pubescentibus, viscosis, corolla multo brevioribus. Petala unguiculata, oblonga, erectiuscula, apice retusa emarginataque, trinervia. (D. s.)

Hab. ad rupes alpinas irriguas, rarissima. Primus omnium Cl. Gaudi, civis genevensis, hanc pulchram speciem in Alpibus *Sanensibus* detexit. Deinde anno 1806 a rev. Murith et amiciss. L. Thomas denuo in montibus supra *Lens Valesiae* superioris ad speluncas calcareas, et nuper a rev. Lamon (*près des rochers de Bellalui*) lecta est. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

---

*) Iconem Oederi Fl. Dan. tab. 22. a summo Linnaeo huc relatam ob petala acutiuscula excludit Cl. Smithius; sed citat tab. 390. quae vulgo ad *S. bulbiferam* trahitur.

Obs. *S. paradoxa* Sternb. Rev. Sax. n. 26. et in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 38. tab. 5. quacum nostram *cernuam* Cl. Candollius coniungendam esse censet, caulibus debilibus, diffusis, multifloris, foliis omnibus petiolatis, lobatis oppositisque, defectu bulbillorum, corolla calyci corollino adnata, germine semiinfero certo certius differt. (V. Fl. Fr. Suppl. p. 519. sub *S. penduliflora*.)

II. Flores semisuperi.

946. Saxifraga *granulata* L. — S. foliis radicalibus reniformibus petiolatis sublobatis, caule paniculato, radice granulata, germine semi-infero. (Sp. 18. Gall. *Saxifrage granulée.*)

Hall. Helv. 976. Enum. 401. n. 6. Sut. Fl. Helv. 1. p. 249. Heg. 1. p. 291. Hag. Fl. Basil. 1. p. 390. Clairv. Man. 141. *S. rotundifolia alba* C. B. Basil. 88.

L. Sp. Pl. 576. Willd. Sp. Pl. 2. p. 651. Poir. Enc. 6. p. 689. Dec. Fl. Fr. 5574. Bieb. Cauc. n. 780. Smith Brit. 453. Vill. Delph. 3. p. 660.

Chaum. Fl. Méd. 6. tab. 315. Engl. Bot. 7. tab. 500. Fl. Dan. tab. 590. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 6. tab. 9. Schkuhr Handb. tab. 119. — Blackw. tab. 56. Fuchs Hist. 747. Matth. 691. fig. 3. Tabern. Kräuterb. 1222. f. 1. Dod. Pempt. 316. f. 1. I. B. Hist. 3. p. 706. f. 3.

Schl. Thom. exs.

Radix fibrosa, collo granulis numerosis, parvis, rotundis, obtusissimis, rubris instructa. Folia radicalia longissime petiolata, glabriuscula, rotundato-reniformia, subcarnosa, cordata, basi tamen in petiolum late producta, dentibus magnis, plus minusve profundis, saepius rotundatis incisa v. sublobata. Petioli pilosiusculi. Caulis fere cubitalis, erectus, parum foliosus, superne paniculatus, pubescens, inferne pilosiusculus, pilis hyalinis, articulatis, glandulosis. Rami patentes, nudiusculi et tantum infra divisiones foliolis linearibus stipati. Folia caulina parva, subsessilia, inciso-palmata, dentibus profundis, angustis, acutiusculis. Flores sparsi, magni, speciosi, lactei, pedunculis glanduloso-pilosis, viscidis.

Calyx corolla multo brevior, viscosus, segmentis longis, lineari-lanceolatis. **Petala** impunctata, oblonga, anguste obovata, lineolis 3 ramosis evanidis percursa. **Stamina** petalis multo breviora; **styli** longiusculi. **Capsula** semi-infera, bilocularis. **Semina** oblonga, muriculata. (D. v.)

Hab. locis arenosis; idcirco in Helvetia rarior quam in ceteris regionibus. *Basileae* retro *Novam-domum* et alibi (C. B. et Cl. HAGENBACH) *hinter dem Birsfeld*, inter *St. Margaretham* et *Gundeldingen*. Copiosissime circa *Gaebistorf*; prope *Arnex* supra *Urbam*. HALLER. Circa *Genevam*, rarius. — Fl. Maio. ♃.

947. SAXIFRAGA *bulbifera* L. — S. foliis radicalibus petiolatis reniformibus: caulinis sessilibus bulbiferis, floribus subcapitatis, germine semi-infero. (Sp. 19. Gall. *Saxifrage bulbifère*.)

Mur. Bot. Val. 94. Sut. Fl. Helv. 1. p. 250. Heg. 1. p. 291. Clairv. Man. 141.

L. Sp. Pl. 577. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 651. Poir. Enc. 6. p. 690. Dec. Fl. Fr. 3575. All. Pedem. n. 1534.

Fl. Dan. tab. 390? Sternb. Rev. Sax. 18. tab. 12. f. 1. et in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 35. tab. 6. (*optima*).

Schl. Thom. exs.

Radix fibrosa, collo bulbillis squamosis nec granulatis, grandiusculis, ovato-acutis instructa. **Caulis** fere pedalis, simpliciusculus, erectus, minus quam prioris pilosus, pilis brevibus, apice glandulosis. **Folia radicalia** parva, reniformia, cordata, viscoso-pubescentia, late crenata, basi rarius in petiolum producta, petiolis folio longioribus, hirsutis: caulina ima brevius petiolata, oblonga, dentato-incisa s. lobato-dentata, dentibus paucis, latis, acutiusculis, profundis: suprema lanceolata, dentata et integra, sessilia, axillis bulbifera. **Bulbilli** rubelli, granulati, ovato-acuti, solitarii. **Flores** terminales, 3-5, magni, prioris tamen minores, pedunculati, lactei, quandoque

cernui. **Pedunculi** brevissimi, basi plerumque etiam bulbiferi. **Calyx** glanduloso-pubescens, segmentis ovatis, obtusiusculis, corolla multo brevioribus. **Petala** alba, late obovata, lineis tribus fere indivisis, infra apicem evanidis percursa. **Germen** semi-inferum, **stylis** brevibus. (D. v.)

Hab. in pascuis arenosis, in Helvetia rarissima, neque nisi in *Valesia* inferiori reperta. Circa *Branson* et *Genroz* supra *Trientis* ostium. Rev. Murith. — Fl. Aprili, Maio et Iunio. ♃.

Obs. Planta pedemontana, quam ad Supergam supra Augustam Taurinorum legi, intermedia inter *bulbiferam* et *granulatam*, illi tamen affinior esse videtur. Habet caulem sesquipedalem, radicem omnino *bulbiferae*, bulbillos in caule nullos et racemum subpaniculatum, brevem, subdecemflorum, pedunculis longiusculis.

H. Folia herbacea, lanceolata, spinuloso-ciliata. Herbae alpinae, humiliores. Flores grandiusculi, candidi.

TRACHYPHYLLUM.

948. SAXIFRAGA *aspera* Dec. — S. foliis lanceolato-linearibus mucronatis laevibus spinuloso-ciliatis subciliatisve, petalis oblongis calyce obtuso multo longioribus. (Sp. 20. Gall. *Saxifrage à cils roides.*)

Gaud. Sax. Syn. l. c. n. 8. Heg. Reisen 125.

Dec. Fl. Fr. 3565. et Suppl. p. 519.

I. SAXIFRAGA *aspera* elongata. — S. foliis alternis lanceolatis spinuloso-ciliatis, caulibus foliosis paucifloris inferne procumbentibus stoloniferis.

Hall. Helv. 970. Enum. 403. n. 13. *S. aspera* Sut. Fl. Helv. 1. p. 248. Heg. 1. p. 287. Clairv. Man. 141. Wahlenb. Helv. 77. Mur. Bot. Val. 93. Roesch in Alpin. 2. p. 115. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 140.

S. aspera L. Sp. Pl. 572. Willd. Sp. Pl. 2. p. 649. Poir. Enc. 6. p. 678. Vill. Delph. 3. p. 667. All. Pedem. n. 1524.

Jacq. Misc. 2. tab. 5. f. 1. Sternb. Rev. Sax. 29. tab. 8. f. 1. (*optima*) et in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 33. tab. 7. —

I. I. Scheuchz. l. c. tab. 20. f. 3. I. B. Hist. 3. p. 395. Chabr. Sciagr. 541. f. 2. (*eadem*).

Ser. Sax. exs. dec. 1. n. 3. Schl. Thom. exs.

β *intermedia*, grandiflora, foliis in parte caulis erectiore minutis mitiusque ciliatis. *S. intermedia* Heg. Fl. Helv. 1. p. 288.

Caules inferne ramosi, procumbentes et stoloniformes, valde foliosi, foliis nempe approximatis v. fere imbricatis, in singulis axillis rosulam s. gemmam foliosam subrotundam saepe foventibus: ex apice nonnullorum stolonum cauliculus unus alterve erectus, rigidus, parcius foliatus, 2-5-uncialis, spinulis minutis exasperatus, superne pauciflorus. Folia ex flavido pallide virentia, nitentia: cauliculorum erectorum multo maiora quam in surculis, distantia, sparsa, lineari-lanceolata, trinervia, nervis marginalibus multo magis exstantibus quam dorsali, dorso convexo-carinata, facie subcaniculata, spinulis distantibus, subulatis, subpatentibus pulchre ciliata spinulaque consimili terminata. Pedunculi alterni 2-5, rarius biflori, foliosi v. nudi. Flores pulchri, grandiusculi, ex flavo albidi. Calyx adpressus, corolla triplo quadruplove minor, segmentis ovatis, concavis, obtusiusculis, pallidis. Petala ovato-oblonga, basi flavescentia, patentia. Stamina diu persistentia; antherae croceae. Styli crassi, breves, parum divergentes. Capsula supera, libera. Semina minuta, oblonga, fusca. In planta β flores magni, petalis inferne maculatis, et folia cauliculorum floriferorum minora, fere ut in *bryoide*, sed surculi omnino ut in *elongata*. (D. v.)

Hab. in Alpibus editioribus et in vallibus earum depressis locis asperis petrosisque. In M. *Gotthardo* (speciatim ad ipsum hospitium. Cl. Wahlenberg), *Furca*, *Grimsula*, *Scheideck*, *Fouly*, supra *Zermatt*, *Sempronio*, *Pennino*, *Valorsine*, *Servan*, *Salanfe*, *Septimo*, ad usque lacum *Sils*. A *Gotthardo* etiam secus *die Schöllenen* usque ad *Wasen* et austrum versus in vallem *Lepontiam* descendit. Haller. In M. *Sidlinenalp* versus *Furcam*; *Betzberg* ad *Rossmättliflue* etc. Cl. Wahlenberg. In M. *Alesse* et supra *Saas*. Rev. Murith.

In *Speluga*, circa *Hinterrhein* etc. β *au Montanvert*, supra *Chamouny*. In Alpibus *Glaronensium* v. gr. *auf der obern Sandalp*, locis humidis, frequens. HEGETSCHWEILER. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

II. SAXIFRAGA *aspera* bryoidēs. — S. uniflora, rosulis abbreviatis aggregatis, caulibus erectis exstolonibus, foliis caulinis minutis subciliatis.

Hall. Helv. 969. Enum. 403. n. 12. *S. bryoides* Sut. Fl. Helv. 1. pag. 246. Heg. 1. pag. 287. Clairv. Man. 140. Wahlenb. Helv. 78. Mur. Bot. Val. 93. Roesch in Alpin. 2. pag. 115. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. pag. 10. et It. 2. p. 142.

S. aspera β Dec. l. c. *S. bryoides* L. Sp. Pl. 572. Willd. Sp. Pl. 2. p. 643. Poir. Enc. 6. p. 678. Vill. Delph. 3. p. 665.

S. bryoides Jacq. Misc. 2. tab. 5. f. 1. Sternb. Rev. Sax. 30. tab. 8. f. 2. et in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 33. tab. 8. — I. I. Scheuchz. l. c. It. 2. tab. 21. f. 2. I. B. Hist. 3. p. 696. f. 1. (*pessima*). Chabr. Sciagr. 540. f. 1. (*eadem*).

S. bryoides Schl. Thom. exs.

Habitu licet dissimilis, utique tamen mera *asperae* varietas. Differt loco natali, caulibus stolonibus ramisque gemmiferis distitutis, simplicibus, erectis, plerumque unifloris, rosulis caespitosis, aggregatis, earum foliis densissime imbricatis, conniventibus: caulinis brevioribus angustioribusque, plerumque subciliatis, quin et subinde marginibus plane glabris floreque maiori. Convenit autem calyce, petalis, colore floris, capsulis, natura foliorum nitidorum, ex flavo viridium, sub lente pulcherrime areolatorum etc. Neque desunt varietates intermediae, quae aequo iure ad *asperam* aut ad *bryoidem* referri possint. (D. v.)

Hab. in rupibus Alpium editissimarum, circa regionem nivalem, passim. In M. *Scheideck*, *Gotthardo*, *Furca*, *Gastern*, *Fouly*, *Rosa*, *Sylvio*, *Salanfe*, *Pennino*, *Sempronio*, *Speluga*, *Septimo*. *Gemmio* (SUTER), *Grandvire* et in Alpibus *Surenensium*. HALLER. In M. *Rossbodenstock* ad pedum 8700 altitudinem, in M. *Isenstock*, *Rosenstock* et *Wendistock Angelimontanorum*; ad *Krauchskamm* in pago *glaronensi* etc.

Cl. Wahlenberg. In M. *Céri*, ad *Montbron*, in M. *Nomanei*, *Lalex*, *Gex* etc. Rev. Murith. *Auf dem Augstenberg*. Amiciss. Roesch. In M. *Albula* et *Weissenstein*. Cl. Meyer, qui eam primum (in Alpin. 3. p. 107.) pro *S. burseriana* habuerat. In *Glaronensium* summitatibus editissimis, non rara. Cl. Hegetschweiler. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. *S. bryoidem* primus omnium celeberr. Candollius sagacissime cum *aspera* coniunxit. Eodem etiam fere tempore Cl. Poiret suspicatus erat, meram eius esse varietatem. V. Enc. l. c. „Vix dubito, quin haec progenies inferalpina sit sequentis (*bryoidis*), ut merito coniungatur cum ea a Cl. Candollio." Wahlenberg l. c. Quin imo *S. bryoides* in hortorum locis depressis humidisque culta, testante Cl. Wild (v. Bot. Zeit. 1823. n. 29. p. 458.), revera brevi in formam *S. asperae* degenerat. Varietatem meam *intermediam* iam, ante triginta annos, in primo itinere subaudo legi.

J. Folia herbacea, lanceolato-linearia, nervosa, subinde molliter ciliata: inferiora plerumque in rosulas congesta. Herbae alpinae, humiles.

Sedoides.

I. Flores parvi, ochroleuci v. citrini.

+ 949. Saxifraga *sedoides* L. — S. caulibus dense foliosis subtrifloris, foliis lineari-lanceolatis acuminatis ciliatis subsessilibus, pedunculis longissimis, calyce petala linearia dissita superante. (Sp. 21. Gall. *Saxifrage Orpin.*)

L. Sp. Pl. 572. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 643. (excl. syn. All. Hall. et Seg.) Poir. Enc. 6. p. 675? (excl. multis syn.) *S. trichoides* Scop. Carn. n. 496. (excl. syn. Hall.)

Jacq. Misc. 2. tab. 21. f. 2. Sternb. Rev. Sax. tab. 7. f. 2. a et b, et in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 35. tab. 10. Scop. l. c. tab. 15.

Phil. Thom. exs.

Caules inferne procumbentes, elongati, plerumque dense foliosi, filiformes, superne adscendentes abbreviatique. Folia pleraque aggregata, sessilia, lineari- v. obovato-lanceolata, tri- ad quinquenervia, acutiuscula, ciliata, saepe pilo terminata; pedunculi praelongi, saepe fere unciales, pilosi, nudiusculi v. uno alterove foliolo instructi. Flores fere sequen-

tis; **calyx** pubescens, superus, segmentis late ovatis, acutis, 3-5-nerviis; **petala** citrina, remota, calycem vix aequantia, perangusta, unilineata, lanceolato-linearia, acuta. **Stamina** floris longitudine; **antheris** pusillis, subrotundis, luteis. (D. s.)

Hab. in Alpibus *insubricis* rarior, nec hucusque intra nostros limites reperta. Eam tamen in valle *Sassina* supra lacum *Larium* 1821 legit PH. THOMAS. — Fl. . . . . ♃.

950. SAXIFRAGA *Seguieri* Spreng. — S. foliis aggregatis spathulatis obtusis petiolatis, caule subbifloro paucifolio, petalis dissitis lanceolatis longitudine calycis. (Sp. 22. Gall. *Saxifrage de Sprengel.*)

Gaud. Syn. l. c. n. 17. *S. sedoides* (non Wulff.) Wahlenb. Helv. 79. (excl. omn. syn.) Heg. Fl. Helv. 1. p. 288. et Reisen p. 125. Mur. Bot. Val. 94. *S. angustifolia* Hall. fil. in Not. ined.

Spreng. Cent. Nov. Pl. in 1. Mant. Hal. p. 46. n. 38. *S. sedoides* Dec. Fl. Fl. Suppl. 518. n. 3570. (excl. syn. Jacq. Sternb. et Scop.)

S. planifolia γ Seguieri Sternb. Rev. Sax. 28. tab. 9. f. 4. (*optima*). Seguier Pl. Veron. 450. tab. 9. f. 3?

S. angustifolia Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 289. *S. sedoides* Schl. Thom. exs.

Radix gracilis, fibrosa, caespitosa, fibris simpliciusculis, filiformibus, laevibus. **Folia** caespitosa, vage aggregata neque in rosulas distinctas dense imbricata, inaequalia, omnino herbacea, plana, elongata, lineari-spathulata, semper obtusa, margine pilis raris brevissimis articulatis apice subglandulosis ciliata, 3-7-nervia, saturate viridia, basi in petiolum latiusculum angustata. **Caules** infra caespitum folia vix unquam prolongati, humiles, 1-2-unciales, crassiusculi, obiter pubescentes, paucifolii, plerumque biflori, saepe tamen uniflori, rarius triflori. **Folia** caulina sessilia. **Flores** pedunculati, erecti, parvi, luteoli, ut tota planta inodori. **Calyx** magnus, viridis, basi late hemisphaericus, pubescens, segmentis

ovatis, glabriusculis, cum petalis alternantibus. **Petala** ex albido luteola, distantia, segmenta calycina longitudine aequantia, sed multo minus lata, anguste elliptica, obtusiuscula. **Stamina** petalis vix breviora, filamentis ex tereti subulatis. **Germen** inferum. (D. v.)

Hab. in Alpibus editissimis nivalibus Helvetiae praesertim orientalis, locis humidis frequens. In M. *Gotthardo*, *Rossboden* et *Rossbodenstock*, *Isenstock*, *Galenstock*, *Furca*, etiam in *Wendistock* et *Rothestock Angelimontanorum*. Cl. Wahlenberg. Ad moles glaciales *Arolae*. Amiciss. Schaerer. Supra *Saas*, *Zermatt*, *Aufkomen* et *Bagnes*. Rev. Murith. In M. *Sempronio*. Cl. Candollius. In *Glaronensium* Alpibus inter 7-8 millia pedum supra m. Cl. Hegetschweiler. In M. *Speluga*, *Gallen* supra *Zermatt* etc. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. His notis constantissimis haecce species a *S. planifolia* abunde differt. Neque cum *S. sedoide* L. Jacq. Misc. 2. p. 134. Sternb. in Fl. Germ. I. fasc. 35. tab. 9. (optima) confundenda est. Cui nempe caulis inferne longe procumbens, filiformis foliisque emarcidis tectus, pedunculi longissimi, foliaque lanceolata, acuminata, pilo terminata. Iam ex intuitu iconum Sternbergianarum vix credere potueram, nostram stirpem helveticam ad *S. sedoidem* pertinere: at nuper specimina *sedoidis* a b. Wulfenio in Alpibus carinthiacis lecta, quae mihi humanissime impertivit Cl. Panzerus, evicerunt, me meam coniecturam haud fefellisse.

II. Folia subinde trifida; flores albi v. nivei.

951. Saxifraga *planifolia* Lapeyr. — S. foliis rosularum imbricatis oblongis obtusis tenuissimis, caule subfolioso, petalis contiguis rotundatis calyce duplo longioribus. (Sp. 23. Gall. *Saxifrage à feuilles planes.*)

Hall. Helv. 985. Emend. 4. n. 29. *S. moschata* (non Wulff.) Clairv. Man. 141. Mur. Bot. Val. 93. *S. tenera* Sut. Fl. Helv. 1. p. 245.

Lapeyr. Fl. Pyr. 31. Dec. Fl. Fr. 3570. Poir. Enc. 6. p. 677? Sternb. Rev. Sax. 28. (excl. var. γ).

Sternb. l. c. β *tenella* tab. 9. b. f. 3. (folia basilaria minus quam solito numerosa nec ut in planta nostra dense imbricata.)

Schl. Ser. exs.

β *citrina*, rosulis elongatis, foliis paulo maioribus, petalis corollam parum excedentibus.

Sternb. l. c. *α* tab. 7. f. 3. *S. muscoides* (non Wulff.) All. Pedem. n. 1528. tab. 61. f. 2.

γ trifida, foliis nonnullis trifidis.

Radix longa, gracilis, duriuscula, dense caespitosa. Rosulae fere semunciales, elegantes, odoris grate balsamici. Folia earum dense imbricata: exteriora marcescentia, diu persistentia, inferne fuscescentia, apicem versus cinerea, trinervia, nervis infra apicem arcuatim convergentibus: summa pallide s. ex flavido virentia, dorso lentis ope tenuissime et elegantissime areolato-rugulosa, „peculiaris teneritatis accedentis ad chartam sericeam chinensem floresve artificiales sericeos" Haller, oblonga, obtusa, marginibus pubescentia. Caules paucifolii, 1-3-unciales, erectiusculi, pilis patentissimis, articulatis, glanduligeris pubescentes, modo uniflori, modo subcorymboso-pauciflori, modo fere paniculati. Flores pro tam parva stirpe grandiusculi, erecti, pedunculis plerumque brevibus et unifloris, rarius elongatis, divisis foliolosisque. Calyx hemisphaericus, germini adhaerens, basi glanduloso-pubescens, segmentis ovatis, obtusis, glabriusculis, ciliatis. Petala calyce plerumque duplo maiora, erecto-patentia, in planta apud nos vulgatiori et in *γ* albida, prorsus immaculata, post exsiccationem ochroleuca, in *β* etiam sicca citrina, contigua, rotundata, lineolis tribus notata, apice saepe subemarginata. Stamina calyce vix longiora; filamentis subulatis, inferne dilatatis. Styli longiusculi, distantes; stigmate magno, incrassato. Germen depressum, magnum. Capsulas non vidi. (D. v.)

Hab. in Alpibus editis Helvetiae praesertim occidentalis ad rupes humidiusculas. *Au Dard* inter *Sex de Champ* et *Sex de Culand* vallis *Ormond-dessus*, copiosissime. In *Valesiae* M. *Schoenbühl*; supra *Bagnes* ad rupes glaciales et in glacialibus *du Mont Rouge*. Haller. In Alpibus supra *Bex*, supra *Herens* et *Annivier*. Rev. Murith. In *Sabaudia*; *à l'Allée-blanche* et *au Col de St. Remi*. Cl. Candollius. In M. *Gallen* supra *Zermatt* etc. *γ* in Alpibus vallis *Bagnes*. *β* in M. *Breson Sabaudiae* prope *Genevam*. Cl. Girod. Hancce varietatem in Helvetia ipsa nondum vidi. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. Ob caespites duros foliaque coriacea cuneiformia, quae Cl. Poiret *S. planifoliae* tribuit, et propter locum, quem huic speciei inter suas sic dictas c o r i a c e a s Cl. Lapeyrouse assignavit, fere adhuc dubitabam, an nostra vere t e n e r a huc pertineat. At specimina pyrenaica a Cl. Lapeyrouse lecta dataque, quae mecum illustr. Desfontaines humanissime communicavit, omnia dubia solverunt. Vix nisi rosulis maioribus ac foliis glabrioribus differre videtur.

952. Saxifraga *androsacea* L. — S. subpilosa, foliis radicalibus aggregatis petiolatis lanceolatis, caule subaphyllo subbifloro, petalis contiguis ovalibus calyce duplo longioribus. (Sp. 24, Gall. *Saxifrage Androsace.*)

Hall. Helv. 984. Enum. 405. n. 18. Sut. Fl. Helv. 1. p. 244. Heg. 1. p. 289. Clairv. Man. 141. Wahlenb. Helv. 79. Mur. Bot. Val. 93. Roesch in Alpin. 2. p. 115.

L. Sp. Pl. 571. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 641. Poir. Enc. 6. p. 684. Dec. Fl. Fr. 3571. Vill. Delph. 3. p. 664.

Jacq. Austr. tab. 389. *S. pyrenaica* Scop. Carn. n. 498. tab. 16. Moris. Hist. §. 12. tab. 9. f. 2.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 288. Thom. Schl. exs.

β *tridentata*, foliis nonnullis cuneiformibus trifidis. — *S. androsacea* Sternb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 33. tab. 13.

γ *longifolia*, foliis spathulatis elongatis subpetiolatis.

H a b i t u quandoque fere ad *S. Seguieri* accedit, multis tamen notis diversa, et plerumque maior est. R a d i x fibrosa, gracilis, caespitosa. R o s u l a e laxiusculae, patulae. F o l i a spathulato-lanceolata, obtusiuscula, petiolata, apud nos plerumque integra (in β cuneiformia apiceque dilatato-trifida), subquinquenervia, opaca, minus quam caulis pilosa. C a u l i s nudiusculus v. paucifolius, 2-3-uncialis, erectus, pilis patentibus, hyalinis articulatisque affatim consitus, apice 1-2-florus, rarius 3-florus. F l o r e s lactei, grandiusculi, erecti. P e d u n c u l i ut plurimum breves, saepe erecti et fere aequales. C a l y x obverse conicus, germini adhaerens, pilosus, segmentis oblongis, obtusis. P e t a l a calyce saltem duplo longiora,

late elliptica, contigua, obtusissima, lineolis tribus percursa, unguiculata, basi virescentia. Stamina petalis multo breviora, antheris luteis. Styli sese ad staminum altitudinem extollentia, stigmatibus spongiosis. Capsula magna. (D. v.)

Hab. inter petras madidas Alpium totius Helvetiae frequens. In M. *Gotthardo*, *Gemmio*, *Stockhorn*, *Neunenen*, *Sentis*, *Casanna*, *Pilato* etc. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

** *Folia plus minus cuneata*, (*saltem nonnulla*) *3-5-fido-palmata; nervo basi indiviso*, *superne trifido palmatove.*

TRIPLINERVIUM.

I. Flores nivei. Plantae valde viscidae, sed brevissime pubescentes.

953. SAXIFRAGA *tridactylites* L. — S. foliis cuneiformibus alternis integris trifidisque, caule erecto ramoso glanduloso-pubescente, petalis integris calycem subaequantibus, germine infero. (Sp. 25. Gall. *Saxifrage à trois doigts.*)

Hall. Helv. 986. Enum. 404. n. 15. Sut. Fl. Helv. 1. p. 250. Heg. 1. p. 292. Hag. Fl. Basil. 1. p. 390. Clairv. Man. 141. Wahlenb. Helv. 81. Mur. Bot. Val. 93. *Sedum tridactylites tectorum* C. B. Basil. 84.

L. Sp. Pl. 578. Willd. Sp. Pl. 2. p. 654. Poir. Enc. 6. pag. 693. Smith Brit. 454. Dec. Fl. Fr. 3576. Vill. Delph. 3. p. 669. Bieb. Cauc. n. 781.

Engl. Bot. 7. tab. 501. Sternb. Rev. Sax. 44. tab. 17. f. 3. et in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 33. tab. 15. Schkuhr Handb. tab. 119. — Blackw. tab. 212. Tabern. Kräuterb. 1194. f. 3. (folia opposita, perperam). Dod. Pempt. 113. f. 3. (rudis; neque tamen mala). Dalech. Hist. 1214. f. 2. (*peior*).

β exilis, caule filiformi simplicissimo subtrifloro.

Radix gracilis, annua. Folia radicalia subpetiolata, plerumque ante florescentiam emarcida deciduaque, parum numerosa vixque rosulam efficientia: caulina parva, alterna, distantia: omnia (paucis praecipue summis exceptis subspathulatis v. lanceolatis

integris) cuneiformia, oblonga, apice profunde trifida, lobulis extimis terminali multo brevioribus, quandoque fere linearibus, ad angulum paene rectum patentibus, rarissime 5-fida, crassiuscula, viscosa. Caules unam ad quatuor uncias alti, plerumque ramosi, erecti, saepe rubri, parum foliosi, pilis brevissimis, obscure articulatis, glandulosis pubescentes. Pedunculi longiusculi, saepe foliosi, plerumque uniflori, erecto-patentes. Flores parvi, albi; calyce supero, viscoso, petalis breviore, segmentis brevibus, ovatis, obtusiusculis. Petala nivea, obovata, integra, linea unica percursa, limbo vix lineam unam superante. Stamina corollam fere aequantia. Germen omnino inferum. (D. v.)

Hab. locis sterilibus aridis et humidiusculis, ad petras et in muris Helvetiae praecipue occidentalis frequentissima. — Fl. Aprili et Maio. ⊙.

954. Saxifraga *petraea* Vahl. — S. foliis subvillosis cuneatis 3-5-fidis: radicalibus aggregatis, caule ramoso villoso folioso, petalis subemarginatis, calycem superantibus. (Sp. 26. Gall. *Saxifrage des rochers.*)

Hall. Helv. 987. Emend. 3. n. 187. Enum. 404. n. 16? Sut. Fl. Helv. 1. p. 250. Heg. 1. p. 292. Clairv. Man. 141. Mur. Bot. Val. 94.

Vahl. Act. Hafn. 2. 1. p. 10. L. Sp. Pl. 578? (excl. saltem syn. Ponae) Willd. Sp. Pl. 2. pag. 654. Poir. Enc. 6. p. 694. Dec. Fl. Fr. 3577. *S. Scopolii* Vill. Delph. 3. p. 670. *S. adscendens* (non L.) All. Pedem. n. 1537. *S. controversa* Sternb. Rev. Sax. 43.

Sternb. l. c. tab. 16. f. 1-5. et in Sturm Fl. Germ. 1. fasc. 33. tab. 14. *S. hypnoides* (non L.) Scop. Carn. n. 399. tab. 16.

Schleich. Thom. exs.

β *integrifolia*, foliis fere omnibus indivisis.

γ *foliosa*, foliis caulinis imbricatis. All. Pedem. l. c. tab. 22. fig. 1.

δ *littoralis*, parva, valde foliosa, foliis latis saepe 5-fidis petalis integris.

ε *Bellardi*, acaulis, floribus in sinu rosulae subsessilibus: planta iunior.

S. petraea δ Gaud. Sax. Syn. n. 24. Heg. l. c. *S. Bellardi* Mur. Bot. Val. 94. — All. Pedem. n. 1356. tab. 88. Dec. Fl. Fr. Suppl. 519. n. 3580 [a].

S. Bellardi Schl. Thom. exs.

Planta summopere variabilis, affinis quidem priori, vere tamen distincta; differt pubescentia longiori, pilis distinctis, articulatis, etiam glanduliferis, sed minus viscidis, habitu toto firmiore, foliis viridibus, integris, tri- saepe 5-fidis, lobis parum divergentibus, radicalibus in rosulam planiusculam aggregatis, numerosis, caule folioso, villosiusculo et inprimis floribus triplo v. quadruplo maioribus, petalis apice subretusis, obiter emarginatis, trinerviis. Planta ε omnino acaulis est: huic rosula orbiculata, plana, foliis constans patulis, pubescentibus, late cuneiformibus, apice dentibus s. lobulis 3 s. 5 brevibus latiusculisque. Flores pauci, brevissime pedunculati, pedunculo nempe inter folia latitante, paulo minores quam in reliquis varietatibus, petalis tamen utique emarginatis ac trinerviis. (D. v.)

Hab. locis asperrimis Alpium, non ubique. Ad viam praecipitem *M. Grandvire*. In M. *Fouly*, *Sempronio* et *Panérossaz*. Haller. In Alpibus supra *Hermence*, in M. *Gétroz* etc. Rev. Murith. In Alpibus vallis *Bagnes*, frequens. Prope *Octodurum* ad cataractam *Pissevache* in planitiem descendit. δ locis argillosis humidis ad ripas lacus *Lemani?* ε supra *Lourquier* in valle *Bagnes*. Amiciss. L. Thomas. — Fl. Iulio et Augusto, *littoralis* Aprili et Maio. ⊙ vel ♂.

Obs. Nunc observationibus Cl. Balbisii, Murithii et L. Thomasii, ut iam olim suspicatus eram, constat, *S. Bellardi* meram esse varietatem *S. petraeae*: in hortis nempe culta anno secundo statim in formam eius solitam redit.

955. Saxifraga *pedemontana* All. — S. foliis palmatis 3-lobatis: lobis 2-3-fidisque, caule subcorymboso, calycis subquinquepartiti segmentis lineari-lanceolatis corolla multo brevioribus. (Sp. 27. Gall. *Saxifrage du Piémont*)

Gaud. Syn. l. c. n. 2. Heg. Fl. Helv. 1. p. 293.

All. Pedem. n. 1540. Poir. Enc. Suppl. 5. p. 75. Dec. Fl. Fr. 3580. Lois. Fl. Gall. 1. pag. 244. *S. heterophylla* Sternb. Rev. Sax. 50. *S. caespitosa γ*! Poir. Enc. 6. p. 697. *S. cymosa* W. et K. Hung. 1. p. 91. (ex sententia ill. Sternbergii) Poir. Enc. Suppl. 5. p. 77. (inter min. cogn.)

All. l. c. tab. 21. f. 6. *S. heterophylla* Sternb. l. c. tab. 20. et in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 33. tab. 16. (*optima*; calycis segm. linearia). *S. cymosa* W. et K. l. c. tab. 88.

Schl. rar. exs. cent.... n. 45.

Formosa distinctissimaque species. Rosulae expansae, latae, densissimae, inferne foliis marcescentibus, persistentibus instructae. Folia earum magna, saturate viridia, margine subpubescentia, basi pilis lanuginosis ciliata, plerumque late cuneiformia s. obverse triangularia, quandoque quasi in petiolum planum latum linearemque angustata, palmata, apice nempe in tres lobos plus minusve distinctos divisa, lobis 2-3-fidis, rarius integris, sursum spectantibus, nervo inferne valde exstante, superne subdichotome palmato percursa: caulina parva, plerumque cuneata trifidaque. Caulis erectiusculus, in speciminibus nostris (pedemontanis) pubescens, 2-4-uncialis, nudiusculus nec nisi infra pedunculos foliosus. Pedunculi erecti, divisi, foliolis lanceolato-linearibus, peracutis, alternis instructi. Flores numerosi, subcorymbosi v. cymosi, speciosi, nivei, erecti. Calyx per florescentiam fere 5-partitus, pubescens, segmentis elongatis, anguste lanceolatis, erectis. Petala oblonge elliptica, integra, calyce duplo triplove longiora, tenuissime trinervia, etiam in herbario lactei candoris. Styli calyce paulo longiores, stamina tamen vix aequantes. Germen semi-inferum. (D. s.)

Hab. in Alpibus regionum australiorum. „In Alpibus vallis *Tornanche* (infra M. *Sylvium* in Pedemontio *Valesiae* contermino)." Schleicher. Ibi autem sollicite quaesita, neque

mihi, neque rev. MURITH, neque amiciss. L. THOMAS, neque Cl. GAY occurrit. B. etiam KOENIG, qui has Alpes saepissime peragraverat, inter suas plantas hancce speciem non habuit. Civis adeo valde dubia. Eam tamen Cl. WELDEN, Austriacus, in M. *Rosae* iugis M. *Moro* conterminis invenisse testatur in Bot. Zeit. Mai. 1822. — Fl. Iulio et Augusto? ♃.

OBS. Cl. HEGETSCHWEILER *S.* meam *pedemontanam* non vidit; eam alioquin cum *S.* sua *caespitosa* neutiquam coniunxisset *), utpote quae ad sectionem diversam pertineat. Ab omnibus nempe huius sectionis speciebus s. subspeciebus *pedemontana* petalis lacteis neque ochroleucis albidisve ac praesertim calycis limbo 5-partito, segmentis angustis, lanceolato-linearibus eximie differt. Tab. Allionianae 21. fig. 5. hancce calycis formam neutiquam, et ipsa, quam citavi, fig. 6. nonnisi obscurius exprimit; cf. tabula optima Sternbergiana in Sturmii Flora.

+ 956. SAXIFRAGA *hypnoides* L. — S. foliis linearibus acuminatissimis integris trifidisve, surculis decumbentibus villosis, caule nudiusculo, petalis elliptico-oblongis calyce triplo quadruplove longioribus. (Sp. 28. Gall. *Saxifrage hypnoïde.*)

Heg. Fl. Helv. 1. p. 293. Clairv. Man. 142.

L. Sp. Pl. 579. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 658. Poir. Enc. 6. p. 698. Dec. Fl. Fr. 3589. Smith Brit. 457. Sternb. Rev. Sax. 45. Vill. Delph. 3. p. 674.

Fl. Dan. tab. 348. Vill. l. c. tab. 45. Engl. Bot. 7. tab. 454. (folia angustissima). Moris. Hist. 3. p. 479. s. 12. tab. 9. f. 26.

Schl. exs. cat. 1815. Ser. Pl. Gall. exs.

Radix fibrosa. Caules nonnisi prope radicem foliosi ramosique, maxima autem parte nudiusculi et tantum foliolis minutis remotissimisque instructi, fragiles, dodrantales et fere pedales. Stolones numerosi, procumbentes, implexi, longiusculi, lanuginosi, foliis fere imbricatis tecti, apice et saepe ex axillis gemmiferi (quod iam summus observavit HALLERUS et ego quoque in meis habeo massilianis speciminibus); gemmulae albidae, oblongae, lanceolatae, acutae, fo-

*) Heg. Reisen 170 sub *S. caespitosa* b α *capitato-corymbosa*, quacum etiam *S.* meam *exaratam* consociat.

liis adpressis convolutisque constantes, exterioribus superne tantum squarroso-divergentibus. **Folia** aridiuscula, pallide virentia, linearia, peracuta et fere mucronata, subvillosa: in stipite praecipuo latiuscula, 3-4- et 5-fida, lobis mucronulatis, divergentibus: in stolonibus plerumque integra, angustissima, elongata: caulina remotissima. **Flores** subpaniculati v. laxe racemosi, magni, albidi, per exsiccationem subflavicantes, pedunculis varie divisis v. rarius unifloris. **Calyx** basi lanuginosus et praeterea glanduloso-viscidus, segmentis ovato-lanceolatis, corolla multo brevioribus, margine glandulis subsessilibus ciliatis. **Petala** oblonga, obtusa, late elliptica, tenuia, tribus lineis subexcurrentibus, basi in unam coeuntibus percursa. **Germen** fere inferum, **stylis** remotis, filiformibus. In hac specie **pili** longi, tenuissimi, ut vix nisi augmentis microscopii validioribus deprehendi queat, eos esse articulatos. (D. s.)

Hab. ad rupes montium alpinorum, tum regionum calidissimarum ad littora maris. Cl. Schleicher affirmat, se eam in M. *Gemmio* invenisse; nullus autem praeter eum, ut vix adhuc nostris stirpibus adnumerari possit. — Fl. „Maio et Iulio" Smith. ♃.

Obs. I. Meam confeci descriptionem ad specimina pyrenaica a Cl. Gouan ad celeberr. Balbisium missa, et massiliana (variet. gemmiferae) ab amiciss. Robillard communicata. *S. hypnoidem*, quam cum *exarata* coniungebat, nonnisi ut exoticam indicavit summus Hallerus.

Obs. II. Ampliss. Hallerus filius ex Arbois, in comitatu Burgundiae, *S. sponhemianam* Gmel. accepit, eamque merito, me quidem indice, cum *S. hypnoide* coniunxit. Habitu enim toto egregie conveniunt, atque folia et surculorum fabrica vix dubitare sinunt, eas plantas unius speciei esse. In var. germanica surculorum folia saepius trifida deprehenduntur quam in austro-gallica. — *S. condensata* Gmel. optime monente Cl. Koch, qui pro sua solita benignitate innumeras paene mihi formas huius pulchrae stirpis largitus est, etiam eiusdem est loci, nec nisi surculorum defectu, foliisque omnibus in densum caespitem aggregatis, a reliquis varietatibus recedit. In hortis cum *S. hypnoide* culta, mox ab ea non amplius dignosci potest.

957. Saxifraga *intermedia* N. — S. subpaniculata, foliis nervosis petiolatis, rosulae sessilibus tri- (rarius 4-5-) fidis, lobis linearibus obtusis, petalis patulis

calyce triplo quadruploque maioribus. (Sp. 29. Gall. *Saxifrage intermédiaire.*)

S. nervosa Lapeyr. Hist. Pyr. 235? et praecipue in add. p. 638? Sax. t. 39? Suppl. p. 561? Poir. Enc. Suppl. 5. p. 73. in obs. 12? Bieb. Cauc. Suppl. p. 316? (excl. syn. Vill.). Schl. cat. 1821. (neque prior. annor.)

β foliis palmatis 5-fidis: lobis elongatis subparallelis, floribus paulo minoribus.

S. digitata Schl. cat. 1821. *S. caespitosa* a β *digitata* Heg. Reisen 169.

Planta florum forma magnitudineque ad *S. hypnoidem* proxime accedens, ceterum foliis totoque habitu tam arcte cum *exarata* coniuncta, ut, si *hypnoides* in Valesia occurreret, eam ex earum stirpium connubio enatam esse omnino credi posset. Folia vetera fere sessilia, in rosulam plerumque reflexam aggregata, nervo valido, utrinque exstante, paulo supra basin 3-5-fido percursa, late cuneata, fere omnia trifida, lobis brevibus, linearibus, obtusis. Surculi annotini in speciminibus meis vix sescunciales, erectiusculi, corallino-rubri, foliis teneris, laete virentibus, obsolete nervosis, trifidis, nonnullis inferioribus subinde integris. Caulis simplex, 5-6-uncialis, pilis brevibus glanduliferis pubescens, 3-6-florus, nudiusculus paucissimisque foliis sessilibus trifidis instructus. Pedunculi (terminali s. centrali vix semunciali excepto) elongati, ut ramos fere diceres, basi folio perinde trifido stipati, foliolis paucis distantibus subulatis instructi, remoti, uniflori. Flores speciosi, *S. hypnoidis* simillimi et multoties maiores quam *S. exaratae;* calyce semisupero, pubescente, pentagono-stellato, patulo, segmentis ovato-acutiusculis. Petala discreta, cum segmentis alternantia eisque saltem triplo quadruplove longiora latioraque, ut in *hypnoide* triplinervia, obovata, oblonga, apice crenula minima emarginata. Stamina calycem vix superantia. (D. s.)

Hab. in montibus humilioribus iugi australis in *Valesia* infrequens, v. gr. supra *Salvant* et ad rupes cataractae *Pissevache.* β supra *Tourtemagne.* Cl. Schleicher. — Fl. . . . ♃.

Obs. Plantam cum nostra optime convenientem e Pyrenaeis acceptam, quam veram *S. nervosam* Lapeyrouse esse adserit, mecum communicavit inventor. Sed aliam ab ea diversam stirpem eodem loco, quo Lapeyrouse suam *nervosam* habet, a se lectam, eodem nomine misit amiciss. Gay, quae tamen plerisque notis a descriptione illius auctoris recedere videtur. Foliis dignoscitur in rosulam densissimam aggregatis, duris, profunde sulcato-nervosis, plerisque 5-fidis, caulibus paniculatis, tenuissimis, rigidissimis, ramis divisis, floribus numerosis, multoties minoribus, petalis nivei candoris, neque ad ochroleucum colorem accedentibus, etc.

III. Flores ochroleuci, citrini v. purpurascentes; petala calyce duplo maiora, contigua discretave.

958. Saxifraga *exarata* Vill. — S. subpaniculata, foliis nervosis petiolatis, rosulae sessilibus tri-quinquefidis, lobis linearibus obtusis, petalis erectiusculis obovatis calyce duplo longioribus. (Sp. 30. Gall. *Saxifrage sillonnée.*)

Hall. Helv. 989. Enum. 404. n. 14. (excl. var. *α*, quae ad *S. hypnoidem* pertinet). Gaud. Syn. l. c. n. 27. Heg. Fl. Helv. 1. pag. 293. *S. hypnoides* (non L.) Sut. Fl. Helv. 1. p. 252. (excl. plerisque syn.). Clairv. Man. 142. *S. exarata et pseudohypnoides* Mur. Bot. Val. 94. *S. caespitosa* a *α maxima* Heg. Reisen 169.

Vill. Delph. 3. p. 674. Poir. Enc. Suppl. 5. p. 74. Dec. Fl. Fr. n. 3585. *S. nervosa* Sternb. (an Lapeyr.?) Rev. Sax. 52. *S. hypnoides* (non L.) All. Pedem. n. 1538.

Vill. l. c. tab. 45. All. l. c. tab. 21. f. 4.

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 188. cum bonis notis.

β tenerior, surculis elongatis.

ββ viscida. *S. viscida* Schl. ined.

Radix valde multiceps, caespites numerosos edens. Surculi erecti neque procumbentes, fruticulosi, breves, superne dense foliosi. Rosulae cauliferae, densae, foliis supremis erectis, mediis patentissimis, imis marcescentibus saepe reflexis. Folia omnia (caulinis summis integris exceptis) apice profunde trifida v. minus frequenter 5-fida, cuneiformi-linearia, in

petiolum longum angustata, glanduloso-viscida, ceterum vix pubescentia, nervosa striataque, nervo valde exstante, basi simplici, superne palmato, lobis linearibus erecto-patentibus, obtusis, trinerviis. Petioli foliorum erectorum angustissimi, longi, lineares: patentium lati brevesque, acute nervosi. Caules erectiusculi, pilis brevissimis glandulosis conspersi, 3-5-unciales, fere nudi, subcorymbosi, multiflori. Pedunculi axillares, alterni, divisi, superne foliolosi, erecti v. erecto-patentes. Flores satis magni, pulchri, erecti, calyce viscoso-pubescente, segmentis ovatis, obtusis, corolla saltem duplo minoribus. Petala albida, per exsiccationem fere ochroleuca, integra, erecta, obovato-oblonga, triplinervia. Germen semiinferum, post florescentiam infra calycis segmenta turgens, stylis crassis, filiformibus, stigmate capitato, pubescente. Stamina calycem aequantia. (D. v.)

Hab. in Alpibus editioribus, hinc inde. In M. *Gotthardo*, *Speluga*, *Fouly*, *Pilato*. In montibus vallium *Bagnes* et *D. Nicolai*. Haller. Supra *Beauvernier*. In M. *Alesse au pont de Trient*. In Alpibus *Sabaudiae* frequentior. Supra *Servos*. Ph. Thomas. In M. *Saleva*. Cl. Krauer. β in Alpibus helveticis locis umbrosis, saxosis, non rara. ββ in M. *Rossboden*. Cl. Schleicher. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. In varietate β folia in surculis ima non raro indivisa deprehenduntur, hincque planta aegrius a *S. moschata*, quam pro mera varietate *muscoidis* habeo, dignoscitur.

959. Saxifraga *caespitosa* L. — S. pauciflora, viscida, pubescens, foliis cuneatis trifidis obtusis, pedunculis abbreviatis, petalis contiguis obovatis calyce duplo longioribus. (Sp. 31. Gall. *Saxifrage gazonnante.*)

I. Saxifraga *caespitosa* legitima. — S. dense caespitosa, surculis nullis, foliis omnibus in rosulas arcte conglomeratis.

S. caespitosa Wahlenb. Helv. 80. (excl. syn. Hall.). Gaud. Syn. n. 29. Heg. Fl. Helv. 1. p. 293. *S. caespitosa* b γ *pauciflora* Eiusd. Reisen 171.

S. caespitosa L. Sp. Pl. 578? Fl. Suec. n. 376. (ex Wahlenb.). Wahlenb. Fl. Lapp. n. 220. Smith Brit. 455.

Engl. Bot. 12. tab. 794. (rosula nimis laxa). Gunn. Norv. n. 1047. tab. 7. f. 3 et 4. (ex Wahlenb.).

β *uniflora*, foliis tenuioribus rigidulis, imis reflexis.

Caespites dense aggregati, numerosissimi. Folia conglomerata, sessilia, minuta, in rosulas inordinatas parumque distinctas disposita, carnosa, glanduloso-viscosa, saturate virentia, anguste cuneiformia, in meis speciminibus omnia triplinervia, trifida, lacinulis parvis, parallelis, nervo parum exstante, ramulis eius divisis. Caules teneri, filiformes, pubescentes, fere unciales, subbiflori, nudiusculi. Pedunculi breves, erecti, foliolosi. Flores erecti, approximati, triplo v. fere quadruplo minores quam *exaratae*. Calyx ut in omnibus huius sectionis speciebus fere superus, valde viscosus, basi turgens, segmentis ovato-oblongis, obtusis, erectis, corolla semper duplo brevioribus. Petala albida, per exsiccationem citrina, oblonga, obovata, omnino contigua. Plantae β eleganti, quam *caespitosae* Wahl. varietatem esse censeo, rosulae distinctae, basi reflexae, folia perinde omnia trifida et valde viscosa, paulo acutius triplinervia, infima ex albido flavescentia, caules sescunciales, foliolis paucis distantibusque, linearibus, trifidis integrisque instructi, uniflori, flores paulo maiores, ex albido flavescentes. (D. s.)

„Hab. unice in *Gotthardi* cacuminibus editissimis, scilicet in *Rossboden* et *Rossbodenstock* a supremis boviliis usque ad summum culmen, ad saxa copiose, nec non inter *Furcam* et *Gallenstock* frequens." Cl. Wahlenberg, a quo specimina mea accepi. In summis *Claridarum* Alpium et M. *Tödi* scopulis a 8000—8600 p. supra mare frequens. Cl. Hegetschweiler. β in Alpibus *Rhaeticis* ipse legi. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. „Visciditas in tota planta ea est, ut digitis fere adhaereat et terrae pulvere valde conspurcetur." Wahlenberg. In planta *Gotthardi* folia emarcida atro-fusca evadunt.

II. Saxifraga *caespitosa* Allionii. — S. 4-5-flora, subcapitata, foliis conglomeratis.

Heg. Fl. Helv. 1. p. 294. *S. caespitosa* b α *capitato-corymbosa* (excl. *S. pedemontana* Gaud.) Eiusd. Reisen 170. *S. Allionii* Gaud. Syn. l. c. n. 28.

S. exarata (non Vill.) All. Fl. Pedem. n. 1539. tab. 88.

S. exarata Schleich. cat. prior. *S. groenlandica* Eiusd. cat. 1821.

Rosulae crassae, ob singularem densitatem rarius reflectuntur. Folia glanduloso-viscida, parva, sessilia, late cuneata, acute nervosa, palmata, 3-5-fida, in rosulis rarissime integra, segmentis parum divergentibus, approximatis, obtusis. Caulis dense pubescens, crassiusculus, racemoso-capitatus, 3-5-florus, 1-2-uncialis, nudus v. folio unico 3-5-fido instructus. Pedunculi axillares, breves, erecti, divisi, saepe biflori, bracteis pubescentibus integris aut 3-fidis stipati, glandulosi. Flores approximati, pro plantae parvitate magni, speciosi. Calyx affatim viscoso-pubescens, basi obconicus, segmentis late ovatis, obtusis, corolla duplo brevioribus. Petala albida, per exsiccationem fere ochroleuca neque citrina, late obovata, contigua, triplinervia, ramulis exterioribus nervi plerumque divisis. Germen magnum, semiinferum, stigmatibus magnis, dilatatis. (D. s.)

Hab. in summis Alpibus *valesiacis* Pedemontio vicinis, rarior. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. A *S. moschata* Jacq. quacum illustr. Sternberg coniungit, multis notis, a forma priori nonnisi florum numero atque foliis subinde 5-fidis recedit.

III. Saxifraga *caespitosa* leucantha. — S. foliis laxius imbricatis, surculorum brevium subinde indivisis, caulibus 1-5-floris.

S. caespitosa a γ *linearis* Heg. Reisen 169. *S. exarata* β *minor* Gaud. Syn. l. c. n. 27. *S. leucantha* Thom. cat. 1818.

Planta habitu rosularum stolonumque in hac forma plerumque occurrentium, saepe uncialium et quandoque cauligerorum neque perpetuo sterilium, ad *S. exaratam* quodammodo accedens, facillime ab ea tamen dignoscitur: caulibus longe humilioribus, pedunculis abbreviatis, flore ipso plerumque brevioribus ac praecipue petalis rotundatis, contiguis, in planta recenti albis, post exsiccationem fere citrinis. A prioribus formis recedit caespitibus multo laxioribus, partium omnium magnitudine et surculorum praesentia. Folia ut tota planta glanduloso-pubescentia, viscosa, griseo-virentia, pleraque trifida, in surculis tamen non raro indivisa, eleganter palmato-nervia, in rosulis cuneato-sessilia, senescendo reflexa, cetera petiolata: caulina perpauca, trifida: summa integra. Flores maiores quam in I et II, ceterum eiusdem fabricae. Stamina persistentia, peracta florescentia atro-rubentia. (D. v.)

Hab. ad Alpium *valesiacarum* pedem ad rupes apricas. Ad viam regiam prope pontem *Trientis* inter *Agaunum* et *Octodurum*. L. Thomas. Ego eam circa *Branson* et *Fouly* ubique frequentem inveni. — Fl. Maio, imoque praecocius. ♃.

Obs. Hancce plantam, testante amiciss. Em. Thomas, botanici austriaci omnes pro sua *S. caespitosa* adgnoverunt. Habitum eius icon Sturmiana *S. moschatam* Sternb. sistens, non male exprimit (vide Fl. Germ. I. fasc. 35. tab. 15): sed nostra ob flores multo maiores ac praecipue petalorum et calycis proportiones omnino differre videtur.

960. Saxifraga *acaulis* N. — S. foliis conglomeratis cuneiformibus trifidis, pedunculis radicalibus brevissimis, petalis discretis ellipticis. (Sp. 32. Gall. *Saxifrage sans tige.*)

Gaud. Syn. l. c. n. 30. Heg. Fl. Helv. 1. p. 294. *S. caespitosa* c α *acaulis* Eiusd. Reisen 171.

Ph. Thomas exs. *S. moschata* c *acaulis* Schl. exs.

Radix longa, gracilis, simplex, sublignosa, caespites agens pulvinatos, compositos, in quibus rosulae planiusculae neutiquam sese reflectentes deprehendun-

tur. **Folia** dense imbricata, minuta, sessilia, late breviterque cuneata, obsolete triplinervia, quantum videre possum omnia trifida, glandulis exiguis consita, neque tamen valde viscosa, pallide virentia. **Caules** omnino nulli. **Pedunculi** paucas lineas longi, plerumque uniflori, ligula una alterave longiuscula integra vestiti. **Flores** grandiusculi, semisuperi. **Calyx** viscidus, corolla brevior, segmentis oblongis, obtusis. **Petala** oblonga, elliptica, distantia et cum segmentis calycinis alternantia, albida, dorso medio fascia latiuscula purpurea insignita, triplinervia, nervi ramulis rubris, exterioribus approximatis, elliptice convergentibus. **Styli** filiformes, longiusculi, **stigmate** subclavato, pubescente. (D. s.)

In via praecipite *Grandvire* prope M. *Fouly* invenit solertissimus Phil. Thomas. In summis Alpium *Glaronensium* rupibus ad 8000—8600 p. s. m. Cl. Hegetschweiler. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. I. Plantam mihi nondum satis cognitam, nec nisi exsiccatam visam, cunctanter proposui neque in tam intricata generis sectione adserere ausim ab omnibus congeneribus satis differre. Denuo itaque in natali loco indaganda et in hortis colenda erit. Eam nuper cum *S. caespitosa* coniunxit Cl. Hegetschweiler. Sed petalis discretis albidisque ab ea specie eximie differre videtur. Maiorem sane affinitatem cum *S. muscoide* ostendit, quacum non tantum *acaulis* nostra, sed *striata* atque *atro-purpurea* bene coniungi possent. Eadem lege *intermediam*, *exaratam* et *caespitosam* sagacissime consociavit Cl. Hegetschweiler. Sed *S. pedemontana*, quam etiam ad *caespitosam* refert, toto coelo ab omnibus eius formis differt. Ceterum Vir honoratissimus hancce reformationem multis repetitisque observationibus fretus suscepit. „Hae omnes", inquit, „nihil nisi *caespitosae* varietates sunt, et plures adhuc in Alpibus *intermediae* latent. — — Plantulae eiusdem caespitis diversae sunt, prout magis in loco umbroso vel aprico, madido vel sicco proveniunt. Legi specimina caule unifloro, flore vix duplo longiore, rosulis foliorum brevissimis (foliis . . . omnibus arcte imbricatis), atque alia caule 6-8-floro et semipedali fere, ramis sterilibus (surculis) copiosis et foliosis, foliis omnibus distantibus, et inter hos extremos limites magnam formarum intermediarum copiam, quas in Alpium scopulis examinatas nunquam diversas species salutabis."

Obs. II. *Saxifragae* itaque nostrae foliis partitis inter species sequentes dispertiri possunt:

I. Flores nivei; plantae viscosissimae.

S. tridactylites. S. petraea. S. pedemontana.

II. Flores albi, per exsiccationem subflavescentes.
S. hypnoides. *S. caespitosa* (petalis rotundatis contiguis. *S. intermedia*, *exarata* et *caespitosa* nostra ad eam pertinent).
III. Flores ochroleuci v. citrini.
S. muscoides (petalis oblongis, ellipticis, discretis. Huc referantur *S. striata*, *atro-purpurea*, *acaulis* et *muscoides*).
S. stenophylla.
IV. Flores crocei.
S. crocea.

961. Saxifraga *striata* Hall. fil. — S. foliis sessilibus cuneiformibus striato-nervosis 3-5-fidis cauleque rigido glutinoso-pubescentibus, petalis discretis ellipticis calyce longioribus. (Sp. 33. Gall. *Saxifrage striée.*)

Sut. Fl. Helv.

A prioribus differt partibus omnibus rigidioribus, foliis duris cuneiformibus, fere semper sessilibus, acute nervosis, striis sempe valde elevatis percursis, odoratis, viscido-pubescentibus imoque subinde pilis crebris glandulosis longiusculis obsitis, caule erecto, striato, fragili, affatim pubescente, foliolis paucissimis, saepius trifidis, laciniis angustis, valde divergentibus, pedunculis patentibus, longiusculis, unifloris. Flores parvi (in β pubescentiori maiores, ut petala fere 2 v. 3 linearum longitudinem consequantur), petalis anguste ellipticis, calyce paene duplo longioribus, ex luteolo squalide albidis, extus medio dorso purpurascentibus, triplinerviis, ramulis nervi fere parallelis purpureis. (D. s.)

Hab. in summis Alpibus locis asperis, multo rarior quam *muscoides*. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

962. **Saxifraga *atro-purpurea* Sternb. — S. subpubescens, foliis integris trifidisque obsolete nervosis, caule subbifloro, petalis discretis ellipticis calyce duplo fere longioribus. (Sp. 34. Gall. *Saxifrage purpurine.*)**

Gaud. Syn. n. 33. Heg. 1. p. 295. *S. caespitosa* var. *atrorubens* Mur. Bot. Val. 94.

Sternb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 33. *S. moschata* γ *atropurpurea* Sternb. Rev. Sax. 41.

Sternb. in Sturm Fl. Germ. l. c. tab. 12. Rev. Sax. l. c. tab. 11 b. f. 2.

Schl. exs. *S. moschata* b *atro-purpurea* Eiusd. cat. 1821. β foliis elongatis laetius virentibus.

A *muscoide*, cuius fortasse mera est varietas, dignoscitur foliis minoribus, obsolete nervosis, densius aggregatis, glanduloso-viscidis, saepius integris, caule unciali, vix triunciali, 1-2-3-floro, pilis brevissimis glandulosis consperso, pedunculis brevibus et petalis patulis, squalide v. atro-purpureis, paulo longioribus. (D. s.)

Hab. in M. *Salanfe*. Rev. Murith. β misit nuper cl. Schleicher. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. Planta β apud Sturmium delineata, nostrae ceterum simillima, paulisper ab ea foliis plerisque indivisis oblongo-lingulatis et caule magis folioso recedit.

IV. Flores ochroleuci, citrini v. crocei; petala calyce vix longiora v. breviora.

963. Saxifraga *muscoides* Jacq. — S. foliis linearibus integris trifidisque, caule superne subpubescente, petalis discretis ellipticis calyce paulo longioribus. (Sp. 35. Gall. *Saxifrage Mousse.*)

Gaud. Syn. l. c. n. 31 Heg. Fl. Helv. 1. p. 294. Clairv. Man. 142. Wahlenb. Helv. 80.

Jacq. Misc. 2. p. 125. Willd. Sp. Pl. 2. p. 656. Dec. Fl. Fr. 3588. Sternb. Rev. Sax.

α *microphylla*, dense caespitosa, caule humili subbifloro. Hall. Helv. 988. Enum. 405. n. 17. *S. caespitosa* (non Wahlenb.). Sut. Fl. Helv. 1. p. 252? Clairv. Man. 142. Mur. Bot. Val. 94. I. I. Scheuchz. Alp. It. 7. p. 518.

S. pyrenaica Vill. Delph. 3. p. 671. *S. muscoides* Poir. Enc. 6. p. 697. *S. moschata?* Smith Brit. (excl. certe syn. Hall. Helv. 985).

S. moschata Engl. Bot. 33. tab. 2314. (folia fere omnia indivisa). Hall. Opusc. It. Helv. 2. tab. 1. *S. caespitosa* Scop. Carn. tab. 14.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 292. Thom. Schl. exs.

β *elatior*, surculis elongatis, foliis laxis longe petiolatis, caule subracemoso. Nonne etiam n. 989. Hall. Helv. et Enum. 404. n. 14? *S. muscosa* Sut. Fl. Helv. 1. p. 251.

S. muscoides δ Sternb. l. c. *S. caespitosa* (non Wahlenb.) Poir. Enc. 6. p. 697. (excl. var. β et γ). Vill. Delph. 3. p. 672. sub var. n. 18?

Sternb. l. c. t. 11. f. 2. et in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 35. tab. 14. (*optimae*).

S. nervosa (non Sternb. nec Lapeyr.) et *S. moschata* (non Jacq.) Schl. exs.

ββ *moschata*, caule foliisque glutinoso-pubescentibus odoratis.

S. moschata Wulff. in Jacq. Miscell. 2. p. 128. tab. 21. f. 21. Pers. Syn. 1. p. 490. Sternb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 35. tab. 15. (forma surculosa).

γ *uniflora*, surculis elongatis, foliis laxiusculis petiolatis plerisque indivisis, caule folioso unifloro.

δ *crassifolia*, foliis caespitosis subsessilibus carnosis plerumque indivisis, caule plurifloro subpaniculato.

ε *capitata*, foliis caespitosis subsessilibus carnosis, caulinis saepius trifidis, floribus capitatis bracteatis. *S. moschata* Schl. cat. 1821.

Thom. exs.

„Planta multiformis ac paene inextricabilis." Haller. Floribus parvis, ex luteolo albidis, exsiccatione citrinis, petalis ellipticis, distantibus et cum segmentis calycis alternantibus, calyce paulo tantum longioribus, glabritie omnium partium, summo saltem excepto caule, a reliquis huius sectionis congeneribus facile dignoscitur. In omnibus varietatibus folia caulina plerumque integra sunt. Plantae α, reliquis longe minoris, radix dura rosulas caespitosas, numerosissimas, confertas, rupes tapete eleganti obducentes edit, surculos autem elongatos, erectos vix unquam profert. Folia densissime aggregata, omnia erecta, brevia, perangusta, pallide virentia, plus minusve viscosa, linearia, integra et trifida, obsolete

triplinervia. Caules erecti, unciales biuncialesve, uno alterove folio lingulato obsiti, saepe 1- v. biflori, rarius pluriflori. Flores breviter pedunculati, minores quam in ceteris varietatibus. — β et γ caespites maiores, sed multo laxiores habent. Surculi unciales et longiores, erecti, saepe rubicundi, apice dense foliosi. Folia elongata, laete virentia, subpellucida, obsolete nervosa; caules 3-5-unciales, in γ uniflori. δ et ε folia carnosa, opaca, in rosulas densas disposita, cuneiformia, distinctius triplinervia. Caules in δ adscendentes, 3-5-unciales, superne fere paniculati, pedunculis elongatis, 2-3-floris, in ε breviores, 3-4-flori, capitati. Flores maiores, semisuperi, calyce basi valde turgente. (D. v.)

Hab. locis rupestribus omnium fere Alpium, ubique. Etiam α et β in M. *Thoiry* frequens. γ in Alpibus *abbatiscellanis* lectam misit Cl. Meyer, civis *Sangallensis*. δ in Alpibus *Sabaudiae* supra *Chamouny* ipse inveni. ε in M. *d'Alesse* supra *Fouly*. Em. Thomas. — Fl. Iunio – Augusto. ♃.

Obs. Plantae *uniflorae* γ petala potius lutea v. fere aurea, ut videtur, calycem vero non bene recognoscere potui. Huic filamenta crassa, atropurpurea; neque tamen ad *pubescentem* Dec. neque ad *groenlandicam* pertinet. — Fortasse var. δ et ε ob foliorum naturam, colorem formamque cuneiformem melius seorsim sisterentur. Sed in tam difficili sectione male specierum numerus fortasse iam nimius augeretur. Planta ε, quam nunc pro *moschata* habet Cl. Schleicher, nimis glabra esse videtur, ut ad *moschatam* Wulff. aut Sternb. referri possit.

964. Saxifraga *stenopetala* N. — S. foliis cuneatis 3-5-fido palmatis integrisve, caule ramoso folioso, pedunculis lateralibus aphyllis oblongatis, petalis linearibus perangustis. (Sp. 36. Gall. *Saxifrage à petales linéaires*).

Gaud. Syn. n. 35. Heg. Fl. Helv. 1. p. 295. et 2. p. 452. in add. et Reisen p. 125.

S. aphylla Sternb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 33. tab. 11. (*optima*).

Radix gracilis, fibrosa. Caulis 2-4-uncialis, iam e basi ramosus, foliosus, ramis praecipue apicem ver-

sus dense foliosis. **Folia** numerosa, glabra, obsolete ciliata, pallide virentia, subpellucida, nervo tenui, sed valde conspicuo, palmato-multifido percursa, sessilia, basi superne sensim latescentia, apice latissima, palmato-trifida v. 5-fida, lobis lanceolatis, parum obtusis vixque divergentibus: integra obverse lanceolata. **Pedunculi** pauci laterales, elongati, uniflori, plerumque aphylli, subpubescentes, caulem ramosque superantes. **Flores** grandiusculi, stellatim patentes, erecti. **Calyx** magnus, semisuperus, segmentis unam lineam latis, ovatis vel fere triangularibus, obtusiusculis, trinerviis, nervis superne confluentibus. **Petala** vix tertiam partem unius lineae lata, linearia, acutiuscula, pallide lutea, calyce paulo longiora, obsolete triplinervia, remota, cum segmentis calycinis alternantia. **Stamina** fere longitudine calycis. (D. s.)

Hab. in Alpibus *abbatiscellanis* et *glaronensibus.* Misit quoque hanc Cl. Meyer. In *Claridis* et in M. *Sandalp* frequens. Cl. Hegetschweiler. — Fl. Iul. et Aug.

Obs. I. Primus omnium hanc raram speciem descripsit illustr. Comes a Sternberg. Sed nomen, quo eam salutavit, in planta valde foliosa, vix ac ne vix tolerari potest.

Obs. II. *Saxifragam* Hall. Helv. 990. (*S. groenlandicam* [an L. ?] Sut. Fl. Helv. 1. p. 251), ut ipsi summo viro dubiam nec nisi in herbariis Scheuchzerorum absque loci natalis indicatione visam, omittendam esse puto. Eam a reliquis „continuo, potissimum habitu foliorum et caulis toto glabro distinguas." Haller.

+ 965. Saxifraga *crocea* N. — S. foliis linearibus integris trifidisque, pedunculis subcorymbosis erectis elongatis: terminali brevissimo, petalis discretis ellipticis calycem vix aequantibus. (Sp. 37. Gall. *Saxifrage orangée.*)

Gaud. Syn. l. c. n. 34. Heg. Fl. Helv. 1. p. 295.

Ph. Thomas Pl. exs.

Caespites numerosi, aggregati, multicaules. **Folia** caespitum arcte imbricata, parva, pallide virentia, glandulis minutis obsita, linearia, fere uninervia, indivisa et trifida, lobulis perangustis. **Surculi** erecti,

breves, foliis numerosis angustissimis integris instructi. Caules numerosi, approximati, gracillimi, filiformes, rigiduli, foliosi, undique glanduloso-subpubescentes, fere sescunciales. Folia caulina integra aut profunde trifida. Pedunculi 3-4ve alterni, erecti, foliolosi, indivisi unifloriqne: laterales longissimi, totius saepe caulis longitudinem superantes et sese valde supra florem terminalem extollentes: terminalis brevissimus, aphyllus. Flores parvi, semisuperi, pulchelli. Calycis glutinoso-subpubescentis segmenta erectiuscula, anguste lanceolata, obtusiuscula. Petala calyce fere breviora, erecta, concava, elliptica, triplinervia, pulcherrime crocea; stamina calycem fere aequantia. (D.s.)

Hab. in *Sabaudiae* australioris Alpibus, ubi primus a PH. THOMAS anno 1817 detecta est. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

OBS. Species nova et, ut videtur, ab omnibus congeneribus distinctissima.

G. 277. SCLERANTHUS L. gen. 562. Hall. Juss. 314. Gaertn. tab. 126.

Cal. monophyllus, inferus. Cor. 0. Sem. 1, calyce inclusum. Styli 2.

966. SCLERANTHUS *annuus* L. — Scl. calycibus fructus patulis acutis, caulibus patentibus. Sm. (Sp. 1. Gall. *Gnavelle annuelle.*)

Hall. Helv. 1551. Enum. 186. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 253. Heg. 1. p. 295. Hag. Fl. Basil. 1. p. 391. Clairv. Man. 139. Wahlenb. Helv. 81. Mur. Bot. Val. 95. *Polygonum angustissimo gramineo folio* C. B. Basil. 82.

L. Sp. Pl. 580. Willd. Sp. Pl. 2. p. 660. Lam. Enc. 2. p. 763. Smith Brit. 458. Dec. Fl. Fr. 3640. Vill. Delph. 3. p. 649.

Fl. Dan. tab. 504. Engl. Bot. 5. tab. 351. Trag. 895 et 393.

β foliis fasciculatis: floralibus flores multo superantibus. Hall. Enum. l. c. n. 3.

Radix gracilis, simpliciuscula. Caules numerosi, bifariam pubescentes (pubescentia curvata cri-

spulaque), undique ramosissimi dichotomique, nodosi, diffusi saepeque omnino procumbentes, 2-5-unciales. **Folia** opposita, linearia, acuta, connata, basi dilatata fereque scariosa, in planta β semiteretia, carnosa, recurva. **Flores** parvi, virides, numerosissimi, axillares in dichotomiis, et in ramulis terminales, foliis longis floralibus erectis circumdati. **Calyx** tubuloso-campanulatus, tubo per maturitatem valde indurato ampliatoque, decemcostatus, segmentis 5 subulatis (in β triangularibus, acutis, nervo valido margineque angusto scarioso instructis) fauce coarctata. **Stamina** 5-10, inclusa, in β paulo magis conspicua. **Calyx** fructus patulus. **Styli** duo; **germen** unicum, calyce inclusum. (D. v.)

Hab. in agris et inter stipulas, ubique. — Fl. Maio et Iun. ⊙.

Obs. Planta α nostra fortasse eadem est ac *Scl. polycarpos* L. Sp. Pl. 581. Dalech. Hist. 444. et Dod. Pempt. 115. f. 1.

967. Scleranthus *perennis* L. — Scl. calycibus late membranaceis, fructiferis clausis obtusis, caulibus prostratis. Sm. (Sp. 2. Gall. *Gnavelle vivace*.)

Hall. Helv. 1550. Enum. 186. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 253. Heg. 1. p. 296. Hag. Fl. Basil. 1. p. 392. Clairv. Man. 139. Mur. Bot. Val. 95.

L. Sp. Pl. 580. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 661. Lam. Enc. 2. pag. 763. Smith Brit. 458. Dec. Fl. Fr. 3639. Vill. Delph. 3. p. 649.

Engl. Bot. 5. tab. 352. Fl. Dan. tab. 563. Schkuhr Handb. tab. 120. — Vaill. Paris. tab. 1. f. 5. Tabern. Kräuterb. 1215. f. 3. (*bene*). I. B. Hist. 378. f. 1. (quoad icon.). Lob. Advers. 183. f. 2. (*bona*). Dalech. Hist. 1112. f. 1.

Habitus fere prioris. **Caules** tamen minus divisi, saepius prostrati, demum rubicundi, humiliores. **Folia**, licet opposita, saepe quasi secunda, recurva, glaucescentia. **Flores** in ramulis terminales, fasciculati, ex viridi et albo variegati, maiores quam in utraque *annui* varietate. **Calyx** floris patulus, **segmentis** lanceolatis, obtusiusculis, margine late ni-

veis, dorso viridibus, nervo valido percursis. Stamina plerumque 10, subexserta, valde conspicua, antheris aureis. Styli staminibus breviores. Calyx fructus clausus, obtusus, segmentis sursum conniventibus. (D. v.)

Hab. locis arenosis, multo rarior apud nos quam praecedens. *Basileae* ad *Wiesam* ultra pontem versus *Hüningen* et in colle inter agros *Wylenses* et sylvam cognominem. In *Valesia* circa *Fouly*, *Gonthey*, *aux Ecrottes*, *en montant au Trient*. In summo M. *Salanfe*. Haller. *Octoduri aux Marques*. Rev. Murith. Ad descensum M. *Sempronii* Austrum versus. Cl. Reynier. In valle *Chamouni*, frequens. Circa *Longirod*, locis sterilissimis. — Fl. Maio, Iunio et Iulio. ♃. ♂. ⊙.

G. 278. Gypsophila L. gen. 563. Juss. 301. *Saponariae* sp. Hall.

Cal. inferus, ovatus s. campanulatus, angulatus, 5-fidus. Pet. 5 subsessilia. Caps. 1-locularis, 5-valvis („superne 4-fariam dehiscens." Schkuhr), ovata s. globosa.

968. Gypsophila *repens* L. — G. caule inferne prostrato, foliis lineari-lanceolatis, petalis emarginatis stamina superantibus. (Sp. 1. Gall. *Gypsophile rampante*.)

Hall. Helv. 905. Enum. 380. n. 6. Sut. Fl. Helv. 1. p. 253. Heg. 1. p. 296. Clairv. Man. 143. Wahlenb. Helv. 81. Mur. Bot. Val. 71. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 43. et It. 2. p. 137.

L. Sp. Pl. 581. Willd. Sp. Pl. 2. p. 662. Dec. Fl. Fr. 4302. Vill. Delph. 3. p. 602. *G. prostrata* (non L.). Lam. Enc. 3. p. 63. All. Pedem. 1561.

Jacq. Austr. tab. 407. Bocc. Mus. p. 23. tab. 5. (*flore male quadrifido*. Haller).

Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 410. Thom. Schl. exs.

Radix lignosa, transversa, maxima, „etiam ad aliquot pedes longa" Haller, caespitosa. Caules inferne prostrati denseque foliosi, ramosi, superne

adscendentes, nudiusculi, apicem versus di-et trichotomi, fere semipedales. Folia opposita, subcarnosa, glaucescentia, lineari-lanceolata, angusta, acuta, in caulis parte superiore mediaque internodiis multo breviora. Flores subtrichotomo-corymbosi, in caule ramisque terminales, albi v. dilute rosei. Pedunculi longiusculi, erecti, plerumque uniflori, apice incrassati, basi et quandoque ad medium bracteis brevibus, oppositis, lanceolato-linearibus, acutis. Petala calyce multo longiora, sursum dilatata, conspicue emarginata, basi acuminata. Stamina petalis breviora, antheris lilaceis s. purpurascentibus. Styli staminibus longiores. (D. v.)

Hab. in Alpium locis glareosis, ubique. Etiam in valles secus flumina torrentesque descendit; v. g. *Bernae* circa *Belp* et *in der Hunzikerau*. Haller. Ad *Rhodanum* prope *Chancy* in agro *genevensi*. Cl. Ducros. — ♃.

969. Gypsophila *fastigiata* L. — G. foliis lanceolatis obtusiusculis subsecundis, panicula trichotoma fastigiata, staminibus exsertis. (Sp. 2. Gall. *Gypsophile nivelée.*)

Hall. Helv. 906. Sut. Fl. Helv. 1. p. 254. Heg. 1. p. 296. Clairv. Man. 142. Roesch in Alp. 115. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 132.

L. Sp. Pl. 582. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 665. Lam. Enc. 3. p. 64. Dec. Fl. Fr. 4301.

Hall. Fl. Ienens. 117. tab. 2. fig. 1. Menzel Pugill. rarior. tab. 2.

Schl. exs.

Radix lignosa, praelonga, multiceps. Caules erecti, sesquipedales et cubitales, inferne dense foliosi, superne dichotomi, apice trichotomi, teretes, subfistulosi, nodis solidis interstincti, ramulis supremis glutinoso-pubescentibus. Folia glauca, pulposa, dorso subcarinato-convexa, facie plana, lanceolata, supra medium dilatata, margine angusto membranaceo sub-

serrulato instructa, obtusiuscula: inferiora internodiis aequalia v. longiora: superiora breviora. Panicula ampla, ramosissima, divaricata, fastigiata, ramis basi foliorum brevissimorum acutiorum pari stipatis, valde divisis multiflorisque. Flores parvi, approximati, breviter pedicellati, bracteis scariosis ovato-acutis. Calyx brevis, campanulatus, ex albo viridique fasciatus, apice 5-fidus, laciniis brevibus, latis, obtusis. Petala lata, calyce paulo longiora, pallide rosea, staminibus breviora. „Capsula quadrivalvis." HALLER. (D. s.)

Hab. in Alpibus *Rhaeticis*, rarissima, neque alibi. In M. *Septimo* et *Maloia*. I. I. SCHEUCHZER. In M. *Scesa-plana Praettigoviae*. Amiciss. ROESCH. — Fl. . . . ♃.

OBS. „In hortos translata glaucedinem deponit." HALLER.

970. GYPSOPHILA *muralis* L. — G. foliis linearibus acutis planis, caule dichotomo, pedunculis elongatis, petalis crenatis stamina superantibus. (Sp. 3. Gall. *Gypsophile des murs.*)

Hall. Helv. 903. Enum. 380. n. 8. Sut. Fl. Helv. 1. p. 254. Heg. Fl. Helv. 1. pag. 297. Hag. Fl. Basil. 1. p. 392. Clairv. Man. 143. Mur. Bot. Val. 71. *Caryophyllus sylvestris flore minimo?* C. B. Basil. 61. (An ad *muralem* sequentemve spectet hoc synonymon, incertum est.)

L. Sp. Pl. 583. Willd. Sp. Pl. 2. p. 666. Lam. Enc. 3. p. 64. Dec. Fl. Fr. 4303. Vill. Delph. 3. p. 602.

Labr. et Heg. Ic. Helv. 3. tab. 2. Lam. Illustr. tab. 375. fig. 1. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 1. tab. 11. (*bona*). — I. B. Hist. 3. p. 2. p. 388. fig. 1. (*pessima*). Dalech. Hist. 1191. f. 2?

Radix gracillima. Caules dichotomi, saepe iam a basi ramosi, graciles, 3-4-unciales, ramis longiusculis, divaricatis, foliosis. Folia plana, subglaucescentia, linearia, acutiuscula, longa angustaque. Panicula dichotoma, terminalis, laxa, inordinata, pedunculis semuncialibus v. 9 lineas longis, nudis. Flores parvi, rosei, erecti, terminales et axillares.

Calyx oblonge campanulatus, ex viridi et albo fasciatus, acute pentagonus, breviter 5-fidus, segmentis ovatis, obtusiusculis. **Petala** calyce fere duplo longiora, angusta, subemarginata superneque crenulata, facie venis saturatioribus purpureis percursa. **Stamina** petalis breviora. **Capsula** calycem superans, oblonga, quadrivalvis. (D. v.)

Hab. in agris et inter stipulas. *Tiguri* eam non vidi. *Aroviae* ad muros frequens. Cl. Hegetschweiler. Apud nos rarius occurrit v. g. circa *Calèvc*. — Fl. Iul. et Aug. ⊙. Obs. A sequente, quacum confundi posset, calycibus basi nudis nec squamosis statim dignoscitur.

971. Gypsophila *Saxifraga* L. — G. foliis linearibus, calyce basi squamifero pentagono, petalis emarginatis stamina superantibus. (Sp. 4. Gall. *Gypsophile Saxifrage*.)

Tunica Hall. Helv. 902. Enum. 381. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 254. Heg. 1. p. 297. Hag. Fl. Basil. 1. p. 393. Clairv. Man. 143. Mur. Bot. Val. 70.

L. Sp. Pl. 584. Willd. Sp. Pl. 2. p. 666. Dec. Fl. Fr. 4304. Vill. Delph. 3. p. 603. *Dianthus saxifragus* L. Sp. Pl. Ed. 1. p. 413. *D. filiformis* Poir. Enc. 4. p. 523.

Barrel. Ic. tab. 998. (*nimis caespitosa*). I. B. Hist. 3. p. 337. f. 2. (*mala*).

Radix ramosa, dura. **Caules** inclinati, subflexuosi, superne ramosiusculi, graciles, semipedales, dodrantales, ramis erectiusculis, alternis, unifloris, caule brevioribus. **Folia** erecta, interiora breviora, angustissima, acuta, connata, vaginis membranaceo-rubellis. **Flores** parvi, rosei, pulchelli, erecti, distantes. **Calyx** pentagonus, campanulatus, membranaceo-albidus, fasciis viridibus percursus, segmentis brevibus, ovatis, obtusiusculis. **Squamae** calycinae quatuor per paria oppositae, adpressae, membranaceae, ovatae, nervo dorsali valido in mucronem exeunte instructae, calyce breviores. **Petala** albida, v. saepius rosea, lineis purpureis saturatioribus picta, emarginata, calyce staminibusque longiora. (D. v.)

Hab. locis arenosis sterilibusque Helvetiae occidentalis et australis. In pago *vaudensi* ad *Lemanum* frequens. *Lausannae à Montbenon.* In ditione *aquileiensi* circa *St.-Tryphon* et in glareis torrentis *Grande-eau. A l'île de Montdenis.* In *Valesia.* Circa *Mendrisium.* Inter *Chiavennam* et *Ripam.* In valle *Lepontia.* Haller. *Agauni*, *Seduni*, etc. Rev. Murith. *Neviduni* secus lacum, ubique. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Habitu, forma calycis petalisque a *Diantho* egregie differt, neque ob characterem artificialem e squamis calycinis sumptum cum hoc genere coniungi potest.

G. 279. Saponaria L. g. 564. Hall. Juss. 302. Gaertn. t. 130.

Cal. monophyllus, tubulosus, basi nudus. Pet. unguiculata. Caps. oblonga, 1-locularis, „basi 3-4-locularis" Clairville „superne quadrifariam dehiscens" Schkuhr.

972. Saponaria *officinalis* L. — S. calycibus cylindricis glabris, petalis fauce coronatis, foliis oblongis lanceolatis. (Sp. 1. Gall. *Saponaire officinale.*)

Hall. Helv. 908. Enum. 378. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. pag. 254. Heg. 1. p. 297. Hag. Fl. Basil. 1. p. 394. Clairv. Man. 145. Wahlenb. Helv. 81. Mur. Bot. Val. 93. *S. maior laevis* C. B. Basil. 60.

L. Sp. Pl. 584. Willd. Sp. Pl. 2. p. 667. Poir. Enc. 6. pag. 525. Smith Brit. 459. Dec. Fl. Fr. 4306. Vill. Delph. 3. p. 603.

Chaum. Fl. Méd. 6. tab. 311. Engl. Bot. 15. tab. 1060. Fl. Dan. tab. 543. Lam. Illustr. tab. 376. f. 1. Schkuhr Handb. tab. 121. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 6. tab. 10. — Fuchs Hist. 780. Matth. 442. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 1115. (*eadem*). Dod. Pempt. 179. I. B. Hist. 3. p. 346.

Var. flore pleno et „staminibus violaceis, nigris et amplis." Hall. l. c. II et III.

Radix repens, stolonifera. Caules erecti, cubitales et ultra, teretes, nodosi, superne paniculati. Folia ovato- et elliptico-lanceolata, acuta, basi angustata, connata, acute trinervia, firmula, marginibus

scabra. Flores magni, in caule ramisque terminales, bracteati, fasciculati, breviter pedunculati. Calyx gracilis, cylindricus, fere uncialis, basi truncatus, glaber v. subpubescens, inaequaliter 5-fidus, segmentis acuminatis, parum profundis. Petala ex albo rubella, obiter lateque emarginata, intus ad faucem squama bipartita acutaque instructa, unguiculo tubum aequante, basi filiformi. Stamina exserta, petalis breviora. Germen calyce inclusum. Styli erectiusculi, staminibus paulo breviores. Capsula oblonga, sulcata, seminibus nigris, reniformibus, muricatis. (D. v.)

Hab. ad sepes et secus vias planitiei, ubique. Var. staminibus atro-violaceis prope *Pertuis* legit Cl. Gagnebin. — Fl. Iulio-Septembri. ♃.

973. Saponaria *Vaccaria* L. — S. calycibus pyramidatis quinquangularibus glabris, caule superne dichotomo, foliis ovato-lanceolatis acutissimis. (Sp. 2. Gall. *Saponaire à fleurs roses.*)

Hall. Helv. 907. Enum. 379. n. 5. Sut. Fl. Helv. 1. p. 255. Heg. 1. p. 298. Hag. Fl. Basil. 1. p. 394. Clairv. Man. 144. Mur. Bot. Val. 93. *Lychnis segetum rubra* etc. C. B. Basil. 60.

L. Sp. Pl. 585. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 668. Poir. Enc. 6. p. 526. Dec. Fl. Fr. 4306. Vill. Delph. 3. p. 604.

Blackw. tab. 113. Tabern. Kräuterb. 1253. f. 1. Dod. Pempt. 104. f. 2. I. B. Hist. 3. p. 2. p. 357. f. 2.

Radix annua. Caulis teres, ut tota planta laevissimus, foliosus, superne dichotomus, semipedalis, pedalis. Folia glauca, connata fereque perfoliata, basi amplexicaulia et cordata, ovato-lanceolata, acutissima, angusta, fere uninervia, eo minora quo magis a caulis basi distant. Panicula dichotoma, subcorymbosa, foliolis ad dichotomiam minimis, bracteis brevibus, ramis ramulisque erectis, patentibus, pedunculis terminalibus binis ternisve, unifloris, uncialibus et biuncialibus. Flores amoenissime ro-

sei, **calyce** pyramidali, angulis 5 valde prominulis subalatis viridibus percurso, inter angulos concavo, ex albido, viridi dilutiore et rubello variegato, per maturationem valde ampliato et praesertim dilatato, apice obiter 5-fido. **Petala** limbo subspathulato, patente, exserto, obtuso, obiter emarginato, marginibus calycem aequantibus, angustis. **Antherae** rubrae. **Capsula** obtuse tetragona, calyce ampliato tecta, **seminibus** magnis, rubris, nitidis, subangulosis. (D. v.)

Hab. inter segetes Helvetiae occidentalis, in planitie, passim. *Basileae* potissimum, versus *Michelfelden*. C. B. et alibi in pago *basileensi* hinc inde. Cl. HAGENBACH. In *Valesia*. Circa *Montcharan*; *à Bosséja* prope *Urbam*; *à Cressi*, *Lausannae en Chamblande*, circa *Delsperg* etc. HALLER. Prepe *Bex*. Rev. MURITH. *Neviduni* frequens. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

974. SAPONARIA *ocymoides* L. — S. calycibus cylindricis villosis, caulibus ramosissimis prostratis, foliis ovato-lanceolatis. Dec. (Sp. 3. Gall. *Saponaire basilic.*)

Hall. Helv. 909. Enum. 378. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 255. Heg. 1. p. 298. Hag. Fl. Basil. 1. p. 395. Clairv. Man. 145. Mur. Bot. Val. 93. I. I. Scheuchz. Alp. It. 7. p. 514. *S. minor quibusdam* I. B. Hist. 3. p. 344.

L. Sp. Pl. 585. Willd. Sp. Pl. 2. p. 669. Poir. Enc. 6. p. 527. Dec. Fl. Fr. 4307. Vill. Delph. 3. p. 604.

Jacq. Austr. App. tab. 23. Dalech. Hist. 1429. f. 2. Lobel. Ic. tab. 341. f. 2. I. B. l. c. f. 2.

Radix ramosissima, supra terram caulescens, valde caespitosa. **Caules** numerosi, prostrati diffusique, ramosissimi, subfusci, hirsutuli, tortuosi, semipedales et fere dodrantales. **Folia** parva, pubescentia, subviscosa, acutiuscula: radicalia ovata, petiolata: caulina sessilia, subconnata, oblonga, lanceolata. **Flores** numerosi, in ramulis dichotomis foliolis linearibus stipatis subumbellati, breviter pedunculati, erecti, pulcherrime rubentes. **Calyx** co-

piosius quam reliquae plantae partes longioribusque pilis subarticulatis, glandulosis, patentibus hirsutus, saepe rubens, subcylindricus, basi fere truncatus, supra medium modice dilatatus, apice breviter 5-fidus. Petala calyce multo longiora, obovata, integra v. obiter emarginata, limbo basi duplici squama triangulari coronata, unguiculis calycem superantibus. Stamina petalis breviora. Capsulae oblongae. (D. v)

Hab. ad colles arenosos Helvetiae occidentalis, quos tapetibus elegantissimis induit. Circa *Gümenen* inter *Bernam* et *Muratum*. In colle *Vully*. In ditione *Aquileiensi*. Circa *Montcharans*, ad descensum circa *Cheire*. Etiam in alpinis montanisque. Haller. *Octoduri*, *aux Marques*, circa *Fouly* etc. Rev. Murith. *Neviduni* vulgatissima. — Fl. Aprili. ♃.

Obs. A *Silene* vix nisi stylorum numero differt.

975. Saponaria *lutea* L. — S. calycibus subcylindricis cauleque hirsutis, floribus capitato-umbellatis, petalis obovatis coronatis, foliis linearibus. (Sp. 4. Gall. *Saponaire jaune*.)

Hall. Helv. 904. Sut. Fl. Helv. 1. p. 255. Heg. 1. p. 298. Clairv. Man. 145. Mur. Bot. Val. 93. De Sauss. Voyage dans les Alpes tom. 8. p. 208.

L. Sp. Pl. 585. Willd. Sp. Pl. 2. p. 670. Poir. Enc. 6. p. 528. Dec. Fl. Fr. 4308. All. Pedem. n. 1560.

All. l. c. t. 23. f. 1. Panz. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 29. tab. 12. (*optima*). Smith Spicil. Bot. tab. 5. (ex Poiret.) — Barr. Ic. 439. Bocc. Mus. 75. tab. 62.

Ser. Thom. Schleich. exs.

Radix crassa, dura fereque lignescens, multiceps. Folia glaberrima: radicalia aggregata, subcaespitosa, erectiuscula, linearia, vix ultra unam lineam lata, basi angustata, acuta, margine perangusto obsolete serrulato. Caules teretes, crassiusculi, hirsuti, duobus tribusve foliorum connatorum subhirsutorum radicalibus breviorum latiorumque paribus instructi, erecti, unciales, 2-3-unciales, simplices. Flores terminales, in capitulum planiusculum sub-

umbellatum densumque digesti, pedunculis simplicibus divisisque, bracteis linearibus longiusculis interstinctis multo longiores, colore sulphureo s. pallide luteo, in hac gente rarissimo insignes. Calyx oblongus, subcylindricus, basi tamen angustatus, apice 5-fidus, dentibus fere triangularibus, brevibus, pilis longis, articulatis, rigidulis, patentibus hirsutis. Petala calycem valde excedentia, limbo obovato, patulo v. subrecurvo, fauce duplici squama coronata, unguiculis atro-purpureis, linearibus, alatis, calycem aequantibus. Stamina exserta, erectiuscula, modice divergentia, filiformia, nitida, atro-violacea, antheris parvis, luteis. Germen oblongum, teretiusculum, calyce multo brevius. Styli albidi, elongati, stigmate vix incrassato, subcirrhoso. Capsula oblonga. (D. v.)

Hab. in Alpibus australibus, rarissima, neque unquam ultra limites patrios reperta est. Eam praeeuntibus viris clariss. Haller, de Saussure, Thomas, Murith et Schleicher paulo supra alpina mapalia *au Breuil* dicta ad colles apricos ad pedem meridionalem M. *Sylvii* supra vallem *Tornanche* frequentem legi. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Planta II, quam summus Hallerus nonnisi cunctanter ut varietatem huius stirpis l. c. profert, species distincta est, et ad *S. bellidifoliam* Smith Spicil. Bot. 5. pertinet.

G. 280. Dianthus L. gen. 565. Juss. 302. Gaertn. tab. 129. *Tunica* Hall. *Caryophyllus* Tourn. tab. 174.

Cal. monophyllus, cylindricus, basi squamosus. Petala unguiculata, limbo dilatato, serrato. Styli plumosi, subrevoluti. Caps. cylindrica, calyce tecta, unilocularis, superne 4-valvis.

* *Flores aggregati.*

976. Dianthus *carthusianorum* L. — D. floribus subaggregatis involucro aristato longioribus, squamis ovatis aristatis calyce brevioribus, foliis linearibus, petalis fauce barbatis. (Sp. 1. Gall. *Oeillet des chartreux.*)

Hall. Helv. 899. Enum. 382. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 256. Heg. 1. p. 299. Wahlenb. Helv. 82. Hag. Fl. Basil. 1. p. 395. Clairv. Man. 143. Mur. Bot. Val. 65. Roesch in Alpin. 2. p. 115. *Caryophyllus sylvestris vulgaris* C. B. Basil. 60.

L. Sp. Pl. 586. Willd. Sp. Pl. 2. p. 671. Poir. Enc. 4. p. 515. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 356. n. 19. Dec. Fl. Fr. 4311. Vill. Delph. 3. p. 59. Bert. Amoen. It. 150. (excl. var. *β*).

Labr. et Heg. Ic. Helv. 9. tab. 1. (*pulchra*). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 27. tab. 11. — Loesel p. 39. fig. 7. Fuchs Hist. 352. Tabern. Kräuterb. 668. f. 2. et 3. Dod. Pempt. 176. f. 1.

β pygmaeus, semuncialis, alpinus.

Radix gracilis, lignosa, profunda, parum fibrosa. Caules simplices, erecti, tetragoni, graciles, sesquipedales et ultra. Folia subglauca, linearia, acuta, trinervia, marginibus scabra, angusta, internodiis plerumque breviora, connata et infra basin in vaginam communem tubulosam 3-4 lineas longam producta. Fasciculus terminalis, 3-5-florus, laxiusculus, involucro communi 2-4-phyllo, foliolis late ovatis, concavis, subscariosis, arista valida longaque terminatis, floribus multo brevioribus. Squamae 4, coloratae, ovatae, latissimae, in aristam longam, tubo tamen multo breviorem productae. Petala 3-5 lineas longa, saturate rubra, cuneiformia, limbo apice inaequaliter et parum profunde serrato, fauce barbata. Antherae caeruleae. Capsula superne 4-valvis, subcylindrica, seminibus nigris, subrotundis, apiculato-acutis, rugulosis. (D. v.)

Hab. in ericetis, secus vias locisque sterilibus planitiei montiumque. *Basileae*, *Tiguri im Wipkingerberg* (Wahlenberg), *Genevae*, in *Valesia*, ad lacum *Lemanum*, frequens etc. Ad viam inter *Trons* et *Dissentis*. Amiciss. Roesch. *β* in M. *Rosswald* supra *Brig*. Amiciss. Hornung. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

977. Dianthus *atro-rubens* All. — D. floribus aggregatis conglobatis involucro aristato aequalibus,

squamis ovatis aristatis, petalis imberbibus. (Sp. 2. Gall. *Oeillet noirâtre.*)

Mur. Bot. Val. 65. Heg. Fl. Helv. 2. pag. 452. in add. *D. carthusianorum β floribus conglobatis vaginatis* Wahlenb. Helv. 82. *D. carthusianorum γ floribus confertissimis* Sut. Fl. Helv. 1. p. 256. Heg. 1. p. 299.

Willd. Sp. Pl. 2. p. 672. Poir. Enc. 4. p. 515. All. Pedem. 1545. Dec. Fl. Fr. 4312. *D. carthusianorum β* Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 357.*). *D. vaginatus* Vill. Delph. 3. p. 594.

Jacq. Ic. rar. 3. tab. 467. Seguier Veron. tab. 7. f. 2? (*ob squamas involucraque mutica et petala barbata syn. dubium.*)

Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 357. Schl. Thom. exs.

?β *intermedius*, caule ramoso anguloso nec tetragono, floribus laxe fasciculatis, foliis brevius vaginantibus.

D. atrorubens b *alpinus?* Schl. exs. (Plantam meam nomine *D. atrorubentis proliferi* designatam misit Cl. Schleicher).

A priori aegre distinguo. Differt statura saepe altiori, caule multo crassiori, foliis caulinis latioribus, lineari-lanceolatis, acuminatis, fasciculatis, per exsiccationem striatis: summis capitulo approximatis, ex ovata basi acuminatis. Fasciculus capitatus, dense congestus, multiflorus, involucri foliolis numerosis coloratis, aliis late ovatis, aliis ovato-lanceolatis, in aristam subulatam graciliorem calyces superantem abeuntibus. Flores brevissime pedunculati, atro-purpurei. Bracteae calyce duplo fere breviores. Petala minora quam prioris, fere imberbia. — Planta β petalis parvis, atro-rubentibus et involucro calyces superante convenit, sed differt fasciculis subtrifloris, laxioribus, undique aristis foliorum circumvallatis. (D. s.)

Hab. in valle *Salvan* et circa *Finshauts*. Rev. Murith. Supra vallem *Ursariam*, in collibus alpinis omnibus usque ad 5800

---

*) Nequidem varietatis lege a priori separat Cl. Bertolonius.

pedum altitudinem, v. g. in M. *Oberalp*, copiose. Cl. WAHLENBERG. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

978. DIANTHUS *collinus* Waldst. et Kit. — D. floribus bifasciculatis, squamis ovato-subulatis calyce brevioribus, foliis lanceolatis subquinquenerviis scabriusculis. Dec. (Sp. 3. Gall. *Oeillet des collines.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 452. in add.

Waldst. et Kit. Hungar. 1. pag. 36. Willd. Enum. 466. Balb. Misc. 21. Dec. Fl. Fr. 4310. *D. asper* Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 357. n. 27. *D. Seguierii?* Vill. Delph. 3. p. 594. *D. umbellatus* Dec. cat. H. Msp. 104.

Waldst. et Kit. l. c. tab. 38. Seguier Pl. Veron. 438. n. 7. tab. 8. (*huc spectare videtur*).

Schl. exs.

β *minor*, floribus saepius solitariis, caule simplici. *D. serratus?* Lapeyr. Abr. Pyr. 241. (ex CANDOLLIO). Dec. Fl. Fr. Suppl. 601. n. 4317 [a]?

γ *scaber*, caule scabriusculo plerumque plurifloro, floribus solitariis fasciculatisve.

D. scaber Sut. Fl. Helv. 1. p. 259. Heg. 1. p. 303. Clairv. Man. 144. Mur. Bot. Val. 65. *D. asper* Willd. Enum. H. B. 466. *D. serratus* β Dec. l. c. *D. carthusianorum* β Bert. Amoen. It. 150. — *D. scaber* Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 144. Schl. rar. exs. cent. . . . . n. 47. Thom. exs.

Caulis elatus, facile cubitalis et ultra, laevissimus, crassus, teretiusculus, erectus, superne ramosus et subangulosus. Folia pallide virentia, lineari-lanceolata, acuminata, nervis tribus exstantibus duobusque intermediis obsoletis percursa, marginibus scabriuscula, connata breviterque vaginantia, vaginulae commissura latiuscula, submembranacea, albida. Ramuli floriferi 3 4ve, laterales et terminales, modice divergentes: supremi fasciculis duobus approximatis, breviter pedunculatis, paucifloris laxiusculisque terminati. Involucrum cuiusvis fasciculi diphyllum, foliolis angustis, subulatis, adpressis, fasciculo bre-

vioribus. Squamae quaternae, ex albo et viridi variegatae, calyce duplo fere breviores, arista viridi scabra subulata terminatae: exteriores lanceolatae: interiores late ovatae. Calyx utrinque modice attenuatus, striatus, ex albo viridis, dentibus lanceolatis, acuminatis, ferrugineis. Petala fere ut in *D. carthusianorum*, sed duplo maiora, rubra, fauce modice pilosa. (D. s.)

Hab. in collibus sterilibus lapidosis regionum calidiorum. α Schleicherus misit, sed locum proprium non indicavit. β *Lugani* et aliis locis Helvetiae *insubricae* ad rupes arenosas frequentem inveni. Circa *Comum*. Amiciss. Duby et Hornung. γ in valle inferalpina *Tornanche* infra *le Breuil* ad pedem meridionalem M. *Sylvii*. — Fl. saltem β et γ Iun.-Aug. ♃.

Obs. Has tres plantas nullo modo separare possum. Specimen ad α pertinens a Schleichero missum, suspicor in horto cultum fuisse. Planta mea β triplo quadruplove minor, habitu tamen et omnibus notis maioris momenti optime congruit, nec γ bene separatur, etsi in ea caules ramosiores scabriusculique et flores rarius fasciculati sunt. Huic squamae potius acuminatae quam aristatae et calyces obscure purpurascentes, omnibus vero petala limbo inferne villosiuscula, pilis nempe longiusculis, sparsis, crassis saturatiusque purpureis.

979. Dianthus *Armeria* L. — D. floribus aggregatis fasciculatis, squamis calycinis lanceolatis villosis tubum aequantibus. L. (Sp. 4. Gall. *Oeillet velu.*)

Hall. Helv. 900. Enum. 381. n. 3. Sut. Fl. Helv. 1. p. 256. Heg. 1. p. 299. Hag. Fl. Basil. 1. p. 396. Clairv. Man. 143. Wahlenb. Helv. 82. Mur. Bot. Val. 65. *Caryophyllus barbatus sylvestris* C. B. Basil. 60.

L. Sp. Pl. 586. Willd. Sp. Pl. 2. p. 673. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 355. n. 3. Poir. Enc. 4. p. 516. Dec. Fl. Fr. 4314. Smith Brit. 460. Vill. Delph. 3. p. 595.

Fl. Dan. tab. 230. Schkuhr Handb. tab. 121. Panzer in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 23. tab. 7. Engl. Bot. 5. tab. 317. — Seguier Veron. tab. 7. fig. 4. Dalech. Hist. 810. f. 2.

Radix gracilis, annua. Caules ramosi, erecti, teretes, subpubescentes, valde foliosi, pedales. Folia internodiis longiora, lineari-lanceolata, obtusa, ad 4 lineas lata, nervis 3 principibus aliisque obsole-

tis percursa, pubescentia, margine retrorsum scabra ciliataque, connata, breviter vaginantia, membranula albida. Flores terminales, fasciculato-congesti, terni v. quaterni. Fasciculi breviter pedunculati sessilesve, foliis floralibus duobus adpressis, lineari-subulatis, flores fere superantibus stipati. Calyces graciles, fere unciales, pubescentes, striati, pallide virentes, apice 5-fidi, segmentis lanceolatis, acutis: squamae villosae, tubum aequantes v. superantes, adpressae, lanceolato-lineares, subulatae. Petalorum limbus paucas lineas longus, obovatus, superne serratus, rubellus, albo punctatus. Antherae caeruleae. Capsula subcylindrica, superne 4-valvis, seminibus ovato-acutis, subfuscis. (D. v.)

Hab. in sylvis et ad sepes planitiei, passim. *Basileae* in collibus circa *Krenzach.* C. B. — et multis aliis locis. Cl. Hagenbach. Inter *Belmont* et *Nydau.* Prope *Bex.* *Bernae* ad sylvulam *Muriensem.* Circa *St. Aubin* Haller. In *Valesia* prope *Fouly.* Rev. Murith. Circa *Nevidunum*, frequens. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙.

Obs. *D. barbatum*, in hortis vulgo cultum, prope *Aroviam* in colle *Hungerberg* invenit Cl. Hegetschweiler, ego in media sylvula *Bougis* prope *Nevidunum* semel legi. Sed vix ac ne vix intra plantas nostras enumerari potest.

980. Dianthus *prolifer* L. — D. floribus aggregatis capitatis, squamis calycinis ovatis obtusis muticis scariosis tubum superantibus (petalis integris emarginatis.) Smith. (Sp. 5. Gall. *Oeillet prolifère.*)

Hall. Helv. 901. Enum. 381. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 256. Heg. 1. p. 300. Hag. Fl. Basil. 1. p. 397. Clairv. Man. 143. Mur. Bot. Val. 63. *Caryophyllus sylvestris prolifer* C. B. Basil. 60.

L. Sp. Pl. 587. Willd. Sp. Pl. 2. p. 673. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 355. n. 1. Poir. Enc. 4. p. 516. Smith Brit. 460. Dec. Fl. Fr. 4315. Vill. Delph. 3. p. 495.

Labr. et Heg. Ic. Helv. 9. tab. 5. (*bene*). Engl. Bot. 14. tab. 956. Fl. Dan. tab. 221. Seguier Veron. tab. 7. f. 1. (*bona*). Lobel. Ic. p. 449. I. B. Hist. 3. p. 335. f. 1.

β uniflorus. Hall. l. c. *γ*. Sut. Hag. Poir. Dec. Vill. l. c. *β*.

D. diminutus L. Sp. Pl. 587. Willd. Sp. Pl. 2. p. 674. Tabern. Kräuterb. 669. f. 3.

Radix parva, ramosiuscula, attenuata. Caulis erectus, simplex v. ramosus, angulosus fereque tetragonus, scabriusculus, gracilis, altitudine mire ludens, ut quandoque praesertim in planta β vix digitalis, et non raro pedalis et altior evadat. Rami erectiusculi, foliosi floriferique. Flores in capitulo sessiles, minimi, dense conglobati, involucro communi tetraphyllo, foliolis laxiusculis, maximis, late ovatis, muticis, scariosis, capitulo duplo brevioribus; squamae calycinae binae, tubum superantes, ovatae, muticae, obtusae, pallidae, exterioribus multo angustiores. Petala exigua, pallide rubra, simpliciter emarginata neque ut in congeneribus serrata. Capsulae conglobatae, seminibus minutis, ovato-oblongis, complanatis, lentis adminiculo visis tenuissime striatis. (D. v.)

Hab. locis aridis, tenui gramine vestitis, praesertim planitiei. *Basileae* non raro in muris locisque asperis. C. B. *Aquileiae* in glareis *de la Grande-eau*. In *Valesiae* viis ubique. Circa *Montcharan*, *Gorgier*, *Champagne*, *Grandson* etc. Haller. *Neocomi* utraque var. Cl. Chaillet. *Nevidunі*, ubique. β *Octoduri* et circa *Fouly*, cum var. *vulgari*. Cl. Murith. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

** *Flores solitarii.*

+ 981. Dianthus *Caryophyllus* L. — D. floribus solitariis, squamis subrhombeis brevibus apiculatis, petalis crenatis imberbibus, foliis lanceolatis margine laevissimis. (Sp. 6. Gall. *Oeillet des fleuristes.*)

D. Caryophyllus? Roesch in Alpin. 2. pag. 116. Clairv. Man. 143?*).

L. Sp. Pl. 587. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 674. Ser. in Dec.

*) Eandem plantam in enchiridio suo prope *Marschlins* nascentem citat Cl. Clairville, eique folia margine serrulata tribuit, quae nota minime cum veriori *Caryophyllo* convenire potest. E contrario *D. sylvestris*, qui omnibus consentientibus foliis scabriusculis gaudet, folia margine laevia esse declarat.

Prodr. I. p. 359. n. 45. Poir. Enc. 4. p. 517. (excl. syn. Hall.) Smith Brit. 461. Dec. Fl. Fr. 4316.

Engl. Bot. 3. tab. 214. *D. coronarius* Lam. Illustr. tab. 376. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 665. f. 1 et 2. et p. 666. f. 1 et 3. Dod. Pempt. 174. f. 1 et 2. I. B. Hist. 3. p. 227. f. 1, 2 et 3.

Radix dura, lignescens. Caules erecti, teretes, pedales et cubitales, subpaniculati, multiflori. Folia glauca, longa, lineari-lanceolata, canaliculata, apice obtusiusculo subcalloso, margine laevissima, connata et in membranaceam vaginam brevem producta. Flores in caule ramisque terminales, magni, odorati, squamis quaternis, omnibus latis et fere rhomboideis, apiculatis, acutis, adpressis, tubo quadruplo brevioribus. Calyx viridis, striatus nervisque principibus 5 paulo magis exstantibus percursus, apice 5-fidus, segmentis lanceolatis, acutis, margine albidis. Petala limbo carneo v. purpureo, quandoque albo punctato, late obovato s. fere cuneato, superne inaequaliter crenato, glaberrimo, unguibus tubum calycis aequantibus. (D. s.)

Hab. ad rupes murosque veteres. In Helvetia nemo vidit praeter amiciss. Roesch, qui eum ad rupes circa *Marschlins* et ad viam regiam inter *die obere Zollbrück* et *Zizers* indicat. Cum autem plantam ipse non viderim, adhuc dubito, an non potius ad *D. sylvestrem* pertineat. Ceterum in omnibus hortis et in ollis cultus flores plenos numerosasque pulcherrimas edit varietates. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Specimina optima plantae spontaneae ad muros in Gallia occidentali maritima lecta misit amiciss. Gay.

982. Dianthus *sylvestris* Wulff. — D. floribus solitariis, squamis brevissimis obtusissimis mucronatis, petalis crenatis imberbibus, foliis linearibus margine scabris. (Sp. 7. Gall. *Oeillet sauvage.*)

Hall. Helv. 896. Enum. 382. n. 6. Sut. Fl. Helv. 1. p. 257. Heg. 1. p. 300. Hag. Fl. Basil. 1. p. 397. Clairv. Man. 144. Wahlenb. Helv. 82. Mur. Bot. Val. 64. I. I. Scheuchz. Alp. It. pag. 511. *Caryophyllus sylvestris biflorus* C. B. Prodr. 104. n. 3. *Betonica coronaria* f.

Caryophyllus sylvestris vulgatissimus I. B. Hist. 3. p. 334. absque ic.

Wulff. in Jacq. Coll. 1. p. 237. Willd. Sp. Pl. 2. p. 675. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 359. n. 46. Poir. Enc. 4. p. 522. Dec. Fl. Fr. 4317. *D. Caryophyllus* ε L. Sp. Pl. 588. Vill. Delph. 3. pag. 596. *D. virgineus* (an L.?) Poir. Enc. 4. p. 526.

Jacq. rar. ic. tab. 82. Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 28. tab. 8. Seguier Veron. 435. n. 3. tab. 7. f. 3. (caule ramoso). — Tabern. Kräuterb. 666. f. 2.

β *uniflorus*, foliis radicalibus valde caespitosis durissimis. Hall. Helv. 896 β. I. I. Scheuchz. Alp. It. p. 132. *D. arenarius* (non L.) Sut. Fl. Helv. 1. p. 258. (ex recensione de Flora helvetica in Roem. Arch. 3. p. 185. sq.) Heg. Fl. Helv. 1. p. 302. Mur. Bot. Val. 65. (ex Sutero).

γ *imbricatus*, caule apice squamis subrevolutis imbricatis numerosis obtecto. *D. Caryophyllus* δ L. Sp. Pl. 587?

Radix lignescens, luteola, ramosa, cylindrica, caespitosa. Folia vix sesquilineam lata, plerumque multo angustiora, subglaucescentia, linearia, subulata, carinata, facie canaliculata, margine saepe involuto scabriusculo: radicalia longiuscula, fasciculato-caespitosa: caulina sursum gradatim decrescentia, remotiuscula, connata: ima breviter vaginantia. Caules semipedales, pedales, erecti v. adscendentes, teretes, graciles, 1–5-flori, simpliciusculi v. superne ramosi. Pedunculi laterales et terminales, uniflori. Flores magni, diametro fere sescunciali, rosei v. carnei, odorem suavem nec tamen *Caryophyllorum*, ut prioris, spargentes. Calyx gracilis, fere uncialis, laevis, obsolete striatus, dentibus parum profundis, latiusculis, ovatis, acutiusculis. Squamae apud nos plerumque binae, latae, brevissimae seseque mutuo obtegentes, rotundatae, apiculo mucronulato triangulari terminatae. Petala limbo sectorem circuli efficiente, inaequaliter serrato, imberbi, unguibus calycem superantibus, ex viridi albidis. Antherae e caeruleo cinereae. (D. v.)

Var. γ „valde singularis" Linnaeus. Folia dura, marginibus involutis, rigida et quasi angulata, magis

glaucescentia. Calycis dentes lanceolati, longiores. Pars caulis summa ob squamas longe et quadrifariam imbricatas, calycinis omnino similes, spicam triticeam, quandoque uncialem v. sescuncialem refert. Huic caules etiam simplices et ramosi. (D. s.)

Hab. locis arenosis sterilibusque, tum planitiei, tum etiam foliis angustioribus in Alpibus, frequens. In agro *Lemanico* ubique, sic in *Valesia*. In valle *Hasli* circa *Meiringen*; infra *Amstäg*, etc. In M. *Révereuse*, *Fouly*, *Scheibenfluh*, *Kamor*, etc. β inter *Montcharan* et *Valeire*; copiose. γ *Neocomi* lectam mecum benigniter communicavit Cl. Chaillet. — Fl. a Iulio usque ad autumnum. ♃ *).

+ 983. Dianthus *deltoides* L. — D. subpubescens; squamis ovato-lanceolatis calyce duplo brevioribus, foliis inferioribus obtusis, caulibus basi procumbentibus. (Sp. 8. Gall. *Oeillet deltoïde.*)

Caryophyllus alter etc. Häll. Helv. 1. p. 392. Sut. Fl. Helv. 1. p. 257. Heg. 1. p. 301. Hag. Fl. Basil. 1. p. 398. Clairv. Man. 144.

L. Sp. Pl. 588. Willd. Sp. Pl. 2. p. 676. Poir. Enc. 4. p. 521. Smith Brit. 462. Dec. Fl. Fr. 4322. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 361. n. 65. Vill. Delph. 3. p. 598.

Engl. Bot. 1. tab. 61. Fl. Dan. tab. 577. I. B. Hist. 3. p. 529. f. 4. Clus. Hist. 1. p. 285. f. 1.

Schl. Thom. exs.

Radix dura, caespitosa. Caules iuniores procumbentes, adulti adscendentes, plerumque et quidem saepe iam inferne ramosi, graciles, teretiusculi, subpubescentes. Folia subpubescentia, subtrinervia, marginibus carinaque scabra, obtusa, connata neque vaginantia: superiora lineari-acutiuscula: inferiora approximata, lata breviaque, elliptica. Pedunculi laterales et terminales, uniflori, plus minus numerosi. Flores parvi, rosei v. rubri, raro albi, infra medium circulo saturatiore ornati, fauce glabri. Calyx

---

*) Quibus notis *D. virgineus* a *sylvestri* dignoscatur, e descriptionibus non intelligo.

semuncialis et ultra, glabriusculus, leviter striatus, segmentis longioribus quam in plerisque congeneribus, anguste lanceolatis, acutis; squamae binae, oblongae, ovato-subulatae, tubo duplo breviores. Petala superne inaequaliter crenato-serrata, infra medium limbum linea transversa, potius monente Cl. Villarsio lambdoidea quam deltoide insignita, unguiculis calyce fere brevioribus. — Varietatem floribus albis, circulo purpureo perinde notatis foliisque magis glaucis, quae idem est ac *D. glaucus* L. Sp. Pl. 588. in Germanía lectam vidi. (D. s.)

Hab. locis herbosis subglareosis. Circa *Montbéliard*. I. B. *Basileae* olim extra *D. Ioannis* portam a Cherlero lectus iamdudum interiit. Cl. Hagenbach. An revera a Cl. Schleicher et L. Thomas, qui hunc *Dianthum* mecum communicaverunt, in Helvetia repertus fuerit, nescio. — Fl. Iulio — Octobri. ♃.

984. Dianthus *superbus* L. — D. floribus solitariis subpaniculatis, squamis ovato-acuminatis calyce quadruplo brevioribus, petalis pinnatifido-dissectis barbatis. (Sp. 9. Gall. *Oeillet superbe.*)

Hall. Helv. 898. Enum. 382. n. 5. Sut. Fl. Helv. 1. p. 258. Heg. 1. pag. 302. Hag. Fl. Basil. 1. p. 399. Clairv. Man. 144. Wahlenb. Helv. 82. Mur. Bot. Val. 64. Roesch in Alp. 2. p. 116. *Caryophyllus flore tenuissime dissecto* C. β. Basil. 61. *Flore albo inodoro?* I. I. Scheuchz. Alp. It. 6. p. 453?

L. Sp. Pl. 589. Willd. Sp. Pl. 2. p. 679. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 365. n. 111. Poir. Enc. 4. p. 520. Dec. Fl. Fr. 4323. Vill. Delph. 3. p. 599?

Labr. et Heg. Ic. Helv. tab. 2. (*opt.*). Fl. Dan. tab. 578. Fuchs Hist. 353. Tabern. Kräuterb. 667. f. 4. et 668. f. 1. Clus. Hist. 1. p. 284. f. 2. (*optima*). Dod. Pempt. 175. (*eadem*). I. B. Hist. 3. p. 331. f. 1.

Caulis inferne procumbens, maxima tamen parte erectus, pedalis et ultra, superne subpaniculatus, rarius simplex. Folia glaucescentia, connata, breviter vaginantia, margine scabra, trinervia, venosa,

lineari-lanceolata, obtusiuscula, inferne attenuata: superiora angustiora internodioque breviora. Rami laxiuscule paniculati, foliosi, plerumque 1-flori. Flores elegantissimi, suavissime olentes, fere sescunciales; calyx subtiliter striatus, viridis purpuraque tinctus, gracilis, facile uncialis, dentibus s. segmentis longiusculis, triangularibus, margine late scariosis; squamae binae v. saepius quaternae, coloratae, adpressae, ovato-acuminatae, cuspide subulato, calyce triplo v. quadruplo breviores. Petala albida v. violacea, inferne angustissima, limbo ultra medium in lacinias tenuissimas pinnatifido-dissecto, supra basin macula olivacea notato, setis rigidis aggregatis consperso. (D. v.)

Hab. locis sylvaticis humidiusculis, *Bernae* versus *Muri* et *Gampelen*; *Ebroduni*; prope *Mathod*, *Roche*, etc.; inter *Neocomum* et *Valangin*. In M. *Iura* frequens. Haller. *Basileae in der Hard* et in pratis paludosis circa *Michelfelden*. C. B. In M. *Kamor*, *Sentis*, *Regio*. Circa *Weissbad* in pago *abbatiscellano*. Wahlenberg. In adscensu M. *Bernardi*; supra *Rheinwald*. I. I. Scheuchzer. *Neviduni* entre *Calève et les marais de Duilliers*. In sylvis inter *Versoix* et *Ferney*. Inter *Longirod* et *Burtigny*, copiosissime. — Fl. Iunio-Augusto. ♂. (L. Dec.). ♃. (Willd. Enum.).

985. Dianthus *monspessulanus* L. — D. subbiflorus, squamis ovato-lanceolatis erecto-patentibus calyce dimidio brevioribus, petalis digitato-multifidis imberbibus, foliis laeviusculis. (Sp. 10. Gall. *Oeillet de Montpellier*.)

Heg. Fl. Helv. 1. p. 301. (ex catal. phytopol.).

L. Sp. Pl. 588. Amoen. Acad. 4. p. 313. Willd. Sp. Pl. 2. p. 677. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 364. n. 110. Dec. Fl. Fr. 4324. Poir. Enc. 4. p. 520.

Thom. Schleich. exs.

A priori omnino distincta esse videtur statura minori, caule adscendente v. erectiusculo, subbifloro, pedunculis subaequalibus, terminalibus, foliis an-

gustioribus, tri- v. quinquenerviis, aveniis, lineari-lanceolatis, acutis, marginibus obiter serrulatis, ut tactu fere laevia sint, floribus paulo minoribus, carneis albisve, squamis tubo plerumque duplo brevioribus, in nonnullis tamen speciminibus longitudinem eius fere aequantibus, erecto-patentibus: interioribus late ovatis, subito acuminato-subulatis: exterioribus ovato-lanceolatis s. ovato-subulatis, calyce breviore latioreque et petalis pallidioribus, immaculatis, omnino imberbibus, limbo late cuneiformi, vix usque ad medium lobato et in lacinias digitatas lineari-subulatas integras partitasque dissecto. (D. v.)

Hab. locis sylvaticis asperis. In adscensu M. *Thoiry* ad sylvulas infra casas pastorias inveni. Cl. Schleicherus quoque, sed sine ulla loci natalis indicatione misit.

Obs. I. *D. monspessulanus* Spreng. Min. Cogn. pug. 2. n. 119. a planta nostra quidem foliis linearibus laevibus, petalis barbatis et squamis erectis (auct. Cl. Candollio tubum fere aequantibus) recedere videtur. Huic tamen Villarsius, Cl. Sprengel et Seringe squamas calycinas tubo tantum duplo breviores tribuunt. Noster vere intermedius est *monspeliaci* et *plumosi* Dec. Ined. Spreng. Min. Cogn. pug. 2. n. 121. quem Cl. Sprengelius sic definit: D. floribus sparsis solitariis, squamis calycinis lanceolato-linearibus patentibus, petalis imberbibus multifido-incisis, foliis linearibus nervosis flaccidis. Attamen eae notae leviores esse videntur, ut noster a *monspessulano* rite separari possit. Neque distinxit Cl. Candollius, qui plantam meam vidit et gavisus est eam in montibus nostris provenire.

Obs. II. Planta, quam ad *D. hortensem* Schrad. H. G. Willd. Enum. H. B. 469. refero, folia habet lanceolato-linearia, scabra, brevissime vaginantia, caulem 2-4-florum, pedunculos angulosos, squamas latissimas, obovatas s. cuneiformes, brevissime apiculatas, acutas, calyce lato quadruplo saltem breviores, florem speciosum niveum v. carneum, basi circulo lato, saturate purpureo ornatum, petala latissima, fauce glabra v. glabriuscula, digitato-incisa, laciniis inaequalibus, latiusculis, acutis, parum divisis. *Caryophyllus* Clus. Hist. 1. p. 284. fig. 1. non male quadrat, etsi circulum illum florum non exprimit icon. Ceterum iste *hortensis* a *D. moschato* Poir. Enc. 4. p. 522. quem Candollius pro *plumario* linnaeano habet, ob staturam triplo altiorem, flores (simplices quidem; *moschatum* nunquam nisi flore pleno vidi) multo maiores squamasque calycinas saepius quaternas quadantenus recedere videtur. Floret etiam paulo serius, Iunio nempe nec ut *moschatus* iam incipiente Maio. Utrumque sub *D. plumarium* in Prodr. 1. p. 363. n. 97. coniungit Cl. Seringe. Huc absque du-

bio, neque ad *Tunicam* Hall. 897. spectat *D. plumarius* Hag. Fl. Basil. I. p. 400. quem ut plantam mere hortensem excludendum esse censeo.

986. Dianthus *controversus* N. — D. pauciflorus, squamis ovato-acuminatis brevibus, petalis digitato-incisis barbatis, foliis linearibus scabris. (Sp. 11. Gall. *Oeillet en controverse.*)

Cf. *D. alpestris* (non Balb.) Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 28. tab. 10. *D. Sternbergii* (non Sibth.) Schl. exs. cat. 1815.

Radix gracilis, praelonga, dura, nodosa, squamosa, parum caespitosa. Caules adscendentes, laeves, subtetragoni, 1–2-flori, remote foliosi, fere pedales. Folia linearia, angusta, acuta, conspicue trinervia, margine scabriuscula: caulina radicalibus breviora latioraque, erecto-patentia, connata vixque vaginantia. Flores solitarii, magni, carnei (neque ut de suo praedicat Cl. Hoppe, ex caeruleo pallide rubelli). Calyx vix uncialis, striatus, purpurascens, dentibus longiusculis, lanceolatis, acutis: squamae quaternae, late ovatae, acutae, ex viridi purpurascentes, vix tertiam tubi partem aequantes: exteriores ovato-lanceolatae: interiores maiores, ovatae, perobtusae, abrupte apiculato-acuminatae. Petala late cuneata, lateribus rectilineis, ad limbi basin antice usque ad quartam tertiamve partem palmato-incisa, laciniis inaequalibus, simpliciusculis. (D. s.)

Hab. „in regionibus subalpinis ad colles arenosos?" Hoppe. Schleicherus misit; sed nihil de loco natali scio. — Fl. „Iunio." Hoppe. ♃.

Obs. Praeter colorem icon citata a nostra planta recedit petalis magis conspicue cuneiformibus, fauce punctatis, limbo antice fere rectilineo, laciniisque minus aequalibus gracilioribusque. Cetera non male conveniunt. Hic *Dianthus* a *monspessulano* notis in descriptione indicatis, scilicet foliis angustioribus acute trinerviis magisque exasperatis, squamis calycinis multo brevioribus, interioribus obtusissimis atque acumine pro squamae proportione multo breviore ac tandem petalis diversis minusque dissectis mihi omnino differre videtur. Eum tamen ne quidem varietatis lege a *D. monspessulano* distinguit Cl. Seringius. — Ceterum *D. Sternbergii* (Sibth. ex Cat. Hort. Taur. 1824. p. 24.) mihi tantum ex

phrasi diagnostica in Prodromo Candolliano notus procul a nostro distat, quippe qui in sectione petalis serratis neque multifidis gaudente militet. Neque ceteri characteres conveniunt.

987. Dianthus *caesius* Smith. — D. subuniflorus, glaucus, foliis lineari-lanceolatis obtusiusculis serrulatis, squamis ovato-acuminatis brevibus, petalis serratis barbatis. (Sp. 12. Gall. *Oeillet bleuâtre.*)

Smith Brit. 463. Poir. Enc. Suppl. 4. p. 131. Ser. in Dec. Prodr. p. 362. n. 67. Willd. Enum. H. B. 470. *D. virgineus β* L. Sp. Pl. 590.

I. Dianthus *caesius* adscendens. — D. subbiflorus, squamis binis quaternisve, caespitibus laxissimis, caulibus subflaccidis inferne procumbentibus.

Hall. Helv. 897. Enum. 382. n. 6? *D. caesius* Hag. Fl. Basil. 1. p. 401. *D. plumarius* (non L.) Sut. Fl. Helv. 1. p. 257. Heg. 1. p. 301. Clairv. Man. 144 *).

D. alpestris?? Balb. Act. Taur. tab. 1. Dec. Syn. Fl. Gall. n. 4319*. et Herbar.

Engl. Bot. 1. tab. 62. Dill. Elth. tab. 298. f. 385. (*bene*).

D. alpestris Schleich. Thom. exs. Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 141.

Radix longa, gracilis, nodosa squamosaque. Caules iuniores prostrati valdeque foliosi, caespitosi: adultiores inferne teretiusculi, geniculato-infracti, adscendentes, superne erectiusculi, subtetragoni, pedales, 1-3-flori, ramulis s. pedunculis divergentibus. Folia glauca, subflaccida, 2 3ve lineas longa, lanceolata, acutiuscula, marginibus serrulato-scabra, nervis 3 in planta sicca tantum conspicue exstantibus percursa: inferiora approximata, 2-3 uncias longa: superiora internodiis multo breviora. Flores solitarii, distantes, laete rosei (in planta culta pallidiores

---

*) Hocce syn. tantum propter locum natalem et numerum hallerianum citatum huc profero. Nam pauca quae de hac planta fecit Vir Cl. verba utique ad *D. plumarium* neque ad nostrum spectant.

v. albidi), unciales, odorem moschatum fere D. *Caryophylli* spargentes. Squamae tubo triplo breviores, magnae, binae s. quaternae, late ovatae, apiculato-acutae: exteriores minores, ovato-lanceolatae. Calyx diametro corollae brevior, crassiusculus, striatus, pruinosus, ex viridi purpurascens, dentibus magnis, e basi lata triangularibus, acutis. Petala late cuneata s. rhomboidea, apice arcuato digitato-serrata, dentibus inaequalibus, brevibus, integriusculis, fauce pilis albis s. purpureis barbata, limbo toto subpubescente. Antherae purpureae. (D. v.)

Hab. ad colles arenosos rupesque coteas, etc. rarius. Circa *Burgdorf* ad rupes *Gisenau* arcis urbanae, aliisque locis arenosis, frequens. Ad pedem M. *Falkenstein*. Circa *Neocomum* et *Valangin*. Circa *Augustam Rauracorum* et in ipso amphitheatro. Haller. *Aux planchettes* in pago *Neocomensi* ad muros. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Vix credibile videtur, hanc plantam eandem esse ac *D. alpestrem* Balb. quem quidem nonnisi ex phrasi diagnostica, qua vir celeberrimus eam definivit, nosco. Haec enim *alpestri* tribuit flores aggregatos, snbbinos, corollasque emarginatas, quae notae nullo pacto cum *adscendente* nostro conveniunt. Neque hic in pascuis alpinis sed locis sterilibus arenosis planitiei crescit. Verum nunc non amplius dubito, quin planta halleriana ad speciem ipsam smithianam pertineat, etsi *montanus* β et *adscendens*, quem *Burgdorfii* ipse legeram, in meo hortulo simul culti per duos saltem annos habitum proprium servaverunt.

II. Dianthus *caesius* montanus. — D. dense caespitosus, erectus, uniflorus, squamis quaternis, foliis brevibus rigidis.

Sut. Fl. Helv. 1. p. 259. Heg. 1. p. 302. Clairv. Man. 144. *D. virgineus* β Hoepfn. Magaz. tom. 4. p. 32.

Dec. Fl. Fr. 4326. *D. pulchellus* Pers. Syn. 1. p. 495. (test. Cl. Seringe).

Sturm Fl. Germ. I. fasc. 34. tab. 9. *(optima)*.

Ser. Alp. exs. cent. 1. n. 143. Schl. Thom. exs.

β *nanus*. *D. caespitosus* Poir. Enc. 4. p. 525.

Radix dura, ramosa, caespites foliorum dense aggregatorum neque ut prior surculos prostratos agens.

Folia radicalia uncialia v. sescuncialia, latiuscula, numerosa, patentia, rigida, obtusa: caulina remota, erectiuscula, minus obtusa: omnia glaucescentia, opaca, nervo dorsali valido, lateralibus duobus vix conspicuis, margine serrulato scabra. **Caules** erectiusculi nec geniculati, iam prope basin subtetragoni, foliorum paribus paucis instructi, spithamaei, simplicissimi, vix unquam biflori. **Flos** terminalis, plerumque paulo minor quam prioris, laete purpureus, perinde odoratissimus. **Squamae** calycinae quaternae: interiores obovato-apiculatae, acumine ovato. **Petala** fere *adscendentis.* β **caules** habet 2 3ve uncias altos, uno v. altero foliorum pari instructos, **folia** margine vix serrulata, **flores**que duplo fere minores. (D. v.)

Hab. in pascuis aridis et ad rupes M. *Iurae*, rarius. Primus omnium Cl. Davall ad *Roche blanche* in M. *Suchet* invenit ac statim ut *caesium* agnqvit. In M. *Chasseron*. Cl. Chaillet. In valle *Rheinthal* olim rev. Kitt et nuper amiciss. Custor. Var. amoenissima β in summo M. *Thoiry* cacumine in plantae α consortio legi. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

988. Dianthus *glacialis* Haenke. — D. uniflorus, foliis lanceolato-linearibus acutis scabriusculis, squamis quaternis ovato-subulatis acutis calycem aequantibus, petalis serratis. (Sp. 13. Gall. *Oeillet des glaciers*).

Heg. Fl. Helv. 2. p. 452. in add. et Reisen p. 125. *D. alpinus* Clairv. Man. 144. Hoepfn. Magaz. 4. p. 32. Sut. Fl. Helv. 1. p. 258. Heg. 1. p. 302. Roesch in Alp. 116.

Haenke in Jacq. Collect. 2. p. 84. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 362. Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 603. *D. neglectus* Lois. Not. 65. *D. alpinus* All. Fl. Pedem. n. 1550. Dec. Fl. Fr. n. 4327.

D. alpinus (non L.) Demonstr. Elem. Bot. 1. p. 55. t. 161. Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 28. tab. 10. (folia quam in nostro paulo longiora; videtur tamen potius huc quam ad *alpinum* pertinere).

Radix caespitosa, plerumque tamen unicaulis.

Folia erecta, dura, laete virentia, lanceolato-linearia, in nostris speciminibus brevia et perangusta, margine scabriuscula, acuta. **Caulis** modo nanus, modo fere spithamaeus, uno-tribus foliorum paribus instructus, erectus, tetragonus, uniflorus. **Flos** satis magnus, diametro 6-9 lineas metiente. **Squamae** plerumque quaternae, forma satis variabiles, basi late ovatae, hinc in acumen plerumque longissimum subulatum acutissimumque productae, calycem modo longe superantes, modo eum aequantes, subinde etiam breviores. **Calyx** late tubulosus, vulgo coloratus, striatus, inferne attenuatus, fere usque ad quartam partem 5-fidus, dentibus triangularibus, superne marcescentibus, acutissimis ac fere pungentibus. **Petala** patentia, purpurea v. rubra, dorso minus colorata, inaequaliter serrata, limbo basi parce villoso. (D. s.)

Hab. in summis Alpibus perrarus. In M. *Cenisio*, unde habui. In Alpibus *rhaeticis* ac speciatim in M. *Umbrail*. Rev. Pol. In Alpibus *glaronensibus*, versus *Rhaetiam*. Cl. Hegetschweiler. — Fl. Iulio. ♃.

Obs. Unicum discrimen inter plantam cenisiam atque hoppianam apud Sturmium l. c. folia praebent in hac longiora, apice tantillum dilatata et obtusiuscula. *D. alpinus* verior Linnaei, quem ex M. *Schneeberg* in Austria, ubi iam a Clusio observatus fuit, possideo, foliis gaudet brevibus, multo latioribus, elliptico-lanceolatis, obtusis, ut videtur carnulosis atque per exsiccationem lutescentibus; ceterum flores simillimi sunt, licet squamae calycinae saepius paulo breviores deprehendantur. Utrum planta rhaetica vere ad *glacialem* potius quam ad *alpinum* pertineat, decidere quidem non audeo; sed cum *alpinus* nondum in Alpibus occidentalibus lectus fuerit, mihi probabile videtur, nostram stirpem eandem ac gallicam et pedemontanam esse.

C. TRIGYNIA.

G. 281. Cucubalus Tourn. t. 176. Gaertn. 376. tab. 77. Sm. Dec. *Cucubali* sp. L. Juss. *Viscaginis* sp. Hall.

Cal. monophyllus, inflatus, 5-fidus. **Petala** unguiculata. **Bacca** supera, 1-locularis, polysperma.

989. CUCUBALUS *bacciferus* L. — (Gall. *Cucubale baccifère.*)

Hall. Helv. 912. *C. divaricatus* Clairv. Man. 145. *Silene baccifera* Sut. Fl. Helv. 1. p. 261. Heg. 1. p. 305. De Sauss. Voy. Alp. 1. §. 66.

L. Sp. Pl. 591. Ser. in Dec. Prodr. 1. pag. 367. Lam. Enc. 2. p. 220. *C. baccifer* Smith Brit. 464. Dec. Fl. Fr. 4361. *Silene bacciflora* Willd. Sp. Pl. 2. p. 700. Vill. Delph. 3. p. 605.

Schkuhr Handb. t. 121. (*fructus*). Lam. Illustr. tab. 377. Engl. Bot. 22. tab. 1577. Dod. Pempt. p. 403. Clus. Hist. 2. p. 183. f. 2. (*eadem*). I. B. Hist. 2. p. 175. f. 1. Chabr. Sciagr. 124. f. 3. Dalech. Hist. 1439. f. 1.

Ser. Schleich. Thom. exs.

Radix repens. Caules cubitales, sesquicubitales, ramosissimi, diffusi, debiles, pubescentes, obsolete quadranguli, ramis oppositis, divaricatis, iterum repetito-divisis. Folia laete viridia, ovato-acuminata, pubescentia, margine scabriuscula, petiolo multoties longiora, patentissima, nervis secundariis arcuato-parallelis. Flores terminales, albidi, solitarii, pedunculo per florescentiam pendulo, demum autem erecto longiores. Calyx viridis, exstriatus, late campanulatus, brevis, inflatus, superne 5-lobus, segmentis ovato-acutis, convexis, recurvis. Petala distantia, herbaceo-albida, unguiculo lineari calyce breviore, limbo subcuneato, superne inaequaliter serrato, laciniis lanceolatis, parum numerosis, fauce squama apice 3-4-fida coronata. Bacca pedicellata, nigra, nitida, magna, ovalis, evalvis, polysperma, cortice pulposo. Semina atra, reniformia. (D. s.)

Hab. locis umbrosis planitiei, in Helvetia rarissimus, neque nisi *Genevae* et in transalpinis inventus. Infra collem *Champel* et ad sepes circa *Frontenex*. Celeberr. DE SAUSSURE. Prope *Versoix* ad viam regiam. Dr. KRAUER. Prope *Fernex*. Rev. DUCROS. *Lugani*. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

G. 282. SILENE L. g. 567. Juss. 302. Gaertn. tab. 130. *Cucubali* sp. L. Juss. *Viscaginis* sp. HALLER.

Cal. monophyllus, tubulosus, 5-dentatus. **Petala** unguiculata, fauce plerumque coronata. **Caps.** supera, apice dehiscens, 6-valvis, semitrilocularis.

* *Calyces glabriusculi.*

990. SILENE *inflata* Sm. — S. caulibus ramosis, calycibus ovatis inflatis reticulato-venosis, petalis bifidis fauce nudis, stylis elongatis. (Sp. 1. Gall. *Silène à calyce enflé.*)

Hall. Helv. 913. Enum. 373. n. 2. Clairv. Man. 145. *Cucubalus Behen* Sut. Fl. Helv. 1. p. 259. Heg. 1. p. 303. Hag. Fl. Basil. 1. p. 402. Wahlenb. Helv. 82. Mur. Bot. Val. 63. *Lychnis sylvestris quae Behen album* C. B. Basil. 60.

Otth in Dec. Prodr. 1. p. 368. n. 7. *Cucubalus Behen* L. Sp. Pl. 591. Willd. Sp. Pl. 1. p. 684. Vill. Delph. 3. p. 613.

I. SILENE *inflata* vulgaris. — S. floribus paniculatis cernuis, caule erecto.

S. inflata Otth l. c. α. Smith Brit. 467. Dec. Fl. Fr. 4328. *Cucubalus Behen* Lam. Enc. 2. p. 220.

Fl. Dan. tab. 654. Engl. Bot. 3. tab. 164. Schkuhr Handb. tab. 121. Bull. Herb. tab. 321. Lam. Illustr. tab. 377. f. 2. Blackw. tab. 268. Tab. Kräuterb. 675. f. 3. Dod. Pempt. 172. I. B. Hist. 3. p. 356. (*mala*).

β *minor*, pauciflora, diffusa, foliis subciliatis.

Radix carnosa, intus alba, praelonga, fusiformis, parum ramosa, neutiquam repens. **Herba** glaucescens, plerumque laevis glabraque. **Caulis** erectus, superne ramosus, teres, debilis, sesquipedalis. **Folia** ovato-lanceolata, oblonga, acuta, utrinque glabra, subcarnosa: radicalia saepe maiora, lanceolata v. subspathulata, breviter ciliata. **Paniculae** terminales, multiflorae, dichotomae, confertae breves-

que. Flores albi, nutantes. Calyx magnus, ovalis v. subrotundus, valde inflatus, laevis, semimembranaceus, albidus, venis obsolete purpureis reticulato-venosus, apice 5-dentatus, dentibus brevibus, triangularibus, margine albis. Petala alba, semibifida, apud nos fauce perpetuo nuda. Stamina exserta, stylis breviora. Capsula violacea, breviter pedicellata, oblonga, ovalis, 6-valvis, trilocularis, seminibus minutis, nigris, cochleatis, striis muricatis, semicircularibus, concentricis insculptis. (D. v.)

Hab. in pratis, secus vias, ubique. Floribus rubellis circa *Kandersteg* et thermas *leucenses*. β ad muros et locis sterilissimis vulgo. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

II. Silene *inflata* prostrata. — S. caule decumbente paucifloro, floribus erectiusculis.

Hall. Helv. 913 β. *Cucubalus uniflorus* Mur. Bot. Val. 64. *Cucubalus Behen* β Sut. Fl. Helv. 1. p. 260. Heg. 1. p. 304.

Otth l. c. η *uniflora*. *S. uniflora* Dec. Fl. Fr. 4329. *S. maritima?* Smith Brit. 408. *Cucubalus alpinus* Lam. Enc. 2. p. 220.

S. maritima Engl. Bot. 14. tab. 756? (*Petala fauce coronata*). Allion. Specim. 33. tab. 5. f. 3.

β caule scabro.

Cucubalus repens Thom. exs.

Radix lignosa, repens, torosa, tortuosa, collo ramosissima. Caules numerosi, semipedales, prostrati, per florescentiam subadscendentes, basi ramosi, superne longe nudi et simpliciusculi, saepe uniflori, vix unquam vere paniculati. Folia semper minora quam prioris, magis carnosa, ovato-acuta, subinde lanceolata vel spathulato-acuta, plerumque pilis brevissimis crassis subulatis muricato-scabra ciliataque: radicalia nulla vel mox marcescentia, neutiquam aggregata. Flores prioris, erecti, calyce subinde globoso. (D. v.)

Hab. in Alpibus editioribus, locis glareosis petrosisque. Supra vallem *D. Nicolai*. HALLER. Ego in M. *Fouly* frequentissimam observavi. Etiam in M. *Iura* indicat celeber. CANDOLLIUS. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

OBS. In hortis solo caeloque alienissimis per plures annos culta atque ex seminibus orta testante SMITHIO (in Engl. Bot.), qui plantam alpinam omnino eandem ac maritimam esse contendit, habitum propriamque indolem immutata servat. Vulgaris tamen var. *β repenti* nostrae valde similis utramque formam rite coniungere videtur. Eam esse annuam fere diceres; a nostra recedit foliis valde carnosis, ciliatis, caulibus subdichotomis, totis foliosis neque superne nudis, ramis unifloris, calycibus minus venosis, petalis maioribus, seminibus magnis, tenuissime muricatis, exstriatis, etc. Hanc in arenis maritimis Aquitaniae lectam misit dilectus I. GAY.

991. SILENE *Otites* Sm. — S. floribus verticillato-racemosis dioicis, petalis linearibus integris glabris fauce nudis, foliis spathulatis. (Sp. 2. Gall. *Silène à petites fleurs*.)

Hall. Helv. 920. Emend. 375. n. 5. Clairv. Man. 145. *Cucubalus Otites* Sut. Fl. Helv. 1. pag. 260. Heg. 1. p. 304. Mur. Bot. Val. 64. I. I. Scheuchz. Alp. It. 7. p. 511.

Smith Brit. 469. Otth in Dec. Prodr. 1. p. 369. n. 24. Dec. Fl. Fr. 4341. *Cucubalus Otites* L. Sp. Pl. 594. Willd. Sp. Pl. 2. p. 688. Lam. Enc. 2. p. 222. Vill. Delph. 3. p. 615.

Fl. Dan. tab. 518. Engl. Bot. 2. tab. 85. (*mascula*). Tab. Kräuterb. 1204. f. 2. (*masc.*). Clus. Hist. 1. p. 295. f. 1. (*masc.*) f. 2. (*foemina*; male). Lob. Advers. 190. f. 1. (*foemina*; bene). I. B. Hist. 3. p. 350. f. 2. (*foemina*).

C. Otites Thom. Schl. exs.

Radix dura, flavescens, parum ramosa. Folia firmula, integerrima, pallide virentia, pilis brevissimis curvulis dense subpubescentia: radicalia aggregata, erecta, spathulata, petiolata: caulina remotissima, internodiis multoties breviora, lineari-lanceolata, sessilia, connata. Caulis erectus, simplex, nudiusculus, teres, superne glutinosus, triuncialis, semipedalis et dodrantalis. Racemus verticillatus, su-

binde inferne compositus, longiusculus, terminalis, verticillis plerumque inferioribus dissitis, multifloris, pedunculis unifloris, valde inaequalibus, capillaribus, glabris, viscidis, erecto-patentibus. Bracteae ad basin verticillorum oppositae, ovato-subulatae, marginibus scariosae pilisque parallelis ciliatae. Flores parvi, ochroleuci, dioici: masculi foemineis maiores. Calÿx obovatus, striato-nervosus, subangulosus, obsolete pubescens, apice 5-dentatus, viridis, in floribus masculis saepe rubellus. Petala minuta, linearia, integra, glabra, fauce nuda. Stamina exserta. Capsula trilocularis, apice dentibus senis dehiscens, calyce ampliato longior. Semina parva, fusca, laevia, angulosa. (D. v.)

Hab. locis arenosis sterilibus planitiei in Helvetia occidentali et meridionali. In agro *aquileiensi* frequens, v. g. *à St. Tryphon* et *à Frontenei*, in *Valesia*; circa *Chiavennam* et ad lacum *Luganensem*; in ima valle *Lepontia*. Haller. *Bormii*. I. Gesner. *Octoduri aux Marques* et prope *Fouly*. Rev. Murith. Circa *Giornico*. In *Sabaudia* ad lacum *Lemanum* prope *Essevenex*. Circa *Crevola* ad pedem M. *Sempronii*. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

Obs. *Cucubalum parviflorum* Schleich. catal. mihi nonnisi ex unico specimine eoque imperfecto notum omitto. Huic flores v. potius calyces triplo quadruplove minores (*petala* auctore Cl. Willdenovio ciliata planaque omnino mihi desunt), ovati, brevissime pubescentes et pedunculi breves, erecti, perinde pube scabriuscula lentis adminiculo conspicua obsiti. Ceterum cum priori convenit neque cum descriptionibus quadrare videtur, etsi *parvifloram* in Syn. Prodr. nostris stirpibus adnumerat Cl. Steudel. Vide Otth l. c. 370. n. 26. Willd. Enum. H. B. p. 472. et Ehrh. Beytr. 2. p. 143. sub *Cucubalo*.

992. Silene *rupestris* L. — S. caule dichotomo multifloro, floribus erectis, petalis emarginatis, calycibus obovatis, foliis lanceolatis. L. (Sp. 3. Gall. *Silène des rochers*.)

Hall. Helv. 917. *Saponaria* Enum. 379. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 261. Heg. 1. p. 306. Hag. Fl. Basil. 1. p. 404. Clairv. Man. 146. Wahlenb. Helv. 83. Mur. Bot. Val. 97. Roesch in Alpin. 2. p. 116. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 137. *Alsine alpina glabra* C. B. Prodr. 118. n. 3.

L. Sp. Pl. 602. Otth in Dec. Prodr. 1. pag. 375. n. 99. Willd. Sp. Pl. 2. p. 707. Poir. Enc. 7. p. 185. Dec. Fl. Fr. 4331. Vill. Delph. 3. p. 611.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 31. tab. 6. Fl. Dan. tab. 4. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 22. tab. 10. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 360. f. 3. (*bona*).

Ser. Schleich. Thom. exs.

β *maior*.

γ *pumila*, caule simplici subunifloro. Sturm l. c. tab. 10. f. 2.

Radix gracilis, parum ramosa. Caulis basi simplex, superne di- v. trichotomus, erectus, foliosus, teres, ramis erecto-patentibus, 3-4-uncialis, in var. β dodrantalis, in γ nanus, simplicissimus, 1-2-florus. Folia glauca, laevia, lanceolata, obtusa, uninervia. Flores parvi, albidi s. carnei, terminales et e dichotomia ramulorum nascentes, subpaniculati, *Gypsophilae repentis* haud dissimiles, pedunculis longiusculis, nudis, unifloris. Calyx obovatus s. obconicus, basi fere truncatus, subangulosus, 10-nervius, ore dilatatus, dentibus brevibus, ovato-obtusis. Petalorum limbus calycis longitudini aequalis, obovatus, late satisque profunde emarginatus, ad faucem duplici squamula oblongo-lanceolata coronatus. Capsula ex ovali cylindrica, 6-dentata, pedicellata. Semina perpauca, exigua, angulosa, hinc concava, minutissime punctata. (D. v.)

Hab. in Alpibus locis siccioribus, rupestribus. Hinc in valles alpinas *Haseliam*, *Uraniensem* usque ad pagum *Amsteg* descendit. Haud longe a *Basiléa*. Cl. Lachenal. In magno ducatu. Cl. Nees, Merian et Hagenbach. In Alpibus *Glaronensium* (Cl. Wahlenberg), *Valesiae* (rev. Murith), *Rhaetiae* (rev. Pol) etc. — Fl. Iulio. ♃. β infra *Sesto*, qua lacus *Verbanus* in *Ticinum* defluit, legi. Iam florebat incipiente Maio. ♃.

993. Silene *quadrifida* L. — S. petalis quadridentatis, calyce obconico, caule tenerrimo subdichotomo, foliis linearibus elongatis demum recurvis. (Sp. 4. Gall. *Silène quadrifide*.)

Hall. Helv. 918. *Saponaria* Enum. 380. n. 5. Wahlenb. Helv. 83. *S. quadridentata* Clairv. Man. 146. *Lychnis quadridentata* Sut. Fl. Helv. 1. p. 274. Heg. 1. p. 322. Mur. Bot. Val. 77.

L. Sp. Pl. 602. Otth in Dec. Prodr. 1. p. 373. n. 125. Vill. Delph. 3. p. 610. *S. quadridentata* Dec. Fl. Fr. 4332. *Lychnis quadridentata* L. Syst. Veget. 362. Willd. Sp. Pl. 2. p. 808. *Cucubalus quadrifidus* L. Sp. Pl. ed. 1. p. 414.

Jacq. Austr. 2. tab. 120. Seguier Veron. Suppl. 186. tab. 5. f. 1. (*bona*).

Schl. Thom. exs. *Silene quadridentata* Ser. exs.

Planta tota gracilis tamque delicata, ut, bene monente Cl. Wahlenberg, vix integra conservari possit. Caules debiles, filiformes, plerumque decumbentes, simpliciusculi v. subdichotomi, 3-4-unciales, remotiuscule foliosi, ramulis s. pedunculis erecto-patentibus, longiusculis, nudis v. uno alterove foliorum parvorum pari instructis, saepissime unifloris. Folia fere uncialia, una linea angustiora, succulenta, obsolete uninervia, viridia, linearia, obtusa, apicem versus dilatata, inferne sensim angustata, patentia, demum recurva, glabra laeviaque, basi docente Cl. Wahlenberg ciliata, quod tamen nequidem lentis adminiculo observare potui. Flores paulo maiores quam prioris, terminales, dissiti, albi, calyce obconico, basi subtruncato, viridi, ore dilatato, obsolete 5-nervio, dentibus lanceolatis. Petala tenera, alba, calyce duplo longiora, limbo sursum dilatato, superne dentibus s. crenis quatuor conspicuo, quarum laterales reliquis breviores sunt. Capsula subglobosa, pedicellata, calyce brevior. Styli terni, auctore optimo Villarsio quandoque quaterni. (D. v.)

Hab. locis humidiusculis rupestribus Alpium editiorum. In pagi *abbatiscellani* M. *Sentis Bötzler* versus et supra *Seealpsee*, copiosissime; in M. *Toggico Speer*, et M. *Oberlegi Glaronensium*. Cl. Wahlenberg. In vallibus alpinis *Chapuise* et *Gaster*; in M. *Taveyannaz* et *Prapioz*. Haller. In M. *La-*

varaz. Cl. Suter. In Alpibus supra *Carthusiam du Reposoir* Occidentem versus frequens. In summo M. *Generoso.* — Fl. Iulio et Augusto. Annua esse videtur. ♃ Linnaeus et Allion.

994. Silene *Saxifraga* L. — S. caulibus subunifloris, pedunculis longissimis, foliis glabris linearibus, calycibus clavatis, petalis bifidis. Dec. (Sp. 5. Gall. *Silène Saxifrage.*)

Sut. Fl. Helv. 1. p. 262. Heg. 1. p. 306. Mur. Bot. Val. 97. Clairv. Man. 146.

L. Sp. Pl. 602. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 708. Otth in Dec. Prodr. 1. p. 377. n. 115. Poir. Enc. 7. p. 186. Dec. Fl. Fr. 4333. Vill. Delph. 3. p. 611.

W. et K. Hung. 2. p. 177. tab. 163. Seguier Veron. 1. p. 431. tab. 6. f. 1. (*pro planta ramosiore optima*). I. B. Hist. 3. p. 338. f. 2? (*pessima*). Matth. 694. f. 4. (*mala*). Dalech. Hist. 1113. f. 1. Lob. Adv. 183. f. 1. (*mala*).

Schl. Thom. exs.

Radix gracilis, sed dura, nodosa, collo sursum ramosissima caespitosaque. Caules numerosi, suffruticosi, plerumque omnino simplices et uniflori, nonnunquam tamen inferne subdichotomi 2-3-florique, adscendentes v. erectiusculi, teretes, subscabri, inferne foliosi, superne longe nudi, 3-unciales, semipedales et ultra. Folia pallide virentia, patentia, lanceolato-linearia, acuta, basi angustata, semuncialia, vix unam lineam lata, margine scabriuscula, facie punctato-muricata: inferiora internodiis longiora. Pedunculi terminales, uniflori, elongati, omnino nudi v. unico pari foliorum brevissimorum subulatorumque instructi, glutinosi. Flores magni, pulchri, erecti, calyce pallente, viscoso, elongato, obconico s. clavato, basi truncato, decemnervio, inferne gracili, apice 5-fido, dentibus triangularibus, oris late subscariosis. Petala dorso ex viridi purpurascentia, facie alba, mature sese ab apice basin versus involventia, limbo calyce breviori, apice profunde bifido,

lobis obtusis, ad basin duobus gibbis instructo v. squamulis duabus coronato. Stamina pentadynamica, petalis breviora, apice reflexa, unguibus petalorum a basi apice tenus dilatatis etiam breviora. Germen stylis longius, subcylindricum. Capsula lutea, nitida, breviter ovata, sexvalvis, longe pedicellata. (D. v.)

Hab. inter saxa in Helvetia transalpina, ubi primus Cl. Schleicher invenit. Ego in M. *Generoso* atque prope *Luganum* ad pedem M. *Salvatoris* legi. Inter vicum *Simpeln* et diversorium *Gundo* secus *Gabium* in consortio *Serratulae discoloris*. Rev. Murith. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

995. Silene *acaulis* L. — S. caespitosa, subacaulis, depressa, foliis linearibus patentibus, floribus solitariis, calycibus ovatis, petalis emarginatis coronatis. (Sp. 6. Gall. *Silène sans tige.*)

Hall. Helv. 919. Enum. 375. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 262. Heg. 1. p. 306. Clairv. Man. 146. Wahlenb. Helv. 84. Mur. Bot. Val. 97. Roesch in Alpin. 2. pag. 116. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 138. It. 6. p. 459. *Flore albo* It. 2 et 5. p. 425.

L. Sp. Pl. 603. Willd. Sp. Pl. 1. p. 709. Otth in Dec. Prodr. 1. p. 367. n. 1. Poir. Enc. 7. p. 186. Dec. Fl. Fr. 4334. Smith Brit. 472. Vill. Delph. 3. p. 612.

Engl. Bot. 16. tab. 1081. Fl. Dan. tab. 21. All. Pedem. 1583. tab. 79. f. 1. Pon. Bald. in Clus. Hist. 2. pag. 351. f. 1. (*bona*).

β *exscapa*, acaulis, floribus minoribus exscapis. All. Pedem. 1584. tab. 79. f. 2. — Ser. exs.

γ *elongata*, caulescens, floribus duplo maioribus longe pedunculatis.

Bellard. Act. Taurin. 5. p. 229. *S. norvegica?* Pers. Syn. 1. p. 500.

Schl. Thom. exs.

Radix longe descendens, dura, superne ramosa, densissimos caespites rosuliformes late spargens. Folia radicalia congesta, in rosulis singulis parum numerosa, lanceolato-linearia, glabra, marginibus tamen plus minus subciliata, acuta, pulchre virentia, nitida.

Cauliculi in planta vulgari vix unciales, glabri, erecti, obsolete tetragoni, nudi v. saepius inferne unico foliorum pari instructi, simplicissimi, pedunculo semunciali v. paulo longiore, unifloro terminati. Flores erecti, grandiusculi, amoenissimi, saturate rosei, calyce purpurascente, campanulato, oblongo, subanguloso, 10-nervio, fere usque ad tertiam partem 5-fido, segmentis latis, triangularibus, obtusiusculis. Petala patentissima, calyce breviora, obovata, profunde emarginata, squamulis brevibus, extrorsum reflexis. Stamina pentadynamica, subexserta, antheris albidis. Capsula calyce duplo longior, cylindrica, longius pedicellata. — Var. γ differt foliis magis sparsis, surculis uncialibus et altioribus, foliosis, pedunculo sescunciali terminatis floribusque fere duplo maioribus. (D. v.)

Hab. in Alpibus editioribus, locis gramineis frequens. Fl. albo in M. *Ioch*, *Gemmi*, *Prapioz*. HALLER. *Auf dem todten Alp*, in M. *Scesa-plana*. Amiciss. ROESCH. β in summis Alpium cacuminibus. γ in Alpibus *valesiacis*. PH. THOMAS. Ad lacum *Mackmar* supra *Saas*. Amiciss. GAY. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

996. SILENE *Armeria* L. — S. paniculis dichotomis fastigiatis multifloris, petalorum squamis acutis, foliis superioribus cordatis glaberrimis. (Sp. 7. Gall. *Silène Arméria*.)

Hall. Helv. 916. Enum. 374. n. 3. Sut. Fl. Helv. 1. p. 261. Heg. 1. p. 305. Clairv. Man. 146. Mur. Bot. Val. 97. Roesch in Alpin. 2. p. 116. *Lychnis viscosa purpurea* etc. C. B. Pin. 205. n. 6.

L. Sp. Pl. 601. Willd. Sp. Pl. 1. p. 705. Otth in Dec. Prodr. 1. p. 383. n. 198. Poir. Enc. 7. p. 182. Smith Brit. 471. Dec. Fl. Fr. 4338. Vill. Delph. 3. p. 609.

Engl. Bot. 20. tab. 1398. Fl. Dan. tab. 559. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 21. tab. 4. Tabern. Kräuterb. 680. fig. 1. Clus. Hist. 1. p. 258. f. 1. (*bona*). Dod. Pempt. 176. f. 4. (*eadem*). Dalech. Hist. 1235. f. 2.

Schl. Thom. exs.

Radix tenuis brevisque. **Caulis** superne ramosus, laevis, teres, infra nodos valde viscosus, erectus, foliosus, pedalis, cubitalis et supra. **Folia** pruinoso-glaucescentia, amplexicaulia, ovato-lanceolata, obtusiuscula, glaberrima, uninervia, venosa: superiora cordata. **Flores** laete purpurei, in ramis erectiusculis cauleque terminales, subfasciculati; numerosi, pedunculis di- et trichotomis; brevibus, basi foliolosis. **Calyx** coloratus, oblongus, clavato-cylindricus, inferne gracilis, 5-costatus, 10-nervius, dentibus brevissimis, latiusculis, rotundatis, margine late scarioso-pellucidis v. sphacelatis. **Petala** limbo patente, obovato, calyce duplo breviori, plerumque late emarginato, rarius integro, ad faucem squamulis duabus erectis, longis, lanceolato-linearibus, acutis coronato, unguibus 3-nerviis, superne sensim dilatatis. **Capsula** longe pedicellata, ex tereti elliptica, costata, sexvalvis. **Semina** subrotunda, cordata, brevissime cylindrica, striata circulisque concentricis notata. (D. v.)

Hab. locis arenosis sterilibusque et ad muros in regionibus calidis. In *Valesia*. C. B. Circa *Brieg*, *Branson* et *Fouly*; etiam prope *Roche* trans *l'Eau-froide*, sed parcius. In transalpinis, ut *Chiavennae*. Haller. Circa *Castione* in valle *Tellina*. Rev. Pol. Prope *Visp*. Rev. Murith. *Vivisci*. Cl. Tardent. Ad pontem prope *Crevola*. — Fl. Iulio. ⊙.

** *Calyces villosi.*

997. Silene *nutans* L. — S. floribus paniculatis secundis cernuis: petalis linearibus bipartitis, calycibus elliptico-cylindricis, foliis lanceolatis. (Sp. 8. Gall. *Silène penchée*.)

Hall. Helv. 915. Enum. 374. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 260. Heg. 1. p. 305. Hag. Fl. Basil. 1. p. 403. Clairv. Man. 146. Wahlenb. Helv. 83. Mur. Bot. Val. 97. *Lychnis montana viscosa* etc. C. B. Basil. 60.

L. Sp. Pl. 956. Willd. Sp. Pl. 2. p. 697. Otth in Dec. Prodr. 1. p. 377. n. 123. Poir. Enc. 7. p. 164. Dec. Fl. Fr. 4343. Smith Brit. 466. Vill. Delph. 3. p. 606.

Engl. Bot. 7. tab. 465. Fl. Dan. tab. 242. Schkuhr Handb. tab. 122. — I. B. Hist. 3. p. 2. pag. 351. f. 1. Dalech. Hist. 683. f. 1.

Radix nodosa, transversa, multiceps. **Folia** radicalia numerosa, erecta, lanceolata v. spathulata, saepius apiculata, acutiuscula, inferne angustata, breviter petiolata: caulina sessilia, lineari-lanceolata, multo minora, internodiis longe breviora: omnia pilis albis brevissimis dense pubescentia. **Caules** pedales, erecti, pubescentes, scabriusculi, teretes, simplices, superne affatim viscosi, paniculati nutantesque. **Pedunculi** laterales, dissiti, compositi, opposito-secundi, demum patentes. **Flores** cernui, grandiusculi, sordide albi, **calyce** vix semunciali, viridi v. purpurascente, tubuloso, medium versus crassiori, 10-costato sulcatoque, pubescente, dentibus brevibus, triangularibus marcescentibusque. **Petalorum** limbus calyce brevior, patens, sese involvens, fere usque ad faucem bipartitus, laciniis lanceolatis, acutis coronatus, unguibus calycem superantibus. **Capsula** parva, pedicellata, oblonga, tubulosa, ad medium modice incrassata. **Semina** reniformia, muricato-corrugata. (D. v.)

Hab. ad veteres muros, secus vias et in rupibus tum planitiei, tum montium Alpiumque frequentissima. — Fl. Maio et Iun. ♃.

998. Silene *insubrica* N. — S. floribus paniculatis erectiusculis, petalis semibifidis, calyce tubuloso demum inflato, foliis caulinis subtrinerviis. (Sp. 9. Gall. *Silène pyramidale.*)

S. livida Schl. exs. catal. 1815 et 1821. (An Willd. En. H. B. 474?) Clus. Hist. 1. p. 291. f. 1? (*Habitum et flores non male exprimit*).

Planta priori affinis differt **statura** triplo altiori, **caule** erecto, fere stricto, neque ut de sua *livida* praedicat Cl. Willdenovius flexuoso-infracto, superne valde viscoso et villosiusculo, **foliis** radicalibus aggregatis, late obovatis, petiolis praelongis lanuginosis

instructis, caulinis lineari-lanceolatis, latiusculis, venosis, e basi trinerviis, nervis lateralibus medio multo minus exstantibus, panicula ampla, subpyramidali, ramis elongatis, compositis, erecto-patentibus, demum divaricatis, subtrichotomis, 3- et multifloris, floribus horizontalibus v. saepius erectis, marcescentibus tamen cernuis, calycibus fasciatis, demum valde inflatis, petalis limbo semibifido, laciniis latiusculis, obtusis, divergentibus, dorso lividis, facie albis, squama semibifida lineari ad basin coronatis, stylis praelongis, capsula magna, rotundata, valde ventricosa, calycem erectum vix superante. Semina reniformia, utrinque concava, margine prominulo muricato, ceterum vix rugosa. (D. s.)

Hab. in Helvetia *insubrica* in M. *Generoso* et *San Giorgio*. Cl. SCHLEICHER. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

OBS. Primum nomine *S. viscosae* Schrad. postea autem *lividae* Willd. misit SCHLEICHERUS, qui in novissimo catalogo rursus et *viscosam* et *lividam* habet. Verum *S. viscosa* a nostra certe longe differt.

999. SILENE *noctiflora* L. — S. caule dichotomo, calycibus venosis longe dentatis 10-angularibus demum ventricosis, petalis semibifidis. (Sp. 10. Gall. *Silène de nuit.*)

Hall. Helv. 911. Enum. 373. n. 1. (excl. syn. plerisque) Sut. Fl. Helv. 1. p. 261. Heg. 1. p. 305. Hag. Fl. Basil. 1. p. 403. Clairv. Man. 146. Mur. Bot. Val. 97. *Lychnis latifolia, calyculis turgidis striatis* C. B. Basil. 60.

L. Sp. Pl. 599. Willd. Sp. Pl. 1. p. 701. Otth in Dec. Prodr. 1. p. 379. n. 147. Poir. Enc. 7. p. 174. Dec. Fl. Fr. 4347. Smith Brit. 470. Vill. Delph. 3. p. 608.

Engl. Bot. 5. tab. 291. Lam. Illustr. tab. 377. f. 2. Schkuhr Handb. tab. 122. (*fructus*). — Moris. s. 20. tab. 20. f. 12. Camerar. Hort. 109. tab. 34. Tab. Kräuterb. 675. n. 4. Clus. Hist. 1. p. 288. f. 2. I. B. Hist. 3. p. 349. f. 4.

Schl. Thom. exs.

Radix parva, gracilis. Caulis crassus, teres,

dense pubescens, superne di- aut trichotomus, foliosus, pedalis et cubitalis, ramis patentibus. Folia ovato-lanceolata, mollia, utrinque villosa, saturate virentia, triuncialia, 9-10 lineas lata: superiora lanceolata, peracuta: infima obovata. Flores numerosi, erecti, noctu expansi, odori, pedunculis crassiusculis, unifloris, terminalibus et in dichotomia ramorum provenientibus. Calyx per florescentiam tubulosus fereque cylindricus, deinde ellipticus, demum turgidus et valde ventricosus, basi truncatus, pallidus, costis villosiusculis, saturate viridibus venisque eiusdem coloris oblique transversis remotis pictus, dentibus erectis, linearibus, acutis, 4-5 lineas longis. Petala dentibus calycinis longiora, dorso luteola, facie carnea, semibifida, squamis obtusis denticulatis coronata. Capsula ovata, turgida, calycis fere longitudine, apice sexfariam dehiscens, seminibus nigris, reniformibus, margine elevatis, rugis circinnatis, submuricatis. (D. s.)

Hab. in arvis arenosis infrequens. *Basileae* in arvis circa *Hüningen* (C. B.) et versus *Johanser Thor* (*beym Leisbühel*). Prope *Haltingen*, *Olsberg* etc. Cl. Hagenbach. *Tiguri?* Muraltus. *Octoduri* et prope *Bex.* Rev. Murith. *A Burtigny.* — Fl. Iunio-Septembri. ☉.

1000. Silene *vallesia* L. — S. caespitosa, caulibus procumbentibus simpliciusculis 1-3-floris, foliis lanceolatis viscidis, calycibus clavato-tubulosis elongatis, petalis bifidis. (Sp. 11. Gall. *Silène du Valais.*)

Hall. Helv. 910. Emend. 3. n. 194. Sut. Fl. Helv. 1. p. 262. Heg. 1. p. 306. Clairv. Man. 146. Mur. Bot. Val. 97.

L. Sp. Pl. 603. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 708. Otth in Dec. Prodr. 1. p. 381. n. 163. Poir. Enc. 7. p. 186. Dec. Fl. Fr. 4349. Vill. Delph. 3. p. 612. (excl. syn. I. B.) All. Pedem. 1574. Bert. Amoen. Ital. 365. *S. valesiaca* Willd. Enum. H. B. 479.

All. l. c. tab. 23. f. 2. (*caule nimis ramoso plurifloro*).

Schl. Thom. Ser. exs.

Radix valida, lignosa, superne ramosa. Caules fere trientales, plerumque procumbentes, saepe infracti, simplices, aequaliter foliosi, subquadranguli, ut tota planta viscosi et pilis glandulosis dense pubescentes. Folia subpulposa, sordide virentia et quasi tomentosa, angusta, lineari-lanceolata, acuta, internodiis longiora: infima superne paulum dilatata, in longum petiolum angustata: cetera sessilia, superne sensim attenuata. Pedunculi 1-3-unciales, uniflori, terminales et axillares, nudi. Flores speciosi, erecti, calyce unciali et ultra, decemcostato, pallido, costis purpurascentibus venulisque transversis picto, primum tubuloso sensimque superne incrassato, demum infra apicem valde turgido, dentibus brevibus, latiusculis, obtusis. Petala obovata, breviter sed distinctissime bifida, limbo calyce multo breviore, dorso sanguineo venisque rubris insignito, facie dilute roseo, ad faucem squama biloba, obtusa denticulataque coronato. Capsula longissime pedicellata. (D. s.)

Hab. locis elatis sterilibusque Alpium, rarissima. In M. *Pennino*. Haller. (Ibi nuper non amplius observata). Infra M. *Sylvium*, *à une lieue du Breuil, près d'une chapelle à main gauche*. Inter *Courmayeur* et *l'Allée-blanche*. Rev. Murith. — Fl. Iulio. ♃.

1001. Silene *gallica* L. — S. hirsuta, floribus spicato-racemosis secundis, petalis integriusculis denticulatisve, calycibus hispidis, fructibus erectis. (Sp. 12. Gall. *Silène de France*.)

Hall. Helv. 914. Sut. Fl. Helv. 1. p. 260. Heg. 1. p. 304. Clairv. Man. 146.

L. Sp. Pl. 595. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 693. Otth in Dec. Prodr. 1. p. 371. n. 47. Poir. Enc. 7. p. 159. Dec. Fl. Fr. 4352. All. Pedem. n. 1567.

Dillen. H. Elth. 419. tab. 310. f. 309. Vaill. Paris. tab. 16. fig. 12.

Ser. Thom. Schleich. exs.

Radix annua. Caulis pedalis, ramosus, obso-

lete quadrangulus v. subcompressus, ut tota planta pilis longiusculis, albis, patentibus, articulatis hirsutus. Folia oblonga, subspathulata, apice rotundato-apiculata acutiusculaque: infima in petiolum brevem angustata, saepius obtusa: floralia parva, lanceolato-linearia. Flores solitarii, axillares et terminales, parvi, pedunculis brevibus, erectis insidentes. Calyx hispidus, 4–5 lineas longus, tubulosus, per maturationem modice inflatus, costis decem viridibus exstantibusque instructus, venosus, basi truncatus, dentibus longiusculis, e basi latiore linearibus, acutis. Petalorum limbus parvus, obovatus, unicolor, immaculatus, amoene rubens, integer, saepe tamen tridentatus vel auctore Cl. ALLIONI quandoque leviter emarginatus, ad faucem squama subbipartita, laciniis lanceolatis, acutiusculis coronatus. Capsula superne 6-valvis, ovata, breviter pedicellata. (D. s.)

Hab. in arvis arenosis, rarissima. *Mendrisii.* Cl. LA CHENAL. In agris pagi *abbatiscellani* circa *Walzenhausen* et *Oberegg*; etiam prope *Enkersried* haud procul ab urbe *St. Gallen* satis frequens. Cl. CUSTOR. Supra *Viviscum.* Cl. PH. BRIDEL. In agris *Rüggisberg*. Cl. TRAXEL. — Fl. Iunio et Iulio. ☉.

G. 283. STELLARIA L. gen. 568. Juss. 301. Gaertn. tab. 130. *Alsines* sp. Haller.

Cal. 5-phyllus, patens. Petala bipartita, rarius bifida. Caps. 1-locularis, polysperma, valvis 6 demum liberis apice dehiscens.

OBS. De nonnullis speciebus nondum inter botanicos convenit, utrum ad hoc genus aut ad *Cerastium* pertineant. Capsula autem optime suadente Cl. CANDOLLIO (Fl. Fr. Suppl. p. 615. sub *Stellaria dubia*), bonum characterem praebet, quo omnia solvas dubia, in *Stellaria* sexvalvis et demum 6-fariam dehiscens, in *Cerastio* autem tubulosa, apice argute dentato (dentium numero stylorum duplicato) neque in valvulas distinctas dehiscens.

1002. STELLARIA *nemorum* L. — St. foliis inferioribus cordatis petiolatis: superioribus ovato-acutis sessilibus, panicula dichotoma, petalis calyce duplo longioribus, floribus 3-gynis. (Sp. 1. Gall. *Stellaire des forêts.*)

Myosotis Hall. Helv. 886. Sut. Fl. Helv. 1. p. 262. Heg. 1. p. 307. Hag. Fl. Basil. 1. p. 405. Clairv. Man. 148. Wahlenb. Helv. 84. Mur. Bot. Val. 99. *Alsine altissima nemorum* (non C. B.) I. I. Scheuchz.. Alp. It. 2. p. 130. *St. dichotoma* (non L.) Sut. l. c. p. 263. Heg. l. c. 307.

L. Sp. Pl. 603. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 710. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 396. n. 1. Poir. Enc. 7. p. 415. Dec. Fl. Fr. 4435. Smith Brit. 473. Vill. Delph. 3. p. 617. Bert. Amoen. Ital. 365.

Engl. Bot. 2. tab. 92. Fl. Dan. tab. 271. Col. Ecphr. 289. tab. 290. Moris. s. 5. tab. 23. f. 2.

„β *latifolia* Pers.*), foliis ovatis inferioribus subcordatis, calyce glabro. Hall. Helv. 886 β? Cf. Emend. 1. n. 83. et 4. n. 31. *St. dichotoma* quorumdam, non L." Hag. l. c.

Radix repens, gracilis, longa. Caules crassi, debiles fragilesque, foliosi, teretes, superne dichotomi, pilis brevibus articulatis hirsuti, fistulosi, pedales et cubitales. Folia minus quam caulis hirsuta, mollia, dilute virentia, ovato-acuminata, basi cordato-emarginata, satis magna: inferiora maiora, petiolis crassis longiusculis insidentia: superiora sessilia. Panicula terminalis, dichotoma, multiflora, ramis longis patentibus bis vel ter trifidis. Pedunculus solitarius, uniflorus, ad quamvis paniculae divisionem intermedius. Flores magni, erecti, albi, pedunculis unifloris, inaequalibus, subpilosis, basi foliolosis, fructiferis refractis. Calycis phylla ovato-lanceolata, subtrinervia, obsolete venulosa, marginibus albomembranacea. Petala calyce duplo longiora, bipartita, segmentis divergentibus, oblongis, angustis, obtusis. Capsula calycem fere aequans, ovata, sexvalvis. (D. v.)

Hab. in sylvis opacis montanis et subalpinis. Supra *Kersen* ad *Dubim*; in M. *Combanivas*, *Lioson*, *Gotthardo* etc. Haller. In *Valesia au Létros*. Rev. Murith. In M. *Iura* haud infre-

---

*) *St. latifoliam* Pers. Syn. 1. p. 501. revera potius ad nostram speciem, quam ad *St. mediam*, quacum eam nuper consociavit Cl. Sprengel, pertinere videtur.

quens, v. gr. in M. *Dolaz* et *Montendre.* „β locis humidioribus." Cl. Hagenbach. — Fl. Iunio – Augusto. ♃.

1003. Stellaria *pentagyna* N. — St. foliis cordatis sessilibus: imis petiolatis, pedunculis axillaribus solitariis, petalis calyce paulo longioribus, floribus pentagynis. (Sp. 2. Gall. *Stellaire à cinq styles.*)

Alsine Hall. Helv. 885. Enum. 386. n. 4. *St. aquatica* Clairv. Man. 148. *Cerastium aquaticum* Sut. Fl. Helv. 1. p. 277. Heg. 1. p. 325. Hag. Fl. Basil. 1. p. 425. Wahlenb. Helv. 92. Mur. Bot. Val. 60. *Alsine altissima nemorum* C. B. Basil. 13. *Alsine maior* I. B. Hist. 3. p. 362. (*cum icone aliena*).

St. aquatica (non Poll.) Vill. Delph. 3. pag. 617. Pers. Syn. 1. p. 500. *Cerastium aquaticum* L. Sp. Pl. 629. Willd. Sp. Pl. 2. p. 816. Lam. Enc. 2. p. 681. Dec. Fl. Fr. 4406. Smith Brit. 501. *Larbrea aquatica* (non St-Hilaire) Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 395. *Myosanthus aquaticus* Desv. Plant. Andeg. 148.

C. aquaticum Engl. Bot. 8. tab. 538. Schkuhr Handb. tab. 123. (*fructus*). Tabern. Kräuterb. 1086. f. 2. Dod. Pempt. 29. f. 1. Dalech. Hist. 1232. f. 2. (*eadem*).

Priori nimium affinis, ut genere disiungi possit, etsi quodam modo fructu cum *Cerastio* convenit. A *St. nemorum* differt pedunculis in caule superne furcato vel breviter dichotomo solitariis, axillaribus, longiusculis, ebracteatis, villosis, perinde demum refractis, petalis calyce non multo longioribus, stylis iam observante I. Bauhino semper quinis, capsula globosa, calyce breviori, superne 5-6-fariam dehiscente, dentibus nempe profundis, triangularibus, Schkuhrio bene monente saepe bifidis. Semina reniformia, scabra. Glandulam ad cuiusvis petalorum unguis basin observavit Cl. Desvaux. (D. v.)

Hab. ad sepes in locis aquaticis, secus fossas, etc. praecipue planitiei. *Aux Grangettes* ad caput lacus *Lemani.* Haller. *Au Guerset* prope *Octodurum.* Rev. Murith. Circa *Chéserex*, *Grens*, *Duilliers* et alibi in agro *nevidunensi* etc. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1004. Stellaria *media* Vill. — St. foliis ovatis, caulibus procumbentibus alterne unifariam pilosis, floribus subpentandris. (Sp. 3. Gall. *Stellaire Morgeline.*)

Hall. Helv. 880. Enum. 385. n. 5. Wahlenb. Helv. 84. Clairv. Man. 148. *Alsine media* Sut. Fl. Helv. 1. p. 182. Heg. 1. p. 218. Hag. Fl. Basil. 1. p. 291. C. B. Basil. 73.

Vill. Delph. 3. p. 215. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 396. n. 11. Smith Brit. 473. *Alsine media* L. Sp. Pl. 389. Willd. Sp. Pl. 1. pag. 1511. Poir. Enc. 4. pag. 310. Dec. Fl. Fr. 4383.

Engl. Bot. 3. tab. 537. *Als. media* Fl. Dan. tab. 438. (*decandra*) et 525. (*pentandra*). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 1. tab. 5. Schkuhr Handb. tab. 85. — Matth. 782. f. 1. Tab. Kräuterb. 1086. f. 1. (*eadem*). Dod. Pempt. 29. f. 2. I. B. Hist. 3. p. 363.

β apetala. *St. alsinoides* Schl. cat. 1815 et 1821.

Radix gracilis. Caules diffusi, procumbentes v. adscendentes, glaberrimi, sed linea pilosa longitudinali in quovis internodio alterna notati. Folia ovato-lanceolata, acuta, pallide virentia, succulenta, petiolata, glabra, petiolis tamen ciliatis. Flores dichotomo-paniculati, parvi, albi, pedunculis lateralibus, pilosis, longiusculis, unifloris, erectis, demum refractis. Calyx phyllis patentissimis, acutis, pilosis, margine scarioso-albis. Petala alba, calyce minora eique adpressa, bipartita. Stamina 5, rarius plura, usque ad 10, basi glandulosa, antheris miniatis v. fuscis, nonnunquam luteolis. Styli 3. Capsula elliptica, valvulis senis dehiscens, seminibus reniformibus, ruguloso-muricatis. (D. v.)

Hab. locis ruderatis cultisque, vulgatissima. *β* in hortis et ad muros hinc inde. — Fl. toto fere anno. ⊙.

Obs. Petala quandoque omnino deficiunt. *St. alsinoides* Schl. neutiquam differre videtur.

1005. Stellaria *Holostea* L. — St. caule stricto, foliis lanceolatis margine scabris, petalis bilobis calyce enervi triplo longioribus. (Sp. 4. Gall. *Stellaire Holostée.*)

Hall. Helv. 884. Enum. 386. n. 3. Sut. Fl. Helv. 1. p. 263. Heg. 1. p. 307. Hag. Fl. Basil. 1. p. 406. Clairv. Man. 148. Wahlenb. Helv. 84. *Caryophyllus arvensis glaber flore maiore* C. B. Basil. 61.

L. Sp. Pl. 603. Willd. Sp. Pl. 2. p. 711. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 397. n. 20. Poir. Enc. 7. p. 417. Dec. Fl. Fr. 4437. Smith Brit. 474. Vill. Delph. 3. p. 618.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 19. tab. 6. Engl. Bot. 8. tab. 511. Fl. Dan. tab. 698. Lam. Illustr. tab. 378. Schkuhr Handb. t. 122. — Fuchs Hist. 136. Matth. 708. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 542. fig. 1. (*eadem*). Dod. Pempt. 563. I. B. Hist. 3. p. 361. f. 2.

Schl. Thom. exs.

Radix valde repens. Caules pedales et ultra, fragiles, demum erecti strictique, tetragoni, superne scabri. Folia glaucescentia, exsucca, sessilia, lanceolata sensimque acuminata, uninervia, margine serrulato scabra: inferiora internodiis longiora. Panicula foliosa, pedunculis alternis oppositisque, axillaribus, unifloris, demum elongatis, exasperatis. Flores speciosi, magni, albi, calyce phyllis ellipticis, concavis, omnino enervibus, acutiusculis, margine laevi, anguste membranaceo. Petala calyce multo maiora, paulo ultra medium biloba, lobis subparallelis obtusatis. Stamina basi glandulosa, petalis breviora. Capsula globosa, valvulis senis demum distinctis. Semina reniformia, muricata, rugis circularibus notata. (D. v.)

Hab. in arvis, ad sepes et in dumetis, in Helvetia infrequens. *Genevae.* I. E. *Bex* [illegible] *Kirchenort* et in nemore retro *Neuen-*[illegible]. C. E. [illegible] *St.-Louis.* Haller — [illegible] C. [illegible] In [illegible] Helvetiae externis, passim. Cl. W[illegible]. — Fl. Mai. ♃

Obs. Hanc plantam in arvis [illegible] frequentem observavi.

+ 1006. Stellaria [illegible] Dec. — St. foliis lanceolatis laevibus, pedunculis [illegible], petalis emarginatis calyce [illegible]. [illegible] *Stellaire à longs pédoncules.*)

Hall. Helv. 883. Emend. 6. n. 433. Clairv. Man. 148. *Cerastium manticum* Sut. Fl. Helv. 1. p. 278. Heg. 1. p. 325. Roesch in Alp. p. 117.

Dec. Fl. Fr. 4436. Poir. Enc. 7. p. 418. *Cerastium manticum* L. Sp. Pl. 629. Willd. Sp. Pl. 2. p. 818. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 417. n. 28. Lam. Enc. 1. p. 681.

C. manticum W. et K. rar. Hung. 1. p. 99. tab. 96. Seguier Veron. 3. p. 174. n. 8. tab. 4. f. 2.

C. manticum Schl. Thom. exs.

Habitus multis notis tam arcte cum priori convenit, ut multo melius huic generi adnumeretur: neque obstat numerus stylorum; nam non solum 5, sed etiam 3 et 4 saepe occurrunt, ut Cl. LAMARCK et CANDOLLIUS observaverunt. Idcirco optime celeberr. CANDOLLIUS praeeunte summo HALLERO eam ad *Stellarias* amandavit. Radix gracilis, annua. Caulis erectus, strictus v. flexuosus, erectiusculus, teres, gracilis, laevissimus, ramosus, superne plerumque trifidus v. trichotomus. Folia internodiis vulgo breviora, erectiuscula, lanceolata, minus quam prioris acuminata angustioraque, obsolete uninervia, margine laevissima: suprema et floralia bracteiformia, brevissima, ora saepe membranaceo-albida. Pedunculi terminales, laevissimi, praelongi, uniflori, plerumque ternati, in dichotomia caulis solitarii. Flores minores quam prioris, albi, phyllis lanceolatis, subnervosis, acutis, margine late membranaceis. Petala calyce duplo longiora, late elliptica, mihi ut Cl. LAMARCKIO breviter emarginata neque ut HALLERO profundissime bifida. Capsula subrotunda, calyce paulo maior, primum certe apice 6-8- vel 10-dentata, absque suturis: utrum vero in 6 valvulas matura dissiliat, ignoro. (D. v.)

Hab. in pratis humidiusculis et inter segetes *Insubriae*. Ex itinere rhaetico Cl. DICK retulit. HALLER. Eam nonnisi ad pedem M. *Apennini*, circa *Novi* inveni. Cl. SCHLEICHER et amiciss. THOMAS specimina, puto, culta miserunt. Plantam

circa *Veronam* lectam, pedunculis omnium longissimis et floribus paulo minoribus conspicuam mecum benigne communicavit Cl. STEFANO MORICAND. — Fl. Maio. ⊙.

1007. STELLARIA *glauca* With. — St. glauca, caule erectiusculo, foliis lineari-lanceolatis laevissimis, pedunculis erectis, petalis calyce trinervi duplo longioribus. (Sp. 6. Gall. *Stellaire glauque.*)

Hag. Fl. Basil. 1. pag. 406. (excl. ut puto syn. Hall.). Clairv. Man. 148?

With. Bot. Arr. 420. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 397. n. 25. Smith Brit. 475. Dec. Fl. Fr. 4438. *St. palustris* Retz Prodr. Ed. 2. n. 548. Poir. Enc. 7. p. 418. Willd. Sp. Pl. 2. p. 712. *St. graminea* β L. Sp. Pl. 604.

Engl. Bot. 12. tab. 825.

Habitu ad priorem, characteribus ad sequentem speciem accedit, ut huius varietates β et γ cautius a nostra distinguendae sint; nam apud nos multi eas pro *St. glauca* sumpserunt. — Herba tota valde glauca, neque in herbariis colorem caesium facile deponens. Caulis pedalis, rarius altior, acute tetraqueter, rigidus et fragilis, plerumque parum ramosus. Folia lineari-lanceolata, sensim acuminata, margine laevissima, acutiuscula. Panicula ut plurimum lateralis, sed culmi elongationem foliosam longe superans, pauciflora parumque diffusa, pedunculis erectis, subinde omnino solitariis, rarius in paniculam multifloram expansamque dispositis. Bracteae breves, latiusculae, margine scarioso. Flores albi, speciosi, maiores quam in ulla sequentis varietate. Phylla lineari-lanceolata, acutissima, tres lineas longa, bipartita, calyce duplo longiora. (D. s.)

Hab. ad fossas in solo pinguiori vel argillaceo rarissima, nec apud nos nisi in pago *basileensi* rite observata. „In M. *Muteto*. In pascuis prope *Langenbruck*." Fl. Basil. l. c. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

Obs. Plantam hanc in Helvetia proventam nondum vidi, neque habent nostri phytopolae. Eam itaque ex Cl. HAGENBACHII auctoritate inter cives nostras admittens descriptionem ad specimina germanica gallicaque confeci.

1008. Stellaria *graminea* L. — St. (caulibus procumbentibus) foliis lineari-lanceolatis laevibus, panicula terminali divaricata, calyce trinervi petalis (bipartitis) subaequali. Sm. (Sp. 7. Gall. *Stellaire graminée.*)

Hall. Helv. 882 *α*. Enum. 385. n. 2 *α*. Hag. Fl. Basil. 1. p. 407. Clairv. Man. 148. Wahlenb. Helv. 84. Mur. Bot. Val. 99. *St. arvensis* Sut. Fl. Helv. 1. p. 263. Heg. 1. p. 308. *Caryophyllus arvensis glaber flore minore* C. B. Basil. 61.

Ser. in Dec. Prodr. 1. pag. 397. n. 23. Willd. Sp. Pl. 2. p. 711. L. Sp. Pl. 604 *α*. Poir. Enc. 7. p. 417. Dec. Fl. Fr. 4439. Smith Brit. 475. Vill. Delph. 3. p. 619.

Engl. Bot. 12. tab. 803. Lob. Ic. 46. fig. 1. Dod. Pempt. 563. (*bene*).

β intermedia, panicula terminali erectiuscula, floribus maioribus.

Hall. l. c. *β*. *St. palustris* Sut. Fl. Helv. 1. p. 263? Heg. 1. p. 308? Wahlenb. Helv. 84? Mur. Bot. Val. 99?

St. palustris Hoff. Germ. Ed. 1. p. 152. Willd. Sp. Pl. 2. p. 712.

I. B. Hist. 3. p. 361. Dalech. Hist. 422. f. 1.

γ glaucescens, foliis glaucis, panicula flaccida.

Radix repens, gracilis. Caules debiles, vix sese erigentes, quadranguli, laevissimi, crassiusculi, ramosi, foliosi, pedales, cubitales et ultra. Folia exsucca, pallide virentia, lineari-lanceolata, basi angustata, uncialia, 2-3 lineas lata, laevia nec nisi superne ad marginem obscurius exasperata, nervo dorsali valido, exstante. Panicula terminalis, magna, longa, nudiuscula, ramis elongatis, divisis, dichotomis, divaricatis, laevibus gracilibusque; bracteae ad basin ramorum pedunculorumque parvae, breves, lanceolatae, scariosae. Pedunculi laeviusculi, unciales et ultra, uniflori, quandoque etiam medium versus bracteolati. Flores parvi, albi, numerosi, remoti. Calycis phylla petalis plerumque paulo bre-

viora vel eis aequalia, laevia, lanceolata, acuta, trinervia, margine angusto scarioso instructa, nervis lateralibus infra apicem confluentibus. Petala contigua, bipartita, laciniis obtusis, divergentibus. Antherae rubrae. Capsula oblonga, elliptica, calycem modice ampliatum paulum superans, apice sexfariam dehiscens, valvulis senis demum distinctis. Semina orbiculata, rugulosa.. Occurrit etiam rarius petalis calyce duplo longioribus. (D. v.)

β. Caules vix pedales, inferne longe procumbentes, crassiores. Folia lineari-lanceolata, basi neutiquam angustata, crassiuscula, pulposa, pallida, ad carinam plicata, margine laevissima, subglaucescentia. Panicula longe minor quam in planta *α*, erectiuscula, saepe simplex, neque tamen raro bis terve dichotoma, ramis pedunculisque crassiusculis, brevioribus, erectis vel vix erecto-patentibus. Flores duplo fere maiores, petalis saepe calycem multo superantibus. Herba valde caespitosa, floribus paniculatis terminalibus a *St. glauca* With. Dec. differt. (D. v.)

γ *St. glaucae* adhuc similior, petalis nempe calycem duplo superantibus et foliis omnino glaucis, succulentis et distinctius venosis. Verum caulibus decumbentibus, minus rigidis, panicula omnino terminali, patula et floribus duplo minoribus, denique toto habitu a veriore *glauca* differt. (D. s.)

Hab. in pratis sylvisque frequens. Petalis calyce duplo longioribus: prope *Longirod* in vallecula *Prévon d'Avaux*. — *β* in arvis supra *Aubonne* etiam *aux Baulaz* supra *Gimel* legi. *A la tourbière* de *Jongny* supra *Viviscum*. Cl. Reynier. — *γ* circa *Friburgum* ad oram arvorum cum *α*. Amiciss. Hornung. — Fl. Iunio et Iulio; *β* iam Maio. ♃.

1009. Stellaria *uliginosa* Curt. — St. foliis elliptico-lanceolatis laevibus, floribus lateralibus subpaniculatis, petalis calyce trinervi brevioribus. (Sp. 8. Gall. *Stellaire aquatique*.)

Hall. Helv. 881. Enum. 385. n. 1. Hag. Fl. Basil. 1. p. 407. Wahlenb. Helv. 84. Clairv. Man. 148. *St.*

Alsine Sut. Fl. Helv. 1. p. 263. Heg. 1. p. 308. Mur. Bot. Val. 99.

Curt. Lond. fasc. 6. Vill. Delph. 3. p. 616. Smith Brit. 476. *St. aquatica* Poll. Palat. n. 422. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 398. n. 29. Poir. Enc. 7. p. 419. Dec. Fl. Fr. 4440. *St. Alsine* Hoffm. Fl. Germ. Ed. 1. p. 153. Willd. Sp. Pl. 2. p. 713. *St. graminea γ* L. Sp. Pl. 604. *St. laterifolia* Krock. Sil. n. 673. *Larbrea aquatica* St. Hil. in Bull. Soc. Philom. 1815. p. 128. Desv. Andeg. 148.

Engl. Bot. 15. tab. 1074. Curt. l. c. tab. 28. *St. graminea γ* Fl. Dan. tab. 415. *St. Alsine* Hoffm. l. c. t. 5. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 1. tab. 12. *St. laterifolia* Krock. l. c. tab. 4. — I. B. Hist. 3. p. 2. p. 365. f. 2. (*mala*).

Schl. exs. *St. Alsine* Thom. exs.

Radix exigua, fibrosa. Caules numerosi, humiles, diffusi, ramosi, debiles, quadranguli. Rami floriferi axillares, patentes, ternati, foliis multo longiores, semel vel bis bifurcati: unicus plerumque uniflorus, indivisus. Folia succulenta, pallide glaucescentia, elliptico-lanceolata, subapiculata, apice fusco-callosa, venis numerosis areolas oblongas ovatasque efficientibus. Bracteae ad divisiones ramorum lanceolatae, oblongae, albidae. Pedunculi longiusculi, crassi, patentes, bracteolati, uniflori. Flores parvi, fere prioris, sed duplo saltem minores. Calycis phylla angusta, margine albida. Petala calyce breviora, bipartita, laciniis divergentibus, obtusis. Capsula ovata, calycem superans, valvulis senis, demum discretis. Semina pallida, reniformia, ruguloso-verrucosa. Styli quandoque 4. (D. v.)

Hab. locis uliginosis, frigidis, praesertim submontanis, et in carbonariorum areis haud infrequens. *Bernae im Sulgenbach.* Haller. *Tobinii.* Cl. Suter. Var. foliis saturatius virentibus minusque venosis, pedunculis gracilioribus, in paludibus prope *le Brassu à la vallée de Joux* legi. — Fl. Maio, Iunio et Iulio. ⊙.

1010. Stellaria cerastoides L. — St. decumbens, subbiflora, foliis lineari-ellipticis, pedunculis gemina-

tis: alterutro bracteato, floribus subtetragynis: peta-lis semibifidis calyce subtrinervio longioribus. (Sp. 9. Gall. *Stellaire céraiste.*)

Myosotis Hall. Helv. 890. Emend. VI. n. 44. Sut. Fl. Helv. 1. p. 264. (excl. diagn. Willd.). Heg. 1. p. 308. Wahlenb. Helv. 85. *Cerastium trigynum* Mur. Bot. Val. 60. *C. refractum* Clairv. Man. 147.

L. Sp. Pl. 604. Willd. Sp. Pl. 2. p. 714. (diagn. inepta). Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 398. n. 31. Poir. Enc. 7. p. 420? Dec. Fl. Fr. 4441 β. Smith Brit. 477. *St. multicaulis* Willd. Sp. Pl. 2. p. 714. *Cerastium refractum* All. Pedem. 1728. *C. trigynum* Vill. Delph. 3. p. 643. (*„foliis hirsutis"; in planta australi semper glaberrima vidi; sic et Cl.* WAHLENBERG *et in Laponia et in Helvetia*).

Engl. Bot. 13. tab. 911. Smith Pl. Ic. ex Herb. Linn. tab. 15. Fl. Dan. tab. 92. (*foliis pubescentibus*). Jacq. Coll. 1. p. 254. tab. 19. *C. trigynum* Vill. l. c. tab. 46.

Ser. Thom. Schleich. exs.

Radix repens, caespitosa. Cauliculi decumbentes, basi ramosiusculi, foliosi, glabri, plerumque biflori, 2-4-unciales. Folia pallide virentia, lineari-elliptica, oblonga, obtusa, glaberrima, recurva, haud raro quasi secunda, dissita: inferiora approximata. Pedunculi terminales, unciales et ultra, geminati, rarius ternati v. solitarii, plerumque uniflori, pilis **brevibus, apice glandulosis subpubescentes vel omnino glabri, inferne bracteis s. foliolis duobus oppositis stipati, quandoque biflori: alteruter tamen nudus et perpetuo uniflorus. Flores parvi, albi, phyllis etiam basi subpubescentibus, viscidulis aut glabris, subtrinerviis, lanceolatis, obtusiusculis, interioribus margine subscariosis. Petala calyce fere duplo longiora, semibifida. Germen ovatum, stylis apud nos plerumque quaternis, rarius ternis, summo HALLERO auctore etiam quinis. Capsulam monente Cl. VILLARS „valvulis 3 v. 4, pro stylorum numero, dehi-**

scentem, superne opacam" maturam ego non vidi. (D. v.)

Hab. in Alpibus editioribus, infrequens. In *Penninis* Alpibus et M. ipso *Bernhardo*. In monte *la Paraz* et supra *Ormond-dessus*. Haller. In M. *Tzermontanaz* supra *Bagnes* et *Fouly*. Rev. Murith. Locis irrigatis, denudatis, declivibus ad *Oberalpsee* ad hospitium *Gotthardi* copiose, *Furcam* versus, et in M. *Sentis* supra *Meglisen*. Cl. Wahlenberg. In Alpibus *Aquileiensibus* supra *Bex*. — Fl. Iulio. ♃.

Obs. Planta habitu magis cum *Stellaria*, flore autem magis cum *Cerastio* congruens. Fructus ad disceptandam quaestionem circa genus necessarios non vidi, neque inter auctores hucusque convenit, utrum 3-4-valves, aut (ut Cl. Candollius Suppl. Fl. Fr. p. 615. sub n. 4441 a. et Smithius l. c. praedicant) apice tantum argute 6-8-dentati sint. Verum icon in Engl. Bot. capsulam sistit cylindricam, calyce duplo fere longiorem, superne opacam, neutiquam argute dentatam, sed in lobos quinque late ovatos obtusosque dehiscentem, quae omnia bene cum *Stellaria* quadrant. — Ceterum ibidem, monente Cl. Smithio, caulicu'i hinc linea tenuissima pilosa longitudinaliter percursi sunt, quem characterem (in planta sicca lentis saltem ope etiam conspicuum) primus observavit beatus Sowerby.

G. 284. Arenaria L. gen. 569. Juss. 301. Gaertn. tab. 130. *Alsines* sp. Hall.

Cal. pentaphyllus, patens. Pet. 5, integra. Caps. unilocularis, polysperma, 3- v. 6-valvis v. tubulosa, ore 6-dentato.

1011. Arenaria *biflora* L. — Ar. glabra, caulibus sarmentosis repentibus, foliis suborbiculatis obtusissimis, pedunculis lateralibus subgeminis, calycibus subenerviis. (Sp. 1. Gall. *Sabline biflore.*)

Hall. Helv. 877. Emend. 3. n. 196. Sut. Fl. Helv. 1. p. 264. Heg. 1. p. 309. Clairv. Man. 149. Wahlenb. Helv. 85. Mur. Bot. Val. 53. Roesch in Alpin. 2. p. 116. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 129.

L. Mant. 71. Willd. Sp. Pl. 2. p. 717. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 412. n. 121. Poir. Enc. 6. p. 361. Dec. Fl. Fr. 4410. Vill. Delph. 3. p. 622.

All. Pedem. tab. 44. fig. 1. et t. 64. fig. 3. (*eadem*). Jacq. rar. tab. 83.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 218. Thom. Schl. exs.

Radix gracilis, nodosa, superne ramosa. Caules numerosi, procumbentes, filiformes, sarmentosi, elongati, valde foliosi, ramulosi. Folia parva, approximata, firmula, suborbiculata, obtusissima, basi subciliata et quasi in petiolum brevem attenuata, ceterum ut tota planta glabra, margine angusto subpellucido nervuloque etiam fere diaphano evanido instructa, haud raro in rosulas parvas secus caulem fasciculata. Ramuli laterales numerosi, paucas lineas longi, foliosi, 1-2-flori, rarius triflori, pedunculis filiformibus, nudis, unifloris, 4-5 lineas longis. Flores albi, grandiusculi, calycis phyllis ovatis, obtusiusculis, obsolete uninerviis; petala subrotunda, calyce paulo longiora. Styli saepe quaterni. Capsula calyce duplo brevior, trivalvis, subpyramidalis, angulosa, valvulis bifidis. (D. v.)

Hab. in culminibus nudis Alpium editiorum, rarius. In M. *Pennino*, *Gotthardo*, *Ovonnaz*, *Fouly*, *Trient*; circa fontes *Rhodani*. Supra *Chamouni*. Haller. Ad viam M. *Gotthardi*, infra hospitium, et in M. *Furca*. Cl. Wahlenberg. — Circa *la Combe*. Rev. Murith. In montibus orientalibus supra vallem *Ursariam*. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. Stylos invenit Cl. Candollius quinque.

1012. Arenaria *trinervia* L. — Ar. foliis petiolatis ovatis acutis nervosis, phyllis carina scabris subtrinerviis corolla multo longioribus. (Sp. 2. Gall. *Sabline à trois nervures*).

Hall. Helv. 878. Enum. 390. n. 18. Sut. Fl. Helv. 1. pag. 265. Heg. 1. p. 309. Hag. Fl. Basil. 1. p. 408. Wahlenb. Helv. 86. Mur. Bot. Val. 53. *Moehringia trinervia* Clairv. Man. 150.

L. Sp. Pl. 605. Willd. Sp. Pl. 2. p. 718. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 412. n. 115. Poir. Enc. 6. p. 362. Dec. Fl. Fr. 4413. Vill. Delph. 3. p. 620. *Ar. trinervis* Smith Brit. 478.

Ar. trinervis Engl. Bot. 21. tab. 1483. Fl. Dan. tab. 429. Schkuhr Handb. tab. 122. — Tab. Kräuterb. 1087. f. 1. I. B. Hist. 3. p. 364. f. 1. (*mala*).

Radix fibrosa. Caules debiles, erecti v. procumbentes, teretes, pubescentes, foliosi, semipedales et pedales. Folia facie pubescentia, ovata, acuta, brevissime nempe apiculata, pallide virentia, nervis 3 non valde exstantibus percursa, petiolis pilis longiusculis, articulatis, ciliatis, subcanaliculatis: suprema ovato-lanceolata, brevissime petiolata. Pedunculi solitarii, axillares, uniflori, foliis multo longiores. Phylla lanceolata, acutissima, angusta, nervis tribus approximatis instructa, dorsali magis exstante, exasperato, marginibus anguste scarioso-albidis. Petala alba, obovata, calyce fere duplo breviora. Antherae exiguae. Capsula tubuloso-ovata, apice 6-dentata. Semina parva, subfusca, fere globosa, laevia. (D. v.)

Hab. in sylvis et locis opacis, umbrosis frequens. — Fl. Maio, Iunio et Iulio. ☉.

1013. Arenaria *ciliata* L. — Ar. foliis obovato-acutis basi ciliatis, pedunculis retrorsum pubescentibus calyce lanceolato longioribus. (Sp. 3. Gall. *Sabline ciliée.*)

Hall. Helv. 879. Enum. 390. n. 17. Heg. 1. p. 309. Clairv. Man. 149. Wahlenb. Helv. 85. Mur. Bot. Val. 55.

Dec. Fl. Fr. 4414. Vill. Delph. 3. p. 60.

α subuniflora, caulibus simpliciusculis erectis. *Ar. ciliata* Sut. Fl. Helv. 1. p. 265. *Ar. ciliata α* Wahlenb. l. c.

Ar. ciliata L. Sp. Pl. 608. Willd. Sp. Pl. 2. p. 718. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 411. n. 110. Poir. Enc. 6. p. 363.

Engl. Bot. 25. tab. 1745. Fl. Dan. tab. 346. Jacq. Coll. 1. tab. 17. f. 1. Segu. Pl. Veron. 1. p. 421. tab. 5. f. 2.

Thom. Schleich. exs.

β multicaulis, caespitosissima, caulibus ramosissimis diffusis. Heg. 1. p. 309. *Ar. multicaulis* Sut. Fl. Helv. 1. p. 265. *Ar. ciliata β* Wahlenb. l. c.

Ser. l. c. n. 110 β. *Ar. multicaulis* L. Sp. Pl. 605. Willd. Sp. Pl. 2. p. 719. Poir. Enc. 6. p. 363.

Hall. Helv. l. c. tab. 17. f. 3. Enum. l. c. tab. 7. (*eadem*). *Ar. multicaulis* Jacq. Coll. 1. tab. 16. f. 2.

Ar. multicaulis Schl. Thom. exs.

Radix gracilis neque tamen annua, multiceps. Caules caespitosi, diffusi, decumbentes, filiformes, teretes, foliosi, in pl. β ramosissimi, implexi, 3–4-unciales. Folia parva, subsessilia, modo obovato-acutiuscula, modo ovato-acuta, subpulposa, dilute virentia, fere enervia, praesertim inferne, praecipue in var. α, pilis crassis, longiusculis, subulatis plerumque incurvis, articulatis ciliata, ceterum glabra. Pedunculi longiusculi, subinde fere unciales, in ramis et caulibus summis axillares aut terminales, uniflori, tenuissimi, pilis densis brevissimis insigniterque recurvis pubescentes, nudi vel uno alterove foliorum lanceolatorum pari instructi. Calyx corolla duplo minor, phyllis lanceolatis, trinerviis, angustis (in *multicauli* ovato-lanceolatis, acutis, obsoletissime trinerviis, nervo dorsali ipso inconspicuo, subpellucidis, glabris, margine albidis). Petala alba, subrotunda, obtusissima. Capsula ovata, apice sexdentata, valvulis senis demum distinctis. Semina reniformia, nigrescentia, elegantissime muriculata. (D. v.)

Hab. in Alpibus locis saxosis glareosisque, β ubique frequens, *au bord du lac de Joux près du Sentier*, omnium ramosissima, α tamen rarius in montium editissimorum culminibus, „v. g. in *Furcae* cacumine ventoso." Cl. Wahlenberg. In summis M. *Moléson*, *Stockhorn*, etc. Amiciss. Hornung. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. „Optima nota collectiva harum varietatum consistit in pubescentia caulis brevissima, sed semper insigniter recurvata et adunca. De cetero habitu admodum differente altissimarum Alpium planta gerit pedunculos solitarios longos fere ut *Spergula saginoides*, et folia angustiora; inferalpina planta caule suo superne multifloro, foliis latioribus, et floribus minoribus *Ar. serpyllifoliam* admodum refert." Wahlenberg.

1014. Arenaria *serpyllifolia* L. — Ar. foliis ovatis acutis pubescentibus, calycibus trinerviis corolla longioribus. (Sp. 4. Gall. *Sabline à feuilles de serpolet.*)

Hall. Helv. 875. Enum. 389. n. 16. Sut. Fl. Helv. 1. p. 265. Heg. 1. pag. 310. Hag. Fl. Basil. 1. p. 409. Clairv. Man. 148. Wahlenb. Helv. 86. Mur. Bot. Val. 55. *Alsine minor multicaulis* C. B. Basil. 74.

L. Sp. Pl. 606. Willd. Sp. Pl. 1. p. 720. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 411. n. 104. Poir. Enc. 6. p. 364. Dec. Fl. Fr. 4415. Smith Brit. 479. Vill. Delph. 3. p. 621.

Engl. Bot. 13. tab. 923. Fl. Dan. tab. 977. Schkuhr Handb. tab. 122. (*fructus*). — Fuchs Hist. 23. Tabern. Kräuterb. 1087. fig. 2. et 1088. fig. 2. Dod. Pempt. 30. f. 1. (*mala*).

β *alpina*, pumila, ramosissima, magis hirsuta, valde multiflora. Heg. 2. p. 457. in add. *Ar. viscida* Hall. fil. ined. Clairv. Man. 148. Mur. Bot. Val. 55. — Lois. Suppl. 68? (Plantam describit vir clarissimus in arenis maritimis prope *Burdigalam* caulibus superne erectiusculis simplicibusque; neque nostra folia nervosiora quam var. vulgaris habet). *Ar. serpyllifolia β viscida* Dec. Fl. Fr. Suppl. 611.

Thom. exs. *Ar. serpyllifolia var. viscosa* Schreb. . . Schl. exs.?

Radix exilis. Caules parum numerosi, 2-3-unciales, teretes, undique pilis brevissimis deflexis pubescentes, foliosi, iam e basi ramosi, superne dichotomo-paniculati, erecti, duriusculi. Folia parva, ovato-oblonga, acuta, undique pubescentia, pilis rigidulis brevibus patentibus ciliata, opaca, obsoletissime trinervia. Pedunculi terminales v. in dichotomiis axillares, solitarii v. gemini, uniflori, vix semunciales, pube recurva brevissimaque dense conspersi. Flores parvi, albi, erecti. Calycis phylla ovato-lanceolata, acuta, hispidula, nervis tribus satis exstantibus insignita, petalis ellipticis duplo fere longiora. Capsula tubuloso-ovata, apice 6-dentata, calyce paulo longior. Semina exigua, fusca, sub-

globosa, minutissime muricata. Var. β differt statura duplo v. triplo minori, pilis longioribus, caulibus basi procumbentibus, diffusis, ramosis, superne viscidis, multoties dichotomis, floribus saepe paene innumeris, ut prae eis folia vix videri possint. (D. v.)

Hab. locis arenosis sterilibusque, ad muros rupesque cum planitiei tum montium. β in M. *Pennino* prope hospitium et in M. *Gétroz* supra *Bagnes*. Huc fortasse pertinet planta, quam supra *Zermatt* citat Hallerus et in M. *Gemmi*. Cl. Suter. — Fl. aestate. ⊙.

+ 1015. Arenaria *lanceolata* All. — Ar. caulibus prostrato-adscendentibus, foliis carinatis lineari-lanceolatis, phyllis lanceolatis trinerviis corolla brevioribus. (Sp. 5. Gall. *Sabline lanceolée*.)

Heg. 2. p. 457. in add.

All. Pedem. 1715. (non Mur.). Willd. Sp. Pl. 2. p. 727. Ser. in Dec. Prodr. 1. pag. 410. n. 95. Poir. Enc. 6. p. 380. Dec. Fl. Fr. 4418.

All. l. c. tab. 26. fig. 5.

Philipp. Thom. exs.

β *prismatica*, ramis abbreviatis, basi prismatice imbricatis, foliis lanceolatis brevibus.

Ar. cherlerioides Vill. Delph. 3. p. 626. tab. 47. Poir. Enc. 6. p. 380. *Ar. lanceolata β cherlerioides* Dec. l. c. Ser. l. c.

Philipp. Thom. exs.

Radix gracilis, longiuscula, valde caespitosa. Caules inferne prostrati, quasi repentes, foliosi, ramis erectiusculis v. adscendentibus, pube rara brevissima patulaque instructi, apice bi- vel saepius trifidi, remote foliosi. Folia laetissime virentia, rigidula, patentia, opaca, carinata, lineari-lanceolata, semuncialia et ultra, lineam unam lata, glabra, margine pilis brevibus rigidis exasperata, nervo medio subtus exstante, lateralibus duobus parum conspicuis: inferiora nonnulla in axillis fasciculata, reliquis longe

minora. Pedunculi elongati, unciales et fere biunciales, uniflori, pilis numerosis brevibus glandulosis pubescentes: laterales medium versus plerumque foliolis duobus ovato-lanceolatis instructi: intermedius nudus, paulo brevior. Flores erecti, albi, distantes. Calycis phylla planiuscula, glabra, virentia, lineari-lanceolata, acutiuscula, trinervia, margine angusto subscarioso. Petala contigua, obtusa, calyce paulo longiora. Capsula calyce brevior, conica, trivalvis. Semina minutissima, subrotunda. — Var. β habitu quidem diversissima, notis tamen essentialibus convenit. Huic caules caespitosi ramique breviores, folia duplo triploque breviora, inferne quadrifariam imbricata, acutius carinata, pedunculi breviores, in ramis plerumque solitarii, flores duplo fere minores, et phylla lanceolata, obscure purpurascentia. (D. s.)

Hab. in pascuis saxosis Alpium australium, hucusque vix in Helvetia reperta. α in Alpibus vallis *Praetoriae* in vicinia M. *Pennini* (Allioni); β in Alpibus *Valdensium*. Phil. Thomas. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Synonyma Halleriana huc a Cl. Allioni et Villarsio relata ad *Ar. Villarsii* et ad *Ar. grandifloram* procul dubio pertinent. *Ar. lanceolata* Mur. Bot. Val. 55. a viro reverendissimo communicata, ad *vernam* pertinere videtur.

1016. Arenaria *polygonoides* Wulff. — Ar. caulibus procumbentibus, foliis linearibus obtusis, ramis lateralibus apice subbifloris, phyllis obtusis subtrinerviis. (Sp. 6. Gall. *Sabline renouée*.)

Hall. Helv. 863. Emend. 1. n. 70. Sut. Fl. Helv. 1. p. 265. Heg. 1. pag. 310. et Reisen 125. Wahlenb. Helv. 86. Mur. Bot. Val. 55. Roesch in Alp. 2. p. 116. *Ar. obtusa* Clairv. Man. 150.

Wulff. in Jacq. Coll. 1. p. 241. Willd. Sp. Pl. 2. p. 720. Ser. in Dec. Prodr. 1. pag. 407. n. 71. Poir. Enc. 6. p. 368. Dec. Fl. Fr. 4119. *Ar. ciliata* Scop. Carn. n. 536.

Wulff. l. c. tab. 15. *Ar. obtusa* Allion. Pedem. n. 1711. tab. 64. fig. 4. *Ar. ciliata* Scop. l. c. tab. 17. (habitu convenit, sed ob folia semiteretia acutaque infra me-

dium ciliata synonymon suspectum). Seguier Veron. 3. p. 177. tab. 4. fig. 1.

Thom. Schleich. exs.

β *nana*, vix semuncialis.

Radix longa, parum ramosa, repens, multiceps. Caules filiformes, subsarmentosi, procumbentes, inferne nudi et cortice albido inaequali aridoque obtecti, flaccidi, flexuosi, ramosi, superne foliosi, vix semipedales. Folia inferne distantia, et internodiis breviora, superne valde approximata et quasi imbricata, erectiuscula, saturate virentia, mollia, ut tota planta glaberrima, linearia, obtusa, margine angusto subpellucido cincta, dorso convexiuscula apicemque versus carinata, ceterum obsolete uninervia, facie subcanaliculata. Ramuli florales in parte summa cauliculorum axillares, breves, 1-2-flori, pedunculis unifloris, geminatis aut solitariis terminati, basi quandoque bracteis 2 oppositis, lanceolatis, brevibus scariosisque stipati, 2-6 lineas longi. Flores albi, erecti v. modice nutantes. Calycis phylla ovato-lanceolata, obtusa, margine albida, obsolete trinervia, nervis nempe parum exstantibus, lateralibus medium versus evanidis. Petala elliptica, basi angustata, obtusa, striata, phyllis latiora pauloque longiora. Capsula 5-valvis HALLER (3-valvis Ser. et mihi), ovata, calycem superans, seminibus grandiusculis, nigris, subrotundis, nitidis laevibusque. — Var. β fere acaulis, vix semuncialis, floribus fere sessilibus insignis. (D. v.)

Hab. in pascuis saxosis inter lapides deciduos Alpium editiorum. In M. *Pennino* (SUTER), *Enzeindaz*, *Taveyannaz*, *Prapioz*, *Audon*, *Martinets*, *Dent-de-Midi*, *Fouly*, *Furcula*, et supra *Kienthal*. HALLER. Planta iurana, quam a Cl. GAGNEBIN „in montibus suis" copiose inventam esse dicit Vir summus, non huc, sed, ut iam ante multos annos sagacissimus CHAILLET me docuit, ad sequentem pertinet. — In M. *Pilato* ad *Etzel*, *Sentis*, *Glärnisch*; in *Arnealp* et versus *Rothstock*. Cl. WAHLENBERG. In M. *Bovonnaz* et *Lavaraz*. Rev. MURITH. In Alpibus supra *Seewis* in *Praettigovia*. Amiciss. ROESCH. *A l'allée Blanche*. Cl. DE CANDOLLE: ad 6-7 millia p. s.

m. frequens. Cl. HEGETSCHWEILER. β in Alpibus *aquileiensibus*, nempe, ni fallor, in M. *Enzeindaz* inveni. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

OBS. Planta var. nostrae β simillima in Alpe *d'Alesse, près du Creux de Jeman*, ad ped. circiter 6000 aut 6600 s. m. ab amiciss. EM. THOMAS et nuper in eius societate a Cl. GAY rursus lecta, propriam fortasse speciem constituit, quanquam eam ab *Ar. polygonoide* nondum separare audeo, quia petala neque recentia, neque bene conservata vidi. Cauliculis vix unquam uncialibus, nudis v. uno alterove foliolorum saepe bracteiformium pari stipatis, perpetuo 1-floris, radice firmiori, subinde quasi lignosa, dense caespitosa ac praecipue seminibus fere duplo minoribus, pallidissime rutilis v. luteolis et capsula perinde trivalvi, sed paulo altius supra calycem eminente differt. Planta certe in loco natali denuo indaganda.

1017. ARENARIA *uliginosa* Schl. — Ar. erecta, superne nuda, foliis linearibus obtusis, pedunculis longissimis, calyce subtrinervio petalis subemarginatis breviore. (Sp. 7. Gall. *Sabline des tourbières.*)

Hall. Helv. 863. (quoad plantam iuranam). Heg. 2. p. 456. in add. *Spergula stricta* Chaill. Not. Ined.

Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 407. n. 70. Dec. Fl. Fr. 4420. et Suppl. p. 612. *Spergula stricta* Sw. in Schrad. Journ. 1800. tom. 2. p. 256. Wahlenb. Fl. Lapp. (e speciminibus ab auctore communicatis). *Sagina ramis erectis bifloris* L. Fl. Lapp. n. 158.

Dec. Icon. Gall. rar. p. 14. tab. 46. (*optima*). Fl. Dan. tab. 12.

Schl. rar. exs. cent. 1. n. 47.

Radix tenuis, parum ramosa. Caulis basi valde foliosus et subprocumbens, sed continuo ramosus, ramis erectis et fere strictis, elongatis, nudiusculis (internodiis nempe longissimis), gracilibus, laevissimis et ut tota planta glabris, apice plerumque bifurcatis, 3-5-uncialibus. Folia linearia, obtusiuscula, flaccida, semuncialia, perangusta, obsoletissime uninervia: inferiora subfasciculata, ceterum insigniter connata; suprema ad basin pedunculorum modo reliquis similia, modo multoties minora, concava basique scarioso-

marginata. Pedunculi terminales solitarii, saepius gemini, raro ternati, nudi vel quandoque ad medium bracteolati, plerumque longissimi, uniflori. Flores parvi, albi, erecti, phyllis ovatis, acutiusculis, subtrinerviis, nervis apice convergentibus; petala calyce paulo longiora, apice leviter emarginata. Styli 3. Capsula ovalis, calycem superans, trivalvis, seminibus subreniformibus, exiguis, subfuscis, tenuissime muricatis. (D. s.)

Hab. in paludibus torfaceis iuranis, ubi, ut videtur, iam a b. Gagnebin, qui eam pro *Stellaria biflora* habuerat, et certo a rev. Ducros, in cuius herbario *au Sentier* in valle *Iugensi* inventa exstat, observata est. Eam nuper Cl. Challet *au Pont-Martel* et circa *la Brevine* inventam cum Cl. Schleicher, Decandolle ac mecum communicavit. *Spergula stricta* Sw. in Alpibus Lapponiae Lulensis, quam Cl. Wahlenberg mihi dedit, omnino eadem est ac nostra *Ar. uliginosa*. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

Obs. I. „A *Moehringia* evidenter differt staminibus 10 neque 8, stylis 3 neque 2; a *Spergula* stylis 3 nec 5. Ad *Stellarias* proxime accedit, et *Stellariae biflorae* congener est: sed hae duae species a reliquis *Stellariis* recedunt petalis emarginatis nec bipartitis; ergo ad *Arenarias* referri debent hae stirpes." Dec. Ic. Gall. rar. l. c.

Obs. II. *Stellaria biflora* Sw. et Wahlenb. Fl. Lapp. a Cl. Wahlenberg mecum etiam communicata, nostrae *Arenariae uliginosae* certe valde affinis, ab ea differt caulibus ramosissimis, procumbentibus, diffusis, aequalius foliosis, foliis acutiusculis, patentissimis et saepe recurvis, pedunculis brevioribus, geminatis, pilis deciduis pubescentibus, calycibus acutius nervosis, capsula longioribus. Etiam in Lapponiae Lulensis Alpibus lecta est.

1018. Arenaria *Villarsii* Balb. — Ar. flaccida, ramis erectis 2-3-furcatis, foliis patentibus lineari-subulatis, phyllis ovato-lanceolatis trinerviis, petalis integriusculis. (Sp. 8. Gall. *Sabline de Villars.*)

Hall. Helv. 864. *Ar. austriaca* (non Jacq.) Sut. Fl Helv. 1. p. 268. Heg. 1. p. 313. *Ar. triflora* Mur. Bot. Val. 53. *Ar. flaccida* Clairv. Man. 149.

Balb. Misc. tab. 21. *Ar. triflora* Vill. Delph. 3. p. 623. *Ar. austriaca* Dec. Fl. Fr. 4421. Poir. Enc. 6. p. 368. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 404. n. 39 α et β.

Ar. triflora Vill. Delph. l. c. tab. 47. *Ar. austriaca*? All. Ped. n. 1700. tab. 64. fig. 2?

β hirsuta.

Schleich. Thom. exs.

Radix valde caespitosa. Caules intricati, numerosissimi, in var. *β* ut tota planta hirsuti, in priore autem glabriusculi, teretes, e basi ramosi, tenues, flaccidi, in speciminibus siccis ad nodos valde fragiles, ramis erectiusculis, 3-4-uncialibus, plerumque trifurcatis, rarius indivisis, superne remote foliosis. Folia patentia v. patentissima, connata, saturate virentia, linearia, apice subulata neque acuminata, striata, trinervia, subvenulosa, plana, latiuscula. Pedunculi plerumque ternati, uniflori, sescunciales et ultra, pilis longiusculis, articulatis gracilibusque, patentibus pubescentes: intermedius paulo brevior, vulgo nudus: laterales unico foliorum brevissimorum pari instructi. Flores speciosi, erecti, albi, phyllis pubescentibus, erectiusculis, ovato-lanceolatis, apice mucronato-subulatis, acute trinerviis, petalis calyce fere duplo longioribus, erecto-patentibus, obovatis, obtusis, obiter emarginatis. Capsulae calyce multo breviores, trivalves. (D. s.)

Hab. ad rimas rupium alpestrium, praecipue iugi austro-occidentalis, neque tamen vulgaris. *In der Clus*, qua ex *Kandersteg* aditur vallis *Gastern.* Haller. *Au Breuil* supra vallem *Tornanche* ad pedem M. *Sylvii.* Rev. Murith. *Sur la Dent-de-Midi.* Amiciss. Roger, qui, invita Flora, amabili valedixit scientiae. In valle *Praetoria.* Phil. Thomas. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. *Ar. austriaca* Jacq. Austr. tab. 270. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 24. tab. 9. differt foliis erectis obscurius trinerviis, acuminato-subulatis, pedunculis binis, calyce corollaque patentibus et petalis insigniter emarginatis ac fere bifidis.

1019. Arenaria *grandiflora* L. — Ar. foliis acuminato-subulatis: inferioribus confertis, phyllis ovato-subulatis corolla multo brevioribus, caulibus subunifloris. (Sp. 9. Gall. *Sabline à grandes fleurs.*)

Hall. Helv. 874. Enum. 388. n. 12. Sut. Fl. Helv. 1. p. 269. Heg. 1. p. 314. Clairv. Man. 149.

L. Sp. Pl. 608. Willd. Sp. Pl. 2. p. 728. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 404. n. 41. Dec. Fl. Fr. 4422. Poir. Enc. 6. p. 379.

All. Pedem. n. 1711. tab. 10. fig. 1. (*bona*).

Schl. Thom. exs.

β caulibus elongatis, habitu fere *Ar. Villarsii.*

Radix gracilis, parum ramosa, sed valde caespitosa. Caules numerosissimi, plerique steriles, conferti, erecti, floriferi bi- vel triunciales, inferne dense foliosi, superne longe nudi, teretes, straminei, pilis longiusculis, articulatis dense pubescentes, ut plurimum indivisi et uniflori. Folia plerumque erectiuscula, rigida, plana, glabra, nitidula, dilute vel albido-virentia, lineari-lanceolata, acuminato-subulata et quasi breviter aristata, dorso profunde striata et acute trinervia, in caulibus sterilibus densissime conferta. Pedunculi in quodam caule solitarii, rarius gemini, fere biunciales, pubescentes, uniflori. Flores maximi generis, duplo fere maiores quam prioris, erecti, lactei, phyllis pubescentibus, ovatis, acuminato-subulatis, nervo dorsali inferne in carinam acutam exstante, lateralibus 4 vel pluribus obscuris vixque conspicuis, margine scarioso auctis. Petala subrotunda, ampla, calyce triplo saltem longiora, integra, patentissima. Capsula conica, calycem paulo superans, apice 5-dentata, tubulosa, neque nisi per dilacerationem in valvas dehiscens. Semina reniformia, complanata, tenuissime striata. — Var. β foliis subhirsutis, caulibus flaccidis, foliis minus confertis, atque habitu ad speciem priorem accedit, sed omnibus solidioribus notis cum *grandiflora* convenit. (D. v.)

Hab. in pratis saxosis montium occidentalium, rara. In M. *Chasseron.* Cl. D'Ivernois. In M. *Saleva.* Cl. le Clerc

et CHAILLET; in eo monte saltem var. β amiciss. PETERSON invenit. Ego in M. *Suchet* priorem legi. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1020. ARENARIA *laricifolia* L. — Ar. caulibus subtrifloris, foliis setaceo-subulatis: inferioribus fasciculatis falcatis, phyllis obtusis subtrinerviis pubescentibus. (Sp. 10. Gall. *Sabline à feuilles de Mélèse.*)

Hall. Helv. 869. Enum. 388. n. 11. Sut. Fl. Helv. 1. p. 267. Heg. 1. p. 312. Mur. Bot. Val. 55. Roesch in Alp. 2. p. 115. *Ar. striata* Clairv. Man. 149.

L. Sp. Pl. 607. Willd. Sp. Pl. 2. p. 726. *Ar. laricifolia α multiflora* Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 404. n. 35. Dec. Fl. Fr. Suppl. 612. n. 4423 [a]. Vill. Delph. 3. p. 629.

Vill. l. c. tab. 47.

Thom. Schl. exs. Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 221.

Radix crassa, lignosa, multiceps. Caules graciles, inferne procumbentes, glabri, ramosi duriusculique, superne adscendentes remoteque foliosi, plerumque subpubescentes, subpaniculati, rarius 1-3-flori, 4-6-unciales. Folia saturate virentia, laeviuscula, setaceo-subulata, brevissime mucronulata, dorso convexiuscula striataque, facie canaliculata: in ramis sterilibus fasciculata, falcata et saepe secunda: in ramis floriferis opposita, breviora latioraque. Pedunculi erecto-patentes, trichotome paniculati, ad divisiones foliolosi, pilis brevibus, patentibus, articulatis pubescentes: supremi 3 terminales paucas lineas longi: intermedii nudi, uniflori, fere unciales. Flores magni, erecti, albi, calyce plus minusve tubuloso, phyllis oblongis, ellipticis, margine et apice obtuso scariosis, nervis 3 parallelis plus minusve exstantibus pilisque nequaquam glanduliferis pubescentibus. Petala calyce duplo longiora, obovata, obsolete emarginata, lineata. Capsula subcylindrica, calycem paulo superans, trivalvis, valvulis margine superne serrulatis, seminibus parvis, fusco-rutilis, reniformibus, compressis, rugosis, margine muricatis. (D. v.)

Hab. in pascuis aridis Alpium editiorum inprimis occidentalium. In *Aquileiensium* M. *Prapioz*, *Salanfe* et *Arbignon*. Supra *Zermatt*. In M. *Pilato*. Inter *Airolo* et *Faido*. Ad lacum *Siliensem* in valle *Oeni*. Haller. In M. *Rosselana* et supra *Salvan*. Rev. Murith. In M. *Sempronio*. — Fl. Iunio et Augusto. ♃.

1021. Arenaria *liniflora* L. — Ar. suffruticosa subtriflora, foliis lineari-subulatis: inferioribus fasciculatis substrictis, phyllis obtusis trinerviis glanduloso-tomentosis. (Sp. 11. Gall. *Sabline à fleurs de lin.*)

Hall. Helv. 869. Enum. 388. n. 11. (*Cum priori coniungit vir summus*). Emend. 1. n. 74. (*auctore* Villarsio). Heg. 1. pag. 314. *Ar. laricifolia* Clairv. Man. 150.

L. Syst. Ed. 2. p. 367. Suppl. 241. Willd. Sp. Pl. 2. p. 729. Jacq. Coll. 2. p. 207. Poir. Enc. 6. p. 379? (*calycem acutum esse dicit*). *Ar. laricifolia β* Dec. Fl. Fr. Suppl. 612. n. 4423 [a]. *Ar. laricifolia β striata* Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 404. n. 35.

Jacq. l. c. tab. 3. fig. 3. *Ar. striata* (non All. an L.?) Vill. Delph. 3. p. 630. tab. 47. — I. B. Hist. 3. p. 360. f. 3. (*bona*).

Ar. striata? Schleich. exs. cat. 1815. *Ar. linifolia* Schl. cat. 1821.

Priori similis, sed facile dignoscenda caulibus multo crassioribus, inferne perennantibus, contortis, ramosis, cortice griseo rimosoque tectis, ramis tamen perinde erectis, sed 1–3-floris neque paniculatis, superne propter pilos apice glanduliferos, quibus obsiti sunt, viscosis, foliis longioribus crassioribusque, lineari-subulatis, muticis, subcarnosis, fere glaucescentibus, dorso convexis exstriatisque, facie subcanaliculatis, margine scabriusculis: in ramis iunioribus fasciculatis, sed strictis, neque falcatis, neque unilateralibus: in ramis floriferis adpressis; floribus maioribus, diametro fere unciali; phyllis striatis, acutius trinervibus, marginibus late scariosis, dense glanduloso-pubescentibus; petalis contiguis, latissi-

mis, rotundatis, profunde striatis, lineis s. nervulis superne pulchre digitatis. Capsulae distincte trivalves, calycem tertia fere parte superantes, valvulis marginibus integris. Semina grisea, maiora, margine muricato-cristata. (D. v.)

Hab. in culminibus editissimis occidentalibus M. *Iurae* rarius. In lapidosis M. *Thoiry*, qua primum in valleculam subitur, quae *Aconitum Anthoram* alit. I. B. et Haller. Etiam infra aditum in valleculam secus viam. In M. *Dolaz* rupibus summis, copiose. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

1022. Arenaria *verna* L. — Ar. foliis lineari-subulatis obtusiusculis trinerviis, petalis cordato-unguiculatis calyce trinervi acuto longioribus. (Sp. 12. Gall. *Sabline printanière.*)

Hall. Helv. 867. Enum. 389. n. 14. Mur. Bot. Val. 53. *Ar. caespitosa* Sut. Fl. Helv. 1. p. 266. *Ar. saxatilis* Roesch in Alpin. 2. p. 116. *Alsine saxatilis* Wahlenb. Helv. 87. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 129.

L. Mant. 72. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 405. n. 45. Dec. Fl. Fr. 4425. Smith Brit. 481. Poir. Enc. 6. p. 372? et *Ar. saxatilis* p. 371. *Ar. saxatilis* L. Sp. Pl. 607? *Ar. caespitosa* Dec. Fl. Fr. Suppl. 613. n. 4425 [a]. *Ar. Gerardi* (an Willd.) Wahlenb. Carp. 132.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 224. Schl. Thom. exs. *Ar. caespitosa* Schl. cat. exs. Ed. 1. p. 7.

α *stricta*, caulibus numerosissimis erectis, foliis tenuioribus. — Vaill. Paris. tab. 2. fig. 3. (*optima*). *Ar. verna* Heg. 1. p. 311. Willd. Sp. Pl. 2. p. 724.

β *diffusa*, caulibus adscendentibus subflaccidis. — *Ar. verna* Panz. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 26. tab. 15. (*optima*). *Ar. lanceolata?* (non All.) Mur. Bot. Val. 53. *Ar. caespitosa* Heg. 1. p. 311. Clairv. Man. 149. Willd. Sp. Pl. 2. p. 724.

Ar. Gerardi (non Willd.) Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 220.

γ *latifolia*, humilis, subtriflora, foliis lanceolato-subulatis apice rigidulis, calycibus pilosiusculis. — Engl. Bot. 8. tab. 512.

δ calycibus obtusiusculis. V. Wahlenb. Helv. l. c. *Ar. saxatilis* Heg. 1. p. 311. Willd. Sp. Pl. 2. p. 724.

Radix longa, dura, basi ramosa, semper valde caespitosa. Caules praecipue in var. α numerosissimi, dense caespitosi, erectiusculi v. adscendentes, modo stricti, modo flaccidi, graciles, glabri v. tantum superne pubescentes, subpaniculati, 2-5-unciales. Folia laete virentia, in caulibus sterilibus subfasciculata et quandoque subheteromalla, ceterum inferioribus exceptis remotiuscula, ex basi paulo dilatata linearia, obtusius subulata, dorso striata et distincte trinervia, facie subcanaliculata: superiora longitudine decrescentia, sed inferioribus latiora. Pedunculi plerumque ternati, pubescentes: intermedius nudus breviorque, uniflorus: laterales unciales, biunciales, unico foliorum parvorum bracteiformium pari ad medium instructi, ibique saepe divisi atque biflori *). Flores parvi, patentes, erecti, albi; phyllis ovato-lanceolatis, acutis, petalis multo angustioribus, margine membranaceo-albidis, dorso trinerviis, nervis nempe exstantibus remotisque, subpubescentibus glabrisve. Petala calycem plus minus superantia, obovata, obtusa, in tribus nostris varietatibus unguiculo brevissimo lineari instructa, subcordata et inter se lacunas circulares relinquentia. Antherae pallide roseae. Capsulae calyce fere duplo longiores, subcylindricae, trivalves, seminibus exiguis, subfuscis, reniformibus, muriculatis. (D. v.)

Hab. in Alpibus omnibus frequens, etiam in M. *Jurae* pascuis editioribus. In planitiem etiam quandoque descendit, ut circa *Roche à la Râpe*. Haller. α praecipue in montibus *Juranis*, β in Alpibus, γ pedunculis brevissimis, caulibus aequalius foliosis, foliis latioribus internodio longioribus, calycibus pilosiusculis petala vix superantibus insignis in M. *Thoiry* invenitur. δ in Alpibus editioribus, ut in M. *Schäfler Abbatiscellanorum*. (Var. mihi ignota). Cl. Wahlenberg. *Ar. lanceolata* Mur. (certe non All.) ex specimine unico a beato viro mecum communicato, ad var. β, quamvis minor humiliorque, pertinere videtur. Eam in M. *Tzermotanaz* supra *Bagnes* legerat. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

---

*) Planta Vaillantii ramos subpaniculatos multifloros que habet, quales in nostris non observo.

Obs. Forma peculiaris petalorum cordato-unguiculatorum, omnibus nostris varietatibus communis, notam optimam huius speciei praebet. In *Arenaria* massiliensi mecum a Cl. Robillard communicata, quae mihi vera *Ar. Gerardi* esse videtur, petala basi rotundata, omnino sessilia, phylla dura, ovato-acuminata, acute carinata, nervis lateralibus 2 cito evanidis, caules rigidi, densissime caespitosi, 2-3-unciales, uni- vel rarius biflori, folia lineari-lanceolata, subulata, dorso bisulcata. Tota planta glabra.

1023. Arenaria *tenuifolia* L. — Ar. foliis setaceo-subulatis, caule ramosissimo dichotomo, calycibus subulatis subtrinerviis corolla longioribus. Dec. (Sp. 13. Gall. *Sabline à feuilles menues.*)

Hall. Helv. 866. Enum. 389. n. 15. Sut. Fl. Helv. 1. p. 267. Heg. 1. p. 312. Hag. Fl. Basil. 1. p. 411. Clairv. Man. 149. Mur. Bot. Val. 53. *Alsine tenuifolia* Wahlenb. Helv. 86.

L. Sp. Pl. 607. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 725. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 405. n. 53. Poir. Enc. 6. p. 672. Smith Brit. 481. Dec. Fl. Fr. 4427. Vill. Delph. 3. p. 633. potissimum var. B. *Barrelieri.*

Engl. Bot. 4. tab. 219. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 23. tab. 2. Fl. Dan. tab. 389. Vaill. Paris. tab. 3. fig. 1. (var. minus ramosa). Segu. Pl. Veron. tab. 6. f. 2. (ead. fere varietas). Vill. Delph. l. c. tab. 47. (pars plantae summa).

β *viscidula*, pilis glandulosis subpubescens, minor minusque ramosa, petalis calyce vix brevioribus.

Hall. Helv. 865. *Ar. tenuifolia β viscosa* Hag. l. c. 412. *Ar. dubia* Sut. Fl. Helv. 1. pag. 266. *Ar. lanceolata* (non All.) Clairv. Man. 149. *Ar. tenuifolia* C *hybrida* Vill. l. c. tab. 47. *Alsine viscosa* Schreb. Spicil. n. 30.

Ar. hybrida (pl. nimis glabra) Schl. rar. exs. cent. n. 42. Thom. exs.

Radix exigua, annua. Caules apud nos erecti, biunciales, semipedales et dodrantales, tenues, plerumque iam prope basin dichotomi, ramosissimi paniculatique. Folia setacea, subulata, peracuta, dorso bisulcata, basi paulo dilatata et margine scarioso aucta, erecto-patentia, saturate virentia, internodiis breviora. Rami et ipsi dichotomi, valde multiflori,

ad divisiones foliis sursum decrescentibus stipati. Pedunculi plerumque terni, uniflori, inaequales, plerumque aphylli, 2-6 lineas longi, capillares, saepe pilis exiguis glandula minima terminatis subpubescentes. Ad singulas dichotomiae bifurcationes pedunculus solitarius, nudus, longiusculus, aphyllus adest. Flores parvi, numerosissimi, phyllis lanceolato-acuminatis, etiam saepe pubescentibus, dorso trinerviis, margine membranaceis. Petala alba, lanceolata, obtusa, calyce semper breviora. Stamina brevissima. Numerus eorum variabilis, in var. α saepe quinarius reperitur (in ea 2 et 3 vidi). Antherae rubrae. Capsula cylindrica, aurea, subpellucida, calycem superans, trivalvis, seminibus exiguis, fuscis, rugis circularibus notatis, muriculatis, vix marginatis. (D. v.)

Hab. in agris arenosis vulgo, etiam ad muros frequens. Var. β inter stipulas; *Genevae sur les tranchées.* HALLER. — Fl. Iunio. ⊙.

1024. ARENARIA *recurva* All. — Ar. fruticulosa, foliis setaceo-subulatis: inferioribus fasciculatis curvulis, petalis calycem obtusum trinervium aequantibus. (Sp. 14. Gall. *Sabline recourbée.*)

Hall. Helv. 868. Sut. Fl. Helv. 1. p. 268. Heg. 1. p. 313. Clairv. Man. 149. Mur. Bot. Val. 53. *Alsine recurva* Wahlenb. Helv. 87.

All. Pedem. n. 1713. Willd. Sp. Pl. 2. p. 726. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 406. n. 60. Dec. Fl. Fr. 4428. (*Ar. recurva* Poir. Enc. 2. p. 372. alio spectare videtur).

All. l. c. tab. 89. f. 3. (Planta nimis valida: omnia crassiora quam in nostra). Wulff. in Jacq. Coll. 1. p. 241. tab. 16. fig. 1.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 222. Schl. Thom. exs.

β *nana*, subtriflora, foliis radicalibus strictis dense fasciculatis.

Ar. recurva β hispidula Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 406. n. 60 β. — *Ar. striata* All. Pedem. tab. 26. fig. 4.

(Caules nimis longi, 1-2-flori; pedunculi etiam longiores).

Radix sublignosa, tenuis, caespitosa. Caules basi perinde frutescentes, tortuosi, procumbentes, superne erecti v. adscendentes, vix trientales, apicem versus pubescentes, ceterum ut tota planta glabri. Folia glaucescentia, rigidiuscula, opaca, setacea, obtusiuscula, dorso convexo striata, facie canaliculata, 3-4ve lineas longa: in surculis sterilibus fasciculata, subsecunda et insigniter arcuato-recurva: in caulibus floriferis remotiuscula, connata. Pedunculi terminales, glanduloso-pubescentes, inaequaliter umbellati, plerumque terni, vix semunciales: intermedius nudus, semper uniflorus: laterales foliolosi, saepius 2- et quandoque 3-flori, pedicellis lateralibus brevissimis. Flores erecti, albi, mediocres, calyce glabro v. subpubescente, leni purpura perfuso, phyllis ovato-lanceolatis, acutis, striatis, obscurius trinerviis. Petala lata, ovata, contigua, calyce paulo longiora. Capsula trivalvis, calycem aequans. (D. v.)

Hab. locis apricis Alpium editissimarum, parcius. Supra vallem *Ursariam*, in M. *Gotthardo*, *Pennino*, *Enzeindaz*, *Fräla*. Haller. In M. *Isenstock* et *Furca*. Cl. Wahlenberg. In M. *Tzermotanaz*. Rev. Murith. In M. *Sempronio* infra *Kaltwassergletscher*. — Fl. Iul. et Aug. ♃ v. ♄.

1025. Arenaria *fasciculata* Jacqu. — Ar. foliis setaceis floribusque fasciculatis, phyllis acuminatis corolla triplo longioribus: carina binervi evanida. (Sp. 15. Gall. *Sabline fasciculée*.)

Hall. Helv. 870. Enum. 389. n. 13. Mur. Bot. Val. 53. Hag. Fl. Basil. 1. p. 412. *Ar. mucronata* Clairv. Man. 149. *Alsine mucronata* (an L.?) Sut. Fl. Helv. 1. p. 182. Heg. 1. p. 218.

Jacq. Coll. 1. p. 244. Willd. Sp. Pl. 2. p. 727. Ser. in Dec. Prodr. 1. pag. 407. n. 66. Gouan Illustr. p. 30? Poir. Enc. 6. p. 376. Dec. Fl. Fr. 4430. Vill. Delph. 3. p. 628. *Alsine mucronata* Lam. Enc. 4. p. 310.

Ar. fastigiata Engl. Bot. 25. tab. 1744. Hall. Helv. l. c.

tab. 17. Enum. t. 7. (*optima; eadem*). Jacq. Coll. l. c. tab. 16. fig. 1. *Ar. rubra* Scop. Carn. n. 538. tab. 17.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 219. Schleich. Thom. exs.

Radix gracilis, apud nos semper annua. Caulis iam a basi valde ramosus, erectiusculus, teres, gracilis, rigidiusculus, vix subpubescens, trientalis, semipedalis et fere dodrantalis, ramis parum divergentibus, infimis elongatis. Folia setacea, tenuissima, acutissima, laete virentia, in axillis, quae ramo perfecto adhuc carent, fasciculata minoraque, ad originem ramorum simpliciter opposita, vaginulae membranaceae ope connata, basi insigniter dilatata et trinervia, superne teretiuscula, exstriata, ante reliqua marcescentia. Pedunculi breves, terminales et axillares, numerosissimi, erecti strictique, ut supremi fasciculos 3-6-floros efficiant. Calyx clausus, basi truncatus, phyllis lanceolatis, longe acuminatis, duriusculis, rigidis, scariosis, carina nervis duobus valde approximatis viridibusque constante, evanida neque in acumen terminale excurrente. Petala calycem saltem triplo breviora, ovata, alba. Stamina brevissima, nobis 10; antheris minutis, rubris. Capsula trivalvis, calyce paulo brevior, valvulis obtusissimis; seminibus fuscis, cochleato-conduplicatis, tenuissime muricatis. (D. v.)

Hab. locis glareosis et ad muros hinc inde. *Aquileiae*, *au bord de la Grande-eau*; in area arcis *St. Tryphon* et alibi in agro *Aquileiensi*. In *Valesia* prope *Sedunum* et *Branson*. *Grandisoni* prope officinam lateritiam, circa *Concise*, et in castello *Istein*. Haller. *Octoduri*, *aux Marques*. Rev. Murith. *Neviduni* in ipsa urbe ad muros. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙.

1026. Arenaria *mucronata* Dec. — Ar. caespitosissima, foliis setaceis fasciculatis, phyllis acutissimis corolla paulo longioribus: carina binervi subexcurrente. (Sp. 16. Gall. *Sabline de Persoon.*)

Arenaria rostrata Mur. Bot. Val. 53.

Dec. Fl. Fr. 4431. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 407. n. 68. Poir. Enc. Suppl. 5. p. 7. *Ar. rostrata* Pers. Syn. 1. p. 504. *Ar. saxatilis* (non L.) Vill. Delph. 3. p. 631. *Alsine mucronata* L. Sp. Pl. 389. (excl. syn. Hall.) Gouan Illustr. 22.

Ar. rostrata Schleich. Thom. exs.

Planta priori affinis et forte mera eius varietas (neque ut propriam speciem sistit Cl. PERSOON); tamen recedit habitu diversissimo et nonnullis aliis notis. Radix valida, lignescens, ut videtur, omnino perennis, caespitosissima. Caules basi fruticulosi, tortuosi, ramosissimi, superne simpliciusculi, 2-3-unciales, decumbentes v. adscendentes. Folia dense fasciculata, stricta, paulo crassiora, sed breviora quam *Ar. fasciculatae*, basi etiam minus dilatata. Flores in pedunculis dichotomis s. trichotomis, brevibus, subfasciculatis, breviores, calycis phyllis lanceolato-subulatis, acutissimis neque acuminatissimis, duplici carina subexcurrente insignitis, margine albo membranaceis, petalis duplo triplove maioribus vixque calyce duplo brevioribus. Capsula calycem fere aequans, valvulis obtusiusculis. Semina paulo maiora, lineis circularibus muricatis sulcata. (D. s.)

Hab. ad rimas rupium alpestrium, infrequens. In M. *Stock*. Rev. MURITH. Prope *Zermatten*. Circa *Chambave* in valle *Praetoria*. In *Sabaudia*, *à la vallée d'Abondance*. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

1027. ARENARIA *rubra* L. — Ar. foliis linearibus mucronulatis planis, stipulis lanceolatis acuminatis scariosis, floribus racemosis, seminibus muriculatis. (Sp. 17. Gall. *Sabline à fleurs rouges.*)

Hall. Helv. 872. Enum. 387. n. 8. Sut. Fl. Helv. 1. p. 266. Heg. 1. p. 311. Hag. Fl. Basil. 1. p. 409. Clairv. Man. 150. Wahlenb. Helv. 86. Mur. Bot. Val. 53. *Alsine Spergulae facie minor* C. B. Basil. 74.

L. Sp. Pl. α *campestris* 606. Willd. Sp. Pl. 1. p. 721. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 401. n. 6. Poir. Enc. 6. p. 366. Dec. Fl. Fr. 4433. Smith Brit. 479. Vill. Delph. 3. p. 636. Wallr. Sched. 201.

Engl. Bot. 12. tab. 852. (*fructus*). Schkuhr Handb. tab. 122. — Loes. Pruss. tab. 63. I. B. Hist. 3. part. 2. p. 722. fig. 3.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 223. Schleich. Thom. exs.

Radix gracilis, annua, multiceps. Caules 4-unciales, semipedales, foliosi, debiles, ramosi, diffusi, superne racemosi, viscosi et ut reliquae plantae partes pilis brevibus articulatis glanduliferis pubescentes. Folia linearia, plana, subcarnosa, angusta, mucronulo subpellucido terminata, apud nos saepe internodiis vix breviora; stipulae duae ad basin exteriorem foliorum, connato-vaginantes, grandes, ovato-lanceolatae, acuminatae, semipellucidae. Flores paniculato-racemosi, axillares et terminales, brevius pedunculati, parvi. Calycis phylla elliptica, obtusiuscula, enervia, viscosa, margine membranaceo angusto aucta. Petala rubella, integra, ovata, concava, calyce paulo breviora. Stamina in nostris saepe quina. Capsula trivalvis, longitudine fere calycis. Semina parva, fusca, subcuneiformia, margine elevato opaco crassoque cincta punctisque acutiusculis scabriuscula. (D. v.)

Hab. in solo arenoso tum arvorum planitiei, tum etiam montium Alpiumque. *Basileae* inter *Novam-domum* et arcem *Oetlingen* (C. B.), ad *Wiesam* (I. B.), in agris circa *Wyl*. Cl. Hagenbach. In glareosis ad *Arolam im Rätisboden* vallis *Haseliae*. Prope *Nidau*. Supra *Visp* in *Valesia*. Haller. Supra *Salvan* et in M. *Pennino* et *l'Arpalla d'Orsière*. Rev. Murith. In M. *Sempronio* supra *Simpeln*: *Neviduni* in agris rarius, v. gr. supra *Calève*. — Fl. Iunio – Augusto. ☉.

G. 285. Cherleria Hall. L. gen. 570. Juss. 301. Cal. 5-phyllus, phyllis striatis, concavis. Cor. 0, nisi nectaria dicas. Nect. squamae obcordatae ad basin interiorem staminum. Caps. 1-locularis, 3-valvis.

1028. Cherleria *sedoides* L. — (Gall. *Cherlérie gazonnante*.)

Hall. Helv. 859. Enum. 391. It. Helv. 2. n. 79. Sut. Fl. Helv. 1. p. 269. Heg. 1. p. 315. Wahlenb. Helv. 88. Mur. Bot. Val. 61. Roesch in Alpin. 2. p. 116. *Moehringia sedoides* Clairv. Man. 150.

L. Sp. Pl. 608. Willd. Sp. Pl. 1. p. 730. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 421. Lam. Enc. 1. p. 726. Dec. Fl. Fr. 4405. Smith Brit. 483. Vill. Delph. 3. p. 648.

Engl. Bot. 17. tab. 1212. Lam. Illustr. tab. 379. Hall. Helv. l. c. p. 21. Enum. tab. 6. (*eadem*). Jacq. Austr. tab. 284. Schkuhr Handb. tab. 123. (*icon mutuata*).

Schl. Ser. Thom. exs.

Radix gracilis, teres, caespitosissima. Cauliculi brevissimi, ramosi, duriusculi, basi quandoque nudi vel saepius foliis undique tecti densissimosque caespites efficientes. Folia glabra, linearia, triquetra, facie canaliculata, subulata, obtusiuscula, in rosulas densas aggregata, ad apicem cauliculorum laxiora. Pedunculi e rosulis solitarii, uniflori, plerumque nudi, paucas lineas longi, filiformes. Flores numerosi, erecti, grandiusculi, ex viridi luteoli. Calycis phylla lineari-lanceolata, obtusa, concava, carinata, trinervia, patentia. Squamae luteae, petaloideae, sed calyce triplo quadruploque breviores, circa germen patentes, latiusculae, obcordatae. Stamina calyce breviora, sed stylis multo longiora. Capsulam „ovatam, calyce duplo longiorem, trivalvem, certe unilocularem, polyspermam, seminibus angulatis" Smith, „unilocularem, trispermam, acuminatam" Haller, Villars, „trilocularem, loculis dispermis" Jussieu, Decandolle, nondum videre potui. (D. v.)

Hab. ad rupes humidiusculas Alpium editiorum, ubique. In M. *Gemmio*, *Leitern*, *Gotthardo*, *Pennino*, *Sempronio*, *Fouly*, *Audon*, *Prapioz* etc. Ad moles glaciales supra *Bagnes*. Haller. In Alpibus *Rhaeticis*, rarius: v. gr. in M. *Umbrail*. Rev. Pol. In M. *Pilatö*, *Tannhorn* supra *Brienz*, *Sentis*, *Schäfler* et *Ebenalp Abbatiscellanorum*, in Alpibus *Angelimontanis Glaronensibus*que etc. Cl. Wahlenberg. In

M. *Salanfe*, *Barbarine* et *Lavaraz*. Rev. Murith. In M. *Wiggis*. In Alpibus supra thermas *Leucenses* et supra *Chamouni*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Praeter squamas s. nectaria, quae pro petalis habet Cl. Candollius, glandulas nectariferas decem cylindricas apice papulosas pellucidasque inter germen et stamina observavit Cl. Villarsius.

D. PENTAGYNIA.

G. 286. Cotyledon L. gen. 578. Juss. 307. Tourn. tab. 19. *Umbilicus* et *Cotyledon* Dec. Fl. Fr. 4. p. 383. et Suppl. p. 521 *).

Cal. parvus, 5-fidus. Cor. 1-petala, 5-fida. Nect. squamula ovata, ad basin exteriorem cuiusque germinis. Stamina pentadynamica. Caps. 5, erectae, 1-loculares, polyspermae, introrsum longitudinaliter dehiscentes.

1029. Cotyledon *Umbilicus* Lam. — C. foliis peltatis facie concavis, floribus pedicellatis racemosis subsecundis pendulis, corolla tubulosa, radice repente. (Gall. *Cotylédon à fleurs pendantes*.)

Lam. Enc. 2. pag. 140. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 757. Smith Brit. 484. Vill. Delph. 3. p. 676. All. Pedem. n. 446? L. Sp. Pl. 615 β. *Umbilicus pendulinus* Dec. Fl. Fr. 3600.

Engl. Bot. 5. tab. 325. *Umbilicus pendulinus* Dec. Pl. Grass. tab. 156. — Matth. 787. fig. 1. Tab. Kräuterb. 1230. (*eadem*). Moris. Hist. 3. p. 470. s. 12. tab. 10. fig. 4.

Dod. Pempt. 131. fig. 1. Clus. Hist. 2. p. 63. fig. 1. I. B. Hist. 3 p. 684. fig. 1. Dalech. Hist. 1608. fig. 2. (*ic. ridicula*).

Radix tuberosa, carnosa, alba. Caulis erectus, semipedalis, dodrantalis, superne plerumque nudus, ut tota planta glaber, simplex v. rarius superne in racemos nonnullos divisus. Folia succulenta: radi-

*) Corolla fere infundibuliformis, superne sensim dilatata, profundius 5-fida, lobis subpatulis, qua gaudet *C. lutea* Huds., *Umbilicos* et *Cotyledones* Cl. Candollii coniungere videtur.

calia et infima longe petiolata, cucullato-peltata, facie nempe eximie concava et in infundibuli formam sensim depressa (unde plantae nomen), angulato-sublobata v. repanda crenatave: caulina pauca, minora, multiformia, saepe cuneata minusque umbilicata. Racemus elongatus, fere linearis, subsecundus, erectus, valde multiflorus, simplex v. praecipue inferne compositus. Flores parvi, ex viridi luteoli, pedunculo unifloro fere longiores, demum omnino penduli, corolla calycem longe superante, tubulosa, valde angusta, apice 5-fida, segmentis latis, valde obtusis, sed acute mucronulatis. Bracteae lineares, pedicello breviores. Genitalia inclusa. (D. s.)

Hab. locis aridis ad rupes murosque regionum calidarum, hucusque in ipsa Helvetia nondum observata; sed eam ad muros amoenissimi illius pagi *Belgirate* ad lacum *Verbanum* haud procul a nostris finibus anno 1822 legit amiciss. Reynier. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

G. 287. Sedum L. gen. 579. Juss. 307. Gaertn. tab. 65. *Sedi* sp. Hall. et Tourn. tab. 140.

Cal. 5-partitus (rarius 6-7-partitus). Petala et capsulae 5 (rarius 6-7). Nect. squama parva ad basin exteriorem cuiusque germinis. Capsulae 1-loculares, polyspermae, basi contiguae, stellatim patentes.

* *Planifolia.*

1030. Sedum *Telephium* L. — S. foliis sparsis oppositisve ovatis serratis, caule erecto, corymbo folioso. Dec. (Sp. 1. Gall. *Orpin Reprise.*)

Hall. Helv. 954. Enum. 394. n. 5. Sut. Fl. Helv. 1. p. 269. Heg. 1. p 315. Hag. Fl. Basil. 1. p. 414. Clairv. Man. 156. Wahlenb. Helv. 88. *Telephium vulgare* et *T. purpureum maius* etc. C. B. Basil. 84.

L. Sp. Pl. 616. Willd. Sp. Pl. 2. p. 760. Poir. Enc. 4. pag. 628. Dec. Fl. Fr. 3606. Smith Brit. 485. Vill. Delph. 3. p. 677.

Engl. Bot. 19. tab. 1319. Dec. Pl. Grass. tab. 92. — Matth. 672. fig. 1 et 2. Tabern. Kräuterb. 1227. fig. 1. et 1228. fig. 1. et 2. Fuchs Hist. 800. et 801. (*flor. albis*). I. B. Hist. 3. p. 682. fig. 1. (*folia integra*). Dod. Pempt. 130. fig. 2. (*folia perinde integra*).

Schl. Thom. exs.

β *maius*, foliis plerumque oppositis. — Hall. Helv. 955. Enum. 395. n. 6. *S. maximum* Sut. Fl. Helv. 1. p. 270. Heg. 1. p. 315. Mur. Bot. Val. 95. Clairv. Man. 156.

L. Sp. Pl. l. c. γ. Willd. Sp. Pl. 2. p. 760 ε. Dec. Fl. Fr. l. c. γ. Poir. l. c. ε. *S. maximum* Hoffm. Fl. Germ. 1. p. 156. Pers. Syn. 1. p. 511. (*inter subspecies*).

S. Telephium Sturm Fl. Germ. I. fasc. 6. tab. 11. Blackw. tab. 191. Clus. Hist. 2. p. 66. f. 1. I. B. Hist. 3. p. 602. fig. 2. (*eadem*). Tabern. Kräuterb. 1227. fig. 2.

Schl. Thom. exs.

Radix tuberosa, carnosa, alba. Caulis teres, valde foliosus, simplex, erectus, pedalis et cubitalis, superne saepius purpurascens. Folia sparsa, sessilia, glaucescentia, crassa, succulenta, mature decidua, plana, biuncialia, fere unciam unam lata, utrinque venosa, obovata, basi angustata, remote serrata et fere angulata. Corymbus compositus, terminalis, congestus, subcapitatus, ramulis numerosis corymbiferis, bracteatus. Flores albidi v. purpurei, erecti; calyx exiguus, viridis, segmentis lineari-lanceolatis. Petala lanceolata, inferne erecta concavaque, superne plana. Stamina (10) longitudine petalorum, antheris fusco-griseis. Capsulae (5) parallelae fereque conniventes. (D. v.)

Planta β differt: foliis plerumque oppositis, auriculis rotundatis, caulem amplectentibus, minus profunde dentatis, valde carnosis, dorso punctis rubentibus notatis. Calyx segmentis brevibus, latiusculis. Petala ochroleuca vixque leni purpura suffusa. (D. v.)

Hab. in vineis locisque cultis apricis et ad muros. *Bernae* in sepibus *über dem Bodenacker*. Prope villam *Brunnadern* ad

Arolam. Etiam in Alpibus. *Nidoviae* et *Neocomi.* *Basileae* in agris M. *Muteti*, *in der Hard*, versus *St. Iacob* etc. Haller. Sic et ad *Rheni* ripas. C. B. *Neviduni* prope *Begnins*, *Duilliers*, *Bière*, etc. Foliis integris: *Basileae* extra portam *D. Albani.* Cherlerus et Cl. Hagenbach. — β ad rupes circa *Roche*, *Aquileiam*, *Biennam*; supra *Baume*; per totam vallem *Lepontiam*, *Chiavennae* etc. Haller. *Octoduri aux Mârques.* Rev. Murith. *Aux bois des Côtes* supra *Trélex* in agro *Nevidunensi.* — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Ob varietates intermedias numerosas plantas α et β separare non ausus sum. Planta β occurrit foliis omnibus sparsis, saepius tamen inferioribus alternis v. inordinatis.

1031. Sedum *Anacampseros* L. — S. foliis subcuneiformibus integerrimis basi solutis, caulibus decumbentibus, floribus corymbosis. (Sp. 2. Gall. *Orpin Anacampséros.*)

Hall. Helv. 956. Emend. 3. p. 186. Sut. Fl. Helv. 1. p. 270. Heg. 1. p. 316. Clairv. Man. 157. Mur. Bot. Val. 95.

L. Sp. Pl. 616. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 761. Poir. Enc. 4. p. 629. Dec. Fl. Fr. 3600. Vill. Delph. 3. p. 677.

Dec. Pl. Grass. tab. 33. — Lob. Icon. tab. 390. fig. 2. Clus. Hist. 2. p. 67. fig. 2. I. B. Hist. 3. p. 682. fig. 3.

Schl. Thom. exs.

Radix maxima, ramosa, multiceps. Caules numerosi, basi procumbentes, simplices, angulosi, semipedales, ante florescentiam undique foliosi. Folia inordinate sparsa, ex caesio glaucescentia, ovalia v. cuneiformia, apice rotundata, integerrima, basi distincte soluta: infima quasi petiolata, in caulibus sterilibus rosulam terminalem efficientia. Corymbi terminales, compositi, capitati, foliosi, floribus subimbricatis, grandiusculis. Calycis segmenta ovato-lanceolata, viridia, marginibus albida. Petala lanceolata, concava, rubella v. saepius alba, carina viridi percursa, punctis purpureis lividisve notata, dorso pruinosa. Capsulae purpurascentes. (D. s.)

Ad rupes Alpium editiorum austro-occidentalium. In *Aquileiensium* M. *Surchamp* et *Richard.* In *Vallesiae* M. *Pennino*,

Jeman, *Fouly* et supra *Bagnes*. Haller. In M. *Alesse*. Rev. Murith. *A l'Allée-blanche*. Cl. Candollius. — Fl. Iulio. ♃.

+ 1032. Sedum *stellatum* L. — S. foliis subrotundo-rhomboideis subangulatis petiolatis, floribus solitariis axillaribus sessilibus. (Sp. 3. Gall. *Orpin étoilé*.)

Hall. Helv. 957. Enum. 395. n. 7. Sut. Fl. Helv. 1. p. 270. Heg. 1. p. 316. Clairv. Man. 156.

L. Sp. Pl. 617. Willd. Sp. Pl. 2. p. 762. Poir. Enc. 4. p. 630. Dec. Fl. Fr. 3608. All. Pedem. n. 1739. *S. echinatum v. stellatum fl. albo* I. B. Hist. 3. p. 480. (*icone alienissima excl.*)

Columa. Phyt. 32. tab. 11. Camer. Hort. 7. fig. 2.

Schl. Thom. exs.

Radix gracilis, fibrosa, annua. Caules parvi, debiles, basi ramosi v. simplices, angulosi, valde foliosi, paucas uncias longi, superne abrupte flexuosi. Folia subrotundo-rhomboidea, integra vel remote serrato-angulosa, dorso punctis elevatis distantibusque notata, sparsa, petiolata: suprema subsessilia. Flores in parte caulis summa axillares, solitarii, sessiles, albi v. rubelli. Calyx segmentis lanceolatis, viridibus, modo omnino muticis, modo ut habet Hallerus aristatis. Petala calycem aequantia, lanceolata, acuta, carina viridi percursa. Capsulae mature stellatim divergentes, patentissimae. (D. s.)

Hab. locis umbrosis, humidiusculis, ad petras, in Helvetia fortasse nuper non repertum. Circa *Gex* hanc raram speciem olim observavit Rajus. In M. *Aubrig Suitensium*. I. Gesnerus, Hallero testante. Habet etiam Schleicherus, sed locum natalem tacet. Prope *Gossau* ditionis *Sangallensis*. Cl. Clairville. — Fl. Iunio et Iulio. I. B. ☉.

1033. Sedum *Cepaea* L. — S. foliis sparsis oblongis integris sessilibus, caule paniculato, petalis aristatis. (Sp. 4. Gall. *Orpin paniculé*.)

Hall. Helv. 958. Enum. 398. n. 19. Sut. Fl. Helv. 1. p. 270.

Heg. 1. p. 316. Clairv. Man. 156. De Sauss. Voy. Alp. 1. pag. 58.

L. Sp. Pl. 617. Willd. Sp. Pl. 2. p. 763. Poir. Enc. 4. p. 630. Dec. Fl. Fr. 3610. Vill. Delph. 3. p. 678.

Moris. Hist. 3. p. 473. s. 12. tab. 7. fig. 37. Matth. 666. fig. 1. Tab. Kräuterb. 832. fig. 1. Clus. Hist. 2. p. 68. Camer. Epit. 673. (*bona*). I. B. Hist. 3. p. 780. fig. 1.

Schleich. Thom. exs.

Radix gracilis, fibris multis stipata. Caules ramosi, diffusi, procumbentes, teretes, hinc purpurascentes, foliosi, pilis glanduliferis brevibus pubescentes, trientales v. semipedales. Folia sparsa, quandoque tamen ternata v. quaterna, oblonga, spathulata, sessilia, basi angustata et subsoluta, glabra, succulenta, planiuscula, uninervia: radicalia minora, obovata, in rosulam aggregata. Rami superiores numerosi, axillares, breves, paniculati, succulenti, glabriusculi, superne pauciflori. Flores albi, parvi, numerosi, pedunculis subpilosis, calyce parvo, pubescente, segmentis acutis, adpressis. Petala patentia, calyce multo longiora, lanceolata, acuminato-aristata, carina rubra dorso distincta. Antherae rubrae. (D. v.)

Hab. locis petrosis umbrosis regionum calidiorum, hinc inde. *Genevae* extra portam *St. Gervasii*. I. B. *Au creux de Genthod*. Celeberr. DE SAUSSURE. *Tiguri?* CHERLERUS. *Mendrisii* ad sepes; *Morbinii* circa *Pocco d'Adda*. HALLER. *Au pays de Gex*. — Fl. Iunio. ☉.

** *Teretifolia. Flores albi v. rubri.*

1034. SEDUM *album* L. — S. foliis oblongis obtusis teretiusculis sessilibus patentibus, cyma ramosa. L. (Sp. 5. Gall. *Orpin blanc.*)

Hall. Helv. 959. Enum. 398. n. 18. Sut. Fl. Helv. 1. p. 272. Heg. 1. p. 318. Hag. Fl. Basil. 1. p. 417. Clairv. Man. 156. Wahlenb. Helv. 89. Mur. Bot. Val. 95. *S. minus teretifolium* etc. C. B. Basil. 83.

L. Sp. Pl. 619. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 766. Poir. Enc. 4. pag. 632. Smith Brit. 489. Dec. Fl. Fr. 3613. Vill. Delph. 3. p. 681.

Engl. Bot. 22. tab. 1578. Dec. Pl. Grass. tab. 22. Fl. Dan. tab. 66. Bull. Herb. tab. 79. All. Pedem. tab. 65. fig. 2. — Blackw. tab. 428. Fuchs Hist. p. 35. Dod. Pempt. 129. fig. 2. Matth. 784. f. 2. Tabern. Kräuterb. 1236. fig. 3. Clus. Hist. 2. p. 59. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 690.

Radix fibrosa. Caules basi tortuosi, ceterum erecti, simplices v. inferne aequaliter ramosi et obscure pubescentes, punctis rubris maculati, aequaliter foliosi, 6–8-unciales. Folia sparsa, semicylindrica v. subcompressa, longa, patentia v. subrecurva, demum lutescentia punctisque rubris notata, per florescentiam cadentia. Cyma terminalis, ramis ternis, repetito-ramosis, ramulis multifloris. Flores albi: erecti, pedunculis propriis brevibus, unifloris, laevibus, basi bracteatis. Calyx segmentis parvis, ovatis, planiusculis. Petala oblonga, elliptica, obtusa, carina saepius purpurea dorsoque venulis dilute carneis instructa. Stamina petalorum fere longitudine, antheris parvis, fuscis. Capsulae acuminatae, apice reflexae, per maturationem rubellae. (D. v.)

Hab. ad muros, tecta rupesque planitiei et praecipue locorum montanorum subalpinorumque frequens. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

1035. Sedum *hispanicum* L. — S. foliis semiteretibus glaucis, floribus cymosis unilateralibus subsessilibus, petalis acuminatis, capsulis cuspidatis divergentibus. (Sp. 6. Gall. *Orpin d'Espagne.*)

Gaud. in Ebel Man. ed. 2. tom. 3. pag. 126. Wahlenb. Helv. 89. Heg. 1. p. 317. et 2. p. 458. in app.

L. Sp. Pl. 618. Willd. Sp. Pl. 2. p. 766. — Jacq. Austr. Suppl. App. tab. 47. (*bona*). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 22. tab. 12. (*icon Wulfeniana inedita*).

Radix fibrosa. Caules basi et quandoque etiam infra cymam ramosi, glabri, subangulosi, foliosi, adscendentes, 3–4-unciales. Surculi s. stolones foliis

imbricatis instructi, fere unciales, conferti. **Folia** valde glauca, succulenta: in surculis sterilibus brevia, fere obovata, planiuscula, obtusa, dense aggregata: caulina sparsa, longiora, teretiuscula, fere subulata et acutiuscula, erecta, basi breviter soluta, per florescentiam decidentia. **Rami** infra cymam quandoque nulli, saepius duo vel tres, cymula terminati. **Cyma** princeps terminalis, ampla, subpatula, plerumque trifida, foliosa, ramis glabris, a basi usque ad apicem florigeris. **Flores** solitarii, omnes in parte interiori cymae subsessiles, oppositifolii ut folia ad ramorum partem exteriorem exstent, albidi nec nivei. **Calyx** exiguus, corolla multoties minor, segmentis ovatis, planiusculis. **Petala** 5 vel saepius 6, lanceolato-acuminata, carina dorsali laevi rubella s. luteola percursa. **Stamina** modo quina senave, modo dena v. duodena, petalis breviora. **Capsulae** fere conicae, glaucae, glabrae, stylo filiformi cuspidatae, per maturationem stellatim divergentes et patentissimae. **Stigma** parvum, capitatum. (D. v.)

Hab. locis umbrosis humidiusculis, secus veteres muros ad vias. Primum in itinere alpino 1808 circa *Bilten* et *Nieder-Urnen* in pago *glaronensi* raram speciem observavi; eodem etiam anno in agro *suitensi* prope *Art* et *Ober-Art* legit amiciss. GAY. Circa *Schwanden*, *Stanz* et *Engelberg*. Cl. WAHLENBERG. Inter *Kaltbrunn* et *Schaennis*. Cl. HEGETSCHWEILER. — Fl. Iulio. ♃.

OBS. Squamas ad basin germinum in planta sicca frustro quaesivi. Si revera deficiunt, quod mihi adhuc valde dubium videtur, rite species nostra a *Sedis* amandari, ac cum *Crassula rubente*, *Cr. Magnolii* Dec. aliisque *Crassulis* europaeis genus proprium constituere posset; in iis speciebus numerus staminum a quinario ad denarium variat. Cf. Cl. CANDOLLII observationes in Fl. Fr. Suppl. p. 524. sub *S. villoso* n. 3619 β.

1036. SEDUM *dasyphyllum* L. — S. foliis oppositis ovatis turgidis pruinosis, caule superne subpubescente, cyma pauciflora aphylla. (Sp. 7. Gall. *Orpin à feuilles épaisses.*)

Hall. Helv. 961. Enum. 395. n. 8. Sut. Fl. Helv. 1. p. 271.

Heg. 1. p. 317. Hag. Fl. Basil. 1. p. 415. Clairv. Man. 156. Wahlenb. Helv. 88. Mur. Bot. Val. 95.

L. Sp. Pl. 618. Willd. Sp. Pl. 2. p. 763. Smith Brit. 486. Dec. Fl. Fr. 3616. Vill. Delph. 3. p. 678. *S. glaucum* (Lam.) Poir. Enc. 4. p. 631.

Engl. Bot. 10. tab. 656. Fl. Dan. tab. 31. Dec. Pl. Grass. tab. 93. I. B. Hist. 3. p. 691. Dalech. Hist. 1131. fig. 2. (*magna var. panicula foliolosa*).

R a d i x fibrosa, gracilis, sed dura, valde caespitosa. C a u l e s basi ramosi, debiles, fere decumbentes, superne pilis brevibus glanduliferis subpubescentes, digitales: surculi steriles, caespitosi, prostrati, undique foliosi. F o l i a glauca, pruinosa, demum nitida punctisque purpureis maculata, ovata, obtusa, carnosa, utrinque sed praecipue dorso valde convexa: caulina opposita, internodiis multo breviora: surculorum et infima quadrifariam imbricata. C y m a terminalis, apud nos plerumque aphylla, brevis, ramulis fere ternis, 1-2-floris. C a l y x segmentis brevibus, glanduloso-pubescentibus. P e t a l a 5, rarius 6, calyce multo longiora, ovato-lanceolata, alba, dorso carina lineolis punctisque amoene distincta. S t a m i n a (10-12) a n t h e r i s fuscis. C a p s u l a e (5-6) demum purpureae, acuminatae, erectae. (D. v.)

Hab. ad muros et petras humidiusculas, tum planitiei, tum montium valliumque alpinarum frequens. In pago *vaudensi* ubique. *Neviduni* in ipsa urbe. Circa *Lauterbrunnen*, ad moles glaciales *Sichellauine* et in M. *Rosseline*. HALLER. Prope *Kandersteg*; inter *Schwytz* et *Steinen*. GAGNEBIN. Circa *Realp* in valle *Ursaria*. Cl. WAHLENBERG. In *Valesia* ad muros. Rev. MURITH. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1037. SEDUM *atratum* L. — S. foliis subimbricatis obovato-teretibus, caulibus ramisque erectiusculis, cyma foliosa fastigiata multiflora. (Sp. 8. Gall. *Orpin noirâtre*.)

Hall. Helv. 963. Enum. 396. n. 10. Sut. Fl. Helv. 1. p. 273. Heg. 1. p. 319. Clairv. Man. 156. Wahlenb. Helv. 89. Mur. Bot. Val. 95. Roesch in Alpin. 2. pag. 116. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 48. et It. 2. p. 442.

L. Sp. Pl. in add. 1673. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 769. Poir. Enc. 4. p. 634. Dec. Fl. Fr. 3615. Vill. Delph. 3. p. 682. Bert. Amoen. Ital. 367.

I. I. Scheuchz. It. 1. l. c. tab. 6. fig. 3. et 4. Jacq. Austr. 2. tab. 8. All. Pedem. tab. 65. fig. 4. *S. rubens* (non L.) Sturm Fl. Germ. I. fasc. 22. tab. 13. *) Dill. Elth. 256. (fig. sinistra).

Schl. Thom. exs.

Radix gracilis. Caules plerumque iam a basi et superne ramosi, inversam pyramidem fere referentes, rarius simplices, valde foliosi, demum, ut tota planta, purpura subatrata saturate perfusi, glabri, crassi, vix ultra 2 uncias longi. Folia sparsa, approximata, obovato-teretia, breviuscula, obtusissima apiceque subgibbosa, basi breviter soluta. Cyma fastigiata, terminalis, foliosa, brevis lataque, plerumque multiflora, pedunculis crassis, superne incrassatis, subangulosis, saepius unifloris. Flores parvi, erecti, semper pedunculati. Calyx glaber, segmentis lanceolatis, acutis, planiusculis. Petala (5–6) calyce duplo longiora, lanceolata, acutiuscula, carinata, alba, extus quandoque rubella, carina laevi, purpurascente **). Stamina (10 v. 12) alterne petalis adpressa, et circa germina conniventia. Capsulae (5 v. 6) mucronatae, demum atro-purpureae, stellatim divergentes. (D. v.)

Hab. in Alpibus, locis apricis petrosis, abunde. Etiam, sed parcius, in M. *Dolaz* et *Thoiri*. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙.

1038. Sedum *villosum* L. — S. foliis sparsis linearibus convexo-planiusculis paniculaque subcymosa

---

*) Icon Wulffeniana plantam austriacam, habitu notisque omnibus essentialibus optime convenientem, sed caule glutinoso pilis brevissimis glandulosis parce pubescente et carina petalorum pilosiuscula differentem sistit.

**) Petala in valle *D. Nicolai* amiciss. Gay viridia vel ex viridi lutea carinamque viridem observavit. Eodem testante, squamae in hac specie latissimae sunt, cuneato-quadrangulae, apice truncatae et sinuatae v. denticulatae; styli breviusculi, subulati.

glanduloso-pubescentibus, petalis obtusiusculis. (Sp. 9. Gall. *Orpin velu.*)

Hall. Helv. 962. Enum. 397. n. 16. Sut. Fl. Helv. 1. p. 272. (excl. syn. All. ad *hirsutum* spectante). Heg. 1. p. 319. Hag. Fl. Basil. 1. p. 419. Clairv. Man. 156. Mur. Bot. Val. 95.

L. Sp. Pl. 620. Willd. Sp. Pl. 2. p. 768. Poir. Enc. 4. pag. 633. Smith Brit. 488. Dec. Fl. Fr. 3619. Vill. Delph. 3. p. 684.

Engl. Bot. 6. tab. 394. Fl. Dan. tab. 24. Dec. Pl. Grass. tab. 70. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 6. tab. 12. — Clus. Hist. 2. p. 59. fig. 3. (*bona*). I. B. Hist. 3. p. 692. fig. 2. (*folia nimis acuta*).

Schl. Thom. exs.

Radix tenuis, fibrosa. Caules foliosi, teretes, erecti, basi saepe ramis sterilibus valde foliosis instructi, ceterum indivisi, quamvis superne paniculati, pilis glandulosis pubescentes, in Alpibus 2-3-unciales, in planitie semipedales et fere dodrantales. Folia sparsa, oblonga, linearia, obtusa, dorso convexa, facie planiuscula, pubescentia, in ramis sterilibus surculisque aggregata apiceque in rosulas digesta. Panicula terminalis, viscosa, ramis axillaribus erecto-patentibus, alternis, foliosis, 1-2-floris. Flores pulchelli, laete purpurei v. albidi, calyce pilis glandulosis villosulo, segmentis planis, ovatis, obtusis. Petala calyce triplo maiora, ovato-lanceolata, obtusiuscula, carina saturatius purpurea, glandulosa. Capsulae cuspidatae, erectae, ruberrimae. Calyx, caulis foliaque etiam saepius hoc colore insigniuntur. (D. s.)

Hab. in pratis uliginosis tam in campestribus, quam in montibus Alpibusque, sed infrequens. Inter *Rüggisberg* et *Rüti*. *A Ste Cathérine* prope *Lausannam*. In udis petris M. *Pinzberg* prope *Burgdorf*, supra officinam lateritiam. Haller. Prope *Einsiedeln* (Gagnebin), atque inter *Katzenstrick* et *Hohen-Rohne*. Cl. Wahlenberg. Circa *Zermatten*, *Grüben* et in M. *Sempronio*. Rev. Murith. Ad lacum prope *Châtel-St.-Denys*, Amiciss. Gay. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

Obs. Radicem perennem esse adserit Cl. Smith. Durationem omisit Linnaeus: celeri fere omnes eam esse annuam volunt.

*** *Teretifolia. Flores lutei v. ochroleuci.*

1039. Sedum *saxatile* All. — S. foliis sparsis semiteretibus obtusis basi solutis, caule ramoso decumbente, floribus subsessilibus subsecundis. Sp. 10. Gall. *Orpin des Alpes.*)

Hall. Helv. 964. Enum. 396. n. 11. Emend. 1. n. 105. Sut. Fl. Helv. 1. p. 271. Heg. 1. p. 318. Clairv. Man. 157. Mur. Bot. Val. 95. An non etiam *S. rupestre* eiusdem l. c.? *S. annuum* β Wahlenb. Helv. 88. et Carp. 135. I. I. Scheuchz. Alp. It. 6. p. 518.

All. Pedem. n. 1749. Willd. Sp. Pl. 2. p. 765. Poir. Enc. Suppl. 4. p. 209. Dec. Fl. Fr. 3624. *S. Oederi* Retz Fl. Scand. Ed. 2. n. 562. *S. alpestre* Vill. Delph. 3. p. 684. *S. aestivum* All. Pedem. n. 1746?

All. l. c. tab. 65. fig. 6. (*icon vix mediocris, inter plantam nostram sequentemque ambigit*). Dec. Pl. Grass. tab. 119. *S. rupestre* (non L.) Fl. Dan. tab. 59.

Ser. Thom. Schleich. exs.

Radix longa, gracilis, caules duos tresve protrudens, duros, 3-5-unciales, procumbentes, superne valde ramosos, ramis longis, erecto-patentibus, fere omnibus longe floriferis, alternis sparsisve, superne saepe iterum ramosis, supremis quandoque cymam 2-3-fidam referentibus. Folia sparsa neque subimbricata, teretiuscula, dorso tamen magis quam facie convexa, obovata, obtusa, carnosa, ex viridi flavescentia, basi appendice albida solutaque aucta. Flores axillares, solitarii, sparsi, subsecundi, brevissime pedicellati, ochroleuci. Calyx ad basin usque 5-partitus, segmentis teretiusculis, obtusis foliisque satis similibus. Petala „stellatim expansa, acutissima, flava, immaculata" Gay, calyce paulo longiora, lanceolata, quina. „Squamae fere sequentis, sed emarginatae" Gay. Antherae luteae, parvae. Ca-

psulae cuspidatae, demum stellatim divergentes. „Styli longiusculi, filiformes." GAY. (D. v.)

Hab. ad petras humidiusculas summarum Alpium. In M. *Gotthardo* et *Fouly*. In via, quae ducit a *Morcles* ad *Jeman*; supra *Chamouny*. HALLER. In M. *Rossbodenstock*. WAHLENBERG. Supra *Bagnes*, *Finshaut* et in M. *Charavez*. Rev. MURITH. In valle *Zermatten*. Amiciss. GAY. — Fl. Iul. et Aug. ⊙?

1040. SEDUM *repens* Schleich. — S. foliis sparsis teretibus ovatis basi subsolutis, caulibus filiformibus prostrato-adscendentibus, floribus sessilibus pedunculatisve capitato-cymosis. (Sp. 11. Gall. *Orpin rampant*.)

Heg. 2. p. 458. in add. Mur. Bot. Val. 95.

Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 525. n. 3624 [a]. *S. atratum β* Fl. Fr. 3615.

Schl. Thom. exs.

Priori utique magis quam *S. atrato* affine, et fortasse nonnisi eiusdem varietas, habitu tamen gracili diffusoque facile dignoscitur. Caules numerosi, filiformes, debiles, inferne prostrati, adscendentes, simpliusculi vel parum ramosi, saepe intertexti, 1, 2 3ve uncias longi, pauciflori. Folia in ramulis surculisve sterilibus conferta, ceterum sparsa, caduca, pallide vel ex luteolo virentia, parva, teretia, ovata v. elliptica, minus quam prioris obtusa, basi in appendicem rotundatam (neque ut de *S.* suo *Guettardi* praedicat Cl. VILLARS acutam) producta. Flores parvi, fere omnes terminales, pedunculati cymamque brevem subcapitatam paucifloram efficientes, rarius in summis ramis lateralibus solitarii sessilesque, pallidius luteoli, saltem in herbariis subinde dealbati lenique purpura suffusi, ceterum fere ut in priore. „Calycis segmenta obtusa. Petala erecta! acutiuscula, flava, dorso purpureo lineata. Squamae filiformes, elongatae, integerrimae." Amiciss. GAY, ad viv. Capsulae minus divergere videntur. (D. s.)

Hab. in summis Alpibus hinc inde. In M. *Pennino*. Rev. Murith. In valle *D. Nicolai*, frequens. Cl. Gay. Ego quoque in *Rhaetiae* Alpibus legi. — Fl. Iul. et Aug. ⨀?

Obs. Huc *S. Guettardi* Vill. Delph. 3. p. 678. tab. 45. refert Cl. Candollius. Verum *S. Guettardi* in planitie prope *Etampes* inventum est, et a nostro petalis albis, foliolis calycinis teretibus et praecipue foliis basi acutis haud parum recedit.

1041. Sedum *acre* L. — S. foliis subimbricatis subovatis carnosis gibbis basi solutis, cyma abbreviata trifida foliosa. (Sp. 12. Gall. *Orpin âcre.*)

Hall. Helv. 966. Enum. 396. n. 13. Sut. Fl. Helv. 1. p. 272. Heg. 1. p. 318. Hag. Fl. Basil. 1. p. 417. Clairv. Man. 157. Wahlenb. Helv. 89. Mur. Bot. Val. 95. *Sempervivum minus repens acre* C. B. Basil. 83.

L. Sp. Pl. 619. Willd. Sp. Pl. 767. Dec. Fl. Fr. 3621. Smith Brit. 487. Vill. Delph. 3. p. 683. *S. acre α* Poir. Enc. 4. p. 632.

Engl. Bot. 12. tab. 839. (*optima*). Dec. Pl. Grass. t. 117. Schkuhr Handb. tab. 123. — Blackw. tab. 232. Tabern. Kräuterb. 1226. fig. 4. (*mala*). Dod. Pempt. 129. fig. 3. (*mala*). Fuchs Hist. p. 36. Clus. Hist. 2. p. 61. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 694. fig. 2.

Radix fibrosa. Caules basi ramosi, valde foliosi, 2-3-unciales. Folia sparsa, subimbricata, dorso gibboso-convexa, breviter conica, facie paulo planiora, pallide virentia. Cyma foliosa, brevis, plerumque trifida: ramis 2 longiusculis, multifloris, tertio multo breviore. Flores unilaterales, sessiles, aurei, calyce segmentis plano-convexis, ovato-lanceolatis, tertiam petalorum partem aequantibus. Petala patentissima, oblonga, acutissima. Sapor causticus, acerrimus. (D. v.)

Hab. locis aridis, ad muros, ubique vulgatissimum. Attamen in valle *Aquileiensi* fere deesse videtur. Etiam inter *Valesiae* plantas rariores recensetur. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1042. Sedum *sexangulare* L. — S. foliis subternis teretiusculis obtusis adnato-sessilibus, cyma trifida foliosa subaequali. (Sp. 13. Gall. *Orpin sexangulaire.*)

Hall. Helv. 965. Enum. 396. n. 12. Sut. Fl. Helv. 1. pag. 272. Heg. 1. p. 318. Hag. Fl. Basil. 1. p. 418. Clairv. Man. 157. Wahlenb. Helv. 89. Mur. Bot. Val. 95. *Sempervivum minus ac non acre* C. B. Basil. 83. (*una cum priori*).

L. Sp. Pl. 620. Willd. Sp. Pl. 1. p. 767. Smith Brit. 488. Dec. Fl. Fr. 3623. Vill. Delph. 3. p. 683. *S. acre* β Poir. Enc. 4. p. 632.

Engl. Bot. 28. tab. 1946. Dec. Pl. Grass. t. 119. Gesn. Icon. Lign. 108. Camer. Epit. 856.

Priori habitu affine, sed distinctissimum. Caules cylindrici, simplices, valde foliosi, 2-3-unciales; surculi steriles, caespitosi, undique dense foliosi, prismatici, sexangulares. Folia teretia, carnosa, obtusiuscula, neutiquam gibbosa, fere ternata, seriebus alternantibus. Cyma terminalis, multiflora, ramulis semuncialibus, plerumque aequalibus. Flores aurei, calyce segmentis teretibus, corolla multo brevioribus. Antherae luteae, exiguae. (D. v.)

Hab. locis consimilibus, priore tamen minus frequens. Sed in *Aquileiensibus* et in *Valesia* multo copiosius occurrit. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1043. Sedum *reflexum* L. — S. foliis sparsis subulatis basi solutis: inferioribus recurvis, panicula subcymosa, petalis patentibus. (Sp. 14. Gall. *Orpin réfléchi*.)

Hall. Helv. 967. Enum. 397. n. 15. Sut. Fl. Helv. 1. p. 271. Heg. 1. p. 317. Hag. Fl. Basil. 1. p. 415. Clairv. Man. 157. Mur. Bot. Val. 95. *S. minus luteum folio acuto* et *ramulis reflexis* C. B. Basil. 83.

L. Sp. Pl. 618. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 764. Poir. Enc. 4. pag. 631. Dec. Fl. Fr. 3626. Smith Brit. 490. Vill. Delph. 3. p. 679.

Engl. Bot. 10. tab. 695. Dec. Pl. Grass. tab. 116. — Tab. Kräuterb. 1226. fig. 2. Fuchs Hist. 33. Clus. Hist. 2. p. 60. f. 2 et f. 1. (*quae ramulis paniculae revolutis*). Dod. Pempt. 129. f. 1. I. B. Hist. 3. p. 692. f. 3.

Radix caespitosa. Caules basi ramosi, iuniores procumbentes, deinde erecti, teretes, foliosi, dodrantales. Folia in surculis iunioribus aggregata: caulina sparsa, per florescentiam valde cadiva, ut caules omnino denudentur, glauca, oblonga, teretia, subulata, acuta, patentia, basi soluta, appendice albida, plus minus obtusa. Cyma subpaniculata, terminalis, foliosa, ramulis biuncialibus et ultra, subdivisis, spicas unilaterales efficientibus, erectis vel saepius arcuato-reflexis, quandoque etiam omnino spiraliter revolutis. Flores magni, aurei, pedicellis erectis, brevibus, unifloris insidentes. Calyx segmentis basi coalescentibus, planiusculis, lanceolatis, acutis, ex albo virescentibus. Petala (6-7-8) calyce multo longiora, patentia, angusta, lanceolata, concava v. canaliculata, acutiuscula. Stamina (12-14-16) petalis paulo breviora, antheris luteis, exiguis. Capsulae (6-7-8) aristatae. (D. v.)

Hab. locis aridis, ad rupes murosque Helvetiae praesertim occidentalis frequens. In pago *vaudensi* et *Valesia*. *Basileae*, *Biennae*, *Neocomi*, etc. — Var. spicis revolutis: *Basileae* in agris et moenibus. C. B. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

1044. Sedum *anopetalum* Dec. — S. foliis sparsis teretibus acutis basi solutis, cyma ramosa conferta, petalis lineari-lanceolatis erectis. (Sp. 15. Gall. *Orpin à pétales droits.*)

Dec. Voy. 2. p. 80. Cat. H. Monsp. p. 143. Fl. Fr. Suppl. 526. n. 3626. *S. hispanicum* (non L.) Fl. Fr. 3626. *S. rupestre* Vill. Delph. 3. p. 679. *S. rupestre α* Poir. Enc. 4. pag. 632, et *S. hispanicum* Suppl. p. 206. in obs. n. 7.

S. rupestre Schl. *) Thom. exs.

Habitus prioris. Caules tortuosi, inferne decumbentes, ramosi. Folia erecta, glauca, appendice

---

*) Planta a Schleichero missa est verum *S. anopetalum*; sed nunc in cat. 1821, habet *anopetalum* et *rupestre*: hoc nunquam in Helvetia lectum vidi.

parva, saepe acutiuscula exstantiaque, in surculis iunioribus per series spirales digesta approximataque: caulina sparsa, valde caduca. **Cyma** terminalis, conferta, 3-4-fida, ramulis brevibus, saepe divisis, erectis, rarius reflexis, paucifloris. **Flores** maximi, approximati, pedunculis brevibus, unifloris, crassiusculis. **Calyx** basi vere monophyllus, segmentis late lanceolatis, acutis. **Petala** (6, rarius 7) calyce vix duplo longiora, pallidissime ochroleuca, segmentis calycinis angustiora, tenuissima, lineari-lanceolata, peracuta, erecta, carinata, uninervia. **Antherae** luteolae. **Capsulae** erectae, longius aristatae. (D. v.)

Hab. locis consimilibus ac *reflexum*, sed multo rarius. Miserunt Cl. L. Thomas et Schleicher. Ego quoque prope *St. Claude*, et nisi fallor etiam in valle *Anzasca* inveni. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

G. 288. Oxalis L. gen. 582. Hall. Juss. 270. Gaertn. tab. 113. *Oxys* Tourn. tab. 19.

Cal. 5-phyllus. **Pet.** 5 unguibus connexa. **Caps.** 5-locularis, pentagona, angulis dehiscens. **Semina** arillo elastico tecta.

1045. Oxalis *Acetosella* L. — Ox. scapo unifloro, foliolis ternatis obcordatis pilosis, radice squamoso-articulata. Sm. (Sp. 1. Gall. *Oxalide Oseille*).

Hall. Helv. 928. Enum. 364. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 273. Heg. 1. p. 320. Hag. Fl. Basil. 1. p. 419. Clairv. Man. 152. Wahlenb. Helv. 90. Mur. Bot. Val. 82. *Trifolium acetosum vulgare* C. B. Basil. 93.

L. Sp. Pl. 620. Willd. Sp. Pl. 2. p. 780. Dec. Prodr. 1. p. 700. n. 123. Savigny in Enc. 4. p. 677. Dec. Fl. Fr. 4563. Smith Brit. 491. Vill. Delph. 3. p. 585.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 17. t. 3. Engl. Bot. 11. t. 762. Chaum. Fl. Méd. 5. tab. 261. Lam. Illustr. tab. 391. fig. 1. Fl. Dan. tab. 980. Schkuhr Handb. tab. 123. — Blackw. tab. 308. — Dod. Pempt. 578. fig. 2. Fuchs Hist. tab. 564. Matth. 608. fig. 2. Tab. Kräuterb. 910. fig. 1. (*eadem*). I. B. Hist. 2. p. 387. f. 2.

Radix verticalis, dentato-squamosa et quasi articulata, ex albo et roseo variegata. Folia omnia radicalia, longissime petiolata, erecta, foliolis ternatis, sessilibus, villosis, profunde obcordatis, venosis carinatisque, ad nervum dorsalem irritabilibus ac sese per humidum aërem conduplicantibus. Scapus gracilis, pilis patentibus villosus, foliis longior, 2-3-uncialis, ex apice uniflorus, ultra medium bracteatus. Flos magnus, subnutans, amoenus, plerumque albus, rarius roseus. Calyx villosiusculus, corolla saltem quadruplo minor, phyllis ovato-oblongis. Petala late ovata, contigua, obtusa, tenella, striata lineisque roseis eleganter picta, basin versus flavo maculata. Capsula ovalis, seminibus ellipticis, longitudinaliter striatis, elastice dissilientibus. Sapor grate acidus. (D. v.)

Hab. in sylvis umbrosis et ad sepes locis submontanis, ubique. — Fl. Aprili-Iunio. ♃.

1046. Oxalis *corniculata* L. — Ox. caule ramoso diffuso procumbente, pedunculis umbelliferis, petiolis basi stipulatis. Sm. (Sp. 2. Gall. *Oxalide cornue.*)

Hall. Helv. 929. Sut. Fl. Helv. 1. p. 273. (excl. syn. Oed.). Heg. 1. p. 320. Clairv. Man. 152. Mur. Bot. Val. 82. (*perperam inter plantas novas recensita*).

L. Sp. Pl. 623. Willd. Sp. Pl. 2. p. 800. Dec. Fl. Fr. 4564. Prodr. 1. p. 692. n. 20. Smith Brit. 492. Vill. Delph. 3. p. 585. Wiegmann in Bot. Zeit. 1825. n. 36. p. 561—565. — *Ox. corniculata* α Savigny in Enc. 4. p. 683.

Engl. Bot. 24. tab. 1726. Jacq. Oxal. 10. tab. 5. Clus. Hist. 2. p. 249. fig. 2. Dod. Pempt. 579. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 388.

Thom. Schleich. exs.

Radix dura, lignosa, multiceps, perennis. Caules numerosi, diffusi, procumbentes, semipedales, saepe tamen breviores, teretes, aequaliter foliosi, superne villosi. Folia alterna, petiolis gracillimis, lon-

gissimis, villosis, teretibus insidentia, foliolis ternatis, opacis, villosis, ex cinereo virentibus, parvis, vix semuncialibus, profunde obcordatis, basi cuneatis. Stipulae parvae, membranaceae, fuscae, basi petiolorum adnatae. Pedunculi axillares, solitarii, foliis multo longiores, superne umbelliferi, pedicellis 2-5 per maturationem fere uncialibus, villosis, basi bracteatis. Flores exigui, dilute lutei, „petalis emarginatis erosis" Hoffmann. Capsulae ad 9 lineas longae, prismaticae, leviter arcuatae, loculis polyspermis. Semina oblonga, fulva v. atro-fusca, rugis transversis eleganter insculpta. (D. v.)

Hab. in Helvetia *transalpina* secus vias, locis arenosis, haud infrequens. In valle *Tellina* passim. Circa *Mendrisium* et *Chiavennam*. Haller. Circa *Domo-d'Ossola* et in valle *Praetoria*. Rev. Murith. *Lugani* copiose. — Fl. Maio — Octobri. ♃.

1047. Oxalis *stricta* L. — Ox. caule erecto ramoso, pedunculis umbelliferis, petiolis exstipulatis. (Sp. 3. Gall. *Oxalide droite.*)

Heg. Fl. Helv. 1. p. 320.

L. Sp. Pl. 624. Willd. Sp. Pl. 2. p. 800. Dec. Prodr. 1. p. 692. n. 19. Fl. Fr. 4565. Wiegm. l. c. *Ox. corniculata β* Savigny in Enc. 4. p. 683.

Jacq. Oxal. 29. tab. 4. — *Ox. corniculata* Fl. Dan. t. 873. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 1. tab. 13. (ob petiolos basi exstipulatos. Ad priorem tamen in Bot. Zeit. l. c. citâtur). Schkuhr Handb. tab. 123. (*fructus*). Matth. 608. f. 3. Tab. Kräuterb. 910. f. 2.

Schl. Thom. exs.

A priori, quacum a quibusdam minus bene coniungitur, dignoscitur habitu valde discrepante, radice fibrosa, annua *), caule nonraro dodrantali, vere stricto,

*) „reptans" Dec. Prodr. „Radix princeps quidem annua atque post anthesin emoriens, sed sese per propagines stolonesve multiplicans." Wiegm. l. c.

inferne denudato, alterne ramoso, foliis multo maioribus, glabriusculis, eleganter venosis, teneris, dilute viridibus, **petiolis** crassioribus, omnino exstipulatis, basi nodosis, dorso convexis, facie planis, **pedunculis** paucifloris. **Flores** flavi, parvi, **calycis** phyllis glabris, oblongis. **Petala** subrotunda, integra, nunquam erosa neque emarginata. **Stamina** pentadynamica, stylis paulo brevioribus. **Fructus** fere ut in *corniculata*. (D. v.)

Hab. locis cultis, rara. Circa *Frontenex* pagi *genevensis*. Haller. Vir summus a priori non distinguit. Illustr. de Saussure Voy. I. §. 67. *Soloduri*, *Bernae* et circa *Thun*. Cl. Wiegmann. Prope *Fernex*. *Lugani*. — Fl. Iulio-Septembri. ⊙.

Obs. „Folia in omnibus speciebus iuniora Filicum more in spiram involuta!" Cl. Jussieu l. c.

G. 289. Agrostemma L. gen. 583. Juss. [illegible]2. Gaertn. tab. 130. *Lychnidis* sp. Hall. Lam. Dec.

Cal. monophyllus, tubulosus, coriaceus. **Pet.** 5 obtusa, indivisa, unguiculata. **Caps.** unilocularis, polysperma, ore 5-dentata.

1048. Agrostemma *Githago* L. — Agr. hirsutum, petalis nudis integerrimis calycem vix aequantibus. (Sp. 1. Gall. *Agrostemme Nielle*.)

Hall. Helv. 926. Enum. 376. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 274. Heg. 1. p. 321. Hag. Fl. Basil. 1. p. 420. Wahlenb. Helv. 90. Mur. Bot. Val. 49. *Silene Githago* Clairv. Man. 145. *Lychnis segetum maior* C. B. Basil. 59.

L. Sp. Pl. 624. Willd. Sp. Pl. 2. p. 805. Smith Brit. 493. Vill. Delph. 3. p. 480. *Lychnis Githago* Desrousseaux in Enc. 3. pag. 643. Dec. Fl. Fr. 4371. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 387. n. 20.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 12. tab. 2. (*opt.*). Engl. Bot. 11. tab. 741. (*bella*). Fl. Dan. tab. 576. Schkuhr Handb. tab. 124. (*optima*). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 5. tab. 6. (*optima*). — Dod. Pempt. 173. (*bona*). Fuchs Hist. 127. Matth. 581. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 674. f. 3. I. B. Hist. 3. p. 341. f. 2.

Radix fibrosa. Caulis erectus, simpliciusculus, durus, pilosus, fistulosus, teres, cubitalis. Folia opposita, anguste lanceolata, biuncialia et ultra, nervo dorsali valido percursa, canescentia, pilis longis mollibusque hirsuta. Flores terminales, longe pedunculati, speciosi, violaceo-purpurei. Calyx perinde hirsutus, coriaceus, tubulosus, longus, 10-costatus, dentibus quinque lanceolato-linearibus, acutis, planis, carinatis, fere uncialibus, subpatentibus, corolla plerumque longioribus. Petala patentia, spathulata, obtusissima, obiter emarginata, limbo saturate purpureo, inferne lineis punctisque nigris distincto, basi nudo neque coronato, unguiculo albido, longitudine tubi calycis. Genitalia parum exserta; antherae caeruleae. Capsula conico-pentagona, 5-valvis, unilocularis. Semina subrotunda, nigra, intus alba, punctis exstantibus in series circulares digestis muricata, sapore amaro. (D. v.)

Hab. inter segetes, ubique. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

1049. Agrostemma *Coronaria* L. — Agr. tomentosum, foliis ovato-lanceolatis, pedunculis elongatis, petalis subemarginatis coronatis calyce longioribus. (Sp. 2. Gall. *Agrostemme des jardins.*)

Hall. Helv. 925. Sut. Fl. Helv. 1. p. 274. Heg. 1. p. 321. Mur. Bot. Val. 49. *Silene Coronaria* Clairv. Man. 145.

L. Sp. Pl. 625. Willd. Sp. Pl. 2. p. 805. *Lychnis Coronaria* Desrousseaux in Enc. 3. p. 643. Dec. Fl. Fr. 4368. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 387. n. 19.

Camer. Epit. 569. — Dod. Pempt. 170. (*bona*). Moris. Hist. 2. p. 540. s. 5. tab. 21. fig. 19. Barrel. Ic. 1006. Matth. 599. Tabern. Kräuterb. 673. fig. 1 et 2. I. B. Hist. 3. p. 340. fig. 1 et 2. et 341. f. 1. (fl. pleno).

Schl. Thom. exs.

Planta dense tomentosa, pilis mollibus, in caule summo longissimis, niveis. Caules erecti, teretes, fistulosi, crassi, superne ramosi, pedales et sesqui-

pedales. Folia magna, semiamplexicaulia, ovato-lanceolata, obtusiuscula, crassa, minus quam caulis incana. Pedunculi uniflori, terminales et e dichotomia caulis, praelongi, inaequales, niveo-tomentosi, hirsutissimi. Flores magni, erecti, saturate purpurei, quandoque incarnati, rarius albi. Calyx valde coriaceus, dense tomentosus, ovatus, costis luteis elevatis percursus, dentibus quinque linearibus, acutis, corolla multo brevioribus terminatus. Petala limbo subrotundo, patente, late obiterque emarginato, basi squama erecta, membranacea, rubella, bifida, laciniis lanceolatis subpungentibus coronato. Capsula glabra, ovato-oblonga, polysperma. (D. s.)

Hab. locis petrosis, sterilibus *Valesiae* praecipue planioris, frequens. Circa *Fouly*. Haller. *A Branson*. Rev. Murith. In valle *D. Nicolai* et *au fort de Bord*. Cl. Decandolle. Etiam in hortis vulgo colitur. — Fl. Iulio. ♂.

Obs. „Naturalis plantae corolla alba medio rubra est." L. l. c.

1050. Agrostemma *Flos-Iovis* L. — Agr. tomentosum, foliis lanceolatis, floribus umbellato-aggregatis, pedunculis brevissimis, petalis emarginatis coronatis. (Sp. 3. Gall. *Agrostemme Fleur de Jupiter.*)

Hall. Helv. 924. Enum. 376. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 274. Heg. 1. p. 321. Mur. Bot. Val. 49. Roesch in Alp. 2. p. 11. *Silene Flos-Iovis* Clairv. Man. 145.

L. Sp. Pl. 625. Willd. Sp. Pl. 2. p. 305. Vill. Delph. 3. pag. 481. *Lychnis Flos-Iovis* Desrousseaux in Enc. 3. pag. 644. Dec. Fl. Fr. 4369. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 385. n. 3.

Moris. Hist. 2. p. 540. s. 5. tab. 36. fig. 2. Zannon. Hist. 128. tab. 51.

Lychnis Flos-Iovis Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 156. Schl. Thom. exs.

Planta perinde, minus tamen dense tomentosa ac *Coronaria*. Caulis fere cubitalis, erectus, firmus, etsi fistulosus, teres, foliosus, simpliciusculus. Folia erectiuscula, firmula, mollia, elliptico-lanceolata,

acuta. Umbella terminalis, bifida, cum flore solitario intermedio, pedunculis duobus fasciculo florum aggregatorum, numerosorum, bracteatorum, brevissime pedicellatorum terminatis. Flores speciosi, erecti. Calyx tubulosus, oblongus, demum obconico-clavatus, 10-costatus, tomentosus, costis viridibus, minus quam in priori exstantibus, dentibus brevissimis, latiusculis, acutis. Petala purpurea, limbo emarginato, basi angustato squamisque bifidis muticis coronato. Capsula calyce longior, nitida, lutea, intus viridis, apice quinquefariam dehiscens, seminibus parvis, nigris, subreniformibus, angulosis, muricatis. (D. s.)

Hab. ad rupes apricas, et in pascuis etiam montanis. Zannonus habuit ex *Locarnensium* agro a Felice Orellio missum. In *Rhaetia*. C. Gesner. In Alpibus *Rhaeticis*. I. B. In M. *Generoso*. Circa *Zermatt* et alibi in *Valesia*. Haller. *Aux mayens de Fouly*, et supra *Lourquier* in valle *Bagnes*. Rev. Murith. In agris secalinis vallis *Oeni inferioris*. Amiciss. Roesch. — Fl. Iulio. ♃.

G. 290. Lychnis L. gen. 584. Juss. 302. Gaertn. t. 130. *Lychnidis* sp. Hall. Dec. Tourn. tab. 175.

Cal. monophyllus, oblongus. Petala unguiculata, plerumque coronata, limbo bifido. Caps. apice 5-dentata, unilocularis (in sp. 2. 5-locularis).

1051. Lychnis *Flos-cuculi* L. — L. petalis (laciniatis) quadrifidis, fructu subrotundo. L. (Sp. 1. Gall. *Lychnide laciniée.*)

Hall. Helv. 921. Enum. 378. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 274. Heg. 1. pag. 321. Hag. Fl. Basil. 1. p. 421. Wahlenb. Helv. 90. Mur. Bot. Val. 77. Roesch in Alp. 2. p. 116. *Silene Flos-cuculi* Clairv. Man. 146. *Caryophyllus pratensis flore laciniato* C. B. Basil. 61.

L. Sp. Pl. 625. Willd. Sp. Pl. 2. p. 807. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 387. n. 17. Desrousseaux in Enc. 3. p. 639. Dec. Fl. Fr. 4364. Smith Brit. 493. Vill. Delph. 3. p. 638.

Engl. Bot. 8. tab. 573. Lam. Illustr. tab. 391. Fl. Dan. tab. 590. — Tab. Kräuterb. 669. fig. 4. Dod. Pempt. 170. Clus. Hist. 1. p. 292.

β floribus albis.

Radix fusiformis, fibris stipata. Caulis simpliciusculus, erectus, scaber, basi hirsutus, superne subviscosus, fistulosus, striatus, nodosus, 2–3-pedalis. Folia longa, angusta, lineari-lanceolata, connata, glabra, nervo dorsali valido. Corymbus terminalis, compositus, pedunculis communibus axillaribus et terminalibus: propriis brevibus, simplicibus v. paucifloris. Flores numerosi, amoene purpurei, elegantes. Calyx ex fusco ruber, prismaticus, costis decem exstantibus percursus, profunde 5-fidus, segmentis acutis, ora plus minus scariosis. Petala patentissima, profunde 4-fida, laciniis angustissimis, linearibus, divergentibus, basi squama bifida acuminata scariosaque coronata. Germen prismatico-turbinatum. Antherae subcaeruleae. Capsula ovata v. subrotunda. (D. v.)

Hab. in pratis humidiusculis, ubique. Fl. albis: circa *Rennes*. Haller. Ego circa *le Brassu* legi. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

1052. Lychnis *viscaria* L. — L. petalis indivisis, fructu quinqueloculari. Sm. (Sp. 2. Gall. *Lychnide visqueuse*.)

Hall. Helv. 927. Sut. Fl. Helv. 1. p. 275. Heg. 1. p. 322. Clairv. Man. 146. Mur. Bot. Val. 77.

L. Sp. Pl. 625. Willd. Sp. Pl. 2. p. 808. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 385. Desrousseaux in Enc. 3. p. 640. Dec. Fl. Fr. 4360. Smith Brit. 494. Vill. Delph. 2. p. 638.

Engl. Bot. 11. tab. 788. Fl. Dan. tab. 1032. — Clus. Hist. 289. fig. 2. I. B. Hist. 3. pag. 348. fig. 2. Chabr. Sciagr. 444. fig. 4. (*eadem*).

Thom. Schleich. exs.

Radix lignosa, lutescens. Folia radicalia caespitosa, erecta, lineari-lanceolata, acuta, superne

latescentia, basi in petiolum brevem angustata: caulina angustiora brevioraque, sessilia, connata, basi margine lanuginosa: omnia glaberrima, subglauca, apice saepius rubentia. Caulis pedalis, cubitalis, erectus, teres, simplex, remote foliosus, infra nodos superiores valde viscosus. Panicula spiciformis, verticillata, interrupta, pedunculis axillaribus, oppositis, divisis, multifloris, bracteolatis. Flores conferti, speciosi, laete purpurei. Calyx tubulosus, subclavatus, membranaceus, carneus, costis 10 parum elevatis percursus, dentibus quinque brevibus, triangularibus, purpureis terminatus. Petala magna, patentia, limbo subrotundo, plus minus emarginato, basi squama magna profunde bifida, lacinulis subbilobis coronato. Capsula ovata, 5-locularis, dissepimentis e medio valvularum. Semina reniformia, muriculata. (D. v.)

Hab. ad rupes et locis arenosis regionum calidiorum, rarius. *Octoduri.* Prope *Tourtemagne;* circa *Gonthey* et *Pommat.* Haller. Prope *Soazz* in valle *Misaucina,* B. Dick. Circa *Salvan*, *Elex* et *aux Valeties.* Rev. Murith. Prope *Bière.* Cl. Reynier. Ad exitum nempe sylvulae, qua versus *St.-Livre* itur, secus viam copiose. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

1053. Lychnis *alpina* L. — L. floribus terminalibus capitatis, petalis bifidis. (Sp. 3. Gall. *Lychnide des Alpes.*)

Hall. Helv. 922. *Silene* Enum. 376. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 275. Heg. 1. p. 322. Mur. Bot. Val. 77. *Silene alpina* Clairv. Man. 146.

L. Sp. Pl. 626. Willd. Sp. Pl. 2. p. 809. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 387. n. 18. Desrousseaux in Enc. 3. p. 640. Dec. Fl. Fr. 4365. Vill. Delph. 3. p. 639. *Silene* Fl. Lapp. n. 185.

Engl. Bot. 32. tab. 2254. Hall. Helv. t. 17. (*bona*). Enum. tab. 7. (*eadem*). Fl. Dan. tab. 65.

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 155. Thom. Schl. exs.

Radix gracilis, fusiformis, simpliciuscula, dense

Hab. in summis Alpibus hinc inde. In M. *Pennino*. Rev. MURITH. In valle *D. Nicolai*, frequens. Cl. GAY. Ego quoque in *Rhaetiae* Alpibus legi. — Fl. Iul. et Aug. ⊙?

OBS. Huc *S. Guettardi* Vill. Delph. 3. p. 678. tab. 45. refert Cl. CANDOLLIUS. Verum *S. Guettardi* in planitie prope *Etampes* inventum est, et a nostro petalis albis, foliolis calycinis teretibus et praecipue foliis basi acutis haud parum recedit.

1041. SEDUM *acre* L. — S. foliis subimbricatis subovatis carnosis gibbis basi solutis, cyma abbreviata trifida foliosa. (Sp. 12. Gall. *Orpin âcre.*)

Hall. Helv. 966. Enum. 396. n. 13. Sut. Fl. Helv. 1. p. 272. Heg. 1. p. 318. Hag. Fl. Basil. 1. p. 417. Clairv. Man. 157. Wahlenb. Helv. 89. Mur. Bot. Val. 95. *Sempervivum minus repens acre* C. B. Basil. 83.

L. Sp. Pl. 619. Willd. Sp. Pl. 767. Dec. Fl. Fr. 3621. Smith Brit. 487. Vill. Delph. 3. p. 683. *S. acre* α Poir. Enc. 4. p. 632.

Engl. Bot. 12. tab. 839. (*optima*). Dec. Pl. Grass. t. 117. Schkuhr Handb. tab. 123. — Blackw. tab. 232. Tabern. Kräuterb. 1226. fig. 4. (*mala*). Dod. Pempt. 129. fig. 3. (*mala*). Fuchs Hist. p. 36. Clus. Hist. 2. p. 61. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 694. fig. 2.

Radix fibrosa. Caules basi ramosi, valde foliosi, 2-3-unciales. Folia sparsa, subimbricata, dorso gibboso-convexa, breviter conica, facie paulo planiora, pallide virentia. Cyma foliosa, brevis, plerumque trifida: ramis 2 longiusculis, multifloris, tertio multo breviore. Flores unilaterales, sessiles, aurei, calyce segmentis plano-convexis, ovato-lanceolatis, tertiam petalorum partem aequantibus. Petala patentissima, oblonga, acutissima. Sapor causticus, acerrimus. (D. v.)

Hab. locis aridis, ad muros, ubique vulgatissimum. Attamen in valle *Aquileiensi* fere deesse videtur. Etiam inter *Valesiae* plantas rariores recensetur. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1042. SEDUM *sexangulare* L. — S. foliis subternis teretiusculis obtusis adnato-sessilibus, cyma trifida foliosa subaequali. (Sp. 13. Gall. *Orpin sexangulaire.*)

Hall. Helv. 965. Enum. 396. n. 12. Sut. Fl. Helv. 1. pag. 272. Heg. 1. p. 318. Hag. Fl. Basil. 1. p. 418. Clairv. Man. 157. Wahlenb. Helv. 89. Mur. Bot. Val. 95. *Sempervivum minus ac non acre* C. B. Basil. 83. (*una cum priori*).

L. Sp. Pl. 620. Willd. Sp. Pl. 1. p. 767. Smith Brit. 488. Dec. Fl. Fr. 3623. Vill. Delph. 3. p. 683. *S. acre* β Poir. Enc. 4. p. 632.

Engl. Bot. 28. tab. 1946. Dec. Pl. Grass. t. 119. Gesn. Icon. Lign. 108. Camer. Epit. 856.

Priori habitu affine, sed distinctissimum. Caules cylindrici, simplices, valde foliosi, 2-3-unciales; surculi steriles, caespitosi, undique dense foliosi, prismatici, sexangulares. Folia teretia, carnosa, obtusiuscula, neutiquam gibbosa, fere ternata, seriebus alternantibus. Cyma terminalis, multiflora, ramulis semuncialibus, plerumque aequalibus. Flores aurei, calyce segmentis teretibus, corolla multo brevioribus. Antherae luteae, exiguae. (D. v.)

Hab. locis consimilibus, priore tamen minus frequens. Sed in *Aquileiensibus* et in *Valesia* multo copiosius occurrit. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1043. Sedum *reflexum* L. — S. foliis sparsis subulatis basi solutis: inferioribus recurvis, panicula subcymosa, petalis patentibus. (Sp. 14. Gall. *Orpin réfléchi*.)

Hall. Helv. 967. Enum. 397. n. 15. Sut. Fl. Helv. 1. p. 271. Heg. 1. p. 317. Hag. Fl. Basil. 1. p. 415. Clairv. Man. 157. Mur. Bot. Val. 95. *S. minus luteum folio acuto* et *ramulis reflexis* C. B. Basil. 83.

L. Sp. Pl. 618. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 764. Poir. Enc. 4. pag. 631. Dec. Fl. Fr. 3626. Smith Brit. 490. Vill. Delph. 3. p. 679.

Engl. Bot. 10. tab. 695. Dec. Pl. Grass. tab. 116. — Tab. Kräuterb. 1226. fig. 2. Fuchs Hist. 33. Clus. Hist. 2. p. 60. f. 2 et f. 1. (*quae ramulis paniculae revolutis*). Dod. Pempt. 129. f. 1. I. B. Hist. 3. p. 692. f. 3.

Radix caespitosa. **Caules** basi ramosi, iuniores procumbentes, deinde erecti, teretes, foliosi, dodrantales. **Folia** in surculis iunioribus aggregata: caulina sparsa, per florescentiam valde cadiva, ut caules omnino denudentur, glauca, oblonga, teretia, subulata, acuta, patentia, basi soluta, appendice albida, plus minus obtusa. **Cyma** subpaniculata, terminalis, foliosa, ramulis biuncialibus et ultra, subdivisis, spicas unilaterales efficientibus, erectis vel saepius arcuato-reflexis, quandoque etiam omnino spiraliter revolutis. **Flores** magni, aurei, pedicellis erectis, brevibus, unifloris insidentes. **Calyx** segmentis basi coalescentibus, planiusculis, lanceolatis, acutis, ex albo virescentibus. **Petala** (6-7-8) calyce multo longiora, patentia, angusta, lanceolata, concava v. canaliculata, acutiuscula. **Stamina** (12-14-16) petalis paulo breviora, **antheris** luteis, exiguis. **Capsulae** (6-7-8) aristatae. (D. v.)

Hab. locis aridis, ad rupes murosque Helvetiae praesertim occidentalis frequens. In pago *vaudensi* et *Valesia*. *Basileae*, *Biennae*, *Neocomi*, etc. — Var. spicis revolutis: *Basileae* in agris et moenibus. C. B. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

1044. Sedum *anopetalum* Dec. — S. foliis sparsis teretibus acutis basi solutis, cyma ramosa conferta, petalis lineari-lanceolatis erectis. (Sp. 15. Gall. *Orpin à pétales droits.*)

Dec. Voy. 2. p. 80. Cat. H. Monsp. p. 143. Fl. Fr. Suppl. 526. n. 3626. *S. hispanicum* (non L.) Fl. Fr. 3626. *S. rupestre* Vill. Delph. 3. p. 679. *S. rupestre α* Poir. Enc. 4. pag. 632. et *S. hispanicum* Suppl. p. 206. in obs. n. 7.

S. rupestre Schl. *) Thom. exs.

Habitus prioris. **Caules** tortuosi, inferne decumbentes, ramosi. **Folia** erecta, glauca, appendice

---

*) Planta a Schleichero missa est verum *S. anopetalum*; sed nunc in cat. 1821, habet *anopetalum* et *rupestre*: hoc nunquam in Helvetia lectum vidi.

parva, saepe acutiuscula exstantiaque, in surculis iunioribus per series spirales digesta approximataque: caulina sparsa, valde caduca. Cyma terminalis, conferta, 3-4-fida, ramulis brevibus, saepe divisis, erectis, rarius reflexis, paucifloris. Flores maximi, approximati, pedunculis brevibus, unifloris, crassiusculis. Calyx basi vere monophyllus, segmentis late lanceolatis, acutis. Petala (6, rarius 7) calyce vix duplo longiora, pallidissime ochroleuca, segmentis calycinis angustiora, tenuissima, lineari-lanceolata, peracuta, erecta, carinata, uninervia. Antherae luteolae. Capsulae erectae, longius aristatae. (D. v.)

Hab. locis consimilibus ac *reflexum*, sed multo rarius. Miserunt Cl. L. Thomas et Schleicher. Ego quoque prope *St. Claude*, et nisi fallor etiam in valle *Anzasca* inveni. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

G. 288. Oxalis L. gen. 582. Hall. Juss. 270. Gaertn. tab. 113. *Oxys* Tourn. tab. 19.

Cal. 5-phyllus. Pet. 5 unguibus connexa. Caps. 5-locularis, pentagona, angulis dehiscens. Semina arillo elastico tecta.

1045. Oxalis *Acetosella* L. — Ox. scapo unifloro, foliolis ternatis obcordatis pilosis, radice squamoso-articulata. Sm. (Sp. 1. Gall. *Oxalide Oseille*).

Hall. Helv. 928. Enum. 364. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 273. Heg. 1. p. 320. Hag. Fl. Basil. 1. p. 419. Clairv. Man. 152. Wahlenb. Helv. 90. Mur. Bot. Val. 82. *Trifolium acetosum vulgare* C. B. Basil. 93.

L. Sp. Pl. 620. Willd. Sp. Pl. 2. p. 780. Dec. Prodr. 1. p. 700. n. 123. Savigny in Enc. 4. p. 677. Dec. Fl. Fr. 4563. Smith Brit. 491. Vill. Delph. 3. p. 585.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 17. t. 3. Engl. Bot. 11. t. 762. Chaum. Fl. Méd. 5. tab. 261. Lam. Illustr. tab. 391. fig. 1. Fl. Dan. tab. 980. Schkuhr Handb. tab. 123. — Blackw. tab. 308. — Dod. Pempt. 578. fig. 2. Fuchs Hist. tab. 564. Matth. 608. fig. 2. Tab. Kräuterb. 910. fig. 1. (*eadem*). I. B. Hist. 2. p. 387. f. 2.

Radix verticalis, dentato-squamosa et quasi articulata, ex albo et roseo variegata. Folia omnia radicalia, longissime petiolata, erecta, foliolis ternatis, sessilibus, villosis, profunde obcordatis, venosis carinatisque, ad nervum dorsalem irritabilibus ac sese per humidum aërem conduplicantibus. Scapus gracilis, pilis patentibus villosus, foliis longior, 2-3-uncialis, ex apice uniflorus, ultra medium bracteatus. Flos magnus, subnutans, amoenus, plerumque albus, rarius roseus. Calyx villosiusculus, corolla saltem quadruplo minor, phyllis ovato-oblongis. Petala late ovata, contigua, obtusa, tenella, striata lineisque roseis eleganter picta, basin versus flavo maculata. Capsula ovalis, seminibus ellipticis, longitudinaliter striatis, elastice dissilientibus. Sapor grate acidus. (D. v.)

Hab. in sylvis umbrosis et ad sepes locis submontanis, ubique. — Fl. Aprili-Iunio. ♃.

1046. Oxalis *corniculata* L. — Ox. caule ramoso diffuso procumbente, pedunculis umbelliferis, petiolis basi stipulatis. Sm. (Sp. 2. Gall. *Oxalide cornue.*)

Hall. Helv. 929. Sut. Fl. Helv. 1. p. 273. (excl. syn. Oed.). Heg. 1. p. 320. Clairv. Man. 152. Mur. Bot. Val. 82. (*perperam inter plantas novas recensita*).

L. Sp. Pl. 623. Willd. Sp. Pl. 2. p. 800. Dec. Fl. Fr. 4564. Prodr. 1. p. 692. n. 20. Smith Brit. 492. Vill. Delph. 3. p. 585. Wiegmann in Bot. Zeit. 1825. n. 36. p. 561—565. — *Ox. corniculata α* Savigny in Enc. 4. p. 683.

Engl. Bot. 24. tab. 1726. Jacq. Oxal. 10. tab. 5. Clus. Hist. 2. p. 249. fig. 2. Dod. Pempt. 579. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 388.

Thom. Schleich. exs.

Radix dura, lignosa, multiceps, perennis. Caules numerosi, diffusi, procumbentes, semipedales, saepe tamen breviores, teretes, aequaliter foliosi, superne villosi. Folia alterna, petiolis gracillimis, lon-

gissimis, villosis, teretibus insidentia, foliolis ternatis, opacis, villosis, ex cinereo virentibus, parvis, vix semuncialibus, profunde obcordatis, basi cuneatis. Stipulae parvae, membranaceae, fuscae, basi petiolorum adnatae. Pedunculi axillares, solitarii, foliis multo longiores, superne umbelliferi, pedicellis 2-5 per maturationem fere uncialibus, villosis, basi bracteatis. Flores exigui, dilute lutei, „petalis emarginatis erosis" Hoffmann. Capsulae ad 9 lineas longae, prismaticae, leviter arcuatae, loculis polyspermis. Semina oblonga, fulva v. atro-fusca, rugis transversis eleganter insculpta. (D. v.)

Hab. in Helvetia *transalpina* secus vias, locis arenosis, haud infrequens. In valle *Tellina* passim. Circa *Mendrisium* et *Chiavennam*. Haller. Circa *Domo-d'Ossola* et in valle *Praetoria*. Rev. Murith. *Lugani* copiose. — Fl. Maio — Octobri. ♃.

1047. Oxalis *stricta* L. — Ox. caule erecto ramoso, pedunculis umbelliferis, petiolis exstipulatis. (Sp. 3. Gall. *Oxalide droite.*)

Heg. Fl. Helv. 1. p. 320.

L. Sp. Pl. 624. Willd. Sp. Pl. 2. p. 800. Dec. Prodr. 1. p. 692. n. 19. Fl. Fr. 4565. Wiegm. l. c. *Ox. corniculata β* Savigny in Enc. 4. p. 683.

Jacq. Oxal. 29. tab. 4. — *Ox. corniculata* Fl. Dan. t. 873. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 1. tab. 13. (ob petiolos basi exstipulatos. Ad priorem tamen in Bot. Zeit. l. c. citatur). Schkuhr Handb. tab. 123. (*fructus*). Matth. 608. f. 3. Tab. Kräuterb. 910. f. 2.

Schl. Thom. exs.

A priori, quacum a quibusdam minus bene coniungitur, dignoscitur habitu valde discrepante, radice fibrosa, annua *), caule nonraro dodrantali, vere stricto,

*) „repIans" Dec. Prodr. „Radix princeps quidem annua atque post anthesin emoriens, sed sese per propagines stolonesve multiplicans." Wiegm. l. c.

inferne denudato, alterne ramoso, foliis multo maioribus, glabriusculis, eleganter venosis, teneris, dilute viridibus, petiolis crassioribus, omnino exstipulatis, basi nodosis, dorso convexis, facie planis, pedunculis paucifloris. Flores flavi, parvi, calycis phyllis glabris, oblongis. Petala subrotunda, integra, nunquam erosa neque emarginata. Stamina pentadynamica, stylis paulo brevioribus. Fructus fere ut in *corniculata.* (D. v.)

Hab. locis cultis, rara. Circa *Frontenex* pagi *genevensis.* Haller. Vir summus a priori non distinguit. Illustr. de Saussure Voy. I. §. 67. *Soloduri*, *Bernae* et circa *Thun.* Cl. Wiegmann. Prope *Fernex.* *Lugani.* — Fl. Iulio–Septembri. ⊙.

Obs. „Folia in omnibus speciebus iuniora Filicum more in spiram involuta!" Cl. Jussieu l. c.

G. 289. Agrostemma L. gen. 583. Juss. [illegible]2. Gaertn. tab. 130. *Lychnidis* sp. Hall. Lam. Dec.

Cal. monophyllus, tubulosus, coriaceus. Pet. 5 obtusa, indivisa, unguiculata. Caps. unilocularis, polysperma, ore 5-dentata.

1048. Agrostemma *Githago* L. — Agr. hirsutum, petalis nudis integerrimis calycem vix aequantibus. (Sp. 1. Gall. *Agrostemme Nielle.*)

Hall. Helv. 926. Enum. 376. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 274. Heg. 1. p. 321. Hag. Fl. Basil. 1. p. 420. Wahlenb. Helv. 90. Mur. Bot. Val. 49. *Silene Githago* Clairv. Man. 145. *Lychnis segetum maior* C. B. Basil. 59.

L. Sp. Pl. 624. Willd. Sp. Pl. 2. p. 805. Smith Brit. 493. Vill. Delph. 3. p. 480. *Lychnis Githago* Desrousseaux in Enc. 3. pag. 643. Dec. Fl. Fr. 4371. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 387. n. 20.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 12. tab. 2. (*opt.*). Engl. Bot. 11. tab. 741. (*bella*). Fl. Dan. tab. 576. Schkuhr Handb. tab. 124. (*optima*). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 5. tab. 6. (*optima*). — Dod. Pempt. 173. (*bona*). Fuchs Hist. 127. Matth. 581. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 674. f. 3. I. B. Hist. 3. p. 341. f. 2.

Radix fibrosa. Caulis erectus, simpliciusculus, durus, pilosus, fistulosus, teres, cubitalis. Folia opposita, anguste lanceolata, biuncialia et ultra, nervo dorsali valido percursa, canescentia, pilis longis mollibusque hirsuta. Flores terminales, longe pedunculati, speciosi, violaceo-purpurei. Calyx perinde hirsutus, coriaceus, tubulosus, longus, 10-costatus, dentibus quinque lanceolato-linearibus, acutis, planis, carinatis, fere uncialibus, subpatentibus, corolla plerumque longioribus. Petala patentia, spathulata, obtusissima, obiter emarginata, limbo saturate purpureo, inferne lineis punctisque nigris distincto, basi nudo neque coronato, unguiculo albido, longitudine tubi calycis. Genitalia parum exserta; antherae caeruleae. Capsula conico-pentagona, 5-valvis, unilocularis. Semina subrotunda, nigra, intus alba, punctis exstantibus in series circulares digestis muricata, sapore amaro. (D. v.)

Hab. inter segetes, ubique. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

1049. AGROSTEMMA *Coronaria* L. — Agr. tomentosum, foliis ovato-lanceolatis, pedunculis elongatis, petalis subemarginatis coronatis calyce longioribus. (Sp. 2. Gall. *Agrostemme des jardins.*)

Hall. Helv. 925. Sut. Fl. Helv. 1. p. 274. Heg. 1. p. 321. Mur. Bot. Val. 49. *Silene Coronaria* Clairv. Man. 145.

L. Sp. Pl. 625. Willd. Sp. Pl. 2. p. 805. *Lychnis Coronaria* Desrousseaux in Enc. 3. p. 643. Dec. Fl. Fr. 4368. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 387. n. 19.

Camer. Epit. 569. — Dod. Pempt. 170. (*bona*). Moris. Hist. 2. p. 540. s. 5. tab. 21. fig. 19. Barrel. Ic. 1006. Matth. 599. Tabern. Kräuterb. 673. fig. 1 et 2. I. B. Hist. 3. p. 340. fig. 1 et 2. et 341. f. 1. (fl. pleno).

Schl. Thom. exs.

Planta dense tomentosa, pilis mollibus, in caule summo longissimis, niveis. Caules erecti, teretes, fistulosi, crassi, superne ramosi, pedales et sesqui-

pedales. Folia magna, semiamplexicaulia, ovato-lanceolata, obtusiuscula, crassa, minus quam caulis incana. Pedunculi uniflori, terminales et e dichotomia caulis, praelongi, inaequales, niveo-tomentosi, hirsutissimi. Flores magni, erecti, saturate purpurei, quandoque incarnati, rarius albi. Calyx valde coriaceus, dense tomentosus, ovatus, costis luteis elevatis percursus, dentibus quinque linearibus, acutis, corolla multo brevioribus terminatus. Petala limbo subrotundo, patente, late obiterque emarginato, basi squama erecta, membranacea, rubella, bifida, laciniis lanceolatis subpungentibus coronato. Capsula glabra, ovato-oblonga, polysperma. (D. s.)

Hab. locis petrosis, sterilibus *Valesiae* praecipue planioris, frequens. Circa *Fouly*. Haller. *A Branson*. Rev. Murith. In valle *D. Nicolai* et *au fort de Bord*. Cl. Decandolle. Etiam in hortis vulgo colitur. — Fl. Iulio. ♂.

Obs. „Naturalis plantae corolla alba medio rubra est." L. l. c.

1050. Agrostemma *Flos-Iovis* L. — Agr. tomentosum, foliis lanceolatis, floribus umbellato-aggregatis, pedunculis brevissimis, petalis emarginatis coronatis. (Sp. 3. Gall. *Agrostemme Fleur de Jupiter.*)

Hall. Helv. 924. Enum. 376. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 274. Heg. 1. p. 321. Mur. Bot. Val. 49. Roesch in Alp. 2. p. 11. *Silene Flos-Iovis* Clairv. Man. 145.

L. Sp. Pl. 625. Willd. Sp. Pl. 2. p. 305. Vill. Delph. 3. pag. 481. *Lychnis Flos-Iovis* Desrousseaux in Enc. 3. pag. 644. Dec. Fl. Fr. 4369. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 385. n. 3.

Moris. Hist. 2. p. 540. s. 5. tab. 36. fig. 2. Zannon. Hist. 128. tab. 51.

Lychnis Flos-Iovis Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 156. Schl. Thom. exs.

Planta perinde, minus tamen dense tomentosa ac *Coronaria*. Caulis fere cubitalis, erectus, firmus, etsi fistulosus, teres, foliosus, simpliciusculus. Folia erectiuscula, firmula, mollia, elliptico-lanceolata,

acuta. **Umbella** terminalis, bifida, cum flore solitario intermedio, pedunculis duobus fasciculo florum aggregatorum, numerosorum, bracteatorum, brevissime pedicellatorum terminatis. **Flores** speciosi, erecti. **Calyx** tubulosus, oblongus, demum obconico-clavatus, 10-costatus, tomentosus, costis viridibus, minus quam in priori exstantibus, dentibus brevissimis, latiusculis, acutis. **Petala** purpurea, limbo emarginato, basi angustato squamisque bifidis muticis coronato. **Capsula** calyce longior, nitida, lutea, intus viridis, apice quinquefariam dehiscens, **seminibus** parvis, nigris, subreniformibus, angulosis, muricatis. (D. s.)

Hab. ad rupes apricas, et in pascuis etiam montanis. ZANNONUS habuit ex *Locarnensium* agro a FELICE ORELLIO missum. In *Rhaetia*. C. GESNER. In Alpibus *Rhaeticis*. I. B. In M. *Generoso*. Circa *Zermatt* et alibi in *Valesia*. HALLER. *Aux mayens de Fouly*, et supra *Lourquier* in valle *Bagnes*. Rev. MURITH. In agris secalinis vallis *Oeni inferioris*. Amiciss. ROESCH. — Fl. Iulio. ♃.

G. 290. LYCHNIS L. gen. 584. Juss. 302. Gaertn. t. 130. *Lychnidis* sp. Hall. Dec. Tourn. tab. 175.

Cal. monophyllus, oblongus. **Petala** unguiculata, plerumque coronata, limbo bifido. **Caps.** apice 5-dentata, unilocularis (in sp. 2. 5-locularis).

1051. LYCHNIS *Flos-cuculi* L. — L. petalis (laciniatis) quadrifidis, fructu subrotundo. L. (Sp. 1. Gall. *Lychnide laciniée.*)

Hall. Helv. 921. Enum. 378. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 274. Heg. 1. pag. 321. Hag. Fl. Basil. 1. p. 421. Wahlenb. Helv. 90. Mur. Bot. Val. 77. Roesch in Alp. 2. p. 116. *Silene Flos-cuculi* Clairv. Man. 146. *Caryophyllus pratensis flore laciniato* C. B. Basil. 61.

L. Sp. Pl. 625. Willd. Sp. Pl. 2. p. 807. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 387. n. 17. Desrousseaux in Enc. 3. p. 639. Dec. Fl. Fr. 4364. Smith Brit. 493. Vill. Delph. 3. p. 638.

Engl. Bot. 8. tab. 573. Lam. Illustr. tab. 391. Fl. Dan. tab. 590. — Tab. Kräuterb. 669. fig. 4. Dod. Pempt. 170. Clus. Hist. 1. p. 292.

β floribus albis.

Radix fusiformis, fibris stipata. **Caulis** simpliciusculus, erectus, scaber, basi hirsutus, superne subviscosus, fistulosus, striatus, nodosus, 2–3-pedalis. **Folia** longa, angusta, lineari-lanceolata, connata, glabra, nervo dorsali valido. **Corymbus** terminalis, compositus, pedunculis communibus axillaribus et terminalibus: propriis brevibus, simplicibus v. paucifloris. **Flores** numerosi, amoene purpurei, elegantes. **Calyx** ex fusco ruber, prismaticus, costis decem exstantibus percursus, profunde 5-fidus, segmentis acutis, ora plus minus scariosis. **Petala** patentissima, profunde 4-fida, laciniis angustissimis, linearibus, divergentibus, basi squama bifida acuminata scariosaque coronata. **Germen** prismatico-turbinatum. **Antherae** subcaeruleae. **Capsula** ovata v. subrotunda. (D. v.)

Hab. in pratis humidiusculis, ubique. Fl. albis: circa *Rennes*. HALLER. Ego circa *le Brassu* legi. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

1052. LYCHNIS *viscaria* L. — L. petalis indivisis, fructu quinqueloculari. Sm. (Sp. 2. Gall. *Lychnide visqueuse.*)

Hall. Helv. 927. Sut. Fl. Helv. 1. p. 275. Heg. 1. p. 322. Clairv. Man. 146. Mur. Bot. Val. 77.

L. Sp. Pl. 625. Willd. Sp. Pl. 2. p. 808. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 385. Desrousseaux in Enc. 3. p. 640. Dec. Fl. Fr. 4360. Smith Brit. 494. Vill. Delph. 2. p. 638.

Engl. Bot. 11. tab. 788. Fl. Dan. tab. 1032. — Clus. Hist. 289. fig. 2. I. B. Hist. 3. pag. 348. fig. 2. Chabr. Sciagr. 444. fig. 4. (*eadem*).

Thom. Schleich. exs.

Radix lignosa, lutescens. **Folia** radicalia caespitosa, erecta, lineari-lanceolata, acuta, superne

latescentia, basi in petiolum brevem angustata: caulina angustiora brevioraque, sessilia, connata, basi margine lanuginosa: omnia glaberrima, subglauca, apice saepius rubentia. Caulis pedalis, cubitalis, erectus, teres, simplex, remote foliosus, infra nodos superiores valde viscosus. Panicula spiciformis, verticillata, interrupta, pedunculis axillaribus, oppositis, divisis, multifloris, bracteolatis. Flores conferti, speciosi, laete purpurei. Calyx tubulosus, subclavatus, membranaceus, carneus, costis 10 parum elevatis percursus, dentibus quinque brevibus, triangularibus, purpureis terminatus. Petala magna, patentia, limbo subrotundo, plus minus emarginato, basi squama magna profunde bifida, lacinulis subbilobis coronato. Capsula ovata, 5-locularis, dissepimentis e medio valvularum. Semina reniformia, muriculata. (D. v.)

Hab. ad rupes et locis arenosis regionum calidiorum, rarius. *Octoduri.* Prope *Tourtemagne;* circa *Gonthey* et *Pommat.* Haller. Prope *Soazz* in valle *Misaucina.* B. Dick. Circa *Salvan*, *Elex* et *aux Valettes.* Rev. Murith. Prope *Bière.* Cl. Reynier. Ad exitum nempe sylvulae, qua versus *St.-Livre* itur, secus viam copiose. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

1053. Lychnis *alpina* L. — L. floribus terminalibus capitatis, petalis bifidis. (Sp. 3. Gall. *Lychnide des Alpes.*)

Hall. Helv. 922. *Silene* Enum. 376. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 275. Heg. 1. p. 322. Mur. Bot. Val. 77. *Silene alpina* Clairv. Man. 146.

L. Sp. Pl. 626. Willd. Sp. Pl. 2. p. 809. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 387. n. 18. Desrousseaux in Enc. 3. p. 640. Dec. Fl. Fr. 4365. Vill. Delph. 3. p. 639. *Silene* Fl. Lapp. n. 185.

Engl. Bot. 32. tab. 2254. Hall. Helv. t. 17. (*bona*). Enum. tab. 7. (*eadem*). Fl. Dan. tab. 65.

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 155. Thom. Schl. exs.

Radix gracilis, fusiformis, simpliciuscula, dense

caespitosa. Folia radicalia aggregata, ut tota planta glabra, firmula, uncialia, angusta, elliptico-lanceolata, obtusiuscula, inferne angustata: caulinorum potius latiorum, erectorum, vaginato-connatorum paria duo triave. Caulis teres, crassiusculus, erectus, simplicissimus, 2-4-uncialis. Capitulum terminale, subumbellatum, dense multiflorum, pedunculis brevibus, divisis, bracteis intermixtis, magnis, ovato-lanceolatis, margine purpurascentibus. Flores conferti, elegantes, purpurei, calyce campanulato, tenuissimo, colorato, nervis tenuibus percurso, 5-fido, segmentis late ovatis. Petala patentissima, profunde bifida, laciniis subdivergentibus, latiusculis, obtusis, fauce basi nuda, sed quasi tumoribus elevatis gibba. Genitalia demum longe exserta. Styli optime monente Villarsio saepe seni. Capsula pedicellata, ovata, (quantum in speciminibus siccis cognoscere potui) 5-locularis, operculata, ore integro, neque 5-valvis, operculo luteo hemisphaerico, e cuius centro styli exeunt. (D. s.)

Hab. in pascuis Alpium editissimarum Helvetiae austro-occidentalis, passim. Hubertus ex *Albula Valesiae*, quae a balneo *Leucensi* descendit *Leucam* versus. Ad rupes glaciales *Tsermotanas* supra *Bagnes*. In M. *Arola Valesiae* superioris, *Stockberg;* in Alpibus vallis *D. Nicolai*. Haller. In montibus supra *Kienthal*. Cl. Dick. In Alpibus vallis *Anniviers*. Rev. Murith. Ego in M. *Finelen* supra *Zermatt* et in Alpibus supra thermas *Leucenses* legi. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. Ob capsulae structuram peculiarem et stylorum numerum inconstantem haec pulchra planta genus proprium efficere videtur. — Squamulam bifidam ad basin limbi petalorum observavit Cl. Smith.

1054. Lychnis *dioica* L. — L. dioica, caule pubescente, capsula conica: dentibus erectis. (Sp. 4. Gall. *Lychnide dioïque.*)

Hall. Helv. 923 β. Enum. 377. n. 3. var. II. Sut. Fl. Helv. 1. p. 257 α. Hag. Fl. Basil. 1. p. 421. Clairv. Man. 146. *L. dioica β alba* Wahlenb. Helv. 90. n. 492. *L. arvensis* Heg. 1. p. 322. *L. vespertina* Mur. Bot. Val. 77. *L. sylvestris alba simplex* C. B. Basil. 59.

Willd. Enum. H. B. 491. Dec. Fl. Fr. 4366. L. Sp. Pl. 626 β et γ. Desrousseaux in Enc. 3. p. 641 α. Smith Brit. 495 β. Vill. Delph. 3. p. 640 B.

Fl. Dan. tab. 792. Schkuhr Handb. tab. 124. *L. vespertina* Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 23. tab. 8. *L. dioica flore albo* Smith in Engl. Bot. 22. tab. 1580. — Dod. Pempt. 171. fig. 1. (*ob glabritiem potissimum huc refero*). Matth. 706. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 679. fig. 1. (*eadem*). I. B. Hist. 3. p. 342. (*nimis hirsuta*).

β floribus rubellis.

Radix fibrosa, multiceps. Caules cubitales et ultra, erecti, pubescentes, teretes, striati, superne subdichotomi. Folia molliter pubescentia, ovato-lanceolata, suprema lanceolata, omnia laete viridia: radicalia petiolata: caulina sessilia, connata. Ramuli floriferi oppositi, subterminales, hirsuti, foliosi, multiflori; pili longi, patentes, distincte articulati. Flores breviter pedunculati, subaggregati, magni, nocte suaveolentes, albi, in var. β carnei, per abortum dioici. Calyces 10-costati, hirsuti, ex albido virescentes, costis alterne magis exstantibus subfuscis, pentagono-prismatici: in maribus clavato-tubulosi: in foemineis floribus venulosi, ovati, inflati, demum subglobosi. Petala patentia, semibifida, basi angustata, segmentis obtusis, limbo basi squama quadripartita coronato. Capsula magna, conica, apice decemdentata, dentibus triangularibus, erectis. Semina nigra, reniformia, muricata. (D. v.)

Hab. locis aridiusculis ad sepes, secus vias etc. planitiei ubique. Var. β rariorem *Neviduni* legi. — Fl. Iulio - Septembri. ♃.

1055. Lychnis *sylvestris* Hoppe. — L. dioica, caule hirsuto, foliis supremis coloratis, capsulis ovatis: dentibus revolutis. (Sp. 5. Gall. *Lychnide sauvage*.)

Hall. Helv. 923 α. Enum. 377. n. 3. var. I. Heg. 1. p. 323. Hag. Fl. Basil. 1. p. 421. *L. dioica* β Sut. Fl. Helv. 1. p. 257. *L. diurna* Mur. Bot. Val. 77. *L. dioica α rubra* Wahlenb. Helv. 90. n. 491. *Silene sylvestris* Clairv. Man. 146. *L. aquatica purpurea simplex* C. B. Basil. 59.

Willd. Enum. H. B. 491. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 386. n. 10. Dec. Fl. Fr. 4367. *L. dioica α* L. Sp. Pl. 626. Desrousseaux in Enc. 3. pag. 641 *β*. Smith Brit. 495 *α*. Vill. Delph. 3. p. 639 A.

L. dioica fl. rubro Schkuhr Handb. tab. 124. Smith in Engl. Bot. 22. tab. 1579. *L. diurna* Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 23. tab. 7. — Tabern. Ic. 299. Matth. 997. Tabern. Kräuterb. 679. fig. 2.

Hoppe cent. 3.

β flore pleno.

Habitus omnino prioris: vere tamen distinctam esse puto; certo monente Cl. Willdenovio characteres proprios nunquam omittit. Differt caulibus humilioribus, vix sesquipedalibus, hirsutis (pilis longis, articulatis, patentibus), foliis superioribus perinde hirsutis, ovato-acutis, fere amplexantibus, ex fusco purpurascentibus, calycibus purpureis, ovatis, decemcostatis, neutiquam angulosis, costis nempe aequalibus parumque exstantibus, floribus inodoris, petalis obcordatis, amoenissime rubris, squamis profunde bifidis, lacinulis dentatis, capsulis tandem minoribus, ovatis, dentibus revolutis. (D. v.)

Hab. locis umbrosis, humidiusculis, secus rivulos, in regionibus montanis. In M. *Iura* ubique frequens. Sic in subalpinis. Circa *Burgdorf*, ubi iam exeunte Aprili floret. *β* in hortis colitur. — In montanis subalpinisque. — Fl. Maio - Iul. ♃.

G. 291. Cerastium L. gen. 585. Juss. 301. Gaertn. tab. 130. *Myosotis* Hall. Tourn. t. 126.

Cal. 5-phyllus. Petala bifida, basi nuda. Caps. subpellucida, unilocularis, tubulosa v. globosa, apice decemdentata.

* *Calyx petala fere aequans v. paulo superans.*

1056. Cerastium *vulgatum* Auctor. — C. villosiusculum, subviscidum, diffusum, foliis lanceolato-oblongis, petalis calycem aequantibus, phyllis ovatis obtusiusculis. (Sp. 1. Gall. *Céraiste commun.*)

Hall. Helv. 893. Enum. 384. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 376. Heg. 1. p. 323. Wahlenb. Helv. 90. Mur. Bot. Val. 60. Hag. Fl. Basil. 1. p. 422. Clairv. Man. 147. *Alsine hirsuta magno flore* C. B. Basil. 74.

L. Sp. Pl. 627? (videtur). Willd. Sp. Pl. 2. p. 811. Vill. Delph. 3. pag. 642. Wahlenb. Carp. 137. *C. viscosum* Herbar. Linn. (auctote SMITHIO). Smith Brit. 497. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 416. n. 14. Wahlenb. Lapp. n. 247. *C. vulgatum α* Lam. Enc. 1. p. 679. — Vaill. Paris. 142. n. 3.

C. viscosum Engl. Bot. 11. tab. 790. — Vaill. l. c. tab. 30. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 359. fig. 1. (*mala*).

β caule ramosissimo a basi dichotomo. — *C. sylvaticum* Schleich. cat. 1815 et 1821.

γ inundatum, annuum, humile, tenue, laetius virens, panicula minus composita pauciflora.

Radix duriuscula, fibroso-ramosa, multiceps. Caules dense caespitosi, crassi, diffusi, plerumque decumbentes, in pratis inter ceteras herbas sese erigentes, ut tota planta villosi, ad nodos incrassati, semipedales, pedales et ultra, locis aridioribus viscosi, pilis crebro articulatis, sed vix unquam glandulosis. Folia saturate virentia, mollia, crassa, dorso sublucida, oblonga, obtusa: summa acutiora. Panicula terminalis, dichotoma, ramis parum divergentibus. Flores albi, grandiusculi, terminales et in dichotomia sessiles, demum cernui, pedunculis viscidis, calyce plerumqué longioribus, per anthesin erectis, ea peracta patentibus, demum rursus erectis. Phylla erecta, ovato-oblonga, obtusa, omnia ad marginem scariosa, pilis incumbentibus longis villosa. Petala calycem aequantia vel saepius paulo superantia, subpatentia, fere semibifida, laciniis discretis, sed parallelis, obtusis. Capsula calyce fere duplo longior, cylindrica, parum incurvata, apice (ut in omnibus congeneribus) dentibus decem linearibus dehiscens. Semina subglobosa, fulva, pulchre muricata. (D. v.)

Hab. ad sepes graminosas et in pratis; nihil vulgatius. *β* in agris paulo pinguioribus. *γ* locis inundatis. Hancce var.

prope *Promenthoux* primus observavit amiciss. Monnard. — Fl. Iunio-Septembri. ♃ (Vaill. Vill. Sm. Omnino mihi perenne esse videtur). ⊙ (Willd.).

Obs. „Simile *C. viscoso*, sed denso caespite crescens." L. l. c. Ob eam nonnullasque alias notas nomina a plerisque auctoribus adhibita, et revera magis commoda, servare satius duxi. Var. β differt caulibus ramosissimis, iam a basi dichotomis (in var. α inferne plerumque subsimplices sunt) et capsulis paulo latioribus. Neque petala habet calyce duplo longiora (qualia tamen etiam in forma vulgatiori plus semel mihi occurrerunt), qua nota *C. sylvaticum* W. et K. a *vulgato* recedere debet.

1057. Cerastium *viscosum* Auctor. — C. viscido-pilosum erectiusculum, caule dichotomo, foliis ovalibus, petalis phylla acuminata subaequantibus, capsulis pedunculo longioribus. (Sp. 2. Gall. *Céraiste visqueux*.)

Hall. Helv. 895. Enum. 385. n. 6. Sut. Fl. Helv. 1. p. 276. Heg. 1. pag. 323. Hag. Fl. Basil. 1. p. 423. Clairv. Man. 147. Wahlenb. Helv. 91. Mur. Bot. Val. 60.

L. Sp. Pl. 627? Willd. Sp. Pl. 2. p. 812. Vill. Delph. 3. p. 642. *C. vulgatum* Herbar. Linn. (auctore Smithio). Smith Brit. 496. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 415. n. 13. Dec. Fl. Fr. 4395. *C. barbulatum* Wahlenb. Carp. 137*). *C. vulgatum* β Lam. Enc. 1. p. 679. Vaill. Paris. 142. n. 2. (*bona descriptio*).

C. vulgatum Engl. Bot. 11. tab. 789. (*opt.*). Vaill. l. c. tab. 30. fig. 3.

β *glomeratum*, caulibus subsimplicibus crassis, foliis magnis late ovalibus obtusissimis, floribus glomeratis, calycibus longe pilosis.

C. vulgatum β *glomeratum* Ser. l. c. Dec. Fl. Fr. l. c. *C. glomeratum* Thuill. Paris. 225. *C. ovale* Pers. Syn. 1. p. 521.

Radix gracilis. Caules parum caespitosi, plerumque erecti, ut tota herba pilis longiusculis, articulatis, glanduliferis obsiti viscosique, graciliores et humiliores quam prioris. Folia laete sed dilute virentia, duplo fero minora quam *vulgati*, in β tamen multo maiora, ovata, obtusissima. Panicula dicho-

*) Ob pilos longos articulatos patentesque hocce synon. omnino huc, aut saltem ad *C. brachypetalum* spectat.

toma, ramis magis divergentibus brevioribusque. Flores duplo quam in *vulgato*, et nonnisi paulo quam in *semidecandro* minores, pedunculo ut plurimum breviori, phyllis lanceolato-subulatis, brevius quam reliquae plantae partes pilosis, pilis perinde glandulosis; phylla exteriora fere tota viridia margineque vix scariosa. Petala alba, calycem vix superantia, oblonga, brevius incisa, lacinulis magis approximatis. Staminum numerus inconstans, „subinde quinarius." HALLER. Capsula demum erecta, calyce duplo, pedunculo etiam semper longior, subincurva. Semina exigua, *vulgati* fere duplo minora, rutila, obscurius tuberculata. (D. v.)

Hab. locis consimilibus, sed in Helvetia multo rarius occurrit, ut probabile sit, plerosque nostros auctores, qui de *C. viscoso* verba fecerunt, formam *C. semidecandri* elatiorem, quae petala nonnunquam calyce paulo longiora ostendit, in mente habuisse. Genuinum a SCHLEICHERO, *C. montani* nomine inedito et sine loci natalis designatione, rursusque, sed rite denominatum et definitum, circa *Grabs* haud procul a *Werdenberg* lectum a solertissimo CUSTOR accepi. *Neviduni* ad ambulacri pedem prope *la Combe* et *à Mont au creux de la Fava*. Amiciss. MONNARD. β minus rarum; circa *Bernegg*, in *Rheni* valle. Cl. CUSTOR. *Basileae*, circa *Münchenstein*, *Haltingen*, *Wyl* et *Istein*. Cl. HAGENBACH. *Lausannae en Chamblande* et ad lacus littora. Cl. REYNIER. Circa *Mont* supra *Rotulum*. Amiciss. MONNARD. Prope *Bex*, *aux Devens*. Cl. DE CHARPENTIER. — Fl. α Maio-Sept. ⊙; β primo vere. ♂?

1058. CERASTIUM *brachypetalum* Desportes. — C. erectum, dichotomum, subtomentosum, foliis ovatis, corolla phyllis acuminatis barbatis breviore, capsulis erectis cernuis v. pedunculo brevioribus. (Sp. 3. Gall. *Céraiste barbu.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 456. in add. Hag. Fl. Basil. 1. p. 423. *C. barbatum* Ducros Not. ined. et Herbar. (*Optimum nomen!*)

Desp. in Pers. Syn. 1. p. 520. Poir. Enc. Suppl. 2. p. 146. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 416. n. 20. Dec. Fl. Fr. 4397. K. et Z. Catal. Palat. 9. *C. viscosum* Pollich. Palat. n. 442.

Dec. Ic. rar. Gall. tab. 44. (*optima*).

Schleich. exs.

β *tenellum*, filiforme, glanduloso-viscidum, pauciflorum, foliis remotis, capsulis adhuc longius pedunculatis.

C. vulgatum δ *tenellum* Ser. in Dec. Prodr. 1. n. 13. p. 416.

C. viscoso magis quam ulli affine, sed, ut videtur, vere diversum. Dignoscitur pilis copiosioribus, fere omnibus eglandulosis, phyllis longe barbatis nec glanduloso-pubescentibus, foliis cauleque tomentosis, panicula minus composita, laxa, ramis erecto-patentibus, floribus dissitis, parum numerosis, petalis bifidis, calycem nunquam aequantibus, pedunculis nunquam reflexis, sed post anthesin superne arcuatis, ut tunc calyces cernui sint, capsula latiore, phylla nunquam duplo superante pedunculisque facile duplo breviori. Herba ex griseo dilute virens. Var. β caulibus elongatis, tenuissimis, strictis, pube breviore glandulosa viscidaque obsitis, foliis tamen perinde subtomentosis calycibusque barbatis, floribus minus etiam numerosis, denique petalis quam in α minoribus valde insignis. In forma vulgari stamina quinque observavit amiciss. Monnard; decem habet Cl. Candollius. Semina laete fulva, minutissima, obsolete tuberculata. (D. v.)

Hab. in arvis pratisque aridioribus, ad vias, infrequens. *Lausannae en Chamblande*. Cl. Reynier. *Basileae* olim ad horti botanici vias semitasque occurrens (Lachenal) non amplius reperitur. Cf. Hagenbach. In agris passim. Cl. Hegetschweiler. *Neviduni* secus viam inter lacum et praedium *Clémenti* α et β; tum et in pratis agrisque conterminis. — Fl. Maio et Iunio. ⊙.

Obs. Pulchram speciem primus omnium rite determinavit et denominavit accuratissimus botanicus Ducros.

1059. Cerastium *semidecandrum* L. — C. viscoso-pubescens, caulibus superne furcatis, phyllis acuminatis scariosis corollam superantibus, pedunculis fructiferis refractis. (Sp. 4. Gall. *Céraiste semidécandrique*.)

Hall. Helv. 894. Enum. 384. n. 5. Sut. Fl. Helv. 1. p. 276. Heg. 1. p. 323. Hag. Fl. Basil. 1. p. 424. Clairv. Man. 147. Wahlenb. Helv. 91. Mur. Bot. Val. 60. *Alsine hirsuta minor* C. B. Pin. 251.

L. Sp. Pl. 627. Willd. Sp. Pl. 2. p. 812. Ser. in Dec. Prodr. 1. pag. 416. n. 17. Smith Brit. 497. Dec. Fl. Fr. 4398. Bieb. Cauc. n. 885. et Suppl. p. 319. Vill. Delph. 3. p. 642. *C. vulgatum γ* Lam. Enc. 1. p. 679. *C. viscosum* Wahlenb. Carp. 138.

Engl. Bot. 23. tab. 1630. Vaill. Paris. tab. 30. fig. 2. Ray Syn. tab. 15. fig. 1.

β strictum, cauliculis strictis elongatis tenellis remotissime foliosis.

γ pygmaeum, caulibus nanis solitariis simplicibus, floribus umbellatis.

Radix gracilis, parum divisa nec valde caespitosa. Caules erecti v. modice inclinati, pilis brevibus glandulosis dense pubescentes, omnium viscosissimi, 1–5–unciales, saepe colore ex fusco purpureo tincti, superne in paucos ramos patentissimos furcati, in planta elatiore laetiusque vigente caespitosi, adscendentes aut decumbentes. Folia per paria 2–6 disposita, ovata, obtusa, brevissime pilosa, dorso striata. Umbella terminalis, in planta *γ* subcapitata, irregularis, 4–5–flora, pedunculis per florescentiam flore brevioribus, demum longioribus, valde inaequalibus, fructiferis rigide refractis. Bracteae scariosae. Flores minores quam priorum, phyllis concavis, lanceolato-acuminatis, hirsutis, margine et acumine scarioso-argenteis. Petala calyce breviora, persistentia; in *γ* duo acute emarginata: cetera 3 truncata, eroso-tridentata; in plantis maioribus omnia paulo altius emarginata. Stamina plerumque 5, omnia fertilia. Styli (in nostris) etiam 5: Hallerus et Cl. Hagenbach subinde 3 observaverunt. Capsula erecta, calyce fere duplo longior, seminibus minimis (paulo tamen maioribus quam *viscosi*), subfulvis, compressis, laeviusculis nec nisi minutissime tuberculatis. (D. v.)

Hab. locis apricis, sterilibus. *α* in arvis sterilissimis, circa *Nevidunum*, copiosissime. Circa *Branson*. Rev. Murith. *β Seduni*, prope *Montorge* et *Branson*. Amiciss. de Charpentier. *γ Bernae um das Siechenhaus*. Haller. *Nevi-duni* ad ambulacrorum clivos et secus vias, parce. — Fl. Martio et Aprili. ⊙.

** *Calyx petalis multo brevior.*

1060. Cerastium *arvense* L. — C. foliis lineari-lanceolatis, caulibus caespitosis declinatis paniculatis, petalis calyce duplo longioribus, pedunculis pubescentibus. (Sp. 5. Gall. *Céraiste des champs*.)

I. Cerastium *arvense* commune. — C. foliis latiusculis obtusiusculis, caulibus decumbentibus, pedunculis deflexo- v. glanduloso-pubescentibus.

Hall. Helv. 889. Enum. 384. n. 3. *C. arvense* Sut. Fl. Helv. 1. p. 276. Heg. 1. p. 324. Hag. Fl. Basil. 1. p. 424. Clairv. Man. 147. Wahlenb. Helv. 91. Mur. Bot. Val. 60. *Caryophyllus arvensis hirsutus* etc. C. B. Basil. 61.

L. Sp. Pl. 628. Willd. Sp. Pl. 2. p. 812. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 419. n. 49. Lam. Enc. 1. p. 680. Dec. Fl. Fr. 4402. Smith Brit. 499. Vill. Delph. 3. p. 643. Bieb. Cauc. n. 887. Wahlenb. Carp. 138.

Fl. Dan. tab. 626. Engl. Bot. 2. tab. 93. Schkuhr Handb. tab. 125. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 8. tab. 6. Vaill. Paris. tab. 30. fig. 4 et (comprobantibus Hallero, Smithio et Candollio) 5. — Tabern. Kräuterb. 543. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 360. fig. 1.

β hirsutum, foliis omnibus subhirsutis.

C. repens Schleich. rar. exs. cent..... n. 40. *C. arvense* c *pubescens* Eiusd. catal. 1821.

γ tomentosum, caule, foliis pedunculisque subtomentosis.

Radix repens, caespitosissima. Caules numerosissimi, basi semper decumbentes, ceterum debiles, adscendentes, ramosi, teretes, superne longe nudi, pilis obscurius articulatis, eglandulosis, curvato-deflexis pubescentes, ramulis brevibus, sterilibus. Folia connata, oblonga, angusta, lineari-lanceolata, obtusiuscula, nonnulla tamen acuta, plus minus pu-

bescentia, quandoque glabriuscula, nervo dorsali valido percursa, in ramulis surculisque iunioribus subimbricata. Panicula terminalis, dichotoma, parum divisa, ramulis erectis, pilis patentibus saepe glandulosis (nec nisi rarius, ut perhibent Cl. Wahlenberg et Seringe, eglandulosis deflexisque), 1-paucifloris, bracteis linearibus, margine scariosis. Flores magni, speciosi, lactei, saepe nutantes, phyllis lanceolatis, oblongis, obtusiusculis, pubescentibus, margine apiceque scariosis. Petala calyce saltem duplo longiora, obcordata, inferne sensim angustata, lineata. Capsula (rarius ad maturitatem perveniens) calycem superans, cylindrica, incurva et crassiuscula, seminibus subfuscis, muricatis. (D. v.)

Hab. in solo calcareo, ad vias et oras arvorum, hinc inde. Etiam in montanis *iuranis* frequens, v. gr. ad lacum *iugensem*. *Neviduni*, circa *Montcherand* et *Mathod*. In *Valesia*; *Basileae*; *Genevae*; *à la Ferrière*; in valle *Ursaria* praecipue versus *Oberalp* (Wahlenberg); circa *Longirod* etc. — Fl. Maio-Iulio. ♃.

II. Cerastium *arvense* strictum. — C. foliis glabriusculis lanceolato-linearibus acutiusculis, caulibus suberectis, pedunculis glanduloso-pubescentibus.

Hall. Helv. 892. Enum. 384. n. 2. *C. strictum* Sut. Fl. Helv. 1. pag. 277. Heg. 1. pag. 324. Clairv. Man. 147. Wahlenb. Helv. 91. Mur. Bot. Val. 60. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 130.

C. strictum? L. Sp. Pl. 629. Willd. Sp. Pl. 1. pag. 815? Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 419. n. 50. Dec. Fl. Fr. 4404. et Suppl. p. 610. Lam. Enc. 1. p. 681. Vill. Delph. 3. p. 643. Wahlenb. Carp. 138. *C. molle* Vill. Delph. 3. p. 644?

Hall. Helv. l. c. tab. 14. Enum. tab. 5. (ad p. 155. Eadem: subrudis).

Ser. Schleich. Thom. exs.

?β *fasciculatum*, rigidum, foliis elongatis lineari-acuminatis glaberrimis fasciculatis, petalis calyce paulo maioribus.

C. suffruticosum L. Sp. Pl. 629? Dec. Fl. Fr. 4405. *C. stri-*

ctum α Dec. Suppl. p. 610. *Caryophyllus holostius alpinus graminifolius* C. B. Prodr. 104. n. 7?

C. laricifolium Vill. Delph. 3. p. 344. tab. 48. *C. lineare* All. Pedem. tab. 88. fig. 4. (habitum non male repraesentat: sed differt foliis simpliciter oppositis, inferioribus hirsutis, atque petalis deflexis multo maioribus).

Varietatem nostram α aegre a forma priori distinguere possum. Fatetur etiam Cl. Wahlenberg, *C. arvense* a *stricto* non semper tuto dignosci. Differt tamen paulisper *strictum* foliis acutioribus (mihi autem vix unquam acuminatis), in planta spontanea plerumque tantum subpubescentibus, in culta glaberrimis, strictioribus, nervo pellucido distinctis, caulibus erectis v. adscendentibus, basi minus diffusis neque repentibus, phyllis glabrioribus, saepe erosis, floribus paulo minoribus, et paniculae pauciflorae ramulis semper glanduloso-pubescentibus. Capsula perinde oblonga, cylindrica. — Planta β habitu diversissima magisque a *communi* recedens, gaudet foliis elongatis, duplo triploque longioribus, patentissimis, glaberrimis, peracutis, subpungentibus, ramulis axillaribus, oppositis, brevissimis, valde foliosis. Flores magni, parum numerosi, phyllis glabris, magnis: exterioribus obtusis: interioribus margine late scarioso-argenteis, acutis. Fructum non vidi. (D. v.)

Hab. in subalpinis et in montibus alpinis frequens. Var. β inter plantas meas siccas, ni fallor, in M. *Iura* lecta, etiam ab amiciss. Em. Thomas prope *Delemontium* inventa. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Linnaeus, Willdenovius et Cl. Persoon suo *C. stricto* capsulam globosam tribuunt, qua nota a nostro omnino differre videtur.

1061. Cerastium *alpinum* L. — C. foliis ovalibus acutiusculis, pedunculis terminalibus subternis bracteatis 1–3-floris, capsula incurva calyce duplo longiore. (Sp. 6. Gall. *Céraiste des Alpes*.)

Hall. Helv. 888. Enum. 383. n. 1. I. Sut. Fl. Helv. 1. p. 277. Heg. 1. p. 324. Eiusd. Reisen 151. Clairv. Man. 147.

Wahlenb. Helv. 91. Mur. Bot. Val. 60? Roesch in Alp. 2. p. 117.

L. Sp. Pl. 628. Willd. Sp. Pl. 2. p. 814. Ser. in Dec. Prodr. 1. pag. 419. n. 43. Smith Brit. 500. Dec. Fl. Fr. 4403. Bieb. Cauc. n. 890. Wahlenb. Carp. 139. Cf. *C. ovatum* Hoppe in Willd. Enum. 493. (a nostro foliis glabris margine sub lente parce ciliatis atque capsula subrotunda discrepans).

Engl. Bot. 7. tab. 472. Fl. Dan. tab. 6. — Ray Syn. 349. tab. 15. fig. 2.

Ser. exs. L. Thom. etiam misit. Schleich. catal. (plantam eius non vidi).

β *lanatum*, foliis lanatis, caule subbifloro.

C. alpinum b *lanatum* Heg. Reisen 154. *C. lanatum* Clairv. Man. 147.

C. lanatum Lam. Enc. 1. p. 680. Pers. Syn. 1. 521. Ser. in Dec. Prodr. 1. pag. 418. n. 40. Dec. Fl. Fr. 4401. Loisel. Fl. Gall. 1. pag. 273. Lapeyr. Hist. Pyren. 264. Willd. Enum. H. B. 492.

Lapeyr. Fl. Pyren. 18. tab. 10. (Var. pilis viscidis).

C. lanatum Schleich. Thom. Ser. exs.

Radix repens, vix caespitosa. Caules erecti, simplices, trientales, fere semipedales, pilis eglandulosis, sub vitris acrioribus crebro articulatis, longiusculis, deflexis hirsuti, apice breviter furcati, pauciflori. Folia viridia, late elliptica, obtusiuscula: superiora acuta, venulosa, pilis distinctis, erectis, longis, pulchre articulatis obsita, rarius glabra, distantia: inferiora subaggregata. Pedunculi plerumque terni, pubescentes: intermedio breviore, unifloro: lateralibus etiam saepe unifloris, rarius 2–3-floris, basi et saepe infra medium bracteatis. Bracteae breves, lanceolatae, marginibus scariosae. Flores magni, speciosi, lactei, phyllis ovatis, concavis, obtusissimis, apice margineque scarioso-pellucidis. Petala obcordata, calyce triplo longiora. Capsu-

lam „cylindraceam, calyce longiorem, incurvam" SMITH nondum vidi. (D. s.)

β. Caules iuniores decumbentes, floriferi erectiusculi, apice bifurcati, rarius dichotome paniculati, pilis eiusdem natura, ut in var. priori, crebris, patentibus, implexis lanati. Folia lanugine albissima mollissimaque conspersa, modo subtus niveo-tomentosa, modo utrinque viridia, demum plus minus calvescentia: infima et surculorum sterilium late ovata v. subrotunda: caulina potius elongata, in planta adulta tamen internodiis multo breviora: radicalia in rosulas informes aggregata. Pedunculi perinde terminales, plerumque duo, divergentes, elongati, dense lanati: alteruter inferne bracteis duabus ovatis brevibusque suffulti; in caulibus unifloris bracteae desunt. Specimina panicula trifurca 3–6-flora quandoque vidi. Calyx lanatus, phyllis robustis, lanceolatis, acutiusculis. Petala profunde emarginata, contigua, calyce duplo longiora. Capsula cylindrica, recta, calycem superans, seminibus magnis, rutilis, distincte tuberculatis. (D. s.)

Hab. in Alpibus, potissimum orientalibus, „minime rarum." HALLER. Etiam in montibus *iuranis*: *au haut de la charrière neuve, au droit de Renan.* GAGNEBIN. In monte *rhaetico Scesa-plana.* Amiciss. ROESCH. In M. *Stockhorn* et *Gemmi.* Amiciss. SERINGE. „In Alpibus paulo altioribus earumque regione inferiore nivibus denudata, ubique parcius." Cl. WAHLENBERG. In Alpium editiorum lapidosis etiam frequens observavit Cl. HEGETSCHWEILER. *β* in Alpium australium *valesiacarum* iugo rarissimum. Supra *Visp* inter vallem *Saas* et M. *Sempronium* ab amiciss. L. THOMAS detectum. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

OBS. I. Ob formam foliorum inconstantem et apud nos saepius elongato-ellipticam, ampliss. HALLERUS dubitabat, an planta nostra *β* revera ad *C. lanatum* Lam. referenda esset; idcirco eam nomine *C. villosi* designavit. Verum ab illustriss. CANDOLLIO haud cunctanter pro genuino *lanato* adgnitum fuit. Specimina ab amiciss. GAY in multis Pyrenaeorum partibus lecta egregie cum valesiacis conveniunt, ut extra omne dubium ad eandem pertineant formam. Unicum specimen in Arverniae M. *Cantal* lectum, etsi satis copiose lanatum, panicula calycibusque ad *alpinum α* propius accodit.

Obs. II. Collatis speciminibus authenticis *C. alpini* per omnes fere Europae partes collectis, amiciss. Gay nullus dubitat, quin *C. lanatum* Lam. mera eius sit varietas, ut non amplius in posterum ut propria species proponi debeat. Praeter hirsutiem, quae sane in hoc genere difficillimo levioris est momenti, inflorescentia tamen, phyllorum forma substantiaque, et calycis petalorumque proportionibus eas plantas differre putares, nisi arverniensis in medio sita transitum efficeret. Eas etiam proprio marte coniunxit sagaciss. Hegetschweiler, et in eius sententiam nuper abiit Cl. Steudel.

1062. Cerastium *latifolium* L. — C. foliis ellipticis scabris, caulibus uni- bifloris, pedunculis ebracteatis unifloris pubescentibus, capsulis turgidis. (Sp. 7. Gall. *Céraiste à feuilles larges.*)

α legitimum, caulibus bifloris gracilibus, foliorum paribus remotis, foliis subtomentóso-pubescentibus, pedunculis elongatis.

Hall. Helv. 887. Enum. 383. n. 1. II. Heg. Reisen 150 *α*. *C. latifolium* Sut. Fl. Helv. 1. p. 277. Heg. 1. p. 325 et 2. p. 454. Clairv. Man. 147. Wahlenb. Helv. 92. (excl. var. *β* aut saltem syn. alieniss. Vill. et Dec.) Mur. Bot. Val. 60. Roesch in Alpin. 2. p. 117.

L. Sp. Pl. 629. Willd. Sp. Pl. 2. p. 817. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 419. n. 46. Dec. Fl. Fr. 4400. Smith Brit. 601. Vill. Delph. 3. p. 646? Lam. Enc. 1. p. 680? (syn. ob pedunc. umbellatos, ternos pluresve dubium).

Jacq. Coll. 1. pag. 256. tab. 20. Engl. Bot. 7. tab. 473. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 24. tab. 9. (ic. Wulffeniana; caps. superne cylindrica, calyce longior).

Ser. Thom. Schleich. exs.

β glaucum, caule suberecto bifloro, foliis glaucis ellipticis subtomentosis, pedunculis geminatis flore duplo longioribus. Heg.

C. latifolium b *glaucum* Heg. Reisen l. c. fig. 23. *C. glaucum* Eiusd. Fl. Helv. 2. p. 454. in app.

γ intermedium, caule flexuoso subunifloro, foliis ovato-lanceolatis glanduloso-hirsutis: paribus approximatis, pedunculo floris longitudine ferrugineo-tomentoso. Heg.

C. latifolium c *intermedium* Heg. Reisen l. c. fig. 22 et fig. 25. (specim. minimum). *C. flexuosum* Eiusd. Fl. Helv. 2. p. 454. in app.

δ *subacaule*, nanum, dense caespitosum, uniflorum, foliis elliptico-oblongis hirsutulis approximatis, pedunculo terminali floris longitudine, petalis maximis.

C. latifolium d *subacaule* Heg. Reisen l. c. fig. 26. *(bene)*. *C. subacaule* Eiusd. Fl. Helv. 1. p. 324. et 2. p. 456. in app. — *C. glaciale* Gaud. Ined. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 419. n. 47. *C. uniflorum* Mur. Bot. Val. 60. Clairv. Man. 147.

C. glaciale (olim *uniflorum*) Thom. exs.

Radix valde caespitosa. Caules remote foliosi, 2-3-unciales, decumbentes, superne pubescentes, flexuosi, basi quandoque ramosiusculi. Folia viridia v. cinereo-virentia, pilis copiosis, brevibus, porrectis, subulatis, crebro articulatis scabra, opaca, nervo dorsali subdiaphano percursa, avenia, plerumque late elliptica, obtusiuscula, internodiis saepe breviora. Pedunculi elongati, terminales, semper uniflori, plerumque geminati, rarius solitarii aut terni, ebracteati, pilis longiusculis, glandula exigua vulgo terminatis hirsuti. Flos magnus, speciosus, niveus, phyllis ovato-lanceolatis, obtusiusculis, pubescentibus, margine plus minus scariosis. Petala calyce duplo maiora, profunde obcordata, inferne sensim decrescentia. Capsula inferne turgida („per maturationem in rectum et praelatum cornu producta" Haller — „perpetuo oblonga, interdum calyce duplo longior et subarcuata, interdum recta et paulo brevior" Hegetschweiler); fructum provectiorem nondum vidi: capsulas habeo turgidas, calyce breviores, seminibus magnis, compressis, reniformibus, marginatis, ut videtur omnino laevibus. (D. v.)

β tomento s. pube ferruginea carens, colore glauco pedunculisque brevioribus a forma vulgatiori recedit. Heg.

γ densius caespitosum, cauliculis quidem longiusculis, sed minus remote foliosis, tomento luteo capsulisque longitudine ut in α et β variabili gaudet. Heg.

δ „in Ed. 2. Fl. Helv. Suteri hanc stirpem a *C. latifolio* separavi: attamen specimina fere innumera in itineribus a me examinata insensibiles ostenderunt transitus." Heg. Eam quoque ad eandem speciem haud dubie referendam esse censet sagacissimus Custor, neque nisi cunctanter a Cl. Seringio inter species proprias enumerata est. A prioribus formis potissimum differt: 1) cauliculis dense caespitosis, approximatis, in orbem expansis, undique foliosis, unifloris, semuncialibus, sescuncialibus, 2) foliis subimbricatis, oblongo-ellipticis, magis hirsutis, pilis luteo-ferrugineis, longioribus, intertextis, obscure articulatis dense obsitis, 3) pedunculo foliis plerumque vix longiore, hirsutulo, phyllisque oblongis, lanceolatis, acutiusculis. Hucusque fructus nondum observatus est. (D. s.)

Hab. in summis Alpibus, locis glareosis non rarum. In M. *Gemmi*, *Fouly*, *Stock* et *Gotthardo*. Haller. In M. *Gotthardo*, *Wendistock* et *Angelimontanorum Rothstock*. Cl. Wahlenberg. In M. *Scesa-plana*. Amiciss. Roesch; — et in aliis *rhaeticis* montibus („a 6000—7000 pedum supra mare elevatis" Heg.). Rev. Pol. β in Alpibus *rhaeticis*. γ frequens in scopulis et in terra lutosa circa M. *Glaronensium Tödi*. Cl. Hegetschweiler. In *Rhaetia*. Chir. Tausend. δ in editissimis Alpibus, circa moles glaciales („a 7000—8600 p. s. m." Heg.), rarius. In M. *Pennino*. Amiciss. L. Thomas, qui hanc insignem varietatem omnium primus distinxit. In M. *Grimsula* et ad *Arolae* glacies aeternas. Amiciss. Seringe. In M. *Tzermotanaz* supra *Bagnes*, in valle *Herens* et circa *Grieuber*. Rev. Murith. In M. *Sylvio*. Cl. Clairville. In summo M. *Galanda*. Amiciss. Custor. In pago *glaronensi auf dem Grath* supra *Sandfirn* (ad 8700. p. s. m.), et in ceteris eiusdem regionis summis cacuminibus, ubi ut et var. γ saepius quam α et praesertim quam β inveniuntur. Cl. Hegetschweiler. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1063. Cerastium *pedunculatum* N. — C. cauliculis subbifloris, foliis elliptico-elongatis, pedunculis ebracteatis terminalibus axillaribusque longissimis, capsulis cylindricis gracilibus calyce longioribus. (Sp. 8. Gall. *Céraiste à longs pédoncules*.)

Hab. locis apricis, sterilibus. α in arvis sterilissimis, circa *Nevidunum*, copiosissime. Circa *Branson*. Rev. Murith. β *Seduni*, prope *Montorge* et *Branson*. Amiciss. de Charpentier. γ *Bernae um das Siechenhaus*. Haller. *Neviduni* ad ambulacrorum clivos et secus vias, parce. — Fl. Martio et Aprili. ⊙.

** *Calyx petalis multo brevior.*

1060. Cerastium *arvense* L. — C. foliis lineari-lanceolatis, caulibus caespitosis declinatis paniculatis, petalis calyce duplo longioribus, pedunculis pubescentibus. (Sp. 5. Gall. *Céraiste des champs.*)

I. Cerastium *arvense* commune. — C. foliis latiusculis obtusiusculis, caulibus decumbentibus, pedunculis deflexo- v. glanduloso-pubescentibus.

Hall. Helv. 889. Enum. 384. n. 3. *C. arvense* Sut. Fl. Helv. 1. p. 276. Heg. 1. p. 324. Hag. Fl. Basil. 1. p. 424. Clairv. Man. 147. Wahlenb. Helv. 91. Mur. Bot. Val. 60. *Caryophyllus arvensis hirsutus* etc. C. B. Basil. 61.

L. Sp. Pl. 628. Willd. Sp. Pl. 2. p. 812. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 419. n. 49. Lam. Enc. 1. p. 680. Dec. Fl. Fr. 4402. Smith Brit. 499. Vill. Delph. 3. p. 643. Bieb. Cauc. n. 887. Wahlenb. Carp. 138.

Fl. Dan. tab. 626. Engl. Bot. 2. tab. 93. Schkuhr Handb. tab. 125. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 8. tab. 6. Vaill. Paris. tab. 30. fig. 4 et (comprobantibus Hallero, Smithio et Candollio) 5. — Tabern. Kräuterb. 543. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 360. fig. 1.

β *hirsutum*, foliis omnibus subhirsutis.

C. repens Schleich. rar. exs. cent..... n. 40. *C. arvense* c *pubescens* Eiusd. catal. 1821.

γ *tomentosum*, caule, foliis pedunculisque subtomentosis.

Radix repens, caespitosissima. Caules numerosissimi, basi semper decumbentes, ceterum debiles, adscendentes, ramosi, teretes, superne longe nudi, pilis obscurius articulatis, eglandulosis, curvato-deflexis pubescentes, ramulis brevibus, sterilibus. Folia connata, oblonga, angusta, lineari-lanceolata, obtusiuscula, nonnulla tamen acuta, plus minus pu-

bescentia, quandoque glabriuscula, nervo dorsali valido percursa, in ramulis surculisque iunioribus subimbricata. Panicula terminalis, dichotoma, parum divisa, ramulis erectis, pilis patentibus saepe glandulosis (nec nisi rarius, ut perhibent Cl. Wahlenberg et Seringe, eglandulosis deflexisque), 1-paucifloris, bracteis linearibus, margine scariosis. Flores magni, speciosi, lactei, saepe nutantes, phyllis lanceolatis, oblongis, obtusiusculis, pubescentibus, margine apiceque scariosis. Petala calyce saltem duplo longiora, obcordata, inferne sensim angustata, lineata. Capsula (rarius ad maturitatem perveniens) calycem superans, cylindrica, incurva et crassiuscula, seminibus subfuscis, muricatis. (D. v.)

Hab. in solo calcareo, ad vias et oras arvorum, hinc inde. Etiam in montanis *iuranis* frequens, v. gr. ad lacum *iugensem*. *Neviduni*, circa *Montcherand* et *Mathod*. In *Valesia*; *Basileae*; *Genevae*; *à la Ferrière*; in valle *Ursaria* praecipue versus *Oberalp* (Wahlenberg); circa *Longirod* etc. — Fl. Maio-Iulio. ♃.

II. Cerastium *arvense* strictum. — C. foliis glabriusculis lanceolato-linearibus acutiusculis, caulibus suberectis, pedunculis glanduloso-pubescentibus.

Hall. Helv. 892. Enum. 384. n. 2. *C. strictum* Sut. Fl. Helv. 1. pag. 277. Heg. 1. pag. 324. Clairv. Man. 147. Wahlenb. Helv. 91. Mur. Bot. Val. 60. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 130.

C. strictum? L. Sp. Pl. 629. Willd. Sp. Pl. 1. pag. 815? Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 419. n. 50. Dec. Fl. Fr. 4404. et Suppl. p. 610. Lam. Enc. 1. p. 681. Vill. Delph. 3. p. 643. Wahlenb. Carp. 138. *C. molle* Vill. Delph. 3. p. 644?

Hall. Helv. l. c. tab. 14. Enum. tab. 5. (ad p. 155. Eadem: subrudis).

Ser. Schleich. Thom. exs.

? β *fasciculatum*, rigidum, foliis elongatis lineari-acuminatis glaberrimis fasciculatis, petalis calyce paulo maioribus.

C. suffruticosum L. Sp. Pl. 629? Dec. Fl. Fr. 4405. *C. stri-*

ctum α Dec. Suppl. p. 610. *Caryophyllus holostius alpinus graminifolius* C. B. Prodr. 104. n. 7?

C. laricifolium Vill. Delph. 3. p. 344. tab. 48. *C. lineare* All. Pedem. tab. 88. fig. 4. (habitum non male repraesentat: sed differt foliis simpliciter oppositis, inferioribus hirsutis, atque petalis deflexis multo maioribus).

Varietatem nostram *α* aegre a forma priori distinguere possum. Fatetur etiam Cl. Wahlenberg, *C. arvense* a *stricto* non semper tuto dignosci. Differt tamen paulisper *strictum* foliis acutioribus (mihi autem vix unquam acuminatis), in planta spontanea plerumque tantum subpubescentibus, in culta glaberrimis, strictioribus, nervo pellucido distinctis, caulibus erectis v. adscendentibus, basi minus diffusis neque repentibus, phyllis glabrioribus, saepe erosis, floribus paulo minoribus, et paniculae pauciflorae ramulis semper glanduloso-pubescentibus. Capsula perinde oblonga, cylindrica. — Planta *β* habitu diversissima magisque a *communi* recedens, gaudet foliis elongatis, duplo triploque longioribus, patentissimis, glaberrimis, peracutis, subpungentibus, ramulis axillaribus, oppositis, brevissimis, valde foliosis. Flores magni, parum numerosi, phyllis glabris, magnis: exterioribus obtusis: interioribus margine late scarioso-argenteis, acutis. Fructum non vidi. (D. v.)

Hab. in subalpinis et in montibus alpinis frequens. Var. *β* inter plantas meas siccas, ni fallor, in M. *Iura* lecta, etiam ab amiciss. Em. Thomas prope *Delemontium* inventa. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Linnaeus, Willdenovius et Cl. Persoon suo *C. stricto* capsulam globosam tribuunt, qua nota a nostro omnino differre videtur.

1061. Cerastium *alpinum* L. — C. foliis ovalibus acutiusculis, pedunculis terminalibus subternis bracteatis 1–3-floris, capsula incurva calyce duplo longiore. (Sp. 6. Gall. *Céraiste des Alpes.*)

Hall. Helv. 888. Enum. 383. n. 1. I. Sut. Fl. Helv. 1. p. 277. Heg. 1. p. 324. Eiusd. Reisen 151. Clairv. Man. 147.

Wahlenb. Helv. 91. Mur. Bot. Val. 60? Roesch in Alp. 2. p. 117.

L. Sp. Pl. 628. Willd. Sp. Pl. 2. p. 814. Ser. in Dec. Prodr. 1. pag. 419. n. 43. Smith Brit. 500. Dec. Fl. Fr. 4403. Bieb. Cauc. n. 890. Wahlenb. Carp. 139. Cf. *C. ovatum* Hoppe in Willd. Enum. 493. (a nostro foliis glabris margine sub lente parce ciliatis atque capsula subrotunda discrepans).

Engl. Bot. 7. tab. 472. Fl. Dan. tab. 6. — Ray Syn. 349. tab. 15. fig. 2.

Ser. exs. L. Thom. etiam misit. Schleich. catal. (plantam eius non vidi).

β lanatum, foliis lanatis, caule subbifloro.

C. alpinum b *lanatum* Heg. Reisen 154. *C. lanatum* Clairv. Man. 147.

C. lanatum Lam. Enc. 1. p. 680. Pers. Syn. 1. 521. Ser. in Dec. Prodr. 1. pag. 418. n. 40. Dec. Fl. Fr. 4401. Loisel. Fl. Gall. 1. pag. 273. Lapeyr. Hist. Pyren. 264. Willd. Enum. H. B. 492.

Lapeyr. Fl. Pyren. 18. tab. 10. (Var. pilis viscidis).

C. lanatum Schleich. Thom. Ser. exs.

Radix repens, vix caespitosa. Caules erecti, simplices, trientales, fere semipedalès, pilis eglandulosis, sub vitris acrioribus crebro articulatis, longiusculis, deflexis hirsuti, apice breviter furcati, pauciflori. Folia viridia, late elliptica, obtusiuscula: superiora acuta, venulosa, pilis distinctis, erectis, longis, pulchre articulatis obsita, rarius glabra, distantia: inferiora subaggregata. Pedunculi plerumque terni, pubescentes: intermedio breviore, unifloro: lateralibus etiam saepe unifloris, rarius 2–3-floris, basi et saepe infra medium bracteatis. Bracteae breves, lanceolatae, marginibus scariosae. Flores magni, speciosi, lactei, phyllis ovatis, concavis, obtusissimis, apice margineque scarioso-pellucidis. Petala obcordata, calyce triplo longiora. Capsu-

lam „cylindraceam, calyce longiorem, incurvam" SMITH nondum vidi. (D. s.)

β. Caules iuniores decumbentes, floriferi erectiusculi, apice bifurcati, rarius dichotome paniculati, pilis eiusdem natura, ut in var. priori, crebris, patentibus, implexis lanati. Folia lanugine albissima mollissimaque conspersa, modo subtus niveo-tomentosa, modo utrinque viridia, demum plus minus calvescentia: infima et surculorum sterilium late ovata v. subrotunda: caulina potius elongata, in planta adulta tamen internodiis multo breviora: radicalia in rosulas informes aggregata. Pedunculi perinde terminales, plerumque duo, divergentes, elongati, dense lanati: alteruter inferne bracteis duabus ovatis brevibusque suffulti; in caulibus unifloris bracteae desunt. Specimina panicula trifurca 3–6-flora quandoque vidi. Calyx lanatus, phyllis robustis, lanceolatis, acutiusculis. Petala profunde emarginata, contigua, calyce duplo longiora. Capsula cylindrica, recta, calycem superans, seminibus magnis, rutilis, distincte tuberculatis. (D. s.)

Hab. in Alpibus, potissimum orientalibus, „minime rarum." HALLER. Etiam in montibus *iuranis*: *au haut de la charrière neuve, au droit de Renan.* GAGNEBIN. In monte *rhaetico Scesa-plana.* Amiciss. ROESCH. In M. *Stockhorn* et *Gemmi.* Amiciss. SERINGE. „In Alpibus paulo altioribus earumque regione inferiore nivibus denudata, ubique parcius." Cl. WAHLENBERG. In Alpium editiorum lapidosis etiam frequens observavit Cl. HEGETSCHWEILER. *β* in Alpium australium *valesiacarum* iugo rarissimum. Supra *Visp* inter vallem *Saas* et M. *Sempronium* ab amiciss. L. THOMAS detectum. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

OBS. I. Ob formam foliorum inconstantem et apud nos saepius elongato-ellipticam, ampliss. HALLERUS dubitabat, an planta nostra *β* revera ad *C. lanatum* Lam. referenda esset; idcirco eam nomine *C. villosi* designavit. Verum ab illustriss. CANDOLLIO haud cunctanter pro genuino *lanato* adgnitum fuit. Specimina ab amiciss. GAY in multis Pyrenaeorum partibus lecta egregie cum valesiacis conveniunt, ut extra omne dubium ad eandem pertineant formam. Unicum specimen in Arverniae M. *Cantal* lectum, etsi satis copiose lanatum, panicula calycibusque ad *alpinum α* propius accedit.

Obs. II. Collatis speciminibus authenticis *C. alpini* per omnes fere Europae partes collectis, amiciss. Gay nullus dubitat, quin *C. lanatum* Lam. mera eius sit varietas, ut non amplius in posterum ut propria species proponi debeat. Praeter hirsutiem, quae sane in hoc genere difficillimo levioris est momenti, inflorescentia tamen, phyllorum forma substantiaque, et calycis petalorumque proportionibus eas plantas differre putares, nisi arverniensis in medio sita transitum efficeret. Eas etiam proprio marte coniunxit sagaciss. Hegetschweiler, et in eius sententiam nuper abiit Cl. Steudel.

1062. Cerastium *latifolium* L. — C. foliis ellipticis scabris, caulibus uni- bifloris, pedunculis ebracteatis unifloris pubescentibus, capsulis turgidis. (Sp. 7. Gall. *Céraiste à feuilles larges.*)

α legitimum, caulibus bifloris gracilibus, foliorum paribus remotis, foliis subtomentoso-pubescentibus, pedunculis elongatis.

Hall. Helv. 887. Enum. 383. n. 1. II. Heg. Reisen 150 *α*. *C. latifolium* Sut. Fl. Helv. 1. p. 277. Heg. 1. p. 325 et 2. p. 454. Clairv. Man. 147. Wahlenb. Helv. 92. (excl. var. *β* aut saltem syn. alieniss. Vill. et Dec.) Mur. Bot. Val. 60. Roesch in Alpin. 2. p. 117.

L. Sp. Pl. 629. Willd. Sp. Pl. 2. p. 817. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 419. n. 46. Dec. Fl. Fr. 4400. Smith Brit. 601. Vill. Delph. 3. p. 646? Lam. Enc. 1. p. 680? (syn. ob pedunc. umbellatos, ternos pluresve dubium).

Jacq. Coll. 1. pag. 256. tab. 20. Engl. Bot. 7. tab. 473. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 24. tab. 9. (ic. Wulffeniana; caps. superne cylindrica, calyce longior).

Ser. Thom. Schleich. exs.

β glaucum, caule suberecto bifloro, foliis glaucis ellipticis subtomentosis, pedunculis geminatis flore duplo longioribus. Heg.

C. latifolium b *glaucum* Heg. Reisen l. c. fig. 23. *C. glaucum* Eiusd. Fl. Helv. 2. p. 454. in app.

γ intermedium, caule flexuoso subunifloro, foliis ovato-lanceolatis glanduloso-hirsutis: paribus approximatis, pedunculo floris longitudine ferrugineo-tomentoso. Heg.

C. latifolium c *intermedium* Heg. Reisen l. c. fig. 22 et fig. 25. (specim. minimum). *C. flexuosum* Eiusd. Fl. Helv. 2. p. 454. in app.

δ *subacaule*, nanum, dense caespitosum, uniflorum, foliis elliptico-oblongis hirsutulis approximatis, pedunculo terminali floris longitudine, petalis maximis.

C. latifolium d *subacaule* Heg. Reisen l. c. fig. 26. (*bene*). *C. subacaule* Eiusd. Fl. Helv. 1. p. 324. et 2. p. 456. in app. — *C. glaciale* Gaud. Ined. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 419. n. 47. *C. uniflorum* Mur. Bot. Val. 60. Clairv. Man. 147.

C. glaciale (olim *uniflorum*) Thom. exs.

Radix valde caespitosa. Caules remote foliosi, 2-3-unciales, decumbentes, superne pubescentes, flexuosi, basi quandoque ramosiusculi. Folia viridia v. cinereo-virentia, pilis copiosis, brevibus, porrectis, subulatis, crebro articulatis scabra, opaca, nervo dorsali subdiaphano percursa, avenia, plerumque late elliptica, obtusiuscula, internodiis saepe breviora. Pedunculi elongati, terminales, semper uniflori, plerumque geminati, rarius solitarii aut terni, ebracteati, pilis longiusculis, glandula exigua vulgo terminatis hirsuti. Flos magnus, speciosus, niveus, phyllis ovato-lanceolatis, obtusiusculis, pubescentibus, margine plus minus scariosis. Petala calyce duplo maiora, profunde obcordata, inferne sensim decrescentia. Capsula inferne turgida („per maturationem in rectum et praelatum cornu producta" Haller — „perpetuo oblonga, interdum calyce duplo longior et subarcuata, interdum recta et paulo brevior" Hegetschweiler); fructum provectiorem nondum vidi: capsulas habeo turgidas, calyce breviores, seminibus magnis, compressis, reniformibus, marginatis, ut videtur omnino laevibus. (D. v.)

β tomento s. pube ferruginea carens, colore glauco pedunculisque brevioribus a forma vulgatiori recedit. Heg.

γ densius caespitosum, cauliculis quidem longiusculis, sed minus remote foliosis, tomento luteo capsulisque longitudine ut in α et β variabili gaudet. Heg.

δ „in Ed. 2. Fl. Helv. Suteri hanc stirpem a *C. latifolio* separavi: attamen specimina fere innumera in itineribus a me examinata insensibiles ostenderunt transitus." Heg. Eam quoque ad eandem speciem haud dubie referendam esse censet sagacissimus Custor, neque nisi cunctanter a Cl. Seringio inter species proprias enumerata est. A prioribus formis potissimum differt: 1) cauliculis dense caespitosis, approximatis, in orbem expansis, undique foliosis, unifloris, semuncialibus, sescuncialibus, 2) foliis subimbricatis, oblongo-ellipticis, magis hirsutis, pilis luteo-ferrugineis, longioribus, intertextis, obscure articulatis dense obsitis, 3) pedunculo foliis plerumque vix longiore, hirsutulo, phyllisque oblongis, lanceolatis, acutiusculis. Hucusque fructus nondum observatus est. (D. s.)

Hab. in summis Alpibus, locis glareosis non rarum. In M. *Gemmi*, *Fouly*, *Stock* et *Gotthardo*. Haller. In M. *Gotthardo*, *Wendistock* et *Angelimontanorum Rothstock*. Cl. Wahlenberg. In M. *Scesa-plana*. Amiciss. Roesch; — et in aliis *rhaeticis* montibus („a 6000—7000 pedum supra mare elevatis" Heg.). Rev. Pol. β in Alpibus *rhaeticis*. γ frequens in scopulis et in terra lutosa circa M. *Glaronensium Tödi*. Cl. Hegetschweiler. In *Rhaetia*. Chir. Tausend. δ in editissimis Alpibus, circa moles glaciales („a 7000—8600 p. s. m." Heg.), rarius. In M. *Pennino*. Amiciss. L. Thomas, qui hanc insignem varietatem omnium primus distinxit. In M. *Grimsula* et ad *Arolae* glacies aeternas. Amiciss. Seringe. In M. *Tzermotanaz* supra *Bagnes*, in valle *Herens* et circa *Grieuber*. Rev. Murith. In M. *Sylvio*. Cl. Clairville. In summo M. *Galanda*. Amiciss. Custor. In pago *glaronensi auf dem Grath* supra *Sandfirn* (ad 8700. p. s. m.), et in ceteris eiusdem regionis summis cacuminibus, ubi ut et var. γ saepius quam α et praesertim quam β inveniuntur. Cl. Hegetschweiler. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1063. Cerastium *pedunculatum* N. — C. cauliculis subbifloris, foliis elliptico-elongatis, pedunculis ebracteatis terminalibus axillaribusque longissimis, capsulis cylindricis gracilibus calyce longioribus. (Sp. 8. Gall. *Céraiste à longs pédoncules.*)

C. ovatum? β *filiforme* Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 419. n. 45.

C. filiforme Schleich. catal. 1815. In recentioribus suppressum.

Radix gracilis, nodosa, superne divisa reptansque. Cauliculi sparsi, breves, valde foliosi, pubescentes, inferne glabrati, filiformes, humi iacentes, plerique 2-3-flori, rarius uni- v. quadriflori. Folia saturate virentia, approximata internodiisque multo longiora, lineari-elliptica, parum obtusa, nervo tenui percursa, pilis brevibus, crebro articulatis, sparsis obsita ciliataque. Pedunculi solitarii, terminales et axillares, inaequales, cauliculo integro longiores, unciales et fere biunciales, erecti, quandoque arcuati, uniflori, ebracteati, pilis longis, patentibus, etiam articulatis hirsuti. Flores albi, quam priorum minores, phyllis late lanceolatis, obtusiusculis, pilosis, margine parum scariosis. Petala calyce non multo longiora, elliptica, lineata, apice potius bifida quam obcordata. Capsula calyce quidem multo nec tamen duplo longior, erecta, cylindrica, seminibus magnis, subfuscis, reniformibus, compressis, vix muricatis. (D. v.)

Hab. in pascuis alpinis editioribus infrequens. Speciem hanc insignem in *Sabaudiae* Alpibus supra *Chamouny* (ni fallor in M. *Bréven*), anno 1807 primus inveni. In Helvetia autem mihi nusquam occurrit. Schleicherus etiam nuper misit, sed ubi locorum eam legerit, nescio. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. Planta nostra a *C. ovato* Hoppe in Willd. Enum. 493. quocum eam cunctanter coniunxit amiciss. Seringe, me quidem iudice, pedunculis semper solitariis uniflorisque nec dichotomis corymbosisve, foliis lineari-ellipticis, obtusiusculis neque ovato-acutis, obiter ciliatis, petalis calycem non multo superantibus neque triplo maioribus, denique praesertim capsula cylindrica, gracili nec subrotunda, toto coelo differt.

1064. Cerastium *tomentosum* L. — C. caespitosum, foliis linearibus albo-tomentosis, caule erecto paniculato, petalis calyce quadruplo maioribus, capsulis brevibus. (Sp. 9. Gall. *Céraiste cotonneux.*)

Hall. Helv. 891. Sut. Fl. Helv. 1. p. 277. Heg. 1. p. 325. Clairv. Man. 147. Mur. Bot. Val. 60.

L. Sp. Pl. 629. Willd. Sp. Pl. 2. p. 817. Ser. in Dec. Prodr. 1. pag. 418. n. 36. Lam. Enc. 1. p. 680. Pers. Syn. 1. p. 521. Dec. Fl. Fr. 4399.

I. B. Hist. 3. p. 353. fig. 1.

Radix repens, caespitosissima. Herba tota tomento albo, denso, brevi mollissimoque obducta. Caules numerosissimi, remotiuscule foliosi, debiles, sed erecti, inferne ramosi, superne panicula dichotoma terminati. Folia lanceolato-linearia, angusta, subaçuta, uncialia v. sescuncialia, patentia, mollia. Panicula multiflora, ramis longis, laxis, iterum atque iterum furcatis, ad dichotomias bracteatis. Pedunculi proprii terminales atque in dichotomiis axillares, inaequales, saepe bracteati. Flores speciosi, magni, nivei, saepe nutantes, phyllis tomentosis, oblongis, concavis, obtusis: interioribus margine scariosis. Petala calyce triplo quadruplove maiora, superne patentia, profunde biloba, ut flores fere decapetalos crederes, lobis quandoque emarginatis. Germen quidem globosum; at capsulae (saltem in planta culta) certe cylindricae, licet intra calycem restrictae. Semina magna, reniformia, convexa, tuberculata. (D. v. c.)

Hab. in regionibus calidioribus, forsan ex hortis, in quibus vulgo colitur, elapsa. Circa *Montreux* et *au Foulet*, *près la Chaux-de-Fonds*. Supra *Viviscum*. Cl. Tardent. *Augustae Praetoriae*. Rev. Murith. — Fl. Maio et Iun. ♃.

Obs. I. In hortis haud raro filaginem deponit.

Obs. II. Quid sit *C. repens*, quod auctore amiciss. Roesch (in Alpin. 2. p. 117) in valle *Oeni* inferiore locis petrosis rev. Pol invenit, plane ignoro. Planta eiusdem nominis linnaeana mihi quoque ignota est.

G. 292. Spergula L. gen. 586. Juss. 301. Gaertn. tab. 130. *Alsines* sp. Hall.

Cal. 5-phyllus. Petala 5 integra. Caps.

ovata, 1-locularis, 5-valvis. Sem. plerumque marginata.

* *Folia verticillata, stipulata.*

1065. Spergula *arvensis* L. — Sp. foliis subdenis, pedunculis fructiferis reflexis, seminibus reniformibus tuberculatis obsolete marginatis. (Sp. 1. Gall. *Spargoute des champs.*)

Hall. Helv. 873. Enum. 387. n. 7. Hag. Fl. Basil. 1. p. 426. Clairv. Man. 157. Wahlenb. Helv. 1. p. 92. Mur. Bot. Val. 99. *Sp. arvensis* et *Sp. pentandra* (non L.) Sut. Fl. Helv. 1. p. 287. et Heg. 1. p. 326. *Alsine Spergula dicta maior* C. B. Basil. 71.

L. Sp. Pl. 360. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 818. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 304. n. 1. Poir. Enc. 7. p. 303. Smith Brit. 502. Dec. Fl. Fr. 4388. Vill. Delph. 3. p. 656. *Arenaria arvensis* Wallr. Sched. 200.

Fl. Dan. 1033. Engl. Bot. 22. tab. 1535. Lam. Illustr. tab. 392. fig. 1. Schkuhr Handb. t. 125. Dod. Pempt. 537. Dalech. Hist. 1331. fig. 2. (*melior*). I. B. Hist. 3. p. 722. fig. 2. Chabr. Sciagr. 549. f. 3. (*eadem*).

Radix gracilis. Caules erectiusculi, pubescentes, viscidi, superne dichotomi, foliosi, apud nos vulgo dodrantales. Folia verticillata et saepe ad verticillos fasciculata, subdena, lineari-subulata, obtusiuscula, subpubescentia, internodiis multo breviora, ad dorsum sulco longitudinali percursa, basi stipulis 2, brevibus scariosisque stipata. Panicula terminalis, brevis, lata, dichotoma, ramulis patentissimis, repetito-furcatis, basi bracteatis, ceterum nudis. Pedunculi uniflori, basi etiam bracteolati, fructiferi semunciales et omnino refracti. Flores non magni, distantes, numerosi, phyllis viscidis, pubescentibus, ovato-lanceolatis, acutiusculis, margine angusto scarioso cinctis. Petala lactea, ovata, integerrima, calyce paulo longiora. Stamina 10, rarius 5. Capsula conico-ovata, valvulis 5, opacis apiculatis de-

hiscens. Semina reniformia, convexa, muriculata, margine perangusto circumdata. (D. v.)

Hab. inter segetes, passim. *Basileae*, in arenosis ad *Wiesam*. C. B. Infra *Burgfelden*; inter pratum sclopetariorum et *Alschwyl*; *Bernae* non rarum, v. gr. in adscensu M. *Gurten* supra villam *Spiegel*. In valle *Ormonds-dessus*. *A Ferrières*. Inter *Bellinzonam* et *Magadino*. In *Valesia*. Haller. Supra sylvam *au-dessus du Trecken*. Rev. Murith. In vallis *Rheni* agris montanis. Amiciss. Custor. *Neviduni* circa praedium *Belair*. — Fl. Iul. et Aug. ⊙.

1066. Spergula *pentandra* L. — Sp. foliis subdenis, pedunculis fructiferis reflexis, floribus subpentandris, seminibus complanatis orbiculatis laevibus late marginatis. (Sp. 2. Gall. *Spargoute pentandrique*.)

Clairv. Man. (non Sut. neque Heg.) 151. Hag. Fl. Basil. 1. p. 427.

L. Sp. Pl. 630. Willd. Sp. Pl. 2. p. 818. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 394. n. 2. Poir. Enc. 7. p. 304. Smith Brit. 503. Dec. Fl. Fr. 4389. Vill. Delph. 3. p. 656. *Arenaria pentandra* Wallr. Sched. 206.

Sturm Germ. I. fasc. 12. tab. 10. Lam. Illustr. tab. 392. fig. 2. Engl. Bot. 22. tab. 1536. (planta fortasse hybrida, ex *Sp. arvensis* et *Sp. pentandrae* connubio nata).

Habitu ad priorem accedit, sed differt: 1) statura duplo triplove minore, caulibus foliisque gracilioribus glabrioribusque (sic sese specimina germanica gallicaque habent; planta vero britannica ab *arvensi* nonnisi seminibus distingui potest, ac magnitudine, forma pubescentiaque cum ea congruit; 2) pedunculis calycibusque glabris („pili pedunculorum et calycis furcati [!]" Hag. l. c.); 3) floribus potius paulo minoribus saepiusque pentandris; sed praecipue 4) seminibus nigris, lenticularibus, compressis, laevibus et lato margine albido cinctis. (D. s.)

Hab. locis arenosis sterilibus, in Helvetia saltem rarissima, nec hucusque nisi a Cl. Clairville et Hagenbach rite observata. — *Basileae* passim ad *Wiesam*. Fl. Basil. l. c. — Fl. Aprili-Iunio. ⊙.

** *Folia opposita, exstipulata.*

1067. Spergula *nodosa* L. — Sp. foliis oppositis subulatis laevibus: superioribus fasciculatis, calyce enervi. Sm. (Sp. 3. Gall. *Spargoute noueuse.*)

Hall. Helv. 871. Enum. 388. n. 9. Sut. Fl. Helv. 1. p. 278. Heg. 1. p. 327. Hag. Fl. Basil. 1. p. 427. Wahlenb. Helv. 92. Mur. Bot. Val. 99. *Moehringia nodosa* Clairv. Man. 150. *Alsine nodosa germanica* C. B. Prodr. 118. n. 8.

L. Sp. Pl. 630. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 819. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 304. n. 6. Poir. Enc. 7. p. 305. Smith Brit. 503. Dec. Fl. Fr. 4390. *Arenaria nodosa* Wallr. Sched. 200.

Fl. Dan. tab. 96. Engl. Bot. 10. tab. 694. (*opt.*). Schkuhr Handb. tab. 125. — I. B. Hist. 3. p. 724. (*mala*).

Schleich. Thom. exs.

Radix fibrosa, multiceps. Caules numerosi, 3-4-unciales, graciles, teretes, decumbentes et adscendentes, ut tota herba laeves glabrique, superne ramosiusculi. Folia 1-2-uncialia, subpulposa, angustissima, linearia, obtusiuscula, utrinque convexa, laetissime virentia: ima et cauliculorum iuniorum aggregata: caulina sursum gradatim decrescentia, ut summa vix 2 3ve lineas longa sint, opposita, connata: superiora in axillis fasciculata et fere quasi verticillata, in ramulos abeuntia, basi albido-membranacea. Ramuli in parte caulis superiori axillares et terminales, pauciflori, foliolosi, gracillimi, simplices v. inaequaliter furcati. Pedunculi axillares et terminales, nudi, uniflori, valde inaequales, 2-4 lineas longi, imo semunciales. Flores lactei, parvi, elegantes, phyllis ovatis, concavis, obtusiusculis, enervibus, margine angusto subscarioso. Petala pedicellato-unguiculata, subcordata, integerrima, calyce multo maiora, late ovata. Styli stellatim divergentes. Stamina minima, germine breviora. Capsula

ovata, calyce longior, seminibus non marginatis rutilis, reniformibus, hinc muriculatis. (D. v.)

Hab. in paludibus frigidioribus torfaceis. — *Im Löhr*, circa *Bümplitz*, *Seedorf*, *Ins*, *Muratum* etc. HALLER. Ad lacum *Felinum*. Cl. WAHLENBERG. In uliginosis *Iuranis*, v. gr. *au marais de la Pile* supra *St.-Cergues*, secus viam inter *Longirod* et *St.-Georges*. *Ebroduni*. Rev. DUCROS. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

1068. SPERGULA *saginoides* L. — Sp. glabra, foliis oppositis subulatis muticis, pedunculis solitariis longissimis, petalis calyce brevioribus. (Sp. 4. Gall. *Spargoute Sagine.*)

Hall. Helv. 862. Emend. 1. n. 71. Sut. Fl. Helv. 1. p. 279. (excl. syn. All.). Heg. 1. p. 327. Hag. Fl. Basil. 1. p. 427. Wahlenb. Helv. 92. *Sp. glabra* Mur. Bot. Val. 99. *Moehringia subulata* Clairv. Man. 150.

L. Sp. Pl. 504. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 820. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 394. n. 8. Poir. Enc. 7. p. 306. Dec. Fl. Fr. 4392. Smith Brit. 504. Bieb. Cauc. n. 893. Wahlenb. Carp. 140.

Swarz in Act. Holm. 1789. tab. 1. fig. 2. (hoc syn. sine haesitatione WAHLENBERG, cunctanter SMITHIUS citat; ic. ego non vidi). Engl. Bot. 30. tab. 2105.

Thom. Schleich. exs.

Radix fibrosa, caespitosa. Planta tota glabra. Caules filiformes, basi decumbentes, subramosi et valde foliosi, ceterum erectiusculi, remote foliosi, pauciflori, 2-3-unciales. Folia in iunioribus surculis caulibusque imis aggregata, perangusta, subulata, acuta, sed vix mucronata, 6-9 lineas longa, laete virentia: caulina multo breviora, basi membranacea, connata: nonnulla quandoque in axillis fasciculata. Pedunculi terminales, solitarii, nudi, erecti, semunciales, 1- et fere biunciales. Flores parvi, nutantes, albi, phyllis ovatis, concavis, obtusis, subenervibus, margine albis. Petala calyce breviora, ovata, obtusa. Capsula ovata, quinquevalvis, calyce fere duplo longior, valvulis obtusis, seminibus

parvis, fuscis, laevibus, vix ac ne vix marginatis. (D. s.)

Hab. in Alpibus, ad rupes humidas muscosas. In M. *Javernaz*, *Chaud-commun*, *Prapioz*, *Jeman*, *Isenau*, *Speluga*, *Pennino*, *Môle*, *Taveyannaz*, *Col-Ferret*, *Tombey*. Haller. In M. *Regio*, *Hochalp Abbatiscellanorum* et *Sidlinenalp* iuxta *Furcam*. Cl. Wahlenberg. In Alpibus *abbatiscellanis*. Cl. Custor. *A l'Arpallaz sur Orsières*. Rev. Murith. In adscensu M. *Dolaz*. Rev. Ducros. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

Obs. I. Flores pentandros Cl. Swarz et Wahlenberg, decandros autem Hallerus, Smithius et Bieberstein habent. Numero itaque, ut *Sp. arvensis* et *pentandra*, *Sp. saginoides* ludere videtur.

Obs. II. *Sp. glabra* Willd. Sp. Pl. 2. p. 821. a *saginoide* differt petalis calyce saltem duplo longioribus, foliis caulinis saepe secundis, fasciculatis, minus inaequalibus. Eam ex Alpibus apuanis a Cl. Bertolonio lectam habeo. Ad hancce speciem syn. hallerianum, ut mihi videtur perperam, trahit illustriss. Candollius, et eam in valle Praetoria occurrere adserit. Attamen Allionus suam *Sp. saginoidem* (tab. 64. fig. 1.), quae revera ad *Sp. glabram* spectare videtur, nonnisi in M. *Valderio* indicat. Planta, quae in planitiem, monente Hallero, descendit, circa Parisios nascens, est *Sp. subulata* Sw. Testatur etiam Vir summus *saginoidem* prope *Luganum* occurrere.

+ 1069. Spergula *subulata* Sw. — Sp. foliis oppositis subulato-acuminatis subciliatis, pedunculis longissimis pilosiusculis, petalis calycem aequantibus. (Sp. 5. Gall. *Spargoute en alène*.)

Heg. Fl. Helv. 1. p. 320. (ex catal. botanopol.).

Swarz in Act. Holm. 1789. Willd. Sp. Pl. 2. p. 820. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 394. n. 9. Poir. Enc. 7. p. 307. Dec. Fl. Fr. 4394. Smith Brit. 505. *Sagina procumbens* β L. Sp. Pl. 185. (testante Smithio).

Swarz l. c. tab. 1. fig. 3. Engl. Bot. 16. tab. 1082. *Sp. laricina* (non L.) Fl. Dan. tab. 858. *Sp. saginoides* Curt. Lond. fasc. 4. tab. 35. (Sm.).

Schleich. exs.

Priori simillima, differt foliis crassioribus, nervo lato percursis, acumine longiusculo, subpellucido, debili et acutissimo terminatis, pube brevi cilia-

tis, pedunculis axillaribus et terminalibus, haud raro geminatis, pubescentibus, calyce inferne pilosiusculo, petala aequante nec superante, et capsulae valvulis non multum ultra phylla productis. (D. s.)

Hab. in planitiei locis arenosis, incultis. *Lugani?* (V. obs. ad speciem priorem). Specimina misit Cl. Schleicher; ceterum civis utique suspecta. — Fl. Iulio et Augusto. ♃ Smith, ⨀ Willdenow.

Obs. Limites constantes, me saltem iudice, inter *Arenarias*, *Stellarias*, *Saginas*, *Moehringias* et *Spergulas* natura non statuit, et omnia haecce genera mere artificialia sunt. Ex seminibus tantum, aut tuberculatis (*Arenaria*), aut laevibus laeviusculisve (*Moehringia*), aut margine proprio membranaceo cinctis (*Spergula*) generibus constitutis, *Stellariam* petalis ultra medium bifidis distinctam proposuit Cl. Clairvillius. Sed semina in *Sagina* vere muricata, in *Spergula saginoide*, *subulata* et *glabra*, tam arcte cum illa coniunctis, laevia sunt, atque, non obstantibus seminibus in *Arenaria rubra* et *marina* omnino immarginatis, in *Arenaria media* autem alato-marginatis, nemo sane species istas simillimas genere separare sustineret. Genera igitur linnaeana, utpote faciliora iamque omnibus nota, quamvis neutiquam naturalia sint, fortasse servari possunt. *Spergulis* cum *Arenaria* coniunctis, in schedulis criticis malo non magnum attulit levamen Cl. Wallroth.

E. DECAGYNIA.

G. 293. Phytolacca L. g. 588. Hall. Juss. 84. Tourn. tab. 154.

Cal. 0. Pet. 5 calycina, concava. Bacca supera, 10-locularis, loculis monospermis.

1070. Phytolacca *decandra* L. — Ph. floribus decandris decagynis. L. (Gall. *Phytolacca décandrique.*)

Hall. Helv. 1007. Sut. Fl. Helv. 1. p. 279. Heg. 1. p. 327. Mur. Bot. Val. 84.

L. Sp. Pl. 631. Willd. Sp. Pl. 2. p. 822. Poir. Enc. 5. p. 306. Dec. Fl. Fr. 2237. All. Pedem. n. 1770. Bieb. Cauc. n. 894.

Lam. Illustr. tab. 393. fig. 1. Schkuhr Handb. tab. 126. Dill. Elth. 318. tab. 309. Blackw. tab. 515.

Schleich. Thom. exs.

Radix ingens, crassissima. Herba gigantea, ut vix aliam maiorem altioremque habeamus. Caulis 2-3-cubitalis et ultra, erectus, firmus, ramosus, foliosus, teres, striatus. Folia alterna, ampla, petiolata, dilute virentia, glabra, oblonga, fere ovalia, obtusa, nervo valido longitudinali, lateralibusque parallelis, patentissimis ramosisque distincta. Pedunculi laterales, suboppositifolii, inferne longe nudi, folio vix breviores, racemo multifloro, simpliciusculo, elongato, cylindraceo-conico, ex viridi et rubro pallidiori variegato terminati. Pedicelli uniflori, patentes, vix semunciales, basi et medio bracteis lineari-acuminatis, subscariosis stipati. Petala subrotunda, concava, apice inflexa, rubella. Germen magnum, viride, depressum, orbiculare, decemsulcatum, stigmatibus patentibus, acutis. Bacca rubra, succulenta, subdecemlocularis, subdecasperma. (D. v.)

Planta olim e Virginia orta, in Helvetia *insubrica* indigenatum nacta est. Hab. ad sepes et secus vias frequens, in valle *Lepontia* circa *Usogna* et alibi. In valle *Tellina.* Inter *Ripam* et *Clavennam.* Circa *Domo d'Ossola*, etc. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

CLASSIS XI.

DODECANDRIA.

Stamina 12—20,
receptaculo petalisve inserta.

MONOGYNIA.

Stylus 1.

G. 294. Asarum. Cal. trifidus, corollinus, superus. Cor. 0. Caps. 6-locularis. (Herba acaulis, foliis indivisis.)

G. 295. PORTULACA. Cal. 2-fidus, inferus. Cor. 5-petala. Caps. 1-locularis, circumscissa. (Herba succulenta, prostrata.)

G. 296. LYTHRUM. Cal. 12-fidus, inferus. Cor. 6-petala. Caps. bilocularis. (Herbae strictae aut virgatae, floribus spicatis, purpureis.)

DIGYNIA.

Styli 2.

G. 297. AGRIMONIA. Cal. 5-fidus. Cor. 5-petala. Sem. subbina in calycis fundo. (Folia interrupte pinnata. Flores spicati, lutei.)

TRIGYNIA.

Styli 3.

G. 298. RESEDA. Cal. partitus. Pet. multifida. Caps. 3-locularis, hians. (Folia aut indivisa, aut pinnatifida. Flores racemosi, flavi.)

G. 299. EUPHORBIA. Cal. ventricosus. Pet. 4, 5, peltata, calyci inserta. Caps. pedicellata, tricocca. Stam. articulata. (Herbae succo acri lacteo scatentes. Folia indivisa. Flores [in nostris] umbellati, herbacei.)

PENTAGYNIA.

Styli 5.

+ *Portulaca.*

DODECAGYNIA.

Styli 12.

G. 300. SEMPERVIVUM. Cal. 9-12-partitus. Cor. 9-12-petala. Caps. 9-12. (Folia propaginum novellarum in rosulas subglobosas, carnosas, *Cynarae* calycem aemulantes imbricata.

Flores cymosi. **Herbae** *crassulaceae*, succulentae, *Sedo* affines.)

XI. DODECANDRIA.

A. MONOGYNIA.

G. 294. Asarum L. gen. 589. Hall. Juss. 73. Gaertn. tab. 14. Tourn. tab. 286.

Cal. campanulatus, semitrifidus, superus. **Cor.** 0. **Stam.** 12, germini insidentia: **anth.** medio filamento adnatae. **Stigm.** stellato-sexlobum. **Caps.** coriacea, coronata, bilocularis, polysperma.

1071. Asarum *europaeum* L. — As. foliis reniformibus obtusis binis. L. (Gall. *Asaret d'Europe.*)

Hall. Helv. 1547. Enum. 195. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 280. Heg. 1. p. 329. Hag. Fl. Basil. 1. p. 429. Clairv. Man. 266. Wahlenb. Helv. 93. Mur. Bot. Val. 53. *Asarum* C. B. Basil. 58.

L. Sp. Pl. 623. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 838. Lam. Enc. 1. pag. 278. Smith Brit. 509. Dec. Fl. Fr. 2183. Vill. Delph. 3. p. 817. Wahlenb. Carp. 140. Bert. Amoen. Ital. 369.

Lam. Illustr. tab. 394. fig. 1. Engl. Bot. 16. tab. 1083. Fl. Dan. tab. 633. Chaum. Fl. Méd. tab. 43. Schkuhr Handb. tab. 127. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 2. tab. 7. — Blackw. tab. 383. — Fuchs Hist. 10. Matth. 36. Tab. Kräuterb. 1129. fig. 2. (*eadem*). Dod. Pempt. 358. I. B. Hist. 3. p. 548.

Radix repens, contorta, annulata, albida. **Cauliculi** brevissimi, sparsi, bifolii, uniflori. **Folia** geminata, magna, subhirsuta, subcoriacea, nitida, facie saturate virentia, dorso pallidiora et eleganter areolato-reticulata, reniformia, profunde cordata, integra v. apice emarginata, petiolis subcanaliculatis, teneris, biuncialibus, iunioribus lanuginosis, mox cal-

vescentibus. Pedunculus inter petiolos nascens, iis multo brevior, uniflorus, reflexus. Calyx campanulatus, semitrifidus, lobis erecto-conniventibus, apice inflexis, concavis, ovato-acutis, extus obscure virentibus, intus fusco-sanguineis. Antherae roseae, filamento brevi, apice subulato medio adnatae, didymae. Stylus brevis, infundibuliformis, stigmatibus senis, stellatim patentibus. Capsula evalvis, ovata, sexlocularis, seminibus semiovatis, transverse corrugatis. Odor peculiaris, ingratus. (D. v.)

Hab. in sylvis opacis, submontanis, passim. *Tiguri* ad *Limagum.* *A St.-Imier, au Locle*, circa *Delémont.* *Basileae* inter *Münchenstein* et *Muttenz; in der Hard* etc. In M. *Iurae* adscensu, supra *Bonmont* et supra *Trélex*, copiose. Ad *Promenthusam* prope *Clarens.* Var. foliis maioribus circa *Einsiedeln.* Haller. — Fl. Martio-Maio. ♃.

G. 295. Portulaca L. gen. 603. Hall. Juss. 312. Tourn. tab. 118.

Cal. 2-fidus. Cor. 5-petala. Stam. 8-12. Caps. circumscissa.

1072. Portulaca *oleracea* L. — P. foliis cuneiformibus sessilibus, caule prostrato. Willd. (Gall. *Pourpier potager.*)

Hall. Helv. 968. Enum. 392. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 281. Heg. 1. p. 330. Hag. Fl. Basil. 1. p. 430. Clairv. Man. 156. Mur. Bot. Val. 87. *Portulaca* etc. C. B Basil. 84.

L. Sp. Pl. 638. Willd. Sp. Pl. 1. p. 859. Poir. Enc. 5. p. 607. Dec. Fl. Fr. 2637. Vill. Delph. 3. p. 818.

Lam. Illustr. tab. 402. fig. 1. Dec. Pl. Grass. tab. 123. Chaum. Fl. Méd. 5. tab. 283. Schkuhr Handb. t. 130. — Blackw. tab. 287. Fuchs Hist. 113. Matth. 372. f. 1 et 2. Tab. Kräuterb. 829 et 830. fig. 1. Dod. Pempt. 661. fig. 2. I. B. Hist. 3. p. 678. fig. 1.

β *sativa*, erectior, foliis laetius virentibus, floribus 5-6 subcymosis.

Fuchs Hist. 112. Dod. Pempt. 661. fig. 1.

Radix annua. Caules ramosi, ut tota herba suc-

culenti, prostrati, teneri, semipedales, saepe tortuosi. Folia in summis ramulis conferta, oblonga, cuneiformia, obtusa, integerrima, sessilia, ex luteo virentia. Flores lutei, sessiles, parvi, bini ternive, rarius solitarii, „sese hora undecima matutina explicant, secundaque pomeridiana iamiam marcescunt." Candollius. Calyx compressus, petalis multo minor, bipartitus, segmentis oblongis, inaequalibus. Petala 5, obtusa, patentia. Stamina 6-12. Styli „4-5" Schkuhr — „1, stigmatibus 5" Turpin apud Chaumeton. Capsula calyci adnata, ovato-conica, acutiuscula, ad medium circumscissa, unilocularis, polysperma. Semina atro-fusca, reniformia, muricata, lineis circularibus concentricis exarata. (D. s.)

Hab. locis ruderatis, ad vias, secus arva, passim. *Basileae*, in agris. C. B. Ibidem, ad *Rhenum*. Prope *Olen*, secus viam. In *Valesia* praecipue in valle *Bagnes*, frequens. — β in hortis ad usum culinarium vulgo colitur. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙.

G. 296. Lythrum L. gen. 604. Juss. 332. Gaertn. tab. 62. *Salicaria* Tourn. tab. 129. Hall.

Cal. 6- aut 12-fidus, inferus. Petala 6, calyci inserta. Caps. bilocularis, polysperma.

1073. Lythrum *Salicaria* L. — L. foliis oppositis cordato-lanceolatis, floribus spicatis dodecandris. L. (Sp. 1. Gall. *Salicaire commune.*)

Hall. Helv. 854. Enum. 405. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 281. Heg. 1. p. 330. Hag. Fl. Basil. 1. p. 430. Clairv. Man. 155. Wahlenb. Helv. 93. Mur. Bot. Val. 77. *Lysimachia spicata purpurea* C. B. Basil. 71.

L. Sp. Pl. 640. Willd. Sp. Pl. 2. p. 865. Poir. Enc. 6. pag. 431. Dec. Fl. Fr. 3647. Smith Brit. 510. Vill. Delph. 3. p. 818.

Fl. Dan. tab. 671. Engl. Bot. 15. tab. 1061. Lam. Illustr. tab. 408. fig. 1. Schkuhr Handb. tab. 128. (*flos* et *fructus*). — Blackw. tab. 520. Dod. Pempt. 86. fig. 1. Clus. Hist. 2. p. 51. (*eadem*). Matth. 676. fig. 2. (*mala*).

Tabern. Kräuterb. 1236. fig. 2. (*eadem*). I. B. Hist. 2. p. 904. fig. 3. (*pessima*).

β foliis ternatis, caule hexagono. — Bocc. Mus. p. 167.

γ *angustifolium*, foliis lineari-lanceolatis obsolete semicordatis. — Amman. Plant. Ruthen. 69. (ex HALLERO).

Radix valida, multiceps. Caules erecti, stricti, praecipue superne ramulis brevibus instructi, cavi, tetragoni, pubescentes, aequaliter foliosi, cubitales et sesquicubitales, in planta γ glabriori pedales vel paulo altiores, plerumque simplices. Folia sessilia, opposita, nervosa, facie glabra, dorso subhirsuta, lanceolata, acuta, basi rotundato-cordata: floralia ovato-acuminata, calycibus paulo longiora; in γ lanceolata, acutissima. Spicae speciosae, terminales, virgatae, elongatae, verticillatae. Flores magni, purpurei, sessiles, semiverticillis confertis, subtrifloris. Calyx ruber, tubulosus, 12-striatus, subhirsutus, dentibus 12 alterne linearibus, acutis, longiusculis, — et ovato-obtusis, brevissimis instructus. Petala 6, oblonga, elliptica, undulata, obtusiuscula. Stamina 12, calyci inserta, inflexa, hexadynamica. Capsula parva, elliptica. (D. v.)

Hab. ad fossas et locis humidis, ubique frequens. In Alpibus tamen deesse videtur. γ testante HALLERO, a Cl. HUBER ad lacum *Larium* lecta. Ad lacus *Verbani* rupes, ubique. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

1074. LYTHRUM *Hyssopifolia* L. — L. foliis alternis lanceolatis obtusiusculis, floribus axillaribus solitariis geminis ternatisve hexandris. (Sp. 2. Gall. *Salicaire à feuilles d'Hysope.*)

Hall. Helv. 855. Enum. 406. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 281. Heg. 1. p. 330. Hag. Fl. Basil. 1. p. 431. Clairv. Man. 155. *Hyssopifolia* C. B. Basil. 61.

L. Sp. Pl. 642. Willd. Sp. Pl. 2. p. 869. Poir. Enc. 6. p. 454. Dec. Fl. Fr. 3648. Vill. Delph. 3. p. 818. *L. hyssopifolium* Smith Brit. 510.

Engl. Bot. 5. tab. 292. Jacq. Austr. tab. 133. Schkuhr

Handb. tab: 128. Rupp. Ien. Edit. Hall. tab. 6. fig. 2. Barrel. Ic. 773. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 792. f. 2. (*mala*).

Ser. exs. *L. hyssopifolium* Thom. Schl. exs.

Radix fibrosa. Caules pauci, inferne ramosi, rarius simplices, pedales, saepe tamen multo breviores, teretes, subangulosi, undique floriferi, erecti, ut tota herba glabri, rigidiusculi, plerumque albidi, virgati et quasi fruticulosi. Folia alterna, valde approximata, sessilia, pallide virentia, multoties quam prioris minora, elliptico-lanceolata v. linearia, uninervia, plerumque obtusa: inferiora caduca flores suos caulemque infimum denudatos relinquunt. Flores rosei, ad omnia fere folia axillares, subsessiles, erecti, exigui, folio multo breviores, solitarii, bini v. terni. Calyx subcoloratus, primum infundibuliformis, demum cylindricus, dentibus 12, alterne scariosis ac multo minoribus obtusioribusque. Petala ovato-lanceolata, unguiculo latissimo. Stamina 6, tridynamica. Capsula cylindrica, 2-locularis, polysperma. (D. v.)

Hab. in agris humidiusculis, rara. In humidis ad prata viae *Riehanae*, *Basileae*. C. B. *Mülhusiae*. Haller. *Genevae* ad viam, qua *Thoiry* versus itur. *Neviduni* circa *Calève*, *Bois-Bougis*, *Charlemont* etc., parce. — Fl. Augusto. ⊙.

Obs. Flores quandoque pentandros et quinquefidos occurrere. Haller et Smith.

B. DIGYNIA.

G. 297. Agrimonia L. g. 607. Hall. Juss. 336. Gaertn. tab. 73. Tourn. tab. 155.

Cal. inferus, 5-fidus, inferne involucratus. Cor. 5-petala, calyci inserta. Sem. in calycis indurati fundo bina, nuda.

1075. Agrimonia *Eupatoria* L. — Agr. calycibus fructus hispidis, racemo spicato elongato, foliis interrupte impari-pinnatis: foliolis pinnato-dentatis. (Gall. *Aigremoine Eupatoire*.)

Hall. Helv. 991. Enum. 407. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 282. Heg. 1. p. 331. Hag. Fl. Basil. 1. p. 432. Clairv. Man. 161. Wahlenb. Helv. 93. Mur. Bot. Val. 49. *Eupatorium veterum s. Agrimonia* C. B. Basil. 91.

I. Sp. Pl. 643. Willd. Sp. Pl. 2. p. 875. Smith Brit. 511. Dec. Fl. Fr. 3722. Vill. Delph. 3. p. 819. *Agr. officinalis* Lam. Enc. 1. p. 62.

Lam. Illustr. tab. 409. fig. 1. Fl. Dan. tab. 588. Engl. Bot. 19. t. 1335. Chaum. Fl. Méd. 1. tab. 9. (*nitida*). Schkuhr Handb. tab. 128. — Blackw. tab. 21. — Matth. 717. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 330. (*eadem*). Fuchs Hist. 244. Dod. Pempt. 28. f. 1. I. B. Hist. 2. p. 398 K. Dalech. Hist. 1251.

Radix oblonga, ramosa, „antequam caulis erumpat, tempore verno odorata." Haller. Caulis erectus, simplex, angulosus, hirsutus, inferne foliosus, sesquipedalis et cubitalis. Folia alterna, ampla, facie pubescentia saturateque virentia, dorso pilis longis canis hirsuta, pinnata, foliolis 3, 5, 7 aut 9, oblongis, sessilibus, lanceolatis, pinnato-dentatis: impari petiolato, ternato: intermixtis pluribus exiguis, trifidis integrisve. Racemus terminalis, spicatus, gracilis, elongatus, multiflorus, nudus, erectus. Flores magni, aurei, inodori, approximati, pedunculo brevissimo basi bractea trifida stipato insidentes. Calyx supra basin bracteolis 2-3-ve involucratus; fructigerus induratus pilisque rigidis, uncinatis echinatus. Petala subrotunda, contigua, patentia, calyce multo maiora. Semina parva, laevia, ovata, bina, alterutro tamen saepe abortiente. (D. v.)

Hab. in sylvis, ad agrorum marginem etc., ubique frequens. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

G. 298. Reseda L. gen. 608. Hall. Juss. 245. Gaertn. tab. 76. Tourn. tab. 238. et *Luteola* ibid.

Cal. 4-6-partitus, inferus. Petala laciniata. Caps. unilocularis, evalvis, polysperma, apice perforata, hians.

1076. Reseda *Luteola* L. — R. caule stricto procero, foliis lanceolatis indivisis basi utrinque denticulatis, calycibus quadripartitis. (Sp. 1. Gall. *Réséda Gaude.*)

Hall. Helv. 1058. *Luteola* Enum. 315. Sut. Fl. Helv. 1. p. 282. Heg. 1. p. 331. Hag. Fl. Basil. 1. p. 433. Clairv. Man. 173. Wahlenb. Helv. 93. Mur. Bot. Val. 90. *Luteola* C. B. Basil. 28.

L. Sp. Pl. 643. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 676. Poir. Enc. 6. pag. 158. Smith Brit. 512. Dec. Fl. Fr. 4282. Vill. Delph. 3. p. 820.

Fl. Dan. tab. 864. Engl. Bot. 5. tab. 320. Schkuhr Handb. tab. 129. — Matth. 442. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 319. Dod. Pempt. 80. I. B. Hist. 3. p. 465. fig. 2.

Radix fusiformis, crassa, odore *Raphani* valido. Folia magna, oblonga, lanceolata, obtusa, nitida, saturate viridia, basin versus uno alterove denticulo spinuliformi subfusco plerumque instructa, iuniora saltem undata: radicalia in orbem posita, breviter petiolata: caulina sparsa, sessilia, numerosa. Caulis erectus, strictus, ramosus, cubitalis et bicubitalis. Racemi terminales, spicati, erecti, virgati, elongati, dense multiflori, aphylli. Flores luteoli, parvi, brevissime pedicellati; bractea solitaria imo pedunculo adnata, lineari-subulata, calycem superans. Calyx inaequaliter quadripartitus, laciniis oblongis, obtusis: superioribus maioribus magisque distantibus. Petala plerumque tria, ochroleuca: supremum reliquis multo maius, basi rotundatum, crenato-incisum, laciniis 4, elongatis, divergentibus, linearibus, obtusis: lateralia lineari-spathulata, integra v. 2-3-fida. Nectarium ad basin interiorem petali superioris latum, breve, rotundatum, crenulatum, striatum. Stamina fere 20, petalis breviora, antheris luteis. Capsulae calyce multo maiores, breviter ovatae, tricornes, toruloso-corrugatae. Semina nitida, laevissima. (D. v.)

Hab. secus vias, in versuris etc., fere ubique. — Herba tinctoria. — Fl. Iul. et Aug. ♂.

1077. Reseda *lutea* L. — R. caule erectiusculo, foliis undulatis: radicalibus indivisis trilobatisve, caulinis pinnatifidis, racemis ovatis, calycibus sexpartitis. (Sp. 2. Gall. *Réséda jaune.*)

Hall. Helv. 1056. Enum. 315. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 282. Heg. 1. p. 332. Hag. Fl. Basil. 1. p. 433. Clairv. Man. 173. Mur. Bot. Val. 90. *Reseda vulgaris* C. B. Basil. 28.

L. Sp. Pl. 645. Willd. Sp. Pl. 2. p. 879. Poir. Enc. 6. pag. 161. Dec. Fl. Fr. 4287. Smith Brit. 513. Vill. Delph. 3. p. 820.

Jacq. Austr. tab. 353. Engl. Bot. 5. tab. 321. Bull. Herb. tab. 281. — Tabern. Kräuterb. 320. fig. 1. Bocc. Pl. Sic. 41. fig. 3. (foliis magis crispis). Lobel. Advers. 76? (folia omnia pinnatifida). I. B. Hist. 3. p. 467. Dalech. Hist. 1199. fig. 1. (*non bona*).

Radix gracilis, verticalis, parum divisa, dura, odore acri et penetrante. Caules sesquipedales, cubitales et ultra, teretes, costis parvis, elevatis, gracilibus distantibusque percursi, ramosi, erecti v. basi adscendentes. Folia radicalia spathulata, oblonga, indivisa, aut medium versus profunde triloba, lobis lateralibus minoribus acutiusculis: caulina pinnatifida aut tripartito-pinnatifida, laciniis patentissimis undulatis, lateralibus latiusculis, oblongis, obtusis, cuneatim decurrentibus, terminali inferne angustata. Racemi terminales, ovati, demum elongati, omnino nudi. Flores duplo maiores quam prioris, pallide lutei; pedunculi uniflori, 2-3 lineas longi, subpatentes, basi bractea debili, subulata, albida caducaque suffulti. Calyx sexpartitus, patentissimus, laciniis linearibus, subaequalibus. Petala ochroleuca, tenuissima: superiora 2 aequalia, ex lamina fornicata nectario incumbente, cui appendices duae pedicellatae, semiovatae, erectae, integrae, vel incisae prope marginem insident, interiecto nonnunquam filamento pe-

talis inferioribus simili: lateralia 2 superioribus minora, semiovata, laminae subrotundae margini insidentia, integra v. subincisa; eadem lamina filamentum quoque emittit: ima 2-5, filiformia. Stamina fere 20, declinata, antheris pallide luteis. Nectarium brevissimum, latum, reniforme, intus villosum. Capsula oblonga, breviter tricornis, apice foramine triangulari dehiscens, marginibus intus reflexis. (D. v.)

Hab. in agris, ad muros locisque ruderatis Helvetiae occidentalis, frequens. Circa *Michelfelden* et ad *Birsam*. C. B. Ad lacus *Thunensis* suprema littora. In pago *Vaudensi* ubique. *Genevae*. In *Valesia inferiori* copiose. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙ L. ♃ Desf. Nonne ♂?

1078. Reseda *Phyteuma* L. — R. (caule decumbente,) foliis inferioribus integerrimis spathulatis obtusis: caulinis semitrilobis, calycibus sexpartitis maximis. Dec. (Sp. 3. Gall. *Réséda Raiponce.*)

Hall. Helv. 1057. Sut. Fl. Helv. 1. p. 282. Heg. 1. p. 332. Clairv. Man. 173. Sauss. Voy. §. 66.

L. Sp. Pl. 645. Willd. Sp. Pl. 2. p. 880. Poir. Enc. 6. p. 162. Dec. Fl. Fr. 4288. All. Pedem. n. 1617. Vill. Delph. 3. p. 821.

Lam. Illustr. tab. 410. fig. 3. Jacq. Austr. tab. 132. — I. B. Hist. 3. p. 386. fig. 1. Dalech. Hist. 1198. fig. 1.

Schl. Thom. exs.

Radix simpliciuscula, longa, dura. Caulis ramosus, subangulosus, basi decumbens, inclinatus, dodrantalis v. pedalis, superne pilis rigidiusculis, brevissimis, dissitis quandoque pubescens. Folia radicalia et inferiora oblongo-spathulata, obtusa, integerrima, inferne valde angustata et quasi petiolata: caulina minora, etiam saepe omnia integra, nonnulla subinde triloba, lobis lateralibus terminali minoribus, alternis s. oppositis, omnibus obtusis. Racemi terminales, longi, pedunculis dissitis, longiusculis, scabriusculis pubescentibusve, bractea subulata, brevi stipatis. Flores ochroleuci, suaveolentes, paulo

maiores quam prioris. Calyx persistens, petalis maior, sexpartitus, mox valde ampliatus, laciniis inaequalibus, ovatis, oblongis, obtusis, patentissimis: infima dependente. Petala fere ut in *R. lutea* disposita, albida, eleganter multifida, laciniis capillaceis. Stamina numerosa, petalis breviora, antheris luteis s. rubellis. Capsulae magnae, subpyriformes, apice breviter tricornes, ad angulos scabriusculae. Semina capsulae parietibus adfixa, magna, albida, reniformia, corrugata. (D. v.)

Hab. locis arenosis regionum calidiorum, in Helvetia rarissima nec nisi circa *Genevam* reperta. Sub molendino papyraceo pagi *Dardagny*, in arvis et ad littora *Rhodani* arenosa. Illustriss. de Saussure, et nuper prope eundem pagum loco *à la Plaine* dicto. Amiciss. Monnard. Ego in *Sabaudia* prope *Montmélian* legi. — Fl. Aprili–Iunio. ⊙.

G. 299. Euphorbia L. gen. 609. Juss. 385. *Tithymalus* Hall. Gaertn. tab. 107. Tourn. tab. 18.

Cal. ventricosus, 8-10-lobus: lobis exterioribus (petalis L.) nectariferis. Stam. diverso tempore erumpentia, filam. supra medium articulatis. Caps. pedicellata, tricocca, trisperma.

Obs. *Euphorbiae* flores, ut videtur, vere androgyni sunt et composito-aggregati, ut earum calyx s. involucrum commune flores numerosos, masculos nempe nudos (v. basi squamulis vel filis nonnullis stipatos), et foemineum singularem centralem complectatur. Idcirco hocce genus vix ac ne vix in Dodecandria manere potest: aut ad Monandriam monogyniam, propter flores in calyce communi collectos, aut ad Monoeciam monandriam amandandum erit.

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Capsulae laeves v. tenuissime tuberculatae.*

I. Semina corrugata, reticulata v. foveolata.

1. Euphorbia *Peplus*.
2. Euph. *falcata*.
3. Euph. *exigua*.
4. Euph. *Lathyris*.
5. Euph. *segetalis*.
6. Euph. *helioscopia*.

II. Semina laevia. Folia integerrima.

7. Euph. *Cyparissias*.
8. Euph. *Esula*.
9. Euph. *gerardiana*.
10. Euph. *sylvatica*.

** *Capsulae verrucosae. Semina laevia. Folia serrulata.*

11. Euph. *dulcis.*
12. Euph. *verrucosa.*
13. Euph. *platyphylla.*
14. Euph. *palustris.*

* *Capsulae laeves glabraeque.*

I. Semina corrugata, reticulata v. foveolata.

1079. Euphorbia *Peplus* L. — Euph. umbella trifida: dichotoma, foliis integerrimis obovatis petiolatis, bracteolis ovatis, seminibus subhexagonis foveolatis. Dec. (Sp. 1. Gall. *Euphorbe des vignes.*)

Hall. Helv. 1049. Enum. 193. n. 13. Sut. Fl. Helv. 1. p. 283. Heg. 1. p. 332. Hag. Fl. Basil. 1. p. 434. Clairv. Man. 273. Wahlenb. Helv. 93. Mur. Bot. Val. 67. *Peplus s. Esula rotunda* C. B. Basil. 85.

L. Sp. Pl. 653. Willd. Sp. Pl. 2. p. 903. Lam. Enc. 2. pag. 427. Smith Brit. 514. Dec. Fl. Fr. 2146. Vill. Delph. 3. p. 822.

Engl. Bot. 14. tab. 959. Bull. Herb. tab. 79. — Tabern. Kräuterb. 993. fig. 1. Dod. Pempt. 375. fig. 2. Dalech. Hist. 1658.

β *minor.* — Willd. Enum. H. B. 503. — Tabern. l. c. fig. 2.

Radix gracilis. Caulis basi et infra umbellam ramosus, erectus, ut tota herba glaberrimus, semipedalis pedalisve. Folia petiolata, sparsa, obovata, saepe concava, integerrima, dorso ex cinereo virentia, subinde rubore tincta. Umbella elongata, trifida, radiis erectiusculis, pluries dichotomis; involucri foliola ovalia, concava, involucellorum sessilia, ovata, inaequaliter rhombea, obiter mucronulata. Nectaria 4, exigua, ochroleuca, obtusa, ad angulos cornubus 2 setaceis, elongatis, subparallelis terminata. Capsulae laeves, triquetrae, coccis nempe singulis ad angulos ala crispula punctisque elevatis micantibus conspersa cinctis. Semina atro-cinerea, angulosa, foveolis rotundis profunde insculpta. (D. v.)

Hab. locis cultis ruderatisque. — β *Aquileiae.* Amiciss. Em. Thomas. — Fl. Iulio et Augusto. ☉.

Obs. Var. β caule 2-3-unciali, ramosissimo, ramis densis diffusisque, foliis subrotundis, exiguis, violaceo tinctis dignoscitur.

1080. Euphorbia *falcata* L. — Euph. umbella subtrifida: subdichotoma, involucellis cordatis mucronatis, capsulis subconicis, seminibus compressis sulcatis, foliis spathulatis apiculatis. (Sp. 2. Gall. *Euphorbe mucroné.*)

Hoepfn. Mag. 4. pag. 32. n. 71. Sut. Fl. Helv. 1. pag. 283. Heg. 1. p. 333. Clairv. Man. 273. *Euph. acuminata* Mur. Bot. Val. 67.

L. Sp. Pl. 654. Willd. Sp. Pl. 2. p. 908. Wallr. Sched. 206. Vill. Delph. 3. p. 823. Dec. Fl. Fr. 2147 β. *Euph. acuminata* Lam. Enc. 2. p. 426.

Bocc. Sic. tab. 13. fig. 1. (*bene*). Moris. Hist. 3. s. 10. tab. 2. fig. 3. Barr. Ic. 751?

Schleich. Thom. exs. *Euph. arvensis* Schleich. rar. exs. cent. . . . . n. 50.

Radix gracilis, annua. Caulis inferne plerumque simplex, infra umbellam ramosus, erectiusculus, semipedalis, rarius pedalis et ultra, subinde depressus, ramis undique diffusis. Folia sessilia, sparsa, nitida, subglaucescentia, spathulata, basi valde angustata, apiculata, brevissime mucronata, cito marcescentia caducaque. Umbella plerumque trifida, saepe triangularis, radiis semel, bis v. ter bifidis, involucro modo vix, modo multo longioribus. Involucrum perinde ut plurimum triphyllum, foliolis magnis, obovatis v. spathulatis, basi attenuatis neque cordatis, apiculato-mucronatis. Involucella opposita, conferta, cordata, lata breviaque, acuminato-aristata, carinata, basi albida, margine subpellucido, saepius rubello, subdenticulato. Flores exigui, nectariis contiguis, luteolis rubellisve, latissimis, brevissimis, obtusissimis, setis 2, brevibus, rectis remotisque terminatis. Capsulae parvae, undique laevissimae, in conum attenuatae. Semina lateritia, compressa,

utrinque tamen convexa, dorso facieque linea longitu dinali percursa, et sulcis 5-8 parallelis transversim corrugata, iugis tenuissime striatis. Rami axillares, floriferi, bifidi. (D. v.)

Hab. inter segetes in pago *vaudensi* et in *Valesia*. Primi omnium apud nos observaverunt Rev. Ducros et Cl. Reynier. *Neviduni*, inter *Eysins* et *Arnex*, prope *Prangins* etc. *Lausannae*; circa *Chexbres*, *Genevae*. Cl. Rapin. In *Sabaudia*, *à Essevenex*. *Seduni*. Cl. Schleicher. Prope *Ayen* et *aux plâtrières de Sierre*. Rev. Murith. — Fl. Iul. - Sept. ⊙.

Obs. Planta valde variabilis. Specimina pedemontana ab amiciss. L. Thomas communicata, a nostris involucellis vix cordatis minusque acuminatis et capsulis subglobosis diversa, notis tamen omnibus solidioribus omnino convenire videtur. *Euph. mucronatam* Lam. Enc. 2. p. 426., quam ad *falcatam* L. referebat ill. Candollius (Fl. Fr. 2147 α.), nunc (in Suppl. p. 358.) separat et cum *Euph. obscura* Lois. Fl. Gall. Suppl. 76. t. 5. f. 2. coniungit; sed plantam Schleicherianam (eandem ac nostram) genuinam *falcatam* esse monet.

1081. Euphorbia *exigua* L. — Euph. umbella subtrifida: subdichotoma, involucellis lanceolatis, seminibus subtetragonis muricatis, foliis linearibus. (Sp. 3. Gall. *Euphorbe fluet*.)

Hall. Helv. 1048. Enum. 193. n. 12. Sut. Fl. Helv. 1. p. 283. Heg. 1. p. 333. Hag. Fl. Basil. 1. p. 434. Clairv. Man. 273. Wahlenb. Helv. 93. Mur. Bot. Val. 67. *Tithymalus s. Esula exigua* C. B. Basil. 85.

L. Sp. Pl. 654. Willd. Sp. Pl. 2. p. 903. Lam. Enc. 2. pag. 427. Smith Brit. 515. Dec. Fl. Fr. 2148. Vill. Delph. 3. p. 824.

Fl. Dan. tab. 592. Engl. Bot. 19. tab. 1336. — Tabern. Kräuterb. 991. Lobel. Ic. tab. 357. I. B. Hist. 3. p. 664. Dalech. Hist. 1656. fig. 2. Ad etiam 1659. fig. 2?

β *retusa*, foliis latioribus obtusatis mucronulatis v. subemarginatis. — Hall. Helv. l. c. β. — L. l. c. β. Lam. l. c. γ.

Radix exilis. Caulis gracilis, 4-5-uncialis, plerumque inferne simplex, praecipue in β infra umbellam ramis floriferis subbifidis instructus. Folia sparsa, numerosa, erecta, perangusta, superne sensim angustata acutaque, in *retusa* magis glaucescentia,

patentiora, ad unam v. sesquilineam lata, omnia linearia, apice subito obtusata et brevissime apiculata, subinde emarginata v. quasi tridentata. Umbella mediocris, trifida, saepe etiam 4-5-fida, radiis semel v. bis bifidis. Involucrum foliolis lanceolatis, foliis ceteris latioribus, e basi latiore, subcordata, rotundata lanceolatis: involucella consimilia, sed breviora. Flores exigui, nectariis luteolis, latiusculis, brevibus, fere ut in priori bisetis, quaternis. Capsula parva, subrotundo-trigona, seminibus cinereis, subtetragonis, muricatis. (D. v.)

Hab. inter segetes vulgo. β *Neviduni*, circa *Essevenex* in *Sabaudia*. — Schleicherus etiam habet. — Fl. Iul.-Sept. ⊙.

Obs. *Euph. retusa* Cav. Ic. 1. tab. 34. fig. 3. (Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 358. Magn. Bot. tab. 359. Ic. 258., quam ad *exiguam* sub γ citat summus Hallerus) a nostra *exigua* β *retusa* differt statura minori et nectariis quinque integris, purpureis. Galliam australem incolit, neque in Helvetia lecta est.

1082. Euphorbia *Lathyris* L. — Euph. umbella quadrifida: dichotoma, foliis (decussato-) oppositis integerrimis, seminibus ovatis reticulatis. Dec. (Sp. 4. Gall. *Euphorbe Epurge*.)

Hall. Helv. 1044. Sut. Fl. Helv. 1. p. 284. Heg. 1. p. 333. Hag. Fl. Basil. 1. p. 435. Clairv. Man. 273. Mur. Bot. Val. 67.

L. Sp. Pl. 655. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 906. Lam. Enc. 2. pag. 429. Dec. Fl. Fr. 2150. Wallr. Sched. 207. Vill. Delph. 3. p. 824.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 32. tab. 4. Bull. Herb. tab. 103. Engl. Bot. 32. tab. 2255. Chaum. Fl. Méd. 3. tab. 159. — Blackw. tab. 123. Fuchs Hist. 454. Dod. Pempt. 375. (folia perperam sparsa). Matth. 868. (angustifolia). Tab. Kräuterb. 968. fig. 2. (*eadem*) et fig. 3. (latifolia).

Caulis cylindricus, fistulosus, ut tota planta laevissimus, pruinoso-glaucus, strictus, simplex, cubitalis et sesquicubitalis. Folia magna, sessilia, patentia, decussatim opposita, facie saturate virentia, dorso caesia, oblongo-lanceolata, integerrima, acuta.

Involucra et involucella cordata, ovato-lanceolata, acutissima. Calyx albus, subglobosus, lobis interioribus erectis, ovatis, denticulatis. Nectaria 4, truncata, lata breviaque, ad angulos 2 cornibus in appendicem lenticularem, viridem, basi rufo maculatam dilatatis terminata. Capsulae nucis avellanae magnitudine, subglobosae, tricoccae, spongiosae. Semina ovata, subangulata, apice truncata, fusca, reticulata, nucleum liberum, album, ovatum, laevissimum includentia. (D. v.)

Hab. locis cultis et secus vias, in Helvetia potissimum *insubrica.* — Inter *Bellitionem* et *Osogna.* Circa *Crevola*, ad *Sempronii* pedem australem. *Rupe*, Haller. Olim prope *Promenthou* legi. In rusticorum hortis vulgo colitur, et inde locis vicinis nonnunquam sese propagat. — Fl. Iunio et Iulio. ♂.

1083. Euphorbia *segetalis β* Dec. — Euph. umbella 5-fida: bifida, involucellis subcordato-rotundatis mucronulatis, seminibus ovatis reticulato-foveolatis, foliis lineari-lanceolatis. (Sp. 5. Gall. *Euphorbe des moissons.*)

Sut. Fl. Helv. 1. p. 282. Heg. Fl. Helv. 1. p. 334.

Dec. Fl. Fr. 2154 β. *Euph. segetalis* var. L. Sp. Pl. 657. *Euph. provincialis* Willd. Sp. Pl. 2. p. 914. (excl. syn. Poir.) Enum. H. B. 505. Pers. Syn. 2. pag. 17. Poir. Enc. Suppl. 2. p. 615.

Schl. Thom. exs.

Radix gracilis, annua. Caulis fere pedalis, strictus, dense foliosus, simplicissimus, sed infra umbellam ramulis nonnullis axillaribus, sparsis, bifidis, floriferis instructus. Folia fere *Linariae*, glaucescentia, sparsa, numerosissima, lanceolato-linearia, peracuta: superiora reliquis latiora: suprema ad ramulorum lateralium basin subrhombea, adhuc latiora, mucronulata. Umbella mediocris, quinquefida, radiis longiusculis, semel bifidis. Involucrum foliolis magnis, subrhombeis, latis, mucronulatis. Involucella foliolis perinde mucronulatis, triangulari-rotundatis, basi rectilinea contiguis, ut paria singula orbiculata esse

videantur. Nectaria 4, angustissima, subfusca, lunato-bicornia, cornibus luteolis, convergentibus; lobi interiores calycis obscuri, lanugine nivea obducti. Capsulae subglobosae, ad angulos minute sed distincte tuberculatae, ceterum laeves. Semina ovata, eleganter reticulato-foveolata, reticulo irregulari, elevato, cinereo, foveolis lateritiis. (D. s.)

Prope *Sideram* inventam misit Cl. SCHLEICHER. — Fl. Iunio et Iulio. ⨀.

OBS. Planta nostra notis omnibus solidioribus, scilicet nectariis, capsulis, seminibus foliorumque forma, omnino cum *Euph. segetali* L. convenit; differt habitu graciliore, caule simplici, radiis umbellae semel bifidis nec pluries dichotomis, et involucellis fere duplo maioribus. Verum specimina massiliensia, quae possidet amiciss. ROBILLARD, demonstrant, hasce formas inconstantes esse; multae enim varietates intermediae dantur, ut me quidem iudice *Euph. provincialis* Willd. rursus cum *segetali* coniungenda sit.

1084. EUPHORBIA *helioscopia* L. — Euph. umbella 5-fida: 3-fida: subdichotoma, foliis cuneatis involucrisque obovatis serratis, seminibus reticulato-rugosis. (Sp. 6. Gall. *Euphorbe Réveille-matin.*)

Hall. Helv. 1050. Enum. 194. n. 14. Sut. Fl. Helv. 1. p. 285. Heg. 1. p. 335. Hag. Fl. Basil. 1. p. 438. Clairv. Man. 273. Wahlenb. Helv. 93. Mur. Bot. Val. 67. *Tithymalus helioscopius* C. B. Basil. 85.

L. Sp. Pl. 658. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 914. Lam. Enc. 2. pag. 433. Dec. Fl. Fr. 2155. Smith Brit. 516. Vill. Delph. 3. p. 858.

Engl. Bot. 12. tab. 883. Fl. Dan. tab. 725. Schkuhr Handb. tab. 129. (caulis pilosus). — Fuchs Hist. 811. Matth. 863. fig. 4. (folia nimis serrata). Tabern. Kräuterb. 990. fig. 1. (*eadem*). I. B. Hist. 3. pag. 669. fig. 1. Dalech. Hist. 1644. fig. 1. (fol. perperam integra), et 1648. fig. 1. (fol. nimis serrata).

Radix annua. Caules glabri v. pilosiusculi, firmi, erecti v. adscendentes, plerumque simplicissimi, adulti foliis infra umbellam omnino nudati, 4-unciales, dodrantales. Folia subsessilia, remote sparsa, late cuneiformia, basi sensim attenuata, emarginato-retusa,

superne serrulata, cito decidua. Umbella ampla, quinquefida, radiis patulis, intus pilosis, primum trifidis triphyllisque, deinde semel vel bis bifidis, rarius primum bifidis ac diphyllis. Involucri foliola obovata, ceterum foliis consimilia. Sic fere involucella: foliola extima tamen maiora quam interiora: ad flores summos parva, carina inaequaliter divisa, mucronulata. Nectaria parva, subrotunda, integerrima, subpeltata, viridia. Capsulae trigono-subrotundae, omnino laeves, seminibus cinereo-griseis, reticulato-rugosis. (D. v.)

Hab. locis ruderatis, cultis, frequentissima. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙.

II. Semina laevia. Folia integerrima.

1085. Euphorbia *Cyparissias* L. — Euph. umbella multifida: dichotoma, involucellis subcordatis coloratis, nectariis lunatis, foliis lineari-lanceolatis: ramorum confertis subsetaceis. (Sp. 7. Gall. *Euphorbe Cyprès.*)

Hall. Helv. 1047. Enum. 193. n. 11. Sut. Fl. Helv. 1. p. 286. Heg. 1. p. 337. Hag. Fl. Basil. 1. p. 440. Clairv. Man. 273. Wahlenb. Helv. 94. Mur. Bot. Val. 67. *Tithymalus Cyparissias* C. B. Basil. 85.

L. Sp. Pl. 661. Willd. Sp. Pl. 2. p. 920. Lam. Enc. 2. pag. 438. Dec. Fl. Fr. 2158. Smith Brit. 519. Vill. Delph. 3. p. 830.

Jacq. Austr. tab. 435. Engl. Bot. 12. tab. 840. Chaum. Fl. Méd. 3. t. 158. — Blackw. tab. 163. Fuchs Hist. 812. Matth. 863. f. 1. Tabern. Kräuterb. 990. fig. 1–3. Moris. Hist. s. 10. tab. 2. fig. 29. I. B. Hist. 3. p. 663. Dalech. Hist. 1644. fig. 2.

β *degener*, plerumque sterilis, foliis latioribus obtusis, dorso ab *Aecidio Cyparissiae* vitiatis. *Tithymalus Cyparissias foliis punctis croceis notatis* C. B. l. c. — Schkuhr Handb. tab. 129.

Radix repens, valida. Caulis erectus, teres, ut tota planta glaber, infra umbellam ramis sparsis, subpatulis, numerosis, confertissime foliatis, sterilibus

instructus. Folia saturate virentia, sparsa: caulina lineari-lanceolata, caduca: ramorum sterilium setaceo-linearia, numerosissima, persistentia, uncialia et biuncialia. Umbella terminalis, multifida, radiis bifidis vel saepius dichotomis. Involucrum polyphyllum, foliolis lanceolatis; involucella diphylla, ex luteo viridia, demum rubentia, foliolis latis, brevibus, convergentibus. Capsulae glabrae, praecipue ad angulos minute tuberculatae. Semina ovata, laevia, albida, demum grisea. Folia in planta β plerumque sterili maculis rotundis croceis notata. (D. v.)

Hab. in pratis sterilioribus, secus vias, etiam in montanis subalpinisque frequentissima. — Fl. Aprili et Maio. ♃.

+ + 1086. Euphorbia *Esula* L. (Sp. Pl. 660.) — Euph. umbella multifida: bifida, involucellis subcordatis coloratis, nectariis lunatis, ramis sterilibus pedunculisque (aphyllis paucifloris) lateralibus, foliis lineari-lanceolatis uniformibus. (Sp. 8. Gall. *Euphorbe Esule.*)

Obs. Plantam in Helvetia nusquam lectam memorasse sufficiat. Hanc neque C. Bauhinus, neque Hallerus, neque recentiores botanici basileenses invenire potuerunt, ut eam summus Hallerus nonnisi ex auctoritate I. Bauhini, qui (in Hist. 3. p. 673. absque icone) se suam *Tithymalo Cyparissiae similem Pithyusam multis*, quam pro *Esula* habebat Vir illustrissimus, licet mihi ad *Euph. gerardianam* spectare videatur, *Basileae*, ad *Rhenum* prope *Haltingen* reperisse testatur, admiserit. *Esulam* quidem phytopolae nostri, sed absque dubio in hortis aut extra patrios limites natam habent. Ea planta tum ad *Euph. gerardianam*, tum ad *Cyparissiam* accedit; ab hac statim foliis omnibus uniformibus multoque latioribus, atque pedunculis axillaribus aphyllis, ab illa autem nectariis lunatis facile dignoscitur. Infra umbellam principem plerumque (nec tamen semper) adsunt rami steriles, valde foliosi, plus minus numerosi, et praeter eos multi pedunculi floriferi, aphylli, apice bifidi, qui non raro magnam caulis partem obsident. Folia sparsa, obovato-linearia, dorso glaucescentia. Umbella multiradiata, radiis brevissime bifidis v. semel dichotomis. Involucra polyphylla, foliolis ovatis, mucronatis, foliis brevioribus et latioribus. Involucella flava, orbiculata; foliolis nempe contiguis, triangulari-rotundatis, mucronulatis v. muticis. Nectaria fusca, late et distinctissime lunata, cornibus abbreviatis neque setaceis. Capsulae trigono-tricoccae, tenuissime tuberculatae, ad sulcos laeves, coccis oblongis. Semina ovata, luteola, ad utramque extremitatem fuscata. Tota planta ut plurimum glabra. Cl. Candollius varietatem habet foliis subtus villosulis.

1087. **Euphorbia** *gerardiana* Jacq. — **Euph. umbella multifida: bifida dichotomave, involucellis triangulari-rotundatis, nectariis subquadratis, foliis glaucis lanceolatis acutissimis.** (Sp. 9. Gall. *Euphorbe de Gérard.*)

Hall. Helv. 1055. Enum. 192. n. 10. (excl. var. β maritima). I. I. Scheuchz. Alp. It. 4. pag. 342. Heg. Fl. Helv. 1. p. 337. Mur. Bot. Val. 67. *Euph. Paralias* (non L.) Sut. Fl. Helv. 1. p. 285. Heg. 1. p. 335. (in app. tom. 2. p. 459. expuncta). Clairv. Man. 273. *Euph. caiogala* Hag. Fl. Basil. 1. p. 441. *Tithymalus maritimo affinis Linariae folio* C. B. Basil. 84.

Willd. Sp. Pl. 2. p. 920. Pers. Syn. 2. p. 18. Dec. Fl. Fr. 2160. *Euph. linariaefolia* Lam. Enc. 2. p. 437. *Euph. caiogala* Ehrh. Beytr. 2. p. 102. *Euph. Seguieri* Vill. Delph. 3. p. 826.

Jacq. Austr. 5. tab. 436. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 23. tab. 6. — C. Gesn. Ic. Lign. n. 149. Tabern. Kräuterb. 988. fig. 4. Moris. Hist. s. 10. tab. 1. fig. 4.

Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 381. Schleich. Thom. exs.

β umbella ampla repetito-dichotoma, radiis elongatis.
γ caulibus ramosis, ramis omnibus floriferis.

Radix lignosa, multiceps. Caules adscendentes et erecti, semipedales, pedales, basi duri et quasi lignosi, superne dense foliosi, saepe simplices cum paucis nullisve pedunculis axillaribus infra umbellam, quandoque valde ramosi, ramis omnibus floriferis. Folia insigniter glauca, ut tota herba laevissima, sparsa, approximata, erectiuscula, lineari-lanceolata, mucronulo brevi acutissimo terminata, uncialia, 1–3 lineas lata. Umbella 8–10-fida, plerumque non magna, laete flavescens, radiis brevibus, apice bifidis. Involucri foliola foliis breviora, sed latiora, ovato-rhombea, acuta: involucellorum flava, acute carinata, subconcava, triangulari-rotundata, apiculato-mucronata. Nectaria 4, parva, primum viridula, deinceps fulva, subquadrata, angulis tamen obtusatis, quandoque subemarginata Capsula laevis, fere glo-

bosa, trisulca, seminibus ovatis, laevissimis, albidis, maculis atro-cinereis lentis ope conspicuis insignitis. (D. v.)

Hab. locis sterilibus arenosis regionum calidiorum. In *Valesia inferiori* frequens. *Aux îles de Lavey*; circa *Bex* etc. In sylva inter *Hüningen* et *Michelfelden*. C. B. Circa *Basileam* non rara. Cl. HAGENBACH. — In planitie arenosa prope *Essevenex* in *Sabaudia*. — Fl. Iulio-Septembri. ♃.

1088. EUPHORBIA *sylvatica* Dec. — Euph. umbella 5-fida: bifida, involucellis perfoliatis, foliis obverse lanceolatis pilosis, nectariis bicornibus. (Sp. 10. Gall. *Euphorbe des forêts*.)

Hall. Helv. 1045. Enum. 190. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 286*). Heg. 1. p. 336. Hag. Fl. Basil. 1. p. 437. Clairv. Man. 273. Mur. Bot. Val. 67. Wahlenb. Helv. 94. *Tithymalus sylvestris lunato flore* C. B. Basil. 84.

L. Sp. Pl. 663? Dec. Fl. Fr. 2163. Vill. Delph. 3. p. 832? Lam. Enc. 2. p. 437. Willd. Sp. Pl. 2. p. 924? (quoad syn.; sed characteres non conveniunt.) Poll. Palat. n. 403. *Euph. amygdaloides* Smith Brit. 527). L. Amoen. 3. p. 126? Willd. l. c.? K. et Z. Catal. Palat. (ex specim. fide).**

Bull. Herb. tab. 95. *Euph. amygdaloides* Engl. Bot. 4. tab. 256. (V. notam. Ic. habitum exprimit). — Tabern. Kräuterb. 988. fig. 2 et 3. I. B. Hist. 3. p. 671. (*rudis*). Chabr. Sciagr. 534. fig. 1.

Schl. Thom. exs. *Euph. amygdaloides* Ser. exs.

***β minor*, aestivalis, minus foetida, tenerior.**

Radix ramosa, dura, saepe horizontalis, multiceps. Caules inferne plus minus lignosi, erecti, teretes, villosi, pedales-sesquicubitales, simplices, infra umbellam pedunculis axillaribus, bifidis instructi: nonnulli omnino steriles, foliis persistentibus, in rosulam

---

*) Perperam vir amiciss. *Euph. Characiam* L. inter stirpes helveticas recenset. Eum secutus est Cl. HEGETSCHWEILER.

**) Species anglica a nostra umbella 5-8-fida, dichotoma (in Bot. Angl. tamen radii vix bifidi sunt), et nectariis citrinis, lunatis, acutis neque bicornibus recedit. Stirpes valde affines.

amplam terminalem congestis. Folia numerosa, sparsa, utrinque, sed praecipue dorso molliter villosa, facie saturate virentia, subtus pallida, subcoriacea, obverse lanceolata, subpetiolata, obtusa: inferiora paulo acutiora, quandoque subapiculata, decidua cicatricemque in caule relinquentia. Umbella magna, quinquefida, radiis semel vel rarius bis bifidis, pedicellis propriis brevissimis. Involucri foliola 5, obovata v. subrotunda, pubescentia. Involucella perfoliato-monophylla, orbiculata, obtusissima, ex luteo viridula, in β laete virentia. Nectaria fusco-lutea, demum atro-purpurea, bicornia, cornubus longis, viridulis, arcuatim convergentibus. Capsulae non magnae, laeves. Sic et semina. Planta speciosa, sed foetidissima, odore fere *Hellebori foetidi*, in cuius proximitate apud nos vulgo degit. (D. v.)

Hab. secus sepes, locis umbrosis et in sylvis, in Helvetia potissimum occidentali frequentissima. β *au bois de Prangins.* — Fl. Martio-Maio. β Iulio et Augusto. ♄. ♃.

Obs. *Euph. sylvaticae* Cl. Smithius folia lanceolata, mucronulata, glabra, atque nectaria bicornia tribuit. In terris nostris nullam eius formae plantam glabram observavimus. Cum nostra *Characiam* coniungebat Hallerus, quae tamen capsulis pilosis differre videtur; praeterea foliis angustioribus, lanceolatis, mucronulatis, ac praesertim nectariis magnis, latis, integris neque cornutis a *sylvatica* recedit.

** *Capsulae verrucosae. Semina laevia. Folia serrulata.*

1089. Euphorbia *dulcis* L. — Euph. umbella 5-fida: bifida, involucellis subcordatis foliisque ellipticis superne serrulatis, capsulis acervatim papillosis. (Sp. 11. Gall. *Euphorbe doux.*)

Hall. Helv. 1051. Enum. 190. n. 3. Sut. Fl. Helv. 1. p. 284. (excl. syn. Jacq.). Heg. 1. pag. 334. Clairv. Man. 273. *Euph. purpurata* Mur. Bot. Val. 67. *Euph. fallax* Hag. Fl. Basil. 1. p. 435. *Euph. hyberna* (non L. excl. quoque syn. Dec.) Wahlenb. Helv. 94. Heg. Fl. Helv. 1. p. 338. (Eam in App. tom. 2. p. 459. rursus cum *dulci* coniungit). — *Tithymalus montanus non acris* C. B. Basil. 85*).

*) „Flore est viridi, aliquando rubro." C. B. l. c.

L. Sp. Pl. 656. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 909. Lam. Enc. 2. p. 431. Vill. Delph. 3. p. 825. *Euph. purpurata* Thuill. Paris. ed. 2. tom. 1. p. 235. Dec. Fl. Fr. 2168. Pers. Syn. 2. pag. 16. *Euph. angulata* (an Jacq. et Bess.?) Wahlenb. Carp. 142.

Ser. Thom. Schleich. exs.

+ *α* capsulis saltem iunioribus lanuginoso-pilosis *).

Euph. dulcis Dec. Fl. Fr. 2167. — Jacq. Austr. tab. 213. — Lob. Ic. tab. 358. Barr. Ic. 909. (ex Willd. sententia).

β germinibus capsulisque omnino glabris. *Euph. purpurata* Dec. l. c. **).

Radix albida v. rubella, grumosa, horizontalis, multis fibris capillata. **Caulis** dodrantalis, pedalis, erectus, teres, simplex, glaber v. vage pilosus; non raro pedunculis aliquot alternis infra umbellam instructus. **Folia** sparsa, laete viridia, dorso pallidiora et villosiuscula, elliptica s. obverse lanceolata, obtusa, superne tenuissime serrulata. **Umbella** mediocris, exacte quinquefida, radiis longis, superne semel bifidis; **involucrum** pentaphyllum, foliolis subinaequalibus, fere ellipticis, superne modice angustatis; **involucellorum** dorso subpubescentibus, cordato-

---

*) Haec forma in Helvetia, quantum sciam, non occurrit. Nuper tamen amiciss. Monnard infra *Bossey* ad viam arboribus consitam, quae ad praedium ducit, specimen unicum legit, cuius capsulae pilis valde conspicuis sed rarioribus pubescunt. Specimina germanica *Euph. dulcis* capsulis lanuginosis Heidelbergae lecta, nullo alio charactere a planta nostra discerni possunt. Ceterum Cl. Candollius *dulcem* suam a *purpurata* etiam nectariorum colore in illa citrino (tom. 3. p. 342., quem tamen in eius speciei descriptione p. 341., saturate purpureum esse adserit), in hac autem purpureo distinguere conatur. Sed non minus planta nostra quam *sylvatica* docet, hancce notam summopere ludicram nulliusque momenti esse.

**) *Euph. purpuratae* folia integerrima bracteaeque nonnisi sub vitris acrioribus serrulatae tribuuntur, quae notae stirpi helveticae non competunt. — *Euph. angulata* Jacq. (Ic. rar. 1. tab. 481.) nostrae simillima, ab ea caule striato et anguloso, quem *dulcis* teretem et inferne tantum obiter sulcatum habet, recedere videtur. „Conveniunt inter se *Euph. epithymoides*, *villosa*, *dulcis*, *ambigua*, *carniolica*, *angulata*, ut vix limites observentur." Willd. Sp. Pl. 2. p. 911. in obs. ad *Euph. angulatam*.

triangularibus, obtusis, muticis, perinde (lentis saltem ope) serrulatis. Flores ad dichotomias sessiles, parvi, nectariis 4, subrotundis, integris, ex luteo viridibus v. demum purpureis. Capsula etiam iunior semper glabra, valde verrucosa. Semina subfusca, ovata, laevia, nitida. Succus lacteus omnis acrimoniae expers. (D. v.)

Hab. locis umbrosis, ad ripas etc. *Neviduni* ad rivulum *Boiron*, *à la montée de Crêve-coeur* et alibi. In *Aquileiensibus*, vulgo. In *Valesia inferiori*. *Bernae*, *Basileae* etc. *Tiguri* et *Vitoduri* frequens. Cl. Wahlenberg. — Fl. Aprili et Maio. ♃.

Obs. „Tota dulcis est" Haller, confirmante amiciss. Monnard. — *Euph. hyberna* L. (Engl. Bot. 19. tab. 1337. — Clus. Hist. 2. p. 190. fig. 1.), ad quam Cl. Wahlenberg stirpem nostram retulit, habitu iam alienissima, foliis numerosis, obovatis, integerrimis, glabris, umbella saepius sexfida, et involucellis integerrimis, ellipticis, flore brevioribus, nectariisque late reniformibus abunde differt. Nunc stirpem helveticam probabilius in Fl. Carpath. ad *Euph. angulatam* amandat. Sed me quidem iudice, planta nostra a *dulci* neutiquam separari potest.

1090. Euphorbia *verrucosa* L. — Euph. umbella 5-fida: trifida: subbifida, involucellis coloratis 2-3-phyllis ovatis, foliis ellipticis serrulatis villosiusculis, capsulis verrucosis. (Sp. 12. Gall. *Euphorbe à verrues.*)

Hall. Helv. 1052. Enum. 191. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 285. Heg. 1. p. 335. Hag. Fl. Basil. 1. p. 437. Clairv. Man. 274. Mur. Bot. Val. 67. *Tithymalus myrsinites, fructu verrucis simili* C. B. Basil. 84.

L. Sp. Pl. 658. Willd. Sp. Pl. 2. p. 915. Lam. Enc. 2. p. 434. Dec. Fl. Fr. 2171. Vill. Delph. 3. p. 829.

Moris. Hist. s. 10. tab. 3. fig. 3. I. B. Hist. 3. p. 673. fig. 1. (*rudis*). Chabr. Sciagr. 534. fig. 3. (*eadem*). Dalech. Hist. 1650. (mala: folia nimis parva acutaque).

Schl. Thom. exs.

β *montana*, purpurascens, foliis glabrioribus.

Caules subdecumbentes v. adscendentes, foliosi, glabri, dodrantales, simplices, infra umbellam rarius uno alterove ramo sterili instructi, pedunculis axilla-

ribus accessoriis nullis. Folia elliptica, apice tamen rotundiora, basi autem angustata, dorso pubescentia, margine proprio argute serrulato: inferiora reliquis minora et angustiora. Umbella florens tota laete flavicans, quinquefida, radiis subangulosis, involucro vix longioribus, demum elongatis, superne trifidis, ramulis subbifidis. Involucrum pentaphyllum, viride, foliolis subrotundis, contiguis, sessilibus, amplis, superne serrulatis: involucellorum tri- et diphyllorum ex rhombeo rotundatis, inaequalibus, perinde serrulatis, flavis, demum viridibus. Flos centralis pedicellatus. Nectaria parva, luteola, subrotunda, integra. Capsulae magnae, subglobosae, glabrae, papillis longiusculis, elevatis undique exasperatae. Semina ochroleuca, nitida, subgloboso-compressa. (D. v.)

Hab. in pratis humidiusculis, umbrosis, secus rivulos, minus frequens. *Genevae*. I. B. In pago *vaudensi*; circa *Grand-champ*, supra molendinum. Haller. *Penniluci* et prope *Bex*. Rev. Murith. *Neviduni* hinc inde, v. g. *au bord de l'Asse*. β in M. *Iurae* pascuis, fere ubique: in M. *Thoiry*, *Dolaz*, *Montendre*, prope *St.-Cergues* etc. Herba demum colore ruberrimo induitur. — Fl. Maio — β Iulio et Aug. ♃.

1091. Euphorbia *platyphylla* L. — Euph. umbella 3-5-fida: trifida: subdichotoma, involucellis 3- et 2-phyllis triangulari-rotundatis carina pilosis, foliis lanceolatis serrulatis. (Sp. 13. Gall. *Euphorbe à feuilles larges.*)

Hall. Helv. 1053. Enum. 193. n. 5. Sut. Fl. Helv. 1. p. 286. Heg. 1. p. 336. Hag. Fl. Basil. 1. p. 439. Clairv. Man. 274. Wahlenb. Helv. 94. Mur. Bot. Val. 67. *Tithymalus arvensis* etc. C. B. Basil. 84.

L. Sp. Pl. 660. Willd. Sp. Pl. 2. p. 918. Lam. Enc. 2. p. 434. Dec. Fl. Fr. 2172. Smith Brit. 517. Vill. Delph. 3. p. 829. *Euph. micrantha* Willd. Sp. Pl. 2. p. 905? Bieb. Cauc. n. 924. in Suppl.?

Jacq. Austr. tab. 376. — Dalech. Hist. 1653. fig. ultima. I. B. Hist. 3. p. 670. (*eadem*).

β megalocarpa, umbella saepius 5-fida, capsulis ultra lineam unam latis pilosis tenuissime verrucosis ad sulcos laevibus. Ceterae notae ut in *α*.

Huc pleraque syn. ad var. priorem adducta spectare videntur. *Euph. platyphyllos* Bieb. Cauc. 926.

γ minor, annua, gracilior, umbella 3-fida: bifida, capsulis ut in var. *β*, sed glaberrimis.

Smith l. c. *β*. Dec. Fl. Fr. Suppl. 365 *δ*. — *Euph. stricta* L. Syst. Nat. ed. 10. p. 1049. — Engl. Bot. 5. tab. 333. (*bene*). — *Euph. platyphyllos* a *vernalis* Schl. exs.

Radix praedura, ramosa, diffusa, apud nos certe perennis, multiceps. Caules teretes, foliosi, demum denudati, erecti, simplices v. rarius inferne divisi, ramis omnibus floriferis, sesquipedales, tripedales, in var. *β* longe humiliores. Folia sparsa, patula, oblonga, lanceolata, basi angustata, quasi cordata, inferne integra, ceterum serrulata, laete virentia, dorso pallidiora, carina saltem pilosiuscula: ima obtusiora, obovata, saepe reflexa. Pedunculi axillares, ramosi, superne trifidi v. bifidi, secus caulem longe sparsi. Umbella valde variabilis: in planta maiore ampla, apud nos plerumque trifida vel quadrifida, rarius quinquefida, radiis elongatis, varie divisis, inferne ramosis, superne trifidis, altius bifidis s. dichotomis. Involucri foliola lanceolata, oblonga, foliis acutiora: involucellorum triphyllorum fere consimilia: diphyllorum subcordata, triangularia, obtusa, obsolete serrulata: omnia apiculato-mucronata, carina pilis tenuibus, albis, longis distantibusque ciliata. Nectaria subrotunda, integra, herbacea, demum flava v. aurea. Capsulae vix ultra lineam dimidiam latae, subtrigono-globosae, glabrae, tuberculis elevatis, crispulis numerosissimis undique exasperatae. Semina castanea, ovata, plano-convexa, laevissima. (D. v.)

Hab. in agris, secus vias frequentissima. — Fl. Iulio et Augusto; *γ* iam Maio. ♃, ☉.

Obs. Planta *γ* omnino eadem esse videtur ac smithiana anglica, quae etiam, monente amiciss. Hornung, sola in Germania septentrio-

nali provenit. A var. α radice annua, pedunculis axillaribus saepius deficientibus, umbella non raro quinquefida, involucellis pallidioribus, maioribus, fructibus perinde grandioribus foliisque obovato-lanceolatis, basi vix cordatis, glaucescentibus differt; ceteris autem notis omnino convenit, ut eas neutiquam separare possim.

1092. Euphorbia *palustris* L. — Euph. umbella multifida: subtrifida: bifida, involucellis ovatis, foliis lanceolatis subintegerrimis, ramis lateralibus sterilibus. (Sp. 14. Gall. *Euphorbe des marais.*)

Hall. Helv. 1054. Enum. 191. n. 6. Sut. Fl. Helv. 1. p. 287. Heg. 1. p. 337. Hag. Fl. Basil. 1. p. 442. Clairv. Man. 274. Mur. Bot. Val. 67. *Tithymalus palustris fruticosus* C. B. Basil. 85. *T. magnus multicaulis* etc. I. B. Hist. 3. p. 671. (sine ic.).

L. Sp. Pl. 662. Willd. Sp. Pl. 2. p. 922. Lam. Enc. 2. p. 439. Dec. Fl. Fr. 2175. Vill. Delph. 3. p. 831.

Bull. Herb. tab. 87. — Moris. Hist. s. 10. tab. 2. fig. 1. Dod. Pempt. 374. fig. 1. Dalech. Hist. 1653. (*eadem*).

Ser. Thom. Schleich. exs.

Radix maxima, „brachio nihil tenuior." Haller. Caulis tri-quadrupedalis („in paludosis littoribus *Broiae* ad 10 pedes se effert" Hall. Enum.), crassus, teres, erectus, firmus, superne ramis sterilibus, foliosis, rubentibus instructus. Folia sparsa, ovato-lanceolata, obtusiuscula, margine perangusto, pellucido, sub bona lente obsolete serrulato: iuniora rubentia: ramorum sterilium angustiora magisque conferta. Pedunculi axillares, infra umbellam modo steriles, modo floriferi: superiores a radiis umbellae aegre distinguendi et sese supra eam extollentes. Umbella parva, 5-8-fida, saepius pentaphylla, radiis superne trifidis, triphyllis; ramulis brevibus, bifidis. Involucri foliola brevia, late ovata: involucellorum potius obovata, sessilia, concava, luteola. Nectaria lutea, integra, obtusa. Capsulae magnae, subglobosae, undique muricato-verrucosae, seminibus laevissimis. „Planta suaveolens." Hagenbach. (D. s.)

Hab ad littora paludosa fluviorum lente manantium, etiam in pratis udis, infrequens. *Rupe* (ibi nuper non amplius reperta); ad *Broiam*, copiose. HALLER. *Basileae* circa *Michelfelden*. C. B. et Cl. HAGENBACH. — Fl. Maio – Augusto. ♃.

G. 300. SEMPERVIVUM L. gen. 612. Juss. 307. Gaertn. tab. 65. *Sedi* sp. Hall. Tourn. tab. 140.

Cal. 9-12-partitus. Cor. 9-12-petala. Stam. 18-24. Caps. 9-12, in orbem positae, uniloculares, polyspermae. Squamae nectariferae inter singula pistilla staminaque. (Genus habitu dumtaxat numeroque a *Sedo* diversum, vixque bonum, cum numerus in ipsis *Sedis* valde sit inconstans.)

1093. SEMPERVIVUM *tectorum* L. — S. foliis acuminatis glabriusculis ciliatis, propaginibus patentibus, floribus subdodecagynis. (Sp. 1. Gall. *Joubarbe des toits.*)

Hall. Helv. 949. Enum. 392. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 287. Heg. 1. p. 338. Hag. Fl. Helv. 1. p. 443. Clairv. Man. 157. Wahlenb. Helv. 94. Mur. Bot. Val. 96. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 150. *Sedum maius vulgare* C. B. Pin. 283.

L. Sp. Pl. 664. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 932. Lam. Enc. 3. pag. 289. Dec. Fl. Fr. 3628. Smith Brit. 522. Vill. Delph. 3. p. 885. Bieb. Cauc. n. 933.

Fl. Dan. tab. 601. Engl. Bot. 19. tab. 1320. Dec. Pl. Grass. tab. 104. Chaum. Fl. Méd. 4. tab. 208. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 23. tab. 10. — Blackw. tab. 366. Fuchs Hist. 32. Matth. 785. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 1224. Dod. Pempt. 127. fig. 2. I. B. Hist. 3. p. 687.

Radix verticalis, simpliciuscula, crassa, intus alba, succulenta, multiceps. Folia radicalia in rosulas numerosas, magnas, cynaraeformes conglobata, ovato-acuminata, carnosa, convexa, pilis rigidis ciliata, ceterum glabra nitidaque, apice saepe rubentia: caulina sparsa, subimbricata, lanceolato-acuminata, paulo minus crassa, per florescentiam emarcida: summa dorso pubescentia. Caulis crassus, fere pe-

dalis, simplex, villosus, dense foliosus. Cyma terminalis, multifida, ramulis alternis, 2-3-uncialibus, divisis, intus unilateralibus, racemosis, extus foliolosis, valde villosis. Flores numerosi, breviter pedicellati, magni, sordide purpurei. Petala plerumque duodena, calyce duplo longiora, subvillosa, ciliata, erectiuscula, convexa, oblongo-lanceolata. Nectaria ad germinum basin vix conspicua. Capsulae in circulum dispositae, spatium vacuum in meditullio relinquentes. Semina horizontalia, oblonga, nitida. (D. v.)

Hab. ad muros et in tectis agri *vaudensis* et *Valesiae* frequens. *Neviduni*, in ipsa urbe. Inter *Sideram* et *St.-Léonard*. Circa *Branson*. Cl. Schleicher. *Seduni*, *Octoduri* et circa *Fouly*. Rev. Murith. Etiam ad montium Alpiumque rupes, copiose. In M. *Gotthardo*, *Steinenberg*, *Salanfe*; in vallibus *Ursaria*, *Lepontia*, *Tellina*. Supra *Biennam*. *A Fontaney* supra *Aquileiam*. Haller. In M. *Pilato* ad *Tomlishorn* et ad lactis lunae speluncam. In M. *Bötzleralp Abbatiscellanorum*; in M. *Weissberg* supra *Engelberg*; in M. *Furca* usque ad 6800 pedum altitudinem. Cl. Wahlenberg. In M. *Dolaz* et *Thoiry*. — Varietatem minorem rosulis valde confertis, emarcidis deciduisque, in M. *Steinberg* circa *Sichellauinen* et alibi Hallerus, atque in *Abbatiscellanorum* Alpibus I. Gesnerus legerunt. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. I. Varietatem minorem hallerianam ad *S. hirtum* L. refert Cl. Suter (Fl. Helv. 1. p. 288. Heg. 1. p. 339.). Hallerus quidem ad hancce plantam citat I. B. Hist. 3. p. 689. (sine icone), syn. quod omnino ad *S. hirtum* pertinet. Verum eruditissimus Hallerus speciem distinctissimam facillimamque nunquam cum *S. tectorum* confudisset. *Hirtum* nempe petalis senis, albidis, apice hirtis abunde differt. Iconem habet eius Sturmius in Fl. Germ. I. fasc. 30. fig. 6.

Obs. II. In planta spontanea rupestri capsulae ordinem s. coronam simplicem efficiunt. In murali autem saepe haecce corona duplex imoque multiceps evadit, staminibus nonnullis v. omnibus sese in capsulas pedicellatas, didymas, embryones seminum continentes transformantibus. Quam paradoxam metamorphosin iamiam observavit Hallerus. Stamina haecce transformata Cl. Sturm male pro nectariis habet. Perperam quoque plantae nostrae stamina duodena tribuit Willdenovius.

1094. Sempervivum *montanum* L. — S. foliis apiculatis glanduloso-pubescentibus, propaginibus patulis, floribus subenneagynis. (Sp. 2. Gall. *Joubarbe de montagne.*)

Hall. Helv. 951. Enum. 393. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 288. Heg. 1. p. 340. Clairv. Man. 157. Wahlenb. Helv. 94. Mur. Bot. Val. 96. Roesch in Alpin. 2. p. 117. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 49. et It. 2. p. 142.

L. Sp. Pl. 665. Willd. Sp. Pl. 2. p. 934. Lam. Enc. 3. pag. 290. Dec. Fl. Fr. 3629. Vill. Delph. 3. p. 685. Bert. Amoen. Ital. 370.

Dec. Pl. Grass. tab. 105. Jacq. Austr. App. tab. 41. Sturm Germ. I. fasc. 23. tab. 13. — Barrel. Ic. tab. 374. Clus. Hist. 2. p. 63. fig. 1 *). I. B. Hist. 3. p. 688. fig. 2. Chabr. Sciagr. 538. fig. 5. (*eadem*).

Ser. Schl. Thom. exs.

Priori affine, sed viscosum ac totum pilis brevibus glanduliferis pubescens. Propagines minus globosae, foliis exterioribus patentibus, interioribus potius conniventibus: omnibus ovato-lanceolatis, fere obtusis, sed apiculatis nec acumine longiusculo terminatis, vix ciliatis, sed undique pubescentibus. Caulis erectus, 3-6-uncialis, minus crassus, foliis sparsis, lanceolatis, saepe rubentibus. Cyma 2-3-fida, minus composita, floribus perinde intus unilateralibus, roseis, brevius pedicellatis, quandoque fere sessilibus. Petala patentissima, lanceolata, hirsutula, calyce sesquilongiora, novena v. duodena. Stamina 18-20. Capsulae glanduloso-pubescentes, longius rostratae. (D. v.)

Hab. in Alpibus editissimis, ad rupes aridas. In M. *Gotthardo* supra vallem *Ursariam*, abunde. Etiam *in den Schöllenen* infra pontem *Diaboli* et in valle *Lepontia* usque ad *Bellitium*. In *Oeni* valle, circa *Ponte* et *Bevers*. In M. *Gemmio*. Haller. Infra M. *Weissberg Angelimontanorum*. Cl. Wahlenberg. In M. *Lavaras*, *Arbignon*, *Tzermotanaz*. Rev. Murith. — Fl. Iunio et Iulio, in planitiei hortis cultum iam Maio adeoque omnino ante prius. ♃.

---

*) Hanc iconem ad *S. hirtum* trahit Cl. Candollius (Fl. Fr. 3631); sed Clusius ei petala 12 rubro-purpurascentia et stamina 24 adsignat. Bene Clusius *S. hirtum* alibi (*Cotyledonem alteram* II Hist. 2. p. 63. absque ic.) descripsit.

1095. SEMPERVIVUM *arachnoideum* L. — S. foliis pilis intertextis lanuginosis, propaginibus globosis, floribus subenneagynis. (Sp. 3. Gall. *Jourbarbe à toiles d'araignées.*)

Hall. Helv. 952. Enum. 393. n. 3. Sut. Fl. Helv. 1. p. 288. Heg. 1. p. 339. Clairv. Man. 157. Wahlenb. Helv. 95. Mur. Bot. Val. 96. Roesch in Alp. 2. p. 117.

L. Sp. Pl. 665. Willd. Sp. Pl. 2. p. 933. Lam. Enc. 3. p. 290. Dec. Fl. Fr. 2630. Vill. Delph. 3. p. 686.

Dec. Pl. Grass. t. 106. Schkuhr Handb. tab. 130. Sturm Germ. I. fasc. 23. tab. 14. — Barrel. Ic. tab. 391, 393 et 394.

Schl. Ser. Thom. exs.

β flore albo.

Propagines s. rosulae saepe stipitatae, condensatae, subglobosae, foliis ovato-lanceolatis, subpubescentibus, apice dense lanuginosis atque filis longis, aranearum telam fere aemulantibus inter se connexis, demum calvescentibus. Caulis fere prioris, pilis glanduliferis brevissimis etiam dense pubescens. Petala purpurascentia, patula, lanceolata, apice hirsutula, ceterum glabriuscula v. vage ciliata, novena, duodena. Stamina 18-24. Capsulae 9-12, ovato-rostratae, nitidae, glabrae, antice linea scabriuscula s. pilis brevissimis pubescente percursae. Nectaria minima, albida, truncata, subretusa. (D. v.)

Hab. ad rupes tum planitiei, tum Alpium, praecipue in *Valesia* frequens. *Octoduri* ad exitum torrentis *le Trient.* Circa *Branson*, *Sedunum* et *Sideram.* Ad muros, in valle *Ursaria.* In M. *Fouly*, *Prapios*, *Ovannaz*, *Wängenalp*, *Scheideck* prope *Lauterbrunn* etc. HALLER. In M. *Gotthardo*, *in den Schöllenen* et circa *Ciamut* infra *Rheni anterioris* fontes. Cl. WAHLENBERG. In M. *Galanda* cum priori. Amiciss. ROESCH. *Octoduri aux Marques.* Rev. MURITH. — β minor, fl. albis: in M. *Sylvio.* HALLER. — Fl. Iunio, in Alpibus Iulio. ♃.

1096. SEMPERVIVUM *globiferum* L. — S. propaginibus stipitatis globosis demum patulis, foliis ovatis

apiculatis pubescentibus subciliatis, floribus subdodecagynis ochroleucis. (Sp. 4. Gall. *Joubarbe à globules.*)

Hall. Helv. 950. Sut. Fl. Helv. 1. p. 288. Heg. 1. p. 339. Clairv. Man. 157. Mur. Bot. Val. 96.

L. Sp. Pl. 665. Willd. Sp. Pl. 2. p. 932. Lam. Enc. 3. p. 289. Dec. Fl. Fr. 3631. All. Pedem. n. 1939.

Jacq. Austr. tab. 40. Sturm Germ. I. fasc. 23. f. 11. (excl. partib. seorsim depictis, quae ad var. hexagynam mihi ignotam pertinent) *).

Schl. Thom. exs.

Planta formosa, auctoribus veteribus, puto, incognita. Radix conica, rugosa. Propagines stipitibus rubentibus, crassis, decumbentibus insidentes, magnae, primum dense globosae, demum patentes, foliis ovatis, apiculatis, pubescentibus, pilis rigidiusculis glandulosis ciliatis. Caulis crassus, hirsutus, teres, erectus, semipedalis v. fere dodrantalis. Folia caulina numerosa, lanceolata, apice obtusiusculo incrassata, inferne subangustata, glanduloso-pilosa. Cyma subtrifida, ramis brevibus, divisis, foliolosis. Flores pedicellati, maximi generis, ochroleuci v. dilute flavi, in herbariis per exsiccationem saepius virescentes. Calyx segmentis late lanceolatis, acutis, hirsutis. Petala calyce fere triplo longiora, duodena v. plura, linearia, inferne subangustata, hispidula. Stamina filamentis pallidis, demum purpurascentibus v. atro-violaceis. Capsulae ovato-triquetrae, ad angulos subciliatae, subglandulosae. (D. v.)

Hab. in summis Alpibus, rarissimum, nec nisi in montibus *Valesiae* et *Pedemontii* conterminis, ad rupes. In M. *Sylvio* supra *le Breuil.* Haller, de Saussure. In valle *Zwischbergen* inter *Sempronium* et vallem *Saass.* Amiciss.

---

*) Iconem I. B. Hist. 3. p. 388. fig. 1., quam auctores huc trahunt, potius ad var. *S. tectorum* spectare credo. Quin etiam I. B. queritur, Clusium suam ipsissimam speciem pro *Sedo vulgari maiore* (*S. tectorum*) pinxisse. V. Clus. Hist. 2. p. 63. f. 2. quae icon revera vix a bauhiniana differt.

Gay. Infra M. *Moro* supra *Macugnaga* in summa valle *Anzasca*, haud procul a molibus glacialibus M. *Rosae*. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

CLASSIS XII.

ICOSANDRIA.

Stamina numerosa, calyci inserta.

MONOGYNIA.

Stylus 1.

G. 301. Cactus. Cal. superus, polyphyllus, subimbricatus. Cor. polypetala. Bacca umbilicata, polysperma. Stam. numerosa. (Planta succulenta, carnosa. Caulis aphyllus, articulatus, articulis complanatis, ovalibus, fasciculato-spinulosis.)

G. 302. Philadelphus. Cal. semisuperus, 4-partitus. Cor. 4-petala. Caps. 4-valvis, 4-locularis. Stam. 20. (Frutex oppositifolius, floribus albis, coronariis, fragrantissimis. Flos primarius omnium partium numero quinario gaudet.)

G. 303. Punica. Cal. coloratus, coriaceus, semiquinquefidus, superus. Cor. 5-petala. Pomum coloratum, 7-9-loculare. Sem. numerosissima, arillo pulposo obducta. Stam. numerosa. (Arbuscula oppositifolia, elegans, nitida. Flores coccinei.)

G. 304. Amygdalus. Cal. 5-fidus, inferus. Cor. 5-petala. Drupa nuce poris perforata. Stam. 20-30. (Arbores alternifoliae. Drupa *Amygdali* Tourn. oblonga, coriacea, exsucca,

nuce punctata, *Persicae* Eiusd. sphaerica, succulenta, edulis, nuce foveolata.)

G. 305. Prunus. Cal. 5-fidus, inferus. Cor. 5-petala. Drupa nuce suturis prominulis. Stam. 20-30. (Arbores et frutices. Folia alterna, stipulata, simplicia, in gemmis circa nervum complicata s. convoluta.)

+ *Mespilus monogyna.*

DIGYNIA.

Styli 2.

+ *Mespilus Oxyacantha. Crataegus torminalis, Aria, Chamae-Mespilus.*

TRIGYNIA.

Styli 3.

G. 306. Sorbus. Cal. 5-fidus, superus. Cor. 5-petala. Pomum 3-loculare, loculis monospermis. (Arbores oppositifoliae. Folia pinnata. Corymbi plani, multiflori.)

+ *Mespilus Oxyacantha, Cotoneaster, eriocarpa. Crataegus torminalis, Aria. Spiraea Aruncus.*

TETRAGYNIA.

Styli 4.

+ *Crataegus torminalis, Aria. Sorbus. Mespilus Cotoneaster, eriocarpa. Spiraea Aruncus.*

PENTAGYNIA.

Styli 5.

G. 307. Crataegus. Cal. 5-fidus, superus. Cor. 5-petala. Bacca 2-5-sperma. Sem. cartilaginea. (Arbores v. frutices. Folia simplicia. Inflorescentia saepius corymbosa.)

G. 308. Pyrus. Cal. 5-fidus, superus. Cor. 5-petala. Pomum 5-loculare, loculis 2-valvibus, valvulis cartilagineis. Sem. cartilaginea. (Arbores et frutices foliis indivisis, corymbis simpliciusculis, paucifloris, v. floribus solitariis.)

G. 309. Mespilus. Cal. 5-fidus, superus. Cor. 5-petala. Bacca 2-5-sperma. Sem. ossea. (Arbores et frutices foliis indivisis.)

G. 310. Spiraea. Cal. 5-fidus, inferus. Cor. 5-petala. Caps. polyspermae, contortae. (Herbae oppositifoliae, foliis pinnatis, floribus paniculatis.)

POLYGYNIA.

Styli numerosi.

I. Calyx superus.

G. 311. Rosa. Cal. tubo urceolato, germina continente, demum baccato, limbo 5-partito. Cor. 5-petala. Sem. dura, hispida, calycis parieti internae adfixa. (Frutices aculeati, foliis alternis, stipulatis, pinnatis.)

II. Calyx inferus.

G. 312. Rubus. Cal. 5-partitus. Cor. 5-petala. Bacca composita, acinis numerosis, succulentis, monospermis. (Frutices sarmentosi, aculeati; species apud nos singularis herbacea inermisque. Folia ternata quinataque, alterna. Baccae edules.)

G. 313. Fragaria. Cal. patens, 10-fidus: laciniis alterne minoribus. Cor. petala 5 obtusissima. Recept. fructus baccatum, pulposum, deciduum. Sem. nuda, solitaria, laevia, extus receptaculo adfixa. (Herba plerumque flagellis reptans, foliis alternis ternatis.)

G. 314. Potentilla. Cal. 10-fidus (8-fidus):

laciniis alterne minoribus. Cor. petala 5 (4) obtusissima. Sem. imbricata, plerumque rugosa, receptaculo parvo, exsucco, solido, persistenti adfixa. (Herbae foliis alternis, ternatis, digitatis aut pinnatis. Stipulae petiolo imo adnatae. Flores plerumque corymbosi.)

G. 316. Geum. Cal. 10-fidus: laciniis alterne minoribus. Cor. 5-petala. Sem. aristata! receptaculo adfixa. (Herbae foliis alternis, lyrato-pinnatis, stipulis petiolaribus, magnis. Flores subsolitarii.)

G. 315. Comarum. Cal. coloratus, maximus, 10-fidus: laciniis alterne minoribus. Petala 5, calyce minora, acuminata. Recept. fructus maximum, elevatum, spongiosum, persistens. Sem. nuda, laevia. (Herba palustris, foliis alternis, pinnatis: superioribus ternatis; stipulae petiolares.)

G. 317. Dryas. Cal. 8-fidus: laciniis aequalibus. Cor. 8-petala. Sem. aristato-plumosa! (Herba alpestris, foliis simplicibus. Stipulae petiolares.)

+ *Spiraea Filipendula, Ulmaria.*

Obs. 1. Peracto iamdiu opere primum mihi innotuit elegantissima dissertatio de *Pomaceis*, quam in Act. Soc. Linn. Lond. vol. 13. 1820. edidit Cl. Lindley. Genera ad hancce familiam pertinentia a Viro sagacissimo statuta, quae in nostra regione occurrunt, sunt sequentia:

Cydonia (*Pyrus Cydonia*).
Pyrus (*P. communis*, *Malus*; *Sorbus aucuparia*, *domestica*, *hybrida*; *Crataegus torminalis*, *Aria*, *Chamaemespilus*).
Amelanchier (*Crataegus Amelanchier*).
Mespilus (*M. germanica*).
Cotoneaster (*Mespilus Cotoneaster*, *eriocarpa*).
Crataegus (*Mespilus Oxyacantha*, *monogyna*).

Hisce generibus characteres novos adsignat, quos cum tironibus, qui opera maiora nimisque sumptuosa adire non possunt, communicare lubet.

* Semina s. carpella (achaenopses Lindl.) cartilaginea.

I. Cydonia. Cal. 5-partitus, laciniis foliaceis. Pomum clausum, loculis 5, polyspermis. Sem. testa mucilaginea obducta.

Genus ab omnibus ceteris *Pomaceis* fructus loculis polyspermis distinctum, apud Lindleyum unicam speciem complectitur. *Mespilum iaponicam* Thunb. fortasse nimis argute a *Cydonia*, propter pomum apertum (loculis nempe superne denudatis) calycemque 5-fidum separavit celeberr. auctor. Haec arbor pulchra genus primum eius *Chaenomeles* efficit.

II. Pyrus. Cal. 5-dentatus. Petala subrotunda. Pomum clausum, 5-loculare, putamine cartilagineo, loculis dispermis. Testa cartilaginea.

Dispositio specierum.

* Petala patentia, plana.

A. Folia angulato-lobata.

1. *Pyrus torminalis.*

B. Folia simplicia, indivisa.

2. *P. communis.*
3. *P. Malus.*
4. *P. Aria.*

C. Folia pinnata v. semipinnata.

5. *P. Sorbus.*
6. *P. aucuparia.*
7. *P. pinnatifida* (Ehrh.).

** Petala erecto-conniventia, concava. Folia simplicia.

8. *P. Chamae-Mespilus.*

Loculi in hocce atque in omnibus sequentibus generibus dispermi aut per abortum monospermi sunt, in germine nempe constanter 2 ovula continentes.

III. Amelanchier. Cal. 5-dentatus. Petala lanceolata. Germen 5-loculare, loculis 2-locularibus, ovulis solitariis. Pomum 3-5-loculare, putamine carpellisque cartilagineis.

Amelanchier vulgaris.

In germine 5 loculi singuli dissepimento spurio, per maturitatem evanido bifariam divisi sunt.

** Semina s. carpella (achaenopses) ossea.

IV. Mespilus. Cal. 5-partitus, laciniis foliaceis. Discus magnus, mellifluus. Styli glabri. Pomum turbinatum, apertum, 5-loculare.

Mespilus germanica (et *M. grandiflora* Sm.).

V. Crataegus. Cal. 5-dentatus. Petala patentia orbicularia. Germen 2-5-loculare. Styli glabri. Pomum carnosum, oblongum, calycis dentibus v. disco incrassato clausum.

Crataegus Oxyacantha, *monogyna.*

Genus *Mespilo* nimis affine, a sequente carpellis carni totis immersis neque ut in *Mespilo* centrum versus liberis differt.

VI. Cotoneaster. Flores polygami. Cal. turbinatus, obtuse 5-dentatus. Petala erecta, brevia. Stamina dentium longitudine. Styli glabri, staminibus breviores. Carpella in calyce inclusa, parietalia.

Cotoneaster vulgaris, *tomentosa*.

In hoc genere carpella apice, medio lateribusque libera, nec nisi dorso calyci v. fructus parieti interiori adfixa sunt. In *Cydonia* carpella centro tantum libera, ceterum undique adhaerent.

Obs. II. Paucissimis (g. 301, 302 et 303) exceptis, omnia nostra in hac linnaeana classe complexa genera ad magnam plantarum Rosacearum Juss. familiam pertinent. V. Juss. gen. p. 334. In ea familia non tantum stamina, sed petala quoque calyci modo infero, modo supero, inserta sunt. In plures sectiones s. tribus dividitur, quarum praecipuae sequentes sunt:

I. Pomaceae.

Cal. superus, 5-fidus. Petala 5. Germina (carpellorum ovaria) intra calycem imum in unum collecta; styli tot quot germina. Pomum umbilicatum, loculis dispermis. (Arbores v. frutices foliis alternis plerumque simplicibus.)

Huc pertinent *Sorbus*, *Crataegus*, *Pyrus*, *Mespilus*. (V. obs. priorem.)

II. Roseae.

Haec tribus unico genere scilicet *Rosa* constat.

III. Amygdaleae.

Cal. inferus, 5-lobus. Petala 5. Stylus 1. Fructus drupaceus, nucleo solitario 1-2-spermo. (Arbores fruticesve foliis alternis indivisis, stipulis liberis.)

Amygdalus et *Prunus*.

IV. Spiraeaceae.

Spiraea.

V. Dryadeae.

Cal. inferus, ut plurimum 5-fidus, sinubus saepe bracteola lobum mentiente instructis. Petala plerumque 5. Germina numerosa, libera, stylo lateraliter inserto. Semina (carpella, achaenia) imbricata, receptaculo plerumque exsucco, rarius baccato adfixa. (Herbae aut frutices, foliis alternis saepe compositis, stipulis petiolo adnatis.)

Dryas, *Geum*, *Rubus*, *Fragaria*, *Potentilla*, *Sibbaldia* (ad Pentandriam Pentagyniam pertinet), *Agrimonia* (ad Dodecandriam).

VI. Sanguisorbeae.

Cal. 3-5-fidus, sinubus quandoque bracteolatis, inferus, tubo

indurato semina fovente. Petala nulla aut 4. Stamina 3-5 (in *Poterio* fere 20). Sem. 1-2, stylo sublaterali. (Herbae foliis lobatis digitatis pinnatisve.)

Alchemilla, *Sanguisorba* (utrumque genus ad Tetrandriam pertinet), *Poterium* (ad Monoeciam).

XII. ICOSANDRIA.

A. MONOGYNIA.

G. 301. Cactus L. g. 613. Juss. 311. *Opuntia* Hall. Tourn. tab. 122.

Cal. superus, subimbricatus. Petala numerosa: exteriora patentia: interiora maiora conniventia. Bacca 1-locularis, umbilicata, polysperma.

1097. Cactus *Opuntia* L. — C. articulato-prolifer, laxus, articulis ovatis compressis, spinis setaceis, floribus luteis. Dec. (Gall. *Cactier Raquette.*)

Hall. Helv. 1099. Sut. Fl. Helv. 1. p. 290. Heg. 1. p. 341. Clairv. Man. 160. Mur. Bot. Val. 57.

L. Sp. Pl. 669. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 943. Lam. Enc. 1. p. 542. Dec. Fl. Fr. 3641. All. Pedem. n. 1932.

Dec. Pl. Grass. tab. 138. *Opuntia vulgaris* Mill. Dict. n. 1. Ic. tab. 191. — Matth. 234. fig. 3 et 4. Tabern. Kräuterb. 1370. fig. 2 et 3. (*eaedem*). Lobel. Adv. 454. fig. 1. Dod. Pempt. 813. I. B. Hist. 1. p. 154.

Schleich. Thom. exs.

Frutex ramosus, saltem tripedalis, constat articulis superimpositis, viridibus, ovatis, folia crassa carnosaque, compressa, intus axi lignoso percursa aemulantibus, spinis luteis, fasciculatis, in quincuncem dispositis, fragilibus et digitorum cuti tenacissime adhaerentibus; infra spinularum penicillos adsunt foliola exigua, teretia, caduca. Articuli inferiores senescentes lignosi, subteretes parumque distincti.

Flores in articulis summis sessiles, magni, lutei. Calyx tubulosus, foliolis duorum triumve ordinum imbricatus, basi squamulis conspersus. Petala numerosa, tenerrima, calyce multo maiora. Stamina numerosa, ante foecundationem tactu irritabilia. Stylus teres, stigmatibus cylindricis 5-10 coronatus. Bacca spinulosa, magna, saturate purpurea, pyriformis, succulenta, edulis, mictum sanguineum ciens. Semina intra pulpam nidulantia. (D. v.)

Hab. in regionibus calidioribus, ad rupes apricas. In insula Hispaniola spontanea, Helvetiae indigenatum vere nacta. In *Valesia* inferiori supra *Bouveret* et *Vouvry*; in M. *Veche* 5 leucis a *Lugano*. Haller. *Seduni* ad arcium *Valeriae* et *Tourbillon* rupes. Rev. Murith. *Crevolae*, cis pontem, ad pedem australem M. *Sempronii*, copiose. — Fl. Iulio et Augusto. ♄.

Obs. Articuli singuli a trunco separati et terrae commissi radices agunt novamque stirpem edunt.

G. 302. **Philadelphus** L. gen. 614. Hall. Juss. 625. Gaertn. t. 35. *Syringa* Tourn. t. 389.

Cal. semisuperus, 4-fidus. Cor. 4-petala. Stam. 20. Stigm. 4-partitum. Caps. 4-valvis, 4-locularis, polysperma.

1098. **Philadelphus** *coronarius* L. — Ph. foliis subdentatis. L. (Gall. *Séringat odorant*.)

Hall. Helv. 1100. Sut. Fl. Helv. 1. p. 291. Heg. 1. p. 341. Clairv. Man. 160. Mur. Bot. Val. 84.

L. Sp. Pl. 671. Willd. Sp. Pl. 2. p. 947. Poir. Enc. 7. p. 118. Dec. Fl. Fr. 3675. Vill. Delph. 3. p. 529. All. Pedem. n. 1071.

Lam. Illustr. tab. 420. Duham. Arb. 2. tab. 83. Labr. et Heg. Ic. Helv. 28. tab. 5. Sturm Germ. I. fasc. 3. tab. 11. Schkuhr Handb. tab. 131. a. — Clus. Hist. 1. p. 55. fig. 1. Dod. Pempt. 777. fig. 2. I. B. Hist. 1. p. 2. fig. 2. Chabr. Sciagr. 63. fig. 3.

Frutex sepedalis et ultra, ramis foliosis, fragilibus, diffusis, ramulis oppositis, brevibus, villosiuscu-

lis. Folia opposita, breviter petiolata, magna, tenuia, saturate viridia, ovato-acuminata, plerumque dentibus remotiusculis angustisque instructa, nervosa venosaque. Flores in ramulis terminales, pedicellati, oppositi v. verticillati, in racemos breves, paucifloros, basi foliosos digesti, magni, albi, fragrantissimi, odore tamen nimis gravi. Calyx segmentis latis, ovato-lanceolatis, albidis, margine virentibus. Petala patentia, calyce multo maiora, ovato-rotundata. Stamina petalis breviora, antheris luteis. Stigma inaequaliter quadrifidum. Semina parva, elongata, apice denticulis aliquot coronata. (D. v.)

Hab. in sepibus, passim. In *Valesia* circa *Sedunum* et *Octodurum*. Rev. MURITH. — Formosus frutex, absque dubio exoticus, in hortis et sylvulis amoenitatis causa ubique colitur. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

G. 303. PUNICA L. gen. 618. Hall. Juss. 325. Tourn. tab. 407.

Cal. superus, coriaceus, coloratus, turbinatus, 5-6-fidus. Pet. 5-6. Stam. numerosissima. Stigm. capitatum, squamoso-fungosum. Pomum maximum, coriaceo-corticatum, calyce coronatum, dissepimento transverso bipartitum, inferne 3-4-loculare, superne 7-9-loculare. Sem. numerosissima, pulpa gelatinosa cincta.

1099. PUNICA *Granatum* L. — P. foliis lanceolatis, caule arboreo. L. (Gall. *Grenadier commun.*)

Hall. Helv. 1098. Sut. Fl. Helv. 1. p. 291. Heg. 1. p. 343. Clairv. Man. 160. Mur. Bot. Val. 89.

L. Sp. Pl. 676. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 981. Lam. Enc. 3. p. 31. Vill. Delph. 3. p. 530. Dec. Fl. Fr. 3677. All. Pedem. n. 1804.

Lam. Illustr. tab. 415. Duham. Arb. 2. p. 194. tab. 44. Schkuhr Handb. tab. 131. b. Chaum. Fl. Méd. 4. t. 188. — Blackw. tab. 97. Matth. 193. Tab. Kräuterb. 1144 et 1145. Dod. Pempt. 794. I. B. Hist. 1. p. 1. p. 76.

Schleich. Thom. Ser. exs.

β flore pleno, foliis angustioribus.

Frutex nobilis, decempedalis et ultra, ramis confertis, foliosis, spinosis, teretiusculis, superne tetragonis saepeque rubentibus. Folia opposita, subsessilia, iuniora rubicunda, adulta pulchre virentia, nitida, lanceolata v. elliptica, basi angustata, integerrima, modo acuta, modo obtusa. Flores in summis ramulis subsessiles, solitarii, gemini v. subverticillati, magni, pulcherrimi, splendide coccinei. Calyx magnus, coriaceus, saturate purpureus, segmentis 5 v. rarius 6 triangularibus, crassis, acutiusculis terminatus. Petala ovata, obtusa, crispula, basi fere cuneata, venosa, flaccidiuscula, calyci inserta. Pomum maximum, cortice coriaceo, praeduro, ex fusco rubente, per maturationem rimoso tectum. Semina numerosissima, in pulpa rosea, subpellucida, succulenta, eduli, acidula v. subdulci nidulantia, in quovis loculo in duplicem seriem e dissepimento ad parietem communem radiorum instar divergentia. (D. s.)

Hab. *Seduni* ad castelli *Valeriae* rupes, nec alibi inventa est. Haller et Murith. Planta absque dubio exotica, atque ibi casu orta, in hortis saepe colitur. — Fl. Iulio. ♃.

G. 304. Amygdalus L. g. 619. Hall. Juss. 341. *Amygdalus* Tourn. tab. 402. et *Persica* tab. 400.

Cal. inferus, 5-fidus. Cor. 5-petala. Drupa nuce poris perforata.

1100. Amygdalus *Persica* L. — Am. foliorum serraturis omnibus acutis, floribus sessilibus solitariis. L. (Sp. 1. Gall. *Amandier Pêcher. Le Pêcher.*)

Persica vulgaris Mur. Bot. Val. 83.

L. Sp. Pl. 676. Willd. Sp. Pl. 2. p. 982. Lam. Enc. 1. p. 98. Vill. Delph. 3. p. 530. *Persica vulgaris* Dec. Fl. Fr. 3794.

Lam. Illustr. tab. 431. fig. 1. Chaum. Fl. Méd. 5. t. 366. — Blackw. tab. 101. Dod. Pempt. 796.

I *lanuginosa*, drupa pelle lanuginosa.
 α carne libera.
 β carne nuci adhaerente.
II *laevis*, drupa pelle laevi. — *Persica laevis* Dec. Fl. Fr. 3795.
 α carne libera.
 β carne nuci adhaerente.

Arborem omnibus notam fructuque gratissimo perutilem omittere nolui. Formas duas principes druparum pelle, fructus odore saporeque distinctas ut species proprias proposuit Cl. CANDOLLIUS. Ceterum etiam carne alba nec nisi circum nucem purpurea, et penitus atro-sanguinea ludunt.

Hab. in *Persia*. Apud nos non tantum in omnibus hortis et in pomariis secus muros, sed etiam in vineis frequens colitur. — Fl. Martio et Aprili. ♄.

1101. AMYGDALUS *communis* L. — Am. foliis serraturis infimis glandulosis, floribus sessilibus subgeminis. L. (Sp. 2. Gall. *Amandier commun.*)

Hall. Helv. 1078. Sut. Fl. Helv. 1. p. 291. Heg. 1. p. 342. Mur. Bot. Val. 51. *Druparia Amygdalus* Clairv. Man. 160. ♣

L. Sp. Pl. 677. Willd. Sp. Pl. 2. p. 677. Lam. Enc. 1. p. 102. Dec. Fl. Fr. 3793. Vill. Delph. 3. p. 531.

Lam. Illustr. tab. 431. fig. 2. Chaum. Fl. Méd. 1. tab. 19. — Tab. Kräuterb. 1410. fig. 2. Dod. Pempt. 798. I. B. Hist. 1. p. 1. p. 174. (*pessima*). Dalech. Hist. 317.
β nucleo amaro. — Blackw. tab. 105.

„Arbuscula spontanea humilior, decempedalis, ligno praeduro, ad scipiones utili." HALLER. Rami longi, graciles, lenti, cortice laevi, viridiusculo. Folia petiolata, alterna, dilute viridia, perangusta, utrinque acuminata, serrata, serraturis infimis glanduligeris: petioli longiusculi, utrinque etiam glandula instructi. Flores ante folia erumpentes, in gemma subsessiles, solitarii v. saepius gemini, magni, albi v. dilutissime carnei. Stylus villosus. Drupa ovato-

oblonga, viridis, exsucca, nuce perinde ovata, minus profunde prope suturam sulcata porosaque, nucleo albo, tenero, in planta α grate sapido, in β autem amarissimo. (D. v.)

Hab. in *Mauritania*. Quasi spontanea in *Valesiae* inferioris sepibus, v. gr. *Seduni* (Murith), circa *Gonthey* et *Saillon*, etiam infra M. *Penninum* in valle *Praetoria*. Haller. Sativa in hortis ac praecipue in vineis pagi *vaudensis* culta semper arborescit. — Fl. Februario et Martio. ♄.

Obs. Amygdala amara multa animalia enecant, et, testante Cl. Lorry (de venenis p. 17), duodena quoque hominem inebriant. — *Amygdalus Persica* Duham. (non L.) *Am. communis* ε Lam. Enc. l. c. drupa gaudet amara, modo exsucca, modo carnosa succulentaque, ac quadantenus *Amygdalum* cum *Persica* coniungit.

G. 305. Prunus L. gen. 620. Gaertn. tab. 93. Hall. Juss. 341. Tourn. tab. 398. *Cerasus* Hall. Juss. 340. Tourn. tab. 401. *Padus* Hall. *Lauro-Cerasus* Tourn. t. 403. *Armeniaca* Tourn. t. 339.

Cal. inferus, 5-fidus. Cor. 5-petala. Drupa succulenta, nuce suturis prominulis.

* *Drupa laevis nec pruinosa, nuce rotundata, angulo laterali prominulo. Flores pedunculati. Folia in gemma complicata.*

Cerasus Juss.

1102. Prunus *Padus* L. — Pr. foliis deciduis, floribus racemosis pendulis, petiolis apice biglandulosis. (Sp. 1. Gall. *Cerisier à grappes*.)

Padus Hall. Helv. 1086. Enum. 357. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 292. Heg. 1. p. 343. Wahlenb. Helv. 95. Mur. Bot. Val. 89. *Druparia Padus* Clairv. Man. 159. *Cerasus racemosa sylvestris* etc. C. B. Basil. 108.

L. Sp. Pl. 677. Willd. Sp. Pl. 2. p. 984. Poir. Enc. 5. pag. 664. Smith Brit. 526. Vill. Delph. 3. p. 532. *Cerasus Padus* Dec. Prodr. 2. p. 539. n. 26.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 29. tab. 5. Fl. Dan. tab. 205. Engl. Bot. 20. tab. 1383. — Tab. Kräuterb. 1401. fig. 1. Dod. Pempt. 777. fig. 1. (racemi erecti). I. B. Hist. 1. p. 1. p. 228.

Arbuscula s. frutex ramis patentibus, cortice fusco, laeviusculo. Folia sparsa, autumno decidua, neque ut in *Pr. Lauro-Ceraso* perennantia, obovato-acuminata, subduplicato-serrata, serraturis tenuissimis, acuminatis, inflexis, approximatis, petiolo fere semunciali, apice utrinque glandula instructo. Racemi laterales, speciosi, basi et inferne foliosi, multiflori, primum erecti, deinde penduli, longi ac fere cylindracei, pedunculis nudis, sparsis, erectis, unifloris, petiolo longioribus. Flores albi, odori, petalis denticulatis, ovatis, obtusissimis. Fructus parvus, niger, nauseosus. (D. v.)

Hab. ad sepes, passim, etiam in vallibus subalpinis. *Bernae im Sulgenbach*, circa *Wabern* et *Büren*. *Basileae*. In pagis *tigurino* (prope *Kempten*) et *vaudensi*. *A Goudeba* et *aux Brenets* in agro *neocomensi*. In vallibus *Ormonts* et *Urseren*: „inter *Realp* et *Zumdorf*, copiose; etiam ad *Rhenum anteriorem* usque ad *Selvas*, etiamsi parva." Wahlenberg. Circa *Solalex* et *Obergestlen*. In *Valesia* subinde magnam efficit arborem. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

1103. Prunus *Mahaleb* L. — Pr. floribus corymbosis, foliis ovatis subrotundisve. (Sp. 2. Gall. *Cerisier en corymbes*. Vulg. *Bois de Sainte-Lucie*.)

Cerasus Hall. Helv. 1084. Enum. 350. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 292. Heg. 1. p. 343. *Druparia Mahaleb* Clairv. Man. 159. *Ceraso affinis* C. B. Basil. 108.

L. Sp. Pl. 678. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 988. Poir. Enc. 5. p. 665. Vill. Delph. 3. p. 533. *Cerasus Mahaleb* Dec. Prodr. 2. p. 539. n. 25. Fl. Fr. 3782.

Jacq. Austr. tab. 237. Duham. Arb. 1. p. 148. tab. 55. — Matth. 156. fig. 2. (*fructifera*). Tab. Kräuterb. 1402. (*eadem*). Clus. Hist. 1. p. 64. (folia oblonga, angusta). I. B. Hist. 1. p. 1. p. 227. Chabr. Sciagr. 16. fig. 1.

Schleich. Thom. exs. *Cerasus Mahaleb* Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 134.

Frutex humilis, diffusus, ligno duro, odoro, cortice fusco v. griseo. Folia parva, firmula, ovata v. subrotunda, obtusa, subapiculata, crenulata,

petiolo eglanduloso saltem duplo longiora, per exsiccationem suaveolentia, iuniora secundum nervum conduplicata. Corymbi numerosi, erecti, ovati, 8-12-flori, pedunculo communi semunciali, unciali, inferne folioloso, pedicellis basi bracteatis, inaequalibus, vix uncialibus, unifloris; bracteae minimae, fuscescentes; obtusae, dentatae. Calyx segmentis reflexis, ovatis. Petala alba, patentia, ovato-oblonga, obtusa, subdenticulata, basi angustata, venosa. Stigma incrassatum, emarginatum. Drupa parva, nigra, rotunda, sapore ingrato, nuce laeviuscula, rotunda, ad angulos subcompressa, nucleo amaro, aromatico. (D. v.)

Hab. locis sterilibus et rupestribus ad pedem Alpium montiumque in Helvetia australi et occidentali, passim. In *Aquileiensibus*, v. gr. circa *Roche* infra rupes marmoreas, frequens. *Biennae*. Haller. *Urbae* ad rupes. Ven. Ducros. *Basileae* prope balneum *Fliehen*. C. B. In *Sabaudia* secus *Isaram*, copiose. Ad vallis *Praetoriae* sepes. — Fl. Martio et Aprili. ♄.

Obs. Quid sit *Chamae-Cerasus* M. *Generosi* C. Gesn. Hort. 252 b. Hall. Helv. 1085. quam Cl. Suter nimis audacter ad *Crataegum Azarolum* retulit, nescio, neque in itineribus duobus invenire potui. Secundum descriptiones et icones Gesneri et Dalechampii folia habet profunde triloba, lobis incisis, et fructum rubrum *Cerasi* minoris. VV. Cl. Lachenal, Thomas et Schleicher perinde plantam nuperis ignotam in M. *Generoso* frustra quaesiverunt.

1104. Prunus *semperflorens* Willd. — Pr. floribus racemosis, calycibus serratis, foliis ovatis serratis: serraturis infimis subglandulosis. Willd. (Sp. 3. Gall. *Cerisier tardif.*)

Willd. Sp. Pl. 2. p. 992. Enum. H. B. 518. Poir. Enc. 5. p. 672. *Pr. serotina* (non Willd.) Roth Catal. 1. p. 58. *Cerasus semperflorens* Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 537. n. 6. Dec. Fl. Fr. 3783.

Cerisier tardif de la Toussaint Rosier Dict. d'agric. 645. tab. 25. fig. 2. — Tabern. Kräuterb. 1400. fig. 4. I. B. Hist. 1. p. 1. p. 223. fig. 5. Chabr. Sciagr. 15. f. 4.

Arbuscula v. frutex ramis virgatis, confertis, pendulis. Folia simpliciter serrata, ovato-lanceolata, facie virentia, dorso pallida, basi neque ad petiolum

glandulosa. **Gemmae** anni subsequentis in foliorum superiorum axillis. **Flores** in racemos breves, pendulos, basi foliosos dispositi, pedunculis axillaribus, solitariis, elongatis. **Calyx** segmentis valde serratis. **Petala** alba, plana, parum patentia. **Fructus** parvus, dilute rubens, tener, edulis, acidulus, nuce alba. (D. v.)

Locus natalis huius arbusculae ignoratur. Varietatem habet Cl. CANDOLLIUS pedunculis prope basin folio instructis, neque axillaribus insignem (*Cerasus pedunculo foliato* Tourn. Inst. 626), quam in sylvis sponte provenire perhibet, sed apud nos nusquam observata est. Nostra flores et fructus per totam fere aestatem simul edit et cerasa usque ad serum auctumnum maturescit. In hortis nonnullis colitur. — ♄.

1105. PRUNUS *caproniana* N. — Pr. umbellis subsessilibus, foliis obovato-acuminatis glabris, ramis diffusis patentibus, fructu sphaerico acidulo. (Sp. 4. Gall. *Cerisier Griottier.*)

Hall. Helv. 1083. *Pr. Cerasus* Sut. Fl. Helv. 1. pag. 292. Heg. 1. p. 343. *Druparia Cerasus* Clairv. Man. 159.

Pr. Cerasus α, β, γ L. Sp. Pl. 679. Willd. Sp. Pl. 2. p. 991 α, β, γ. Poir. Enc. 5. p. 670 α. Vill. Delph. 3. p. 533 A. *Pr. Chamaecerasus* Wallr. Sched. 210. *Cerasus caproniana* Dec. Fl. Fr. 3784. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 536. n. 5.

Blackw. tab. 449. (auct. HALLERO). Tab. Kräuterb. 1401. fig. 2? Clus. Hist. 1. p. 64. (fr. rubro). —

β *arborescens*, culta. Huius formae 21 varietates enumerat DUHAMEL.

Planta apud nos spontanea vix unquam arborescit; eam optime etsi breviter describit summus HALLERUS. **Frutex** 4-10-pedalis, diffusus, iam e basi ramosus, dense foliosus. **Folia** non magna, saepe iuxta nervum conduplicata, firma, saltem adulta glabra, obovato-acuminata, duplicato-serrata, serraturis obtusis; glandulae magnae aut ad marginem imum folii, aut utrinque ad summum petiolum sessiles. **Flores** patentes, minores quam speciei sequentis. **Fru-**

ctus non magnus, globosus, succulentus potius quam carnosus, atro-rubens, grate acidulus, pelle vix adhaerente. Arbores ad var. β pertinentes vix ultra 25 pedes sese extollunt, et ramis patentibus dignoscuntur. Utriusque folia iuniora pubescunt. (D. v.)

Hab. ad colles steriles et secus sepes Helvetiae occidentalis, rarior. Supra *Port-Valais*, maxima copia; *Genevae*, *à Champel* et circa *St.-Jean*. *Neviduni* in colle supra rivuli *Boiron* ostium eminente, ubi mihi puero fructus iam deliciis erant, etiam in eiusdem rivuli ripa dextera ad lacum, sed ibi parcius. — β frequens colitur. — Fl. Maio. ♄.

1106. Prunus *iuliana* N. — Pr. umbellis subsessilibus, foliis obovato-acuminatis conduplicatis glabris, ramis erectis, fructu molli subcordato. (Sp. 5. Gall. *Cerisier Guignier.*)

Pr. Cerasus ε L. Sp. Pl. 679. Willd. Sp. Pl. 2. p. 991 ε. Poir. Enc. 5. p. 669 A. *Cerasus iuliana* Dec. Fl. Fr. 3785. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 536. n. 4.

Chaum. Fl. Méd. 2. tab. 109.

Huiusce formae 5 varietates recenset Duhamel; eam a priori, quacum multis convenit notis, Cl. Candollius separat. Differt ramis erectis nec patulis, foliis magnis, saepe pendulis, profundius serratis, etiam complicatis, flore maiori, petalis minus patentibus, denique fructu subcordato, rubro v. atropurpureo dulcique, pelle valde adhaerente. Arbores procerae, 30-40-pedales. (D. v.)

Ubique in hortis pomariisque colitur. — Fl. Aprili et Maio. ♄.

1107. Prunus *duracina* N. — Pr. umbellis subsessilibus, foliis dentatis pendulis, fructu subcordato duro subfragili. Dec. (Sp. 6. Gall. *Cerisier Bigarreautier.*)

Pr. Cerasus κ et λ L. Sp. Pl. 679. *Pr. avium* β et γ Willd. Sp. Pl. 2. p. 991. Poir. Enc. 5. p. 672. 1, 2, 3. *Cerasus duracinus* Dec. Fl. Fr. 3787. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 535. n. 3.

Arbores excelsae, ramis etiam erectiusculis, gemmis turgidis, obtusis, foliis grandibus, perinde

obovatis, aequaliter serratis, pendulis, petiolo nervoque saepius rubentibus, flore minus patulo, fructu denique magno, cordato, hinc longitudinaliter profunde sulcato, dulci, duro, carne fragili, pelli adhaerente. — Cum nonnisi insitione nec nucibus multiplicetur, haecce forma vix ut propria species se sustinere poterit. (D. v.)

Frequens etiam colitur. — Fl. cum prioribus. ♄.

1108. Prunus *avium* L. — Pr. floribus umbellatis subsessilibus, foliis obovato-apiculatis dorso pubescentibus, ramis patulis, fructu dulci ovato. (Sp. 7. Gall. *Cerisier Merisier.*)

Cerasus Hall. Helv. 1082. Enum. 356. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 292. Heg. 1. p. 343. Wahlenb. Helv. 95. Mur. Bot. Val. 89. *Druparia avium* Clairv. Man. 159. *Cerasus sylvestris, fructu eduli* C. B. Basil. 108.

L. Sp. Pl. 680. Willd. Sp. Pl. 2. p. 991 α. Poir. Enc. 5. p. 671 α. Vill. Delph. 3. p. 534. Wallr. Sched. 211. *Pr. Cerasus* δ? Smith Brit. 526. *Cerasus avium* Dec. Fl. Fr. 3786. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 535. n. 2.

Lam. Illustr. tab. 434. fig. 2. *Pr. Cerasus* Engl. Bot. 10. tab. 706. (fr. nigro: huc pertinere videtur). — Blackw. tab. 425. Dod. Pempt. 820. fig. 1. I. B. Hist. 1. p. 1. p. 220. (*pessima*).

Arbor excelsa, „magnitudine cum quercubus certans" L., cortice albido, laeviusculo, ramis patentibus, materia scrinariis perutili et pulcherrima. Folia magna, pendula, longe petiolata, obovato-apiculata, duplicato-serrata, apiculo integriusculo, facie glabra et saturate virentia, dorso pubescentia pallidaque, conduplicata, glandulis fere ut in prioribus. Flores albi, parum aperti, longe pedunculati, in umbellam sessilem 3-4-floram positi. Calycis segmenta saepius colorata, ovato-lanceolata, reflexa. Petala concava, apice emarginata, roseo tincta. Fructus parvus, niger v. ruber, dulcis gratusque. (D. v.)

Hab. in sylvis, etiam montanis humilioribus. — Fl. cum prioribus. ♄.

** *Drupa laevis, pruinosa, nuce ovato-compressa, hinc acute marginibus sulcata. Flores pedunculati. Folia in gemmis convoluta.*

Prunus Hall. Juss.

1109. Prunus *domestica* L. — Pr. pedunculis subsolitariis, foliis lanceolato-ovatis convolutis, ramis patulis, fructu ovali. (Sp. 8. Gall. *Prunier commun.*)

Hall. Helv. 1079. Sut. Fl. Helv. 1. p. 293. Heg. 1. p. 511. Mur. Bot. Val. 88. *Druparia Prunus* Clairv. Man. 159.

L. Sp. Pl. 680. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 195. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 533. n. 9. Poir. Enc. 5. p. 675. Smith Brit. 527. Dec. Fl. Fr. 3790. Vill. Delph. 3. pag. 536. *Pruni sativae var. innumerae* Tourn. Inst. 622.

Chaum. Fl. Méd. 5. tab. 285. Engl. Bot. 25. tab. 1783. Duham. Arb. ed. 8. tom. 2. p. 257. tab. 1-16. — Blackw. tab. 309.

β *erratica*, ramis spinescentibus, drupis parvis.

Arbor mediocris, ramis patulis, in sativa semper muticis, in sylvestri ad sepes saepe obvia certe spinescentibus, ligno pulchro, rubello, venoso, cortice fusco, subcinereo, in ramis laeviusculo. Folia brevius petiolata, triste virentia, ovata, crebro obtuseque serrata, dorso villosiuscula. Pedunculi in gemma modo solitarii, modo gemini. Flores albidi, calyce viridi, segmentis ovatis, apice rotundatis, erectis, petalis obovatis, „primum flavescentibus solisque tactu demum dealbatis" Wallroth, semper tamen subsordidis, ut in sepibus flores iam procul colore a *Pr. spinosa* facile distinguantur. „Stylus inferne patenti-pilosus." Wallroth. Drupa elliptica, edulis. Var. innumeras descripserunt ac depingi curaverunt Cl. Duhamel et Rosier. (D. v.)

Ubique colitur, neque raro quasi spontanea ad sepes occurrit. — Fl. Aprili et Maio. ♄.

1110. Prunus *pyramidalis* Dec. — Pr. pedunculis subsolitariis, foliis ovato-oblongis, ramis erectis, fructu elliptico-oblongo. (Sp. 9. Gall. *Prunier Pruneaulier*. Germ. *Zwetschen*.)

Dec. Fl. Fr. 3791 Poir. Enc. Suppl. 4. pag. 503. *Prune suisse ou Couëtche* Mord. bon jard. 1813. n. 157. *Pr. domestica ι pruneauliana* Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 534. n. 9. *Pr. domestica ν galatensis* L. et Willd.?? (Vix ac ne vix huc referenda).

Candollio celeberrimo praeeunte hanc arborem a priori diversam esse existimo. Distinguitur coma pyramidali, oblonga, ramis nempe erectis, petalis ellipticis, angustis discretisque, fructu denique oblonge elliptico, *serotino*, saturate violaceo, eduli, recenti siccoque per coctionem mitescente neque ut cetera pruna acidiore, nucleo oblongo, compresso, utrinque acutissimo, carni parum adhaerente. (D. v.)

In Helvetia, praesertim orientali, vulgo colitur, fructumque (*les pruneaux*) gratissimum et inprimis cum saccharo coctum saluberrimum praebet. — Drupa sero autumno maturescit. ♄.

1111. Prunus *insititia* L. — Pr. pedunculis geminis, foliis lanceolato-ovatis convolutis dorso villosis, ramis spinescentibus. (Sp. 10. Gall. *Prunier sauvage*.)

Hall. Helv. et Nomencl. 1081. Sut. Fl. Helv. 1. p. 293. Heg. 1. p. 344. *Druparia insititia* Clairv. Man. 160.

L. Sp. Pl. 681. Amoen. Acad. 4. p. 273. Willd. Sp. Pl. 2. p. 996. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 532. n. 2. Smith Brit. 528. Vill. Delph. 3. p. 536. Wallr. Sched. 215. *Pr. domestica* A (*insititia*) Poir. Enc. 5. pag. 536. Dec. Fl. Fr. 3790 β.

Engl. Bot. 12. tab. 841. — Blackw. tab. 305.

Valde dubito, an plantam genuinam Linnaeanam in Helvetia habeamus. Hallerus ipse testatur, se nunquam eam arborem vidisse. Specimina Schleicheriana neutiquam a *Pr. domestica* distingui possunt et probabile mihi videtur, *Pr. insititiam* plerorumque auctorum ad hancce formam erraticam *Pr. domesticae*,

quae ad sepes et in sylvis occurrit et cujus rami non raro spinosi deprehenduntur, pertinere. Secundum descriptiones et icones a *domestica* differt foliis plerumque brevioribus et magis ovatis, dorso villosis, „ovato-subrhombeis, irregulariter obtuseque crenatis" Wallr., pedunculis in gemma saepius geminis, petalis (ut in *spinosa*) niveis, „ab initio statim albis, stylis omnino glabris neque ut in illa basin versus pubescentibus" Wallr., fructu parvo, acerbo, subrotundo, atque ramis plus minus spinescentibus. Cl. Schkuhrius suspicatus est, eam *Pr. spinosae* meram esse varietatem (Handb. 2. p. 26.). Verum monente sagaciss. Wallroth ab ea dignoscitur: „1) trunco arborescente, 2) pedunculis geminis, longioribus, tenuiter pubescentibus, 3) segmentis calycinis ovatis longioribusque, ac 4) drupis maioribus minusque acerbis." In Engl. Bot. Cl. Smithius, ut et auct. gallici nostri, in sententiam eorum abit, qui *insititiam* varietatum *Pr. domesticae* typum primarium esse existimant. Ceterum icon eius petala sordide alba neque nivea sistit, ut planta anglica fortasse ad nostram *domesticam* erraticam referenda sit. Foliis tamen oblongis, angustioribus et rhomboideo-lanceolatis ab ea differt.

Circa *Courtelary au Torrent* et *à Cormoret.* Prope *Kilchberg* in pago *bernensi.* Haller. — Fl. Aprili. *Frutex* Haller; *arbor mediocris* Smith, Wallroth. ♄.

1112. Prunus *spinosa* L. — Pr. pedunculis solitariis, foliis lanceolatis glabris, ramis spinosis. L. (Sp. 11. Gall. *Prunier épineux.* Vulg. *Prunellier*, *épine noire*, *Belosses.*)

Hall. Helv. 1080. Enum. 355. n. 1. (Ibi cum prioribus coniunxisse videtur). Sut. Fl. Helv. 1. p. 293. Heg. 1. p. 314. Wahlenb. Helv. 93. Mur. Bot. Val. 88. *Druparia spinosa* Clairv. Man. 160. *Pr. sylvestris* C. B. Basil. 108.

L. Sp. Pl. 681. Willd. Sp. Pl. 2. p. 994. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 532. n. 1. Poir. Enc. 5. p. 679. Dec. Fl.

Fr. 3788. Smith Brit. 528. Vill. Delph. 3. pag. 537. Wallr. Sched. 216.

Fl. Dan. tab. 926. Engl. Bot. 12. tab. 842. Schkuhr Handb. tab. 132. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 9. tab. 9. — Fuchs Hist. 404. Matth. 217. fig. 1 et 2. (spinae desunt). Tab. Kräuterb. 1105. fig. 1 et 2. (*eaedem*). I. B. Hist. 1. p. 1. p. 193.

Frutex valde spinosus, plerumque humilis diffususque, **cortice**, saturate fusco, laeviusculo, spinis erecto-patentibus, longis validisque. **Folia** lanceolata, serrata, adulta utrinque glabra, sapore amaro, adstringente. **Flores** laterales, in gemmis singulis solitarii, ceterum in quovis ramo numerosi et quasi racemosi, ante folia erumpentes, parvi, suaveolentes, segmentis calycinis ovatis, brevibus, margine subscariosis, obtusiusculis. **Petala** nivea, ovato-subrotunda, subunguiculata. **Fructus** parvus, subrotundus, viridis, demum atro-violaceus, pruinosus, intus viridis, carne acerbissima, gelu tamen mitescente tuncque eduli, **nuce** scabriuscula, ovata. (D. v.)

Hab. in sylvis sepibusque planitiei et montium ubique vulgatissima. — Fl. Martio et Aprili. ♄.

*** *Drupa subrotunda, hinc sulcata, pubescens, nuce oblonga, margine altero obtuso, altero acute elevato. Flores sessiles, ante folia erumpentes. Folia in gemmis convoluta.*

Armeniaca Juss.

1113. Prunus *Armeniaca* L. — Pr. floribus sessilibus, foliis subcordatis. L. (Sp. 12. Gall. *Abricotier commun.*)

Heg. Fl. Helv. 1. p. 344.

L. Sp. Pl. 679. Willd. Sp. Pl. 2. p. 989. Vill. Delph. 3. p. 534. *Armeniaca vulgaris* Lam. Enc. 1. p. 2. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 532. n. 1. Dec. Fl. Fr. 3792.

Duham. Arb. 1. p. 203. tab. 5 et 6. — Matth. 204. fig. 1. et 2. Tab. Kräuterb. 1407. fig. 1 et 2. (*eaedem*). Dod. Pempt. 797.

Arbor mediocris, **ramis** patulis, **cortice** fusco. **Folia** petiolata, magna, glabra, subcordata, ovata, serrata. **Flores** praecoces, sessiles, albi. **Fructus** albidus, luteus v. rubellus, variat nucleis dulcibus et amaris. (D. v.)

Hab. in Oriente. WILLDENOW. Apud nos in hortis ubique colitur. In sepibus circa *Saillon* quasi spontaneam invenit Cl. SCHLEICHER. — Fl. Martio et Aprili. ♄.

B. TRIGYNIA.

G. 306. SORBUS L. gen. 623. Hall. Enum. Juss. 335. Tourn. Inst. p. 633. gen. IV. *Pyri* sp. Sm. Lindl. *Mespili* sp. Hall. Helv.

Cal. superus, 5-fidus. **Cor.** 5-petala. **Pomum** subtriloculare, loculis submonospermis. **Sem.** cartilaginea.

1114. SORBUS *aucuparia* L. — S. foliis pinnatis utrinque glabris, fructibus subrotundis. (Sp. 1. Gall. *Sorbier des oiseleurs.* Apud nos vulgo: *le Timier.*)

Hall. Helv. 1091. Enum. 350. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 295. Heg. 1. p. 347. Wahlenb. Helv. 96. Mur. Bot. Val. 98. *Pyrenia aucuparia* Clairv. Man. 162. *Sorbus sylvestris quae aucuparia* C. B. Basil. 105.

L. Sp. Pl. 683. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1008. Poir. Enc. 7. p. 233. Dec. Fl. Fr. 3692. Vill. Delph. 3. p. 541. Bieb. Cauc. n. 951. *Pyrus aucuparia* Smith Brit. 533. Dec. Prodr. 2. p. 637. n. 30. *Mespilus aucuparia* All. Pedem. n. 1810.

Fl. Dan. tab. 1031. Schkuhr Handb. tab. 133. Crantz Austr. 88. tab. 1. fig. 4. (fructus horizontaliter sectus). *Pyrus aucuparia* Gaertn. 2. p. 45. tab. 87. Engl. Bot. 5. tab. 337. — Blackw. tab. 73. Matth. 215. fig. 2. Tab. Kräuterb. 1426. fig. 2. (*eadem*). Dod. Pempt. 831. I. B. Hist. 1. p. 1. p. 62.

Arbor mediocris, ramosissima, elegans, **cortice** crassissimo, fusco v. subgriseo, in ramis saepe annulato. **Folia** alterna, impari-pinnata, magna, 6-9-iuga, foliolis sessilibus, ovato-lanceolatis, adultis

utrinque glabris, firmis, serratis*): impari petiolato. Corymbi speciosi, terminales, magni, plani, pedunculis ramosis. Flores mediocres, albi, odore sambucino. Calyx parvus, inconspicuus, albidus, dentibus adpressis, triangularibus, apice maculatis. Petala ovato-subrotunda, concava, patentia. Fructus coccinei, numerosi, contigui, pisi magnitudine, subglobosi, umbilicati, calyce coronati, apud nos plerumque triloculares**), loculis monospermis, (testante LINNAEO edules, sed) saporis acerbi. (D. v.)

Hab. in sylvis praecipue montanis et inferalpinis, etiam campestribus, v. c. inter *Pantiger-Hubel* et *Thorberg*. HALLER. In M. *Iura* infra *Dolam* etc. frequens. „Etiam in M. *Gotthardo* usque ad limites *Abietis*: sed ibi fruticem tantum constituit vix orgyalem valdeque gracilem." Cl. WAHLENBERG. Nunc urbium nostrarum ambulacra hortosque exornat. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

1115. SORBUS *domestica* L. — S. foliis pinnatis dorso subtomentosis villosisve, fructibus turbinatis. (Sp. 2. Gall. *Sorbier domestique*.)

Hall. Helv. 1092. Enum. 350. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 295. Heg. 1. p. 347. *Pyrenia Sorbus* Clairv. Man. 162.

L. Sp. Pl. 684. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1009. Poir. Enc. 7. p. 234. Dec. Fl. Fr. 3693. Bieb. Cauc. n. 952. Vill. Delph. 3. p. 341. *Pyrus domestica* Smith Brit. 532. Dec. Prodr. 2. p. 637. n. 32.

Jacq. Aust. tab. 447. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 34. tab. 10. Crantz Austr. 87. tab. 2. fig. 3. (*fructus*). *Pyrus domestica* Gaertn. 2. p. 45. tab. 87. Engl. Bot. 5. tab. 350. — Blackw. tab. 174. Fuchs Hist. 510. Matth. 215. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 1426. fig. 1. (*eadem*). I. B. Hist. 1. p. 1. p. 59. fig. 2. (*mala*).

Ser. Thom. Schleich. exs.

Arbor priori procerior, trunco recto, cortice

---

*) Foliola inaequaliter quidem, sed vix duplicato-serrata, ut habet Cl. WILLDENOW.

**) Variat loculis 4, v. auctore CRANTZIO etiam 5, et loculis dispermis. SCHKUHR.

laeviusculo, coma concinna, „tarde crescens nec nisi grandaeva fructifera." HALLER, SMITH. Folia fere *aucupariae*, etiam inaequaliter serrata, dorso per florescentiam albido-tomentosa, sero etiam autumno plus minus villosa: rhachis pedunculique dense tomentosi; sic et germina. Flores perinde corymbosi, stylis saepius ternis (quinos vidit Cl. SMITH; etiam in Engl. Bot.). Fructus multo maiores, *mespilis* tamen minores, acerbi, demum edules, hinc flavescentes, inde rubicundi, pyriformes, loculis submonospermis, in germine autem, testantibus GAERTNERO et LINDLEY, perpetuo dispermis. (D. s.)

Hab. in sylvis et ad sepes, infrequens. Etiam hinc inde colitur. Circa *Ouchy*. Prope arcem *Münchenstein*. Inter *Muttenz* et *Gempen*; circa *Ramstein* et prope *Mülhusiam*. — Fl. Maio. ♄.

1116. SORBUS *hybrida* L. — S. foliis dorso tomentosis ovato-oblongis pinnatifidis, fructibus subrotundis. (Sp. 3. Gall. *Sorbier pinnatifide*.)

L. Sp. Pl. 684. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1008. Poir. Enc. 7. p. 235. *Pyrus hybrida* (non Willd.) Smith Brit. 534. *P. pinnatifida* Ehrh. Beytr. fasc. 6. p. 93. Exsicc. n. 145. Engl. Bot. 33. p. 2331. Dec. Prodr. 2. p. 636. n. 28.

Fl. Dan. tab. 301. („omnino: non vero tab. 302." DUCROS not. ined. et SMITH in Engl. Bot.) Engl. Bot. l. c. tab. 2331.

Pyrus intermedia Thom. cat. 1818.

Arbor mediocris, habitu ad *Crataegum Ariam* accedens, ramis cortice fusco tectis, iunioribus albolanuginosis; sic et petioli pedunculique. Folia ambitu ovato-oblonga, 3-5-uncialia, inferne lata, modo acutiuscula, modo obtusissima, superne aut indivisa, aut plus minus distincte lobata, aut saepius pinnatim incisa, medium versus semipinnatifida, inferne fere usque ad nervum in lacinias longe ellipticas, inaequaliter et profunde serratas, basi extrorsum paulisper decurrentes pinnati-partita, firmula, facie saturate virentia, dorso albo-tomentosa. Corymbi ter-

minales, ramosissimi, multiflori. Flores albi, calyce et praesertim germine valde lanuginosis, segmentis triangularibus obtusis, petalis longitudine staminum. „Differt a *Crataego Aria* stylis 3, raro 4, corymbi pedunculis longioribus et tenuioribus, rufescentibus, foliis mollioribus, subtus minus tomentosis, profundius incisis: primis lobis fere pinnatis. Odor florum diversissimus diversam speciem denotat. Ad ortum pedunculorum bracteae angustae, lineares, rubentes, per florescentiam deciduae.". Ducros. (D. s.)

Planta regionum septentrionalium incola, perrara, prope *St.-Cergues*, loco *à la Croisette* dicto, iam ante multos annos a Cl. Ducros lecta fuit et in Viri amicissimi herbario prostat. Eam nuper *Agauni* supra arcem infrequentem legit amiciss. Thomas. — Fl. exeunte Maio. ♄.

Obs. *Sorbus* L. utique *Crataego* et *Pyro* nimis affinis, nec nisi habitu ab eis distinguenda, optime a nuperis cum istis generibus coniuncta fuit. V. obs. ad conspectum generum classis duodecimae.

D. PENTAGYNIA.

G. 307. Crataegus Juss. 335. Tourn. Inst. p. 633. *Crataegi* sp. (gen. 622.) et *Mespili* sp. L. *Mespili* sp. Hall. *Pyri* sp. et *Amelanchier* Lindl.

Cal. 5-fidus, superus. Cor. 5-petala. Styli 2-5. Pomum baccaeforme, subsphaericum, 2-5-loculare. Sem. cartilaginea.

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Petala plana, patentia. Fructus turbinatus, subexsuccus, segmentis calycinis deciduis. Arbor foliis angulato-lobatis.*

1. Crataegus *torminalis.*

** *Petala plana, patentia. Fructus subglobosus. Arbor frutexve foliis dorso tomentosis.*

2. Cr. *Aria.*

*** *Petala erecta, conniventia, concava. Fructus ovatus. Frutex foliis ovatis inaequaliter serratis.*

3. Cr. *Chamaemespilus.*

**** *Petala lanceolata, erectiuscula. Fructus subrotundus, coronatus, 5-locularis, 10-spermus. Frutex foliis subintegris, tomentosis, demum calvescentibus.*

Amelanchier Lindl.

4. Cr. *Amelanchier.*

1117. Crataegus *torminalis* L. — Cr. arborescens, foliis cordatis serratis inaequaliter 7-lobatis: lobis imis divaricatis, floribus corymbosis. (Sp. 1. Gall. *Alisier à feuilles anguleuses.*)

Hall. Helv. 1088. *Crataegus* Enum. 354. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 293. Heg. 1. p. 345. Wahlenb. Helv. 96. Mur. Bot. Val. 63. *Pyrenia torminalis* Clairv. Man. 162. *Mespilus Apii folio sylv. non spinosa* C. B. Basil. 109.

L. Sp. Pl. 681. Lam. Enc. 1. p. 83. Dec. Fl. Fr. 3681. Vill. Delph. 3. pag. 540. *Pyrus torminalis* Ehrh. Beytr. 6. p. 92. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1022. Dec. Prodr. 2. p. 636. n. 25. Smith Brit. 532.

Fl. Dan. tab. 798. Jacq. Austr. tab. 443. Duham. Arb. 1. p. 196. tab. 79. *P. torminalis* Engl. Bot. 5. tab. 298. *Sorbus torminalis* Crantz Austr. 85. tab. 1. fig. 5. (fructus sect. transv.). — Matth. 215. fig. 3. (*bona*). Tab. Kräuterb. 1427. fig. 1. (*eadem*). Clus. Hist. 1. p. 10. fig. 2. (*bene*). Dod. Pempt. 803. fig. 2. (*fere eadem*). I. B. Hist. 1. p. 1. p. 63.

Schleich. Thom. exs.

Arbor mediocris, elegans, quandoque teste Hallero frutex. Cortex in trunco griseus, ramorum fuscus s. purpurascens. Gemmae per hiemem villosae. Folia magna pulchraque, exstipulata, alterna, glabra v. dorso plus minus villosula, cordata, fere ovata, angulosa, lobis subseptenis, inaequalibus, serratis, acutis: imis paulo maioribus magisque distinctis, divaricatis: reliquis apicem spectantibus, petiolo longo, patente, villoso. Corymbi terminales, compositi. Flores albi, pedunculis ramosis, tomentosis. Petala lata, ovata, striata, patentia. Styli 2, rarius 3 aut 4, approximati. Fructus parvi, obovati,

ex rubello lutei, demum fuscescentes, villosiusculi, carne austera, gelu tamen mitescente, tuncque grate acidula et dulci, 2-5-loculares, loculis subdispermis. (D. v.)

Hab. in sylvis planitiei montiumque humiliorum, etiam ad sepes, passim. In M. *Muteto* et *Reichenstein*. C. B. Circa *Roche aux Gauges* frequens. In M. *Falconario*. *Basileae* versus *Gundeldingen* et *Münchenstein*. Inter *Linière* et *Neuchâtel* et circa eam urbem. Haller. *Tiguri*. I. Gesner. In M. *Regio* et *Uetliaco* pluribus locis. Wahlenberg. *Neviduni au bois de Prangins*. — Fl. Maio. ♄.

1118. Crataegus *Aria* L. — Cr. foliis ovatis duplicato-serratis subincisis dorso tomentosis, floribus corymbosis subdigynis. (Sp. 2. Gall. *Alisier commun*.)

Hall. Helv. 1089. *Crataegus* Enum. 353. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 293. Heg. 1. p. 345. Wahlenb. Helv. 95. Mur. Bot. Val. 63. *Pyrenia Aria* Clairv. Man. 162. *Alni effigie*, *lanato folio maior* C. B. Basil. 109.

L. Sp. Pl. 681. Fl. Suec. n. 435 β (testante Wahlenb.). Lam. Enc. 1. p. 82. Dec. Fl. Fr. 3683. Vill. Delph. 3. p. 538. *Pyrus Aria* Ehrh. Beytr. 4. p. 20. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1021. Dec. Prodr. 2. p. 636. Smith Brit. 536.

Fl. Dan. tab. 302. Chaum. Fl. Méd. 1. tab. 15. *P. Aria* Engl. Bot. 26. tab. 1858. *Sorbus Aria* Crantz Austr. p. 88. tab. 2. fig. 2. (*bona*). — I. B. Hist. 1. p. 1. p. 65. (Flores perperam 4-fidi). Dalech. Hist. 202. (Flores etiam 4-fidi).

Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 352.

β foliis longioribus lobato-sinuatis. Hall. Helv. l. c. β.

L. Sp. Pl. β. Cf. *Pyrus intermedia* Ehrh. Beytr. 4. p. 20. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 1021. Ser. in Dec. Prodr. 636. n. 24 β.

Frutex 6-10-pedalis, in laetiori solo nascens et in pomariis in *arborem* mediocrem convalescit. Lignum durum ad tibias aliaque opera conficienda utile. Cortex griseus v. fuscus, in ramis iunioribus tomentosus. Folia alterna, petiolis longis tomentosis insidentia, ovata v. oblonga, obtusiuscula, duplicato-serrata, ser-

raturis inaequalibus, acuminatis, facie saturate virentia, glabra, lineata, dorso albo-tomentosa, in var. β profunde inciso-lobata, in α quoque non raro sublobata. Stipulae ad basin petiolorum lineares, iisque breviores, caducae. Corymbi terminales et in summis ramis axillares, planiusculi, multiflori, pedunculis divisis, tomentosis. Calyx parvus, segmentis profundis, triangularibus, tomentosis. Petala alba, magna, patentia, ovata v. subrotunda, concava. Stamina petalis longiora. Styli viriduli, 2, 3, 4ve, corolla breviores. Fructus ovatus, pruni sylvestris (*spinosae*) magnitudine, coccineus, primum lanuginosus, farinaceus, edulis, 2-4-locularis, loculis subdispermis. (D. v.)

Hab. in Alpibus et M. *Iura*, ubique frequens. *Badae*. I. Gesner. β fructu, notante Hallero, (*P. intermediae* fructum edulem esse perhibent auctores) amaro, *au Creux-du-vent*, *à la Ferrière* et in *Neocomensium* iugis invenit Vir summus. Ego in nostris montibus. — Fl. Iunio. ♄.

1119. Crataegus *Chamae-mespilus* Jacq. — Cr. foliis ovatis serratis utrinque glabris, floribus corymbosis subdigynis. Dec. (Sp. 3. Gall. *Alisier nain.*)

Hall. Helv. 1090. *Crataegus* Enum. 353. n. 1. *Mespilus Chamae-mespilus* Sut. Fl. Helv. 1. p. 296. Heg. 1. p. 348. Wahlenb. Helv. 97. Mur. Bot. Val. 79. Roesch in Alpin. 2. p. 101. *Pyrenia Chamae-mespilus* Clairv. Man. 162.

Dec. Fl. Fr. 3684. Vill. Delph. 3. p. 539. *Cr. humilis* Lam. Enc. 1. p. 83. *Pyrus Chamae-mespilus* (Lindl.) Dec. Prodr. 2. p. 637. n. 38. *Mespilus Chamae-mespilus* L. Sp. Pl. 685. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1011.

Jacq. Austr. tab. 231. *Sorbus Chamae-mespilus* Crantz Austr. 83. tab. 1. fig. 3. (*bona*). — Clus. Hist. 1. p. 63. fig. 1. I. B. Hist. 1. p. 1. p. 72. Chabr. Sciagr. 3. fig. 2. (*eadem*).

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 138. *M. Chamae-mespilus* Schl. Thom. exs.

β foliis dorso tomentosis.

Frutex 2-3-pedalis, ramosissimus, **cortice** atro-griseo. **Folia** approximata, ovata v. ovato-lanceolata, inaequaliter s. fere duplicato-serrata, firma, facie saturate, dorso pallide virentia, glabra nec nisi iuniora ad nervos lanuginosa. **Petioli** breves, basi dilatati. **Corymbi** terminales, ramosi, pedicellis propriis brevissimis. **Flores** minores quam priorum, ex albo rubelli, **calycis** segmentis triangularibus, sublanuginosis. **Petala** ovata, obtusa, erectiuscula, calyce multo longiora. **Germen** praesertim inferne lanuginosum, **stylis** plerumque duobus, luteolis coronatum. **Fructus** parvus, lanuginosus, niger, saporis non ingrati, bilocularis, loculis 1-2-spermis. (D. v.)

Hab. ad rupes herbosas Alpium montiumque editiorum. In *Aquileiensibus* frequens. In M. *Revoire*, *Oltan* et *Salvan*. Rev. Murith. In M. *Thoiry*, *Dolaz*, *Montendre*, *Chasseron*, *Chasseral*, *Falconario* etc. Haller. β rarissima nec nisi in M. *Dolaz* a Vener. Ducros lecta. — Fl. Iunio et Iulio. ♄.

Obs. *Pyrus pollweria* L. Mant. 244. (I. B. Hist. 1. p. 59. fig. 2.), inflorescentia et habitu ad *Crataegum* accedit, neque multum fructu pyriformi quidem sed parvo differt. Species inter *Pyrum* et *Crataegum* media suadet ea genera praeeuntibus Ehrharto, Smithio et Gaertnero coniungere. Cf. obs. ad calcem conspectus generum classis duodecimae.

1120. Crataegus *Amelanchier* Desf. — Cr. foliis ovalibus dorso tomentosis calvescentibus superne serratis, floribus subracemosis, petalis ellipticis. (Sp. 4. Gall. *Alisier Amélancier.*)

Pyrus Hall. Helv. 1095. *Mespilus* Enum. 252. n. 3. *Mespilus Amelanchier* Sut. Fl. Helv. 1. p. 295. Heg. 1. p. 348. Wahlenb. Helv. 95. Mur. Bot. Val. 79. Roesch in Alpin. 2. pag. 117. *Pyrenia Amelanchier* Clairv. Man. 162. *Alni effigie lanato folio minor* C. B. Basil. 109.

Desf. Catal. 173. Dec. Fl. Fr. 3685. *Cr. rotundifolia* Lam. Enc. 1. p. 83. *Pyrus Amelanchier* Willd. Sp. Pl. 2. p. 1014. *Amelanchier vulgaris* (Lindl.) Dec. Prodr. 2. p. 632. n. 1. *Mespilus Amelanchier* L. Sp. Pl. 635. Vill. Delph. 3. p. 542. *Sorbus Amelanchier* Crantz Austr. 93.

Jacq. Austr. tab. 300. Mill. tab. 178. — Barrel. Ic. tab. 527. Tabern. Kräuterb. 1488. fig. 1. Clus. Hist. 1. p. 62. fig. 2. (*bona*).

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 175. *M. Amelanchier* Schleich. Thom. exs.

Frutex 4–5-pedalis, ramis cortice glabro ex griseo bruneis. Gemmae ovato-acutae, rubrae, oris lanuginosae. Folia parva, ovalia: iuniora subintegerrima, dorso tomentosa candidaque, facie saturate virentia, demum omnino calvescentia et utrinque saepe rubore tincta, superne serrato-crenata, obtusa nec raro subretusa aut apiculato-acuta, nervo dorsali quandoque in mucronem producto, petiolis longiusculis, etiam adultis lanuginosis. Stipulae lineares, marcescentes, caducae. Flores lactei, grandes, in racemos terminales, breves et paucifloros, basi foliosos digesti, pedunculis simpliciusculis, dense lanatis. Bracteae in pedunculis alternae, stipulis consimiles. Germen tomentosum. Calycis segmenta viridia, fere glabra, longiuscula, lanceolato-acuminata. Petala calyce multo maiora, elliptica, elongata. Styli breves, quini. Fructus subrotundi, calyce magno coronati, atro-caerulei, succulenti, ex acido grate subdulces et refrigerantes, 5-loculares, loculis dispermis, seminibus oblongis, complanatis, in quovis loculo dissepimenti rudimento separatis. (D. v.)

Hab. in subalpinis montibusque frequens. Ultra sylvam *de la Cheneau* versus *Chamoseire*, et circa torrentem *Tantin*. In colle *Soquenil* prope *Roche*. In M. *Falconario*. In M. *Hauenstein* supra *Ballstall* et circa *Falkenstein*. Inter *Curiam* et *Thusis*. *Neocomi à la Rochelle* etc. Haller. Circa *Reichenstein* et *Landskron*. C. B. *Zu unser Frauenstein*. I. B. *Au chemin neuf*, copiose. Amiciss. Suter. *Au mont d'Oltan* et *Octoduri aux Marques*. Rev. Murith. In M. *Dolaz*, *Thoiry*, *Uetliberg* etc. Infra *St.-Cergue* ad viam regiam. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

G. 308. Pyrus L. gen. 626. Gaertn. tab. 87. *Pyri* sp. pleraeque Hall. *Pyrus* Juss. 336. Tourn.

tab. 404. *Malus* Juss. l. c. Tourn. tab. 416. *Cydonia* Tourn. tab. 405. *Pyri* sp. et *Cydonia* Lindl.

Cal. 5-fidus, superus. Cor. 5-petala. Pomum 5-loculare, loculis bivalvibus, 2- aut polyspermis. Sem. cartilaginea.

* *Styli basi liberi. Fructus turbinatus, hinc depresso-umbilicatus.*

Pyrus Juss.

A. Fructus loculi dispermi.

Pyri sp. Lindl.

1121. Pyrus *communis* L. — P. foliis nitidis ovato-lanceolatis serratis, floribus subcorymbosis. (Sp. 1. Gall. *Poirier commun.*)

Hall. Helv. 1096. Enum. 351. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 297. Heg. 1. p. 349. Wahlenb. Helv. 97. Mur. Bot. Val. 89. *Pyrenia Pyrus* Clairv. Man. 161. *Pyrus sylvestris* C. B. Basil. 108.

L. Sp. Pl. 686. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1616. Poir. Enc. 5. p. 450. Dec. Prodr. 2. p. 633. n. 1. Wallr. Sched. 213. Dec. Fl. Fr. 6679. Smith Brit. 531. Vill. Delph. 3. p. 543. *Sorbus Pyrus* Crantz Austr. 93.

Lam. Illustr. tab. 433. Engl. Bot. 25. tab. 1784. — Blackw. tab. 453. Matth. 208. Tab. Kräuterb. 1425. fig. 2 et 3. Dod. Pempt. 800. I. B. Hist. 1. p. 1. pag. 35. Dalech. Hist. 308.

β *sativae* var. per artem et insitionem natae paene innumerae.

Arbor excelsa pulchraque; ligno duro, ramis in var. sylvestri spinosis. Folia alterna, petiolata, ovato-lanceolata, parum profunde serrata, firma, praesertim facie nitida, pulchre virentia. Flores subcorymbosi, pedunculis tamen parum divisis, elongatis insidentes, albi, mediocres, calyce tomentoso, segmentis lanceolatis, acutis, margine lanuginosis. Petala calyce multo maiora, immaculata, rarius ex albo purpurea. Fructus fere ut in arbore sativa, sed multo minor, saporis acerbissimi, demum frigore

emollitus tamen mitescit. „Cum sativis pyris commixtus ad siceram valet, etiam solus, sed deterior." Haller. (D. v.)

Hab. ad sepes et sylvarum oras frequens. Neque in montanis deest, ex. gr. in M. *Hörnli* ad limites usque *Fagi*. Cl. Wahlenberg. Sativa ubique colitur. — Fl. Aprili et Maio. ♄.

Obs. Duplicem *P. communis* sylvestris varietatem statuit Cl. Wallroth: prior *P. communis* α *Achras* foliis acuminato-ovatis integerrimis iunioribus germinibusque lanuginosis, pyrisque basi productis; secunda *P. communis* β *Pyraster* foliis rotundato-acutis serratis germinibusque glabris, et pyris basi rotundatis gaudet. *Achradem* nunquam vidi.

B. Fructus loculi polyspermi. Semina pulpa mucilaginea obducta.

Cydonia Pers. Lindl. Dec.

1122. Pyrus *Cydonia* L. — P. foliis ovatis integerrimis dorso subtomentosis, floribus solitariis subsessilibus. (Sp. 2. Gall. *Coignassier commun.*)

Heg. Fl. Helv. 1. p. 350. Mur. Bot. Val. 89.

L. Sp. Pl. 687. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1020. Poir. Enc. 5. pag. 454. Dec. Fl. Fr. 3680. Vill. Delph. 3. p. 544. *Cydonia vulgaris* Pers. Syn. 2. pag. 40. Dec. Prodr. 2. p. 638. n. 1.

Jacq. Austr. tab. 342. Duham. Arb. 1. pag. 202. tab. 83. Chaum. Fl. Méd. 3. tab. 126. — Blackw. tab. 137. Matth. 202. fig. 1 et 2. Tabern. Kräuterb. 1422. fig. 1. I. B. Hist. 1. p. 1. p. 27. Dalech. Hist. 291. (fruct. rotundior).

β *sativa*, arbor mediocris.

Spontanea apud nos vix arborescit fruticemque sistit tortuosum et inconcinnum. Folia mollia, tenuia, petiolata, integerrima, ovata v. subrotunda, quandoque subacuminata, facie glabra virentiaque, dorso albida et fere tomentosa. Flores magni, formosi, pallide rosei, breviter pedunculati. Calyx inferni dense tomentosus, segmentis magnis, ovatis, reflexis, subinde serratis, lanuginosis. Petala calyce multo maiora, subrotunda. Styli 5, inferne lanugine nivea densissime barbati, superne nudi.

Fructus magnus, turbinatus v. pyriformis, luteus, lanuginosus, odoratissimus, sapore acerbissimo: sic in arbore culta; spontaneum non vidi. (D. v.)

Hab. hinc inde ad planitiei sepes. Invenerunt rev. MURITH in *Valesia*, alibi Cl. SERINGE et SCHLEICHER. Nos quoque passim in vicinia, v. gr. circa *Duilliers*. — Fl. Maió. ♄.

⁂ *Styli basi coaliti. Fructus subsphaericus, utrinque umbilicatus.*

Malus Tourn. Juss.

1123. PYRUS *Malus* L. — P. foliis ovatis serratis dorso pubescentibus, umbellis sessilibus. (Sp. 3. Gall. *Pommier commun.*)

Hall. Helv. 1097. Enum. 332. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 297. Heg. 1. p. 340. Mur. Bot. Val. 89. Wahlenb. Helv. 97. *Pyrenia Malus* Clairv. Man. 161. *Mala sylvestria* C. B. Basil. 108.

L. Sp. Pl. 686. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1017. Poir. Enc. 5. p. 560. (cum 14 var.) Dec. Prodr. 2. p. 635. Smith Brit. 531. Vill. Delph. 3. p. 544. *Malus communis* Dec. Fl. Fr. 3678. *Sorbus Malus* Crantz Austr. 93.

Schkuhr Handb. tab. 134. Chaum. Fl. Méd. 5. tab. 281. Engl. Bot. 3. tab. 179. *Malus communis* Lam. Illustr. tab. 435. — Blackw. tab. 178. Matth. 200. fig. 1. Tab. Kräuterb. 1415. et sq. Dod. Pempt. 789. (*mala*). I. B. Hist. 1. p. 1. p. 1. Dalech. Hist. 288.

β *sativae* varietates numerosae.

Pyro communi minus elata, comaque magis patula, ramis in stirpe sylvestri spinosis. Folia petiolata, parva, ovato-acuta, parum profunde serrata, dorso pubescentia. Flores umbellati, magni, speciosi, subodorati, calyce subquinquepartito, segmentis glabriusculis, lanceolatis. Petala maxima, subrotunda, intus alba, dorso pulcherrime rubentia. Fructus arboris spontaneae parvi, sapore acidissimo, „egregium dant vinum pomaceum, quale ex sativis parari nequit." HALLER. (D. v.)

Ad sepes et in sylvis frequens. Infra *St.-Cergue* ad rupes fruticosa elegantissima occurrit. β ubique colitur. — Fl. Maio. ♄.

Obs. Hoc genus a *Crataego* Juss. et *Sorbo* L. aegerrime distinguitur. Iamdudum *Sorbi* inepto nomine tria genera coniunxerat Cl. Crantz; sic et summus Hallerus sub *Mespilo*.

G. 309. Mespilus Lam. Juss. Tourn. tab. 410. *Mespili* (gen. 625.) sp. L. Hall. *Crataegi* sp. L. *Mespilus*, *Crataegus* et *Cotoneaster* Lindl. Dec. Prodr.

Cal. superus, 5-fidus. Cor. 5-petala. Styli 1-5. Bacca (pyrenifera s. pomum) 2-5-sperma, dissepimentis loculisque carens. Sem. ossea.

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Calyx 5-dentatus, corolla multo brevior. Fructus ovatus, calyce coronatus. Frutices spinosi. Folia lobato-incisa, nitida.*

Crataegus Lindl.

1. Mespilus *monogyna*. 2. M. *Oxyacantha*.

** *Calyx foliaceus, 5-partitus, laciniis corollam subaequantibus. Fructus turbinatus, 5-locularis, calyce coronatus, disco magno, aperto. Folia integerrima, mollia. Arbusculae v. frutices.*

Mespilus Lindl.

3. M. *germanica*.

*** *Calyx turbinatus, obtuse 5-dentatus. Fructus subglobosus; semina 2-3 parieti fructus adfixa. Folia integerrima, dorso tomentosa. Frutices mutici.*

Cotoneaster Lindl.

4. M. *Cotoneaster*. 5. M. *eriocarpa*.

1124. Mespilus *monogyna* Willd. — M. spinosa, foliis glabris laciniatis: lobis divaricatis acutiusculis, floribus subcorymbosis monogynis. (Sp. 1. Gall. *Néflier monogyne*.)

Hall. Helv. 1087 δ. *Crataegus* Enum. 350. n. 4. *Crataegus monogyna* Sut. Fl. Helv. 1. p. 294. et 2. p. 310. in add. Heg. 1. p. 346. Mur. Bot. Val. 63. *Cr. Oxyacantha* Wahlenb. Helv. 96? *Ostinia Oxyacantha*, var. monog. Clairv. Man. 162. *Berberis dumetorum?* C. B. Basil. 19.

Willd. Enum. H. B. 524. Poir. Enc. Suppl. 4. p. 67. *M. Oxyacantha* Dec. Fl. Fr. 3680. *M. Oxyacantha β laciniata* Wallr. Sched. 219. *Cr. Oxyacantha* Vill. Delph. 3. p. 539. Dec. Prodr. 2. p. 628. n. 29 *γ*.

Cr. monogyna Jacq. Austr. 3. p. 50. tab. 292. *M. Oxyacantha* Gaertn. Fruct. 2. p. 13. tab. 87. Engl. Bot. 35. tab. 2504. (fig. picta). — Dod. Pempt. 751. fig. 1.

Frutex magnus, ligno praeduro, spinis longis validisque armatus. Folia alterna, petiolata, facie glabra laeteque virentia, dorso pallidiora, tenuiter venoso-reticulata et subpubescentia, profunde 3-5-lobata, lobis acutiusculis, paucis serraturis instructis; stipulae foliaceae, persistentes, magnae, lunatae, ambitu exteriori serratae. Flores lactei, odorati, terminales, umbellato-corymbosi, pedunculis longis, saepius ramosis divisisve. Calycis dentes acutiusculi, erecti. Petala concava, calyce multo maiora. Antherae roseae. Stylus plerumque unicus. Bacca rubra, carne subfarinosa, parum sapida, utplurimum monosperma. (D. v.)

Hab. in sepibus dumetisque, frequens. — Fl. Maio. ♄.

1125. Mespilus *Oxyacantha* Willd. — M. spinosa, foliis subtrifidis obtuse serratis, floribus subcorymbosis subdigynis. (Sp. 2. Gall. *Néflier Aubépine.* Vulg. *l'Epine blanche.*)

Hall. Helv. 1087. *Crataegus* Enum. 354. n. 4. *Crataegus Oxyacantha* Sut. Fl. Helv. 1. p. 294. Heg. 1. p. 364. Mur. Bot. Val. 63. *Ostinia Oxyacantha*, var. digyna Clairv. Man. 162.

Willd. Enum. H. B. 524. Wallr. Sched. 219 *α*? *M. oxyacanthoides* (Thuil.) Dec. Fl. Fr. 3687. Poir. Enc. Suppl. 4. p. 67. *Cr. Oxyacantha* L. Sp. Pl. 683. Pers. Syn. 2. p. 38. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1005. Dec. Prodr. 2. p. 628. n. 29 *α* et *β*.

Engl. Bot. 35. tab. 2504. (ramus fructiferus et folium seorsim delineatum). *Cr. Oxyacantha* Jacq. Austr. tab. 292. fig. 1. Fl. Dan. tab. 631. Schkuhr Handb. tab. 132.

Priori, quacum praeeunte HALLERO auctores recentiores eam coniungunt, valde similis. Differt floribus plerisque digynis, rarius mono- v. trigynis, baccis perinde di- aut rarius 1-3-spermis et foliis minoribus, magis lucidis, praesertim facie saturatius quam in *monogyna* virentibus, ovatis, obtusis, obtusius serratis, ut plurimum obiter trifidis, rarissime dissectis. Neque flores earum simul explicantur. (D. v.)

Hab. in consortio prioris, sed apud nos paulo infrequentior. — Fl. ante priorem, incipiente Maio. ♄.

OBS. I. Testante Cl. PERSOON *M. monogyna* (quam fere omnes veterum icones repraesentare videntur) in regionibus meridionalibus, *Oxyacantha* autem in Europa boreali potissimum occurrit; verum aliam *M. monogynam* stylis constanter solitariis, foliis discoloribus demum subcoriaceis habet Cl. WALLROTH l. c. p. 221.

OBS. II. An ad *Oxyacantham* aut ad *monogynam* spectent var. *β non spinosa* Hall., quam *Agauni à la porte du Sex* obvenire docet, et illa in magnam arborem sese efferens ad *Rhenum posteriorem* a I. I. SCHEUCHZERO (Alp. It. 2. p. 90.) observata, nescio.

1126. MESPILUS *germanica* L. — M. foliis ellipticis subserratis dorso lanuginosis, floribus terminalibus subsessilibus solitariis, segmentis calycinis foliaceis lanceolato-linearibus elongatis. (Sp. 3. Gall. *Néflier commun.*)

Hall. Helv. 1094. Enum. 352. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 291. Heg. 1. p. 347. Mur. Bot. Val. 79. *Ostinia Mespilus* Clairv. Man. 162.

L. Sp. Pl. 686. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1010. Dec. Prodr. 2. p. 636. n. 1. Poir. Enc. 4. p. 443. Smith Brit. 530. Dec. Fl. Fr. 3690. Vill. Delph. 3. p. 542.

Gaertn. Fruct. 2. pag. 43. tab. 87. Chaum. Fl. Méd. 5. tab. 246. Engl. Bot. 22. tab. 1523. — Blackw. tab. 154. Matth. ed. Gall. 171. fig. 2. Tab. Kräuterb. 1447. fig. 1. Dod. Pempt. 801. fig. 1. I. B. Hist. 1. p. 1. p. 59.

Arbor mediocris, trunco tortuoso, ramis in planta spontanea spinis validis armatis. Folia petiolis brevibus dense tomentosis insidentia, tenuia, dorso albida et plus minus tomentosa, oblonge elliptica,

modo obtusa, modo acuta imoque acuminata, saltem superne serrata, rarius omnino integra. Stipulae oppositae, ovatae, valde caducae. Flores terminales, solitarii, brevissime pedicellati, magni, albi. Calyx extus copiose tomentosus, segmentis petala longitudine aequantibus, perangustis, integriusculis, in fructu persistentibus. Petala patula, subrotunda. Styli 5. Bacca magna, pubescens, subrotunda, superne (inter lacinias calycinas) concava depressaque, sapore acerbo, demum mora straminisque ope mitescente grateque acidulo. Semina durissima, oblonga, angulata. (D. v.)

Hab. in dumetis sepibusque rarior. — *Bernae.* In insula *D. Petri* lacus *Biennensis*. *Neocomi*, *entre les maisons des Plans.* Haller. In M. *Chemin.* Rev. Murith. Circa *Nevidunum* olim repertam non amplius video. — Fl. Maio. ♄.

1127. Mespilus *Cotoneaster* L. — M. inermis, foliis ovato-oblongis integerrimis dorso tomentosis, floribus axillaribus subsolitariis, fructu glabro. (Sp. 4. Gall. *Néflier Cotonnier.*)

Hall. Helv. 1093. Enum. 253. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 296. Heg. 1. p. 349. Wahlenb. Helv. 97. Mur. Bot. Val. 79. *Ostinia Cotoneaster* Clairv. Man. 162.

L. Sp. Pl. 686. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1012. Poir. Enc. 4. pag. 445. Dec. Fl. Fr. 3691. (excl. syn. Schl.) Vill. Delph. 3. p. 542. B. (excl. pl. A.). *Cotoneaster vulgaris* (Lindl.) Dec. Prodr. 2. p. 632. n. 1.

Fl. Dan. tab. 112. — Clus. Hist. 1. p. 60. fig. 2.

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 157. Schleich. Thom. exs.

Frutex humilis, vix cubitalis, cortice fusco-griseo. Folia numerosa, petiolis brevibus tomentosis insidentia, fere semuncialia, ovato-oblonga, saepius acutiuscula, raro obtusa, brevissime mucronulata, integerrima, facie saturate virentia glabraque, dorso tomento subsericeo obsita. Stipulae oppositae, lineares, rubellae v. subfuscae, caducae. Flores in

ramulis axillares, parvi, albi, extus rubentes, pedunculis solitariis, rarius binis ternisve, unifloris, brevibus, ad medium bracteatis, primum erectis, per florescentiam cernuis, fructiferis omnino reflexis. Calyx campanulatus, (ut et germen) glaber, segmentis ovatis, obtusiusculis, margine scariosis, roseo tinctis. Petala ovata, obtusa, concava, erectiuscula, calycem parum superantia. Styli plerumque terni. Fructus reflexus, glaber, nitidus, ruber, farinaceus, insipidus. Semina ossea plerumque tria. (D. v.)

Hab. ad Alpium et M. *Iurae* rupibus haud infrequens. In M. *Dolaz*, *Thoiry* etc. Etiam in M. *Legerio* legi. *Seduni* et *Octoduri*. Rev. Murith. In M. *Leugelstock Glaronensium*. Cl. Wahlenberg. — Fl. Iunio et Iulio. ♄.

1128. Mespilus *tomentosa* Ait. — M. inermis, foliis ovatis obtusis integerrimis dorso tomentosis, floribus subterminalibus subcorymbosis, fructu lanuginoso. (Sp. 5. Gall. *Néflier laineux.*)

Mur. Bot. Val. 79. Heg. Fl. Helv. 1. p. 349. *Ostinia tomentosa* Clairv. Man. 162.

Ait. (non Poir.) Kew. 2. p. 174. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1012. *M. eriocarpus* Dec. Syn. Fl. Gall. 3691*. Fl. Fr. Suppl. 3691 a. *Cotoneaster tomentosus* (Lindl.) Dec. Prodr. 2. p. 632. n. 2. *M. Cotoneaster* A Vill. Delph. 3. p. 542. (excl. pl. B.).

M. Cotoneaster Crantz Austr. 81. tab. 2. fig. 1. — I. B. Hist. 1. p. 1. p. 73. (fructus lanugine obductus). Chabr. Sciagr. 3. fig. 3. (*eadem*). Dalech. Hist. 199.

Schleich. rar. exs. cent..... n. 57. *M. eriocarpus* Ser. Alp. exs. cent. 3. Thom. exs.

Frutex priori maior, in hortis cultus, testante Chabraeo etiam arborescens, ramis iunioribus subtomentosis, cortice fusco, nitido. Praeterea differt foliis ovatis, obtusissimis, duplo triplove maioribus, facie pubescentibus, dorso magis nervosis et tomento crassiori sed minus albo consitis. Flores paulo maiores, subcorymbosi et fere omnino terminales,

pedunculis vix unquam reflexis. Calyx lanuginosus, segmentis brevibus, ovatis, acutiusculis. Fructus perinde lanuginosus nec glaber, aetate tamen calvescens, ruber, aridus insipidusque. Stylorum et seminum numerus a 4 ad 5 variat. (D. v.)

Hab. locis petrosis ad montium pedem non rara. — In M. *Salaeva* et *Wasserfall.* CHABRAEUS. *Neocomi.* Cl. CHAILLET. *Seduni.* Cl. SCHLEICHER. Circa *Bex.* Amiciss. EM. THOMAS. In M. *Uetliaco.* Cl. SERINGE. In valle *Praetoria.* Cl. BALBIS. *Badac?* In M. *Iura* supra *Nevidunum.* *A la Vaux* ad rupes secus lacus littora. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

G. 310. SPIRAEA L. gen. 630. Juss. 339. Gaertn. tab. 69. Cambessèdes Monogr. in Ann. des Sc. Nat. 1. p. 227 sq. *Filipendula* Hall. — Tourn. tab. 151. *Barba caprae* Tourn. t. 141, et *Ulmaria* tab. 141.

Cal. inferus, 5-fidus. Cor. 5-petala. Caps. bivalves, uniloculares, subpolyspermae.

1129. SPIRAEA *Aruncus* L. — Sp. foliis supradecompositis, spicis paniculatis, floribus dioicis. L. (Sp. 1. Gall. *Spirée Barbe-de-chèvre.*)

Hall. Helv. 1134. Enum. 306. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 297. Heg. 1. p. 350. Clairv. Man. 163. Wahlenb. Helv. 97. Mur. Bot. Val. 99. *Barba caprae floribus oblongis* C. B. Basil. 50.

L. Sp. Pl. 701. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 1060. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 545. n. 29. Poir. Enc. 7. pag. 335. Camb. l. c. 378. Dec. Fl. Fr. 3780. Vill. Delph. 3. p. 556.

Kniph. Cent. 3. n. 89. Camer. Hort. 26. tab. 9. Fuchs Hist. tab. 181. Tab. Kräuterb. 1103. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 488. fig. 1. (*pessima*). Dalech. Hist. 1080. fig. 1. (paulo melior).

Radix crassa, lignosa, medulla ex albido rubella farcta. Caulis parum ramosus, foliosus, teres, cubitalis, bicubitalis, erectus, ad nodos superiores flexuosus. Folia alterna, perampla, tripinnata, foliolis magnis, petiolulatis, solitariis v. ternatis, saepe tri-

lobis, ovato-lanceolatis, acute duplicato-serratis: supremum reliquis maius. Petioli communes praelongi, erecto-patentes, basi nodosi. Panicula terminalis, speciosa, ampla, racemis spicatis, longissimis, cylindricis, dense multifloris, nutantibus constans. Flores numerosissimi, exigui, brevissime pedicellati, albi, plerumque omnino dioici. Calyx albidus, segmentis parvis, lanceolatis. Petala patentia, obtusa, subemarginata. Stamina numerosa, petalis multo longiora, erecta, antheris albis. Capsulae ut plurimum 3-4, parvae, ovato-acuminatae, saepius monospermae. (D. v.)

Hab. locis asperis umbrosisque, secus rivulos frequens. Etiam in vallibus subalpinis occurrit. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1130. Spiraea *Ulmaria* L. — Sp. foliis interrupte pinnatis pauciiugis: impari maiore lobato, floribus cymosis polygynis. Sm. (Sp. 2. Gall. *Spirée Ulmaire.* Vulg. *Reine des prés.*)

Hall. Helv. 1135. Enum. 306. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 298. Heg. 1. p. 351. Clairv. Man. 163. Wahlenb. Helv. 98. Mur. Bot. Val. 99. *Barba caprae floribus compactis* C. B. Basil. 50.

L. Sp. Pl. 702. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1061. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 545. n. 30. Camb. l. c. 380. Poir. Enc. 7. pag. 356. Dec. Fl. Fr. 3779. Smith Brit. 536. Vill. Delph. 3. p. 557. Wallr. Sched. 235.

Fl. Dan. tab. 547. Engl. Bot. 14. tab. 960. Sturm Germ. I. fasc. 18. tab. 8. — Blackw. tab. 465. Tabern. Kräuterb. 1162. Clus. Hist. 2. p. 198. fig. 1. Dod. Pempt. 57. (*eadem*). I. B. Hist. 3. p. 488.

α *tomentosa*, foliis dorso tomentosis: tomento albido adpresso.

β *glauca* (Wallr. l. c.), foliis dorso pilosis pallidioribusque.

γ *denudata* (Camb. l. c. β), foliis utrinque glaberrimis concoloribus.

Radix crassissima, teres, nigra, fibris numerosis stipata. Caulis erectus, rubens, sulcatus, valde foliosus, superne ramosus, 4-pedalis. Folia ampla,

pinnata, 3-5-iuga, foliolis intermixtis minimis subrotundis dentatis: pinnulae sessiles, in var. γ utrinque laete virides, in α subtus tomento brevissimo albido obsitae, suboppositae, ovato-lanceolatae, acuminatae. fere duplicato-serratae: terminalis duplo latior, profunde triloba, lobis extimis bifidis. Stipulae liberae, semicirculares, amplexicaules, serratae, in α etiam dorso albidae. Cymae terminales, compositae s. proliferae, multiflorae. Flores magni, albi, graveolentes; calycis segmenta ovato-apiculata, demum reflexa, apice rubella. Petala calyce multo maiora, subrotunda, vix emarginata, tota alba. Stamina petalis multo longiora, antheris luteolis. Capsulae 5-9, contortae, oblongo-acuminatae, glaberrimae. (D. v.)

Hab. ad fossas et in pratis humidiusculis, etiam montanis frequens. γ locis potius siccioribus. — Fl. Iunio-Sept. ♃.

1131. Spiraea *Filipendula* L. — Sp. foliis interrupte pinnatis multiiugis: foliolis serratis glabris, floribus hexapetalis polygynis. (Sp. 3. Gall. *Spirée Filipendule.*)

Hall. Helv. 1136. Enum. 307. n. 3. Sut. Fl. Helv. 1. p. 297. Heg. 1. p. 350. Clairv. Man. 163. Wahlenb. Helv. 97. Mur. Bot. Val. 99. *Filipendula vulgaris* C. B. Basil. 49.

L. Sp. Pl. 702. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1061. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 546. n. 35. Camb. l. c. p. 378. Poir. Enc. 7. p. 356. Dec. Fl. Fr. 3778. Smith Brit. 535. Vill. Delph. 3. p. 557.

Fl. Dan. tab. 635. Lam. Illustr. tab. 439. fig. 1. Engl. Bot. 4. tab. 284. Sturm Germ. I. fasc. 18. tab. 7. — Blackw. tab. 467. Clus. Hist. 2. p. 211. fig. 2. (*male*). Dod. Pempt. 56. fig. 1. (*eadem*). Dalech. Hist. 782. fig. 1. (habitum melius exprimit). Camer. Epit. 608.

Thom. Schleich. exs.

Radix fibris filiformibus hinc inde in tubera incrassatis, tuberculis duriusculis dependentibus. Caulis strictus, simplex, teres, aequaliter foliosus, 2-3-

pedalis. **Folia** inferiora petiolata: superiora sessilia: omnia erecta, praelonga, angusta, ambitu lanceolato-linearia, pinnata, undique glabra pulchreque virentia, pinnulis sessilibus, approximatis, numerosis, patentissimis, lanceolatis, pinnatim inciso-serratis, impari trilobo, intermixtis foliolis multo minoribus integris aut 3-5-fidis. **Stipulae** petiolo imo adnatae, oppositae, membranaceae, pallide virentes, reniformes, latiusculae, serratae. **Panicula** terminalis, cymosa, erecta, elegans, **floribus** grandiusculis, numerosis, odoratis, albis v. praecipue extus roseo tinctis, in alabastro rubicundis. **Calyx** corolla multo minor, 6-fidus, segmentis obtusis, rubellis s. virentibus, demum reflexis. **Petala** plerumque sena, rarius quina septenave, breviter unguiculata, elliptica. **Stamina** petalis breviora. **Capsulae** numerosae, in orbem positae, oblongae, rectae, fere lineares, pubescentes, plerumque monospermae. (D. v.)

Hab. in pratis sterilioribus, minus frequens. In M. *Muteto* versus *Münchenstein* et qua itur ad *Gempenwyl*. *In der Ränklimatte*. Circa *Roche* et *Aquileiam* in pratis humidis. *Neocomi aux Terraux*, *au Mail* et in valle *Travers*. Circa *Genevam* etc. Haller. In *Valesia* prope *Contey*, *Chemin* et *Saxon*. Rev. Murith. *Aux marais de Divonne*; circa *Burtigny*, *Longirod* (copiose); *Neviduni* supra praedium *Calève*. — Colitur in hortis et ibi floribus plenis occurrit. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

D. POLYGYNIA.

G. 311. Rosa L. gen. 631. Hall. Juss. 335. Gaertn. tab. 73. Tourn. tab. 408.

Cal. tubus inferus, urceolatus, collo coarctatus, intus carnosus; limbus foliaceus 5-partitus: segmentis elongatis: 3 plerumque pinnatifidis. **Petala** 5, supera. **Fructus** (calycis tubus, germen L.) baccatus, globosus ovatusve, carnosus, unilocularis, polyspermus. **Semina** (carpella) styligera, subossea, hispida, fructus parieti interiori adfixa.

DISPOSITIO SPECIERUM.

** Systylae. Styli in columnam centralem exsertam concreti. Folia simpliciter serrata.*

A. Fructus plerumque globosus. Flores albi.

1. Rosa *arvensis*.

B. Fructus oblongus. Flores rosei, basi neutiquam flavicantes.

2. R. *stylosa*.

*** Diastylae. Styli omnino liberi, in capitulum collecti.*

A. Fructus globosi.

I. Folia simpliciter serrata.

3. R. *spinosissima*. 4. R. *cinnamomea*.

II. Folia duplicato-serrata.

5. R. *villosa*. 7. R. *eglanteria*.
6. R. *gallica*.

B. Fructus oblongi.

I. Folia simpliciter serrata.

8. R. *rubrifolia*. 9. R. *canina*.

II. Folia duplicato-serrata.

10. R. *tomentosa*. 12. R. *alpina*.
11. R. *rubiginosa*.

Obs. *R. rubrifolia* fructibus globosis et foliis duplicato-serratis variat.

* *Systylae*.

A. Fructus globosi.

1132. Rosa *arvensis* L. — R. glabra, fructibus globosis laevibus, pedunculis subglandulosis, stylorum columna tereti, foliolis elongato-ovatis simpliciter serratis. (Sp. 1. Gall. *Rosier des champs.*)

Lachen. Diss. Inaug. 1759. §. 14.*) Hall. Helv. 1102. Enum. 349. n. 6. Ser. Mél. 1. p. 1 et 49. Sut. Fl. Helv. 1. p. 299. Heg. 1. p. 352. Mur. Bot. Val. 91. *R. serpens* Clairv. Man. 164. *R. arvensis canina* C. B. Basil. 113.

L. Mant. 245. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1066. Ser. in Dec.

---

*) Vir de re herbaria apud nos optime meritus „hanc *Rosam* primus omnium a *canina* separavit." Cl. Hagenbach.

Prodr. 2. p. 597. n. 1. Poir. Enc. 6. p. 292. Dec. Fl. Fr. 3696. Smith Brit. 538. Vill. Delph. 3. p. 548. *R. herporrhodon* Ehrh. Beytr. 2. p. 71.

Engl. Bot. 3. tab. 188. (flores in alabastro rosei, an bene?) — Fuchs Hist. 656. (auct. Hallero). I. B. Hist. 2. p. 1. p. 44. fig. 1. Chabr. Sciagr. 108. fig. 1.

Ser. Ros. exs. dec. 1. n. 1. et dec. 5. n. 45.

β floribus solitariis.

γ *bibracteata*, pedunculorum principum bracteis multiplicatis, floribus magis numerosis. Ser. l. c.

R. bibracteata (Bast.) Dec. Suppl. Fl. Fr. Red. et Th. Ros. 1. p. 90.

Frutex humilis, vix 5-pedalis, spinosissimus, ramis flagelliformibus serpentibusque, laevibus, purpurascentibus, pruinosis, aculeis rubicundis, recurvis validisque. Folia subtriiuga, foliolis sessilibus, glabris, ovatis, serratis, serraturis plerumque integris, ovatis, acutis, eglandulosis: nervus dorsalis solus prominens; petioli pubescentes et spinulosi. Stipulae sursum dilatatae, laciniis brevibus, triangularibus. Pedunculi terminales 3-5, subumbellati, rarius solitarii, modo glanduloso-hispiduli, modo laeves. Flores magni, inodori, candidi. Calycis tubus laevis, violaceus, pruinosus, fere obovatus, segmentis concavis, latissimis, ovato-acuminatis, integriusculis v. subdentatis, acumine subulato 2-3 lineas longo. Petala obcordata, omnino alba. Styli glabri, inferne in columnam teretem stamina aequantem coaliti, superne distincti. Fructus globosus, sanguineus, columna stylari diu persistente coronatus. (D. v.)

Hab. ad sepes et in dumetis sylvisque Helvetiae occidentalis frequens. — Fl. Iulio et Augusto. ♄.

1133. Rosa *stylosa* Ser. — R. fructibus oblongis pedunculisque hispidulis, stigmatum columna elliptica, foliolis ovato-lanceolatis acutis simpliciter serratis dorso pilosiusculis. (Sp. 2. Gall. *Rosier à colonne elliptique.*)

R. stylosa β leucochroa Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 599. n. 8. *R. leucochroa* Desv. Journ. Bot. 1809. tom. 2. p. 316. 1813. p. 113. et Andeg. 155. Lois. Notice 80. *R. brevistyla* Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 537. n. 3714 b. *R. collina* (non Jacq.) Smith Engl. Bot. 27. p. 1895.

Desv. l. c. tab. 15. *R. brevistyla* R. et Th. 6. tab. 1. (*pulcherrima*). Engl. Bot. l. c. tab. 1895. (*optima*).

β corymbosa.

Fruticem hucusque in Helvetia nondum recognitum hoc anno (1826) ad sylvarum oras sepesque tandem detexi. Habitu, optime monente Cl. Seringe, ut ipsa *R. stylosa α Desvauxiana*, proxime ad *R. caninam* accedit, ut nonnisi curiosius observata ab ea distingui queat. Magnitudine non differt, sed habet ramos erectiores, neque arcuato-pendulos. Cortex in caulibus griseus, in ramis ramulisque laevis, viridiusculus. Aculei validi, purpurei, adunci, ad ramulos parvi, breves parumque curvati, infra axillas saepissime geminati. Folia in nostra stirpe bi- vel saepius triiuga: summa non raro ternata. Petioli pilosiusculi, minute aculeolati. Foliola saturate virentia (in locis apricis potius ex luteolo viridia), dorso fere concoloria, firmula et quasi laurina, ut ea perennia esse crederes, facie splendentia glaberrimaque, subtus ad costam venasque pilosiuscula, acuta, simpliciter sed inaequaliter serrata, eglandulosa. Stipulae non latae, ciliatae, subglandulosae. Pedunculi terminales, solitarii, in var. β 2–6, corymbosi, quam *caninae* longiores, ut et calycis tubus setulis brevibus, dissitis, saepius apice glanduliferis hispiduli. Flores fragrantes, calycis tubo oblongo, laciniis corolla brevioribus, triangularibus, in acumen lineare acutissimum productis, per florescentiam patentibus, anthesi peracta reflexis: 3 pinnatifidis. Petala profunde obcordata, alba v. roseo tincta, valde caduca. Discus s. floris receptaculum elevatum, hemisphaericum v. conicum, flavicans v. croceum. Styli brevissime exserti coalitique, inter calycis collum distincti,

Stigmatum columna elliptica v. fere linearis, glabra, ad 2 lineas longa, pallide virens, per anthesin a staminibus remotiuscula, in fructu persistens. Fructus oblongus, fere obovatus, turgidiusculus, coccineus. (D. v.)

Hab. ad sylvarum margines sepesque. *Neviduni, autour du bois Bougis* et secus vias, hinc inde. — Fl. Iunio. ♄.

Obs „*R. stylosa γ glandulosa* Ser. l. c. (etiam in Mél. Bot. 1. p. 50. et Ros. exs. dec. 5. n. 50.) foliolis elliptico-obovatis, 5-7, subbiserrulatis, supra glabriusculis, subtus rubiginoso-glandulosis, petiolis tomentosis glandulosisque, columna stylorum brevi, „ipso monente Viro clarissimo vix ad hanc speciem pertinere potest et potius *R. rubiginosae* varietatibus adnumerari debet. In agro *bernensi* prope *Aarberg* lecta est.

** *Diastylae.*

A. Fructus globosi.

I. Folia simpliciter serrata.

1134. Rosa *spinosissima* L. — R. fructibus globosis pedunculisque glabris, aculeis caulinis numerosissimis rectis subsetaceis, foliolis glabris subrotundis (ovalibusve). Sm. (Sp. 3. Gall. *Rosier à feuilles de Pimprenelle.*)

Hall. Helv. 1106. Enum. 347. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 300. (et *R. pimpinellifolia* ibid. sic et) Heg. 1. pag. 353. Clairv. Man. 163. Mur. Bot. Val. 91. *R. pimpinellifolia* Ser. Mél. Bot. 1. p. 46-48.

L. Sp. Pl. 705. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1067. Poir. Enc. 1. p. 284. Smith Brit. 537. Vill. Delph. 3. p. 555? *R. pimpinellifolia* L. Sp. Pl. 702. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1067. Dec. Fl. Fr. 3697. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 608. n. 54. *α vulgaris.*

Engl. Bot. 3. tab. 178. (*optima*). Jacq. Fragm. 79. tab. 124. Fl. Dan. tab. 398*). *R. pimpinellifolia fl. multiplici* Red. et Th. Ros. (ed. mai.) 1. p. 84. et 2. p. 99. (ic. opt.) — Clus. Hist. 1. p. 116. fig. 1 et 2. (foliola nimis oblonga). Dod. Pempt. 187. Chabr. Sciagr. 108. fig. 2. (pedunculi aculeati).

---

*) Auctore Cl. Smith. Hancce iconem nonnulli ad *R. arvensem* trahunt.

Schleich. Thom. exs. *R. pimpinellifolia* Ser. Ros. exs. n. 43, 44 et 45.

β rubriflora, floribus numerosis saturate rubris odoratis.

Frutex humilis, semipedalis, pedalis, etiam cubitalis, caule parum ramoso, iuniore quasi herbaceo, aculeis plerumque numerosissimis, horizontalibus, rectis, gracilibus, inaequalibus horrido, rarius remote aculeato. Folia triiuga, subinde 2- aut 4-iuga, foliolis brevissime petiolulatis, subrotundis ellipticisve, parvis, simpliciter serratis, facie saturate, dorso pallidius virentibus, nervo dorsali exstante, lateralibus parum conspicuis, serraturis latis, ovatis, acutis v. acuminatis, subincurvis, fere eglandulosis, Stipularum laciniae anguste lanceolatae, acuminatae, glandulis pedicellatis ciliatae. Pedunculi terminales, solitarii, uniflori, in meis laevissimi, rarissime aculeolati. Flores magni, albi, gratissime olentes, calycis tubo vere globoso, subpruinoso, laevi, segmentis omnibus indivisis, lanceolato-oblongis, corolla brevioribus, margine subtomentosis. Petala tota alba v. basi lutescentia. Fructus globosus, maturus nigrescens. (D. v.)

In dumetis sylvisque montanis Helvetiae *occidentalis*, non rara. Circa *Roche*, supra *les Gauges*, *en Plansavey*. *Auf der Sissacherflüh*. In M. *Chasseral*. *Neocomi* supra *Pièrabot*. Haller. *Au petit Salève*. Illustr. de Saussure. Cl. Rapin (qui in eo monte fruticem unicum flores rubellos proferentem invenit). In *Valesia* circa *Finhauts*. Rev. Murith. In M. *Iura au Bôle* supra *Bonmont* et *aux Côtes* infra *St.-Cergue*. *β Genevae* colitur. Hortulani dicunt eam in iugis *iuranis* prope *Dolam* inventam fuisse. Floribus pulcherrimis saturate rubris gaudet. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1135. Rosa *cinnamomea* L. — R. fructibus globosis pedunculisque glabris, aculeis infraxillaribus subgeminatis, foliolis dorso incano-pubescentibus superne serratis, petiolis tomentosis. (Sp. 4. Gall. *Rosier canelle*.)

Ser. Mél. Bot. 1. p. 6. Sut. Fl. Helv. 1. p. 299. Heg. 1. p. 352. Hoepfn. Mag. 4. p. 33. n. 75. Clairv. Man. 163. *R. collincola* (Ehrh.) Hall. fil. in Roem. Arch. I. fasc. 2.

p. 7. n. 26. *Le Rosier printanier* (*R. vernalis*) Reyn. Act. Lausann. 1. p. 68.

L. Sp. Pl. 703. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1065. Poir. Enc. 6. p. 280. Dec. Fl. Fr. 3699. Ser. in Dec. Prodr. 605. n. 39. *α collincola*. Bieb. Cauc. n. 969. *R. collincola* Ehrh. Beytr. 2. p. 70.

Reyn. l. c. tab. 4. Fl. Dan. 1214. Engl. Bot. 34. tab. 2388. (foliola oblonga, remote serrata: stipulae angustae). R. et Th. Ros. (edit. min.) fasc. 10. tab. 4. — Clus. Hist. 1. pag. 115. fig. 1? (flore pleno: ic. mala). I. B. Hist. 2. p. 1. p. 39. fig. 1. (*mala*). Chabr. Sciagr. 106. fig. 5. (*eadem*).

β foliis dorso tomentoso-cinereis, aculeis sparsis.

Frutex sesquicubitalis, tricubitalis, cortice fusco, laeviusculo, aculeis gracilibus, parum aduncis, plerumque infra petiolorum basin sitis, geminatis v. ternatis, ad idem latus versis. „Rami stricti, saepe pruinosi." Seringe. Folia in nostra specie subinde trifoliata, plerumque biiuga, rarius triiuga, foliolis subpetiolatis, oblongis, ovalibus, acutis v. obtusis, paulo maioribus quam *caninae*, facie glabris et saturate virentibus, dorso incanis ac fere glaucescentibus, pubescentibus, inferne integris, superne serratis, serraturis integris, inaequalibus, ovato-mucronatis, eglandulosis, nervis omnibus modice exstantibus. Petioli inermes, albido-tomentosi. Stipulae foliolorum par infimum fere attingentes, latae, laciniis ovatis, saepe obtusis, membranaceis, serrulatis: serraturis glandula minima sessili terminatis. Pedunculi terminales, solitarii, petiolo sui folii breviores stipulaque eius obtecti, laeves. Flores mediocres, incarnati, suavissime olentes; calycis tubus globosus, laevis, laciniis elongatis, angustis, superne modice dilatatis: aut omnes integrae, aut uno alterove dente parum conspicuo ad medium instructae. Styli brevissimi, affatim villosi. Fructum „globosum v. sphaerico-ovatum, laevem, rubrum, phyllis adscendentibus conniventibus coronatum" Seringe non vidi. (D. s.)

β. Haec forma a vulgatiori recedit: aculeis sparsis, parvis, rectis, subulatis, stipularum pilis eglandulosis, foliolis acute nervosis, perinde eglandulosis, facie laete virentibus, subpubescentibus, dorso glaucis tomentoque brevissimo obductis, calycis tubo hemisphaerico, diametro nempe horizontali verticalem multo superante. (D. s.)

Hab. ad colles, in Helvetia infrequens. In M. *Albis*, testante I. B., observavit eius var. maiorem minoremque C. Gesnerus. An ibi nuper reperta fuerit, nescio. *Lausannae* supra *Pully* loco *Rosiaz* dicto. Cl. Reynier, amiciss. Gay, Schleicher. *Octoduri* et circa *St.-Branchier*. Rev. Murith. Prope *Rheinfelden* et *Kallenfluh*. Cl. Hagenbach. *Urbae*, *au chemin du Coliaud*. Amiciss. Monnard. In sylvulis prope *Belp*, valde frequens. Cl. Trachsel. β in collibus subalpinis *Valesiae* superioris; ni fallor prope *Grächen* vallis *D. Nicolai* eam inveni. — Fl. Maio; β multo serius nec nisi Iulio et Augusto. ♄.

II. Folia duplicato-serrata.

1136. Rosa *villosa* L. — R. fructibus globosis pedunculisque hispidis, petiolis aculeatis foliolisque ellipticis tomentosis, aculeis rectiusculis. (Sp. 5. Gall. *Rosier velu*.)

Hall. Helv. 1105. Enum. 350. n. 8. Ser. Mél. Bot. 1. p. 50. Sut. Fl. Helv. 1. p. 300. Heg. 1. p. 353. Clairv. Man. 153. Wahlenb. Helv. 98. Mur. Bot. Val. 91. *R. sylv. pomifera maior* C. B. Basil. 112.

L. Sp. Pl. 705. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1061. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 618. n. 95. Dec. Fl. Fr. 3701. Smith Brit. 338. Vill. Delph. 3. p. 551. Desv. Diss. in Journ. Bot. 1813. p. 117. n. 8. Bieb. Cauc. n. 973. *R. hispida* Poir. Enc. 6. p. 286. (excl. syn.)

Engl. Bot. 9. tab. 583. *R.* (*villosa β pomifera* Ser.) *fastigiata* R. et Th. Ros. (ed. min.) 12. tab. 2. — I. B. Hist. 2. p. 1. p. 38. fig. 1.

Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 499. Ros. exs. dec. 5. n. 48. Schl. Thom. exs.

β *mollissima*, fructu laevi v. basi tantum hispidulo.

Pers. Syn. 2. p. 48. Heg. 1. p. 354. (excl. syn. Ser.) *R. mollissima* Willd. Prodr. n. 1237.

γ corymbosa, fructu basi hispidulo.
δ nana, vix semipedalis.
δβ eädem floribus semiplenis.

Frutex erectus, 2-3-cubitalis, aculeis sparsis, rectis, subulatis, ramulis brevibus. Petioli tomentosi, pilis crebris, apice glandulosis, aculeolis perinde rectis, parvis rarisque instructi, in var. *γ* quandoque fere inermes. Folia quina, rarius terna aut septena, elliptica, saepe obtusa, satis magna, mollia, sub digitis contrita odorem suavem spargentia, utrinque villosa, dorso cinereo-tomentosa, nervis omnibus plus minusve exstantibus, serraturis serrulatis, glandulosis, ovato-acutis. Stipulae late ovatae, acutae, glandulis breviter pedicellatis numerosis ciliatae, in var. *γ* (praesertim supremae) maximae. Pedunculi terminales, breves, plerumque solitarii, setis numerosis, coloratis, longiusculis, glanduliferis hispidi. Flores saturate rosei (in planta *γ* fere duplo maiores quam in vulgari), calycis tubo omnino globoso, pruinoso, plus minusve hispido-glanduloso, laciniis elongatis, apice dilatato-spathulatis, muricatis, plerumque omnibus integris, dentibus tamen quandoque paucis inferne instructis. Fructus sanguineus, edulis, maximus generis, modo hispidissimus, modo fere laevis, calyce coronatus. (D. v.)

Hab. ad sepes et in dumetis, praecipue montanis. In alnetis prope *Basileam*. I. et C. B. In agro *aquileiensi*. Ad thermas *Leucenses*, *um das Heilbad*. Circa *Ferrière*. Haller. In Helvetia campestri *orientali*. passim. Wahlenberg. Circa *Salvan* et *Létroz*. Rev. Murith. Inter *Gimel* et *Burtigny* in amoenissima vallecula *Privon-d'Avaux*. *β* prope *Sissacher-fluh*. Cl. Hagenbach. Var. *γ* foliis maioribus, dense tomentosis crassissimisque, et floribus subumbellatis insignem in *Valesiae* superioris decuria *Gombs* invenit amiciss. Em. Thomas. *δ* et *δβ* elegantissimae var. circa *Longirod* occurrunt. — Fl. Iunio et Iulio. ♄.

1137. Rosa *gallica* L. — R. fructibus subgloboso-pyriformibus pedunculisque glanduloso-hispidis, aculeis rectis, petiolis aculeolatis, foliolis glandulosis dorso glaucescentibus. (Sp. 6. Gall. *Rosier de France.*)

L. Sp. Pl. 704. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 603. n. 30. Poir. Enc. 6. p. 277. Dec. Fl. Fr. 3709.

I. Rosa *gallica* pumila N. — R. caule humili superne aculeatissimo, foliis glabris, phyllis minus dissectis, petalis incarnatis.

Hall. Helv. 1104. tom. 3. in add. p. 188. Enum. 348. n. 3. Ser. Mél. Bot. 1. p. 37. *R. gallica* et *R. pumila* Sut. Fl. Helv. 1. p. 301. et Heg. 1. p. 354 et 355. Sic et Clairv. Man. 164.

R. austriaca Crantz Austr. 86. *R. Chamaerrhodon*? Vill. Delph. 3. p. 555?*).

R. austriaca Jacq. Austr. 2. tab. 198. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 9. tab. 14. *R. gallica rosea fl. simplice* R. et Th. Ros. (ed. min.) 16. tab. 3. — I. B. Hist. 2. p. 1. p. 56. fig. 1. Chabr. Sciagr. 106. fig. 6. (*eadem*).

Ser. Ros. exs. dec. 4. n. 33. *R. pumila* Schl. Thom. exs.

II. Rosa *gallica* hybrida N. — R. caule altiori, ramis elongatis, stylis longiusculis inferne villosis, foliis glabris, phyllis minus dissectis.

Ser. Mél. Bot. 1. p. 39., et in Dec. Prodr. l. c. *β*. — *R. hybrida* (non Vill.) Schleich. rar. exs. cent..... n. 4. K. et Z. Catal. Palat. 10 et 21. n. 17.

III. Rosa *gallica* provincialis N. — R. caule minus aculeato, foliis dorso subpubescentibus, phyllis anguste pinnatifidis apice acuminatis, petalis saturatissime rubris. (Gall. *Rose de provins.*)

R. gallica α L. l. c. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1071. Dec. Fl. Fr. 3700. *R. gallica δ officinalis* Ser. in Dec. Prodr. l. c. *R. rubra* Lam. Fl. Fr. 3. p. 130.

Duham. Arb. 2. tab. 53. *R. gallica officinalis* R. et Th. Ros. (ed. min.) 3. tab. 4. Chaum. Fl. Méd. 6. tab. 302. (fl. pleno). — I. B. Hist. 2. p. 1. p. 34. Chabr. Sciagr. 105. fig. 1. (*eadem*).

---

*) Ob foliola parva numerosaque („septena novenaque" Vill.), et florem pulchre rubentem hocce syn. fortasse ad *R. spinosissimam* (*R. pimpinellifoliam μ mariburgensem* Ser. R. et Th. Ros. [ed. min.] 7. tab. 3.) potius referendum est.

Thom. exs. *R. gallica flore pleno* Ser. Ros. exs. dec. 3. n. 22. *R. provincialis* Schl. exs.

IV. Rosa *gallica* holosericea N. — R. caule minus aculeato, foliis dorso dense pubescentibus, phyllis subbipinnatifidis, petalis atropurpureis.

Ser. Mél. Bot. 1. p. 29. n. 24. *R. gallica* Mur. Bot. Val. 91 ?

R. gallica ε holosericea* Ser. in Dec. Prodr. l. c.

R. cuprea Jacq. Fragm. tab. 34. *R. gallica Maheka* R. et Th. Ros. (ed. mai.) 3. p. 78. („Ic. opt." Ser.). *R. gallica purpureo-violacea* Eorumd. 2. p. 39. et 3. p. 89.

R. holosericea Ser. Ros. exs. 3. n. 24.

Radix repens. Caulis pedalis, cubitalis, in plantis III et IV elatior, gracilis, ramis lentis instructus, aculeis plus minus numerosis, rectis (in II magis aduncis), non raro subreflexis, fere innocuis et apicem versus setis apice glandulosis hispidus. Petioli glandibus subsessilibus aculeolisque minutis et raris consiti. Stipulae variae, laciniis divergentibus, glandulis breviter pedicellatis ciliatis. Foliola quina, in foliis summis terna, facie saturate virentia, dorso pallida et subglauca (in II saepius rubore infecta, in III et IV dorso plus minusve pubescentia), nervis venisque exstantibus percursa, subcordata, ceterum forma et magnitudine valde inconstantia, modo oblonga et acutiuscula, modo subrotunda, obtusa v. retusa, duplicato-serrata, serraturis ovato-acutis nervisque glandulis subsessilibus ciliatis. Flores terminales, solitarii, bini ternive, longius pedunculati, maximi fere generis, in I et II amoenissime incarnati, in III saturate rubicundi, in IV fere atropurpurei, (primae formae) odorem rosarum hortensium suavissimum spargentes. Pedunculi setis glanduliferis numerosissimis; calycis tubus minus hispidus, subgloboso-pyriformis, crassus, axi tamen diametrum horizontalem superante; laciniae magnae, e basi late

ovata apice acuminatae: 2 integrae: reliquae dentibus s. appendicibus lateralibus linearibus 2–4ve auctae (in forma IV vere et profunde pinnatifidae). **Petala** venosa, basi pallidiora, emarginata; **styli** brevissime exserti, in capitulum rotundum villosissimum aggregati. **Fructus** magni, breviter pyriformes, hispiduli laevesve, coccinei, „valde coriacei" Seringe. (D. v.)

Hab. in dumetis infrequens. — I in agro *genevensi*, *vaudensi* et *valesiaco*. *Au bois de la Bâtie* prope *Genevam*. I. B. et illustr. de Saussure. Etiam ad *Salaevae* pedem; in sylvis inter *Versoix* et *Ferney*, et circa *Bossei*. — Circa *Vétros* prope *Sedunum*. Em. Thomas. II cum priori *au bois de la Bâtie*. Cl. Schleicher. III in vineis prope *Ardon*, *Valesiae* calidioris, flore semipleno. Amiciss. Em. Thomas. IV in hortis saepius floribus simplicibus occurrit. Misit quoque Cl. Schleicheraus, an spontaneam? — Fl. Maio. ♄.

Obs. Planta II aculeis subaduncis et germinibus paulo angustioribus fere oblongis quodammodo ad *caninam*, forma foliorum ad *arvensem* accedit, ceteris omnibus characteribus optime cum *gallica* convenit. Dignoscitnr quoque stylis longioribus, laxioribus minusque villosis. Ad *R. gallicam* pertinet etiam *R. versicolor* Roess. quae *R. praenestina* Mill. Dict. tab. 221. fig. 1., petalis incarnatis albo variegatis conspicua. In hortis quibusdam colitur; sic et *R. gallica x parvifolia* Ser. in Dec. Prodr. l. c. (*R. burgundica* R. et Th. Ros. [ed. mai.] 3. p. 107).

+ 1138. Rosa *eglanteria* L. — R. fructibus globosis pedunculisque glabris, aculeis rectis, foliis duplicato-serratis glabris margine glandulosis. (Sp. 7. Gall. *Rosier Eglantier*.)

Hall. Helv. sub n. 1103. (A *rubiginosa* Vir summus hancce stirpem non separabat). Ser. Obs. Bot. 1. p. 19 et 20. Sut. Fl. Helv. 1. p. 298. Heg. 1. p. 351. Clairv. Man. 163. Mur. Bot. Val. 91. (Omnes aut pl. hortensem habent aut hallerianam citant).

L. Sp. Pl. 703. (excl. syn. Hall.). Willd. Sp. Pl. 2. p. 1064. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 607. n. 49. Dec. Fl. Fr. 3694. *R. lutea* Poir. Enc. 6. p. 289. *R. chlorophylla* Ehrh. Beytr. 2. p. 69. *R. foetida* All. Pedem. n. 1792.

R. et Th. Ros. (ed. min.) 8. tab. 1. Kniph. Cent. 7. n. 77. — Tabern. Kräuterb. 1495. fig. 2. I. B. Hist. 2. p. 1. p. 47. fig. 2. Chabr. Sciagr. 107. fig. 4. Dalech. Hist. 126.

β bicolor, petalis facie puniceis dorso sordide luteis.

R. bicolor Jacq. Hort. Vindob. tab. 1. — R. et Th. Ros. (ed. mai.) 1. pag. 71. („opt." Ser.) *R. punicea* Roess. Ros. tab. 6.

Radix repens. Frutex elegans, 2- et 3-cubitalis, caule aculeis rectis instructo. Folia (saltem digitis contrita) odorata, dilute virentia, utrinque glabra, 2-5-iuga, foliolis ovatis basi attenuatis, profunde serratis, serraturis serrulatis, acuminatis, apice glanduligeris. Petioli hispiduli; stipulae ut in omnibus aliis speciebus petiolo imo adnatae, apice bifidae, laciniis elongatis, angustis, margine glandulosis, quandoque serratis. Flores terminales, solitarii, pedunculo laevi insidentes, pulchri, sed foetidi, flavi (in var. β intus coccinei, extus sordide lutescentes). Calycis tubus laevis, sphaericus; laciniae ovato-lanceolatae, dorso hispidulo-glandulosae, acuminatae, integrae v. dentibus paucis linearibus subpinnatifidae, facie tomentosae. Petala subrotunda, obcordata, fugacia. (D. v.)

Planta vix indigena testante summo Hallero in sepibus circa *Lassaraz* a rev. Decoppet, nuper autem non amplius inventa est. In hortis vulgo colitur, ubi unus idemque frutex subinde flores bicolores et unicolores edit. — Fl. Iunio. ♄.

B. Fructus oblongi.

I. Folia simpliciter serrata.

1139. Rosa *rubrifolia* Vill. — R. glaucescens, pruinosa, glabra, foliis iunioribus stipulis bracteisque rubicundis, foliolis oblongis, phyllis subintegris. (Sp. 8. Gall. *Rosier à feuilles rouges.*)

Ser. Mus. Helv. 1. p. 8. et in Dec. Prodr. 2. p. 609. n. 56.

I. Rosa *rubrifolia* genuina. — R. foliolis amplis glaberrimis subeglandulosis simpliciter serratis, calycis laciniis indivisis, pedunculis laevibus.

Hall. Helv. 1101 β. Enum. 349. n. 4. I. I. Scheuchz. Alp. It. 7. p. 518. *R. rubrifolia* (*α laevis*) Ser. M. l. Bot. 1. p. 15. n. 8. et Mus. Helv. l. c. p. 9. Clairv. Man. 163.

Heg. Fl. Helv. 1. p. 356. Mur. Bot. Val. 91. *R. rubicunda* Hall. fil. in Roem. Arch. 1. fasc. 2. p. 6. n. 2. *Rosier multiflore* Reyn. Act. Lausann. 1. p. 70. *R. canina β* Sut. Fl. Helv. 1. p. 302.

R. rubrifolia Vill. Delph. 3: pag. 549. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1175. Poir. Enc. 6. p. 682. *R. glauca* Desf. Catal. H. P. 175? *R. cinnamomea δ oblonga* Desv. Journ. Bot. 1813. p. 120. n. 12.

Ser. Mus. Helv. l. c. tab. 1. (ic. splendida). *R. rubrifolia* R. et Th. Ros. (ed. mai.) 1. tab. 4. („opt." Ser.). Reyn. l. c. tab. 6.

Ser. Ros. exs. dec. 1. n. 8. et Alp. exs. cent. 5. n. 496.

β inermis Ser., caule ramisque inermibus, petiolis aculeatis, foliolis ovatis, pedunculis calycibusque laevibus, stipulis latis. Ser. in Prodr. l. c. var. *δ*. *R. rubrifolia* Em. Thom. exs.

γ iurana N., germinibus oblongis pedunculisque hispidulis, phyllis acuminato-subulatis subpinnatifidis: lacinulis setaceis.

F r u t e x 4-6-cubitalis, c o r t i c e fusco, r a m i s purpureis saepeque pruinosis, a c u l e i s raris sparsisque, parum aduncis, inferne modice incrassatis. P e t i o l i glabriusculi parumque aculeati; s t i p u l a e latae, variabiles, coloratae, integerrimae v. margine purpureo serrulatae, fere omnes eglandulosae. F o l i o l a quina v. septena, glauca, dorso saepe rubore, qui praecipue in nervulis venisque dominatur, infecta, subrotunda, elliptica v. lanceolata, simpliciter serrata, serraturis magnis, latis, eglandulosis. P e d u n c u l i terminales, breves, subumbellati, pruinosi, plerumque inermes, quandoque setulis brevibus, apice obsolete glandulosis hispiduli. F l o r e s magni, splendide rubri; c a l y c i s tubus ovatus v. saepe omnino globosus, laevis, coloratus pruinosusque; laciniae indivisae, appendiculatae, superne etiam integrae, dorso pilis glanduliferis muricatae. P e t a l a late emarginata. S t y l i in capitulum breve, affatim villosum aggreati. (D. v.)

γ a formis vulgatioribus differt c a u l e r a m i s q u e

principibus aculeatissimis, ramulis autem saepe omnino inermibus, **foliolis** oblongis, perinde valde glaucis, sed nonnisi iunioribus rubro coloratis, venis nervisque concoloribus, **floribus** quidem eiusdem coloris magnitudinisque, sed **pedunculis** vulgo hispidulis, **calycis** tubo oblongo v. subgloboso, laciniis plerumque in acumen lineare et subulatum productis: tribus setaceo-pinnatifidis. (D. v.)

Hab. in vallibus subalpinis calidioribus, hinc inde. In ipso pago *Grindelwald*. I. I. Scheuchzer et Haller. In valle *D. Nicolai*; *aux Essuyères*, atque in aliis *Aquileiensium* montibus. Amiciss. Abr. Thomas. Inter pontem *Diaboli* et *Amsteg*. Cl. Davall. In valle *Castrodunensi* inter *Château-d'Oex* et *Rossinière* utramque formam (fructibus nempe oblongis et globosis) observavi. Circa *l'Etivaz*. In vallibus *Salvan* et *Trient*; circa *Finhauts* et *Létroz*. Rev. Murith. In adscensu M. *Thoiry*. *γ aux côtes de St. Cergue* iuxta viam regiam. Rev. Ducros et amiciss. Rapin. — Fl. Iun. ♄.

Obs. Multo quidem magis cum *R. cinnamomea*, quacum eam Cl. Desvaux coniungit, quam ad *caninam* accedit. Verum aculeis sparsis, foliis semper glaberrimis, coloratis, stipulis bracteisque pruinosis rubicundisque, petiolis nudis neque tomentosis, denique toto habitu alienissimo a *cinnamomea* quoque facillime dignoscitur. Neque characteres essentiales in hortis culta deponit.

II. Rosa *rubrifolia* montana N. — R. fructibus ovatis pedunculisque hispidis, foliolis parvis subrotundis subduplicato-serratis margine glandulosis, aculeis subrectis.

R. rubrifolia B, C, D Ser. Mus. Helv. l. c. *R. montana* Mur. Bot. Val. 91. Sut. Fl. Helv. 1. p. 300. Heg. 1. p. 353. *R. Reynieri* Hall. fil. in Roem. Arch. 1. fasc. 2. p. 7. n. 4.

R. rubrifolia ζ glandulosa Ser. in Dec. Prodr. l. c. *R. montana* Vill. Delph. 1. p. 346. et 3. p. 547. (excl. syn. I. B. et Chabr.) Willd. Sp. Pl. 2. p. 1076. Dec. Fl. Fr. Suppl. 532. n. 3695 b ? *). *R. glandulosa* Bellard. Act. Taurin. 1790. p. 230. Dec. Fl. Fr. Suppl. 539. n. 3717 a.

Ser. Mus. Helv. l. c. tab. 2. fig. 3. et 4.

---

*) Hocce syn. cum autopsiae signo ad suam *R. tomentosae* var. *β scabriusculam* ducit amiciss. Seringe.

R. montana Schl. rar. exs. cent. n. 55. Thom. exsicc. ined.

β pinnatifida Ser. foliolis ovatis, calycis tubo globoso pedunculisque laevibus, laciniis profunde pinnatifidis, petalis saturate rubentibus.

R. rubrifolia ε pinnatifida Ser. in Prodr. et Mus. Helv. tab. 2. fig. 2.

Frutex 4-5-pedalis, erectus, aculeis sparsis, raris, subulatis, rectis v. parum incurvis. Stipulae magnae, coloratae, laciniis divergentibus, late lanceolatis, margine serrulato-glandulosis. Petioli tenues, setulis brevibus, glanduliferis et aculeolis raris minutisque hispiduli. Foliola parva, plerumque septena, rarius quina, petiolata, subrotunda obtusaque, rarius elliptica, basi integra neque subcordata, acute duplicato-serrata, quandoque rubentia, dorso pallide virentia v. fere glaucescentia, nervis tenuibus et praeter dorsalem parum exstantibus percursa: serraturae glandulis exiguis, micantibus, subsessilibus ciliatae. Flores rubelli v. omnino albi, terminales, solitarii, pedunculis glanduloso-hispidis, demum elongatis. Calycis tubus oblongus, etiam setulis glanduliferis obsitus; laciniae longae, apice appendiculatae, muricato-glandulosae: 3 saepius subpinnatifidae. Styli brevissime exserti, villosissimi. Petala obcordato-biloba. Fructus *) magni, ventricosi, obovati v. ovati, raro globosi, setis hispidi. (D. s.)

Hab. in *Valesiae* subalpinis, infrequens. In transitu M. *Enzeindaz* et *Cheville* versus *Aven.* Cl. Reynier et ampliss. Hallerus filius, qui eam quoque *im Simmenthal* observavit. In valle *Salvan.* Schleicher et Murith. In M. *Salaeva.* Amiciss. Krauer et Ph. Thomas. *β* circa *Adelboden.* Cl. Seringe. — Fl. Iunio. ♄.

1140. Rosa *canina* L. — R. fructibus ovatis pedunculisque glabris, aculeis aduncis, foliolis simpliciter

---

*) Toti quantae speciei „fructus ovato-globósi, adscendentes, rubri, nitido-subpellucidi." Ser. Prodr. „Fruit sphérique succulent presque transparent à sa maturité, rouge cerise (non ovoïde, coriace et couleur carmin comme celui du *R. canina*). Id. in Mus. Helv.

serratis laevibus firmulisque, stylis subinclusis glabriusculis. (Sp. 9. Gall. *Rosier sauvage.*)

Hall. Helv. 1101. Enum. 549. n. 5. Ser. Mél. Bot. 1. p. 16. n. 9. Sut. Fl. Helv. 1. p. 302. (excl. var. β). Heg. 1. p. 357. Clairv. Man. 164. Wahlenb. Helv. 98. Mur. Bot. Val. 91. *R. sylvestris flore odorato* C. B. Basil. 112.

L. Sp. Pl. 704. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 1076. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 613. n. 75. Poir. Enc. 6. p. 287. (excl. saltem β et δ), et Suppl. 4. pag. 538. Dec. Fl. Fr. 3716. (excl. β et γ). Desv. Journ. Bot. 1813. p. 114. (excl. multis var.). Vill. Delph. 3. p. 546. Smith Brit. 540. *R. sylvestris* Crantz Austr. 84.

Fl. Dan. tab. 555. Engl. Bot. 11. p. 992. Sturm Germ. I. fasc. 18. tab. 11. Chaum. Fl. Méd. 3. tab. 154. — Blackw. tab. 8. Tabern. Kräuterb. 1495. fig. 4. I. B. Hist. 2. p. 1. p. 43. fig. 2. Chabr. Sciagr. 107. fig. 6. et 108. fig. 3.

α *vulgaris*, glaberrima, foliolis variis nitidis utrinque concoloribus.

β *collina*, foliolis variis nervo venisque dorso pilosis, petiolis tomentosis, pedunculis plerumque hispidulis.

R. canina ϑ *pilosiuscula* Ser. Prodr. l. c. *R. collina* (nec Sm. nec Ser. nec. Dec.) Jacq. Austr. 2. p. 58. tab. 197. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 34. K. et Z. Catal. Palat. 21. n. 18. Rau Enum. Ros. n. 163. (Ser. ex autopsia).

γ *tomentosa*, foliolis ovatis facie pubescentibus dorso petiolisque tomentosis, stipulis floralibus bracteisque amplis, pedunculis laevibus.

R. canina ν *collina* Ser. Prodr. l. c. *R. collina* Dec. Fl. Fr. 3702. *R. corymbifera* (Borkh.) K. et Z. Catal. Palat. 21. n. 19.

γα floribus solitariis.

γβ floribus fasciculatis 3-6.

R. montana germinibus glabris Schleich. catal. 1821.

Frutex erectus, 4-8-pedalis, ramis sarmentosis, erecto-patentibus, elongatis, aculeatissimis. Aculei validi, adunci, inferne sensim incrassati modiceque compressi. Petioli aculeati, rarius mutici, modo glaberrimi, modo pilosiusculi, modo (in β et γ) tomentosi. Stipulae glabrae, serrulatae, serraturis

apice obsolete glandulosis. **Foliola** quina v. saepius septena, forma magnitudineque valde inconstantibus, plerumque tamen oblonga v. ovato-acuminata, quandoque subrotunda, ut plurimum utrinque glaberrima, semper firma et fere membranacea, omnino inodora, simpliciter serrata, serraturis inaequalibus, acuminatis, vix glandulosis. **Flores** dilute rosei, pallidi, raro penitus albi, odorati, terminales, solitarii v. subcorymbosi. **Pedunculi** glabri (in var. β saepe hispiduli), phyllis deflexis vix longiores iisque obtecti. **Calyx** tubo ovato, laevi, laciniis facie ac margine pubescentibus, appendiculatis, superne serrulatis, deciduis: tribus inferne pinnatifidis. **Fructus** oblongus, coccineus, carne firma gratique saporis. (D. v.)

Hab. ad sepes et in dumetis campestribus montanisque, frequentissima. β ad sepes, non rara. γ in vallibus subalpinis *valesiacis*. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

Obs. Circa *Nevidunum* formam monstrosam legi flore summo ramulo, absque ullius germinis s. tubi calycini vestigio, insidente. Calycis omnia segmenta in magna folia vere pinnata ceterisque foliis simillima, basi coalita transformata fuerant. Petala autem colorem formamque naturalem servabant. Sic et stamina; sed styli inferne affatim villosi, mirifice elongati, etiam fasciculum foliorum minorum supra florem exsertum efficiebant.

II. Folia duplicato-serrata.

1141. Rosa *tomentosa* Sm. — R. fructibus ovatis pedunculisque hispidis, aculeis aduncis, foliolis elliptico-ovatis duplicato-serratis glandulosis tomentosis. (Sp. 10. Gall. *Rosier cotonneux.*)

Ser. Mél. Bot. 1. p. 7. et p. 44. n. 38. Heg. Fl. Helv. 2. p. 460. in add.

Smith Brit. 539. Pers. Syn. 2. p. 50. n. 39. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 617. n. 91. Dec. Fl. Fr. 3701. *R. canina* ξ *tomentosa* Desv. Journ. Bot. 1813. Septembr. 114*). *R. villosa* Poir. Enc. 6. p. 285. (excl. syn.)

---

*) Ob foliola evidenter duplicato-serrata, lege etiam sua, minus bene cum *canina* coniunxit Cl. Desvaux. Melius utique cum eius *R. sepium* militaret.

Engl. Bot. 14. tab. 990. — I. B. Hist. 2. p. 1. pag. 44. fig. 2*). Chabr. Sciagr. 108. fig. 6.

Thom. Schl. exs. Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 498. Eiusd. Ros. exs. dec. 1. n. 3. *R. tomentosa lanceolata* dec. 4. n. 38.

α vulgaris, foliolis crassis utrinque tomentosis, fructibus magnis.

β pubescens, foliolis subodoratis mollibus facie subpubescentibus dorso subtomentosis: iunioribus violaceo-rubentibus, calycis tubo pedunculisque hispidis.

R. tomentosa glabriuscula Ser. Mél. 1. p. 43. n. 37. *R. tomentosa β scabriuscula* Ser. Prodr. l. c. *R. scabriuscula* Engl. Bot. 27. tab. 1896. (Bene: sed nostra folia neutiquam aspera habet).

R. pubescens Schleich. catal. 1815 et 1821.

γ dumetorum **), foliolis ovatis subrotundisve facie glabriusculis dorso pubescentibus etiam rubore vinoso saepe tinctis, pedunculis calycisque tubo laevibus.

R. dumetorum Thuill. Paris. ed. 2. p. 250. Dec. Fl. Fr. Suppl. 534. n. 3698 a. Engl. Bot. 36. tab. 2579? (Nostrae simillima; germinibus et pedunculis hispidis differt. Varietates β et γ coniungit). *R. canina γ* Dec. Fl. Fr. 3716. *R. canina ξ* Desv. Journ. Bot. l. c. *R. canina λ dumetorum* Ser. Prodr. l. c. Cf. *R. caesia* Engl. Bot. 33. tab. 2367. foliolis valde glaucis dorso tomentosis, germinibus pedunculisque laevibus etiam utique var. β et γ coniungens. Eam ad *R.* suam *caninam λ dumetorum* atque rursus ad *R. caninam ν collinam* citat Cl. Seringe.

Frutex 3-4-pedalis, ramis erectiusculis, subflexuosis, aculeis validis, aduncis, deorsum sensim dilatatis, basi plerumque complanatis. Petioli tomentosi, minutis aculeolis setisque raris, brevissimis glanduliferis conspersi. Folia pleraque triiuga: suprema tantum biiuga; foliola facie dorsoque fere

---

*) Icon pedunculos fructusque sistit laeves: verum Bauhinus in descriptione docet pedunculos spinulis asperos esse.

**) Varietas *pubescenti* proxima, inter *R. tomentosam* et *caninae* varietates tomentosas posita, illi tamen, ut mihi videtur, ob foliola tenera, mollia vereque duplicato-serrata, neque duriuscula atque firma, magis quam huic affinis.

concoloria, ex griseo viridia, minora quam *R. villosae*, subodorata, elliptica, acuta, obtusa v. retusa, praecipue dorso tomentosa, circumserrata, serraturis late ovatis, acutis, serrulatis glandulisque pedicellatis ciliatis, nervis (dorsali excepto) parum exstantibus. Pedunculi terminales, plerumque subumbellati, setis glanduligeris hispidi. Flores mediocres, calycis tubo perinde hispido, segmentis villosis ovato-oblongis, superne dilatatis, acutiusculis, tribus subpinnatifidis. Petala superne suave rubentia, infra medium pallidiora aut albida, profunde obcordata et quasi biloba. Fructus magnus, ceterum *R. caninae*. (D. v.)

Hab. ad sepes et in dumetis, locis praecipue montanis. *Neocomi.* Cl. CHAILLET, qui eam in suo pago frequentiorem quam *villosam* reperit. *Bernae in der Enge.* Amiciss. SERINGE. Circa *St.-Cergue* et supra *Arsier au bois d'Oujon.* Rev. DUCROS. Infra *Longirod* in valle *Prêvon d'Avaux.* Circa *Bex.* β in M. *Belpberg* prope *Bernam.* Cl. SERINGE. γ in planitie passim. *Neviduni* etc. — Fl. Iunio et Iulio. ♄.

1142. ROSA *rubiginosa* L. — R. fructibus ovatis pedunculis petiolisque hispidis, aculeis recurvis, foliolis duplicato-serratis ovatis subrotundisve dorso glanduloso-rubiginosis. (Sp. 11. Gall. *Rosier à feuilles odorantes.*)

Hall. Helv. 1103. Enum. 350. n. 7. Ser. Mél. Bot. 1. p. 14. n. 7. Mus. Helv. fasc. 1. p. 29. ad n. 34. Sut. Fl. Helv. 1. p. 298. Heg. 1. p. 352. Clairv. Man. 164. Wahlenb. Helv. 98. Mur. Bot. Val. 91. *R. sylvestris foliis odoratis* C. B. Basil. 112.

L. Mant. 564. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1073. Enum. H. B. 546. Ser. in Dec. Prodr. 2. pag. 615. n. 85. Poir. Enc. 6. p. 286. Dec. Fl. Fr. 3710. Smith Brit. 540. Vill. Delph. 3. p. 547. Desv. l. c. p. 117. Bieb. Cauc. n. 979.

R. et Th. Ros. (ed. mai.) 1. p. 93. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 10. tab. 3 (α). Engl. Bot. 14. tab. 991. Jacq. Austr. tab. 50. Schkuhr Handb. tab. 133. Sturm Germ. I. fasc. 18. tab. 10. — Dod. Pempt. 186. fig. 2. I. B. Hist. 2. p. 1. p. 44. fig. 2. Chabr. Sciagr. p. 108. fig. 6. (*eadem*).

Ser. Ros. exs. dec. 1. n. 7. Schl. Thom. exs.

α *genuina*, foliolis subrotundis, petiolis subtomentosis, germinibus late ovatis v. fere globosis.

αβ eiusdem formae, sed fructibus oblongis superne insigniter coarctatis basique attenuatis.

R. agrestis Savi Fl. Pisan. 475. — Schleich. exs.

β *umbellata* Lindl., floribus 3-6 fasciculatis, fructibus globoso-ovatis, foliolis subrotundis magnis.

Ser. Prodr. l. c. ζ. *R. triflora* Willd. Enum. H. B. 546. — *R. rubiginosa triflora* Schl. catal. 1821.

γ *elliptica*, foliolis odoratis ellipticis lanceolatisve, fructibus ovatis pedunculisque hispidis, floribus subcorymbosis roseis.

R. foliis odoratis I. B. Hist. 2. p. 1. pag. 41 et 42. ic. Chabr. Sciagr. 109. fig. 2. — Thom. exs.

δ *sepium*, fructibus ovatis pedunculisque glabris, aculeis aduncis, foliolis conduplicatis oblongis subcuneatis.

Ser. Mél. Bot. 1. p. 17. n. 10. Mus. Helv. fasc. 1. p. 29. ad n. 34. *R. myrtifolia* Hall. fil. Ined.

Ser. Prodr. l. c. o. *R. sepium* Thuil. Paris. ed. 2. p. 252. Desv. Journ. l. c. 116 α et β. et Andeg. 156. n. 366. Dec. Fl. Fr. Suppl. pag. 358. *R. canina β sepium* Poir. Enc. 6. p. 588. Dec. Fl. Fr. 3716.

R. sepium rosea R. et Th. Ros. (ed. mai.) 2. p. 61. et 3. p. 51.

Ser. Ros. exs. dec. 1. n. 10. *R. sepium* Schl. catal. 1821.

δα foliolis obovatis subinde acutis odoratissimis, floribus saturate roseis.

δβ foliolis acuminatis angustis aridis obsoletissime odoratis, floribus albis.

Frutex modo humilis, modo 2-3-cubitalis, aculeis sparsis, aduncis recurvisque, inferne parum dilatatis horridus. **Petioli** inermes v. saepius aculeolati, setis glandulosis hispidi et fere tomentosi. **Foliola** quina v. saepius septena, duplicato-serrata, facie glabra, rugosa saturateque virentia, dorso pubescentia, glandulis exiguis, resinosis dense conspersa et quasi rubiginosa, suavissime olentia, odorem nempe malorum (*pommes reinettes*), sed adhuc fragrantiorem,

qui iam procul et antequam frutex in conspectum veniat percipitur, spargentia. **Flores** terminales, plerumque subcorymbosi, 3-5, rarius solitarii, pulchre incarnati, parvi, odorati, calycis tubo plerumque ovato, hispidulo v. basi tantum muricato, aut omnino laevi, laciniis lanceolatis, pilis glanduliferis longiusculis obsitis, 2-3ve pinnatifidis. **Pedunculi** ut plurimum glanduloso-hispidi. **Petala** obcordato-emarginata, basi dilutius rosea v. albida. **Fructus** fere *R. caninae*, minus sapidus, seminibus magnis, villosissimis. **Stylorum** pars exserta brevis parceque villosa. (D. v.)

Hab. ad sepes et in dumetis praecipue planitiei frequens. In nostris regionibus iurano-montanis (v. gr. circa *St.-Cergue*, *Longirod* et *Arsier* rarius occurrit ibique languescit. Neque tamen in subalpinis omnino deest, nam a summo HALLERO circa *Göschenen* observata est. — Autumno sero folia odorem amittunt. — Fl. Iunio et Iulio. ♄.

1143. ROSA *spinulifolia* Dematra. — R. fructibus oblongis pedunculisque hispidis, aculeis caulinis praelongis rectis, foliolis septenis ovalibus dorso aculeolatis duplicato-serratis. (Sp. 12. Gall. *Rosier à feuilles spinulifères.*)

Dematra Essai p. 8. n. 10. Heg. Fl. Helv. 1. p. 357.

R. spinulifolia α Dematratiana Thory Prodr. Monogr. Ros. 115. Red. et Thory Ros. 3. p. 7. (edit. maior). — *R. rubiginosa μ spinulifolia* Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 616.

Thory l. c. tab. 1. Red. et Th. l. c. (tab. splendida.)

Stirps elegans et insignis, meo quidem iudicio, nimis audacter ac sine causis sufficientibus inter *R. rubiginosae* varietates enumerata fuit. **Caulis** princeps **cortice** laevi glaucoque obtectus, **aculeis** validis, praelongis, fere semuncialibus, omnino rectis et ad angulum rectum patentibus, v. subinde paulisper deflexis, nonnisi proxime ad caulem subitoque in basin longe ellipticam dilatatis armatus. **Foliola**

constanter septena et quina, petiolulata, inodora, tenuissima, facie laete virentia, dorso ex glauco cinerea, late ovata, praesertim in caule principe ad paginam dorsalem aculeolis minutis, albidis, subinde in glandulam obsoletam, dumtaxat vitri acrioris ope conspicuam desinentibus, costam, nervos laterales, imoque totius reticuli venulas obsidentibus exasperata, serraturis late triangularibus, argute acuminato-serrulatis, in acumen longiusculum, filiforme, glandula exigua terminatum abrupte attenuatis, hinc inde vage pilosiusculis fere circumserrata: terminale lateralibus saepe minus et subobovatum; petioli aculeolati, pilosi, nec tomentosi; stipulae magnae, ex albido virentes, pilis glanduligeris crebris ciliatae. Rami floriferi, praeter petiolorum aculeolos, non raro prorsus inermes, pro generis more modo uniflori, modo corymbo 3-4-floro terminati. Flores speciosi; pedunculi breviusculi, glanduloso-hispidi. Petala obcordata, saturate rosea, venis carneis parum conspicuis percursa; styli vage pilosiusculi. Calycis tubus ovatus, perinde glanduloso-hispidus, viscosus; segmenta e basi ovato-lanceolata linearia, apicem versus paulisper dilatata: eorum 2 v. 3 pinnatifida, lacinulis paucis, linearibus. Fructus, quos non vidi, autoptae sedulo investigare velint! (D. s.)

Pulchra rarissimaque stirps hucusque nonnisi in pago *friburgensi*, et quidem unico loco, scilicet supra *Châtel-sur-Montsalvens*, ubi eam primus omnium decanus Dematra observavit, inventa est. Specimen ibidem lectum mihi benignissime suppeditavit Cl. Lüthi. — Fl. aestate. Dem. ♄.

Obs. I. Vener. inventor, in parva quam edidit Rosarum friburgensium monographia, hancce speciem sic definivit: *R.* germinibus ovatis pedunculisque spinosis, calycibus pinnatis: pinnis linearibus, pedunculis (petiolis?) villosis aculeatis, foliolis supra glabris infra spinulosis. Calyces ut et fructus pedunculosque spinosos (hispidos) esse observat; ceterum speciem suam non ulterius describit. Monente amiciss. Gay, *R. spinulifolia*, absque dubio e pago *friburgensi* oriunda, Parisiis, in basilicae Luxemburgensis horto cum innumeris aliis Rosarum speciebus varietatibusque immutata colitur.

Obs. II. *R. glutinosa* Dem. „germinibus globosis pedunculisque

laevibus, segmentis calycinis indivisis, foliolis facie pubescentibus, dorso vesiculis acutis succo glutinoso turgentibus obsitis, floribus magnis rubris suaveolentibus, caule aculeato," Dem. l. c. p. 6. n. 8. mihi omnino ignota est. Eam in M. *Ouhanna* detexit et in horto immutatam perstantem coluit Vir reverendus. Flores foliaque, testante auctore, odore iuniperino gaudent. Vesicularum succus viscosus folia chartae, in qua exsiccatur, tenaciter conglutinat. — Fl. Iulio. Dem. l. c.

1144. Rosa *alpina* L. — R. fructibus oblongis, pedunculis hispidis, caule inermi! foliolis duplicato-serratis subnovenis, phyllis indivisis, stylis villosissimis. (Sp. 13. Gall. *Rosier des Alpes.*)

Hall. Helv. 1107. Enum. 348. n. 2. Clairv. Man. 164. Wahlenb. Helv. 98.

L. Sp. Pl. 703. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 611. n. 69. Poir. Enc. 6. p. 281. Dec. Fl. Fr. Suppl. pag. 536. n. 3712 a. Bertol. Amoen. Ital. 30.

α vulgaris, fructibus ovatis glabris.

Hall. Itin. Alp. 2. n. 27. Ser. Mél. Bot. 1. p. 11. n. 6. *R. alpina* Sut. Fl. Helv. 1. p. 301. Heg. 1. p. 356. Mur. Bot. Val. 91. Roesch in Alpin. 2. p. 217.

R. alpina Willd. Sp. Pl. 2. p. 1075. Dec. Fl. Fr. 3712. (excl. var. *β*). Vill. Delph. 3. p. 552. Pers. Syn. 2. p. 217. *R. rupestris* Crantz Austr. 85.

Jacq. Austr. tab. 279. Sturm Germ. I. fasc. 26. tab. 16. — I. B. Hist. 2. p. 1. p. 39. fig. 2. Chabr. Sciagr. 106. f. 3. (*eadem*).

Ser. Ros. exs. dec. 1. n. 6. Alp. exs. cent. 4. n. 395. Schl. Thom. exs.

αβ eadem (fortasse iunior) caule aculeis infirmis rectis instructo.

β pyrenaica, fructibus ovatis hispidis.

R. pyrenaica Hall. fil. in Röm. Arch. 1. fasc. 2. p. 6. n. 6. Sut. Fl. Helv. 1. pag. 301. Heg. 1. pag. 355. Mur. Bot. Val. 91.

Ser. Prodr. l. c. *γ*. *R. pyrenaica* Gouan Illustr. 31. tab. 19. (*bene*). Willd. Sp. Pl. 2. p. 1076. Dec. Fl. Fr. 3713. *R. hispida* Krock. Siles. 2. n. 783.

R. pyrenaica Schleich. Thom. exs.

II *lagenaria*, fructibus glabris obovato-elongatis collo tereti oblongo.

R. lagenaria (Vill.) Heg. Fl. Helv. 1. p. 356.

Ser. Prodr. l. c. β. Dec. Fl. Fr. 3712. Pers. Syn. 2. p. 49. *R. lagenaria* Vill. Delph. 3. p. 553. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1075.

R. lagenaria? Schleich. exs. (fructum non misit).

Frutex elegans, humilis, vix bicubitalis, caule plerumque inermi*), ramoso. **Petioli** graciles, elongati, setulis glandulosis brevissimis sparsis et aculeolis adhuc rarioribus rectis reflexis subhispidi. **Stipulae** magnae, laciniis triangularibus, valde divergentibus, pilis glanduliferis margine et ad nervos laterales ciliatis. **Foliola** septena, rarius quina, in foliis superioribus saepissime novena (etiam undena vidi), utrinque glabra, varie elliptica (supremum vulgo obovatum), petiolulata, facie laete virentia, dorso (praecipue in *lagenaria*) ex cinereo glaucescentia, duplicato-serrata, serraturis angustis, mucronatis, margine minutissime glandulosis. **Flores** magni, saturate vivideque purpurei, plerumque solitarii, in forma II subcorymbosi. **Calycis** tubus oblongus, rarius ad formam globosam plus minus accedens, laevis, in γ glanduloso-hispidus, laciniis angustis, indivisis, superne appendiculato-dilatatis serrulatisque, hispidulo-glandulosis. In *lagenaria* quandoque margines medium versus dentem unum alterumve emittunt. **Petala** ampla, obcordato-biloba, basi albida. **Styli** brevissimi, in capitulum densum affatimque villosum collecti. **Pedunculi** („statim post anthesin deflexi" Ser.) setis rigidis, apice glandulosis, longiusculis petiolis multo hispidiores, subinde tamen fere omnino laeves. **Fructus** phyllis conniventibus coronatus, ovatus,

---

*) „Caules iuniores aculeis debilibus numerosis echinati, adulti raro aculeis validis armati." Dec. Prodr. l. c. Aculei isti semper recti sunt.

turbinatus, ventricosus, plus minusve inclinatus, fuscus, in β coccineus muricatusque, in II pendulinus, torulosus, elongatus, collo valde coarctato, tereti, 2-3ve lineas longo. (D. v.)

Hab. locis saxosis Alpium et montium ubique frequens. β in valle *Iüstithal*, in *Aquileiensibus* et *Valesiacis* Alpibus. Ampliss. Haller fil. In Alpibus circa *Genevam*. Illustr. Candollius. In M. *Iura aux Côtes*, supra *Trêlex*. II in *Valesia superiori*. Schleicher. In M. *Salaeva*. Cl. Krauer. Etiam in M. *Iura* occurrit. — Fl. Maio-Iulio. ♄.

Obs. Forma fructus in hacce specie summopere variabilis est: alioquin var. nostra *lagenaria*, quae etiam culta immutata persistit, facile pro specie propria haberi posset. A *R. rubiginosa*, quacum Cl. Desvaux coniungendam esse putat, omnibus partibus sane alienissima est. — Denique in toto genere, ut iamiam observavit summus Linnaeus „species difficillime limitibus circumscribuntur, et forte natura vix eos posuit."

G. 312. Rubus L. gen. 632. Hall. Juss. 338. Gaertn. tab. 73. Tourn. tab. 385.

Cal. inferus, 5-partitus. Cor. 5-petala, infera. Germina numerosa, oblique styligera. Bacca globosa, composita, intus cava et receptaculo conico inserta, decidua, acinis (germinibus singulis succulentis) inferne coalitis, monospermis. Semina (carpella) inclusa, subossea, corrugata.

1145. Rubus *idaeus* L. — R. foliis pinnato-quinatis ternatisve dorso tomentosis, petiolis canaliculatis, fructibus hirsutis. (Sp. 1. Gall. *Ronce Framboisier.*)

Hall. Helv. 1108. Enum. 344. n. 3. Sut. Fl. Helv. 1. p. 303. Heg. 1. p. 358. Clairv. Man. 164. Wahlenb. Helv. 98. Mur. Bot. Val. 91. *R. idaeus spinosus* C. B. Basil. 112.

L. Sp. Pl. 706. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1081. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 550. n. 22. Poir. Enc. 6. p. 539. Smith Brit. 541. Dec. Fl. Fr. 3775. Vill. Delph. 3. p. 558. Bieb. Cauc. 984.

Fl. Dan. tab. 788. Engl. Bot. 34. tab. 2442. Chaum. Fl. Méd. 3. tab. 170. — Blackw. tab. 289. Matth. 715. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 1298. (*eadem*). Clus. Hist. 1.

p. 117. (*bona*). Dod. Pempt. 743. fig. 1. (*eadem*). I. B. Hist. 2. p. 1. p. 59. fig. 2.

Frutex 2–4-pedalis, erectus; rami teretiusculi, superne herbacei, pubescentes et aculeolis gracillimis hispiduli. Folia facie saturate virentia glabraque, dorso niveo-tomentosa, nervis exstantibus minusque albis percursa, pinnato-quinata: superiora ternata; foliola breviter petiolata, ovato-acuminata, duplicato-serrata: terminale longe petiolatum, ceteris multo maius, subtrilobatum. Petiolus communis subaculeatus, villosiusculus, supra canaliculatus. Flores terminales, laxi, paniculati, albi. Calyx laciniis dorso tomentosis, patentibus, oblongis, acuminatis. Fructus roseus v. carneus, subglobosus, hirsutus, fragrans, succulentus, sapore gratissimo. (D. v.)

Hab. in sylvis caeduis dumetisque montanis frequens. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

Obs. Variat caule inermi, quam formam circa *Glasbach* vidit summus Hallerus.

1146. Rubus *caesius* L. — R. foliis pinnato-ternatis dorso pilosis: foliolis lateralibus sessilibus subbilobis, caule procumbente fructibusque pruinosis oligospermis, phyllis longe acuminatis. (Sp. 2. Gall. *Ronce à fruits bleus.*)

Hall. Helv. 1110. Enum. 344. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 303. Heg. 1. p. 358. Clairv. Man. 165. Mur. Bot. Val. 91. Wahlenb. Helv. 98. *R. repens fructu caesio* (opt. nom.) C. B. Basil. 112.

L. Sp. Pl. 706. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1084. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 258. n. 24. Poir. Enc. 6. p. 244. Dec. Fl. Fr. 3770. Smith Brit. 242. Vill. Delph. 3. p. 558.

Bull. Herb. tab. 381. Engl. Bot. 12. tab. 826. Schkuhr Handb. tab. 135. — Tab. Kräuterb. 1247. (folia perperam pinnata). Dod. Pempt. 742. fig. 2. (*non bene*). I. B. Hist. 2. p. 1. p. 59. fig. 1. (*mala*). Chabr. Sciagr. 109. fig. 5. (*eadem*).

β *grandiflorus* Ser. calycibus laciniis trinerviis ovatis appendiculato-lanceolatis, petalis maximis, caule superne

pedunculisque elongatis fastigiato-racemosis, foliis glabriusculis.

Ser. l. c. γ. — *R. Sprengelii* Schleich. catal. 1821. (an Weihe?).

γ *cordatus*, foliolis maioribus subcordatis neque cuneatis. *R. praecox* Schl. cat. 1821.

Caules humiles, parum ramosi, flagelliformes, sublignosi, procumbentes, aculeolis sparsis, gracilibus, subincurvis hispidi, ramis pruinoso-glaucescentibus, teneris, pubescentibus (in var. β villosis), aculeolatis. Folia omnia longe petiolata, ternata, vix unquam quinata: supremum non raro simplex sed profunde trilobum. Petioli pubescentes, perinde aculeolati; stipulae lanceolato-lineares, elongatae. Foliola utrinque viridia, dorso pilosiuscula, inciso-serrata: lateralia subsessilia, plerumque irregulariter biloba. Racemi terminales, pauciflori, pedunculis teretibus, parce aculeolatis, villosis. Flores albi, in β sescunciales et ultra. Phylla patentia, lanceolato-acuminata, fructui immaturo adpressa, in *grandifloro* appendice dilatata et irregulari terminata. Bacca nigro-caerulea, pruina caesia nebulosa, grate acidula, acinis magnis, distinctis parumque numerosis. Semina corrugata. (D. v.)

Hab. ad sepes et secus arva, inter lapides, haud infrequens. β in M. *Suchet*. Amiciss. Monnard. In *Valesia*. Cl. Schleicher, qui etiam var. γ misit. — Fl. Iun. et Iul. ♄.

1147. Rubus *corylifolius* Sm. — R. foliis digitato-quinatis ternatisque: foliolis dorso villosis concoloribus: lateralibus sessilibus, aculeis subulatis, caule teretiusculo, phyllis mucronatis, fructibus polyspermis. (Sp. 3. Gall. *Ronce à feuilles de Coudrier.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 461. in add.

Smith Brit. 542. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 559. n. 30. Poir. Enc. Suppl. 4. p. 695. Dec. Fl. Fr. 3772 et cat. H. Mp. 139. n. 184. Willd. Enum. H. B. 550. — Wallr.

Sched. 231. *R. fruticosus* b *corylifolius* K. et Z. cat. Palat. 10 et 21. n. 20.

Engl. Bot. 12. tab. 827. Schmidel Ic. tab. 2. Schleich. Thom. exs.

β *discolor*, caule ramisque aculeatissimis, foliolis dorso tomentosis: iunioribus niveo-lanatis, provectis calvescentibus concoloribus.

Schleich. exs.

γ *vinealis*, aculeis recurvis, foliolis villosulis, phyllis mucronulatis, petalis roseis.

R. vinealis Schl. exs.

A *R. fruticoso* notis facilibus a priori paulò aegrius dignôscitur. Eo tamen multo elatior et robustior est. Aculei parvi, plerumque rectiusculi, breves, numerosi, subulati, inferne parum incrassati vixque compressi. Rami steriles elongati, flagelliformes, sepibus dumisque longe incumbentes, minus quam in sequente angulosi: fructiferi erectiores, pruinosi, superne paniculati. Folia ramorum sterilium digitato-quinata, foliolis extimis in parte ima petioluli brevissimi foliolorum mediorum sessilibus: intermedia maiora petiolulata: terminale longius petiolatum, intermediis etiam maius: omnia utrinque laete virentia, varie serrata, facie glabra, dorso pubescentia villosave, molliuscula, *Coryli* folio saepe simillima. Folia ramorum fertilium ternata, foliolis extimis in petiolo communi subsessilibus. Flores albi v. rosei, fere *fruticosi* sed plerumque minus numerosi. Phylla concava, dorso incana, lanceolato-acuminata, flori incumbentia, demum reflexa, arista fere lineari, per anthesin vix sesquilineam longa, varie intorta terminata. Fructus difficilius quam sequentis ad maturitatem perveniens, atro-sanguineus, acidior acinisque paulo rarioribus, sed minoribus atque magis quam in *caesio* numerosis constans. (D. v.)

Hab. ad sepes et in dumetis, ubique. — Fl. Iulio-Octobri. ♄.

1118. Rubus *fruticosus* L. — R. foliis digitato-

quinatis ternatisque: foliolis dorso tomentosis petiolulatis, aculeis aduncis dilatato-compressis, caule anguloso, phyllis mucronulatis. (Sp. 4. Gall. *Ronce commune.*)

Hall. Helv. 1109. Enum. 345. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 303. Heg. 1. p. 359. Clairv. Man. 164. Wahlenb. Helv. 99. Mur. Bot. Val. 91. *R. vulgaris* C. B. Basil. 112.

L. Sp. Pl. 707. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1084. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 560. n. 42. Poir. Enc. 6. p. 240. Dec. Fl. Fr. 3773. Smith Brit. 543. Vill. Delph. 3. p. 559. Wallr. Sched. 233. Bieb. Cauc. n. 986.

Lam. Illustr. tab. 441. fig. 1. Engl. Bot. 10. tab. 715. Schkuhr Handb. tab. 135. (*fructus*). Duham. Arb. tab. 55. — Blackw. tab. 45. Dod. Pempt. 742. fig. 1? I. B. Hist. 2. p. 1. p. 57. Chabr. Sciagr. 109. fig. 4. (*eadem*).

β concolor, foliolis praecipue adultis dorso pallide virentibus.

R. sylvaticus Schl. exs.

Habitus prioris, quem summus Hallerus cum nostro coniunxit, ut ex synonymis atque descriptione facile colligi potest. Rami validi, angulosi, subinde omnino prostrati et latissime serpentes; aculei maiores, adunci, rubentes, inferne eximie dilatati compressique. Folia etiam in ramis floriferis pleraque digitato-quinata, summa sola ternata; foliola extima aut in petiolulis lateralibus, aut in petiolo communi semper petiolulata, multo firmiora, facie glabra, saturate ac fere atro-virentia, dorso tomento denso, brevissimo, plus minus albo obsita, parum profunde serrata. Flores racemoso-paniculati, numerosi, grate lilacini v. albi, fere omnes fructum maturescentes. Phylla dorso tomentosa, ovato-lanceolata, mucrone brevi, tereti, fusco laevique terminata, patentia, post anthesin mox penitus reflexa. Fructus magnus, niger, acinis parvis numerosisque compositus, succulentus, sapore dulci. Semina parva, duriuscula, plena nec intus inania, reticulato-corrugata. (D. v.)

Hab. ad sepes inque dumetis omnium vulgatissimus. β in sylvis caeduis. — Fl. Iunio-Septembri. ♄.

1149. Rubus *tomentosus* Willd. — R. foliis ternatis dorso albo-velutinis: foliolis extimis integris subbilobisve subpetiolulatis, aculeis aduncis subulatis. (Sp. 5. Gall. *Ronce veloutée.*)

Sut. Fl. Helv. 1. p. 303. Heg. 1. p. 359. Clairv. Man. 165.

Willd. Sp. Pl. 2. p. 1083. Enum. H. B. 548. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 501. n. 43. Poir. Enc. 6. pag. 245. Dec. Fl. Fr. 3774. et Suppl. p. 545.

Schleich. Thom. Ser. exs.

Priori utique nimis affinis, et formae intermediae adsunt, quibus utramque stirpem coniungere possis. Frutex depressus, aculeis gracilibus, aduncis, subulatis v. basi modice incrassatis compressisque conspersus, cauliculis sterilibus prostratis, teretiusculis v. subangulosis. Rami floriferi erecti, paniculati. Folia plerumque omnia ternata, petiolis aculeolatis saepeque villosis. Foliola extima, saltem in ramis sterilibus irregulariter et profunde biloba, breviter petiolulata: omnia saepe utrinque tomentosa, dorso tamen villosiora, vere velutina, tomento nempe niveo, longiusculo mollissimoque obsita, facie cano-viridia aut subinde omnino glabra, varie sed semper grosse et profunde serrata. Paniculae longae, speciosae, floribus numerosissimis, niveis, odoratis, phyllis ovato-lanceolatis, dorso tomentosis, apice mucronulo nudo, obtusiusculo terminatis, patentibus moxque reflexis. Petala magna, obovata. Semina inania, inde fragilia, profunde insculpta. (D. v.)

Hab. in sylvarum locis apricis, hinc inde. — Circa *Ravoire de Martigny.* Cl. Schleicher. *Neviduni au bois de Prangins* in *Potentillae albae* consortio, copiose. Inter *Trélex* et *St.-Cergue*, secus viam regiam, etc. — Fl. Iunio-Augusto. ♄.

1150. Rubus *hybridus* Vill. — R. foliis ternatis: foliolis villosiusculis petiolulatis, petiolis ramisque flo-

riferis aculeatis glanduloso-pilosis, petalis spathulato-elongatis. (Sp. 6. Gall. *Ronce glanduleuse.*)

R. glandulosus (Bell.) Sut. Fl. Helv. 1. p. 304. Heg. 1. p. 359. Clairv. Man. 164.

Vill. Fl. Delph. in Gilib. Syst. 1. p. 51. (1785). Eiusd. Delph. 3. p. 559. et 1. p. 285. Wallr. Sched. 229. *R. glandulosus* Bellard. in Act. Taur. 3. p. 230. (1786?) et app. ad Fl. Pedem. 24. Dec. Fl. Fr. 3771. et Suppl. p. 544. Poir. Enc. Suppl. 4. p. 694. Willd. Enum. H. B. n. 548. *R. villosus* (Ait. 1789) Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 563. n. 71.

R. hirtus W. et K. Hung. 2. p. 150. t. 141. („opt." Ser.).

R. glandulosus Thom. Schl. exs.

β *intermedius*, foliis obtusioribus, phyllis breviter acuminatis.

γ *morbidus*, magis villosus, ramis foliisque tomento morbido late maculatis obductisve aut subtomentosis.

Cust. in Litt. — *R. leucostachys* (Sm. Engl. Fl. 2. p. 403?) Schl. cat. 1821. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 362. n. 61?

Crescendi modo ad priorem accedit: at foliis utrinque nudis parceque villosiusculis, pilis scilicet nonnullis capitatis conspersis facile dignoscitur. Frutex humilis, saepe vix cubitalis, caulibus sterilibus procumbentibus, sarmentosis, aculeolatis, superne glanduloso-villosis: floriferi erecti, sterilibus ceterum conformes. Aculei graciles, rectiusculi, sed retroversi, subulati. Folia ut plurimum mere ternata, supremum tamen saepe omnino simplex integrumque; foliola variabilia, duplicato-serrata, modo obtusa, modo acuminata. Panicula racemosa, pedunculis glanduloso-villosis, aculeatis, 2-3-floris, dissitis, floribus minus quam *tomentosi* numerosis. Calycis segmenta lanceolata, acumine longo apice nudo terminata, facie tomentosa, dorso villosa. Petala nivea, discreta, angusta, subspathulata. Fructum non vidi. — Stipulae elongatae, lineares, petiolo inferne nonnunquam adnatae. (D. v.)

Hab. locis apricis montanis subalpinisque. In valle *Rheni* inter *Berneck* et *D. Antonii* sacellum, α, β, γ. Amiciss. Custor. *Aux Plans*, supra *Bex*. Cl. Schleicher. Inter *Trélex* et *St.-Cergue*, ad viam regiam. In M. *Marchairuz* ad viam, qua ex vico *Gimel* ad vallem *Iugensem* itur. γ in sylva *Sauvabelin* prope *Lausannam*. Cl. Schleicher. — Fl. Iulio et Augusto. ♄.

Obs. Praeter glandulas, quae fere in omnibus huius fruticis partibus observantur, sane nihil cum *R. canadensi*, inter quem et *fruticosum* medium esse adserit Cl. Villars, commune habet. — Ceterum non inficias eo, *R. corylifolium*, *fruticosum*, *tomentosum* et *hybridum*, ut non sine magna probabilitate docent Cl. Koch et Ziz, forsitan ad unam eandemque speciem reducendos esse: nam fatendum est, inter eos limites certos non dari. Attamen cum hae formae (in statu suo perfecto) constantes cognituque faciles mihi visae sint, eas, intermediis minusque notabilibus (quas paene innumeras, me quidem iudice parum feliciter, ut proprias species proposuerunt auctoris recentissimi) neglectis, seorsim enumerare satius esse duxi.

1151. Rubus *saxatilis* L. — R. herbaceus, foliis ternatis glabriusculis, flagellis reptantibus, cyma pauciflora, fructibus subtetraspermis. (Sp. 7. Gall. *Ronce des rochers.*)

Hall. Helv. 1111. Enum. 344. n. 1. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 34. It. 6. p. 461. et It. 7. p. 518. Sut. Fl. Helv. 1. p. 304. Heg. 1. p. 359. Clairv. Man. 164. Wahlenb. Helv. 99. Mur. Bot. Val. 91. Roesch in Alpin. 2. p. 117.

L. Sp. Pl. 708. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1088. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 564. n. 78. Poir. Enc. 6. p. 237. Dec. Fl. Fr. 3769. Smith Brit. 544. Vill. Delph. 3. pag. 553. Wallr. Sched. 224.

Engl. Bot. 32. tab. 2233. Fl. Dan. tab. 134. — Clus. Hist. 1. p. 118. (flagellis aphyllis). I. B. Hist. 2. p. 1. pag. 61. Chabr. Sciagr. 109. fig. 6. (*eadem*).

Ser. Thom. Schleich. exs.

Radix fibrosa. Flagelli radicales cubitales et ultra, herbacei, reptantes, foliosi, ramis aphyllis axillaribus instructi, pubescentes, aculeis rectis minutisque hispidi, stipulis lineari-lanceolatis, acuminatis. Caules floriferi erecti, spithamei, foliosi, pilosi, inermes. Petioli longi, canaliculati, plus minus hir-

suti, in flagellis subaculeati. Folia ternata, modo glaberrima, modo subtus pubescentia, utrinque saturate viridia, grosse duplicato-serrata: foliolis lateralibus sessilibus. Stipulae in foliis caulinis variabiles, saepe late lanceolatae v. ovatae, rarius acuminatae, ut plurimum obtusae. Cyma pauciflora, terminalis, foliis supremis multo brevior, pedunculis brevibus, approximatis, villosis v. setosis. Flores parvi, albidi, phyllis planis, lanceolatis, obtusis, villosis. Petala brevia, elliptica, obtusa, erecta. Fructus ruberrimus, acinis 2-6, grandiusculis, subdistinctis, sapore subacido, sed fatuo minusque grato. (D. v.)

Hab. locis petrosis alpinis montanisque, haud infrequens. *A la Chenau* supra *Aquileiam*. Supra *les Plans*. Circa *Lauterbrunn*. In valiis *Emmiae* montibus ultra *Tschangnau*. In M. *Pilato*. Ad radices M. *Titliaci* et circa thermas *Fabarias*. Circa *Motiers-Travers*. In M. *Chasseral*. Haller. In *Rhaetiae* subalpinis. Amiciss. Roesch. In Alpibus *valesiacis* frequens. Rev. Murith. In montibus *iuranis* non rarus, v. c. in M. *Dolas*, *Montendre*, *Thoiry*, *Creux-du-Van* et in valle *Iugensi*. — Fl. Iunio et Iulio. ♄.

G. 313. Fragaria Lam. Dec. Nestl. Ser. *Fragariae* sp. L. gen. 633. Juss. 338. Hall. Gaertn. tab. 73. Tourn. tab. 152.

Cal. 10-fidus*). Cor. 5-petala. Sem. plurima, laevia, nuda, receptaculo baccato, succulento, colorato, deciduo inserta.

1152. Fragaria *vesca* L. — Fr. stolonifera, calycibus fructus patentissimis reflexisve. (Sp. 1. Gall. *Fraisier commun.*)

Hall. Helv. 1112. Enum. 343. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 304. Heg. 1. p. 360. Clairv. Man. 165. Wahlenb. Helv. 99. Mur. Bot. Val. 68. *Fr. vulgaris* C. B. Basil. 92.

L. Sp. Pl. 708. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 1090. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 569. n. 1. Lam. Enc. 2. pag. 528. Dec. Fl.

---

*) „Cal. 5-fidus, foliolis s. bracteolis 5 cum laciniis alternantibus et ad incisuras calycis commissis, quae perperam pro laciniis eius habitae sunt." Nestl. in Diss. de Potent. p. 5. ad litt. B.

Fr. 3761. Smith Brit. 546. Vill. Delph. 3. p. 360. Bieb. Cauc. n. 988.

Lam. Illustr. tab. 442. Chaum. Fl. Méd. 3. tab. 169. (*pulcherrima*). Engl. Bot. 22. tab. 1521. Sturm Germ. I. fasc. 2. tab. 8. Schkuhr Handb. tab. 135. — Blackw. tab. 77. Matth. 721. fig. 1. Tab. Kräuterb. 346. fig. 1. Dod. Pempt. 672. fig. 1 et 2. I. B. Hist. 2. p. 394. fig. 3.

β *crepitans*, fructu, qui dum decerpitur crepitum edit. Hall. Helv. l. c. ε.

γ *efflagellis*, flagellis aut nullis, aut brevissimis, foliis caule longioribus.

Hall. Helv. l. c. ϑ.

Planta omnibus notissima, ut descriptio merito omittatur. Fructus variant magnitudine formaque modo subglobosa, modo oblonga et acutiore. Styli (ut in genere sequente) paulo supra basin germini lateraliter inserti. Calyx fructus reflexus. — Apud nos fraga in planitie iam incipiente Iunio, deinceps secundum diversas altitudines in montibus paulatim maturescunt, et nobis fere per totam aestatem usque ad Octobrem gratissimum saluberrimumque cibum praebent. In hortis varietates seu subspecies (Cl. du Chesne in opt. huius generis monopraphia — Paris. 1766. et in Encycl. l. c. — 25 formas eiusmodi enumeravit) tum exoticae, tum indigenae coluntur. Pleraeque autem fructus minus sapidos edunt. (D. v.)

Hab. in sylvis, dumetis et ad sepes ubique frequens. Etiam in montibus Alpibusque usque ad pedum 6200 supra mare altitudinem provenit, sed ultra terminum *Abietis* fructum non edit. Cl. Wahlenberg. β *au bois de la Ferrière* et *à la Combe de Valanvron*. Haller. γ *Biennae*, in calidis petrosis *Iurae*. Hall. Helv. 3. pag. 188. in add. ad. 1112 ϑ. — Fl. Maio et inde per totam aestatem usque ad autumnum. ♃.

1153. Fragaria *collina* Ehrh. — Fr. stolonifera, calycibus fructus erectis. (Sp. 2. Gall. *Fraisier des collines.*)

Mur. Bot. Val. 68.

Ehrh. Beytr. 7. p. 26. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1093. Ser. in

Dec. Prodr. 2. p. 569. n. 3. Willd. Enum. H. B. 551. Dec. Fl. Fr. Suppl. n. 3761 a. K. et Z. Catal. Palat. 10. Bieb. Cauc. n. 989.

Schl. Thom. exs.

Differt a vulgari habitu magis adhuc sericeo, „lobulis foliorum plicatis, tenuibus, facie sericeis, dorso pilosis" Ser., ac praecipue calyce fructus omnino erecto. Fraga gustu ad. *Rubi idaei* baccas accedere dicuntur, quod ego quidem non observavi. Pedunculi pilis adscendentibus nec adpressis instructi. Sed idem in *Fr. vesca* saepe occurrit. Eam ad *Fr. vescae* var. pertinere suspicatur Cl. Seringe. (D. v.)

Hab. in collibus apricis. In *Valesia*. Amiciss. Em. Thomas. *A la Joux-brûlée* (*Dzoubourlaye*). Rev. Muritu. *Sur la colline de St.-Tryphon*, prope *Aquileiam*. Ad colles illos ditissimos circa *Branson*. Inter *Bex* et *Bévieux* secus viam. Circa *Longirod* infrequens. — Fl. cum priori. ♃.

Obs. Specimina a Cl. Schleichero absque loci designatione missa, flagellis omnino carere videntur; efflagellia etiam subinde in nostris montibus deprehendi; sed omnia alia, tum vaudensia tum valesiaca specimina flagellis longissimis instructa sunt.

G. 314. Potentilla Lam. Vill. Dec. *Potentilla* L. gen. 634. *Fragariae* sp. et *Tormentilla* gen. 635. Juss. 338. *Fragariae* sp. Hall. *Potentillae* sp. Nestl. *Pentaphyllum* Gaertn. tab. 73. *Quinquefolium* tab. 153. *Pentaphylloides* et *Fragariae* sp. Tourn.

Cal. 10-fidus*). Cor. 5-petala, calyce plerumque maior. Sem. nuda, receptaculo a calyce non secedenti exsucco inserta.

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Flores albi.*

Fragariastrum.

I. Folia ternata.

1. Potentilla *Fragaria*. 2. P. *micrantha*.

*) V. notam ad genus praecedens.

II. Folia quinata.

3. P. *caulescens.*
4. P. *petiolulata.*
5. P. *alba.*

III. Folia pinnata.

6. P. *rupestris.*

** *Flores lutei.*

I. Folia ternata.

Triphyllon.

7. P. *nivea.*
8. P. *frigida.*
9. P. *minima.*
10. P. *grandiflora.*
11. P. *Tormentilla.*
12. P. *nemoralis.*

II. Folia radicalia quinata — septenata.

Pentaphyllon.

A. Folia caulina quina v. septena.

13. P. *recta.*
14. P. *intermedia.*
15. P. *parviflora.*
16. P. *inclinata.*
17. P. *argentea.*
18. P. *ambigua.*

B. Folia caulina omnia vel pleraque ternata.

19. P. *aurea.*
20. P. *verna.*
21. P. *cinerea.*
22. P. *debilis.*
23. P. *opaca.*
24. P. *Halleri.*
25. P. *reptans.*

III. Folia pinnata.

Anserina.

26. P. *Anserina.*
27. P. *supina.*
28. P. *multifida.*

* *Flores albi.*

Fragariastrum.

I. Folia ternata.

1154. Potentilla *Fragaria* Poir. — P. foliis obovato-retusis inciso-serratis subsericeis, caulibus decumbentibus, petalis emarginatis calycem aequantibus. (Sp. 1. Gall. *Potentille Fraisier.*)

Hall. Helv. 1113. (excl. syn. Vaill.) Enum. 342. n. 14. Clairv. Man. 166. Ser. Mus. Helv. 1. p. 59. *Fragaria sterilis* Sut. Fl. Helv. 1. p. 305. Heg. 1. p. 360. Wahlenb. Helv. 99. Mur. Bot. Val. 68.

Poir. Enc. 5. p. 599. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 585. n. 96. Dec. Fl. Fr. 3759. Nestl. Diss. 76. n. 65. (excl. var. β).

P. fragariastrum (Ehrh.) Pers. Syn. 2. p. 56. Wallr. Sched. 246. *P. fragarioides* (non L.) Vill. Delph. 3. p. 561. *Fragaria sterilis* L. Sp. Pl. 709. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1093. Smith Brit. 546. Bieb. Cauc. n. 990. *Comarum fragarioides* Roth Germ. 2. p. 577. Willd. Enum. H. B. 577.

Fragaria sterilis Engl. Bot. 25. tab. 1785. Hoffm. Fl. Germ. ed. 1. tab. 6. Schkuhr Handb. tab. 135. (flos). — Lob. Ic. tab. 698. fig. 1. I. B. Hist. 2. pag. 395. (ob caules erectos mala). Chabr. Sciagr. 169. fig. 1. (*eadem*).

Radix fusca v. rubens, intus carnea, transversa, sublignosa. Folia pleraque radicalia, petiolis longis, hirsutissimis insidentia, foliolis ternatis, brevissimis, petiolulatis, facie molliter pubescentibus, dorso subsericeis, margine argenteis, obovatis v. subcuneatis, retusis, superne serratis, serraturis latis, rotundatis, mucronatis, suprema reliquis multo breviori angustiorique: caulina reliquis longe minora, nonnunquam simplicia. Stipulae magnae, laciniis divergentibus, acutis. Caules breves, parum foliosi, decumbentes, filiformes, hirsutissimi, pauciflori. Pedunculi longi, tenues, uniflori, laterales et terminales. Flores albi, parvi. Calyx parvus, villosus, segmentis lanceolatis, alterne minoribus. Petala longitudine calycis v. longiora, subrotunda, basi sensim angustata, emarginata. Receptaculum floris hirsutissimum. Semina numerosa, basi phyllis cincta, in capitulum fragiforme imbricata, laeviuscula, alba, receptaculo parvo exsucco parumque spongioso undique insidentia, calyce erecto tecta. Styli germinibus paulo supra basin inserti. (D. v.)

Hab. in sylvis pratisque aridioribus, hinc inde, v. g. *Bernae*, *Rupe*, circa *Bonneville*, *Neviduni*, prope *Prangins* et in sylva cognomine etc. Circa *Branson*. Rev. Murith. Etiam in Alpibus invenit Cl. Wahlenberg: sed planta alpina, ex eius descriptione, fortasse ad sequentem pertinet. — Fl. Martio et Aprili. ♃.

Obs. Species habitu quidem *Fragariae vescae* simillima; fructu autem diversissima. A plerisque ceteris *Potentillis* seminibus laevioribus v. obsolete rugosis, maioribus atque in fructum fragi-

formem aggregatis recedit. Minus bene cum *Comaro* a nonnullis auctoribus consociata est.

1155. Potentilla *micrantha* Ram. — P. subacaulis, foliis obovatis subretusis inciso-serratis subsericeis, cauliculis erectiusculis, petalis integris, calyce minoribus. (Sp. 2. Gall. *Potentille à petites fleurs.*)

Hall. fil. in Ser. Mus. Helv. 1. p. 49. Ser. ibid. p. 60. *P. parviflora* Clairv. Man. 164.

Ram. Pyr. Ined. ex Dec. Fl. Fr. 3761. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 585. n. 95. Spreng. Min. Cogn. Pug. 1. p. 35. n. 64. Poir. Enc. Suppl. 4. p. 541. *P. Fragaria β* Nestl. l. c. p. 77. Ser. Mus. Helv. l. c. tab. 5. (spontanea et culta).

Ser. Dryad. exs. dec. 1. n. 4. Schleich. exs.

Radix crassissima, descendens, neutiquam repens, extus lutescens, intus alba. Folia prioris similia, minus tamen retusa, magis opaca, distinctius reticulata, foliolis longius petiolulatis. Cauliculi radicales nudi v. oligophylli, saepe uniflori, in planta culta magis divisi, petiolis breviores. Flores parvi, pulchelli. Calyx basi hemisphaericus, intus circa receptaculum ruberrimus, laciniis laete virentibus, subaequalibus: interioribus late triangularibus, basi maculatis: extimis ovatis. Petala parva, cuneata, apice subintegerrima, rarius emarginata, magis quam prioris discreta, calyce semper paulo breviora, alba vel praecipue inferne pallide sed amoene incarnata. Stamina pistillis longiora, post florescentiam in circulum fere clausum convergentia. Antherae exiguae, ochroleucae, foecundatione peracta fuscae et fere punctiformes. Receptaculum floris villosiusculum. Calyx fructus ampliatus, viridissimus, inferne tamen intus extusque rubens. Fructus prioris, sed brevior, seminibus densius imbricatis, numerosis, villis brevioribus minusque conspicuis cinctis. (D. v.)

Hab. in apricis montanis sylvaticisque. In M. *Generoso.* Cl. Schleicher. Ad lacum transalpinum *Ortensem* legit etiam amiciss. Gay. *Neviduni, au bois de Prangins*, ad oram

nempe sylvae amoenissimae occidentalem, haud procul a via regia, anno 1822, et quidem paucos dies ante obitum, in prioris consortio frequentem observavit rev. DUCROS. — Fl. summo vere usque in autumnum. ♃.

OBS. In hortis characteres proprios servat. A *P. Fragaria* differt pedunculis radicalibus, caulium defectu, floribus foliisque, ut omnino separari debeat. — Laciniae calycinae in planta tum spontanea, tum culta semper basin versus macula fusco-purpurea notatae sunt.

II. Folia quinata.

1156. POTENTILLA *caulescens* L. — P. foliolis quinatis sessilibus villosis margine sericeis apice conniventi-serratis, caule inclinato corymbifero, receptaculo hirsuto. (Sp. 3. Gall. *Potentille caulescente.*)

Hall. Helv. 1123. (excl. syn. Clus.) Enum. 339. n. 4. Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 51. et Ser. ibid. p. 63. Sut. Fl. Helv. 1. p. 309. Heg. 1. p. 365. Clairv. Man. 166. Wahlenb. Helv. 100. Mur. Bot. Val. 88. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 139. et It. 6. p. 46. *Quinquefolium album minus* C. B. Prodr. 139. n. 2. (Omnino huc potius quam ad sequentem spectare videtur).

L. Sp. Pl. 713. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1107. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 584. n. 88 Poir. Enc. 5. p. 597. (excl. A.) Dec. Fl. Fr. 3752. Vill. Delph. 3. p. 572.

Jacq. Austr. tab. 220. Sturm Germ. I. fasc. 1. tab. 14. Clus. Hist. 2. p. 105. fig. 2.

Ser. Dryad. exs. dec. 1. n. 5.

Radix crassa, sublignosa, caespitosa. Folia radicalia petiolis longis, hirsutis insidentia, quinata, foliolis sessilibus, oblongis, ambitu integris, apice 3-5 serraturis conniventibus, incisis, margine argenteo-sericeis, utrinque viridibus, facie pubescentibus, dorso villosis: caulina inferiora quinata, superiora ternata, peracuta, saepius integra, stipulae insidentia. Stipulae magnae, lanceolatae, acutae, inferne petiolo adnatae. Caulis foliis multo longior, 3-9-uncialis, superne corymbosus, erectiusculus v. declinatus. Flores numerosi, congesti, albi, calyce se-

gmentis lanceolatis, villosis, longitudine fere aequalibus, alterne latioribus. Petala calyce paulo longiora, subcuneata, oblonga, subangusta, apice obiter emarginata. Filamenta fere usque ad apicem, pistilla tantum basin versus hirsuta. Receptaculum sericeum. Semina parva, subovata, laevia, basi barbata. (D. v.)

Hab. ad rupes apricas planitiei et montium subalpinorum. Circa *Roche*. *Agauni*, ad ipsius oppidi muros. *A la porte du Sex.* Ad rupes lacus *Riparii* versus *Wallenstadt*. Circa *Sargans* et *Ragatz*. *Curiae* et in M. *Schin Rhaetorum*. Ad ingressum *Viae malae*. *Beym Wildkilchlein Abbatiscellanorum*. Inter *Salges* et *Inden* ad viam, qua ad thermas *Leucenses* itur. Haller. In M. *Pilati Tomlisflue* et ad speluncam lactis lunae versus *Schienalp*. Cl. Wahlenberg. Circa *Genevam* ad *Salaevam*. *Au Creux du Van*. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

1157. Potentilla *petiolulata* N. — P. foliis radicalibus ternatis quinatisve: foliolis petiolulatis superne circumserratis ciliatis, caule erectiusculo corymbifero, receptaculo hirsuto. (Sp. 4. Gall. *Potentille à folioles petiolées*.)

P. caulescens β petiolulosa Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 584. n. 88. Mus. Helv. 1. p. 64. et Dryad. exs. dec. 1. n. 6. *Quinquefolium album maius* C. B. Prodr. 139. n. 1?

β foliolis subsessilibus, dentibus obtusis, petalis obcordatis.

Habitus prioris; at insigniter differt: foliis radicalibus longissime petiolatis, aliis ternatis, aliis quinatis, foliolis late obovatis, superne grosse serratis, infra medium integris, calvescentibus, margine laxe pilosis neque sericeo-argenteis: terminali longe, intermediis minoribus brevius, lateralibus adhuc minoribus brevissime petiolulatis. Petioli hirsuti, in β demum glabrati. Flores fere ut in *caulescente*, sed petala late obovata, ampla, ut ex specimine sicco apparet, concava vixque emarginata. Receptaculum hirsutissimum. Semina prioris. (D. s.)

Hab. ad rupes circa *Camberium* (*Chambéry*). Cl. Bonjean eam cum amiciss. Seringe communicavit, a quo plantam novam accepi. Etiam in M. *Salaeva* occurrit. Nam specimina ibi

lecta plantae utriusque formae in herbario Cl. CANDOLLII non pauca vidi. ♃.

OBS. Forma foliorum petiolisque foliolorum ad *P. comaroidem* Humb. et Bonpl. (Nestl. Diss. 62. n. 50. tab. 4. fig. 3.) accedit. Sed colore, forma et magnitudine petalorum notisque aliis multis abunde differt. Ceterum hae duae species ab omnibus *Potentillis* mihi notis foliolis petiolulatis recedunt.

1158. POTENTILLA *alba* L. — P. foliis radicalibus quinatis: foliolis apice conniventi-serratis, dorso sericeis, caule filiformi decumbente paucifloro, receptaculo hirsuto. (Sp. 5. Gall. *Potentille blanche.*)

Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 56. Hoepfn. Mag. 4. p. 33. Sut. Fl. Helv. 1. p. 309. Heg. 1. p. 365. Clairv. Man. 166. Roesch in Alpin. 2. p. 117. C. B. Prodr. p. 139. n. 2?

L. Sp. Pl. 713. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1106. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 584. n. 85. Poir. Enc. 5. p. 596. (excl. var. A). Nestl. Diss. 58. n. 44. Dec. Fl. Fr. 3756. Smith Brit. 551. Vill. Delph. 3. p. 573. Crantz Austr. 78. Wallr. Sched. 247.

Jacq. Austr. tab. 115. Engl. Bot. 20. tab. 1384. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 4. tab. 8. (*non bona*). — Moris. Hist. s. 2. tab. 19. fig. 6. Tabern. Kräuterb. 352. fig. 1. Clus. Hist. 2. pag. 105. fig. 1. (Caules nimis elongati). I. B. Hist. 2. p. 398 c. fig. 2. (ex Clusio). Dalech. Hist. 1205. fig. 2. (folia male circumserrata).

Schl. Thom. exs. Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 168.

Radix teres, ultra sex uncias profunda, fusca, intus rubra, dura, squamis tecta. Folia radicalia quinata, petiolis 2-5-uncialibus, canaliculatis, hirsutis insidentia. Foliola subsessilia, (in planta germanica evidentius petiolulata) oblongo-elliptica, ambitu integra, superne serraturis septem ad novem parum profundis, apicem versus minoribus conniventibusque instructa, facie saturate virentia glabraque, margine et dorso sericeo-argentea: extima breviora. Stipulae magnae, latae, integrae, acuminatae. Caules petiolis graciliores et plerumque breviores, filiformes, parum foliosi, decumbentes, foliis ternatis, brevius

petiolatis, summis sessilibus, foliolis integris, parvis, minus obtusis. Flores 2-3ve, terminales, pedunculati, albi, magnitudine *Fragariae vescae*. Calycis segmenta oblongo-lanceolata, acutissima, dorso sericea, alterne breviora multoque angustiora. Petala calyce paulo longiora, obcordata, basi cuneata. Filamenta glabra. Receptaculum valde hirsutum, sericeum. Semina magna, numerosa, oblique ovata, lentis ope corrugàta, basi barbata. (D. v.)

Hab. locis herbidis, sylvaticis, infrequens. *Curiae*. C. B.? Ad viam inter *Malans* et *Schlossbrücke* versus *Rhaetigoviam*. Amiciss. Roesch. In sylvis circa *Locarno*. Cl. Schleicher. *Neviduni*, *au bois de Prangins*, prope lacum. Rev. Ducros. Ibidem etiam ego saepe legi. — Fl. Aprili et Maio. ♃.

Obs. Auctore Schkuhrio variat caule multifloro. Sed perperam vir optimus inde innuit, hanc plantam non satis a *caulescente* distinctam esse. Differt caulibus filiformibus brevioribus decumbentibus, forma pubeque foliorum, serraturis magis numerosis, habitu sericeo, staminibus superne longe glabris, statione, tempore, florescentia multisque aliis notis.

III. Folia pinnata.

1159. Potentilla *rupestris* L. — P. foliis quinatis: foliolis subpetiolatis subrotundis deorsim decrescentibus, caule erecto superne ramoso multifloro. (Sp. 6. Gall. *Potentille des rochers*.)

Hall. Helv. 1127. Enum. 338. n. 1. Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 50. Ser. ibid. p. 61. Sut. Fl. Helv. 1. p. 306. Heg. 1. p. 361. Clairv. Man. 166. Mur. Bot. Val. 88. Roesch in Alpin. 2. p. 112.

L. Sp. Pl. 711. Willd. Sp. Pl. 1097. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 583. n. 82. Poir. Enc. 5. p. 586. Nestl. Diss. 39. n. 21. Dec. Fl. Fr. 3751. Smith Brit. 548. Vill. Delph. 3. p. 575. *P. fragarioides??* Poir. Enc. Suppl. 5. p. 586. (auct. Cl. Nestler ex autops. herb. Lamarck*).

Engl. Bot. 30. tab. 2058. Jacq. Austr. tab. 114. Ser. Mus. Helv. tab. 6. fig. 1 et 2. (spontanea et culta). Tab. Kräu-

*) Descriptio Cl. Poiret ad plantam vivam exarata a nostra planta omnino abhorret. Nam suae *fragarioidi* caules plerosque repentes et flores pallide luteos tribuit.

terb. 352. fig. 2. Clus. Hist. 2. p. 107. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 398 d.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 284. Schl. Thom. exs.

Radix alba, fusca, ramosa, fere lignosa. Folia radicalia circa caules patula, pinnata, 2-3-iuga, petiolis longiusculis, rubentibus, canaliculatis, villosiusculis. Foliola eo minora quo magis ab impari maximo distant, subsessilia, subrotunda, basi subcuneata, grosse subduplicato-dentata, pubescentia, utrinque viridia, rugosa nervosaque. Caules numerosi, erecti, rubri, superne ramosi et quasi dichotomi, pedales et sesquipedales, ramis longis superne 2-3-fidis; folia caulina inferiora pinnato-quinata, superiora ternata, summa foliolis oblongis angustis acute-serratis et fere acuminatis. Stipulae rotundatae, parvae, irregulariter dentatae. Flores in ramis terminales, 3 4ve; pedunculi uniflori, breves: intermedius e summa dichotomia elongatus, indivisus. Calycis villosi segmenta alterne ovato-acuta, maxima, et fere linearia, multoque breviora. Petala rotundata, obtusissima, brevia, calycem aequantia, nivea, caduca. Receptaculum modice pilosum. Antherae ovatae, uniloculares, valde concavae. Semina parva, nuda, laeviuscula, conferta, pilis receptaculi multo longiora. (D. v.)

Hab. ad rupes et in sylvaticis herbosis, in Helvetia infrequens. *Genevae* iuxta semitam ad minorem *Salaevam* ducentem, prope arcem. *A Genthod.* In valle *Salvan* versus M. *Salanfe* et in valle *D. Nicolai.* Haller. Circa *Disentis.* Amiciss. Roesch. In *Valesia* inferiori, *à la Combe* et *aux Valettes.* Rev. Murith. *Au bois de Prangins* prope lacum fere in consortio *P. albae.* In valle *Maggia* inter *Cerentino* et *Bosco.* — Fl. Maio. ♃.

** *Flores lutei.*

I. Folia ternata.

Triphyllon.

1160. Potentilla *nivea* L. — P. foliis ternatis: foliolis oblongis, inciso-dentatis, dorso niveo-tomentosis, caule adscendente paucifloro. (Sp. 7. Gall. *Potentille blanc de neige.*)

Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 51. Sut. Fl. Helv. 1. p. 310. Heg. 1. p. 367. Clairv. Man. 166. Mur. Bot. Val. 88.

L. Sp. Pl. 715. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1109. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 571. n. 1. Poir. Enc. 5. p. 600. Nestl. Diss. 73. n. 64. Dec. Fl. Fr. 2747. Lois. Fl. Gall. 1. p. 304. Pers. Syn. 2. p. 56. Bieb. Cauc. Suppl. n. 358.

Vahl in Fl. Dan. tab. 1035. (*optima*). Gunn. Norv. t. 3. fig. 1. Gmel. Sib. 1. p. 387. fig. 1. (auct. Nestl. mediocris).

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 172. Schleich. Thom. exs.

Pulchra species. Radix dura, fusca, squamis multis tecta. Folia radicalia petiolo tomentoso limbum aequante v. breviori; foliola sessilia, contigua, oblongo-ovata, facie saturate virentia, et pilis subsericeis adpressis conspersa, dorso niveo-tomentosa, pinnato-dentata, dentibus profundis, latis, ovato-obtusis: terminale lateralibus longius. Caulis adscendens, parum foliosus, rubens, lanuginosus, pauciflorus, quandoque uniflorus, 2-4-uncialis. Folia caulina etiam ternata, radicalibus longe minora, sessilia v. breviter petiolata; foliola 3-5-fida. Stipulae magnae, laciniis divergentibus, late lanceolatis. Pedunculi terminales et axillares, uniflori, tomentosi, semunciales v. fere unciales. Flores mediocres, lutei, calyce segmentis lanceolatis, acutiusculis, sericeis nec tomentosis, alterne duplo minoribus pauloque brevioribus. Petala lata, obovato-cuneata, late emarginata, calyce longiora. Receptaculum pilis sericeis brevibus obsitum. Stamina brevia. (D. v.)

Hab. locis gramineis summarum Alpium *Valesiae*. In M. *Sylvio* amiciss. Abr. Thomas primum invenit. In M. *Löttscherberg*. Cl. Schleicher. In M. *Tzermotanaz*. *A la Gite*, *à Torrent sur les Bains*, *à Praslet* vallis *Hérens*. Rev. Murith. — Fl. Iulio. ♃.

1161. Potentilla *frigida* Vill. — P. foliis ternatis: foliolis ovato-cuneiformibus grosse serratis utrin-

que hirsutis, caulibus caespitosis subbifloris. (Sp. 8. Gall. *Potentille des frimas.*)

Hall. Helv. 1115. (excl. syn., aliis ad *norvegicam*, aliis ad *subacaulem* spectantibus). Mur. Bot. Val. 87. Clairv. Man. 166. *P. glacialis* Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 51. Ser. ibid. p. 69. Heg. 1. p. 367. Eiusd. Reisen 159. n. 17. *P. norvegica* (non L.) Sut. Fl. Helv. 1. p. 310.

Vill. Delph. 3. p. 563. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 572. n. 6. Poir. Enc. 5. p. 602. Nestl. Diss. 70. n. 601. Dec. Fl. Fr. 3748. (excl. var. *β*). *P. glacialis* Ser. l. c. n. 6. *P. norvegica* (non L.) All. Pedem. n. 1488.

Nestl. l. c. tab. 10. fig. 3. (*bona*) Ser. Mus. Helv. 1. t. 7.

Schl. exs. cat. 1807 et 1815. *P. helvetica* Eiusd. catal. prior. *P. norvegica* Thom. exs.

Radix ingens, crassa, quandoque semipedalis et ultra, simplex, superne squamis fusco-rubentibus tecta, valde caespitosa. Folia radicalia numerosa, ternata, petiolo crasso, affatim villoso, rubente, limbum aequante v. breviori. Foliola parva, obovato-cuneiformia, undique hirsuta, sordide virentia, nervosa, grosse et inaequaliter serrata, nonnisi raro retusa, serraturis ovato-obtusis: lateralia ad latus internum saepe integra et quasi resecta. Caulis uncialis v. biuncialis, crassiusculus, hirsutus, decumbens, 1-3-florus. Folia caulina perpauca, superiora saltem ex unico foliolo oblongo apice trifido, stipulis grandiusculis, ovato-lanceolatis insidente constantia. Pedunculi terminales, ad 4 lineas longi, uniflori. Flores saturate lutei, magnitudine variabiles. Calyx segmentis lanceolatis, longitudine latitudineque valde inaequalibus, hirsutis. Petala calyce modo minora, modo longiora, emarginata et fere obcordata. Receptaculum obsolete villosiusculum. Semina parva, laevia, fere prioris. (D. v.)

Hab. in summis Alpibus *valesiacis*. In M. *Pennino* supra hospitium circa *Iovis templum* Cl. Ricou primum invenit. Haller. Circa *Zermatten* et *Grueben*; in valle *Bagnes*. Rev. Murith. In adscensu M. *Sylvii* supra *Zermatten* legi. In M. *Zutreibestock* (7800 ped.), *Sandgrath* (8600 p. s. m.) *Glaronensium*. Cl. Hegetschweiler. Ad lacum alpinum *Lioson*. Étrennes helvétiennes 1798. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. Nomen Villarsianum servandum esse putavi: 1) quia iam inter auctores invaluit; 2) quia Villarsius ipse, Nestlero testante, plantam nostram (*P. helveticam* Schleich.) pro sua *frigida* agnovit, et 3) quia characteres potissimum ex icone Nestleriana desumpti omnino leviores esse videntur, ut ex illis genuinae ac vere diversae species statui queant. Sic v. gr. specimina possideo, quorum petala calyce multoties maiora sunt, rursusque alia, in quibus corolla phylla vix superat, et nisi fallor etiam in Alpibus corollam calyce subinde minorem observavi.

1162. Potentilla *minima* Hall. fil. — P. foliis ternatis, foliolis facie glabris dorso margineque subsericeis, caule prostrato filiformi subunifloro. (Sp. 9. Gall. *Potentille exiguë.*)

Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 51. Ser. ibid. p. 67. Mur. Bot. Val. 88. Clairv. Man. 166. Heg. Fl. Helv. 1. p. 367. Eiusd. Reisen 156. n. 2.

Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 572. n. 5. *P. brauniana* Hoppe Cent. 2. Poir. Enc. 5. p. 602. Nestl. Diss. 70. n. 61. *P. frigida β brauniana* Pers. Syn. 2. p. 56. Dec. Fl. Fr. 3748. (excl. var. *α*).

Ser. Mus. Helv. 1. tab. 8. Heg. Reisen fig. 67. (*folium*). *P. brauniana* Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 17. tab. 9. (*bona*). Nestl. l. c. tab. 15. fig. 4. *P. verna α alpestris* Wallr. Sched. 238.

Ser. Dryad. exs. dec. 1. n. 10. Schleich. Thom. exs.

Omnium longe minima. Radix fusca, subinde ramosa, ad collum incrassata, ceterum filiformis, neque profunda, parum caespitosa. Folia radicalia petiolis filiformibus, tenuibus, pubescentibus, limbo saepe longioribus; foliola obovato-cuneata, serrata, dentibus in lateralibus magis inaequalibus subincisa, tenuia, utrinque laetissime virentia, facie glabra, dorso margineque pilis albis incumbentibus, plus minus nu-

merosis tecta : terminale semper subpetiolulatum. Caulis filiformis, superne villosiusculus, parce foliosus, omnino prostratus, plerumque uniflorus, foliis etiam ternatis ceterisque similibus sed paulo minoribus. Flos non magnus, pallidius quam prioris luteus, calycis segmentis fere aeque latis, alterne longitudine modo maioribus, modo subaequalibus, ovatis, subsericeis: interioribus plerumque obtusioribus. Petala calyce maiora, retusa potius quam profunde emarginata, basi maculata. Receptaculum longius sericeum. Semina parva, rugulosa. (D. v.)

Hab. in Alpibus primordialibus, praesertim occidentalibus, iuxta nives glaciesque aeternas. In M. *Gemmi*, *Tzermotanaz*, *la Gîte* et *Enzeindaz*. Rev. Murith. Supra *Curiam* et in Alpibus *Glaronensium*. Cl. Hegetschweiler. In M. *Sempronio* prope *Kaltwassergletscher*; in M. *Gries* etc. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1163. Potentilla *grandiflora* L. — P. foliis ternatis: foliolis oblongis inciso-dentatis pubescentibus margine pilosis, caule adscendente superne ramoso. (Sp. 10. Gall. *Potentille à grandes fleurs*.)

Hall. Helv. 1114. Enum. 342. n. 13. Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 50. Ser. ibid. p. 60. Sut. Fl. Helv. 1. p. 511. Heg. 1. pag. 368. Eiusd. Reisen 160. n. 9. Clairv. Man. 165. Mur. Bot. Val. 87. Roesch in Alp. 2. p. 117. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 138.

L. Sp. Pl. 715. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1110. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 572. n. 8. Poir. Enc. 5. p. 599. Dec. Fl. Fr. 3750. Nestl. Diss. 69. n. 59. Vill. Delph. 3. p. 562.

Hall. Helv. tab. 31. (*bona*). Enum. tab. 6. (*eadem*). Gmel. Sibir. 3. p. 183. tab. 35. f. 1. (mediocris: Nestl.).

β minor, flore parvo aureo, caule ramosissimo. Vill. l. c. B.

P. dubia? Crantz Austr. fasc. 2. p. 81. (videtur).

Pulchra sed variabilis species. Radix dura, fusca, squamis marcidis superne obsita. Folia omnia semper ternata, foliolis ovato-oblongis, utrinque viri-

dibus, molliter pubescentibus, margine nervisque villosis, inciso-dentatis, serraturis magnis, late ovatis, plus minus obtusis: medium petiolulatum: radicalia petiolo quandoque longissimo, canaliculato, villoso: caulina inferiora etiam petiolata, suprema sessilia, non raro indivisa, magis oblonga minusque incisa, stipulis magnis, ovato-lanceolatis. Caulis spithamaeus, pedalis, adscendens v. erectiusculus, superne ramosus, nec raro omnino dichotomus, villosus. Flores axillares et terminales, pedunculati, plerumque maximi et fere unciales. Calycis segmenta lanceolata, acuta, subsericea, parum inaequalia. Petala late emarginata et fere obcordata, inferne sensim angustata et quasi unguiculata, calyce fere triplo longiora, lutea, venis inferne convergentibus pulchre notata, in β minora et saturatius aurea. Receptaculum subvillosum. Semina parva, obsoletissime rugulosa. (D. v.)

Hab. in Alpibus editis praecipue australioribus. Ad lacum *Sylvae planae.* I. I. Scheuchzer. In valle *Ursaria.* Lachenal et Huber. In M. *Braulio.* Cl. Gesner. In M. *Essuyères*, *Martinets*, *Foully*, *Enzeindaz*, *Sempronio.* Haller. In M. *Pennino*, *Nomanei*, *Rosselinaz*, *Surchamp*, *Tzermotanaz* etc. Rev. Murith. Ad fontes *Rheni posterioris.* Amiciss. Gay. Supra thermas *Leucenses;* ad lacum *Matmar* vallis *Saas;* in M. *Sylvio.* β in Alpibus *Rhaeticis* et *Glaronensibus.* Cl. Hegetschweiler. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

1164. Potentilla *Tormentilla* Sibth. — P. caule dichotomo, foliis ternatis: radicalibus petiolatis: caulinis ad stipulas foliaceas sessilibus, floribus tetrapetalis. (Sp. 11. Gall. *Potentille Tormentille.*)

Fragaria Hall. Helv. 147. *Potentilla* Enum. 341. n. 11. Clairv. Man. 167. *P. tetrapetala* Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 51. *Tormentilla erecta* Sut. Fl. Helv. 1. p. 311. Heg. 1. p. 368. Wahlenb. Helv. 100. Mur. Bot. Val. 101. *Quinquefolio affinis Tormentilla* C. B. Basil. 92.

Sibth. Oxon. 162. (ex Smithio). Nestl. Diss. p. 65. n. 54. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 574. n. 18. (excl. var. ε). *Tormentilla erecta* L. Sp. Pl. 716. Willd. Sp. Pl. 1. p. 1112.

Poir. Enc. 7. p. 714. Dec. Fl. Fr. 3729. Smith Brit. 552. Vill. Delph. 3. p. 576. *Fragaria Tormentilla* Crantz Austr. 80.

Fl. Dan. 589. Schkuhr Handb. tab. 136. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 34. tab. 12. (*bella*). *T. officinalis* Engl. Bot. 12. tab. 863. — Blackw. tab. 445. Fuchs Hist. tab. 260. Matth. 674. fig. 3. (folia radicalia male quinata). Tab. Kräuterb. 360. (*eadem*). Dod. Pempt. 118. I. B. Hist. 2. p. 398 g. fig. 2.

β *alpina*, foliis latioribus undique serratis.

Hall. Helv. l. c. β. Enum. 341. n. 12.

Radix tuberosa, crassa, intus succo rubro tinctorio scatens, ad collum squamis liberis coronata. Folia radicalia (per florescentiae tempus fere omnino deficientia) petiolata, ternata, foliolis late ovatis, inciso-dentatis. Stipulae minutissimae, obsoletae v. abortientes, ciliatae, petiolo basi adnatae. Caules ramosi, erectiusculi v. adscendentes, pilosiusculi, filiformes, foliosi, superne dichotomi. Folia caulina in stipulis, a quibus plerumque aegre distinguuntur, sessilia, etiam ternata: foliola oblonga, cuneata, superne acute serrata, neutiquam retusa, in supremis saepe simplicia, tridentata; stipulae foliaceae, maximae, foliolis tamen minores, acutae, incisae. Pedunculi in dichotomiis solitarii v. laterales, longiusculi, gracillimi, pubescentes, uniflori. Flores totius generis longe minimi, flavi, calyce segmentis valde inaequalibus, maioribus ovato-acutis, exterioribus angustis brevibusque. Petala calyce paulo longiora, emarginata, basi macula crocea insignita. Receptaculum sericeum, nitens. Semina laevia. (D. v.)

Hab. in pascuis humidiusculis et in sylvis ubique. Etiam in Alpibus frequens. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1165. Potentilla *nemoralis* Nestl. — P. caulibus dichotomis prostratis, foliis petiolatis: radicalium foliolis exterioribus bipartitis, stipulis subintegris, petalis calyce duplo longioribus. (Sp. 12. Gall. *Potentille des forêts*.)

Nestl. Diss. 65. n. 54. Bluff et Fing. Comp. 1: pag. 657. *Tormentilla reptans* L. Sp. Pl. 716. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1112. Poir. Enc. 7. p. 714?? (Ob corollam minorem quam in priori et petala integriuscula syn. valde dubium). Dec. Fl. Fr. n. 3730? (perinde). Smith Brit. 553. *P. Tormentilla ε nemoralis* Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 574. n. 18.

Tormentilla reptans Engl. Bot. 12. tab. 864. (mala: folia caulina desunt; radicalia perperam quinata, flos bene expressus). Plot. Oxf. 6. §. 7. tab. 9. fig. 5. (auct. Linnaeo).

Radix fusca, squamis obtecta, gracilis ac subinde fere filiformis. Caules gracillimi, filiformes, elongati, pedales et sesquipedales, omnino prostrati, aut vere repentes, ad nodos nempe non raro radicantes, pluries dichotomi, ramis approximatis, perinde decumbentibus elongatisque. Folia omnia petiolata ternataque, foliolis obovato-cuneatis, plerisque retusis obtusisve, concinne serratis, pilis sericeis adpressis pubescentibus margine argenteis: radicalia longius petiolata, caulinis maiora, foliolis extimis saepe divergenti-bipartitis, ut foliola quinata esse videantur; subinde alterum indivisum, alterum autem bipartitum deprehenditur, tuncque foliola quaterna esse diceres: caulina petiolis sursum modice decrescentibus insidentia, foliolis plerumque indivisis; stipulae a foliolis semper remotae, exiguae, lanceolatae, integrae v. rarius denticulo uno alterove instructae. Pedunculi solitarii, oppositifolii, aut ad dichotomias axillares, elongati, gracillimi, sericeo-pilosiusculi. Flores plerumque 4-petali, triplo quadruplove maiores quam *P. Tormentillae*, petalis calyce duplo longioribus, profunde lunato-emarginatis et fere obcordatis, nitidis, saturate aureis v. fere croceis, (basi immaculatis?). Bene monente Cl. Smithio, flores inferiores subinde 5-petali sunt. Calycis phylla subaequalia, ovata, acutiuscula. (D. s.)

Hab. in nemoribus umbrosis, rarissima, nec hucusque nisi circa *Belp*, ubi primus omnium in Helvetia detexit Cl. Trachsel, visa. — Fl. Iunio et Iulio. Smith. ♃.

Obs. I. Plantam bernensem cum speciminibus in horto argentino cultis sedulo contuli. Nostra, ut de sua testatur Cl. Smith, aut nunquam, aut rarissime ad nodos radiculas edit, quapropter folia pleraque mere ternata neque quinato-ternata habet; argentina autem caulibus crebro radicantibus et ad nodos folia radicalibus simillima, quasi quinata protrudentibus gaudet. Ceterum neutiquam differunt et absque omni dubio nunc genuinam *Tormentillam reptantem* L. seu *Potentillam nemoralem* Nestl. habemus.

Obs. Praeter floris partium numerum, eumque in *P. nemorali* longe inconstantiorem quam in *P. Tormentilla*, eas stirpes omnibus fere partibus diversissimas esse facile quisque videre potest, ut valde demirer, eas Cl. Seringium in Prodr. coniunxisse. Multo, sententia quidem mea, probabilius, licet vehementer repugnante celeberr. Smith, Hudsonus suspicatus est, *T. reptantem* L. *Potentillae* eius cognominis varietatem esse, eique coniecturae adsentitur Cl. Trachsel; nam *P. reptans* folia revera ternato-quinata nec vere quinata profert et florum forma, magnitudine coloreque bene cum *nemorali* convenit. Verum foliis fere omnibus conformibus, scilicet quasi quinatis, foliolis elongatis obverse lanceolatis multoque maioribus, calycis laciniis magis inaequalibus denis petalisque perpetuo quinis non parum ab ea recedere videtur. Optandum est ut ea *Potentilla* in loca nemorum opaca transferatur, aut potius e seminibus in eiusmodi locis educatur.

II. Folia radicalia quinata-septenata.

Pentaphyllon.

A. Folia caulina septenata quinatave.

1166. Potentilla *recta* L. — P. foliis septenatis quinatisque: foliolis obverse lanceolatis inciso-serratis, stipulis incisis, caule erecto corymbifero. (Sp. 13. Gall. *Potentille droite.*)

Hall. Helv. 1121. Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 55. Sut. Fl. Helv. 1. p. 306. (excl. syn. Jacq.) Heg. 1. p. 362. Clairv. Man. 167. Mur. Bot. Val. 86.

L. Sp. Pl. 711. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1100. Poir. Enc. 5. p. 589 A. Bieb. Cauc. n. 996. Dec. Fl. Fr. 3735. Nestl. Diss. 42. n. 25. Crantz Austr. 79. Vill. Delph. 3. p. 596? (Cl. Nestler hoc syn. fide herb. Vill. ad *opacam* Willd. refert). *P. hirta ε recta* Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 578. n. 45.

Nestl. l. c. tab. 6. (Foliola minus profunde dentata; propius ad var. nostram β spectare videtur). — Dod. Pempt. 116. I. B. Hist. 2. pag. 598. fig. 2. (ad var. β). Dalech. Hist. 1266. fig. 1.

α gracilis, foliolis basi cuneatis venulosis subpellucidis, caule gracili. Schleich. Thom. exs.

β firma, foliolis viridioribus opacis acute nervosis, caule crasso.

Caulis erectus, simplex nec nisi superne ramosus, pedalis, viridis, firmus, aequaliter foliosus, plus minusve pilosus, superne corymboso-dichotomus. Folia, summis exceptis, parum inaequalia; foliola digitata, extima tamen saepe basi quasi in petiolum communem coalita, ut subpedata esse videantur, oblonga, angusta, obverse lanceolata, circumcirca inciso-serrata, basi praecipue in *β* cuneatim attenuata, utrinque pilis distantibus appressis pubescentia, sericeo-ciliata; dentes utrinque 7-9, magni, obtusi, patentes: radicalia inferioraque septenata quinatave, longius petiolata: summa ternata v. profunde trifida, subpetiolata v. in stipulis sessilia. Stipulae magnae, foliaceae, pilosae, in planta *α* saepius extrorsum uno alterove dente incisae, rarius integrae, in *β* plerumque inciso-dentatae et quasi pinnatifidae. Corymbus terminalis, multiflorus, foliolosus. Flores magni, approximati, pedunculis, sericeis brevibus. Calycis segmenta pilosissima, oblongo-lanceolata, acuta, subaequalia. Petala sulphurea (in planta sicca tamen fuscescentia v. lutea), obcordata, calyce longiora. Semina numerosa, minuta, sub lente rugulosa, extus margine membranaceo instructa. Receptaculum obsolete villosiusculum. Planta variabilis. (D. s.)

In colle *Follatel* prope *Branson*. In decuria *Gombs Valesiae* superioris. Circa *Chiavennam*. Haller. *Octoduri*, *aux Marques*. Rev. Murith. Var. *α* miserunt VV. Cl. Murith et Schleicher. *β* circa *Höngg* ad muros in pago *tigurino* legi. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

Obs. Planta *α Potentillae*, quam amiciss. L. Thomas circa Papiam lectam mecum communicavit et quam etiam a Cl. Balbis nomine *P. hirtae* accepi, utique simillima est; italica nempe a nostra valesiaca dumtaxat caule affatim piloso, atro-rubente differt. Nescio tamen, an etiam colore petalorum conveniat. In speciminibus siccis saltem discrimen nullum observare valeo. Planta ita-

lica est eadem quam Cl. Nestler *P. pedatam* nuncupavit. Diss. 44. n. 27. tab. 7. Synon. eius secundum virum clarissimum sunt: *P. pilosa* Dec Fl. Fr. Suppl. p. 540. (an Willd.?) et *P. rubens* All. (non Vill. neque Sut.). Ab ea *P. hirta* L. foliis cuneatis, marginibus integris nec nisi superne apiceque 3-5-fidis differt.

1167. Potentilla *intermedia* L. — P. foliis septenatis quinatis ternatisque, radicalibus longissime petiolatis, caulinis subconformibus, foliolis obovato-cuneatis inciso-serratis, caule adscendente superne dichotomo, pedunculis elongatis. (Sp. 14. Gall. *Potentille intermédiaire.*)

Hall. Helv. 1120? Hall. fil. in Roem. Arch. 1. fasc. 2. p. 7. n. 27. et in Mus. Helv. 1. p. 54. Ser. ibid. p. 76. Heg. Fl. Helv. 1. p. 362. *P. dubia??* Sut. Fl. Helv. 1. p. 308. (vix ac ne vix)*). *P. opaca* Heg. Reisen 158. n. 6.

L. Mant. 76. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1101. (excl. syn. auct. Nestler). Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 577. n. 36. Poir. Enc. 5. p. 590? Vill. Delph. 3. p. 568. Dec. Fl. Fr. 3737. Nestl. Diss. 49. n. 34.

Nestl. l. c. tab. 8. (*bona*). *P. opaca* Engl. Bot. 35. tab. 2449. Jacq. Ic. Plant. rar. 1. p. 91. (*bona*, monente Seringio). Heg. Reisen l. c. f. 74. (folium).

Schl. Thom. exs. *P. inclinata* (non Vill.) Ser. Alpin. exs. cent. 3. n. 283. *P. opaca* (non L.) Schl. catal. 1815.

Radicem non vidi. Caulis foliosus, crassiusculus, sed infirmus, adscendens, pilis copiosis, longiusculis mollibusque instructus, fere pedalis, in planta culta duplo altior, longe simplex, superne dichotomus. Folia digitata, magna, tenuia, foliolis utrinque sed praecipue dorso pilis brevibus adpressis pubescentibus, margine ciliatis, venosis, oblongis, obovato-cuneatis, circumcirca inciso-serratis, serraturis obtusis, profundis, discretis, erecto-patentibus, lanceolatis: radicalia inferioraque septenata, imo quan-

---

*) Descr. et synon. Jacq. omnino a planta nostra repugnant. *Dubia* Sut. potius itaque ad *croceam* referenda esse videtur. Quoad syn. Hall. v. obs. ad *P. opacam*.

doque novenata, petiolo triplo quadruplove breviora: caulina superiora quinata: suprema ternata, subsessilia et ad dichotomias caulis fere opposita: floralia simplicia, trifida vixque a stipulis distinguenda. Petioli affatim pilosi. Stipulae magnae, integrae, lanceolatae, acuminatae, obtusiusculae, ciliatae. Corymbus repetito-dichotomus, foliosus, magnus, multiflorus. Flores sparsi, in planta nostra mediocres (Hallerus suae magnos unciaeque diametrum superantes tribuit), flavi: primarii e dichotomiis solitarii, longissime pedunculati. Pedunculi uniflori, villosi. Calyx magnus, pilosus, segmentis lanceolatis, inaequalibus. Petala obcordata, calyce longiora, contigua. Fructus polyspermus, fragiformis, calyce connivente globoso tectus. Semina duplo maiora quam prioris, ceterum consimilia, rugis multis varie tortuosis intricatisque, sed parum profundis notata. (D. s.)

Hab. locis glareosis rupestribusve Helvetiae occidentalis rarior. Circa *Rossinières*. Amiciss. Abr. Thomas. In valle *Champé* supra *Octodurum*. Amiciss. Gay et Lud. Thomas. Ego semel supra *Longirod* ad lapicidinam inter lapides arenamque inveni. — Fl. Maio-Iulio. ♃.

1168. Potentilla *parviflora* N. — P. foliis radicalibus subseptenis longissime petiolatis, foliolis obovatis serratis, caulinis plerisque ternatis, superne parce dentatis, caule rectiusculo ramosissimo. (Sp. 15. Gall. *Potentille à petites fleurs.*)

Mur. Bot. Val. 88.

Priori affinis, notis indicatis differt cultaque immutata in hortis perstat. Radix gracilis, rubens, collo reliquiis stipularum coronata, multicaulis. Folia radicalia petiolo erecto, pilis patentissimis deflexisve longissimis hispidissimo triplo septuploque breviora, foliolis saepe senis septenatisve: extimis minimis: intermediis multo maioribus, viridibus, oblongis, latiusculis, obovatis, utrinque sed praecipue dorso pilis adpressis pubescentibus, ciliatis, serratis, serra-

turis parum profundis, vix ad sextam quintamve limbi partem attingentibus, breviter ovatis, latis, obtusis, adsurgentibus, nervis etiam lateralibus valde exstantibus. Caules pedales, erecti v. paulo adscendentes, ramosissimi, superne dichotomi, vix nisi ad bifurcationes foliosi, minus quam petioli pilosi. Folia caulina (summis simplicibus, subcuneatis, apice 3-5-fidis, in stipula sessilibus exceptis) saepe omnia ternata, oblonga, superne grosse serrata: inferiora quandoque tamen quinata, petiolata, radicalibus similiora. Flores parvi, lutei, distantes, pedunculis longiusculis, omnibus distinctis, pubescentibus, unifloris insidentes. Calyx canescens, villosus, segmentis ovato-acutiusculis, alterne duplo minoribus. Petala parva, oblonga, fere truncata, vix emarginata, calycem subaequantia. Receptaculum obsolete pilosiusculum. Semina magna, rugis distinctis profundioribus exarata. (D. s.)

Hab. locis apricis arenosis *Valesiae* inferioris, infrequens. *Octoduri*, *à la Côte des Marques* et *au Rossetan*. Rev. Murith. — Fl. Maio-Iulio. ♃.

Obs. *Intermediae* utique magis quam *inclinatae* affinis, ab utraque autem, puto, omnino distincta; nam *intermedia* etiam in hortis culta suos characteres servat. Cl. Nestler specimen incompletum, quod ei miseram, cunctanter ad *intermediam* traxit; Cl. Candollius plantam meam ad *canescentem* Nestl. (Fl. Fr. Suppl. 541.) amandat.

1169. Potentilla *inclinata* Vill. — P. foliis quinatis, superioribus ternatis, foliolis lanceolato-cuneatis inciso-dentatis dorso canescenti-tomentosis, caule adscendente corymboso. (Sp. 16. Gall. *Potentille inclinée.*)

Mur. Bot. Val. 88. Heg. Fl. Helv. 1. p. 363. Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 55.

Vill. Delph. 3. p. 567. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 1102. Poir. Enc. 5. p. 591. Dec. Fl. Fr. 3746. Bieb. Cauc. n. 1001. et Suppl. p. 357. *P. canescens*? Nestl. Diss. 47. n. 31? *P. canescens β inclinata* Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 578. n. 42. (excl. syn. Gaud.) *P. intermedia* Wahlenb. Car-

path. 154. *P. Güntheri* Spreng. Min. Cogn. Pug. 1. p. 34. n. 63?

Vill. l. c. tab. 45. *P. recta* (non L.) Jacq. Austr. tab. 383. (optima Nestler).

Schleich. Thom. exs.

Inter *argenteam rectam*que media, huic tamen similior. Caulis dodrantalis, pedalis, adscendens, rubens, vage lanuginosus, inferne omnino simplex, superne divisus et dichotomus, corymbosus. Folia facie plus minusve adpresso-pilosa, viridiuscula, dorso pilis etiam longis, crebrioribus, incumbentibus et praeterea pilis brevissimis numerosissimis griseo-tomentosa, mollia, marginibus ciliata, pleraque etiam caulina quinata: inferiora petiolo breviora: suprema ternata, quandoque opposita, sessilia; foliola sublanceolata, inferne valde angustata, pinnatim inciso-dentata, serraturis lanceolatis, saepe ad limbi medium attingentibus, adsurgentibus, acutiusculis, quandoque uno alterove denticulo notatis: supremo laterales contiguos ut plurimum superante. Petioli incani, hispiduli. Stipulae lanceolatae, oblongae, plerumque integrae. Corymbus dichotomus, erectiusculus, multiflorus, foliolis ad dichotomias in stipula sessilibus, simplicibus, apice trifidis. Pedunculi uniflori, tomentosi, breves: intermedii tamen fere unciales. Flores parvi, lutei, approximati, calyce subtomentoso, ciliato, segmentis aeque longis, subacutis, alterne triangulari-lanceolatis et angustioribus. Petala calycem paulo superantia, subretusa, late emarginata. Semina parva, distincte rugosa. (D. v.)

Hab. in regionibus calidioribus, in Helvetia rarissima. Circa *Branson*. Rev. Murith. Ego in planitie *Pedemontii* frequentem legi. Var. foliis inferioribus septenatis circa *Papiam* inventam dedit amiciss. L. Thomas. — Fl. Maio. ♃.

Obs. Si planta nostra vere eadem est ac Villarsiana et *canescens* Bess., nomen antiquius merito servari debet.

1170. Potentilla *argentea* L. — P. foliis quina-

tis: foliolis anguste cuneiformibus dorso albo-tomentosis margine revolutis superne incisis. (Sp. 17. Gall. *Potentille argentée.*)

Hall. Helv. 1124. Enum. 341. n. 10. Sut. Fl. Helv. 1. p. 307. Heg. 1. p. 363. Hall. fil. in Ser. Mus. Helv. 1. p. 55. Clairv. Man. 167. Mur. Bot. Val. 88. *Quinquefolium folio argenteo* C. B. Basil. 92.

L. Sp. Pl. 712. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1101. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 576. n. 36. Poir. Enc. 5. p. 590. Dec. Fl. Fr. 3745. Smith Brit. 529. Vill. Delph. 3. p. 571. Nestl. Diss. 48. n. 32 α. Bieb. Cauc. n. 1000. Wallr. Sched. 237.

Engl. Bot. 2. tab. 89. Fl. Dan. tab. 865. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 17. tab. 7. — Matth. 720. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 353. fig. 2. (*eadem*). I. B. Hist. 3. p. 398. c. fig. 1.

Radix dura. Caulis erectiusculus, rubens, lanuginosus, spithamaeus, ramis patentibus. Folia pleraque quinata: inferiora petiolata, superiora sessilia: floralia ternata; foliola inaequalia, anguste cuneiformia, marginibus inferne longe integris, superne 3-5-rarius 7-fidis, dorso argenteo-tomentosis, facie laete virentibus glabrisque, margine revolutis, vix ciliatis, apice pilosiusculis. Stipulae anguste lanceolatae, parvae, inferiores subdentatae; petioli tomentosi. Flores paniculato-corymbosi, numerosi, minimi fere totius generis, flavi. Calyx dorso tomentosus, segmentis parum inaequalibus, alterne obtusioribus et acutis. Petala calycem vix superantia, immaculata, cuneata, integriuscula. Fructus fragiformis, grandiusculus, receptaculo villosiusculo. Semina parva, obiter rugosa. (D. v.)

Hab. in Helvetiae occidentalis locis glareosis, ad pedem murorum frequens. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1171. Potentilla *ambigua* N. — P. foliis quinatis ternatisque dorso pilosis sericeisve: foliolis pinnatifidis, caulibus decumbentibus. (Sp. 18. Gall. *Potentille ambiguë.*)

P. intermedia Heg. Reisen 158. n. 5. *P. alpestris* var. Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 53. *P. aurea γ pectinata* Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 576. n. 30. *P. geranioides* Mur. Bot. Val. 88. Heg. 1. p. 364. et 2. p. 462. in add.

Heg. Reisen l. c. fig. 70.

Schl. Thom. exs.

(Cf. *P. geranioides* Willd. Sp. Pl. 2. p. 1101. Pers. Syn. 2. p. 54. Poir. Enc. 5. p. 590. Nestl. Diss. 47. n. 30. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 576. n. 31. [Vir amiciss. etiam dubitat, an vere a planta helvetica differat]. *P. multifidae* var. Bieb. Cauc. Suppl. 353. n. 991*. *Quinquefolium orientale tenuissime laciniatum humifusum* Tourn. Coroll. 21. et Herbar. *P. geranioides* Nestl. l. c. tab. 5. fig. 1. ex Herb. Tournef.).

α canescens, foliis dorso pilosis griseo-virentibus.
β argentea, foliis discoloribus dorso cano-sericeis.

Radix gracilis, ramosa, squamis fuscis foliorum radicalium reliquiis coronata, caules 2-3ve protrudens. Folia radicalia erecta, petiolo laxe piloso duplo quadruplove breviora, iuniora dorso, praecipue ad nervos candicantia, adulta saltem in var. α utrinque omnino viridia glabraque, quinata, nonnulla tamen minora breviusque petiolata, ternata: caulina minora, inferiora perinde quinata, reliqua ternata, suprema simplicia, profunde trifida v. integra, in stipula sessilia. Foliola inferne angustato-cuneata, magna, facie glabriuscula, dorso pilis crebris, splendentibus, subadpressis, in planta β crebrioribus magisque sericeis instructa, ciliata, inaequalia, inaequaliter profundeque pinnatifida, vix retusa, laciniis ellipticis v. lineari-lanceolatis, obtusis, utrinque et praecipue ad marginem interiorem parum numerosis, uninerviis. Caules spithamaei, pubescentes, mediocriter foliosi, decumbentes, superne divisi et fere dichotomi. Pedunculi plus minus corymbosi, intermedii fere pollicares, laxius pubescentes. Flores mediocres, multo tamen maiores quam prioris, approximati. Calyx foliolis valde inaequalibus, alterne late lanceolatis, acutiusculis et fere linearibus,

obtusioribus brevioribusque. Petala obcordato-cuneata, calyce saltem duplo longiora, pallide lutea, basi, ut videtur, macula parva saturatiori insignita. Receptaculum villosiusculum. Semina non vidi. (D. s.)

Hab. in Alpibus *Valesiae* Austrum versus sitis, rarissima, nec nisi supra *Zermatten* inventa. Rev. Murith et Cl. Schleicher. — Fl. Iulio. ♃.

Obs. I. Planta pulchra rarissimaque omnino inter *P. auream* L. (non auct.) et *P. multifidam* ambigit; hinc nomen. Ampliss. Haller fil. et Cl. Seringe eam ad illam referunt, amicissimus autem Em. Thomas aequo fere iure insigniorem huius esse varietatem putat, ut iam accuratissimus Bieberstein in observationibus ad *P. multifidam* de planta Tournefortiana suspicatus est. Quin etiam Cl. Lehmann, cuius dissertationem de *Potentilla* adire non potui, *P. geranioidem* Schleich. ad *P. intermediam* traxisse videtur, quod tamen vix ullus probare velit. Var. α magis cum *P. aurea* congruit: differt tamen phyllis valde inaequalibus, petalis duplo minoribus, discretis, acute cuneatis pallideque flavicantibus, ne de foliolis profunde pinnatifidis quid dicam. Planta β foliorum laciniis magis distantibus, angustis ac dorso pulchre candicantibus sericeisque *multifidae* utique quam *aureae* propior est. Utramque enim plantam nostra *P. multifida β geranioides* coniungere videtur. — In varietate *α canescente* folia iuniora etiam dorso sericeo conspicua sunt.

Obs. II. Planta Tournefortiana, quam Cl. Nestler breviter descripsit depingique curavit, a nostra quidem foliis multo pilosioribus, foliolis basin versus linearibus potius quam cuneatis; extimis saepe bipartitis petiolisque radicalibus multo brevioribus recedere videtur; verum habitu ceterisque notis tam egregie convenit, ut facile ad nostram plantam spectare possit.

B. Folia caulina omnia v. pleraque ternata.

1172. Potentilla *aurea* L. — P. foliis radicalibus quinatis: foliolis obovatis cuneatisve inciso-serratis, caule adscendente, petalis subrotundis contiguis calyce multo maioribus. (Sp. 19. Gall. *Potentille dorée.*)

Ser. Mus. Helv. 1. pag. 72. *P. alpestris* Hall. fil. in Ser. Mus. l. c. p. 53. Heg. Reisen 156. n. 4.

P. aurea (non auct.) L. Sp. Pl. 717. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 576. n. 30. Wahlenb. Carp. p. 157. Smith Brit. 549. (excl. syn. Hall.)

I. Potentilla *aurea* crocea. — P. foliorum dent-

bus discretis: summo modo prominulo modo retuso, caule filiformi multifloro.

Hall. Helv. 1119 *β*. Enum. 340. n. 7? (Descr. apta quidem, sed eadem esse videtur ac Hist. 1120, quae potius ad *P. intermediam* spectat). *P. dubia* Sut. Fl. Helv. 1. p. 308. (excl. syn. Hall.) Heg. 1. p. 364. *P. salisburgensis* (non Jacq.) Hall. fil. in Roem. Arch. I. fasc. 2. p. 7. n. 28. Mur. Bot. Val. 88. (excl. syn. Cand.) *P. verna β filiformis* Wahlenb. Helv. 99?

P. filiformis Dec. Fl. Fr. Suppl. 542. n. 3741 [a]. (excl. syn. Wulff.). Vill. Delph. 3. p. 564. *P. verna γ salisburgensis* (non Wulff.) Nestl. l. c. p. 52. *P. pyrenaica* Dec. Fl. Fr. 3739?

Ser. Mus. Helv. tab. 8. (planta spontanea et culta). Engl. Bot. 8. tab. 561. *P. alpestris* b *crocea* Heg. Reisen l. c. fig. 68. (folium). *Fragaria villosa* Crantz Austr. 75. tab. 1. fig. 2. (*bona*).

Ser. Dryad. etc. exs. dec. 2. n. 14 et 15. (planta spontanea et culta). Alp. exs. cent. 2. n. 169. *P. crocea* Schleich. Thom. exs.

β minor, densius caespitosa, caulibus abbreviatis.

γ filiformis, floribus pallentibus minoribus, foliolis minus dissectis. — *P. filiformis* Schleich. cat. 1815. (fortasse ad *debilem* referenda).

Habitu magis ad *vernam*, quacum a multis auctoribus coniungitur, quam forma II accedens. Radix laxe caespitosa, multicaulis. Folia radicalia perpetuo (ut iam bene notavit Cl. Crantz) quinata, neque unquam septenata, petiolis inaequalibus, saepius longissimis, hispidis insidentia; foliolis magnis, oblongis, modo obovatis, modo cuneatis, superne (rarius etiam extimis extrorsum usque ad basin) inciso-serratis, plus minus pilosis, laxe ciliatis, facie saturate, dorso paulo pallidius virentibus. Caules plerumque elongati, semipedales et fere pedales, filiformes, debiles, decumbentes v. adscendentes, compressi, saepe rubentes, superne bifidi v. subdichotomi, foliis imis etiam quandoque quinatis, plerumque tamen ternatis,

brevius petiolatis minoribusque, summis fere ut in prioribus, saepe oppositis. Pedunculi pubescentes, elongati, uniflori. Flores plus minusve numerosi, speciosi, magni, plerumque saturate aurei, vere crocei, petalis contiguis, obcordatis, ovatis, neque basi in cuneum angustatis, calyce multo maioribus, basi maculatis. Semina obsolete rugulosa. (D. v.)

Hab. locis umbrosis v. humidiusculis Alpium montiumque *iuranorum* frequens. In M. *Stockhorn.* Ampliss. Haller fil. et amiciss. Seringe. *Aux Plans* in M. *Iura.* Cl. Chaillet. In M. *Lioson.* In M. *Montendre* aliisque. *β* circa *St.-Cergues.* Supra *St.-Georges.* *γ* in M. *Dolaz.* — Fl. Maio, in montibus editis v. g. in M. *Montendre* Iulio et Augusto. ♃.

Obs. I. In hortis culta characteres proprios servat, flores tamen minores minusque coloratos edit; sed semper post *P. vernam* floret, ideoque separari debet. Habitus ad *P. Halleri* accedit; propior tamen utique *vernae.*

Obs. II. Praeeunte amiciss. Seringe plantam formosam diuque vexatam ad *P. auream* L. reduxi. Icon in Engl. Bot. citata revera absque omni dubio huc pertinet, et figura Oederiana magis quoque cum nostra quam cum *P. Halleri* convenire videtur. Linnaeus tamen suam *auream* in Helvetia neque in aliis regionibus provenire asserit atque descriptionem et figuram, quas de nostra *P. Halleri* vir immortalis in Enum. dedit, procul omni haesitatione citat. Sed per *Angliam* ceterasque regiones boreales botanici nostram *croceam* pro sua *aurea* agnoscunt. Atque eam Cl. Schaux, Danus, eo nomine plantam borealem cum societate botanica Ratisbonensi communicavit. V. Bot. Zeit. I. Jahrg. S. 347.

II. Potentilla *aurea* firma. — P. foliolis late obovatis obtuse inciso-serratis, dentibus subimbricatis, caule firmo erectiusculo paucifloro.

P. rubens (non All. neque Crantz). Heg. Fl. Helv. 1. p. 364. *P. alpestris* c *rubens* Heg. Reisen 157. *P. salisburgensis?* Mur. Bot. Val. 88. (Nostram vir reverendus cum sequente permiscuisse videtur).

P. sabauda Dec. Fl. Fr. 3738. Vill. Ined. (auct. Nestl. et Dec.) *P. rubens* (non All. neque Crantz) Vill. Delph. 3. p. 566. *P. rubens* Poir. Enc. 5. p. 593. et *P. sabauda* Suppl. 4. p. 539. *P. salisburgensis* Haenke in Jacq. Collect. 2. p. 68. *P. verna β rubens* (excl. syn. Ser., Hall. et Crantz). Nestl. Diss. 51. n. 36.

Heg. Reisen l. c. fig. 73? (folium). *P. salisburgensis*

Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 17. tab. 10. (*optima*). Jacq. rar. 3. tab. 490. (auct. Hoppe. Hanc ad suam *alpestrem* e *filiformem* citat Cl. Hegetschweiler).

P. sabauda Schl. Thom. exs.

Radix fere ut in *P. verna*, sed parum caespitosa. Folia radicalia petiolo hispido plerumque duplo et quadruplo breviora, quinata, foliolis inaequalibus, late obovatis, basin versus subito attenuatis, profunde et inaequaliter (saltem in extimis iisque ad basin extrorsum) inciso-dentatis, aut obscurius aut nequaquam retusis, latis et sese invicem margine tegentibus, utrinque plus minusve pilosis, laxe ciliatis, serraturis 5–7, late ovatis, obtusis. Caules 1–2, rarissime tres, erectiusculi, fistulosi, rubentes, subpilosi, crassiores quam in formis proximis, firmuli, compressi, in planta nostra 3–4-unciales, 3–6-flori, modo simpliciusculi, modo ad medium bifidi, foliis caulinis perpaucis, ternatis, in stipula magna, ovata, brevius petiolatis, foliolis oblongis, 3–5-dentatis. Flores aurei, fere *P. Halleri*, sed paulo minores, longius pedunculati, foliolis floralibus saepius oppositis, simpliciusculis, sessilibus, integris v. trifidis, vixque a stipula distinguendis. Calyx pilosiusculus, plerumque coloratus, segmentis valde inaequalibus, alterne longioribus latioribusque, ovato-acutis et lineari ellipticis, obtusis, omnibus margine purpurascentibus. Petala fere obcordata, subrotundo-cuneata, basi saturatius lutea. Semina matura non vidi. (D. v.)

Hab. in summis Alpibus *valesiacis* iugi australioris rarissima. Eam nonnisi in M. *Sylvio* versus *Pedemontium* legi. — Fl. Augusto. ♃.

1173. Potentilla *verna* L. — P. foliis radicalibus quinatis subsenatisve: foliolis cuneatis serratis retusis, caulibus diffusis basi nudis, radice caespitosa, petalis cuneatis discretis. (Sp. 20. Gall. *Potentille printanière*.)

I. Potentilla *verna* vulgaris. — P. minor, hir-

suta, foliis radicalibus quinatis acute serratis breviter petiolatis, petalis immaculatis.

Hall. Helv. 1119 *α*. Enum. 340. n. 6. Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 52. Ser. ibidem p. 72. Clairv. Man. 167. Sut. Fl. Helv. 1. p. 307. Heg. 1. p. 363. Mur. Bot. Val. 87. *Quinquefolium minus repens luteum* C. B. Basil. 92.

L. Sp. Pl. 712. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 1104. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 575. n. 27. Poir. Enc. 5. pag. 592. Smith Brit. 550. Dec. Fl. Fr. 3741. Vill. Delph. 3. pag. 364. Wallr. Sched. p. 238. (excl. *α* et *δ*). Nestl. Diss. 51. n. 36 *α**). *Fragaria verna* Crantz Austr. 74.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 11. tab. 5. Engl. Bot. 1. tab. 37. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 17. tab. 8. Crantz l. c. tab. 1. fig. 1. (folia). — Fuchs Hist. 625. (Caules nimis elongati, foliis quinatis instructi). Tab. Kräuterb. 354. fig. 2.

β foliis radicalibus septenatis quinatisve.

Radix dura, profunda, nigricans, dense caespitosa. Folia radicalia petiolo hispidulo breviora vel fere aequalia, quinata, raro ternata; foliola parva, obovata, praecipue dorso pilis breviusculis sed densis pubescentia, ideoque subgriseo-virentia, dorso concoloria, ciliata, crebro et acutiuscule serrata, retusa, denticulo nempe terminali reliquis multo minore. Caules numerosi, decumbentes v. adscendentes, crassiusculi, ramosi, pubescentes, 2-4-unciales, parum foliosi, foliis minoribus, ternatis, brevius petiolatis: summis in stipula sessilibus saepe integris. Flores parvi, lutei, calyce pubescente, segmentis fere aeque longis, sed alterne duplo angustioribus saturatiusque virentibus: omnibus acutiusculis. Petala calyce paulo maiora, distantia, emarginata, obovato-cuneata, immaculata. Receptaculum villosiusculum. Semina rugulosa. (D. v.)

---

*) Excludit vir Cl. e §. linnaeano (Sp. Pl. ed. 2. p. 712.) syn. alterum C. B. et LINNAEUS unicum adduxit syn. C. B. quod NESTLERUS ipse citat. Excludit etiam syn. CLUSII, et LINNAEUS CLUSIUM ad *vernam* neutiquam citat.

Hab. in pascuis gramineis, urbium vallis locisque consimilibus ubique frequens. Etiam locis montanis v. g. supra *Longirod* et prope *St.-Cergue* in *P. aureae* consortio. — Fl. summo vere, Martio et Aprili, denuo etiam quandoque sero autumno. ♃.

Obs. Monente ill. Candollio haec species, etsi valde variabilis, habitum proprium satis constanter servat. In Suppl. Fl. Gall. p. 542. n. 3741. duas varietates in montibus editioribus enatas describit, quae adhuc humiliores sunt quam planta vulgaris planitiei. Idem ego quoque in montibus nostris observavi.

II. Potentilla *verna* aestiva Hall. fil. — P. hirsutissima, foliis quinatis septenatisque longissime petiolatis, foliolis inciso-serratis, petalis basi maculatis.

Hall. fil. in Mus. l. c. var. 8. Hall. Helv. 1120?

α caulibus filiformibus.

P. verna γ montana α foliis caule petiolisque etc. Wallr. Sched. 239. Ser. Prodr. l. c. var. ε.

β caulibus firmioribus elongatis, foliolis minus profunde serratis.

P. verna δ vinealis Wallr. ibid. Ser. l. c. var. ζ.

Radix alba, lignosa, multiceps. Caespites angusti, saepe decumbentes, sese haud raro cauliculi seu stipitis crassiusculi instar supra caules laterales extollentes. Folia radicalia numerosa, saturate virentia, petiolo hispidissimo duplo triploque breviora, magna, praesertim superne, sed non raro ambitu profunde obtuseque serrata, ob dentem supremum breviorem plus minus retusa, undique pilosiuscula. Caules filiformes, ramosi, subcompressi, declinati, adscendentes v. erectiusculi, foliis parum numerosis, parvis, plerisque ternatis, foliolis oblongis, 3-5-dentatis, subsessilibus. Flores parvi, vix semunciales, calyce piloso, segmentis longitudine latitudineque inaequalibus. Petala calyce paulo longiora, patentia, emarginata, cuneata, saturate lutea, macula crocea basin versus insignita. Receptaculum villosiusculum. Semina magna, obiter rugosa. (D. v.)

Hab. locis aridiusculis in sylvis pinetisque, ad muros infrequens. *Bernae.* Amiciss. Seringe. In glareosis circa pontem novum in M. *Bantigerhubel.* Ampliss. Haller. β „in Helvetia."

Cl. Seringe. Ego non inveni. — Fl. Maio et Iunio neque summo vere ut planta vulgaris. ♃.

Obs. I. Syn. Hall. Helv. 1120. dubium saltem videtur. In Hist. 1. c. et adhuc in Nomencl. vir summus declarat, suam plantam eandem esse ac *opacam* L. Amplissimus eius filius tamen praeeunte Cl. Villarsio (Delph. 2. p. 568. in obs.) eam ad *P. intermediam* referre videtur (Hall. fil. l. c. et in Roem. Arch. 1. fasc. 2. p. 7. n. 27.). Ego autem ob loci natalis indicationem (*Bernae* in glareae fodinis, in *Fouly*, in M. *Joux verte* et in *Gemmio*) et descriptionem ipsam adhuc dubius haereo. Nam *P. intermedia* nusquam in Alpibus occurrit. Suae tamen Hallerus caulem pedalem et cubitalem tribuit, cum neque nostra, neque *P. opaca* unquam ad tantam altitudinem adsurgat.

Obs. II. Cl. Wallroth et nuper Cl. Hegetschweiler fortasse nimis audacter cum *P. verna auream* (L. non auctor.), *debilem*, *minimam*, *frigidam* et *cineream* coniungere conati sunt. In genere tam difficili limites certi inter species aegerrime statuuntur, ideoque formae praecipuae, quas natura constanter producit propagatque, seorsim potissimum exhibendae sunt. Intermediae autem leviorisque momenti rectius negliguntur. Ceterum non bene *P. cineream* nostram ad *P. subacaulem* L. refert Cl. Hegetschweiler; illa differt foliis omnibus ternatis, nec nisi in regionibus calidissimis occurrit. Habitu tamen omnino conveniunt.

1174. Potentilla *cinerea* Chaix. — P. foliis quinatis: foliolis obovatis obtuse serratis cano-tomentosis, pilis brevioribus radiantibus, caulibus decumbentibus, petalis calyce multo maioribus. (Sp. 21. Gall. *Potentille cendrée.*)

Mur. Bot. Val. 88. Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 53. Heg. Fl. Helv. 1. p. 363. Eiusd. Reisen 156. n. 3.

Chaix in Vill. Delph. 3. pag. 567. (sub *P. opaca*). Pers. Syn. 2. p. 24. Poir. Enc. Suppl. 4. pag. 239. Dec. Fl. Fr. 3743. Nestl. Diss. 54. n. 37. Koch et Ziz. Cat. Palat. 10. *P. opaca* (non L.) Vill. Delph. 3. p. 566. (auct. Cl. Nestler). Poll. Palat. n. 498. (Chaix, Decandolle, Koch et Ziz). Chaix in Vill. Delph. 1. p. 345. *P. verna β* All. Pedem. 481. (ex synon.). *P. subacaulis* (non L.) Wulff. in Jacq. Coll. 2. p. 105. Wahlenb. Carp. 156. *P. verna β campestris* b Wallr. Sched. 239. *P. verna δ cinerea* Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 575. n. 27.

Barr. Ic. n. 593. fig. 109. (*optima*). All. l. c. tab. 24. fig. 2. (*mala*, *caule erecto*, *floribus parvis*, *petalis calyce fere brevioribus*, *segmentis calycinis acutis*).

Schleich. rar. exs. cent..... n. 58. Thom. exs.

β foliis nonnullis septenatis.

γ *elatior*, caule adscendente, foliis vix tomontosis inciso-serratis.

δ foliis longissime petiolatis magnis profundius serratis superne pubescentibus.

P. hirta (non L.) Mur. Bot. Val. (ex ipso auct.).

Vernae haud dissimilis, sed vere distincta. Folia quinata, quandoque septenata, petiolis inaequalibus, in var. γ et δ longissimis fereque caulem aequantibus, in reliquis multo brevioribus, molliter hirsutis; foliola satis magna, obovato-cuneata, superne obtuse serrata (dentibus nempe brevibus ovatisque), mollissima, utrinque subtomentosa, pilis longiusculis et praeterea pube brevissima, per puncta distincta stellatim divergente instructa. Caules crassiusculi, decumbentes, saepius flexuosi, foliosi, pilosi, foliis ternatis, brevius petiolatis: summis sessilibus, trifidis. Stipulae magnae, lanceolatae. Flores 2–4, pedunculati, in planta nostra multo maiores quam *vernae*. Calyx pilosissimus, segmentis obtusis: interioribus oblonge ovatis: exterioribus paulo minoribus, ellipticis. Petala obcordata, rotundata, calyce saltem duplo longiora, flava, immaculata. Semina non vidi. (D. s.)

Hab. locis apricis *Valesiae* calidioris. Circa *Fouly* et *Octoduri aux Folataires*. Rev. Murith. *Basileae* in M. *Crentzach*. Cl. Hagenbach. δ *Seduni* ad pedem castelli *Tourbillon*. Murith. — Fl. Aprili et Maio. ♃.

Obs. Characterem optimum e pilis brevioribus stellatim divergentibus desumptum primus omnium observavit Cl. Nestler. Hac nota species nostra ad *P. subacaulem* L. (foliis mere ternatis facile dignoscendam), quacum *frigida* confusa est, accedit. *Cineream* floribus tantum paulo minoribus e Bohemia nomine *P. vernae* et Vindobona pro *P. subacauli* Jacq. accepi.

1175. Potentilla *debilis* Schleich. — P. foliis radicalibus quinatis: foliolis longe cuneatis acute palmato-incisis, caulibus filiformibus adscendentibus nudiusculis. (Sp. 22. Gall. *Potentille faible*.)

Steud. Syn. Prodr. 72. *P. verna β subpectinata* Ser. in Dec. Prodr. 575. n. 27. Schleich. exs. cat. 1815 et 1821. *P. incisa?* (Desf.) Nestl. Diss. 51. n. 35. tab. 4. fig. 1. Ser. l. c. p. 577. n. 40. *P. verna* c *adscendens* Heg. Reisen 155. fig. 72. (folium: bene).

Plantam mihi tantum e paucis speciminibus notam, *P. vernae* valde affinem, ob formam singularem foliorum calycisque seorsim sisto. Folia radicalia longissime petiolata, quinata; foliola subpetiolulata, divergentia, pilosiuscula, vage ciliata, oblonga, exacte cuneiformia, apice palmato-incisa, lacinulis acutiusculis, quandoque perangustis et fere linearibus; nonnullorum foliorum foliola exteriora tamen etiam margine extimo incisa sunt. Caules spithamaei, graciles, foliis paucissimis subsessilibus instructi; eorum foliola ternata, perangusta, plerumque elongata, modo pinnatifida, modo 3-5-dentata. Flores paulo minores, calyce subpiloso, segmentis valde inaequalibus: maioribus late ovato-lanceolatis, acutis; exterioribus duplo fere brevioribus multotiesque angustioribus, linearibus. Petala obcordata, rotundata, calyce duplo longiora, lutea, basi macula crocea insignita. (D. s.)

Misit Cl. Schleicher, qui locum natalem tempusque florescentiae celavit; sed circa *Bernam* a Cl. Seringe observata est. Eam in *Valesia* indicat Cl. Hegetschweiler. — ♃.

1176. Potentilla *opaca* L. — P. hirsutissima, foliis radicalibus quinatis septenatisve, foliolis obovato-lanceolatis inciso-serratis, caulibus adscendentibus pedunculisque filiformibus, calycibus defloratis cernuis. (Sp. 23. Gall. *Potentille opaque.*)

Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 54. Heg. 1. p. 363. Clairv. Man. 167? Hag. Fl. Basil. 2. ined. *Quinquefolium montanum luteum erectum hirsutum* C. B. Prodr. 139. n. 3. Basil. 92.

L. Sp. Pl. 713. Amoen. Acad. 4. tab. 274. Willd. Sp. Pl. 1103. (excl. multis synon.) Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 575. n. 29. Nestl. Diss. 54. n. 38. Wahlenb. Carp. 155. (excl. syn. Jacq.) Wallr. Sched. 245. (excl. syn.

Chabraei). Bieb. Cauc. n. 1002. (excl. syn. Hall. et Jacq.) *Fragaria rubens* Crantz Austr. p. 75? (descr. quidem apta, sed folia mere quinata esse dicit).

Hall. fil. l. c. tab. 4. fig. 1. (mediocris). Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 17. tab. 12. (mediocris. Petala immaculata repraesentat). Jacq. Ic. rar. tab. 91. (optima, sed fortasse ad specimen cultum delineata). Clus. Hist. 2. p. 106. fig. 3. (Habitum non male exprimit, sed folia perperam pinnata potius quam digitata et omnino quinata habet). I. B. Hist. 2. p. 398 a. fig. 2?? (mala, nec nisi ob descr. Clusianam transcriptam huc citanda).

α *Bauhini*, maior, caespitibus diffusis, foliis radicalibus magnis pubescentibus, petiolis caulibusque hirsutissimis, petalis calycem longe superantibus.

Huc referenda C. B. et Hall. fil. Syn.

β *germanica*, multoties minor, tota molliter hirsutissima, caulibus diffusis, petalis calycis fere longitudine.

Syn. pleraque supra laudata.

+ γ *congesta*, multoties quoque minor, tota molliter hirsutissima, caulibus intricatis ramosissimis valde multifloris, floribus parvis.

Huc Dec. Fl. Fr. n. 3742. All. Pedem. n. 1480. (ex speciminibus authenticis). *P. verna β pilosissima* Ser. Mus. Helv. 1. p. 71. *P. verna* var. 6 *pilosissima* Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 52. Ser. Dryad. exs. dec. 2. n. 13. (Planta etiam circa *Augustam Taurinorum* lecta, caulibus simplicioribus minusque gracilibus et floribus minus numerosis, ideoque maioribus, petalis calycem superantibus a vulgatiori huius varietatis forma recedit; foliis septenatis carere videtur).

Planta *P. verna* longe infrequentior et vexatissima, ab ea primo intuitu hirsutie copiosissima, molliter lanuginosa griseaque, omnes fere partes plantae obsidente, facile dignoscitur. Folia radicalia praecipue in planta α dodrantali v. fere pedali longissime petiolata. Caules diffusi, saepe declinati, filiformes, ut petioli pedunculique plerumque rubentes, superne corymbiferi semperque valde ramosi et multiflori; foliola obscure virentia (quin etiam rubore sordido infici amant): radicalia in planta α plerumque septenata, oblonga, retusa, inaequalia, ambitu grosse pro-

fundeque dentata, obovato-elliptica potius quam cuneata: ad caulem imum subinde quinata, sed minora: superiora ternata, fere lanceolata: folia summa saepe indivisa, profunde trifida. Stipulae magnae, ovatae, lanceolatae, non raro dente uno alterove notatae. Pedunculi longi, gracillimi, post anthesin nutantes. Flores non magni, calycis segmentis valde inaequalibus: interioribus ovatis, subacutis: extimis parvis, ellipticis. Petala calyce paulo longiora, obcordata, subrotunda, basi cuneatim angustata, saturate lutea, inferne macula crocea insignita. Calyx fructus nutans. Semina laeviuscula, tenuissime punctata. (D. s.)

Hab. locis gramineis, in Helvetia rarissima. α *Basileae* in M. *Crentzach*. C. B. et Cl. HAGENBACH. Prope *Urbam*. B. DAVALLIUS. β (eadem, quam Moguntii lectam a Cl. KOCHIO et e Thuringia ab amicissimo HORNUNG missam accepi) in M. *Sempronio* inter *Isella* et *Crevola*. Cl. REYNIER. γ nondum in Helvetia reperta, *Italiam* et *Galliae* provincias australes incolit. — Fl. vere. ♃.

1177. POTENTILLA *Halleri* Ser. — P. foliis quinatis: foliolis subaequalibus obovato-cuneatis sericeo-marginatis superne 5-7-dentatis, caule adscendente. (Sp. 24. Gall. *Potentille de Haller*.)

Hall. Helv. 1122. (excl. syn. Oed.). Enum. 339. n. 5. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 139. et 7. p. 517. Ser. Mus. Helv. 1. pag. 75. (excl. syn. Smith). *P. aurea* Hall. fil. in Mus. 1. p. 55. Clairv. Man. 106. Sut. Fl. Helv. 1. pag. 508. (excl. syn. Fl. Dan.). Heg. 1. p. 365. Roesch in Alpin. 2. p. 117. Wahlenb. Helv. 100.

Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 576. n. 34. *P. aurea* Willd. Sp. Pl. 2. p. 1105. (excl. multis syn.). Poir. Enc. 5. p. 594. Dec. Fl. Fr. 3740. Nestl. Diss. 57. n. 52. (excl. syn. Wahlenb. Carp.). Vill. Delph. 3. p. 565. *Fragaria aurea* Crantz Austr. 77.

Hall. Helv. l. c. tab. 21. fig. 4. Enum. l. c. tab. 6. (*eadem*). Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 17. tab. 12. (pili marginales perperam laxi, ceterum bona). — Clus. Hist. 2. p. 106. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 398. fig. 2.

Ser. Dryad. exs. dec. 1. n. 3. Alp. exs. cent. 3. n. 282. Schl. Thom. exs.

β flore semipleno. Hall. Helv. l. c. β.

γ „caulibus floribusque minoribus, foliolis quinatis quaternatisque" Ser. l. c. γ.

Radix fere priorum, sed parum caespitosa. Folia radicalia quinata, petiolis longissimis, pubescentibus neque hispidis, stipulis emarcidis, lanceolato-acuminatis. Foliola obovato-cuneata, latiuscula, firmula, laete virentia, pilis densis neque laxis, sericeis argenteo-marginata, nervis dorsalibus sericeo-pubescentibus, ceterum utrinque glabra, subretusa, superne 5-7-dentata, dentibus acutis: 3 supremis subconniventibus. Caules pauci (saepius e singulis radicibus unici), firmuli, pubescentes, digitales, spithamaei, modo decumbentes, modo adscendentes v. erectiusculi, parum foliosi, superne divisi. Folia caulina parva, subsessilia, plerumque omnia ternata: imum quandoque quinatum: suprema a stipulis vix distinguenda. Pedunculi longiusculi, pubescentes, uniflori. Flores speciosi, magni, calyce segmentis parum inaequalibus, subsericeis, lanceolatis, in var. β subduodenis. Petala calyce multo maiora, obcordata, aurea, basi macula crocea insignita. Receptaculum villosiusculum. Semina rugosa. (D. v.)

Hab. locis gramineis in plerisque Alpibus frequens. Etiam in M. *Iurae* cacuminibus editissimis non rara, v. g. in M. *Tête-de-Rans*, *Thoiry*, *Dolas*. *Chasseral*, *Montendre* etc. β in M. *Chasseral* a Cl. Gagnebin et in M. *Dolas* a me inventa est. γ in summis Alpibus v. g. in M. *Gemmio*. Cl. Seringe. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1178. Potentilla *reptans* L. — P. foliis quinatis petiolatis, caule sarmentoso repente, pedunculis axillaribus solitariis. (Sp. 25. Gall. *Potentille rampante.*)

Hall. Helv. 1118. Enum. 340. n. 9. Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 54. Ser. ibid. 1. p. 79. Sut. Fl. Helv. 1. p. 310. Heg. 1. p. 366. Clairv. Man. 167. Wahlenb. Helv. 100. Mur. Bot. Val. 97. *Quinquefolium maius repens* C. B. Basil. 92.

L. Sp. Pl. 714. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1108. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 574. n. 21. Poir. Enc. 5. p. 595. Dec. Fl. Fr. 3744. Smith Brit. 551. Nestl. Diss. 66. n. 53. Vill. Delph. 3. pag. 568. *Fragaria pentaphyllum* Crantz Austr. 80.

Engl. Bot. 12. tab. 862. Fl. Dan. tab. 1164. Schkuhr Handb. tab. 136. (excl. litt. f, i, k, l et m, quae alio spectant). — Blackw. tab. 454. Fuchs Hist. 624. Matth. 719. fig. 1. Dod. Pempt. 116. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 397.

Radix teres, crassa, nigra, intus lutescens. Caules toti reptantes, radicantes, aequaliter foliosi, graciles, teretes, cubitales et ultra. Folia omnia longius petiolata, quinata, foliolis obovato-cuneatis, serratis, nervis ad dorsum pilosis: suprema quandoque opposita. Pedunculi petiolis longiores, axillares, solitarii, uniflori, glabriusculi. Flores magni, aurei, calyce segmentis longitudine subaequalibus, glabriusculis, lanceolatis: maioribus acutis, mucronulatis: exterioribus obtusis, angustioribus. Petala calyce longiora, obcordata, cuneata. Receptaculum villosiusculum. Semina fere laevia. (D. v.)

Hab. locis argillosis, ad vias et in agris ubique. — Fl. Iunio, Iulio et Augusto. ♃.

III. Folia pinnata.

Anserina.

1179. Potentilla *Anserina* L. — P. foliis interrupte pinnatis, foliolis ovatis serratis dorso sericeis, caule repente, pedunculis solitariis axillaribus. (Sp. 26. Gall. *Potentille Argentine.*)

Hall. Helv. 1126. Enum. 338. n. 2. Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 56. Sut. Fl. Helv. 1. p. 305. Heg. 1. p. 361. Clairv. Man. 167. Mur. Bot. Val. 88. Wahlenb. Helv. 99. *Potentilla* C. B. Basil. 91.

L. Sp. Pl. 710. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1695. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 582. n. 72. Poir. Enc. 5. p. 584. Dec. Fl. Fr. 3732. Smith Brit. 547. Vill. Delph. 3. p. 575. Nestl. Diss. p. 35. n. 11. *Fragaria Anserina* Crantz Austr. 71.

Chaum. Fl. Méd. 1. tab. 34. Engl. Bot. 12. tab. 861. Fl. Dan. 544. Bull. Herb. 157. Sturm Germ. I. fasc. 4. tab. 7. — Fuchs Hist. 619. Matth. 718. Tabern. Kräuterb. 342. Dod. Pempt. 600. fig. 1.

β *holosericea*, foliis utrinque argenteis.

γ *nuda*, foliis utrinque viridibus.

Radix gracilis, repens, stolones repentes flagelliformes hinc inde protrudens. Caules subramosi, repentes, hirsuti, foliosi. Folia brevius petiolata, impari-pinnata, magna, ambitu obovata, 8-10-iuga, pinnis oppositis alternisve, ovatis, oblongis, acute inciso-serratis, facie plerumque glabris, saturate virentibus rugosisque, dorso ut plurimum tomento brevi sericeo-argenteis, pinnulis minutis brevissimis 3-5-fidis intermixtis, rhachi lata, striata. Pedunculi axillares, folio breviores, sericei. Flores aurei, mediocres, calyce dorso sericeo. Petala calycem superantia, obiter emarginata. Receptaculum sericeum. (D. v.)

Hab. secus vias, ad fossas, in pratis ubique. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

Obs. Variat foliis utrinque sericeis (qualem ex Helvetia interiori habui) et rarius omnino nudis.

1180. Potentilla *supina* L. — P. foliis pinnatis: foliolis oblongis inciso-serratis dorso concoloribus, caule humifuso, pedunculis solitariis axillaribus. (Sp. 27. Gall. *Potentille couchée.*)

Hag. Fl. Basil. 2. ined. Sut. Fl. Helv. 1. p. 306*). Heg. 1. p. 362. Clairv. Man. 167.

L. Sp. Pl. 711. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1099. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 580. n. 55. Poir. Enc. 5. p. 588. Dec. Fl. Fr. 3733. Nestl. Diss. p. 38. n. 18. Wallr. Sched. 236. Bieb. Cauc. n. 995. *Fragaria supina* Crantz Austr. 73. *Argentina supina* Lam. Fl. Fr. 3. p. 119.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 30. tab. 3. Jacq. Austr. tab. 406. — Tabern. Kräuterb. 353. f. 1. Clus. Hist. 2. p. 107. fig. 2. I. B. Hist. 2. p. 398 d. f. 1.

---

*) Ex mera Cl. Schleicheri auctoritate, qui eam plantam nunquam reperit, neque enim in catalogis habet.

Radicem non vidi. Habitus a congeneribus nostris abhorrens, atque foliorum situ et figura quodammodo *Parthenii* herbam referens. Caules semipedales, pedales, crassi, procumbentes, striati, fistulosi, ut tota planta pilosiusculi, saepe flexuosi, superne dichotomi, undique foliosi. Folia petiolata, impari-pinnata, 3–5-iuga, foliolis saepe approximato-alternis, subsessilibus, pallide virentibus, magnis, subaequalibus v. sursum decrescentibus, oblongis, plus minus cuneatis, costa in partes valde inaequales divisis, circumcirca inciso-serratis v. quandoque pinnatifidis: tribus summis saepe coalescentibus cuneatimque in petiolum decurrentibus. Stipulae submembranaceae, „lanceolatae, integrae" Seringe, aut late ovatae. Pedunculi solitarii, uniflori, in dichotomiis axillares, breves, vix semunciales, dense pubescentes, subinde arcuati. Flores parvi, calycis segmentis interioribus ovato-acuminatis: exterioribus lanceolatis, angustioribus, sed longioribus, subinde incisis; petala calycem vix superantia, flava, „obovata" Seringe. Receptaculum glabriusculum, fragiforme, seminibus numerosissimis, exiguis, laevibus v. „rugulosis" Seringe. (D. s.)

Hab. locis ruderatis et in agris petrosis inundatis. In Helvetia rarissima, nec nisi testante Cl. Clairvillio in *transalpinis*, ac nuper, auctore Cl. Hagenbachio, ad fossas viae regiae prope *Sierenz*, ubi eam legit solertissimus plantarum pictor Labram, rite observata. — Fl. aestate. ⊙.

1181. Potentilla *multifida* L. — P. foliis bipinnatis pauciiugis: laciniis linearibus distantibus dorso tomentosis margine revolutis, caule adscendente. (Sp. 28. Gall. *Potentille découpée.*)

Hall. Helv. 1125. Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 56. Ser. ibid. p. 79. Sut. Fl. Helv. 1. p. 305. Heg. 1. p. 361. Clairv. Man. 167. Mur. Bot. Val. 88.

L. Sp. Pl. 710. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1096. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 581. n. 66. Poir. Enc. 5. p. 585. All.

Pedem. n. 1473. Dec. Fl. Fr. 3734. Nestl. Diss. 33. n. 7 *). Bieb. Cauc. Suppl. p. 353. n. 991*.

Ser. Mus. Helv. 1. tab. 8.

Ser. Dryad. etc. exs. dec. 2. n. 20. et Alp. exs. cent. 2. n. 171 Schleich. Thom. exs.

β *geranioides*, foliolis approximatis et fere digitatis. Huius formae descriptionem vide apud Bieb. l. c.

Radix gracilis, stipulis grandibus, badiis, lanceolatis coronata, duos tresve caules protrudens. Folia radicalia petiolis sericeo-pubescentibus saepe multoties breviora, circumscriptione subrotunda, bipinnata, pauciiuga, facie glabriuscula, saturate virentia, dorso tomento glauco, argenteo nitiduloque dense obducta margineque revoluta: pinnulis inferioribus minoribus, 2–3-partitis, lateralibus terminalique pinnatis, 2–4-iugis, minutis quandoque intermixtis: laciniis elongatis, fere linearibus, distantibus, patentibus, obtusiusculis. Caules 2–3-unciales, in planta spontanea etiam fere semipedales, modo decumbentes, modo adscendentes et, ut in planta culta, erectiusculi, firmi, compressi, pubescentes, foliosi, superne divisi v. corymbiferi. Folia caulina brevius petiolata sessiliaque, reliquis fere consimilia: superiora tamen subinde exacte digitato-quinata, foliolis perinde pinnatis: suprema simplicia, 3-partita. Stipulae magnae, lanceolato-acuminatae, dorso lanuginosae, latere quandoque unidentatae. Flores flavi, parvi, brevius pedunculati, calyce piloso-sericeo, segmentis inaequalibus, lanceolatis. Petala flava, immaculata, obcordata, calycem vix superantia. Receptaculum sericeum. Semina minuta, oblique ovata, etiam sub bona lente laevia nec rugosa. (D. v.)

Hab. in Alpibus glacialibus *Valesiae*, iugi australis, rarissima formosaque planta. In M. *Stock* supra vallem *D. Nicolai.*

---

*) Syn. Buxb. cent. 1. p. 30. tab. 49. fig. 1. a Linnaeo huc citatum ad *P. bifurcam* revocant VV. Cl. Willdenow, Persoon, Poiret et Nestler.

Haller. In M. *Sylvio*. Cl. Schleicher. Supra *Zermatten*, in M. *Finelen*. Ad stabula M. *Zenrion* prope *Tsermotanas*, supra vallem *Bagnes*. Rev. Murith. Ad lacum *nigrum* (*Schwarzsee*) vallis *D. Nicolai*. Ego etiam in M. *Finelen* et *Sylvio* legi. β in M. *Sylvio*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Foliis subtus niveis et margine revolutis ad *P. argenteam*, forma eorum et cetero habitu ad *P. geranioidem* et *ambiguam* accedit, ab illa tamen utique magis quam ab his diversa. In hortos translata, sibi omnino dissimilis evadit: caules nempe fere sesquipedales protrudit, foliolis valde remotis, planis nec revolutis, dorso canescentibus gaudet etc. Var. β ad *ambiguam* et *geranioidem* transitum ostendit.

G. 315. Comarum L. gen. 638. Juss. 338. Gaertn. tab. 73. *Fragariae* sp. Hall. *Potentillae* sp. Nestl. Ser. *Pentaphylloidis* sp. Tourn.

Cal. maximus, coloratus, 10-fidus, segmentis alterne minoribus. Petala 5, minima, integra. Recept. spongiosum, maximum, conicum, persistens. Sem. laevia, vix rugulosa.

1182. Comarum *palustre* L. — (Gall. *Comaret des marais*.)

Hall. Helv. 1128. *Comarum* Enum. 337. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. pag. 313. Heg. 1. pag. 171. Clairv. Man. 165. Wahlenb. Helv. 102. Mur. Bot. Val. 62. *Potentilla rubra* Hall. fil. in Mus. Helv. 1. p. 56.

L. Sp. Pl. 718. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1119. Poir. Enc. Suppl. 2. p. 316. Dec. Fl. Fr. 3762. Smith Brit. 556. Vill. Delph. 3. pag. 579. *Fragaria palustris* Crantz Austr. 73. *Potentilla Comarum* Nestl. Diss. 36. n. 15. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 583. n. 80.

Engl. Bot. 3. tab. 172. Lam. Illustr. tab. 444. Fl. Dan. 636. Schkuhr Handb. tab. 138. Hoffm. Fl. Germ. ed. 1. tab. 7. (*bona*). — Matth. 720. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 351. fig. 1. (*eadem*). Dod. Pempt. 117. fig. 2. (var. fol. digitatis). I. B. Hist. 2. p. 398 c. fig. 2. Chabr. Sciagr. 171. fig. 2. (*eadem*).

Ser. Schleich. Thom. exs.

Radix repens, verticillatim fibrosa. Caules adscendentes, crassi, geniculati, rubentes, subpube-

scentes, ramosi, foliosi, pedales. Folia pinnata, 2-3-iuga, facie saturate virentia, dorso pallida, acute nervosa et venosa, glabriuscula v. pilis distantibus adpressis pubescentia: radicalia inferioraque longius petiolata: superiora sessilia: summa ternato-digitata. Foliola magna, ovato-lanceolata, oblonga, dentibus latis acuminatis circumserrata: suprema exacte digitato-ternata. Stipulae amplae, petiolo adnatae, basi caulem amplectentes. Flores magni, speciosi, in summo caule ramisque subpaniculati, pedunculis unifloris approximatis. Calyx atro-purpureus, tubo hemisphaerico, magno, segmentis exterioribus angustis, elliptico-acutis, patentibus reflexisve: interioribus maximis, longioribus et multo latioribus, lanceolato-acuminatis, subconniventibus erectisve. Petala calyce multo minora, parva, saturate purpurea, ovato-acuminata, acumine longo, subsetaceo. Stamina brevia, filamentis atro-fuscis, antheris lunatis, nigricantibus. Receptaculum maximum, ovatum, breviter pilosum, et quasi muricatum, carnoso-spongiosum. Semina maiora quam in *Potentillis*, acuminata, imbricata, numerosissima fructumque fragiformem efficientia. (D. v.)

Hab. in paludibus torfaceis montanis et subalpinis *Bernae* prope *Bümplitz*; in sylva *Bremgarten*; inter vias ad *Neubrück* et ad *Hasli*, prope *Gümlingen* et *im Löhr*. Circa *Herzogenbuchsee*. HALLER. Ad lacum *Felinum* copiose. *Au bord du lac des Rousses*. In paludibus vallis *Iugensis*, circa *le Sentier* et *le Brassus* ubique. Prope *Ste-Croix*. *A la plaine des Mosses* supra *Castrodunum* etc. — Fl. Iun.-Aug. ♃.

OBS. Var. fol. digitatis, quam sistit ic. DODONAEI et cuius mentionem fecit Cl. NESTLER, nondum vidi. — Genus fortasse non valde naturale, sed utique commodum satisque a *Potentilla* distinctum. Cf. LINNÉ Fl. Lapp. n. 111 γ. n. 209 η et ϑ. et n. 214 δ.

G. 316. GEUM L. gen. 636. Juss. 338. Gaertn. tab. 74. *Caryophyllata* Tourn. tab. 151. Hall. Enum.

Cal. 10-fidus, segmentis alterne minimis. Pe-

tala 5. Recept. elevatum. Semina pilosa, geniculato-aristata.

1183. Geum *urbanum* L. — G. floribus erectis, fructibus globosis villosis, aristis uncinatis nudis, foliis lyratis. L. (Sp. 1. Gall. *Bénoîte commune.*)

Hall. Helv. 1130. Enum. 335. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 312. Heg. 1. p. 369. Clairv. Man. 168. Wahlenb. Helv. 101. Mur. Bot. Val. 70. *Caryophyllata vulgaris* C. B. Basil. 91.

L. Sp. Pl. 716. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 1113. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 551. n. 9. Smith Brit. 553. Dec. Fl. Fr. 3763. Vill. Delph. 3. p. 577. *Caryophyllata vulgaris* Lam. Enc. 1. p. 359.

Engl. Bot. 20. tab. 1400. Fl. Dan. tab. 672. Chaum. Fl. Méd. 2. tab. 64. Schkuhr Handb. tab. 137. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 5. tab. 7. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 29. tab. 4. — Blackw. tab. 253. Fuchs Hist. tab. 384 et 385. Matth. 693. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 326. f. 1. (*eadem*). Dod. Pempt. 137. (*minus bona*). Clus. Hist. 2. p. 102. f. 2. Chabr. Sciagr. 172. fig. 4.

Radix conica, crassa, fusca, tempore vernali quandoque odorem caryophyllorum spargens (inde nomen veterum). Caulis erectus, pedalis et ultra, teres, villosus, foliosus, superne ramosiusculus. Folia villosa, marginibus subsericea, laete virentia: radicalia infimaque petiolata, lyrato-pinnata, subbiiuga; foliola subrotunda, lobato-incisa, lobulis serratis, ima minuta, reliqua maiora, impar maximum trilobum: caulina superiora ternata et simplicia, lanceolata, acuta. Stipulae magnae, inciso-serratae. Pedunculi in ramulis terminales, villosi. Flores parvi, lutei, erecti, patentes, calyce villosiusculo, segmentis maioribus lanceolato-acuminatis, exterioribus minimis. Petala subrotunda, unguiculata, calyce paulo longiora. Receptaculum columnare, villosum; fructus globosus. Semina villosa, oblonga, arista supra geniculum nudiuscula, apice uncinata breviora. (D. v.)

Hab. ad vias sepesque planitiei montiumque humiliorum ubique. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1184. Geum *rivale* L. — G. floribus nutantibus, petalis erectis conniventibus, aristis seminalibus plumosis, foliis lyratis interrupte pinnatis. (Sp. 2. Gall. *Bénoite des ruisseaux.*)

Hall. Helv. 1131. Enum. 336. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 311. Heg. 1. p. 369. Clairv. Man. 168. Wahlenb. Helv. 101. Mur. Bot. Val. 70.

L. Sp. Pl. 717. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1115. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 551. n. 13. Smith Brit. 554. Dec. Fl. Fr. 3764. Vill. Delph. 3. p. 577. *G. nutans* Crantz Austr. 70. *Caryophyllata aquatica* Lam. Enc. 1. p. 399.

Engl. Bot. 2. tab. 106. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 8. tab. 7. Fl. Dan. tab. 722. Schkuhr Handb. tab. 137. (*semina*). Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 4. tab. 4. Lob. Ic. 694. Clus. Hist. 2. p. 103. fig. 1. (*bona*). I. B. Hist. 2. p. 398. fig. 2. (*mala*). Chabr. Sciagr. 172. fig. 6. (*eadem*).

β hybridum, saepe proliferum, petalis multiplicatis, calyce foliaceo.

Hall. Helv. l. c. *β* et *γ*. Ser. l. c. *δ*. *G. hybridum* Hoepfn. Mag. 4. p. 33. Sut. Fl. Helv. 1. p. 312. Heg. 1. p. 370.

G. hybridum Jacq. rar. tab. 94. *Anemone dodecaphylla* Krock. Fl. Sil. 2. p. 235. tab. 20. — Clus. Hist. 2. p. 104. fig. 2. (*optima*; flos non proliferus).

Priore paulo minus villosum. Radix dura, transversa, squamosa. Caulis fere pedalis, apice ramosiusculus nutansque, ceterum erectus. Folia radicalia petiolata, lyrata, 1–2-iuga, foliolis subcuneatis, fere ut *urbani* dissectis, minimis magis numerosis intermixtis, terminale etiam maximum, subinde trilobum: caulina pauca, parva, subsessilia vel brevius petiolata, ternata v. tripartita. Stipulae parvae, inciso-serratae, acutae. Flores haud inelegantes, in caule fere terminales, breviter pedunculati, semper nutantes. Calyx erecto-campanulatus, fuscus, segmentis late triangularibus, acutis: exterioribus minutis, linearibus. Petala cuneata, brevia,

lata, calycem aequantia, ex luteo pallide rosea. Semina villosa, arista ad medium geniculata, etiam superne plumosa, apice uncinata. Flores plantae β diversissimi, calyce petalis multo maioribus, ex foliolis 6, late ovatis, inciso-dentatis, sublobatis, longe petiolulatis, minoribus totidem intermixtis sessilibus, profunde trifidis, lacinulis perangustis, acutissimis: omnibus basi coalescentibus. Petala subduodena, longe unguiculata, fere reniformia, obcordata. Genitalia omnino desunt. E sinu calycis pedunculus adsurgit florem alterum perinde monstrosum haud explicatum apice gerens. (D. v.)

Hab. secus rivulos et in pratis udis, praesertim montanis. Neque in Alpibus deest. Var. β in M. *Bolaz* supra *Bonmont* inveni. In sylva *Commenwald* supra *Mollis*. Cl. Hegetschweiler. Circa thermas *Leucenses* et in Alpibus *bernensibus*. Cl. Hoepfner l. c. Var. fl. luteo, quam ex Helwing citat summus Hallerus, in Helvetia nondum lecta est. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1185. Geum *montanum* L. — G. flore solitario inclinato, aristis rectis, foliis radicalibus subinterrupte-pinnatis 4-3-iugis: foliolo terminali maximo. (Sp. 3. Gall. *Bénoîte de montagne.*)

Hall. Helv. 1131. Enum. 336. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 311. Heg. 1. p. 370. Clairv. Man. 168. Wahlenb. Helv. 101. Mur. Bot. Val. 70. Roesch in Alpin. 2. p. 118.

L. Sp. Pl. 717. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1116. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 553. n. 26. Dec. Fl. Fr. 3766. Vill. Delph. 3. p. 578. Crantz Austr. 70. *Caryophyllata montana* Lam. Enc. 1. p. 70.

Jacq. Austr. tab. 373. Lam. Illustr. tab. 443. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 14. tab. 11. — Clus. Hist. 2. p. 106. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 326. fig. 2. Dod. Pempt. 137. fig. 2. (Petala nimis erecta). Matth. 697. fig. 2. I. B. Hist. 2. p. 398. fig. 1. Chabr. Sciagr. 172. fig. 5. (*eadem*).

β *nanum*, caule foliis vix longiore, foliolis confertis.

Barr. Ic. fig. 313. Pon. Bald. in Clus. Hist. 2. p. 342. fig. 2.

γ *intermedium*, caule pedali subtrifloro, floribus pentapetalis, calyce petala patentissima subaequante.

Thom. exs.

Radix fusca, crassiuscula. **Folia** radicalia petiolis inferne plerumque breviter nudis, subinde totis foliatis insidentia, numerosa, molliter villosa, subinterrupte pinnata, 4-5-iuga, foliolis distantibus, subrotundis, incisis, sensim basin versus decrescentibus, terminali maximo, obtuso, inciso, subinde lobato, inferne marginibus integro: caulina pauca parvaque, ternata v. simplicia, trilobata, brevius petiolata, cum foliolis nonnullis integriusculis infra terminalia sitis. **Caulis** simplex, plerumque uniflorus, debilis, villosus, semipedalis pedalisque, in β folia vix superans, in γ apice breviter divisus, subtriflorus. **Flos** maximus, patentissimus, aureus, plerumque hexapetalus, calyce segmentis patentibus, longe triangularibus, subacuminatis: exterioribus integris, duplo brevioribus multotiesque angustioribus, fere linearibus. **Petala** calyce multo maiora, subrotunda, emarginata. **Semina** arista recta neque geniculata, dense plumosa, infra apicem paulo incrassatum neque uncinatum breviter nuda. (D. v.)

Hab. in pascuis alpinis frequens. β in M. *Montenvert*. Var. γ (quae flore quodammodo ad *G. rivale* accedit) in M. *Bovonnaz* supra *Bex* legit amiciss. Em. Thomas. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

1186. Geum *reptans* L. — G. stolonibus repentibus, foliis lyrato-pinnatis subquinqueiugis, segmentis calycinis exterioribus bipartitis. (Sp. 4. Gall. *Bénoîte traçante.*)

Hall. Helv. 1132. Enum. 301. n. 3. Sut. Fl. Helv. 1. p. 312. Heg. 1. p. 370. Clairv. Man. 168. Wahlenb. Helv. 102. Mur. Bot. Val. 70. Roesch in Alpin. 2. p. 118.

L. Sp. Pl. 717. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1117. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 553. n. 22. Pers. Syn. 2. p. 57. Dec. Fl. Fr. 3767. Vill. Delph. 3. p. 578. *Caryophyllata reptans* Lam. Enc. 1. p. 400.

Jacq. App. 1. tab. 22. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 14. tab. 12. — Barr. Ic. fig. 400.

Thom. Schleich. exs.

Radix crassa, longa, simpliciuscula, nigricans. Stolones laterales, pauci (in singulis plantis plerumque solitarii), longe repentes, foliis radicalibus multo longiores, steriles, foliis parvis, sessilibus, simpliciusculis incisisque instructi. Folia radicalia numerosa,. villosa, brevius petiolata, pinnata, 5-6-iuga: foliola parva, cuneata, apice palmato-incisa, minora minusque quam priorum inaequalia, basin versus tamen sensim descrescentia, contigua, nonnullis subinde minutis integrisque interiectis: terminale magnum, profunde trilobum, lobis perinde lobatis incisisque. Caules folia vix superantes, simplicissimi, erectiusculi v. obliqui, superne foliis paucis simplicibus, trifidis, stipulae magnae lanceolatae insidentibus instructi. Flos totius generis maximus, sescuncialis et biuncialis, speciosissimus, aureus, patentissimus. Calyx coloratus, pilosiusculus, segmentis interioribus lanceolatis, corolla paulo brevioribus: externis circiter duplo brevioribus, fere eiusdem latitudinis, bipartitis, laciniis divergentibus, subinde iterum bifidis. Petala 6-7, subrotunda, emarginata, pulchre venosa. Aristae fere prioris. (D. v.)

Hab. in Alpibus editissimis, locis glareosis, priori omnino rarius. In Alpium *aquileiensium* et *valesiacarum* M. *Audon*, *Prapipz*, *Enzeindaz*, *Javernaz*, *Chaux-commun*, *Fouly*, *Serin;* in M. *Schoenbühl* et *Galanda.* Supra vallem *Kienthal.* Haller. Supra *Jenatz Rhaetigoviae.* Amiciss. Roesch. In M. *Pennino.* Rev. Murith. In M. *Krauchkamm* versus *Krauchthal Glaronensium* et in Alpibus *Angelimontanis* infra *Wendistock* et *Rothstock* inter 7400 pedum elevationem limitemque nivalem, copiose. Cl. Wahlenberg. In M. *Sempronio* infra moles *Kaltwassergletscher.* — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

G. 317. Dryas Lam. Willd. Hall. *Dryadis* sp. L. gen. 637. Gaertn. tab. 74. *Caryophyllatae* sp. Tourn.

Cal. aequaliter 8-fidus. Cor. octopetala. Recept. subdepressum, foveolatum. Sem. arista plumosa, recta.

1187. Dryas *octopetala* L. — Dr. foliis serrato-crenatis. (Gall. *Dryade à huit pétales.*)

Hall. Helv. 1133. Enum. 355. n. 1. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 33. It. 4. p. 322. et It. 7. p. 511. Sut. Fl. Helv. 1. p. 312. Heg. 1. p. 370. Wahlenb. Helv. 101. Mur. Bot. Val. 65. Roesch in Alpin. 2. p. 118.

L. Sp. Pl. 717. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1118. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 549. n. 1. Lam. Enc. 2. p. 329. Smith Brit. 555. Dec. Fl. Fr. 3768. Vill. Delph. 3. p. 580. *Geum chamaedryfolium* Crantz Austr. 70.

Engl. Bot. 7. tab. 451. Lam. Illustr. tab. 443. Fl. Dan. tab. 31. Schkuhr Handb. tab. 137. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 10. tab. 3. Tab. Kräuterb. 365. fig. 1. et p. 769. fig. 2. Clus. Hist. 1. p. 351. fig. 2. Dalech. Hist. 1164. (*mala*).

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 248. Schleich. Thom. exs.

Radix simpliciuscula, squamosa, nigricans, lignosa, caespitosa. Folia petiolo stipulis duabus lanceolato-linearibus emarcidis prope basin instructo, inferne dilatato longiora, dura, facie saturate virentia, nitida, glabra rugosaque, dorso albo-tomentosa, nervis subfuscis, exstantibus praedita, elliptica, subcordata, undique crenato-serrata, marginibus revoluta. Caules steriles, foliosi, suffruticosi, breves, decumbentes, saepe deficientes. Scapus uniflorus, foliis radicalibus longior, 1-3-uncialis, teres, nudus, basi vix stipulatus. Flos terminalis, magnus, elegans. Calyx viridis, tubo fere hemisphaerico, limbo plano, 8-partito, segmentis aequalibus, lanceolatis. Petala alba, ovata, obtusa, integra, calycis segmentis duplo longiora multoque latiora. Stamina valde numerosa, petalis breviora, antheris luteis. Pistilla centena et ultra, conferta, sericea. Aristae praelongae, plumosae. (D. v.)

Hab. in pascuis alpinis ubique, etiam in omnibus fere cacuminibus iuranis, v. gr. in M. *Dent-de-Vaulion*, *Falconario*, *Hengst*, (Haller), *Dolaz*, *Thoiry*, *Montendre* etc. Quin imo in

ipsam planitiem, in consortio *Alchemillae alpinae*, loco *Plancke-Bétri* ad M. *d'Arvel* pedem, inter *Pennilucum* et *Rennaz*, descendit. Amiciss. Gay. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

CLASSIS XIII.

POLYANDRIA.

Stamina numerosa, calyci inserta.

MONOGYNIA.

Stylus 1.

* *Flores tetrapetali.*

G. 318. Capparis. Cal. 4-phyllus, deciduus. Cor. 4-petala. Stam. longa. Siliqua pedicellata, baccaeformis, intus pulposa, 1-locularis, polysperma. (Frutex spinosus, foliis alternis, orbiculatis.)

Cal. *inferus, plerumque diphyllus, caducus v. saltem deciduus.* Cor. *4-petala.* Stigm. *multiradiatum v. bilobum.* Fructus (caps. *aut* siliqua) *polyspermus, multilocularis aut 1-2-locularis.* (Herbae *et* suffrutices *foliis alternis pinnatifidis v. decompositis.*)

Papaveraceae.

G. 319. Actaea. Cal. 4-phyllus, caducus. Cor. 4-petala, caduca. Bacca sessilis, 1-locularis. (Herba glabra, foliis alternis, decompositis. Flores terminales, spicati.)

G. 320. Chelidonium. Cal. diphyllus, caducus. Cor. 4-petala. Stigm. capitatum. Siliqua laevis, 2-valvis, 1-locularis. Sem. cristata, dissepimenti lateribus liberis affixa. (Herba succo croceo scatens. Folia alterna, pinnata. Flores umbellati.)

G. 321. Glaucium. Cal. diphyllus, caducus. Cor. 4-petala. Stigm. bipartitum. Siliqua longissima, muricata, 2-locularis. Sem. punctata, dissepimento medio imperforato affixa. (Herba glauca, succo aquoso. Folia alterna, sinuato-repanda. Pedunculi solitarii, axillares.)

G. 322. Papaver. Cal. diphyllus, caducus. Cor. 4-petala. Stigm. disco orbiculato, latissimo totum adnatum, radiatum, 6-12-partitum. Caps. stigmatis disco operculata, foraminibus sub stigmatis corona dehiscens. (Succus lacteus, amarus, soporiferus. Folia alterna. Flores longe pedunculati, terminales.)

+ *Delphinium.*

** *Flores pentapetali.*

G. 326. Cistus. Cal. 5-phyllus, aequalis. Cor. 5-petala. Caps. 5-valvis, 5-locularis. (Frutex erectiusculus, oppositifolius, exstipulatus. Flores albi.)

G. 327. Helianthemum. Cal. 5-phyllus, phyllis 2 extimis minoribus. Cor. 5-petala. Caps. 3-valvis, 1-locularis. (Herbae v. suffrutices foliis alternis oppositisve, stipulatis v. exstipulatis. Flores plerumque lutei.)

G. 325. Tilia. Cal. 5-partitus, deciduus. Cor. 5-petala. Caps. 5-valvis, 5-locularis, vix dehiscens: loculis dispermis, abortientibus; demum plerumque 1-locularis, 1-sperma. (Arbor excelsa. Bracteae membranaceae ad medium dorsum pedunculum gerentes!)

+ *Delphinium. Isopyrum.*

*** *Flores polypetali.*

Nymphaeaceae.

G. 323. Nymphaea. Cal. 4-phyllus. Cor.

petalis numerosis plurium ordinum, calycem aequantibus. Stam. germini inserta! Stigm. sessile, radiatum, multipartitum. Bacca globosa, coronata, multiflora, polysperma. (Planta aquatica, foliis coriaceis, natantibus. Scapi uniflori, praelongi, floribus albis, emersis.)

G. 324. Nuphar. Cal. 5-phyllus. Cor. petalis numerosis paucorum ordinum, calyce minoribus. Stam. receptaculo floris inserta, germini incumbentia. Stigm. sessile, radiatum, multipartitum, disco integerrimo orbiculato totum adnatum! Bacca ut in *Nymphaea*. (Habitus *Nymphaeae*. Flores lutei.)

DIGYNIA.

Styli 2.

G. 328. Paeonia. Cal. 5-phyllus, inaequalis. Petala 5 maxima. Pist. 2-3, stigm. lingulato, colorato, sessili. Caps. totidem, 1-loculares; sem. colorata, bifaria. (*Ranunculacea*. Herba magna, foliis alternis, biternatis. Flores terminales, speciosissimi.)

+ *Isopyrum*.

TRIGYNIA.

Styli 3.

G. 329. Delphinium. Cal. 0. Cor. 5-petala, inaequalis. Petal. supremum postice calcaratum. Nect. 1-2 antice bifida, postice calcarata: calcaribus in cornu petali supremi inclusis. Parapetala subinde 2, pedicellata, barbata. Caps. 1, plerumque 3, introrsum dehiscentes. (*Ranunculaceae*. Radices herbaceae, fibrosae, annuae aut perennes. Folia tripartita, palmato-

lobata v. decomposita. Flores racemosi, bracteati.)

G. 330. Aconitum. Cal. 0. Cor. 5-petala, valde irregularis: petalum supremum fornicato-galeatum, erectum: inferiora per paria opposita conniventia. Nect. 2 pedicellata, bilabiata. Parapetala minima, numerosa. Caps. 3-5, introrsum dehiscentes. (*Ranunculaceae*. Herbae magnae, speciosae, venenatae, perennes v. biennes, radicibus tuberosis, foliis palmato-partitis. Racemi terminales, multiflori.)

+ *Reseda Luteola. Helleborus. Nigella. Isopyrum.*

TETRAGYNIA.

Styli 4.

+ *Helleborus.*

PENTAGYNIA.

Styli 5.

G. 331. Aquilegia. Cal. 0. Cor. 5-petala, aequalis. Nect. 5, cum petalis alterna, postice corniculata, infra corollam porrecta. Parapetala 10 minima, germina cingentia. Caps. 5 distinctae. (*Ranunculaceae*. Folia alterna, biternata. Flores solitarii, longe pedunculati.)

G. 332. Nigella. Cal. 0. Cor. 5-petala, aequalis. Nect. 8 pedicellata, erecta, bilabiata. Caps. 5. (*Ranunculacea*. Herba annua, foliis multifidis, laciniis filiformibus.)

+ *Aconitum. Caltha. Isopyrum. Helleborus.*

POLYGYNIA.

Styli numerosi.

Cal. *inferus*, *plerumque* 4-5-*phyllus*, *quandoque nul-*

lus. Cor. *regularis v. irregularis, pluribus petalis constans, saepius* nectariis *et* parapetalis *donata.* Pistilla *plerumque numerosa, rarius 1-2, libera.* Fructus semina *nuda* (carpella *indehiscentia, parva, monosperma) aut* capsulae *1-valves, 1-loculares, polyspermae, sutura longitudinali introrsum dehiscentes.* (Herbae *aut* frutices *foliis plerumque alternis, lobatis, exstipulatis, in basin vaginantem dilatatis.*)

RANUNCULACEAE.

G. 333. ANEMONE. Cal. 0. Cor. 6-9-12-petala, aequalis. Sem. acuminata, stylifera. (Herbae perennes, foliis alternis, saepius decompositis. Involucrum 3-phyllum, supradecompositum, in unica specie flori contiguum, calyciforme, foliolis simplicibus.)

G. 334. ATRAGENE. Cal. 0. Cor. duplex: exter. 4-petala: interior 12-petala, multo minor. Sem. caudata. (Plantae sarmentosae, scandentes. Folia biternata, pedunculis cirrhoso-intortis; foliolis petiolulatis.)

G. 335. CLEMATIS. Cal. 0. Cor. simplex, 4- v. rarius 5-petala. Sem. caudata. (Habitus *Atragenes*. Frutices scandentes v. erecti.)

G. 336. THALICTRUM. Cal. 0. Cor. 4- v. rarius 5-petala, caduca. Sem. ovata, sulcata, ecaudata. (Herbae perennes, erectae, foliosae. Folia alterna, in nostris ternato-decomposita. Flores racemosi v. paniculati.)

G. 337. ADONIS. Cal. 5-phyllus, subcoloratus, deciduus. Cor. 5-8- v. polypetala. Nect. 0. Sem. nuda. Folia alterna, decomposita, tenuissime dissecta. Flores terminales, solitarii.)

G. 338. RANUNCULUS. Cal. 5-phyllus. Cor. 5-petala, petalis facie nitidis, ad unguem foveola s. squamula nectarifera. Fructus capitellatus. Sem. nuda, mucronata. (Herbae plus minus

acres. (Radices saepe fasciculatae. Folia alterna, multiformia. Flores solitarii.)

G. 339. Ficaria. Cal. 3- v. rarius 5-phyllus. Cor. 8-petala. Squama ad unguem petal. nectarium tegens. Sem. nuda, obtusa. (Herba acris, foliis alternis, indivisis, crenatis, sublobatis.)

G. 340. Trollius. Cal. 0. Cor. polypetala, connivens. Nect. circiter 9 inferne tubulosa, superne ligulato-unilabiata. Caps. oblongae, mucronatae, 1-loculares, polyspermae, intus longitudinaliter dehiscentes. (Herba glabra, foliis multifidis. Habitus *Ranunculi.*)

G. 341. Isopyrum. Cal. 0. Cor. 5-petala. Nect. 5 oblonga, basi tubulosa, bilabiata. Caps. siliquaeformes, mucronatae, falcatae, polyspermae, 1-loculares. Sem. punctata. (Herba tenera, glaucescens, foliis ternato-compositis. Flores terminales. Habitus *Thalictri.*)

G. 342. Eranthis. Involucrum 1-phyllum, partitum, persistens. Flos exacte sessilis. Cal. 0. Cor. 6-8-petala, decidua. Nect. 6-8, pedicellata, tubulata, 2-labiata. Caps. 5-6 pedicellatae, rostratae, seminibus globosis, 1-seriatis. (Herba tenera, mollis, foliis serotinis, subpeltatis. Scapus nudus, 1-florus.)

G. 343. Helleborus. Inv. et cal. 0 (nisi corollam dicas). Cor. 5-petala, coriacea, persistens. Nect. 8-10 tubulosa, pedicellata, obsolete bilabiata. Caps. 3-10, sessiles, rostratae, seminibus biseriatis. (Herbae coriaceae, foliis pedatis palmatisve. Scapus 1-2-florus aut caulis pluriflorus.)

G. 344. Caltha. Cal. 0. Cor. 5-petala. Nect. 0. Caps. numerosae, 1-loculares, acu-

tae, stellatim divergentes. (Herba aquatica, succulenta, laevis. Folia indivisa. Flores terminales, speciosi.)

+ *Nymphaea.*

XIII. POLYANDRIA.

A. MONOGYNIA.

G. 318. Capparis L. gen. 643. Hall. Juss. 443. Tourn. tab. 139.

Cal. 4-phyllus. Cor. magna, 4-petala, Germ. longissime pedicellatum! Styl. 0. Bacca pedicellata, pulposa, 1-locularis. Sem. reniformia, nidulantia *).

1188. Capparis *spinosa* L. — C. pedunculis solitariis unifloris, spinis geminatis, foliis rotundis, fructu ovali. (Gall. *Caprier épineux.*)

Hall. Helv. 1077. Sut. Fl. Helv. 1. p. 312. Heg. 1. p. 372. Clairv. Man. 173.

L. Sp. Pl. 720. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1130. Dec. Prodr. 1. p. 245. n. 4. Lam. Enc. 1. p. 605. Dec. Fl. Fr. 4281. Vill. Delph. 3. p. 691. Hoppe in Bot. Zeit. 1827. 1. p. 186 et 187.

Lam. Illustr. tab. 446. Schkuhr Handb. tab. 138. Chaum. Fl. Méd. 2. tab. 95. — Blackw. tab. 412. Tabern. Kräuterb. 833. fig. 1. Dod. Pempt. 746. I. B. Hist. 2. p. 65. fig. 1. Gesn. Ic. Lign. 144. Chabr. Sciagr. 110. fig. 4.

Thom. Schl. exs. Ser. Gall. exs.

Frutex ramosissimus, diffusus, sarmentosus, glaberrimus, caulibus cubitalibus, 3-pedalibus, cylindricis. Folia satis magna, pulposa, glaucescentia,

---

*) I. e. inordinate et per totam pulpam sparsa.

quandoque rubentia, subrotunda, saepius retuso-emarginata, integerrima, nervosa, petiolo multo longiora. Spinulae geminatae ad basin petiolorum, recurvae, subulatae. Flores formosissimi, axillares, solitarii, longi, pedunculati. Calyx magnus, viridis, coriaceus, phyllis concavis, ovatis: 3 angustioribus: quarto maiori extrorsum porrecto, marginibus albido. Petala calyce multo maiora, patentia, ex rotundo ovata, candida v. subpurpurascentia: superiora duo basi subcoalita. Stamina numerosissima, filamentis lilacinis, capillaceis, crispulis, petala aequantia. Germen ovale, viride, pedicello filamentis longiori insidens. Siliqua baccaeformis, ovalis, viridis. Flores nondum evoluti et fructus iuniores in aceto ad usum culinarium condiuntur. (D. v.)

Hab. in regionibus calidissimis transalpinis, ad muros rupesque. In insulis *Borromaeis* lacus *Verbani*. Haller. Ego in *Isola-bella* et ad ripam orientalem lacus *Larii* prope *Comum* legi. — Fl. Iul. et Aug. ♄.

G. 319. Actaea L. gen. 644. Hall. Juss. 235. Gaertn. tab. 114. *Christophoriana* Tourn. t. 154. Hall. Enum.

Cal. 4-phyllus, caducus. Cor. 4-petala, caduca. Bacca sessilis, 1-locularis.

1189. Actaea *spicata* L. — Act. racemo ovato. (Gall. *Actée en épi*. Vulgo *Herbe de St.-Christophe.*)

Hall. Helv. 1176. Enum. 305. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 315. Heg. 1. p. 372. Clairv. Man. 172. Wahlenb. Helv. 102. Mur. Bot. Val. 49. *Aconitum racemosum an Actaea Plinii* C. B. Basil. 54.

L. Sp. Pl. 722. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1139. Dec. Syst. 1. p. 384. Prodr. 1. p. 65. n. 8. Bieb. Cauc. n. 1024. Lam. Enc. 1. p. 38. Dec. Fl. Fr. 4686. Smith Brit. 562. Vill. Delph. 3. p. 691.

Engl. Bot. 13. tab. 918. Lam. Illustr. tab. 448. fig. 1. Fl. Dan. tab. 498. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 21. tab. 6. Schkuhr Handb. tab. 138. (*racemus fructiferus*). —

Blackw. tab. 565. Tabern. Kräuterb. 1163. fig. 3. Dod. Pempt. 402. fig. 1. Clus. Hist. 2. p. 86. fig. 2. (*eadem*). Dalech. Hist. 1147. (*pessima*). I. B. Hist. 3. p. 660. f. 1. Chabr. Sciagr. 532. fig. 4.

Radix tuberibus 3-4 magnis conglomeratis constans, fibrosa. Caulis cylindricus, glaber, basi nudus et erectus, superne foliosus incurvusque, pedalis, cubitalis. Folia duplicato-ternata, ambitu triangularia, petiolata, petiolis partialibus subaequalibus, ternatis, foliolis pinnatis v. saepius ternatis, petiolulatis et sessilibus, sescuncialibus, glabris, laete virentibus, ovato-lanceolatis, acutis, serratis incisisque: supremum quandoque trilobum. Racemi pedunculati, simplices, terminales et axillares, sub-12-flori, pedunculis pubescentibus, basi bracteatis. Flores parvi, candidi. Calyx albus, caducus. Petala perinde fugacia, ovata, basin versus acuminata, apice obiter emarginata. Stamina 15-20, cito decidua, filamentis clavatis, antheris albis. Stylus nullus. Stigma horizontale, oblongum, spongiosum, linea exaratum. Bacca atra, parum succosa, seminibus numerosis, planis, bifariam superimpositis, ut volunt venenosa. (D. v.)

Hab. locis opacis, asperis et in sylvis montanis. In Alpibus tamen non occurrit. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

G. 320. Chelidonium Smith. Hall. Tourn. tab. 116. Juss. 236. Gaertn. tab. 115. *Chelidonii* sp. L. gen. 647.

Cal. 2-phyllus, caducus. Cor. 4-petala. Siliqua linearis, laevis, torulosa, 1-locularis. Sem. numerosa, punctata, utrique dissepimenti fenestrati margini affixa.

1190. Chelidonium *maius* L. — (Gall. *Chélidoine Éclaire.*)

Hall. Helv. 1060. Enum. 305. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 315.

Heg. 1. p. 273. Clairv. Man. 171. Wahlenb. Helv. 102. Mur. Bot. Val. 61. *Ch. maius vulgare* C. B. Basil. 44.

L. Sp. Pl. 723. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1141. Dec. Prodr. 1. p. 123. n. 1. Lam. Enc. 1. p. 713. Smith Brit. 563. Dec. Fl. Fr. 4093. Vill. Delph. 3. p. 687. Crantz Austr. 111.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 16. tab. 1. Engl. Bot. 22. tab. 1581. Lam. Illustr. 481. Chaum. Fl. Méd. 2. tab. 113. Schkuhr Handb. tab. 140. Fl. Dan. t. 542. — Blackw. tab. 91. Fuchs Hist. 865. Dod. Pempt. 48. Matth. 468. fig. 1 *). Clus. Hist. 2. p. 203. fig. 1.

Radix fusiformis, divisa. Caulis ramosus, debilis, foliosus, subhirsutus, sesquipedalis et ultra. Folia mollia, glabra, pinnata, oblonga, foliolis ovatis, obtusis, sinuato-lobatis, lobulis rotundatis; petioli vage setosi. Umbellae longe pedunculatae, terminales et axillares, pedunculis partialibus longiusculis, 3-8, subaequalibus, unifloris, basi bracteolato-involucratis. Flores saturate lutei, parvi, calyce phyllis luteolis, concavis, pilosiusculis, ante corollam decidentibus. Petala cruciata, patentia, subspathulata. Stamina 20-30, filamentis subulatis, corollam aequantibus antherisque luteis. Stigma sessile, capitatum, subbifidum. Siliqua gracilis, uncialis, sescuncialis. Semina appendice alba, cristata. Tota herba succo acri croceo scatet. (D. v.)

Hab. locis ruderatis, in muris, ubique. — Fl. Maio et Iun. ♃.

G. 321. Glaucium Smith. Hall. Tourn. t. 130. Juss. 236. Gaertn. tab. 115. *Chelidonii* sp. L. Dec.

Cal. 2-phyllus, caducus. Cor. tetrapetala. Siliqua bivalvis, bilocularis, scabra. Sem. muricata, dissepimento imperforato fungoso intus adfixa.

---

*) Var. fol. petalisque laciniatis (Hall. Helv. l. c. β. Fl. Dan. tab. 676. Clus. Hist. 2. p. 203. fig. 2.) auctore Haller in *Alsatia* proveniens nondum intra limites patrios observata est.

1191. Glaucium *luteum* Scop. — Gl. caule laevi, foliis caulinis rotundato-sinuatis amplexicaulibus, siliquis tuberculato-scabriusculis. (Gall. *Glaucière jaune.*)

Hall. Helv. 1060. Enum. 304. n. 1. Clairv. Man. 171. *Chelidonium glaucium* Sut. Fl. Helv. 1. p. 315. Heg. 1. p. 373. Mur. Bot. Val. 61.

Scop. Carn. Ed. 2. n. 63. Smith Brit. 563. Willd. Enum. H. B. 562. *Gl. flavum* Crantz Austr. 141. Dec. Prodr. 1. p. 122. n. 1. *Chelidonium Glaucium* L. Sp. Pl. 724. Willd. Sp. Pl. 2. pap. 1142. Lam. Enc. 1. p. 714. Dec. Fl. Fr. 4094. Vill. Delph. 3. p. 687.

Engl. Bot. 1. tab. 8. *Ch. Glaucium* Fl. Dan. tab. 585. Schkuhr Handb. tab. 141. (*Siliqua seminaque*). — Fuchs Hist. 520. Clus. Hist. 2. pag. 91. fig. 1. Dod. Pempt. 448. (*eadem*). I. B. Hist. 3. p. 398. Dalech. Hist. 1712. fig. 1.

Ch. Glaucium Ser. Schl. Thom. exs.

Herba tota valde glauca. Caulis firmus, pedalis et cubitalis, laevis, superne tamen quandoque setulis nonnullis vage instructus, valde foliosus, erectus, ramis patentibus, diffusis. Folia magna, fere triangularia, amplexicaulia, auriculis porrectis, rotundatis, pilis raris brevibusque hispidula, subcarnosa crassaque, sinuato-lobata fereque pinnatifida, lobis (praecipue terminali) mucronatis, quanquam obtusis: radicalia lyrato-pinnatifida. Pedunculi glabri v. obsolete pilosiusculi, axillares, solitarii, uniflori, folio breviores. Flores speciosi, lutei, papaveracei, diametro fere biunciali; calyce phyllis oblongis ovato-lanceolatis, concavis, glaucis, hispidis, caducis. Petala maxima, tenuia, rotunda. Stamina petalis breviora, flava, numerosissima. Siliquae semipedales, curvatae, lineares, setis brevibus rigidis exasperatae, stigmate spongioso, primum profunde bifido, demum autem quasi tricuspidato terminatae. Semina semiovata v. reniformia, nequaquam appendiculata, pulcherrime reticulato-foveolata lineisque elevatis semicircularibus percursa. (D. v.)

Hab. locis glareosis littoralibus Helvetiae *occidentalis*, rara. Ad lacum *Neocomensem*: *Grandisoni* ad officinas lateritias, et *aux Allées de Colombier*. In *Valesia à l'étang de Montorge*. Rev. Murith. — Fl. Iunio, Iulio et Augusto. (Ad littora maris Ligustici Genuae iam incipiente Maio laete florentem vidi.) ⊙.

G. 322. Papaver L. gen. 648. Hall. Juss. 236. Gaertn. tab. 60. Tourn. tab. 119 et 120.

Cal. 2-phyllus, caducus. Cor. 4-petala. Stigm. 4-12-radiatum, disco orbiculato totum adnatum. Caps. (dissepimentis nempe centrum non attingentibus) semimultilocularis, stigmatis disco operculata, poris lateralibus infra operculum dehiscens. Semina parietibus interne prominulis 4-12 affixa, reticulata.

* *Capsulae hispidae.*

1192. Papaver *Argemone* L. — P. capsula clavata setis distantibus hispida, caule multifloro folioso. (Sp. 1. Gall. *Pavot Argémone.*)

Hall. Helv. 1061. (sub 1063 errore typogr.). Sut. Fl. Helv. 1. p. 315. Heg. 1. p. 374. Clairv. Man. 172. Wahlenb. Helv. 302. Mur. Bot. Val. 82.

L. Sp. Pl. 725. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1144. Dec. Syst. 2. p. 74. Prodr. 1. p. 118. n. 6. Bieb. Cauc. n. 1030. Poir. Enc. 5. p. 111. Dec. Fl. Fr. 4087. Smith Brit. 566. Vill. Delph. 3. p. 688. *P. dubium* Crantz Austr. 140.

Engl. Bot. 9. tab. 643. Fl. Dan. tab. 867. Schkuhr Handb. 140. (*fructus*). — Lob. Ic. tab. 276. fig. 2. Moris. Hist. s. 3. tab. 14. fig. 10. I. B. Hist. 3. p. 2. p. 376. fig. 2. (*mala*).

Schleich. Thom. Ser. exs.

Radix gracilis, annua. Caules ramosi, foliosi, semipedales, pedales, adscendentes v. erectiusculi, pilis setosis in parte inferiori patentibus, in superiore fere adpressis. Folia parva, bipinnatifida, setosa: radicalia et inferiora oblonga, laciniis approximatis,

ovato-lanceolatis, setula terminatis: caulina superiora distincte tripartita, minus divisa, laciniis gracilibus, elongatis. Pedunculi terminales, nudi, 2-3-unciales, adpresso-setosi. Flores parvi, ante anthesin nutantes. Calyces setosi, phyllis brevibus, concavis. Petala rubra, basi macula atro-purpurea, fugacia. Filamenta atro-purpurea, superne infra apicem valde dilatata. Antherae breves, cinereo-caeruleae. Capsula gracilis, semuncialis, clavata, tetra-pentahedra, operculo etiam plerumque 4-5-radiato; facies singulae convexae, sulco mutico interiecto, in superficie setis patulis longis distantibusque hispidae. Semina minuta, incurva, nigricantia, corrugato-reticulata. (D. v.)

Hab. in arvis planitiei, hinc inde. Circa *Trostburg*, *Liebeck* et *Kulm*. *Seduni*. Prope *Regensberg* et *Alschwyler*. Haller. Circa *St.-Pierre*, *Saxon* et *Charat*. Rev. Murith. *Neviduni dans les champs du bois Bougi*, et circa *Clarens*. Prope *Longirod*. — Fl. Maio et Iunio. ⊙.

1193. Papaver *alpinum* L. — P. capsula (subrotunda) hispida, scapo unifloro nudo hispido, foliis bipinnatis. L. (Sp. 2. Gall. *Pavot des Alpes*.)

Hall. Helv. 1062. (sub n. 1064. err. typogr.). Enum. 304. n. 3. Emend. 3. n. 180. Sut. Fl. Helv. 1. p. 316. Heg. 1. p. 374. Clairv. Man. 172. Wahlenb. Helv. 102. Mur. Bot. Val. 82. Roesch in Alpin. 2. p. 118.

L. Sp. Pl. 725. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1145. Dec. Syst. 2. p. 72. Prodr. 1. p. 118. n. 4. Poir. Enc. 5. p. 112. Dec. Fl. Fr. 4088. Vill. Delph. 3. p. 689. All. Pedem. n. 1067.

Jacq. Austr. tab. 83. Fl. Dan. tab. 41. Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 17. tab. 14. (Flore luteo, foliis glabris, scapi setis omnibus erecto-patentibus). Segu. Veron. 1. p. 416. tab. 4. fig. 1 *). (Colorem floris non indicat. Foliorum pinnae pinnatifidae, lobis confluentibus indivisis setosis). *P. Burseri* Crantz Austr. 136. tab. 6. fig. 4. (Petala candidissima, nivea. Crantz. Folia hispida, cetera ut in nostro).

---

*) Syn. Seguier fortasse ad *P. aurantiacum* revocandum.

Schl. Thom. exs.

Planta floris colore, forma et hirsutie foliorum ludens. „Recens tota odorem moschi vehementem spargit." HALLER. Radix perennis, ramosa, foliorum reliquiis tecta. Folia omnia radicalia, petiolis praelongis, gracilibus, fragilibus, subpilosis, inferne dilatatis et quasi vaginantibus, satis parva, glaucescentia, apud nos glabriuscula, bipinnata, pinnis parum numerosis, pinnulis simplicibus v. trifidis, laciniis parvis, oblongis, anguste lanceolatis v. fere linearibus, rarius setula terminatis. Scapus radicalis, omnino nudus, 5-7-uncialis, inferne setulis albis, adpressis, superne erecto-patentibus, infra florem copiosioribus rutilis hispidiusculus. Flos mediocris, terminalis, calyce fusco, hispido. Petala subrotunda, in planta viva omnino nivea (CRANTZ, JACQUIN, WAHLENBERG), ungue luteo, ut tamen color luteus saepe se per totum florem diffundat (HALLER), lutea v. vitellina (HOPPE), ochroleuca (DECANDOLLE), in herbariis fere citrina ungue atro-livido. Stamina petalis duplo breviora, staminibus (in planta exsiccata) lividis, antheris luteis. Capsula ovata, undique setis brevibus hispida: operculum 5-radiatum. (D. s.)

Hab. in Alpibus, rarissimum. In M. *Pilato* et *Pierre-plate* supra *Port-Valais* e regione *Roche*. HALLER. In M. *Casanna* vallis *Oeni* superioris. Amiciss. ROESCH. In *Pilati* cacuminibus *Etzelfluhe* et *Ringfluhe* inter lapides deciduos ad latitudinem 6300 pedum, copiose. Cl. WAHLENBERG. In Alpibus supra *Vouvri*. Rev. MURITH. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

OBS. *P. aurantiacum* Lois. Fl. Gall. Suppl. p. 84. Dec. Fl. Fr. Suppl. 4089? habitu et plerisque notis ad plantam nostram accedit, et fortasse varietas eius insignis erit. Differt foliis pinnatis nec distincte bipinnatis, hirsutis, setis petiolorum scapique copiosissimis, longis, parum rigidis, patentissimis, laciniis omnibus late ovatis nec unquam linearibus. Petala recentia citrina (DECANDOLLE), exsiccata aurantiaca. Hocce *Papaver* ex *Pyrenaeis* et M. *Ventoux*, ubi primus omnium Cl. REQUIEN observavit, habeo.

** *Capsulae laeves.*

1194. PAPAVER *Rhoeas* L. — P. capsulis subglobosis, caule multifloro hispido, setis omnibus patentibus,

foliis pinnatifidis incisis. Sm. (Sp. 3. Gall. *Pavot Coquelicot.*)

Hall. Helv. 1064. Enum. 303. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 316. Heg. 1. p. 374. Clairv. Man. 172. Mur. Bot. Val. 82. Wahlenb. 102. *P. erraticum maius ῥοίας* etc. C. B. Basil. 52.

L. Sp. Pl. 726. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1140. Dec. Syst. 2. p. 76. Prodr. 1. p. 118. n. 9. Bieb. Cauc. n. 1031. Poir. Enc. 5. p. 113. Smith Brit. 565. Dec. Fl. Fr. 4085. Vill. Delph. 3. p. 684. Crantz Austr. 137.

Engl. Bot. 9. tab. 645. Chaum. Fl. Méd. 3. tab. 314. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 12. tab. 1. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 17. tab. 11. — Blackw. tab. 2. et 560. Fuchs Hist. 515. Dod. Pempt. 447. Matth. 745. fig. 1.

β *hispidissimum*, foliis bipinnatifidis, laciniis distantibus elongatis patentibus.

Caulis pedalis, sesquipedalis, ramosus, hispidus, setis omnibus albis, apice saepe coloratis, patentissimis. Folia setosa, pinnatifida, pinnis pinnato-incisis, laciniis acutis, seta longa terminatis. Pedunculi terminales, uniflori, longi quidem, sed caule dimidio breviores, setis perinde patentissimis. Flores magni, speciosi, saturate phoenicei, quandoque rosei lineaque alba marginati, rarissime albi. Calyx muricatus, hispidus. Petala ampla, subrotunda, basi saturatius colorata. Antherae atro-purpureae. Capsulae glaucescentes, ovatae v. subrotundae, breves, operculo 8-10-radiato. Semina minutissima, punctata. (D. v.)

Hab. inter segetes ubique, etiam locis glareosis. β ad vias inter *Laufen* et *Münster*. Amiciss. Hornung. In hortis quoque colitur, ubi innumeras varietates profert. Variat insuper floribus duplo minoribus. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

1195. Papaver *dubium* L. — P. capsulis oblongis, pedunculis longissimis adpresso-setosis, caule multifloro, foliis pinnatifidis incisis. (Sp. 4. Gall. *Pavot douteux.*)

Hall. Helv. 1063. Sut. Fl. Helv. 1. p. 316. Heg. 1. p. 374. Clairv. Man. 172. Mur. Bot. Val. 82. Wahlenb. Helv. 103.

L. Sp. Pl. 726. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1146. Dec. Syst. 2. p. 75. Prodr. 1. p. 118. n. 7. Bieb. Cauc. n. 1032. et Suppl. 363. Poir. Enc. 5. p. 114. Dec. Fl. Fr. 4090. Smith Brit. 567. Vill. Delph. 3. p. 689.

Engl. Bot. 9. tab. 644. Jacq. Austr. tab. 25? (*Petala crenata*). Fl. Dan. tab. 902. Schkuhr Handb. tab. 140. Moris. Hist. s. 3. tab. 14. fig. 11.

Priori quidem affine, sed vere distinctum: differt pedunculis caulem dimidium superantibus, setulis brevioribus, omnino adpressis, foliorum laciniis margine subrevolutis, floribus minoribus, pallidius coccineis, petalis apice denticulatis. Antherae violaceae. Capsulae subclavatae v. obovatae, graciliores, glaberrimae, pruinoso-glaucescentes. Operculum 6-8-radiatum. A *P. Argemone*, quocum ob capsulae formam male coniungit Cl. Crantz, optime caule inferne setis patulis hispido, fructus glabritie, pedunculorum longitudine et filamentis filiformibus distinguitur. (D. v.)

Hab. in arvis planitiei, passim. Inter *Biennam* et *Bonneville* ad viam. Inter *Hindelbank* et *Kirchberg*; circa *Bipp*. *Basileae* in ipso vallo *Petrino*. Haller. *Tobinii*. Amiciss. Suter. *Neviduni* in agris et ad lacus littora frequens. In *Valesia*. Rev. Murith. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

1196. Papaver *somniferum* L. — P. calycibus capsulisque glabris, foliis glaucis indivisis amplexicaulibus incisis. (Sp. 5. Gall. *Pavot somnifère.*)

Hall. Helv. 1065. Enum. 303. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 316. Heg. 1. p. 375. Clairv. Man. 172. Mur. Bot. Val. 82.

L. Sp. Pl. 726. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1147. Dec. Prodr. 1. p. 119. n. 21. Syst. 2. p. 81. Fl. Fr. 4091. Poir. Enc. 5. p. 114. Vill. Delph. 3. p. 690. Smith Brit. 568. *P. nigrum* et *album officinarum* Crantz Austr. 138.

Engl. Bot. 30. tab. 2145. Chaum. Fl. Méd. 5. tab. 265.

Lam. Illustr. tab. 451. Bull. Herb. tab. 57. — Blackw. tab. 482 et 483. Fuchs Hist. 518. Dod. Pempt. 445. fig. 1 et 2. et 446. Tab. Kräuterb. 961, 962 et 963. var. Matth. 745. fig. 1. et 746. I. B. Hist. 3. p. 590 et 591.

Variat semine albo et nigro; in hortis cultum floribus plenis et petalis crispo-laciniatis, rubris, albis, violaceis etc. Variat etiam caule laevissimo et patentisetoso.

Caulis cubitalis, sesquicubitalis, succo albo scatens, ramosus, valde foliosus, ut tota planta glaucescens, superne plerumque pilis patentibus instructus. Folia laevia, amplexicaulia, ampla, simplicia, sinuato-incisa, dentata. Flores magni, ut in reliquis speciebus ante evolutionem penduli, pedunculo plerumque vage piloso. Calycem, ni fallor, quandoque etiam pilosum vidi. Petala maxima, alba v. pallide purpurea, basi nigro maculata. Capsula maxima, laevis, ovata, operculo 10-12-radiato. (D. v.)

Planta Linnaeo auctore in regionibus australioribus Europae spontanea, apud nos in omnibus hortis ornamenti causa colitur, et locis ruderatis prope urbes sese sponte propagat. *Neviduni* ad ambulacrum frequens floribus simplicibus plenisque occurrit. In pagorum orientalium arvis late colitur, ibique e seminibus oleum ad usum culinarum lampadumque paratur et quidem successu tam felici, ut Iuglandes, frigoris verni impatientes, in eis regionibus iam quodammodo negligantur. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙.

G. 323. Nymphaea Smith Prodr. Fl. Gr. Dec. Syst. Prodr. et Diss. de Aff. Nymph. in Act. Genev. 1. p. 209. tab. 2. fig. 7 et 8. *Nymphaeae* sp. L. gen. 653. Hall. Juss. 68. Gaertn. tab. 19. Tourn. tab. 137 et 138.

Cal. 4-phyllus, intus corollinus. Petala 16-28 germini (floris receptaculo s. toro Dec.) subgloboso imbricatim inserta. Stamina etiam multorum ordinum, germen usque ad stigmatum basin obsidentia. Stigmata sessilia, 16-20, stellatim patentia. Nect. globosum, in stigmatum stellae centro sessile. Fruct. (torus Dec.) baccaeformis,

undique cicatricatus, multilocularis, polyspermus, loculis 16-20 integralibus polyspermis. Sem. arillo retiformi induta.

Obs. Ob petala staminaque germini v. fructus receptaculo inserta *Nymphaea* fortasse magis quam ulla alia planta ad classem vicesimam pertinet; ea tamen in Polyandria propter summam eius affinitatem cum *Nuphare* potissimum recensenda est.

1197. Nymphaea *alba* L. — P. foliis cordatis integerrimis, stigmatibus sursum adscendentibus. (Gall. *Nenuphar blanc.*)

Hall. Helv. 1067. Enum. 302. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 321. Heg. 1. p. 380. Clairv. Man. 172. Wahlenb. Helv. 103. Mur. Bot. Val. 80. *N. alba maior* C. B. Basil. 57.

L. Sp. Pl. 729. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1152. Dec. Syst. 2. pag. 56. Prodr. 1. pag. 115. n. 14. Fl. Fr. 4085. Poir. Enc. 4. p. 456. Smith Brit. 570. Vill. Delph. 3. p. 700.

Engl. Bot. 3. tab. 160. Fl. Dan. tab. 602. Chaum. Fl. Méd. 5. tab. 247. Schkuhr Handb. tab. 142. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 30. tab. 9. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 21. tab. 6. — Blackw. tab. 498. Fuchs Hist. 535. Matth. 643. fig. 1. Tab. Kräuterb. 1117. fig. 3. Dod. Pempt. 585. fig. 1. Clus. Hist. 2. p. 77. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 2. p. 171.

Planta *Nuphare* speciosior, ei tamen habitu, modo crescendi, petiolis scapisque simillima. Folia magis oblonga minusque lata. Flores pulcherrimi, suaveolentes, ad solem lucentem patentissimi, diametro facile 4-unciali, candidi, centrum versus lutei. Calyx 4-phyllus, phyllis complanatis, patentibus, dorso saturate virentibus v. olivaceis, facie et margine exteriori albis, elongatis, lanceolatis, distantibus. Petala multorum ordinum, late oblonga, ovata, obtusa, phyllis multo latiora saepeque longiora, centrum versus decrescentia. Filamenta germini inserta: exteriora petaliformia, albo-lutea: interiora angustiora, basi tamen latiuscula. Antherae terminales, erectae, lineares, longissimae, luteae. Capsula globosa, truncata, cicatricoso-squamosa, stigmate luteo,

laciniis oblongis lineari-lanceolatis apice inflexis fulvisque coronata. Semina fere *Nupharis*, sed indusio reticulari, pellucido inclusa. (D. v.)

Hab. in fossis aqua plenis profundioribus, stagnis lacubusque frequens. In vallibus nostris iuranis tamen deest. — Fl. Iulio. ♃.

Obs. I. In hac specie haud secus ac in *Nupharibus*, praeter folia natantia, folia quoque immersa, petiolis multo brevioribus insidentia adsunt; sed aegrius observari possunt, quia per anthesin plerumque iam evanuerunt. Cl. Schultheß. Ea folia Cl. Turpin in Chaum. Fl. Méd. l. c. petiolis satis longis praedita, oblonga et acute sagittata (an fideliter?) depinxit*).

Obs. II. Cl. Smith in Prodr. Fl. Graec. Sibthorpii ob flores in *Nymphaea alba* vere gynandros, petala staminaque germini inserta et stigmata ad medium nectarifera *Nymphaeas* linnaeanas in duo genera divisit. *Nymphaeam luteam* L. Graeci hodierni *νούφαρον* s. *νουνούφαρον* vocare solent.

G. 324. Nuphar Smith Prodr. Fl. Graec. Dec. Syst. Prodr. et Diss. de Affin. Nymph. l. c. tab. 1. fig. 5 et 6. *Nymphozanthus* Rich. Ann. 68. *Nymphanthus* (non Lour.) Desv. *Nymphaeae* sp. L. Hall. Juss. Gaertn., etc.

Cal. subpentaphyllus, intus corollinus, maximus. Petala calyce multo minora, unius, duorum triumve ordinum, ut et stamina infra germinis basin receptaculo floris inserta; nect. foveolae latiusculae 5-8, petali dorso infra apicem impressae, nitidae. Stamina *Nymphaeae albae* similia, multarum serierum: ordines interiores erecti, germini arcte adpressi: exteriores laxiores, subinde reflexi. Germen ovatum, omnino liberum neque staminiferum, disco horizontali orbiculari terminatum. Stigm. 10-18, tota disco ad centrum umbilicato adnata. Fructus baccaeformis,

*) In nostris ambitus limbi — in var. minore — circularis est, auriculis ad angulum fere rectum divergentibus, in var. maiore — folia submersa magis elliptica sunt et auriculae magis approximatae. Schultheß.

carnosus, loculi tot quot stigmata: dissepimenta tenuissima, per maturationem fere evanida. Semina nuda, in carne spongiosa nidulantia.

1198. NUPHAR *luteum* Smith*). — N. foliis cordatis integerrimis: auriculis subcontiguis, petiolis semitrigonis, calyce pentaphyllo, stigmatibus disco integerrimo brevioribus. (Sp. 1. Gall. *Nuphar jaune.*)

Hall. Helv. 1066. Enum. 302. n. 1. *Nymphaea lutea* Sut. Fl. Helv. 1. p. 321. Heg. 1. p. 380. Clairv. Man. 172. Wahlenb. Helv. 103. Mur. Bot. Val. 80. *Clairvillea lutea* Heg. in Icon. Helv. 21.

Smith Prodr. Fl. Graec. 1. p. 361. Dec. Syst. 2. p. 60. Prodr. 2. p. 116. n. 1. *Nymphanthus europaeus* Desv. Andeg. p. 84. *Nymphaea lutea* L. Sp. Pl. 729. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1157. Poir. Enc. 4. p. 455. Dec. Fl. Fr. 4084. Smith Brit. 569. Vill. Delph. 3. p. 700.

Nymphaea lutea Engl. Bot. 3. tab. 359. Fl. Dan. tab. 603. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 30. tab. 8. Spenn. in Bot. Zeit. 1827. tab. 2. f. 3. (stigm.). Schkuhr Handb. tab. 142. (*fructus, Vir accuratissimus perperam stigma multipartitum sistit*). Labr. et Heg. Ic. Helv. l. c. f. 5. — Fuchs Hist. 536. Matth. 643. fig. 2. Tab. Kräuterb. 1118. fig. 2. Dod. Pempt. 585. fig. 2. Clus. Hist. 2. p. 77. fig. 2. I. B. Hist. 3. p. 2. p. 170.

Radix (rhizoma) horizontalis, longa, 2-4 uncias crassa, carnosa, alba, supra cicatricibus nigris, magnis, oblongis, utrinque acutis impressa, deorsum fibras validas plus minus capillatas demittens. Caules (nisi rhizomata dicas) nulli. Folia omnia radicalia: petioli numerosi, in fasciculum densum collecti, medulla canalibus tenuibus crebrisque longitudinaliter pertusa farcti, facie planiusculi, utrinque acutanguli, dorso elevato-rotundati, basi dilatati et fere vaginantes: exteriores semipedales, pedales, submersi: interiores longissimi, usque ad aquae superfi-

---

*) Habent SMITHIUS et CANDOLLIUS *N. luteam* et *minimam* aut *pumilam*. Genus neutrum, ut opinor, bene SPRENGELIUS praetulit.

ciem sese extollentes. Folia submersa variae magnitudinis (diametro modo paucas uncias, modo pedem integrum et ultra metiente), tenerrima, tenuia, ex luteo virentia, subpellucida, orbiculata, plicato-undata, profunde cordata, auriculis magnis, rotundatis, ad angulum acutum aut fere rectum divergentibus: emersa limbo natantia, ampla, coriacea, crassa, laevia, dorso reticulato-venosa, integerrima, cordata, obtusa, auriculis productis, subparallelis contiguisque, obtusis. Scapi s. pedunculi radicales, teretes, ceterum petiolis similes, uniflori. Flos terminalis, magnus, luteus, odoratus, supra aquam emersus. Calyx maximus, pentaphyllus, extus virescens, ceterum luteus, phyllis subrotundis, concavis, conniventibus. Petala phyllis triplo quadruplove breviora, subquadrato-rotundata, fulva, tenera, carnosa, numerosa, unius alteriusve ordinis. Stamina numerosissima, receptaculo inserta, filamentis medio petala versus reflexis, latiusculis. Antherae luteae, filamentis longitudinaliter adfixae. Capsula (bacca sicca) immersa, laevis, conica, superne in collum breve, truncatum attenuata et disco stigmata gerente plano integroque coronata. Semina ovata, nuda, in carne spongiosa nidulantia, laevia. (D. v.)

Hab. locis similibus. Etiam in alpinis v. gr. *au Lac-rond.* Haller. In agro *vaudensi* rarius. *Ebroduni. Penniluci. Aux vallées des Rousses et de Joux* copiose. — Fl. Iul. ♃.

1199. Nuphar *minimum* Sm. — N. foliis cordatis integerrimis: auriculis divergentibus, calyce pentaphyllo, petiolis ancipitibus, stigmatibus discum stellatim lobatum subaequantibus. (Sp. 2. Gall. *Nuphar mineur.*)

Smith in Engl. Bot. 32. p. 2292. (ann. 1811). Cf. Spenn. in Bot. Zeit. 1827. n. 8. p. 113. sq. *N. pumila* Dec. Syst. 2. p. 61. Prodr. 1. p. 116. n. 2. Spreng. Syst. 2. p. 606. *Nymphaea pumila* Hoffm. Germ. 1800. p. 241. Wahlenb. Lapp. n. 274. *Nymphaea minima* Willd. Enum. Suppl. 38. (nomen). *Nymphaea lutea β minima*

Willd. Sp. Pl. 2. p. 1151. Pers. Syn. 2. p. 63. *Nymphaea lutea β pumila* Timm in Mag. Meckl. 3. p. 256*).

Smith l. c. tab. 2292. Cf. Spenn. l. c. tab. 1 et 2.

Radix rhizoma longum, horizontale, squamis obsessum, ad nodos fibras numerosas praelongasque et nova rhizomata protrudens. Folia duplicis naturae, submersa nempe et emersa natantiaque: submersa in rosulam e rhizomatis nodis erumpentia, petiolum fere aequantia, membranacea, tenuissima, subpellucida, utrinque laevissima, semiorbiculato-ovata, cordato-sagittata, emarginatura scilicet late et obtusissime triangulari, auriculis rotundatis, elongatis, divergenti-protensis. Foliorum natantium petioli 2-12-pedales, graciles, fere filiformes, laete virentes, ancipites; limbus plerumque vix biuncialis, in maximis triuncialis, facie laete viridis, glaberrimus, sed punctis elevatis crebro notatus, dorso cinereo-virens (in planta exsiccata crusta calcarea grisea, facile eluenda v. detergenda obductus et quasi tomentosus), pilis sericeis, fere adpressis, brevissimis subpubescens, nervis tenuissimis, peltatis, qui in pagina superiore non comparent, instructus. Pedunculi ex eadem rosula ac folia tum submersa, tum emersa, sese ultra aquae superficiem extollentes, teretes, multoties crassiores, quam petioli, tenuiter striati. Flos vix magnitudine *Calthae palustris*, phyllis quinque erectis conniventibus, concavis, dorso virentibus, margine et intus luteis. Stigmatum 8-11 discus in totidem lobulos triangulares acutos („marginibus demum reflexus, ut lobi vix appareant," WAHLENBERG) stellatim divisus. Cetera fere ut in priori, sed omnia longe minora. (D. s.)**).

*) Nomen iam ante multos annos a SMITHIO, qui WILLDENOVIUM potius quam TIMMIUM et HOFFMANNUM secutus est, statutum, bene monente Cl. SPENNERO utique praeponendum videtur. Planta enim, quae scapos petiolosque 5-12-pedales profert, vix ac ne vix *pumila* dici potest.

**) Radix (s. caulis) rhizoma repens (*Acori calami* simile), ci-

Hab. locis consimilibus, sed rarissimum et hucusque in paucissimis dumtaxat regionibus observatum. Eam plantam primus omnium in Helvetia anno 1826 detexit Cl. R. Schulthess; occurrit nempe frequens in pago *tigurino* prope *Hütten* ad M. *Hohen-Rhonen* pedem, in parvo lacu, ubi *Nuphar luteum* omnino deest. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Cl. Spennerus, cui primo contigit folia submersa in ea specie videre ac describere, merito suspicatus est, reliquas stirpes generum *Nymphaea* et *Nuphar* perinde heterophyllas esse foliisque tum natantibus tum submersis gaudere. In *Nuphare*, quod in Bot. Zeit. descripsit, secundum observationes, quas ut et iconem elegantissimam, quam ipsa delineavit, mecum humanissime communicavit, submersa folia duplicis naturae, alia nempe tam tenera delicataque ut statim ac ex aqua extrahuntur deliquescant nec ullo pacto exsiccari possint, alia tenera quidem tenuissimaque, sed facile in charta conservanda deprehendit. Ceterum planta, quam in Germania reperit Vir honoratissimus ac mihi per amiciss. Endres benignissime suppeditavit, nonnullis nec levis momenti characteribus a nostra, quae omnino cum anglica convenit, recedere videtur. Differt nempe omnium partium ac speciatim florum fere duplo maiorum magnitudine, scapis seu pedunculis crassioribus, scabris et profundius sulcatis, petiolis perinde crassioribus, foliorum pagina aquae incumbente crusta illa calcarea sericeaque pube plane destituta, auriculis minus divergentibus v. subinde contiguis, et praesertim stigmatibus fere prorsus liberis (qualia tab. Spenn. II. n. 1, 2 et 5. optime sistit) vixque disco adnatis. Itaque aut speciem propriam, quam *Nupharis Spenneriani* nomine salutari velim, aut saltem varietatem perinsignem, quae *N. minimum β Spennerianum* appellari posset, constituit.

G. 325. Tilia L. gen. 660. Hall. Juss. 292. Gaertn. tab. 113. Tourn. tab. 381.

---

catrisatum (squamas non vidi). Foliorum submersorum nervus dorsalis parum crassus nec sulco exaratus est, nec limbus plicato-undulatus (quibus notis planta nostra a Spenneriana haud parum recedit). Haecce folia ante florescentiam marcescunt vel pütredine quadam dissolvuntur; tunc autem vel serius ex aliis rhizomatis partibus novella oriuntur. Folia natantia auriculis plus minusve divergentibus imoque subinde conniventibus, facie laete viridia, nitida glaberrimaque nec nisi exsiccando „punctis elevatis subscabra" (Wahlenb.). Petioli basi latiore concava fibris s. pilis longis araneosis (stipularum loco?) constricti (quod ulterius examinandum). Calycis pentaphylli phyllum unum semper totum viride: tribus interioribus a stigmate stella impressa remanet (ut et in *N. luteo*): rarius sextum petaloideum accedit. Stigmatis radii 10 (8-14) discum paullulum superant, peracta anthesi reflectuntur. Semina oblonga, ex viridi nigrescentia, nitida, glaberrima. (D. v.) Schulthess.

Cal. 5-partitus, deciduus. Cor. 5-petala. Caps. indehiscens, 4-5-costata, 4-5-locularis, loculis abortientibus, demum subunilocularis, monosperma. Stylus longus. Stigma 4-5-fidum. (Pedunculi bracteae medio dorso adnati!)

1200. Tilia *platyphyllos* Vent. — T. foliis inaequaliter cordatis dorso pubescentibus, concoloribus, fructu acute 4-5-costato. (Sp. 1. Gall. *Tilleul à larges feuilles.*)

Hall. Helv. 1030 *α*. Enum. 357. n. 1. Mur. Bot. Val. 101. *T. grandifolia* Sut. Fl. Helv. 1. p. 317. Heg. 1. p. 376. *T. latifolia* Clairv. Man. 170. *T. femina folio maiore* et *T. montana maximo folio* C. B. Basil. 106.

Vent. Monogr. 6. Poir. Enc. 7. p. 680. Dec. Prodr. 1. p. 513. n. 4. Fl. Fr. 4504. Bieb. Cauc. n. 1036. et Suppl. p. 365. Wallr. Sched. 252. *T. grandifolia* Ehrh. Arb. 8. Schkuhr Handb. 2. p. 71. n. 1389. *T. europaea* Willd. Enum. H. B. 565. *T. europaea α* L. Sp. Pl. 733. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1161. Vill. Delph. 3. p. 798 A et B. Smith Brit. 571 *α*.

Vent. l. c. tab. 1. fig. 2. Schkuhr l. c. tab. 141. (*flores fructusque*). *T. europaea* Engl. Bot. 9. tab. 610. Fl. Dan. tab. 553. — Fuchs Hist. 562. I. B. Hist. 1. p. 2. p. 137. fig. 2. (pessima: ramus absque floribus).

Arbor excelsa, gratissima, omnibus nota; apud nos in vicis iuxta templa et in ambulacris ubique culta, rarius in sylvis occurrit. A sequente foliis floribusque praecocioribus, trunco minus elato, ligno molliori et spongiosiore, floribus fructuque maioribus dignoscitur. Folia magna, utrinque saturate virentia, cordata, brevius acuminata, dentibus rotundatis aristatis serrata, basi inaequalia, auricula altera latiori magisque porrecta, saturate virentia, mollia, pilis subpubescentia, dorso subhirsuta, nervis 5-6 e basi divergentibus, pilosis, pilis subferrugineis ad axillas nervorum copiosioribus. Petioli crassi, hirsuti. Filamenta monente Cl. Schkuhr in 5 fasci-

culos digesta, saepiusque 2-3ve ex eadem basi nascentia. Stigmatis lobuli erecti. Nux ossea, dura, 4 ad 5 costis elevatis instructa, omnino unilocularis, monosperma. (D. s.)

Hab. in sylvis montanis, rarius. — Circa *Könitz* et in M. *Muteto*. In agro *Aquileiensi* „fructu pentacocco." Haller. In eadem regione *au mont d'Arvel* ad sinistram viae regiae inter *Villeneuve* et *Rennaz*; *à Roche*; supra *Vouvry* et *la porte du Sex*; circa *Chillon* etc. Amiciss. Gay. In montibus *iuranis*, passim, v. g. supra *Trélex*. — Fl. Maio et Iunio: fructus usque in serum autumnum perdurant. ♄.

1201. Tilia *microphylla* Vent. — T. foliis subaequaliter cordatis glabriusculis, dorso glaucescentibus, fructu obsoletissime costato. (Sp. 2. Gall. *Tilleul à petites feuilles*.)

Hall. Helv. 1030 *β*. Enum. 358. n. 2. Mur. Bot. Val. 101. *T. parvifolia* Sut. Fl. Helv. 1. p. 317. Heg. 1. p. 376. Clairv. Man. 170. *T. europaea* Wahlenb. Helv. 103. *T. femina folio minore* C. B. Basil. 106.

Vent. Monogr. 4. Poir. Enc. 7. p. 677. Dec. Prodr. 1. p. 513. n. 1. Fl. Fr. 4503. Wallr. Sched. 252. Willd. Enum. H. B. 565. *T. parvifolia* Ehrh. Arb. 36. Hoffm. Fl. Germ. ed. 1. pag. 185. Schkuhr Handb. 2. pag. 52. n. 1390. *T. europaea γ* L. Sp. Pl. 773. Smith Brit. 571. var. *β*.

Vent. l. c. tab. 1. fig. 1. Schkuhr Handb. tab. 141. *T. parvifolia* Engl. Bot. 24. tab. 1705. Chaum. Fl. Méd. 6. tab. 341. Labr. et Heg. fasc. 29. tab. 3. — I. B. Hist. 1. p. 2. p. 137. fig. 1.

Folia tertia parte minora, firmiora, profunde et aequabilius cordata, rotundato-acuminata, inaequaliter (dentibus oblongis lanceolatis, aristatis) serrata v. duplicato-serrata, saepius sublobata, facie glaberrima nitidaque, dorso pallidiora ac fere glaucescentia, sed etiam vix subpubescentia, axillis nervorum, praecipue ad basin folii, barba copiosa, quandoque fungosa, ferruginea instructis. Petioli vage lanuginosi, calvescentes, multo tenuiores. Stigmatis lobuli patentes (Schkuhr). Filamenta omnia simplicia. (Idem.)

Fructus saltem duplo minor, longe tenerior, recens vix ac ne vix costatus. In utraque specie loculorum numerus in germine variabilis videtur. HALLERUS iam in Enumeratione suspicabatur *T. microphyllam* meram esse prioris varietatem, et in historia praeeunte LINNAEO utramque coniunxit. Cl. KOCH et ZIZ separant. Sic et in Enum. H. B. Cl. WILLDENOVIUS, qui in Sp. Pl. eas coniunxerat. (D. v.)

Hab. in sylvis praecipue montanis, passim. *A la Combe de Beaufond.* Cl. GAGNEBIN. Ad pedem M. *Fouly.* Rev. MURITH. In M. *Regio* infra *Dächli.* Cl. WAHLENBERG. *Au mont d'Arvel* in prioris consortio, sed infrequens. Cl. GAY. Etiam colitur. — Fl. Iunio et Iulio. ♄.

OBS. *Tilia vulgaris* Hayne, foliis paulo minoribus quam in specie nostra prima, dorso fere concoloribus, axillarum barba albida, fructibus subcostatis pubescentibus, quae etiam in ambulacris nostris vulgo occurrit, bene monente Cl. HEGETSCHWEILER, inter *T. platyphyllam* et *T. microphyllam* medium tenet. Quin etiam, et fortasse non immerito, omnes has formas ad unam eandemque speciem pertinere existimat. *T. vulgaris* variat bracteis subsessilibus et longe petiolatis.

G. 326. CISTUS Juss. 294. Gaertn. tab. 76. Tourn. tab. 136. *Cisti* sp. L. gen. 673. Hall.

Cal. 5-phyllus, subaequalis. **Cor.** 5-petala. **Caps.** 5-valvis, 5-locularis.

1202. CISTUS *salvifolius* L. — C. foliis petiolatis ovatis rugosis utrinque subhirsutis, pilis stellatis. Dec. (Gall. *Ciste à feuilles de Sauge.*)

Hall. Helv. 1031. Sut. Fl. Helv. 1. p. 317. Heg. 1. p. 376. Clairv. Man. 170.

L. Sp. Pl. 738. Willd. Sp. 2. p. 1184. Lam. Enc. 2. p. 15. Dec. Prodr. 1. p. 265. n. 16. Fl. Fr. 4477. Vill. Delph. 3. p. 692. Willd. Enum. H. B.

Jacq. Coll. 2. p. 120. tab. 8. — Lob. Ic. 2. p. 112. Clus. Hist. 1. p. 70. (*bona*). Dod. Pempt. 191. fig. 1? I. B. Hist. 2. p. 4. Chabr. Sciagr. 95. fig. 1.

Schl. Thom. exs.

Frutex cubitalis, ramosus, valde foliosus, ere-

ctiusculus, cortice ex rubro bruneo, pilosiusculo, iunioribus ramis tomentosis. **Folia** fere *Salviae officinalis*, oblongo-ovata, obtusiuscula, integra, facie subhirsuta, viridia rugosaque, dorso nervosa, canescentia et iuniora omnino albo-tomentosa. **Pili** breves, stellatim patentes. **Petioli** folio multo breviores, hirsuti. **Foliola** minora axillaria, quasi fasciculata, stipulas quandoque simulantia. **Pedunculi** laterales, axillares, erectiusculi, 2-3-unciales, inferne bracteati, basi quandoque foliolosi, pube canescente brevique copiose hirsuti, in parte superiore nodo incrassato instructi, apud nos uniflori, in planta massiliensi saepe supra nodum bifidi biflorique. **Flores** speciosi, patentissimi, diametro sescunciali v. biunciali, ante anthesin nutantes. **Calycis** phylla parum inaequalia, magna, late ovata, cordata, acuta v. subacuminata, opaca, plerumque enervia. **Petala** calyce multo maiora, subrotunda, delicata, „flava" Haller, testante Clusio modo lutea, modo alba, in Gallia auctore Cl. Candollio alba v. basi luteola. **Capsulae** ovatae, truncatae, pentagonae, 5-loculares, phyllis conniventibus tectae. (D. v.)

Hab. ad rupes regionum transalpinorum. *Chiavennae* et circa *Ripam*. Haller. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

G. 327. Helianthemum Juss. 294. Gaertn. tab. 76. Tourn. tab. 128. Hall. Enum. *Cisti* sp. L. Hall. Hist.

Cal. 5-phyllus, phyllis 2 extimis minimis. **Cor.** 5-petala. **Caps.** 3-valvis, 1-locularis.

* *Exstipulata.*

1203. Helianthemum *Fumana* Desf. — H. suffruticosum, procumbens, foliis sparsis linearibus margine scabriusculis, floribus subterminalibus solitariis. (Sp. 1. Gall. *Hélianthème à feuilles menues.*)

Hall. Helv. 1032. Enum. 359. n. 5. Clairv. Man. 171.

Cistus Fumana Sut. Fl. Helv. 1. p. 518. Heg. 1. p. 376. Mur. Bot. Val. 62.

Desf. Cat. H. P. 152. Dun. in Dec. Prodr. 1. p. 274. Bert. Amoen. Ital. 155 et 212. Dec. Fl. Fr. 4484. Willd. Enum. H. B. 570. *Cistus Fumana* L. Sp. Pl. 740. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1191. Lam. Enc. 2. p. 21. Bieb. Cauc. n. 1038. Vill. Delph. 3. p. 698. Crantz Austr. 100.

Jacq. Austr. tab. 252. — Clus. Hist. 1. p. 75. fig. 1? (*syn. ob ramos plurifloros dubium*) Barr. Ic. fig. 286 et 446. I. B. Hist. 2. p. 18. fig. 1. (ex Clusio). Chabr. Sciagr. 102. fig. 2. (*eadem*).

Suffrutex plerumque ramosissimus, diffusus, procumbens, caespitosus, cauliculis praesertim iunioribus valde foliosis, 4–7-uncialibus, basi lignosis. Folia sparsa, alterna, sessilia, linearia, marginibus revoluta scabriusculaque, perangusta, longiuscula, pilo brevi deciduoque terminata. Flores parvi, lutei, fere terminales, breviter pedunculati, solitarii, ut apud nos rami singuli plerumque omnino sint uniflori. Calyx ante anthesin spiraliter contortus, oblongus et acutissimus, phyllis exterioribus 2 viridibus, foliis similibus, interioribus maximis, planiusculis, latis, ovato-lanceolatis, fasciis costisque viridibus purpureisque insignitis, glabriusculis. Petala parva, calycem tamen superantia, obovata, matutino tempore tantum expansa. Capsula phyllis arcte tecta, magna, globulosa, 3-valvis, 3-locularis, dissepimentis valvulae mediae insertis, usque ad centrum pervenientibus. Semina magna, subrotunda, compressa, utrinque excavata. (D. v.)

Hab. locis calidis arenosisque Helvetiae *occidentalis*. Circa *Montcheran*, *Fontanan*, *Bex*, *Yvorne* etc. *Genevae* circa *Champé*. In *Valesia* prope *Varonne* (Cl. Suter) et *Seduni*, prope *Fouly* et *Saillon*. Rev. Murith. *Neviduni* frequens. — Fl. Maio–Iulio. ♄.

Obs. An *Helianthemum* a I. I. Scheuchzero in iugis *Gotthardi* inventum (It. Alp. 337.) huc pertineat, et ut amiciss. Suterus (*C. Fumana β erectus* Sut. l. c.) credit, ad *Cistum calycinum* referendum sit, nescio. De planta mihi plane ignota nihil statuere possum. „Duo alia *Helianthema* in Catal. Scheuchzeri M. S. re-

periuntur, 1) *folio Sampsuchi, capitulis valde hirsutis*, I. B." (Hist. 2. p. 20. fig. 2. *C. pilosus* γ L. Sp. Pl. 744.) „et 2) *Helianthemum alpinum myrthifolium hirsutum*" (*C. canus* Jacq. Austr. tab. 277.), „quorum neutrum mihi notum est". Haller Helv. ad n. 1035.

1204. Helianthemum *canum* Dun. — H. suffruticosum, procumbens, foliis oppositis ellipticis basi attenuatis pilosis dorso incanis: ramorum sterilium procumbentium longe petiolatis. (Sp. 2. Gall. *Hélianthème incanescent.*)

Hall. Helv. 1035. Enum. 359. n. 13. *H. marifolium* Clairv. Man. 171. *Cistus marifolius* (non L.) Sut. Fl. Helv. 1. p. 318. Heg. 1. p. 377. (et *C. canus* Iid. Ibid.)

Dun. in Dec. Prodr. 1. p. 277. n. 67. et *H. vineale* Id. ibid. n. 66. *H. marifolium* γ *oblongifolium* Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 622. *Cistus canus* L. Sp. Pl. 740. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 1191. Scop. Carn. n. 647. All. Pedem. n. 1664. Crantz Austr. 103. *C. marifolius* Vill. Delph. 3. p. 696. Smith Brit. 572? Bieb. Cauc. 1039 et Suppl. p. 8. *C. myrthifolius* Lam. Enc. 2. p. 20. (excl. var. γ ad quam tamen, etsi cunctanter, Hall. Helv. n. 1035. citat). *C. vinealis* Willd. Sp. Pl. 2. p. 1195. Pers. Syn. 2. p. 77.

Jacq. Austr. tab. 277. (Folia ovalia, magis uniformia quam in nostro). Dill. Elth. tab. 45. fig. 173. (eiusd. formae). All. l. c. tab. 45. fig. 3. (magis ad nostram formam accedens). *C. marifolius* Engl. Bot. 6. tab. 396? (Cauliculi 1–2-flori). Clus. Hist. 1. p. 74. fig. 1. (bona: sed querente iam Clusio, pictor flores male expressit; syngenesistas fere diceres). I. B. Hist. 2. p. 18. fig. 2. (Clusianam male imitata) et 20. fig. 1. (pessima, absque floribus; plantam sistit genevensem).

Cistus marifolius Schleich. Thom. exs.

Suffrutex ramosissimus, multicaulis, ramis diffusis, semipedalibus, dodrantalibus, demum inferne nudis et quasi articulato-nodosis: sterilibus procumbentibus foliosis, novellis tomentoso-pilosis herbaceis. Folia oblongo-elliptica, non raro subovata, vix unquam acuta, opposita, pilosa, dorso incana et praecipue iuniora tomentosa fereque nivea, facie pilis lon-

giusculis adpressis distantibusque instructa: in ramis sterilibus magis adhuc elongata, et petiolis connatis pilosis tomentosisque, limbo vix duplo brevioribus insidentia, in ramis floriferis connato-sessilia v. brevissime petiolata: suprema etiam dorso vix incana. Racemi breves primumque subumbellati, pauciflori, vage bracteolati, subflexuosi, pedunculis alternis longiusculis. Flores parvi, laete flavicantes. Calyx incanus, laxe sericeus, phyllis ovatis, striatis: extimis minutis, linearibus, perangustis. Petala patentissima, subrotunda, integra, calyce saltem duplo longiora. Germen striatum, pilosum. Stylus glaber, conduplicato-articulatus. Pedunculi fructiferi reflexi, elongati. Capsula calyce tecta, phyllis conniventibus brevior, dissepimentis imperfectis. Semina trigona, acutiuscula, faciebus excavatis. (D. v.)

Hab. in M. *Iurae* cacuminibus, locis gramineis, aridiusculis, frequens. In M. *Dolaz*, *Thoiry*, *Falconario*, *Dent-de-Vaulion*, *Montendre*, *au bout de la Charière neuve*, *du côté du Droit de Renan*, *à Pertuis* etc. Haller. In M. *Chasseron* et *au-dessus du Creux-du-Van*. Cl. Chaillet. In M. *Salaeva*. I. B. et Ray. — Fl. Iulio et Augusto. ♄.

Obs. I. Icon Barrel. tab. 441. a Linnaeo ad *C. marifolium* et a Cl. Candollio etiam huc citata, ob folia brevius ovata, acuta, basi rotundata v. subcordata omniaque longius petiolata ad *H. marifolium* spectat. Hanc plantam Massilia accepi.

Obs. II. Optime monente Cl. Smithio in Fl. Brit. et in Engl. Bot. ll. cc. *Cistus canus* Jacq. Austr. t. 277. quem ex Austria a Cl. Wirst circa Baden lectam coram habeo, a planta nostra neutiquam separari potest.

1205. Helianthemum *oelandicum* Dec. — H. suffruticosum decumbens, foliis oppositis oblongis obtusis basi attenuatis facie nudis: ramorum sterilium longe petiolatis, petiolis ciliatis. (Sp. 3. Gall. *Hélianthème d'Oeland.*)

Hall. Helv. 1034. Enum. 359. n. 2. I. I. Scheuchz. Alp. It. 7. p. 503. Clairv. Man. 171. *Cistus oelandicus* Sut. Fl. Helv. 1. p. 319. Mur. Bot. Val. 62. Roesch in Al-

pin. 118. *C. alpestris* Wahlenb. Helv. 103. (Carpath. n. 528.). Heg. 1. p. 378.

Dec. Fl. Fr. 4486 β. *alpestre* Pers. Syn. 2. p. 77. *H. alpestre* Dec. Fl. Fr. Suppl. 622. n. 4486. Dun. in Dec. Prodr. 1. p. 276. n. 62. *C. oelandicus* Lam. Enc. 2. p. 20. Vill. Delph. 3. p. 697. *C. Seguieri ?* Crantz Austr. 103. *C. alpestris* Jacq. Obs. 248.

C. oelandicus Jacq. Austr. tab. 399. *C. alpestris* Crantz Austr. 103. tab. 6. fig. 1. — Clus. Hist. 1. pag. 73. Cf. Seguier Ver. 3. p. 195. tab. 6. fig. 2. I. B. Hist. 2. p. 17. fig. 2. (ex Clusio). Chabr. Sciagr. 102. fig. 1. (*eadem*).

Ser. Alp. exs. Schl. Thom. exs.

β *glabrum*, foliis utrinque glabris subcarnosis glaucescentibus.

C. oelandicus L. Sp. Pl. 741. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1195. Heg. 1. p. 378. Wahlenb. Helv. 103? *H. oelandicum* Dun. l. c. p. 276. n. 61.

Ser. exs.

Priori valde affine. Distinguitur statura plerumque minori, et foliis utrinque viridibus, obtusioribus, facie sulco longitudinali insculptis, dorso carinatis, pilis longiusculis plus minusve fasciculatis, in var. α praecipue dorso pilosis, in β basi tantum ciliatis, racemis demum elongatis, cauliculis etiam basi nudis, crebrius tamen annulato-nodosis. Petala lutea, obscure emarginata, magnitudine inconstanti, ut quandoque in var. α multo minora sint quam in β. Sed nunquam calycem petala fere aequantem vidi, ut de suo *C. oelandico* praedicat Cl. Wahlenberg. Ceterum *H. oelandicum* e Suecia ad amiciss. Gay a celeberr. Swartzio missum a nostro β tantum foliis margine paulo magis revolutis, et calycibus glabriusculis recedit. Petala calyce duplo longiora habet. Foliorum cilia etiam fasciculata sunt, ut omnino ad eandem referendum sit speciem. Denique in utraque varietate nostra calyx, germen et stylus ex omni

parte sic se habent ut in *H. cano*, ut adhuc etiam dubitare liceat, an non merito coniungendae sint hae duae species. (D. v.)

Hab. in Alpibus glareosis aridis, etiam „inter nives perennes vel usque ad 7500 pedum s. m. elevationem, ut in *Laubergratspitz Angelimontanorum*." Cl. WAHLENBERG. Etiam in montanis altioribus. HALLER. In M. *Iura*. Amiciss. GAY. Ego autem in montibus nostris reperisse non memini. β in M. *Gemmio* anno 1816 frequenter invenit et mecum communicavit Cl. SERINGE. Suum *oelandicum* „in Alpibus mediae altitudinis rarius, ex gr. in *Pilato auf dem Leib*, et apud *Engelbergium* inter *Dagesthal* et culmen *Weissberg* copiose, ubi vere v. medio Iunio floret," observavit Cl. WAHLENBERG. — Fl. Iunio–Augusto. ♄.

** *Stipulata.*

1206. HELIANTHEMUM *vulgare* Desf. — H. suffruticosum, procumbens, foliis elliptico-oblongis stellatim pubescentibus dorso incanis revolutis, calycibus pubescentibus. (Sp. 4. Gall. *Hélianthème commun.*)

Hall. Helv. 1133. Enum. 358. n. 1. Clairv. Man. 171. *Cistus Helianthemum* Sut. Fl. Helv. 1. pag. 319. Heg. 1. p. 379. Wahlenb. Helv. 104. Mur. Bot. Val. 62. *Chamaecistus vulgaris flore luteo* C. B. Basil. 110.

Desf. Cat. H. P. 153. Pers. Syn. 2. p. 79. Dun. in Dec. Prodr. 1. p. 285. n. 85. Bert. Amoen. Ital. α 31. Willd. Enum. H. B. 571. Dec. Fl. Fr. 4495. *Cistus Helianthemum* L. Sp. Pl. 744. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 1209. Lam. Enc. 2. p. 24. Smith Brit. 579. Vill. Delph. 3. p. 693. Bieb. Cauc. n. 1042 β. et Suppl. p. 33 β.

Cistus Helianthemum Engl. Bot. 19. tab. 1321. Fl. Dan. tab. 101. Schkuhr Handb. 2. p. 77. n. 1411. tab. 143. (c. e. f. n. ad sinistram; calyx genitaliaque). — Clus. Hist. 1. p. 73. fig. 1. Matth. 546. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 1474. fig. 2.

Suffrutex superne longe herbaceus, inferne ramosus ligneusque. Caules procumbentes, semipedales et ultra, basi nudi, nodoso-annulati, ceterum pubescentes. Folia opposita, omnia petiolata, elliptica, oblonga, obtusa, marginibus modice revoluta, utrinque pilis brevissimis stellatim divergentibus pube-

scentia, facie viridia, dorso incana v. tomentosa. Stipulae ad basin cuiusque folii binae, oppositae, petiolo longiores, lineares, acutiusculae, pubescentes. Racemus terminalis, brevis, pauciflorus, pedunculis unifloris, bracteatis, fructiferis retroflexis. Flores magni, ante anthesin nutantes, calyce pubescente, pilis brevissimis stellatis, phyllis ovato-acutis, costis distantibus elevatis percursis, extimis minutis. Petala subrotunda, flava, delicata. Stylus rectus, intus canalibus tribus pertusus. (D. v.)

Hab. locis siccis planitiei, montium Alpiumque in Helvetia orientali frequentissimum; apud nos omnino deest. — Fl. Iunio-Augusto. ♄.

Obs. Stamina per tempus serenum calidumque aciculae ope tentata, a pistillis petala versus elastice discedunt iisque incumbunt. Dr. Hope in Engl. Bot. l. c.

1207. Helianthemum *grandiflorum* Dec. — H. suffruticosum, adscendens, foliis ovalibus ellipticisve fasciculato-pilosis ciliatis subrevolutis, calycibus laxe pilosis. (Sp. 5. Gall. *Hélianthème à grandes fleurs.*)

Hall. Helv. 1033 γ. Enum. 358. n. 1 β. *C. Helianthemum* β Sut. Fl. Helv. 1. p. 320. Heg. 1. p. 379 b. *C. grandiflorus* Mur. Bot. Val. 62.

Dec. Fl. Fr. 4496. Dun. in Dec. Prodr. 1. p. 280. n. 85. *H. obscurum β grandiflorum* Pers. Syn. 2. p. 79. *H. vulgare* β Bert. Amoen. Ital. p. 31. *Cistus Helianthemum* β Lam. Enc. 2. p. 24. β *grandiflorus* Willd. Sp. Pl. 2. pag. 1209. Vill. Delph. 3. pag. 693. Bieb. Cauc. n. 1042. et Suppl. p. 33 α.

C. grandiflorus Scop. Carn. ed. 2. tab. 25. Lob. Ic. 2. p. 117.

Ser. exs. *C. Helianthemum* β *grandiflorus* Schl. exs.

β*) *angustifolium*, foliis elliptico-elongatis.

γ *obscurum*, floribus minoribus. *H. obscurum* Pers. Syn. 2. pag. 79. Dec. Fl. Fr. Suppl. 4495 [a] α. Dun. in Dec. Prodr. 1. p. 280. n. 89. et *H. ovatum* ibid. n. 87.

---

*) Var. β et γ nostras a suo *H. vulgari* β non distinguit Cl. Bertolonius.

Cistus ovatus Viv. Fragm. Fl. Ital. p. 6. tab. 8. (*bona*).

Priori quidem affine, sed aequo iure saltem, ut *H. oelandicum* a *cano* separari potest. Differt statura etiam in Alpibus duplo fere maiori, caulibus inferne longius ligneis validioribusque, ceterum laxe pilosis, foliis in omnibus varietatibus utrinque saturate viridibus, latioribus, pilorum fasciculis longioribus, dissitis, sursum divergentibus nec undique stellatim adpressis, calycibus glabris, variegatis, phyllis tricostatis, costis viridibus, laxe pilosis, petalis in var. α maximis, aureis, bracteis viridibus, lanceolatis v. lanceolato-linearibus. Germen sericeo-tomentosum, pilis densis brevibusque. Stylus rectus, stamina superans. (D. v.)

Hab. locis montanis alpinisque. In M. *Gemmio* iamdudum observavit summus Hallerus. Ego quoque in eodem monte, nempe in pratis circa tabernam *Schwarrenbach* foliis latissimis floribusque omnium maximis legi. In M. *Enquerne au-dessus de la Chartreuse du Reposoir.* β in M. *Chasseral.* γ per totam Helvetiam occidentalem frequentissimum. — Fl. Iulio et Augusto. ♄.

1208. Helianthemum *appenninum* Dec. — H. suffruticosum, adscendens, foliis lineari-lanceolatis obtusatis revolutis dorso incanis calycibusque stellatim pubescentibus. (Sp. 6. Gall. *Hélianthème des Apennins.*)

Clairv. Man. 171. *Cistus appenninus* Sut. Fl. Helv. 1. p. 320. Heg. 1. p. 379.

Dec. Fl. Fr. 4502. Dun. in Dec. Prodr. 1. p. 282. n. 101. Pers. Syn. 2. p. 80. *Cistus appenninus* L. Sp. Pl. 744? Willd. Sp. Pl. 2. p. 1211? *C. hispidus* β Lam. Enc. 2. p. 26.

Menz. p. 8. fig. 3. Tab. Kräuterb. 1474. fig. 3.

C. appenninus Schleich. Thom. exs.

Suffrutex elegans, superne herbaceus, inferne ramosissimus, decumbens, ramis patulis, adscendentibus, fere semipedalibus, incanis, sterilibus valde foliosis, brevibus. Folia fere uncialia, ½–1 lineam

lata, opposita, breviter petiolata, mollia neque hirta, obverse lanceolata, apice subito obtusata, eximie revoluta, demum tamen magis plana, ob nervum medium depressum facie sulco exarata, et dorso acute carinata, pilis brevibus stellatim adpressis pubescentia, dorso tomentosa. Stipulae deciduae, foliis triplo quadruplove breviores, lanceolato-lineares. Racemi simplices, breves, pauciflori; bracteae stipulis similes, longae, alternae, pedunculis tomentosis, basi bracteatis nudisve. Flores magni, albi. Calyx totus stellatim pubescens, incanus, pilis laxiusculis longioribusque quam in foliis; phylla late ovata, obtusa, striato-costata: extima anguste elliptica, ceteris viridiora et duplo breviora. Petala albida, ad unguem ochroleuca, calyce multo maiora, patula, subrotunda, denticulata. Stylus rectus, superne incrassatus, staminibus longior. Germen striatum, tomentosum. (D. s.)

Hab. in Helvetia insubrica rarius. „*Lugani* in M. *Salvadore* invenit Schleicher." Amiciss. Suter. Etiam circa *Locarnum*. *Près du fort de l'Ecluse* copiose. Cl. Rapin et Reynier. — Fl. aestate. ♄.

Obs. *H. polifolium* Dec. (*Cistus* L.) a nostro saltem foliis latioribus elliptico-ovatis, caule procumbente, et praecipue calycibus glabris differre videtur. Huc refertur „*Cistus foliis crassis tomentosis ellipticis linea exaratis*" Hall. Helv. 1036. a summo auctore absque floribus circa *Leucam* repertus, et a Cappeler etiam in M. *Pilato* inventus. Plantam mihi recentioribusque nusquam obviam omitto. Sed verba magistri ipsissima exscribenda esse censeo. — „Radix lignosa, maxima, multicaulis. Caules lignosi, prostrati, foliosi; folia tota tomento albo obducta, inferne magis albida, oris contractis, nervo inferne eminente. Florentem non legi, sed ex Gallia et Italia habui, caule pedali, tomentoso, floribus rarioribus in petiolis unifloris, magnis albisque, calycis foliis lineatis, minoribus, perangustis, fructu tomentoso." Citat Dill. Elth. tab. 23. fig. 6. *Cistum humilem* II Clus. Hisp. p. 152. et Pluken. tab. 23. fig. 6. Planta Cappelleri nomine *H. saxatilis, foliis et caulibus incanis floribus albis* Menzel Pugill. tab. 8. insignita erat.

1209. Helianthemum *salicifolium* Pers. — H. annuum, adscendens, villosum, foliis ellipticis: floralibus alternis ovato-acutis, pedunculis horizontalibus

calyce longioribus. (Sp. 7. Gall. *Hélianthème à feuilles de Saule.*)

Clairv. Man. 171. *Cistus salicifolius* Sut. Fl. Helv. 1. p. 319. (excl. syn. I. B. alienissimo). Heg. 1. p. 379. Mur. Bot. Val. 62.

Pers. Syn. 2. p. 78. Dun. in Dec. Prodr. 1. p. 278. n. 37. Dec. Fl. Fr. 4492. et Suppl. p. 623. *C. salicifolius* L. Sp. Pl. 742. (excl. syn. Clus. docentibus Cl. Desfontaines et Decandolle). Lam. Enc. 2. pag. 27. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1200. Bieb. Cauc. n. 1040.

Cav. Ic. 2. p. 35. tab. 144. (ex Pers.). Seguier Ver. 3. tab. 6. fig. 3.

Schl. Thom. exs.

Radix annua, gracilis, simpliciuscula. Caulis adscendens v. erectiusculus, saepe solitarius, laxe villosus, ramosiusculus v. simplex, 3–4–uncialis. Folia oblonga, elliptica, obtusa, plana, breviter petiolata, opposita, nervo medio parum exstante, pilis fasciculatis hirsuta. Stipulae lanceolatae, folio saltem duplo triplove breviores: superiores acutae. Racemus erectus, aequalis neque secundus, mediam fere caulis partem obtinens, basi saepius ramosus, ramulis non raro binis oppositis, paucifloris. Pedunculi axillares, uniflori, calycem subaequantes, tomentosi, horizontales, superne sursum flexi, ut flores erecti sint. Folia floralia exstipulata, ovato-lanceolata, acuta, pedunculo fere opposita. Flores parvi, pallide lutei. Calyx iunior laxe villosus, demum pubescens, phyllis ovato-lanceolatis, acutis, costis minus prominulis: exteriora oblonga, angusta: reliqua tertia parte breviora. Capsula laevis, calyce paulo maior, ovata, perfecte 1-locularis, valvulis nempe septo omnino destitutis, interne tamen nervo exstante instructis. Semina trigona. (D. v.)

Hab. locis calidissimis *Valesiae* inferioris, rarissimum. *Octoduri.* Rev. Murith. Circa *Branson.* Idem et Schleicher. Eodem loco copiosum legi. — Fl. Aprili et Maio. ⊙.

B. DIGYNIA.

G. 328. **Paeonia** L. gen. 678. Hall. Juss. 234. Gaertn. tab. 65. Tourn. tab. 145.

Cal. 5-phyllus, phyllis inaequalibus, foliaceis. Petala 5 maxima. Pist. 2-3; stigm. ligulato, sessili, colorato! Caps. totidem, 1-loculares. Sem. bifaria, nitida, colorata.

1210. Paeonia *officinalis* Retz. — P. capsulis rectis apice divergentibus, foliis biternatis glabriusculis, foliolis oblongis: mediis lobatis. (Sp. 1. Gall. *Pivoine officinale.*)

Hall. Helv. 1187. Enum. 311. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 321. Heg. 1. p. 381. Clairv. Man. 173. Mur. Bot. Val. 82.

Dec. Syst. 1. p. 389. Prodr. 1. p. 65. n. 3. Fl. Fr. 4685. L. Sp. Pl. 747. (ex syn. In herbario, testante Cl. Candollio, adest tantum *P. peregrina* Dec.). Willd. Sp. Pl. 2. p. 1221. Poir. Enc. 5. p. 362. (ibi non distinguit *peregrinam*, et *corallinam* ut varietatem adducit). Vill. Delph. 3. p. 701. (ex synon.).

Chaum. Fl. Méd. 5. tab. 274. — Blackw. tab. 65. Fuchs Hist. 202. Matth. 655. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 1171. fig. 2. (*eadem*). Dod. Pempt. 195. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 492. fig. 2.

Thom. exs.

β flore pleno, hortensis. — Hall. Helv. l. c. *β*. Dod. Pempt. 195. fig. 2.

Haec est *P. femina* veterum. *Mascula*, quam Linnaeus coniungit, est *P. corallina* Retz, quae comprobantibus Cl. Willdenow, Smith, Persoon et Decandolle utique distingui debet. — Radix magna, constat fibris longis repetito-tuberculato-incrassatis, tuberibus nempe elongatis, pendulis. Caulis crassus, ramosus, patulus, pedalis et cubitalis. Folia ampla, firma, nervosa, dorso pallide virentia, subpubescentia, biternata v. decomposita, petiolo nempe trifariam diviso; petioli partiales subpentaphylli;

foliola ovata v. lanceolata: duo inferiora sessilia, plerumque integra, rarius biloba: terminale petiolatum, bi- v. saepius tripartitum, in petiolum decurrens. Flores solitarii, pedunculati, maximi, pulcherrimi, saturate purpurei. Calyx duplicis ordinis, phyllis inaequalibus, difformibus: exteriora elongata, longe acuminata: reliqua obtusiora. Petala obovata, 5-8, amplissima, contigua. Stamina numerosissima, antheris elongatis, erectis. Capsulae erectae, apice divergentes, tomentosae, ventricosae. Stigmata purpurea. Semina numerosa, bifaria, nitida, primum corallina, demum nigerrima. (D. s.)

Hab. in pratis Helvetiae transalpinae, rarius. *Lugani.* C. Gesner. In M. *Generoso.* Cl. Lachenal. Ego quoque in eo pulcherrimo monte capsulas a caule divulsas vidi, sed plantam ipsam reperire non potui. In montibus *Glaronensium,* qua fluvius *Sernf* scaturit. C. Gesner. Prope *Liestal.* Cl. Hagenbach. In hortis fl. simplici et pleno ubique colitur. Cultam tantum habet Rev. Murith. — Fl. Maio. ♃.

Obs. I. Specimina in M. *Generoso* a Ph. Thomas lecta, foliis dorso subpubescentibus, nervis subfuscis, venis pellucidis, segmentis lineari-lanceolatis gaudent.

Obs. II. „*Marem* (*P. corallinam* Retz) radice glandulis (tuberibus) destituta foliisque minus difformibus diversam in M. *Generoso* Gesnerus, circa *Genevam* (cum *femina* s. *officinali*) Lobelius nasci audivit. Sed in illo monte *femina* nascitur, *Genevae* neutra." Haller l. c. p. 82.

1211. Paeonia *peregrina* Mill. — P. capsulis rectis apiee divergentibus, foliis biternatis dorso pubescentibus: foliolis ovato-lanceolatis plerisque lobatis. (Sp. 2. Gall. *Pivoine étrangère.*)

Dec. Syst. 1. p. 390. Prodr. 1. p. 66. n. 14. Fl. Fr. Suppl. 4685 ª. Poir. Enc. Suppl. 4. p. 428. *P. officinalis* L. Herb. (Dec. ex autopsia).

P. officinalis Bull. Herb. tab. 101. Dod. Pempt. 194. fig. 2. (*non mala*). *P. promiscua* I. B. Hist. 3. p. 493. ic.?

P. officinalis Schleich. exs.

A priori differt: radicis tuberculis crassioribus brevioribusque, foliis dorso affatim pubescentibus, e

griseo virentibus, nervis exstantibus, albis, foliolis duplo latioribus, e basi ovata lanceolatis, lateralibus etiam saepe bilobis v. subbipartitis, et floribus maioribus. (D. s.)

Etiam in M. *Generoso* lecta. In valle *Sassina* supra lacum *Larium*. Phil. Thomas. Misit quoque D. Schleicher. — „Fl. Maio" Dec. ♃.

Obs. *P. promiscua* I. B. huc ab auctoribus citata ob radicem ramosam neque tuberculatam et foliorum segmenta late ovata obtusissimaque, praecipue autem propter capsulas divaricatas, „retortas" I. B. alio spectare videtur. Monente Bauhino florebat, „cum reliquarum siliquae iam grandiores essent."

C. TRIGYNIA.

G. 329. Delphinium L. gen. 681. Hall. Juss. 231. Gaertn. tab. 65. Tourn. tab. 251.

Cal. 0. Cor. 5-petala, inaequalis: petal. supremum postice calcaratum. Nect. 1-2, antice bifida, postice calcarata: calcaribus in cornu petali supremi inclusis. Caps. 1-valves, folliculares, aut solitariae, aut ternae, introrsum dehiscentes.

* *Unicapsulares. Petala* 4, *basi coalita.*
Consolida Dec.

1212. Delphinium *Consolida* L. — D. caule ramoso patulo, racemo laxo paucifloro, nectario monophyllo, capsula glabra. (Sp. 1. Gall. *Dauphinelle Consoude.*)

Hall. Helv. 1503. Enum. 314. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 322. Heg. 1. p. 381. Clairv. Man. 174. Wahlenb. Helv. 104. Mur. Bot. Val. 64. *Consolida regalis arvensis* C. B. Basil. 43.

Dec. Syst. 1. p. 343. Prodr. 1. p. 51. n. 4. L. Sp. Pl. 748. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1226. Trevir. Diss. de Aquileg. et Delph. p. 7. n. 1. Lam. Enc. 2. p. 263. Smith Brit. 577. Dec. Fl. Fr. 4674. Vill. Delph. 3. p. 702. Bieb. Cauc. n. 1046.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 27. tab. 4. (*opt.*). Engl. Bot. 26. tab. 1839. Fl. Dan. tab. 683. Lam. Illustr. tab. 482. fig. 1.

Blackw. tab. 26. Riv. Pentap. Irreg. tab. 123. fig. 1. (*optima*; ex CANDOLL.). Fuchs Hist. 37. Matth. 555. fig. 1. Tab. Kräuterb. 131. fig. 3. Clus. Hist. 2. p. 207. fig. 2. (*bona*). Dod. Pempt. 252. fig. 2. I. B. Hist. 3. p. 1. p. 210. Dalech. Hist. 970. fig. 2. Chabr. Sciagr. 379. fig. 4.

Radix annua, simpliciuscula. Caulis erectus, inferne simplex, superne ramosus, gracilis, ut reliquae partes subpubescens, semipedalis, pedalis. Rami distantes, divaricati, parum foliosi, pauciflori. Folia alterna, multipartita, subpinnata, laciniis elongatis, simplicibus v. tripartitis, linearibus: suprema tripartita v. etiam simplicia. Bracteae breves, lineares, ad basin pedunculi longi erecto-patentis solitariae et in pedunculo ipso alternae. Racemi breves, ramosi, pauciflori. Flores magni, elegantes, apud nos cyaneo-purpurascentes. Petala 4, infima unguiculis basi coalitis: supremum distans, cornu petalis longiore, subincano, fere horizontali, superne conico, apice attenuato, obtusiusculo. Nectarium solitarium, amplum, apice obiter bifidum, antice late bilobum. Capsula brevis, acuminata, glaberrima. Semina angulosa. (D. v.)

Hab. in arvis planitiei, praecipue in Helvetia occidentali. *Basileae*. C. B. *Ebroduni*. *Neocomi*; circa *Bellelai*; *à Roche*. In *Valesia* inferiore. HALLER. *Neviduni*. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙.

+ 1213. DELPHINIUM *Ajacis* L. — D. caule stricto simpliciusculo longe racemoso, nectario monophyllo inscripto, capsula pubescente. (Sp. 2. Gall. *Dauphinelle d'Ajax*; vulg. *Pied-d'Alouette*, *Béguette*.)

Hall. Helv. 1202. Sut. Fl. Helv. 1. p. 322. Heg. 1. p. 381. Clairv. Man. 174. Mur. Bot. Val. 64.

Dec. Syst. 341. Prodr. 1. p. 51. n. 3. L. Sp. Pl. 748. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1226. Trevir. Obs. p. 7. n. 1. Lam. Enc. 2. p. 263. Dec. Fl. Fr. 4675. Bieb. Cauc. n. 1047.

Blackw. tab. 26. Riv. Pentap. Irr. tab. 123. Clus. Hist. 2. p. 206. fig. 1. (rami nimis patentes). Dod. Pempt. 252.

fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 1. p. 211. fig. 1. Chabr. Sciagr. 379. fig. 5.

Priori simile, satis tamen distinctum foliis magis dissectis, caule stricto, parum ramoso, ramis pedunculisque brevibus, erectis, racemo multifloro, denso, folioso, foliis floralibus plerisque compositis, pedunculos superantibus, petali supremi calcare obtusiori, basi minus inflato, germinibus capsulisque pubescentibus. Variat floribus caeruleis, rubris, albis et variegatis. Nectarium superne intus lineolis litteras *αιαι* fere aemulantibus notatum. Hinc nomen Ajacis homerici gemitus referens. (D. v.)

Hab. in *Tauria* (Pallas). Cl. Decandolle Syst. l. c. In hortis omnibus ornamenti causa colitur, ubi etiam fl. plenis ac semiplenis et quandoque etiam plenis sed calcare destitutis ludit. Hinc inde in reiectaneis et ad littora mihi occurrit, neque tamen vera facta est civis. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

** *Tricapsularia. Petala libera. Nectaria 2. Delphinastrum* Dec.

1214. Delphinium *intermedium* Ait. — D. foliis (palmato-)lobatis incisis, bracteis (sub-)setaceis; (bracteolis) flori approximatis, (nectariorum) labellis petalo brevioribus (sub-) integerrimis. Trevir. (Sp. 3. Gall. *Dauphinelle intermédiaire.*)

Trev. Diss. de Aquil. et Delph. p. 12. n. 7. Heg. Reisen p. 168. fig. 65. a, b, c, d.

I. Delphinium *intermedium* legitimum, — foliis cordatis profunde trilobis: lobis extimis 2-3-lobatis, pedunculis germinibusque glabris, calcare adscendente petalis longiore.

Ait. Kew. ed. 1. v. 2. pag. 240. (ex Cand.). Trev. l. c. *α*. Dec. Syst. 1. p. 359. var. *δ*. Prodr. 1. p. 51. n. 44. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1228.

D. alpinum Waldst. et Kit. Hung. 3. p. 273. tab. 247. (ex Cand.: sistit var. racemo ramoso). I. B. Hist. 3. p. 657. fig. 1. (folia nimis pilosa, neque bene expressa). Clus. Hist. 2. p. 94. fig. 1. (*fere eadem*).

Thom. exs.

β *divergens*, foliis minoribus firmulis, lobis acutangule divergentibus inferne integris, petiolis glabris. — *D. palmatifidum* Dec. Syst. 1. p. 358?

Thom. exs.

Species pulcherrima. Caulis in nostris glaberrimus, praesertim in var. β pruinoso-caesius, sulcatus, teres, fistulosus, simplicissimus, foliosus, erectus, cubitalis et tripedalis. Folia circumscriptione subrotunda, tenuia, utrinque ad nervos venasque breviter pubescentia, acutangule cordata, profunde triloba, lobis extimis iterum trilobis: lobulis inaequalibus, exterioribus nempe minoribus, profunde incisis et acute serratis: lobus medius sursum sensim dilatatus, inferne integer, trifidus et incisus, laciniis omnibus lanceolatis, apice callosis, petiolis linearibus, longis, pilis vagis hirsutulis: foliola inferiora minora, fere tripartita, partitionibus minus divisis, extimis inaequaliter bifidis. Var. β praeter notas in diagnosi indicatas, foliis glabris, breviter ciliatis, ad loborum axillas peracutas magis pilosis, dorso glaucescentibus, lobis foliorum superiorum quandoque integris ab α recedit. Racemus simplex, formosus, multiflorus, in var. β longissimus. Pedunculi glabri, longi, erectiusculi, bractea baseos in floribus inferioribus saepius foliacea, tripartita, reliquis linearibus, pedunculo brevioribus: bracteolae praeterea plerumque duae infra pedunculi apicem. Flores magni, caerulei, glabri, cornu adscendente, rectiusculo, subrugoso, obtuso. Parapetala (duo) brevius pedicellata, basi dentata, limbo violaceo v. albo, bifido, affatim barbato. Nectaria (duo) petalo supremo parum breviora, glaberrima, labello oblongo, duro, apice abrupte angustato, integro, violaceo, in β ex fusco virente, marginibus albis. Germina (3) laevissima. (D. s.)

Hab. in Alpibus, rarius. In montibus *Bernensium*. I. B. In

Alpibus suis supra *Bex* lectum invenit amiciss. Em. Thomas. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Planta β melioribus notis omnino cum *D. palmatifido* Dec. quadrare videtur.

II. Delphinium *intermedium* alpestre, — foliis cordatis profunde trilobis: lobis extimis 2-3-lobatis, pedunculis germinibusque pubescentibus, petalis calcare inflexo longioribus, nectariis emarginatis.

Hall. Helv. 1201. Enum. 314. n. 2. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 35? Heg. 2. p. 462. in add. *D. intermedium* b *hebegynum* Heg. Reisen l. c. *D. elatum* Sut. Fl. Helv. 1. p. 322. Heg. 1. p. 382. Clairv. Man. 174. Mur. Bot. Val. 64.

D. elatum L. Sp. Pl. 749.

D. elatum Schkuhr Handb. tab. 145? (Videtur: sed germina sistit glabra.)

Thom. exs.

β foliorum radicalium lobis imbricatim approximatis, spica basi ramosa, germinibus minus pubescentibus glabriusculisve. — *D. alpinum* Waldst. et Kit. rar. Hung. 3. tab. 246. — Schleich. exs.

„Speciosa planta ad humanam altitudinem adscendit." Haller. Habitu ad var. *α* prioris accedit, sed habet folia saturatius viridia, utrinque pubescentia, crassiora, subseptemlobata, lobis approximatis, omnibus inferne longe integris, medio etiam magis a reliquis distante: suprema tripartita, lobis integriusculis. A priori differt praecipue pedunculis bracteisque pubescentibus, floribus maioribus, extus laxe pubescentibus, alis ciliatis, nectariis mihi omnino imberbibus, apice violaceis, breviter bifidis, parapetalis brevius pedicellatis, limbo violaceo, inaequaliter bifido, longe barbato, calcare minus adscendente, curvulo, crasso; germina pilis brevibus densis adpressis hispidula. (D. s.)

Hab. in Alpibus rarum. In M. *Niesen?* Aretius. In M. *Surenenerk?* I. I. Scheuchzer. Maxima copia in adscensu petroso *la Boulaire* inter M. *Lavarax* et *Enzeindas*, tum etiam

in M. *Lieson*, *Taveyannas*, *Prapios*, *Audon* etc. Haller. In M. *Solalex* et *Martinets*. Rev. Murith. In *Glaronensium* Alpibus *Baumgarten*, *Durnachthal* etc. cum priori forma, quae locis humilioribus provenit. Cl. Hegetschweiler. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Botanici nostri hancce formam absque dubio cum priori confuderunt. De loco natali itaque nihil adserere audeo, cum eam nusquam ipse repererim. Certe tamen amiciss. Em. Thomas etiam in Alpibus *aquileiensibus* lectam misit.

III. Delphinium *intermedium* amethystinum, — foliis palmato-multilobis: lobis contiguis, petiolis germinibusque pubescentibus, calcare recurvo petalis duplo breviore.

Pulcherrima etiam forma calcaris brevitate figuraque statim a prioribus dignoscitur. Caulis petiolique longissimi, ex altera parte pulcherrimo amethystino colore tincti. Folia pube brevi sed satis densa velutina, mollia, lobis septem v. novem superne profunde incisis, subtrifidis, lacinulis lanceolatis, apice callosis. Hi lobi omnes inferne longe contigui sunt, et superne tantum divergunt: imo in foliis radicalibus invicem incumbentes deprehenduntur. Latera exteriora extimorum omnino parallela approximataque efficiunt, ut folia peltata esse videantur. Racemus simplex, multiflorus, 4-6-uncialis, pedunculis basi bracteatis, pilosiusculis, bracteis lanceolato-linearibus, angustissimis, pubescentibus, pedunculo brevioribus: bracteolae 2 exacte terminales, flori adpressae. Flores pubescentes, pulchre cyanei, intus albi vel caeruleo alboque variegati, calcare recurvo, petalis fere duplo breviore. Petala inferiora oblonga, angusta, conniventia: infima 2 apice cucullato inflexa. Nectaria 2 limbo oblongo, ovato, pulchre venoso, apice obiter bifido. Parapetala albida, inferne etiam latiuscula, nec distincte pedicellata, limbo lato, bifido, modice ciliato. Germina 3, pubescentia. (D. s.)

Hab. in Alpibus *aquileiensibus*. In M. *Lavaraz* a Cl. de Charpentier inventum est, qui mihi hanc formosam plantam humanissime suppeditavit. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

G. 330. Aconitum L. gen. 682. Hall. Juss. 234. Gaertn. tab. 65. Tourn. tab. 239 et 240.

Cal. 0. Cor. 5-petala, valde irregularis: petalum supremum fornicato-galeatum, erectum, nectaria tegens: inferiora per paria opposita, conniventia. Nect. pedicellata, bilabiata. Parapetala numerosa, minima. Caps. 3-5 folliculares, introrsum dehiscentes.

* *Flores pentagyni, ochroleuci. Folia partito-dissecta, laciniis linearibus elongatis.*
Anthora Dec.

1215. Aconitum *Anthora* L. — Ac. floribus pentagynis, galea fornicata abrupte rostrata, nectarii labello dilatato obcordato, foliis glabris tripartito-multifidis: laciniis linearibus. (Sp. 1. Gall. *Aconit Anthora.*)

Hall. Helv. 1199. Enum. 313. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 323. Heg. 1. p. 383. Clairv. Man. 174. Ser. Mus. Helv. 1. fasc. 11 et 12. p. 129. n. 1. Roesch in Alpin. 2. p. 118.

L. Sp. Pl. 751. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1234. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 56. n. 1. Dec. Syst. 365. Fl. Fr. 4681. Lam. Enc. 1. p. 33. Vill. Delph. 3. p. 704. Bieb. Cauc. n. 1053. Wulff. Rar. in Roem. Arch. 3. p. 3. p. 379.

Jacq. Austr. tab. 382. Ser. Mus. l. c. tab. 15. fig. 1-4 et 47. Schkuhr Handb. tab. 145. (*capsulae*). — Blackw. tab. 562. Clus. Hist. 2. p. 98. fig. 2. (folia pessime expressa). Matth. 769. fig. 1. Tab. Kräuterb. 321. (*eadem*). Dod. Pempt. 443. fig. 2. I. B. Hist. 3. p. 660. fig. 2. (*melior*). Chabr. Sciagr. 530. fig. 4. (*eadem*).

Schl. Thom. exs. Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 205.

α *vulgare*, „panicula floribus fructibusque pubescentibus, galea subconica supra rostrum vix emarginata." Ser. l. c. α.

β *grandiflorum*, „panicula floribus fructibusque pubescentibus, galea subconica ampla." Ser. l. c. β.

γ *inclinatum*, „panicula floribus fructibusque pubescentibus, galea alata conica, supra rostrum inclinata." Ser l. c. ε.

δ *eulophum*, „panicula floribusque puberulis, galea conica supra rostrum incumbente." Ser. l. c. ζ.

Radix tuberculis 1-4-angulosis, carnosis. **Caulis** simplex v. parum ramosus, dense foliosus, 1-2-pedalis, angulosus, superne subpubescens. **Folia** minora quam in reliquis speciebus, approximata, glabra, petiolis basi canaliculatis, subvaginantibus insidentia, tripartita; partitionibus extimis petiolulatis, iterum divaricato-bipartitis: media profunde trifida: omnibus varie dissectis, basin versus cuneato-linearibus; laciniae lineares, acutae, elongatae, divergentes, pallide virentes, nitoris expertes, dorso carinato-nervosae, facie sulco longitudinali exaratae. **Racemi** foliosi, breves, potius pauciflori, basi quandoque ramosiusculi. **Pedunculi** erecti, pubescentes, 1-2-flori, bracteolati, axillares, foliis floralibus subsessilibus 3-5-partitis, partitionibus minus dissectis v. integris. **Flores** suaveolentes, ex viridi ochroleuci, undique hirsuti, subpulposi; galea arcuato-fornicata, superne obtusissima, antice in acumen desinente; alis magnis, subrotundis, ciliatis; petalis infimis lanceolatis, minoribus. **Nectarii** pedicellus laevis; labium dilatatum, obcordatum; calcar breve, spirale. **Stamina** numerosa, inferne longe alata, alis angustis, apice saepius utrinque dentatis; **antheris** parvis, nigricantibus, polline albo. **Capsulae** quinae, rectae, carina exstante et in aristam recurvam desinente. (D. v.)

Hab. in dumetis rupestribus montium editissimorum, infrequens. In Alpibus *rhaeticis*. Roesch et Haller, sed tantum ex Lobelio. Nuper ibi non visum. In adscensu M. *Thoiry* infra mapalia, copiose. I. B. Haller. Hoc loco etiam nunc viget. In M. quoque *Dolaz* prope bovilia Orientem versus, et aliis locis. — Fl. Augusto et Septembri. ♃.

Obs. Planta, ut videtur, omnino suspecta nec, ut putaverunt veteres, *Napelli* et *Ranunculi Thorae* antidotum.

** *Flores ochroleuci, trigyni. Galea elongata, erecta, conica. Folia palmata, lobis latis, cuneatis.*

Lycoctonum Dec.

1216. Aconitum *Lycoctonum* L. — Ac. floribus trigynis, galea erecta tubulosa, nectarii calcare spirali,

foliis palmato-lobatis, lobis cuneato-lanceolatis. (Sp. 2. Gall. *Aconit Tue-Loup.*)

Hall. Helv. 1200. Enum. 312. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 322. Heg. 1. p. 382. Ser. in Mus. Helv. fasc. 11 et 12. p. 132. Clairv. Man. 175. Mur. Bot. Val. 49. Wahlenb. Helv. 104. Roesch in Alpin. 2. p. 118.

L. Sp. Pl. 750. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1232. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 57. n. 2. Dec. Syst. 1. p. 369. Fl. Fr. 4680. Lam. Enc. 1. pag. 32. Vill. Delph. 3. pag. 704. Crantz Austr. 131. Wallr. Sched. 24.

Jacq. Austr. tab. 380. Bull. Herb. tab. 63. — Blackw. tab. 563. Fuchs Hist. 88. Matth. 763. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 981. f. 3. (*eadem*). Clus. Hist. 2. p. 94. fig. 1. Dod. Pempt. 439. fig. 1. (folia nimis alte dissecta). I. B. Hist. 3. p. 652. Dalech. Hist. 1739. fig. 2. et 1741. fig. 3.

Ser. Thom. Schleich. exs.

α *vulgare*, „pilosum, floribus spicatis vel paniculatis, caule pedunculisque pilis arcuatis obsitis, galea conico-cylindracea compressa, ovariis glabriusculis, foliis ciliatis." Ser. Mus. l. c. α.

β *grandiflorum*, „glabriusculum, floribus paniculatis, galea magna apice subinflata, ungue cucullorum filamentisque glabris v. pilosis, ovariis glabris, foliis ciliatis." Ser. l. c. γ.

γ *penninum*, „pubescens, floribus magnis spicatis v. subpaniculatis, galea conica, rostro magno, ovariis 3-5 villosulis." Ser. l. c. δ.

δ *puberulum*, „floribus spicatis v. subpaniculatis, galea magna, caule foliis floribusque pilis horizontalibus tectis." Ser. l. c. ε.

δβ minus, foliis quadruplo minoribus.

ε *altissimum*, „floribus paniculatis numerosis, galea magna apice subventricosa, caulibus floribusque glabriusculis, bracteis elongatis, foliis plus minusve dissectis." Ser. l. c. ζ.

ζ *latiflorum*, „glabriusculum, floribus spicatis v. paniculatis, galea brevi lata, pilis pedunculorum arcuatis, ovariis glabris." Ser. l. c. ϑ.

η *ramosissimum*, „caule ramosissimo pedunculisque gla-

briusculis, galea conico-cylindracea compressa, ovariis glabris." Ser. l. c. ι *).

„Radix est magnum tuber, fibras emittens." Haller. Folia radicalia petiolis basi vaginantibus, pubescentibus duplo triploque breviora, utrinque glabriuscula, pilis brevibus ciliata, ampla, quasi peltata, profunde palmata, 3-5-loba, lobis magnis, eundo latescentibus, superne incisis: extimis bilobis; laciniae numerosae, lanceolatae; nervi dorso valde exstantes, anastomosantes: extimi basi insigniter denudati. Caules crassi, sulcati, cavi, plus minus ramosi, foliosi, 2-3-pedales, foliis distantibus, minoribus, supremis subsessilibus, altius trilobis minusque dissectis. Racemus terminalis, simplex v. basi ramosus, erectus, cylindricus, multiflorus. Pedunculi uniflori, erectiusculi, flore breviores, basi bractea maiore lanceolato-lineari suffulti, et insuper infra medium bracteolis vagis instructi, pilis brevibus curvulis numerosis pubescentes. Flores magni, ochroleuci; galea cylindracea, tubulosa, infra apicem coarctata, obtusissima, erecta, breviter basi dilatata et antice in rostrum lanceolatum obtusum porrecta, glabra v. saepius pubescens; alae magnae, subrotundae v. obovatae, pilis longis ciliatae, intus barbatae. Nectarii pedicellus laevis; labellum ovatum, divaricatum, saepe bifidum; calcar omnino spiraliter arcteque revolutum. Filamenta basi ala albida aucta. Germina tria, modo glaberrima, modo glabriuscula,

---

*) Hasce varietates ad tres formas principes eleganter reducit Cl. Hegetschweiler:

A. *Montanum*, racemo laxo inferne racemulis aucto, galea media. *Ac. meloctonum* Rchb. (fide spec. Schleich.) *Ac. lycoctonum α vulgare* Ser.

B. *Subalpinum*, elatum, grandiflorum, latifolium. *Ac. theriophonum* (racemulis lateralibus latis), *umbrosum*, *Lupicida* et *thelyphonum* Rchb. *Ac. subglabrum* Schleich. *Ac. lycoctonum γ, ζ, ϑ, ι* Ser.

C. *Alpinum*, subsimplex, racemo denso. *Ac. Vulparia* Rchb. (pilis flavescentibus hirsutum). *Ac. lycoctonum δ, ε* Ser.

modo canescentia, pube adpressa brevi crebraque hispidula. (D. v.)

Hab. in dumetis montium Alpiumque humiliorum ubique. „C in Alpibus 5000–7000 p. s. m." HEGETSCHWEILER. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

*** *Flores trigyni, caerulei, albidi, albi v. caeruleo alboque variegati. Galea convexa, antice sensim acuminata. Folia partito-dissecta.*

Napellus Dec.

1217. ACONITUM *Napellus* L. — Ac. trigynum, galea brevi antice sensim acuminata, nectarii calcare brevissimo, foliis tripartitis: partitionibus extimis subbipartitis: laciniis linearibus. (Sp. 3. Gall. *Aconit Napel.*)

Hall. Helv. 1197. Enum. 312. n. 2. Ser. Mus. Helv. 1. fasc. 11 et 12. pag. 152. n. 20. Sut. Fl. Helv. 1. pag. 323. Heg. 1. p. 383. et Reisen p. 162. Clairv. Man. 174. Wahlenb. Helv. 104. Mur. Bot. Val. 49. Roesch in Alpin. 2. p. 118.

L. Sp. Pl. 751. (ex synon. et descr.; non ex herb. Cl. DECANDOLLE). Willd. Sp. Pl. 2. pag. 1235. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 62. n. 20. Lam. Enc. 1. p. 33. Dec. Fl. Fr. 4682. Vill. Delph. 3. p. 704. *Ac. vulgare* Dec. Syst. 1. p. 371.

Chaum. Fl. Méd. 1. tab. 5. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 28. tab. 1. Ser. Mus. Helv. l. c. tab. 15. fig. 41, 42, 50. — Clus. Hist. 2. p. 96. fig. 2. Dod. Pempt. 442. (*eadem*). Tab. Kräuterb. 983. fig. 2. I. B. Hist. 3. p. 635. Chabr. Sciagr. 527. fig. 2. (*eadem*; falsis nominibus).

Ser. Thom. Schleich. exs.

β *trichocarpum*, germinibus, caule, petiolis foliorumque nervis pubescentibus.

γ *bicolor*, floribus albis superne caeruleis. — Ser. Monogr. et in Dec. Prodr. l. c. *v*. *Ac. vulgare γ bicolor* Dec. Syst. 1. p. 375. *Ac. bicolor* Schult. Obs. Bot. p. 101. (ex CANDOLLIO). *Ac. Napellus variegatus* Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 206.

δ *microphyllum*, racemo laxo, basi ramoso, foliis fere

duplo brevioribus, laciniis latiusculis. — Ser. Prodr. l. c. ψ. *Ac. laxum* Schleich. exs. cat. 1815.

ε *ramosum*, caule ramoso polystachyo, floribus laxis, pedunculis elongatis erecto-patentibus, foliorum partitionibus distantibus cuneatis. (Ex vallibus et planta culta). — Ser. l. c. ζ. *Ac. neomontanum* Schleich. (1810) in Dec. Herb. *Ac. Braunii* Schleich. 1821.

ζ *densum*, racemo cylindrico confertissimo, foliis flaccidis minus nervosis, laciniis numerosissimis approximatis. *Ac. Napellus* α Ser. l. c. — *Ac. vulgare* β *pubescens* Dec. Syst. 1. p. 372. — *Ac. neomontanum* (non Kölle) spica basi adpresse subramosa. Schleich. exs. *Ac. tauricum* (foliis minus laciniatis) Schl. rar. exs. . . . . n. 51. Cf. Wulff. in Jacq. Ic. rar. tab. 492.

η *pallens*, racemo brevi paucifloro folioso, floribus dilutissime caeruleis. — A Cl. Schleicher nomine *Ac. taurici floribus pallidissimis* missum.

ϑ *albiflorum*, floribus niveis. — *Ac. Napellus floribus albis* Schl. cat. 1821. Ser. l. c. φ.

ι *rubellum* Ser. „floribus spicatis caeruleo-rubellis, lobis foliorum angustissimis." Ser. l. c. τ. *Ac. Napellus floribus rubellis* Schl. 1821.

κ *grossum*, racemo laxo, floribus maximis, foliis firmis nitentibus, partitionibus late cuneatis. Ser. l. c. ο. — Planta culta.

Radix verticalis, ramosa, tuberibus carnosis, elongatis, plantam plerumque propagantibus. Caulis firmus, teres, erectus, subflexuosus, simpliciusculus, superne subramosus, valde foliosus, subpubescens. Folia magna, ambitu subrotunda, petiolata, petiolis basi breviter vaginantibus, facie saturate, dorso pallide virentia, firma, nervis validis, dorso exstantibus, facie depressis sulcumque longitudinalem efficientibus instructa (in var. ζ teneriora, tenuius dissecta minusque nervosa), tripartita: partitiones extimae brevissime petiolulatae aut in petiolo communi sessiles, subbipartitae, partitionibus secundi ordinis divergentibus, bi- et trilobis, lobis iterum dissectis, laciniis plerumque linearibus acutiusculis elongatis; partitio media longius petiolulata, anguste cuneata, repetito-trifida, lobis laciniisque ut in extimis. Racemus

terminalis, erectus, elongatus, multiflorus, plerumque nonnisi basin versus ramosus v. omnino simplex (praesertim in montibus editioribus), densiusculus et spicaeformis, pedunculis rectis, adpressis, rarius patentibus, pubescentibus, basi bractea magna suffultis, et infra florem etiam bracteolatis: inferioribus saepe ex axillis foliorum supremorum erumpentibus. Bracteae pubescentes, forma magnitudineque variabiles. Flores speciosi, atrocaerulei (in var. β elegantissime albo et caeruleo variegati, in ϑ pallidissime caerulei; rarius etiam omnino albi, fusci et rubro-caerulei occurrunt), galea longe unguiculata, convexa, subdepressa neque ad formam conicam accedente, falcata, antice sensim angustata acutaque, extus subpubescente, venis arcuatis, ad mucronem convergentibus percursa. Alae magnae, conniventes, oblique subrotundae, in unguem latiusculum angustatae, ciliatae, intus pilosae, venis reticulatis ornatae. Petala infima oblonga, lanceolata, ciliata, patentia. Parapetala 5-6, lingulata, alis staminum simillima, neque iis longiora. Nectaria pedicello longo, gracili, laevi v. hispido, calcare brevissimo, incurvo, obtusissimo, labello late lanceolato, antice valde angustato, apice bifido. Stamina inferne ala albida, pellucida, subaristata muticave instructa. Germina tria (nunquam 5 vidi), plerumque glaberrima, pedunculo incrassato oblique insidentia. (D. v.)

Hab. in Alpibus montibusque tum editissimis, tum humilioribus, praesertim circa casas pastorias, ubique frequentissimum. β in M. *Albula*; γ in M. *Stockhorn*. Cl. Seringe. ζ ad moles glaciales *Panérossaz*. Cl. Schleicher. ϑ floribus albis in M. *Taveyannaz* supra *les Plans*, et supra vallem *Servant*; fl. fuscis etiam in M. *Taveyannaz*; ε in vallibus subalpinis. Cl. Seringe. — Fl. Iunio - Augusto. ♃.

Obs. I. Formas habitu diversissimas *Aconitorum*, quibus Alpes tum Rhaeticae, tum Glaronenses abundant, curiose collegit atque in proprio horto per plures annos coluit et observavit Cl. Hegetschweiler. Summam suorum experimentorum in itinere per Glaronensium Alpes luculenter exhibuit (v. Reisen p. 134—140.). Observationibus viri sagacissimi evictum est, *Aconita* in suo naturali statu fere nonnisi radicum tuberibus propagari; tubera in eodem

solo ceterisque omnibus paribus easdem formas satis constanter referre; solo autem, altitudine aliisque conditionibus mutatis, eadem tubera terrae commissa formas alienissimas gignere; in hortis ex tuberibus spontaneis formas rursus omnino novas enasci; denique semina quidem in plantis tuberibus minus luxuriantibus, quarumque racemi haud nimis densi sunt, fertilia esse neque difficile ad germinationem pervenire, sed omnes plantulas inde enatas, nisi solum nudum neque herbidum nanciscantur, cito interire. *Ac. Napellus* magis quam *Cammarum* L. variat, quia haud secus in summis Alpibus ac in vallibus depressis subalpinis montanisve provenit, dum *Cammarum* mediam tantum Alpium regionem obtinet. Iis observationibus fretus, auctor formas nostras helveticas omnes, quae VV. Cl. Reichenbachio et Schleichero fere *ducentas* species praebuerunt, ad illas quatuor stirpes principes, iam a summo Linnaeo statutas, *Ac.* nempe *Lycoctonum*, *Anthoram*, *Napellum* et *Cammarum*, ut mihi saltem videtur, felicissime reduxit. Ceterum *Napelli* varietates paene innumeras in tres sectiones praecipuas dividit: earum prima A *alpina*, dense racemosa (suspicata), foliorum laciniis angustis brevibus, secunda B *subalpina*, elata, racemo basi ramoso, foliorum laciniis elongatis, et tertia C *montana*, racemo elongato laxissimo inferne subramoso, corolla dilute caerulea, foliorum laciniis abbreviatis in orbem dispositis, complectuntur.

Obs. II. *Aconitum* mihi incognitum 3-4-pedale inter *Wallenstadt* et *Sargans* secus viam regiam frequens bis observavi. Per ultimam Iulii hebdomadem flores adhuc tam parvi erant, ut partes colorque eorum nequaquam distingui possent, et sine dubio pulchra planta vix finiente Augusto aut incipiente Septembri floruerit. Habitu certe cum *Napello* convenit, et ad eam speciem absque haesitatione refert amiciss. Seringe, qui inter plantas meas vidit. Verum tempore florendi praesertim in valle depressa alienissimo et forma foliorum satis insigni, recedere videtur. Horum nempe foliorum partitiones latissime cuneatae, palmato-lobatae, et apice iterum incisae sunt. Lis adeo sub iudice erit, donec botanici singularem stirpem in loco natali tempore apto observare possint.

Obs. III. „Flores inferiores *Napelli* semper fere primum florent, *Cammari* supremi.” Heg. Reisen p. 162.

**** *Flores caerulei v. albi, subpentagyni, subpaniculati. Folia tripartita: partitionibus late cuneatis, laciniis lanceolatis. Galea elongata.*

Cammarum *) Dec. V. Heg. Reisen fig. 38 et 52.

1218. Aconitum *intermedium* Dec. — Ac. tri- quinquegynum, alis ciliatis intus pilosiusculis, galea con-

---

*) Formae sequentes, quae in Alpibus nostris satis constantes deprehenduntur, absque dubio ad *Ac. Cammarum* L. omnes spectant, easque, ut videtur, merito cum eo coniunxit Cl. Hegetschweiler. V. obs. II. ad *Ac. Napellum*.

vexa abrupte brevirostra, racemo laxiusculo, pedunculis germinibusque glabris. (Sp. 4. Gall. *Aconit intermédiaire*)

Ser. Mus. Helv. fasc. 11 et 12. p. 151.

Dec. Syst. 1. p. 374. Ser. Monogr. et in Dec. Prodr. 1. pag. 61. n. 19. *Ac. neomontanum* Willd. Sp. Pl. 2. p. 1236. (auct. Candollio: excl. syn.) et Enum. H. B. 575.

Ac. Napellus Sturm Fl. Germ. I. fasc. 6. tab. 13. Schkuhr Handb. tab. 145? Barr. Ic. tab. 610. (ex Candoll.).

Ac. neomontanum Ser. exs. et Alp. exs. cent. 3. n. 207. Hoppe exs. (Candollius ex autopsia).

? β *versicolor* Ser., grandiflorum, subpentagynum, petalis albis, superne caeruleis, alis maximis, nectarii labello obcordato.

Ser. exs. et Monogr. *Ac. Cammarum* bicolor Heg. Reisen p. 166.

Radices non vidi. Planta glaberrima, formosa. Caulis fistulosus, teres, erectus, simplex, 2-3-pedalis. Folia fere sequentium, nervis mediis facie vix depressis, fere absque nitore, tripartita, partitionibus late cuneatis, subcontiguis, superne repetito-trifidis et quasi pinnatifido-incisis: extimis bipartitis, partitione exteriori divergente, iterum profunde bifida, lobis inaequalibus, incisis, laciniae omnino lanceolatae. Racemi laxi, paniculati, bracteis inferioribus tripartitis, partitionibus pinnatifidis. Rami longiusculi, 2-pluriflori, suberecti, pedunculis propriis apice parum incrassatis, bracteolis parvis, linearibus, obtusiusculis. Flores elongati, saturate caerulei, in ramis approximati. Galea glabra, rotundato-convexa vixque conica, antice brevi rostrata, rostro triangulari, e basi lata in mucronem acutum sensim acuminato. Nectariorum labellum late ovatum, infra apicem obiter emarginatum, angustatum, calcare brevissimo, crasso, incurvo. Alae oblique rotundatae, breviter ciliatae, intus pilosiusculae.

Germina 3, glaberrima. — Planta β pulcherrima foliis gaudet utrinque nitentibus, floribus maximis, galea rostro abbreviato, quasi truncato, neque acuto, alis peramplis, latissimis neque subrotundis, germinibus plerumque quinis. (D. s. β v.)

Hab. in Alpibus *bernensibus*. Cl. Seringe. β in hortis colitur, sed capsulas maturas non profert. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. Auctoritate sagacissimi Seringii plantam *versicolorem* cum *Ac. intermedio* coniungere cogor. Multis sane notis conveniunt: verum si characteres, quos indicavi, constantes deprehenduntur, fortasse tamen propriam speciem efficere posset. In hortis certo semper immutata perstat; sed seminibus omnino caret.

1219. Aconitum *paniculatum* Lam. — Ac. subtrigynum, galea conico-semicirculari longirostra, alis glabriusculis, sacco inclinato, calcare adpresso, corymbo laxiusculo. (Sp. 5. Gall. *Aconit paniculé.*)

Ser. Mus. Helv. fasc. 11 et 12. p. 144. Heg. Reisen p. 166.

Lam. Fl. Fr. 5. p. 646. n. 1224. Enc. 1. p. 33. Dec. Syst. 1. p. 375. Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 60. n. 9. *Ac. Cammarum* All. Pedem. n. 1500. (Cl. Candoll. ex autopsia).

Ser. Mus. l. c. tab. 15. fig. 20 et 21.

α *penninum* Ser. — Caule subflexuoso, racemis paucifloris, galea semicirculari longirostra. Ser. l. c. α.

Ser. exs. *Ac. subsimplex* Schleich. cat. 1821. („Panicula paulo magis pyramidali galeaque magis ad formam conicam accedente." Cl. Seringe).

β *Stoerkianum* Ser. — Caule flexuoso, panicula laxa debili, galea brevirostra. Ser. l. c. γ.

Ac. paniculatum Dec. Syst. l. c. α. — *Ac. Napellus officinalis* Stoerk de Acon. 69. cum ic. *Ac. Cammarum* caeruleum Heg. Reisen p. 166.

γ *flexicaule* Ser. — Caule flexuoso, panicula pyramidali, floribus amplis, galea lata adscendente brevirostra. Ser. l. c. δ.

In Herb. Candolliano haec planta a Schleichero nominibus *Ac. paniculati* et *hebegyni* missa bis occurrit. *Ac. Cammarum* flexuosum Heg. l. c. p. 165. fig. 61. (*galea*).

„Radix napiformis, fibrosa." Dec. Caulis ere-

ctus, foliosus, glaber, apice pubescens. Folia glaberrima, partitionibus late cuneatis, subcontiguis, laciniis omnibus elongato-lanceolatis, peracutis, acute inciso-pinnatifidis. Flores corymbosi v. laxe paniculati, in ramis subflexuosis, debilibus, molliusculis, plus minus divaricatis, plerumque paucifloris, pedunculis molliter denseque pilosis. Corolla latior quam in *hebegyno* sed minor quam *intermedii*; galeae cassida humilis, semicircularis, antice in rostrum plus minus longum satisque acutum producta, orificio itidem fere semicirculari neque ut in *intermedio* lineam subrectam efficiente. Alae subciliatae, intus pilosiusculae. Nectarii saccus valde obliquus et a pedicello ad angulum fere rectum divergens, inflatus, calcari subgloboso crassoque fere contiguus. Germina plerumque 3, non raro tamen 4–5, in omnibus fere varietatibus glaberrima*). Staminum alae angustae satisque longae, superne evanidae. (D. v.)

Hab. in Alpibus, rarius. α in M. *Pennino*, *Cenisio*. Reliquae varietates etiam in Alpibus nostris occurrere dicuntur. — Fl. Iulio et Augusto. ♂.

1220. Aconitum *rostratum* Bernh. — Ac. subpentagynum, alis subciliatis glabris, galea conica abrupte longirostra, nectarii calcare subspirali, pedunculis germinibusque glabris. (Sp. 6. Gall. *Aconit Cammarum.*)

Hall. Helv. 1198? Emend. VI. n. 26? Ser. Mus. Helv. fasc. 11 et 12. p. 141. *Ac. Cammarum* Sut. Fl. Helv. 1. p. 323? Mur. Bot. Val. 49? Roesch in Alpin. 2. p. 118?

*) Soli suae var. β (*Ac. paniculatum* β *acuminatum* Ser., *Ac. acuminatum* Schleich.) germina pubescentia tribuit amiciss. Seringe. Sed ob folia haecce forma ad *Napellum* accedit, minusque commode cum reliquis varietatibus coniuncta videtur. Eam tamen quoque ad *Cammarum* refert Cl. Hegetschweiler, et quidem inter eius nobiliores constantioresque formas recenset. V. *Ac. Cammarum napelloideum*, foliorum laciniis pinnatifidis cuneatis, lacinulis sublinearibus, floribus racemosis, racemo basi ramoso, germinibus tribus pubescentibus. Heg. Reisen p. 167. Huc citat *Ac. acuminatum* Rchb. fide spec. Schleich., et plantae suae, quam in M. *glaronensi Unter-Sandalp* legit, folia flavo-viridia, fere *Napelli*, licet aliquantum latiora caulemque sanguineum tribuit.

Clairv. Man. 174? (aequo iure haecce omnia syn. ad hanc var. aut ad sequ. sp. referri possunt). *Ac. Cammarum* inclinatum Heg. Reisen p. 164.

Bernh. ined. Dec. Syst. 1. p. 376. Ser. Prodr. 1. p. 59 n. 7. *Ac. Bernhardianum* Wallr. Sched. 250. *Ac. Cammarum* L. Sp. Pl. 751 γ. (ob. syn.). Jacq. Austr. 5. p. 11. Vill. Delph. 3. p. 706?

Jacq. l. c. tab. 424. Hoffm. Fl. Germ. ed. 1. tab. 8. *Ac. bernhardianum* Wallr. l. c. tab. 2. Clus. Hist. 2. p. 98. fig. 2. (*bona*). Moris. 3. p. 364. s. 12. tab. 3. fig. 12. I. B. Hist. 3. p. 659. fig. 2. Chabr. Sciagr. 532. fig. 2. (*eadem*).

Schleich. cat. 1815. *Ac. Cammarum* Ser. Thom. exs.

β ramosum, ramis patentibus paniculatis, foliis amplis, partitionibus latissimis, floribus maximis*). — *Ac. rostratum β jacquinianum* Ser. l. c.

γ latiflorum Ser. — Galea late conica ampla. Ser. l. c. δ.

δ pilosiusculum Ser. — Pedunculis germinibusque subpilosis. Ser. l. c. γ.

Radices non vidi. Habitu omnino cum priori convenit. Differt panicula angustata, fere cylindracea, racemis brevioribus inferne foliosis, ramulis erecto-patentibus, paucifloris, axillaribus, bracteis foliaceis, partitionibus vix pinnatifidis, bracteolis linearibus, pedunculis apice magis incrassatis, galea supra mucronem elongata, conica, rostro fere eiusdem formae sed longiori, alis vage breviterque ciliatis, intus fere glabris et germinibus saepe quaternis quinisve. Stigmata caerulea. Filamenta inferne brevius quam in prioribus alata, superne longe libera, glabra v. pilosiuscula. Nectarii labellum latum, infra apicem coarctatum, apice quasi triangulari, late profundeque emarginato s. fere bilobo, calcare subgloboso, crasso, fere spirali. (D. v.)

Hab. in Alpibus *bernensibus*. Cl. Seringe; — *valesiacis*. Cl. Schleicher. Ego in *Aquileiensibus* legi. — Fl. Aug. ♂.

*) Plantam meam β in hortulo amiciss. Abr. Thomas in pago *Fenalet* cultam vidi descripsique.

Obs. An varietas floribus variegatis n. 1198. Hist. stirp., quam summus Hallerus ab optimo I. Gesnero in *Uraniae* Alpibus et a Cl. Gagnebin in M. *Mittelberg Biennensium*, a se autem in multis montibus *Aquileiensibus* inventam fuisse testatur, ad nostram speciem aut ad sequentem spectet, ignoro. Fortasse tamen eadem est ac *Ac. intermedium β versicolor* Ser. de quo verba fecimus. Nondum enim in illis speciebus (6-7) florum colorem variare observavi.

1221. Aconitum *hebegynum* Dec. — Ac. 3-5-gynum, galea conica elongata abrupte longirostra, alis glabriusculis, sacco rectiusculo verticali, calcare adpresso, panicula rigida, divaricata, ramis molliter pilosis. (Sp. 7. Gall. *Aconit hébégyne.*)

Ser. Mus. Helv. fasc. 11. et 12. p. 143.

Dec. Syst. 1. p. 376. (excl. syn. Jacq. et Wahlenb.). Ser. in Dec. Prodr. 1. p. 59. n. 8.

Ser. Ph. Thom. exs. *Ac. paniculatum* (non Lam.) Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 208.

α *legitimum*, galea supra rostrum parum depressa, germinibus subquinis, molliter pubescentibus.

β *multifidum*, foliorum partitionibus perangustis pectinato-pinnatis, laciniis lineari-lanceolatis, panicula ramosissima foliolosa.

γ *nasutulum*, galea supra rostrum elongatum profunde coarctato-depressa, germinibus tribus obsolete pilosiusculis, panicula foliolosa. *Ac. Pseudo-Cammarum* Schleich. ined.

δ *leiocarpum*, foliorum partitionibus petiolulatis anguste cuneatis, laciniis lanceolatis, panicula foliolosa, germinibus tribus glabris. — *Ac. exaltatum* Schleich. exs. cat. 1821. (an Bernh.?)

A prioribus similibus differt, foliorum partitionibus saltem in planta α potius latioribus, trifidis acuteque pinnatifidis, valde inaequalibus, extimis brevissimis, media satis insigniter elongata, caule superne vere paniculato, ramis ad angulum fere semirectum imove maiorem patentibus, crassiusculis, longis, rigidis, quandoque subramosis, plurifloris, undique pube brevi curvula velutinis, pedunculis

elongatis, patentibus, apice valde incrassatis. Flores saturate caerulei, minores quam *rostrati* et *paniculati*; galea supra rostrum convexa v. quandoque elongato-conica, abrupte in rostrum angustum saepius aduncum acuminata, extus subpubescente. Alae subciliatae, intus remote pilosiusculae. Nectaria fere ut in *paniculato*, sacco tamen erecto, nec valde obliquo. Germina in α undique velutina, quina, rarius terna. Capsulae reticulatae, pubescentes. Stigmata caerulea. In reliquis var. germina terna vidi et multo minus pubescentia. (D. s.)

Hab. in Alpibus praecipue *valesiacis*. α in M. *Gemmi*. Cl. Seringe. In M. *Lavaraz*. Ph. Thomas. δ in M. *Bovonnaz*. Cl. Schleicher, qui reliquas varietates, omisso loco natali, etiam misit. — Fl. Iulio et Augusto. ♂.

D. PENTAGYNIA.

G. 331. Aquilegia L. gen. 684. Hall. Juss. 234. Gaertn. tab. 118. Tourn. tab. 242.

Cal. 0. Cor. 5-petala, petal. aequalibus. Nect. 5 tubulosa, superne aperta, subbilabiata, postice calcarata, cum petalis alterna. Stam. in 10 series posita. Filam. 10 castrata, plana, germina cingentia. Caps. 5, 1-loculares, intus longitudinaliter dehiscentes, polyspermae.

1222. Aquilegia *vulgaris* L. — Aqu. foliis radicalibus biternatis, foliolis petiolulatis, lobulis rotundatis, nectariis incurvis, staminibus stylos aequantibus. (Sp. 1. Gall. *Ancolie commune.*)

Hall. Helv. 1195. Enum. 310. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 324. Heg. 1. p. 385. Clairv. Man. 175. Wahlenb. Helv. 105. Mur. Bot. Val. 52. *Aqu. sylvestris* C. B. Basil. 44.

L. Sp. Pl. 752. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1245. Dec. Syst. 1. p. 334. Prodr. 1. p. 50. n. 1. Lam. Enc. 1. p. 149 α et β. Trevir. Diss. de Aquil. et Delph. p. 21. n. 1 *). Dec. Fl.

---

*) „*Aquilegia* labellis stamina subaequantibus, calcare brevioribus, foliolis petiolatis lobatis," Trevir. l. c.

Fr. 4671. Smith Brit. 578. Vill. Delph. 3. p. 708. Bert. Amoen. Ital. p. 374. Bieb. Cauc. n. 1055 ? et Suppl. 584 ?

Fl. Dan. tab. 695. Engl. Bot. 5. tab. 297. Chaum. Fl. Méd. 1. tab. 24. (*mala*). — Blackw. tab. 409. Fuchs Hist. 102. Dod. Pempt. 181. fig. 1. (*bona*). Matth. 467. fig. 1. (fol. rad. simpliciter ternata). Tab. Kräuterb. 97. (*eadem*) et 98. var. I. B. Hist. 3. pag. 484. Dalech. Hist. 820. fig. 2. (*bona*).

Var. floribus plenis in hortis culta:

I nectariis multiplicatis. Clus. Hist. 2. p. 204. fig. 1.

II nectariis multiplicatis, calcaribus inversis. Clus. Hist. 2. p. 204. fig. 2. Tab. l. c. p. 98. fig. 2.

III nectariis multiplicatis calcare destitutis. Clus. Hist. 2. p. 205. fig. 1.

IV petalis nectariisque ecalcaratis virescentibus. *Aqu. degener* Clus. Hist. 2. p. 205. fig. 4. Tab. l. c.

Var. etiam floribus purpureo-violaceis rubris albisque.

Radix tuberoso-ramosa, albida. Caulis erectus, ramosus, multiflorus, foliosus, 2–3-pedalis, apud nos pubescens. Folia radicalia facie saturate viridia, dorso glaucescentia, subpubescentia, petiolis etiam magis pubescentibus, biternata, foliolis praecipue mediis longius petiolulatis, magnis, inferne integris, subrotundis, 2–3-lobis, crenato-incisis, lobulis valde obtusis, rotundatis: caulina longe minora, ternata, foliolis tripartitis: suprema simpliciter triloba. Flores in ramis terminales, penduli, elegantes, plerumque caerulei aut violacei. Nectariorum calcar sensim attenuatum, incurvum, apice subrevolutum, obtusum; labellum petalis lanceolatis multo brevius. Stamina longe exserta, stylos inferne villosos aequantia v. superantia, filamentis capillaribus basi incrassatis: sterilia s. pseudo-parapetala lanceolato-linearia, plana, undulata, uninervia, reliquis breviora. Capsulae villosae. (D. v.)

Hab. ad sepes, in pratis, etiam in montibus Alpibusque vulgatissima. Flore albo et rubro, *Bernae*. Haller. Fl. rubro etiam *Tobinii*. Cl. Suter. Fl. plenis in pago *vaudensi*. Haller. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

1223. AQUILEGIA *alpina* L. — Aqu. foliis radicalibus biternatis: foliolis ternis subsessilibus lobato-incisis: lobulis oblongis approximatis, calcaribus rectiusculis, labellis late emarginatis genitalia superantibus. (Sp. 2. Gall. *Ancolie des Alpes.*)

Hall. Helv. 1196. Enum. 310. n. 2. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 31. Sut. Fl. Helv. 1. p. 324. Heg. 1. p. 386. Eiusd. Reisen 126. Clairv. Man. 175. Mur. Bot. Val. 52. Roesch in Alpin. 2. p. 118. *Aqu. montana magno flore* C. B. Prodr. 75. n. 1.

L. Sp. Pl. 752. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1246. Dec. Syst. 1. p. 336. Prodr. 1. p. 50. n. 5. et Fl. Fr. 4673. Trev. Diss. de Aquil. et Delph. p. 24. n. 3 *). Vill. Delph. 3. p. 708. All. Pedem. n. 1508.

All. l. c. tab. 66. (caule ramoso plurifloro).

Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 315. Schl. Thom. exs.

Radix dura, collo petiolorum reliquiis coronata. Caulis glaber vel supra pubescens, plerumque omnino simplex, 1–3-florus, plus minusve foliosus, semipedalis, dodrantalis, pedalis. Folia longe minora quam *vulgaris*, utrinque neque tantum dorso glaucescentia, glaberrima: radicalia petiolo praelongo, superne tripartito basi dilatato vaginaque membranacea brevique, in caulinis magis conspicua aucto; foliola in quovis petiolo proprio ternata, subsessilia (medium tamen evidentius petiolulatum), contigua, profunde bi- et triloba, lobis iterum lobatis incisisque, lobulis oblongis, fere linearibus, approximatis, obtusis: folia suprema sessilia, minus divisa, laciniis elongatis, lanceolatis. Flos terminalis speciosissimus, maximus, laetissime caeruleus, cernuus v. pendulus: reliqui, quando adsunt, brevius pedunculati. Petala magna, lanceolata, tenera, apice calloso obtusiusculo. Nectariorum limbus amplus, latus, rotundato-trun-

*) „*Aquilegia* labellis stamine calcareque longioribus; foliolis sessilibus fissis, summis linearibus." Trevir. l. c.

catus, late emarginatus, petalis tertia parte brevior; calcaria inflata, conica, longitudine variabili, modo fere recta, modo valde incurva. Capsulae pubescentes, oblique striatae, nervis transversis. (D. v.)

Hab. locis asperis petrosis Alpium, non ubique. Ad thermas *Fabarias*. C. B. Supra vallem alpinam *Waldnacht*. I. I. Scheuchzer. Abunde in *Aquileiensibus* montibus *Richard, Lavaraz, Chapuise, Essuyères, Pillon, Orgevaux*, etiam supra vallem *Illiers*, in M. *Beverin Rhaetorum*. Haller. Prope *Schinaz* et *aux Corbacières de Bagnes*. Murith. In summo cacumine M. *Strillsenberg*. Amiciss. Roesch. Circa moles glaciales *Bifentenfirn Glaronensium*. Cl. Hegetschweiler. Supra thermas *Leucenses*. Abr. Thomas. Ego quoque ibi *beym Wolfspath* inveni. Supra *Lauenen* ad moles glaciales M. *Gelten* etc. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. *Aquilegia montana flore parvo, Thalictri folio* C. B. Prodr. 75. I. B. 3. p. 408. Hall. Enum. 310. n. 3. quam summus Hallerus ad *Isopyrum thalictroides*, et celeberr. Candollius (Syst. 1. p. 337 et 335.) ad *Aqu. pyrenaicam* et iterum praeeunte Cl. Lachenal ad *Aqu. viscosam* retulit, auctoribus C. et I. B., in Alpibus Helveticis reperitur. „Flos unicus, caeruleus, forma quidem *Aqu. vulgaris* floribus similis, sed quintuplo minor." I. B. Ob insignem floris parvitatem vix ad *viscosam* pertinere videtur. Ceterum de planta mihi plane ignota nihil adserere velim.

1224. Aquilegia *pyrenaica* Dec. — Aqu. foliis radicalibus biternatis, foliolis sessilibus paucilobatis: lobulis discretis subrotundis, labellis integerrimis, staminibus stylos superantibus. (Sp. 3. Gall. *Ancolie des Pyrénées.*)

Aqu. viscosa Heg. Fl. Helv. 1. p. 386.

Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 640. n. 4673 [a]. Syst. 1. p. 337. et Prodr. 1. p. 50. n. 6. Bert. Amoen. Ital. 374. *Aqu. viscosa* Trevir. de Aquil. et Delph. p. 23. n. 2 *). *Aqu. alpina* Lam. Enc. 1. p. 150. Lapeyr. Pyr. 306.

Trevir. l. c. tab. 2. Cf. *Aqu. viscosa* Gouan Illustr. tab. 19.

Aqu. viscosa Schleich. Thom. exs.

---

*) „*Aquilegia* labellis stamina longioribus, calcaris longitudine; foliolis sessilibus lobatis, summis linearibus, caule viscoso." Trevir. l. c.

E. POLYGYNIA.

G. 333. Anemone L. gen. 694. Juss. 282. Gaertn. tab. 74. *Anemone* et *Hepatica* Hall. Dec. Syst. 1. p. 188. et p. 215. Tourn. tab. 147. *Pulsatilla* tab. 148. et *Ranunculi* sp. *).

Cal. 0. Petala 6-9-12 duplici triplicive serie disposita, aequalia. Semina nuda (carpella Dec.), in capitulum collecta, acuminata v. caudata. (Involucrum triphyllum, a flore plus minusve remotum, decompositum, in unica specie flore contiguum, foliis simplicibus).

* *Folia triloba. Involucrum calyciforme, flori approximatum, foliolis 3 simplicibus, integris. Semina ecaudata, stigmate sessili terminata.*

Hepatica Hall. Dec.

1226. Anemone *Hepatica* L. — An. foliis trilobis integerrimis. L. (Sp. 1. Gall. *Anémone Hépatique.*)

Hall. Helv. 1156. *Trinitas* Enum. 320. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 325. Heg. 1. p. 387. Clairv. Man. 180. Wahlenb. Helv. 105. Mur. Bot. Val. 51.

L. Sp. Pl. 758. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1272. Lam. Enc. 1. p. 169. Vill. Delph. 3. p. 721. *Hepatica triloba* Dec. Syst. 1. p. 216. Fl. Fr. 3619. Prodr. 1. p. 22. n. 1.

Fl. Dan. tab. 612. Schkuhr Handb. tab. 150. (Flos fructusque). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 7. tab. 8. — Blackw. tab. 207. Matth. 610. fig. 2. Tab. Kräuterb. 911. fig. 1 et 2. Dod. Pempt. 579. (*mala*). Camer. Epit. 585. I. B. Hist. 2. p. 389. fig. 2.

Var. floribus albis, caeruleis, rubris, carneis variegatisque et in hortis floribus plenis.

Radix nigrescens, ramosa, crassa. Folia omnia radicalia, petiolis longissimis, vage lanuginosis, basi in vaginam brevissimam dilatatis, magna, subcoriacea, nitida, cordata, profunde trilobata, lobis rotundatis,

*) *Ranunculi tridentati verni* Tourn. Inst. p. 286 et 287.

obtusis, integerrimis, extimis ad angulos rectos patentibus, facie glabra, dorso pallidiora, saepius rubro tincta lanuginosaque. Scapi uniflori, petiolis plerumque breviores, crassi, affatim et mollissime villosi, basi squamis magnis, lanceolatis, iunioribus holosericeis, calvescentibus cincti. Flores terminales, pulchelli, plerumque laete caerulei. Involucri foliola tria flori approximata neque tamen exacte contigua, viridia, ovata, subacuta, flore plerumque minora, dorso lanuginosa. Petala patentia, sena, duplici serie disposita, dorso pallidius colorata. Stamina petalis duplo fere breviora, antheris parvis, filamento affixis neque terminalibus, luteis, albis v. caeruleis. Germina pubescentia, basi cupulis quibusdam *) oblique truncatis, filamentoso-multifidis, haud dissimilibus corollis *Sturmiae* v. calyptris *Orthotrichorum* involucrata. (D. v.)

Hab. locis sylvaticis frigidioribus montanisque haud infrequens. *Bernae* in abiegnis sylvis ubique. *Basileae* unice *im Burghaldenberg*. Haller. In *Valesiae* dumetis frequens. Rev. Murith. Circa *Atzmoos*. *Neviduni au bois de Prangins* parce. Ad pedem M. *Jurae* supra *Trêlex*, *aux Alevais* etc. In M. *Regio* supra *Fagi* limites. Cl. Wahlenberg. In hortis floribus plenis vulgo occurrit. — Fl. summo vere. ♃.

** *Involucri foliola sessilia. Folia supradecomposita, laciniis angustis. Petala sena. Semina in caudam barbatam elongata.*

Pulsatilla Willd. Enum.

1227. Anemone *vernalis* L. — An. foliis pinnatis pauciiugis: pinnis late cuneatis subtrifidis obtusiusculis, involucro hirsutissimo, flore erectiusculo. (Sp. 2. Gall. *Anémone printanière*.)

Hall. Helv. 1147. Enum. 332. n. 8. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 139. et It. 4. p. 339. Sut. Fl. Helv. 1. p. 326. Heg. 1. p. 387. Eiusd. Reisen 126. Clairv. Man. 180. Wahlenb. Helv. 105. Mur. Bot. Val. 51. Roesch in Alp. 2. p. 118.

*) Haecce organa primus omnium observavit solertissimus Schkuhrius. Vide tab. cit. ad lit. i.

L. Sp. Pl. 759. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1273. Dec. Syst. 1. p. 189. Prodr. 1. p. 16. n. 1. Lam. Enc. 1. p. 164. Dec. Fl. Fr. 4606. Vill. Delph. 3. p. 724. *An. sulphurea* (non L.) All. Pedem. n. 1921.

Hall. Helv. l. c. tab. 21. Enum. l. c. tab. 6. (*eadem*). Fl. Dan. tab. 29. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 24. tab. 11. — Dalech. Hist. 851. fig. 1. (*bona*).

Ser. Anem. exs. dec. 1. n. 1. Thom. Schleich. exs.

β flore pleno.

Radix crassa, nigra, descendens. Folia petiolo basi vaginante hirsuto paulo breviora, parva, patula, plus minus villosa, pinnata, 2- v. rarius 3-iuga: pinnae approximatae, subsessiles, latae brevesque, ovatae v. saepius cuneatae, firmae v. trilobae, lobis inaequalibus, latis, obtusis v. acutis: supremae cum terminali profundius triloba saepe confluentes. Scapus erectus, 3-4-uncialis, demum fere dodrantalis, pilis albidis longis copiose hirsutus, demum fere glabratus. Involucrum a fructu remotissimum, multipartitum, laciniis linearibus, pilis copiosis pulchre rutilis nitentibusque barbatis. Flos mediocris, erectiusculus, quandoque tamen nutans; petala conniventia, elliptica, intus alba, dorso etiam albida sed purpura levi perfusa, senescentia obsolete violacea pilisque aureis tecta: interiora latiora, apice rotundata. Styli apice brevissime nudi vixque colorati, ceterum barbati. Var. β flore gaudet nutante omnino pleno, genitalibus nempe in petala perangusta linearia valde numerosa exterioribus longitudine aequalia mutatis. Cetera ut in planta vulgari. (D. v.)

Hab. in pascuis Alpium tum humiliorum, tum editissimarum haud infrequens. In Alpibus *Praegalliensibus Rhaetorum*, et in M. *Regio*. I. I. Scheuchzer. In M. *Albula*. Cl. Huber. Abunde in M. *Lassiaz* supra petram *de Moëlaz* ad pedem scopuli *Tour de Famelon*; tum in M. *Javernaz*, *Enzeindaz*, *Lavaraz*, *les Martinets*, *Jeman*, *Fouly* et *Pennino*. Haller. In Alpibus *Glaronensium* mediae altitudinis frequens. Cl. Hegetschweiler. In M. *Feuerstein*, *Pilato* et *Weissberg*. Cl. Wahlenberg. In M. *Augstenberg*, *auf*

den Vatzer-Heubergen, in *Valzeina* etc. Amiciss. Rœsch. In M. *Seron au pied de la Cape-au-moine.* β rarissimam in summo M. *Gries*, loco dicto *die Bettelmatte* legi. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

1228. Anemone *Halleri* All. — An. foliis pinnatis: pinnis pinnatifidis, pinnulis 2-3-lobatis; laciniis integris bifidisve lanceolatis, flore erecto, petalis conniventibus. (Sp. 3. Gall. *Anémone de Haller.*)

Hall. Helv. 1148. Emend. 6. n. 30. Sut. Fl. Helv. 1. p. 326. Heg. 1. p. 388. Mur. Bot. Val. 51. *An. glacialis* Clairv. Man. 180.

All. Pedem. n. 1922. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1273. Dec. Syst. 1. p. 190. Prodr. 1. p. 16. n. 2. Poir. Enc. Suppl. 1. p. 362. Dec. Fl. Fr. 4607. Vill. Delph. 3. p. 725. *Pulsatilla Halleri* Willd. Enum. H. B. 580.

All. l. c. tab. 80. fig. 2. (non bona; flos nutans, foliorum lobi nimis breves etc.)

Ser. Anem. exs. dec. 1. n. 2. Schl. Thom. exs.

Planta formosa, undique pilis sericeis argenteis longisque mollissime hirsuta. Folia pinnata, plerumque biiuga, petiolis basi late vaginantibus circumscriptione fere rotundata, pinnis cuneatis, subsessilibus, pinnatim lobatis, basi plerumque bipartitis, lobis profunde divisis, laciniis elongatis, lanceolatis, acutis, 2-3-ve lineas latis, integris v. 2-3-fidis; pinna terminalis reliquis maior, repetito-triloba. Scapus erectus, demum fere pedalis. Involucri foliola parum distincta, multipartita, affatim hirsuta, iuniora argenteo-tomentosa, laciniis integris v. divisis, lineari-lanceolatis. Flos terminalis, non multum ab involucro remotus, similis flori *An. Pulsatillae praecocis*, sed paulo minor, petalis senis, oblonge ellipticis, angustis, obtusiusculis, lilacinis, extus sericeo-pilosis. Styli plumosi, apice brevissime nudo, parum colorato. (D. v.)

Hab. in pascuis Alpium editissimarum iugi australioris, infrequens. Omnium primus in M. *Flüelen* vallis *D. Nicolai*

inventam descripsit summus Hallerus. In ipsa valle circa *Zermatten*. Abr. Thomas. Circa *Auskomen*. Rev. Murith. Ego ad viam, qua e pago *Zermatten* ad moles glaciales *Sylvii* itur, legi. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. Cum priori ob formam foliorum valde diversam confundi nequit. Cl. Treviranus autem suspicatur, plantam nostram meram esse formam *An. Pulsatillae*, quam cum alia eiusdem plantae varietate in agro Vindobonensi lecta comparat (Obs. Bot. p. 9. n. 13. ad *An. Pulsatill.*). Huic folia vernalia tribuit bipinnata, laciniis lineari-setaceis, villosissimis, autumnalia autem bipinnatifida, laciniis latis lanceolatis omnino glabris. Eamdem ni fallor var. a celeberr. Doct. Panzero missam in agro Norimbergensi lectam possideo. Sed insigniter ab *An. Halleri* non solum foliis multo maioribus triiugis glabris, laciniis obtusioribus, pinnis petiolatis etc., sed praecipue flore vere *Pulsatillae*, nutante, saturate violaceo differt.

1229. Anemone *Pulsatilla* L. — An. foliis bipinnatis: pinnis pinnatifidis: laciniis lineari-lanceolatis, petalis patentibus. (Sp. 4. Gall. *Anémone Pulsatille.*)

I. Anemone *Pulsatilla* praecox, — foliis subserotinis: laciniis lanceolato-linearibus apice 2-3-furcatis, flore erecto lilacino, petalis oblongis *).

An. Pulsatilla γ lilacina Dec. Prodr. 1. p. 17. n. 5. *An. patens* (non L.) Dec. Syst. 1. p. 191. (quoad plantam helveticam). *An. Pulsatilla?* Vill. Delph. 3. p. 725. (ob petala, quae acuta esse dicit auct., huc referendam esse autumo). Bieb. Cauc. n. 1061.

An. acutipetala Schleich. exs. catal. 1815. *An. tenuifolia* Eiusd. cat. 1821.

Radix praelonga, ramosa, fusca. Folia plerumque post florem erumpentia, magna, circumscriptione oblonga, petiolo basi vaginante valdeque lanuginoso vix breviora, laete virentia, iuniora pilis longis sericeis albissimisque copiose villosa, bipinnata, 3-4-iuga; pinnae pinnatae, rhachi latiuscula: pinnulae pinnatifidae, laciniis oblongis, lanceolato-linearibus, acutis, supremis 2-3-furcatis. Scapus florigerus 2-uncialis, semipedalis, demum per maturationem pedalis et fere

*) An synon. auct. helv. ad hancce formam aut potius ad sequentem spectent, nescio.

cubitalis, tener, fistulosus, copiose villosus. Involucrum primum flori approximatum, demum a fructu remotissimum, quasi monophyllum, multipartitum, laciniis lineari-lanceolatis, superne divisis, dorso plumosis griseisque, intus albis et nitentibus. Flos terminalis, erectus, magnus, campanulato-oblongus, amoenissime lilacinus, petalis senis, subpatentibus, concavis, ovato-lanceolatis, obtusiusculis, dorso villosis. Stamina numerosissima, antheris aureis, exterioribus subsessilibus, reliquae staminibus gradatim longioribus insidentes. Stigmata violacea. (D. v.)

Hab. in pascuis aridis, infrequens. *Neviduni au bois de Prangins* inter sylvam et lacum. Circa *Romainmotier* et *Lassaraz*. In M. *Irchel* ditionis *tigurinae* legi. — Fl. incipiente Martio et Aprili. ♃.

II. Anemone *Pulsatilla* nutans, — foliis coaetaneis: laciniis lineari-lanceolatis apice integriusculis, flore nutante purpureo-violaceo.

Hall. Helv. 1146. (Citat vir summus plantam circa *Fouly s. Branson* nascentem. In ea regione forma *praecox* nunquam reperta est. Sed characteres, quibus *Pulsatillam* suam designavit, ad determinationem utriusque plantae non sufficiunt). Enum. 333. n. 10? Sut. Fl. Helv. 1. p. 326? Heg. 1. p. 387. Clairv. Man. 180. Mur. Bot. Val. 51. (certo). Wahlenb. Helv. 105? (Inter loca natalia indicat vir clariss. M. *Irchel*. Sed planta, quam in eo monte ego casu fortuito per Augustum mensem florentem inveni, erat sine ullo dubio *An. Pulsat. praecox*). Roesch in Alpin. 2. p. 118? *Pulsatilla folio crassiori et maiore flore* C. B. Basil. 52. (Videtur).

L. Sp. Pl. 759. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1274. Dec. Syst. 1. p. 191. Prodr. 1. p. 17. n. 5. Lam. Enc. 1. p. 163. Smith Brit. 580. Dec. Fl. Fr. 4608. Trevir. Obs. p. 9. n. 13.

Labr. et Heg. Ic. Helv. 28. tab. 3. (*Flos erectiusculus*). Fl. Dan. tab. 153. Engl. Bot. 1. tab. 51. Chaum. Fl. Méd. tab. 25. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 7. tab. 9. (*mala*). Bull. Herb. tab. 49. — Matth. 462. fig. 1. Tab. Kräuterb. 80. fig. 1. Clus. Hist. 1. p. 246. fig. 1. (*bene*). Dod. Pempt. 433. fig. 1 (*eadem*). Dalech. Hist. 849. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 409. fig. 2 et 3. (*malae*).]

An. Pulsatilla Ser. Anem. exs. dec. 1. n. 3. et Alp. exs. cent. 3. n. 214. Schleich. Thom. exs.

? β *Pulsatilla palustris folio tenuius inciso et floro minore* („ex foliis 6 acutis Violae nigrae colore." C. B.) Hall. Helv. l. c. β. („Non differt, ut ex spec. C. Bauhini video." Haller). C. B. Prodr. p. 94. n. 1. (Palustrem plantam, circa *Michelfelden* a C. B. inventam non vidi. Locus natalis saltem alienissimus. Videant amici Basileenses).

A priori forma differt: foliis praecocioribus et plerumque (non semper tamen) una cum flore sese explicantibus, magis compositis, laciniis saepius elongatis, linearibus etsi latiusculis, (cf. quae de istis foliis in obs. nostra ad *An. Halleri* diximus) et praecipue flore plus minusve nutante; petalis saturate violaceis, subnigricantibus, brevioribus, obtusioribus minusque delicatis. Floret post *praecocem* etiam in regionibus calidioribus, ubi potius flores proferre praecociores deberet. Glandulas illas pedicellatas s. nectaria, quae Cl. Sprengel in sua *Pulsatilla* et in *pratensi* observavit (Fl. Hal. p. 157.), in meis non reperio. (D. v.)

Hab. locis consimilibus, at apud nos omnino deest. Circa *Branson*, *Fouly et Octoduri aux Marques*. Rev. Murith. Ibi eam quoque abunde inveni. In M. *Randen* circa *Scaphusiam*. I. Gesner. *Basileae* in cornu M. *Crenzach*. *Scaphusiae auf der Clus*, *in der Enge*. Haller. In M. *Nesso*. Aretius. *Badae*. C. B. Supra *Vausseyon* prope *Neocomum*. Cl. d'Iverkois. *Tobinii*. Cl. Suter. — Fl. Aprili et Maio. ♃.

*** *Involucri foliola petiolata, decomposita. Petala sena. Semina in caudam barbatam elongata.*

Preonanthus Ehrh.

1230. Anemone *alpina* L. — An. foliis involucrique foliolis supradecompositis petiolatis, petalis patentibus. (Sp. 5. Gall. *Anémone des Alpes.*)

Hall. Helv. 1149. Wahlenb. Helv. 105. Clairv. Man. 180.

L. Sp. Pl. 760. Dec. Syst. 1. p. 193. Prodr. 1. p. 17. n. 10. et Fl. Fr. 4610. Crantz Austr. 121. tab. 3. fig. 2. (Scapus fructiferus).

α alba, flore maximo toto albo, — mediocri, petalis extus caerulescentibus, — et parvo toto albo.

Hall. Helv. l. c. *α*. Enum. 531. n. 5. I. I. Scheuchz. Alp. It. 4. p. 339. *An. alpina* Sut. Fl. Helv. 1. p. 327. Heg. 1. p. 388. Mur. Bot. Val. 51. Roesch in Alpin. p. 118.

An. alpina Willd. Sp. Pl. 2. p. 1275. Lam. Enc. 1. p. 165. Vill. Delph. 3. pag. 726. (var. minor) et *An. myrrhidifolia* ibid. p. 727. *An. baldensis* (non L.) Lam. Enc. 1. p. 163.

An. alpina Jacq. Austr. tab. 85. (parvo flore). Dalech. Hist. 850. fig. 3. (flore magno: *mala*) et 849. fig. 2. (flore minore: *melior*). Clus. Hist. 1. p. 245. (*fere eadem*). Tabern. Kräuterb. 81. fig. 2.

An. alpina Schl. Thom. exs. — *An. alpina caerulea* Ser. Anem. exs. dec. 1. n. 4. (fl. minore sub-9-petalo).

β sulphurea, flore mediocri, petalis flavis ovatis, foliis plus minusve pilosis.

Hall. Helv. l. c. *β*. Enum. 332. n. 6. *An. apiifolia* Sut. Fl. Helv. 1. pag. 327. Heg. 1. pag. 389. Mur. Bot. Val. 51. Roesch in Alpin. 118.

An. sulphurea L. Mant. 78. *An. apiifolia* Willd. Sp. Pl. 2. p. 1276. *An. myrrhidifolia* Vill. l. c. *β*.

An. apiifolia Wulf. in Jacq. Miscell. 2. p. 47. fig. 4. (fl. magno). Tab. Kräuterb. 81. fig. 1.

An. alpina sulphurea Ser. Anem. exs. dec. 1. n. 4. *An. apiifolia* Thom. Schl. exs.

Pulchra species, a congeneribus distinctissima, sed summopere variabilis. Ludit enim statura plerumque pedali, quandoque etiam cubitali, sed in editissimis montibus multoties minori, forma, magnitudine, colore numeroque petalorum, hirsutie foliorum plus minusve copiosa etc. Radix crassa, profunde descendens, filamentis fuscis tecta. Folia radicalia pauca, late triangularia, petiolis hirsutissimis, superne profunde trifidis, pinnatim decomposita, pinnulis pinnatifidis, oblongis, partitionibus

cuneatim angustatis, alte incisis, saturate virentibus, dorso hirsutis. Scapus perinde hirsutus, erectus, firmus. Involucri foliacei folia tria, distincta, ampla, foliis radicalibus conformia, sed vaginis latis inter se connatis hirsutissimis insidentia; partitio eorum media petiolulata. Flos terminalis, ab involucro longe remotus, speciosus, plerumque hexapetalus, in var. α maiore diametro sescunciali v. biunciali, in reliquis duplo fere minori. Petala patentia vel subconniventia, longe elliptica v. ovalia aut fere obovata, obtusa, extus villosa, penitus alba, dorso nonnunquam purpurascentia vel pulchre caerulea, in var. β laete flava, dorso tamen pallidiora. Seminum caudae longissimae, fere usque ad apicem barbatae, in var. α valde et undique divergentes. (D. v.)

Hab. in Alpium pascuis ubique. Var. enneapetala fl. extus caeruleis in M. *Stockhorn* et *Nesso*. Cl. Seringe. Var. grandiflora alba in M. *Iurae* summis cacuminibus, *Thoiry*, *Montendre*, *Dolaz*, *Falconario*, etc. β mere alpina. In M. *Braulio*. I. B. In *Gotthardo*. Cherlerus. Ad pedem M. *Pennini*, copiose. Roelsius apud Clusium. Abunde circa *la Croix de Javernaz*, et in M. *Luan*, *Lavaraz*, *Prapioz*, *Moëveran*, *Sanetsch*, *Bovinaz*, *Fouly* et *Pilato*. Haller. *Auf den Vatzer-Heubergen und auf dem Augstenberg* promiscue cum var. α. Amiciss. Roesch. Circa *Medels* ad pedem M. *Kurkenit*. Amiciss. I. Gay. Ego copiosissime in pratis vici alpini *Simpelen* iam medio Maio pulcherrime florentem inveni. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

**** *Semina ecaudata, stylo brevi incurvo terminata, lanata. Involucri foliola sessilia, integra v. incisa.*

Anemone.

1231. Anemone *hortensis* L. — An. foliis tripartitis: partitionibus oblongis cuneatis alte incisis, lobis angustis, involucri foliolis integris incisisve, petalis subduodenis obtusis. (Sp. 6. Gall. *Anémone des jardins*.)

Hall. Helv. 1152. Emend. VI. n. 21. (aut 31). Sut. Fl. Helv. 1. p. 328. Heg. 1. p. 389. Clairv. Man. 180. Mur. Bot. Val. 51.

L. Sp. Pl. 761. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1277. Dec. Fl. Fr. 4611.

Bert. Amoen. Ital. 156. *An. stellata* Lam. Enc. 1. p. 166. Dec. Syst. 1. p. 198. Prodr. 1. p. 18. n. 16.

Curt. Bot. Mag. tab. 123. (ex Candoll.). Clus. Hist. 1. p. 249. fig. 2. p. 250. p. 253. fig. 1 et 2. et 254 fig. 1. Dod. Pempt. 431. fig. 1. Tab. Kräuterb. 74. fig. 1. et 76. fig. 2. I. B. Hist. 3. p. 402. fig. 2? (ob petala acutissima potius ad *An. pavoninam* Lam. spectare videtur).

Schl. Thom. exs.

Radix tuberibus subrotundis, crassis, fibras emittentibus, coalitis. Folia radicalia longe petiolata, plus minus pubescentia, facie lucida, dorso venosa, tripartito-digitata, partitionibus extimis iterum fere bipartitis, omnibus alte incisis, oblongis, plerumque angustis, lobulis grosse apiculatis. Scapus gracilis, semipedalis, subvillosus, infra florem subtomentosus. Involucrum a flore distans, triphyllum, foliolis oblongis, lanceolatis, peracutis, integris v. superne inciso-lobatis. Flos terminalis, magnus, 9-12-petalus, petalis stellatim patentibus, contiguis, lanceolatis, obtusis, miniatis v. purpureis, dorso minus coloratis pubescentibusque, intus inferne albidis, ut flos totus zona lata, alba distinctus sit. Antherae cinereo-caeruleae. Receptaculum ovatum, fragiforme. Semina lanata. (D. v.)

Hab. in pago *vaudensi* et *Valesia* rarius. Circa pagi *Montreux* templum, flore miniato, et in rupibus supra molendinum prope *Roche*, flore purpureo. Haller. Prope *Lavey* et *aux Devens*. Rev. Murith. Circa *Cossonay*. Cl. Decandolle ex herb. Delessert. — Fl. summo vere. ♃.

Obs. Sub hoc nomine speciem, puto, novam, etsi affinem in agro Neapolitano lectam mecum communicavit amiciss. L. Thomas. Differt statura duplo triplove minori, foliis adultis glaberrimis dorso lacunoso-nervosis subreticulatis, palmato-tripartitis, partitionibus latis brevibusque, superne breviter trilobis, extimis profundius bifidis, lobis etiam subtrifidis, lobulis saepe rotundatis, semper obtusis, abrupte mucrone duro spinuloso terminatis. Scapus brevis, infra florem sericeo-tomentosus. Petala delicata, laetissime rosea, elliptica, apice rotundata. Hanc speciem *An. spinulosam* nominavi. *An. palmatae* L. satis similis, sed floris colore statim dignoscenda.

******** Semina ecaudata, stylifera, pubescentia lanatave. Involucri foliola petiolata, plerumque composita.***

SYLVIA.

1232. ANEMONE *baldensis* L. — An. foliis biternatis foliolis tripartitis: partitionibus trifidis: lobulis 2-3-fidis lanceolatis, involucro foliaceo, petalis suboctonis, fructu fragiformi lanato. (Sp. 7. Gall. *Anémone Fraise.*)

Hall. Helv. 1151. Emend. I. n. 60. Sut. Fl. Helv. 1. p. 328. Heg. 1. p. 389. Mur. Bot. Val. 51. *An. fragifera* Clairv. Man. 180.

L. Mant. 78. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 1278. Dec. Syst. 1. p. 203. Prodr. 1. p. 19. n. 26. Fl. Fr. 4613. Vill. Delph. 3. p. 723. All. Pedem. 1928. *An. alpina* (non L.) Scop. Carn. ed. 2. n. 662.

Sturm Fl. Germ. I. fasc. 14. tab. 15. Vill. l. c. tab. 49. (folium). All. l. c. tab. 44. fig. 3. et tab. 67. fig. 2. Scop. l. c. tab. 26. *An. fragifera* Jacq. rar. 1. tab. 103.

An. fragifera Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 212. Schleich. Thom. exs.

Radix longa, gracilis, oblique descendens, simpliciuscula, cortice nigro tecta. Folia petiolis pilosis, modo longissimis, modo mediocribus, superne trifidis, basi late vaginantibus insidentia, satis parva, tenera, glabriuscula, biternata, foliolis ternis, tripartitis: partitionibus inaequalibus, approximatis, iterum subtripartitis, lobulis 2-3-fidis, acute lanceolatis. Scapus hirsutus, 3-4-uncialis, erectus, petiolis multo crassior. Involucrum a flore remotissimum, petiolis plerumque brevius et infra medium scapum situm, triphyllum; foliolis vix a foliis distinguendis, vaginis hirsutis, longiusculis, brevius petiolatis. Flos terminalis, mediocris, plerumque octopetalus, petalis ovalibus v. ellipticis, stellatim patentibus, albis, dorso rubellis pubescentibusque. Fructus subrotundus, fragiformis, seminibus lanatis, dense imbricatis, adpressis, stylo persistente, glaberrimo, tenuissimo, subincurvo longiusculoque terminatis. (D. v.)

Hab. in summis Alpibus potissimum australioribus. In M. *Prapioz*, *les Plans*, *Fouly*, *Sempronio*; in valle *D. Nicolai* et in *Rhaetia*. Haller. In M. *Javernaz* et *Lens*. Rev. Murith. In M. *Gallen* supra *Zermatt*. In *Sabaudiae* M. *les Granges* supra *N. D. d'Abondance*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Plantam C. B. (*An. alpina alba minor* C. B. Prodr. 94. et Pin. 176.) et Raio notam inter recentiores primus omnium rite recognovit optimeque descripsit noster summus Hallerus.

✝ 1233. Anemone *sylvestris* L. — An. villosa, foliolis digitato-quinatis lobato-incisis, involucralibus subconformibus, petalis subquinis, seminibus lanatis. (Sp. 8. Gall. *Anémone sauvage.*)

Hall. Helv. 1150. Sut. Fl. Helv. 1. p. 329. Heg. 1. p. 390.

L. Sp. Pl. 561. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1278. Dec. Syst. 1. p. 207. Prodr. 1. p. 20. n. 35. Lam. Enc. 1. p. 166. Dec. Fl. Fr. 4614. Crantz Austr. 123. Ziz et Koch Cat. Palat. 10. Lapeyr. Hist. Pyr. p. 309 *).

Bull. Herb. tab. 59. Schkuhr Handb. tab. 150. (Fructus). Matth. 461. fig. 1. (*bene*). Clus. Hist. 244. (flos heptapetalus). Dod. Pempt. 434. fig. 4. I. B. Hist. 411. (flos heptapetalus). Chabr. Sciagr. 464. fig. 4. (*eadem*). Dalech. Hist. 843. fig. 2. (foliola nimis angusta).

Thom. Schleich. exs.

Radix fibris fasciculatis, descendens, vaginis praecedentium annorum emarcidis coronata. Folia radicalia iuxta scapum nascentia, petiolis longis, pilosissimis, apice brevissime trifidis v. indivisis. Foliola utrinque villosa, mollia, ternato-digitata, brevissime petiolulata, (extimis subbipartitis) aut quinato-digitata sessiliaque, subcuneata, superne saepe triloba, lobis dentatis v. incisis: involucralia fere conformia, digitato-partita, aut profunde biloba, ad medium scapum sita, petiolis tribus communibus, crassis, subcoloratis, hirsutissimis. Scapus pedunculo praelongo computato fere dodrantalis, infra involucrum villosissimus. Pedunculus (sive scapi elongatio supra in-

*) Errore absque dubio typographico *An. pratensis* L. in Vill. Hist. Delph. 3. p. 726. sub nomine *An. sylvestris* descripta est.

volucrum) teres, infra florem tomentosus, uniflorus. Praeter eum secundus subinde pedunculus adest, elongatus, perinde uniflorus et medium versus involucro diphyllo stipatus. Flos in specimnibus meis uncialis et ultra, pentapetalus, albus, petalis ovatis, saepe profunde emarginatis, dorso villosis. Germina conferto-capitata, lanata. Fructus ovatus v. subglobosus, „seminibus, ut videtur immaturis, pedicellato-clavatis, elongatis, obtusis vixque styligeris, undique longe barbatis." SCHKUHR. (D. s.)

Hab. in *Alsatiae* nemoribus sepibusque circa *Mülhusiam*. Cl. HOFER. Intra limites patrios nondum reperta est. — Fl. vere et autumno (CANDOLLIUS), fere per totum annum (I. B.), Maio et Iunio (LOISELEUR). ♃.

1234. ANEMONE *nemorosa* L. — An. foliolis ternatis pinnatim incisis: extimis subbipartitis: involucralibus conformibus, petalis subsenis, seminibus pubescentibus. (Sp. 9. Gall. *Anémone Sylvie.*)

Hall. Helv. 1154. Enum. 330. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 329. Heg. 1. p. 390. Clairv. Man. 180. Wahlenb. Helv. 106. Mur. Bot. Val. 51. C. B. Basil. 52.

L. Sp. Pl. 762. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1281. Dec. Syst. 1. pag. 203. Prodr. 1. p. 20. n. 27. Lam. Enc. 1. pag. 168. Smith Brit. 581. Dec. Fl. Fr. 4616. Vill. Delph. 3. p. 723. Bieb. Cauc. n. 1063. Bert. Amoen. Ital. 157.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 4. tab. 3. Fl. Dan. tab. 549. Engl. Bot. 5. tab. 355. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 14. tab. 13. Schkuhr Handb. tab. 150. (fructus). — Fuchs Hist. 161. Tabern. Kräuterb. 109. fig. 1, 2, 3. Clus. Hist. 1. pag. 247. fig. 1. et (flore pleno) fig. 2. et 248. fig. 1. Dod. Pempt. 435. fig. 2.

* *monstrosa.*

Radix horizontalis, cylindrica, carnosa, ramosa, turionifera. Scapi basi nudi, solitarii, 4–6-unciales, pubescentes v. glabri, superne involucrati. Involucri foliola pedunculis tribus villosulis, canaliculatis, basi dilatatis insidentia, ternata, breviter petiolulata, utrinque villosula, ciliata: extima fere usque ad basin

bipartita, partitionibus exterioribus plerumque etiam bilobis: medium profunde trilobatum, laciniis lanceolatis pinnatim incisis. Folia radicalia seorsim nascentia, solitaria, petiolo praelongo canaliculato insidentia, ceterum involucralibus simillima. Pedunculus uncialis, solitarius, uniflorus, villosulus. Flos parvus, pulchellus, petalis plerumque senis, non raro tamen septenis, dorso glaberrimis, ellipticis, albis, extus plerumque rubentibus v. violaceis, quandoque totis rubris v. purpureis. Fructus viridis, ovatus, seminibus ovatis, styliferis, acutis, pubescentibus. (D. v.)

Planta *monstrosa* nonnisi flore insigniter immutato a vulgata differt. Flos ille tamen saepius involucro incumbit et cum eo fere confunditur. Eius petala omnia in folia involucralibus simillima, perinde petiolata, sed simpliciter ternata, foliolis oblongis tri-quinquefidis, stamina autem in petala multiformia, longis unguiculis linearibus ciliatis pulchre amethystinis insidentia immutantur: haecce petala omnia foliis, quibus circumdantur, fere duplo breviora sunt: exteriora vulgo tripartita, segmentis plerumque integerrimis, albida v. viridiuscula, saepius roseo tincta: interiora multo minora, alba v. subpurpurascentia, cuneata, modo tripartita, modo integerrima. (D. v.)

Hab. in sylvis, dumetis, et in pratis sylvestribus gregatim proveniens, ubique vulgatissima. *Monstrosam* anno 1824 in nemoribus infra *St. Cergues* legi. Verum annis insequentibus iisdem locis sedulo quaesita non amplius reperiri potuit. Eadem prope *Olsberg* a rev. Muller inventa est. — Fl. Martio et Aprili. ♃.

1235. Anemone *ranunculoides* L. — An. subbiflora, foliolis ternatis lobatis superne pinnatim incisis, involucralibus conformibus, petalis subquinis, seminibus pubescentibus. (Sp. 10. Gall. *Anémone Renoncule.*)

Hall. Helv. 1158. Enum. 329. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 329. Heg. 1. p. 390. Clairv. Man. 180. Mur. Bot. Val. 51. *Ranunculus nemorosus luteus* C. B. Basil. 53.

L. Sp. Pl, 762. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1282. Dec. Syst. 1. p. 206. Prodr. 1. p. 20. n. 33. Lam. Enc. 1. p. 169. Dec. Fl. Fr. 4617. Smith Brit. 582. Vill. Delph. 3. p. 721. Bieb. Cauc. 1065.

Engl. Bot. 21. tab. 1484. Fl. Dan. tab. 140. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 17. tab. 4. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 7. tab. 10. — Fuchs Hist. 162. Tab. Kräuterb. 108. fig. 4. Dalech. Hist. 1030. fig. 3. (*bene*). Chabr. Sciagr. 465. fig. 4.

Ser. Anem. exs. dec. 1. n. 9. Thom. Schl. exs.

Planta priori similis differt: foliis radicalibus saepius deficientibus, nonnunquam iuxta scapum singulis nascentibus, glabris, dorso nitidis, subciliatis, involucralibus saepius angustis profundiusque incisis, scapo infra involucrum glaberrimo, plerumque quidem unifloro, pedunculis tamen non raro binis ex involucro erumpentibus, floribus luteis, petalis vulgo quinis, dorso subpubescentibus, ovatis, obtusis, subemarginatis, germinibus tomentosis, seminibus glabriusculis. (D. v.)

Hab. in pratis aquaticis sylvaticisque, infrequens. *Genevae*. I. B. *Basileae* abunde in pomario ad *Domum-rubram*. C. B. et Haller. Circa *Roche au Prépourri*. *Aux Devens* prope *Bex*. Abr. Thomas. In sylva *Alto-Saxensi*, prope *Forsteck*. *Neviduni* in pratis secus *Promenthusam* et rivulum *Boiron* etc. v. gr. prope viae regiae pontem. — Fl. Martio et Aprili. ♃.

****** *Semina ecaudata, mutica, glaberrima. Flores in involucro sessili umbellati.*

Homalocarpus.

1236. Anemone *narcissiflora* L. — An. villosa, foliis subrotundis palmato-partitis, partitionibus multilobis: lobis lineari-lanceolatis incumbentibus, floribus umbellatis, seminibus orbiculatis complanatis. (Sp. 11. Gall. *Anémone à fleurs de Narcisse.*)

Hall. Helv. 1155. Enum. 330. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 329. Heg. 1. p. 390. Clairv. Man. 180. Wahlenb. Helv. 107. Mur. Bot. Val. 51. Roesch in Alpin. 2. p. 118. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 47. et It. 4. p. 339.

L. Sp. Pl. 763. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1283. Dec. Syst. 1. p. 212. Prodr. 1. p. 21. n. 45. Lam. Enc. 1. p. 168. Dec. Fl. Fr. 4618. Vill. Delph. 3. pag. 722. Crantz Austr. 122.

Jacq. Austr. tab. 159. Crantz l. c. tab. 3. fig. 1. (involucrum maximum). — Clus. Hist. 1. p. 235. fig. 1. (fig. 2. dubia videtur). Dalech. Hist. 1743. fig. 2. (*minus bona*). I. B. Hist. 850. fig. 1 et 2. Barr. Ic. tab. 494.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 213. Thom. Schl. exs.

Radix fere prioris, vaginis fuscis filamentisque coronata. Scapus erectus, pilis patentissimis longisque villosus, apice involucratus, semipedalis, dodrantalis. Folia circa scapum nascentia, petiolis longissimis, villosis, basi late vaginantibus, circumscriptione rotunda et quasi peltata, palmato-partita, hirsuta, partitionibus s. foliolis parum distinctis 7-9, eundo latescentibus, inferne longe integris, multilobis, laciniis sibi invicem incumbentibus v. contiguis, lineari-lanceolatis, acutis. Involucrum pedunculos fere aequans, foliolis parum distinctis, coalescentibus, sessilibus, profunde incisis, lobis inaequalibus, oblongis, lanceolatis, acutis, simplicibus v. iterum incisis. Pedunculi involucrum subaequantes, 5-6, modice inclinati, umbellam elegantem efficientes. Flores non magni, petalis plerumque senis, concavis, subconniventibus, ovalibus, obtusis, lacteis, dorso glabris et praecipue iunioribus amoene rubellis. Antherae e viridi luteae. Semina magna, glaberrima, complanata, oblongo-orbiculata, stylo brevi parumque conspicuo. (D. v.)

Hab. in pratis pascuisque alpinis, ubique. Etiam in cacuminibus iuranis, v. gr. in M. *Dolaz*, *Thoiry*, *Grandvi*, *Montendre* etc. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

G. 334. Atragene L. gen. 695. Hall. Juss. 232. Gaertn. tab. 74. fig. 8. *Clematidis* sp. Lam. et Candoll.

Col. 0. Cor. duplex: exterior maxima, 4-pe-

cuneatim angustatis, alte incisis, saturate virentibus, dorso hirsutis. Scapus perinde hirsutus, erectus, firmus. Involucri foliacei folia tria, distincta, ampla, foliis radicalibus conformia, sed vaginis latis inter se connatis hirsutissimis insidentia; partitio eorum media petiolulata. Flos terminalis, ab involucro longe remotus, speciosus, plerumque hexapetalus, in var. α maiore diametro sescunciali v. biunciali, in reliquis duplo fere minori. Petala patentia vel subconniventia, longe elliptica v. ovalia aut fere obovata, obtusa, extus villosa, penitus alba, dorso nonnunquam purpurascentia vel pulchre caerulea, in var. β laete flava, dorso tamen pallidiora. Seminum caudae longissimae, fere usque ad apicem barbatae, in var. α valde et undique divergentes. (D. v.)

Hab. in Alpium pascuis ubique. Var. enneapetala fl. extus caeruleis in M. *Stockhorn* et *Nesso*. Cl. SERINGE. Var. grandiflora alba in M. *Iurae* summis cacuminibus, *Thoiry*, *Montendre*, *Dolaz*, *Falconario*, etc. β mere alpina. In M. *Braulio*. I. B. In *Gotthardo*. CHERLERUS. Ad pedem M. *Pennini*, copiose. ROELSIUS apud CLUSIUM. Abunde circa *la Croix de Javernaz*, et in M. *Luan*, *Lavaraz*, *Prapioz*, *Moëveran*, *Sanetsch*, *Bovinaz*, *Fouly* et *Pilato*. HALLER. *Auf den Vatzer-Heubergen und auf dem Augstenberg* promiscue cum var. α. Amiciss ROESCH. Circa *Medels* ad pedem M. *Kurkenit*. Amiciss. I. GAY. Ego copiosissime in pratis vici alpini *Simpelen* iam medio Maio pulcherrime florentem inveni. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

**** *Semina ecaudata, stylo brevi incurvo terminata, lanata. Involucri foliola sessilia, integra v. incisa.*

ANEMONE.

1231. ANEMONE *hortensis* L. — An. foliis tripartitis: partitionibus oblongis cuneatis alte incisis, lobis angustis, involucri foliolis integris incisisve, petalis subduodenis obtusis. (Sp. 6. Gall. *Anémone des jardins.*)

Hall. Helv. 1152. Emend. VI. n. 21. (aut 31). Sut. Fl. Helv. 1. p. 328. Heg. 1. p. 389. Clairv. Man. 180. Mur. Bot. Val. 51.

L. Sp. Pl. 761. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1277. Dec. Fl. Fr. 4611.

Bert. Amoen. Ital. 156. *An. stellata* Lam. Enc. 1. p. 166. Dec. Syst. 1. p. 198. Prodr. 1. p. 18. n. 16.

Curt. Bot. Mag. tab. 123. (ex Candoll.). Clus. Hist. 1. p. 249. fig. 2. p. 250. p. 253. fig. 1 et 2. et 254. fig. 1. Dod. Pempt. 431. fig. 1. Tab. Kräuterb. 74. fig. 1. et 76. fig. 2. I. B. Hist. 3. p. 402. fig. 2? (ob petala acutissima potiùs ad *An. pavoninam* Lam. spectare videtur).

Schl. Thom. exs.

Radix tuberibus subrotundis, crassis, fibras emittentibus, coalitis. Folia radicalia longe petiolata, plus minus pubescentia, facie lucida, dorso venosa, tripartito-digitata, partitionibus extimis iterum fere bipartitis, omnibus alte incisis, oblongis, plerumque angustis, lobulis grosse apiculatis. Scapus gracilis, semipedalis, subvillosus, infra florem subtomentosus. Involucrum a flore distans, triphyllum, foliolis oblongis, lanceolatis, peracutis, integris v. superne inciso-lobatis. Flos terminalis, magnus, 9-12-petalus, petalis stellatim patentibus, contiguis, lanceolatis, obtusis, miniatis v. purpureis, dorso minus coloratis pubescentibusque, intus inferne albidis, ut flos totus zona lata, alba distinctus sit. Antherae cinereo-caeruleae. Receptaculum ovatum, fragiforme. Semina lanata. (D. v.)

Hab. in pago *vaudensi* et *Valesia* rarius. Circa pagi *Montreux* templum, flore miniato, et in rupibus supra molendinum prope *Roche*, flore purpureo. Haller. Prope *Lavey* et *aux Devens*. Rev. Murith. Circa *Cossonay*. Cl. Decandolle ex herb. Delessert. — Fl. summo vere. ♃.

Obs. Sub hoc nomine speciem, puto, novam, etsi affinem in agro Neapolitano lectam mecum communicavit amiciss. L. Thomas. Differt statura duplo triplove minori, foliis adultis glaberrimis dorso lacunoso-nervosis subreticulatis, palmato-tripartitis, partitionibus latis brevibusque, superne breviter trilobis, extimis profundius bifidis, lobis etiam subtrifidis, lobulis saepe rotundatis, semper obtusis, abrupte mucrone duro spinuloso terminatis. Scapus brevis, infra florem sericeo-tomentosus. Petala delicata, laetissime rosea, elliptica, apice rotundata. Hanc speciem *An. spinulosam* nominavi. *An. palmatae* L. satis similis, sed floris colore statim dignoscenda.

***** *Semina ecaudata, stylifera, pubescentia lanatave. Involucri foliola petiolata, plerumque composita.*

SYLVIA.

1232. ANEMONE *baldensis* L. — An. foliis biternatis foliolis tripartitis: partitionibus trifidis: lobulis 2-3-fidis lanceolatis, involucro foliaceo, petalis suboctonis, fructu fragiformi lanato. (Sp. 7. Gall. *Anémone Fraise.*)

Hall. Helv. 1151. Emend. I. n. 60. Sut. Fl. Helv. 1. p. 328. Heg. 1. p. 389. Mur. Bot. Val. 51. *An. fragifera* Clairv. Man. 180.

L. Mant. 78. Willd. Sp. Pl. 2. pag. 1278. Dec. Syst. 1. p. 203. Prodr. 1. p. 19. n. 26. Fl. Fr. 4613. Vill. Delph. 3. p. 723. All. Pedem. 1928. *An. alpina* (non L.) Scop. Carn. ed. 2. n. 662.

Sturm Fl. Germ. I. fasc. 14. tab. 15. Vill. l. c. tab. 49. (folium). All. l. c. tab. 44. fig. 3. et tab. 67. fig. 2. Scop. l. c. tab. 26. *An. fragifera* Jacq. rar. 1. tab. 103.

An. fragifera Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 212. Schleich. Thom. exs.

Radix longa, gracilis, oblique descendens, simpliciuscula, cortice nigro tecta. Folia petiolis pilosis, modo longissimis, modo mediocribus, superne trifidis, basi late vaginantibus insidentia, satis parva, tenera, glabriuscula, biternata, foliolis ternis, tripartitis: partitionibus inaequalibus, approximatis, iterum subtripartitis, lobulis 2-3-fidis, acute lanceolatis. Scapus hirsutus, 3-4-uncialis, erectus, petiolis multo crassior. Involucrum a flore remotissimum, petiolis plerumque brevius et infra medium scapum situm, triphyllum; foliolis vix a foliis distinguendis, vaginis hirsutis, longiusculis, brevius petiolatis. Flos terminalis, mediocris, plerumque octopetalus, petalis ovalibus v. ellipticis, stellatim patentibus, albis, dorso rubellis pubescentibusque. Fructus subrotundus, fragiformis, seminibus lanatis, dense imbricatis, adpressis, stylo persistente, glaberrimo, tenuissimo, subincurvo longiusculoque terminatis. (D. v.)

Hab. in summis Alpibus potissimum australioribus. In M. *Prapios*, *les Plans*, *Fouly*, *Sempronio*; in valle *D. Nicolai* et in *Rhaetia*. Haller. In M. *Javernaz* et *Lens*. Rev. Murith. In M. *Gallen* supra *Zermatt*. In *Sabaudiae* M. *les Granges* supra *N. D. d'Abondance*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Plantam C. B. (*An. alpina alba minor* C. B. Prodr. 94. et Pin. 176.) et Raio notam inter recentiores primus omnium rite recognovit optimeque descripsit noster summus Hallerus.

+ 1233. Anemone *sylvestris* L. — An. villosa, foliolis digitato-quinatis lobato-incisis, involucralibus subconformibus, petalis subquinis, seminibus lanatis. (Sp. 8. Gall. *Anémone sauvage*.)

Hall. Helv. 1150. Sut. Fl. Helv. 1. p. 329. Heg. 1. p. 390.

L. Sp. Pl. 561. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1278. Dec. Syst. 1. p. 207. Prodr. 1. p. 20. n. 35. Lam. Enc. 1. p. 166. Dec. Fl. Fr. 4614. Crantz Austr. 123. Ziz et Koch Cat. Palat. 10. Lapeyr. Hist. Pyr. p. 309*).

Bull. Herb. tab. 59. Schkuhr Handb. tab. 150. (Fructus). Matth. 461. fig. 1. (*bene*). Clus. Hist. 244. (flos heptapetalus). Dod. Pempt. 434. fig. 4. I. B. Hist. 411. (flos heptapetalus). Chabr. Sciagr. 464. fig. 4. (*eadem*). Dalech. Hist. 843. fig. 2. (foliola nimis angusta).

Thom. Schleich. exs.

Radix fibris fasciculatis, descendens, vaginis praecedentium annorum emarcidis coronata. Folia radicalia iuxta scapum nascentia, petiolis longis, pilosissimis, apice brevissime trifidis v. indivisis. Foliola utrinque villosa, mollia, ternato-digitata, brevissime petiolulata, (extimis subbipartitis) aut quinato-digitata sessiliaque, subcuneata, superne saepe triloba, lobis dentatis v. incisis: involucralia fere conformia, digitato-partita, aut profunde biloba, ad medium scapum sita, petiolis tribus communibus, crassis, subcoloratis, hirsutissimis. Scapus pedunculo praelongo computato fere dodrantalis, infra involucrum villosissimus. Pedunculus (sive scapi elongatio supra in-

*) Errore absque dubio typographico *An. pratensis* L. in Vill. Hist. Delph. 3. p. 726. sub nomine *An. sylvestris* descripta est.

volucrum) teres, infra florem tomentosus, uniflorus. Praeter eum secundus subinde pedunculus adest, elongatus, perinde uniflorus et medium versus involucro diphyllo stipatus. Flos in speciminibus meis uncialis et ultra, pentapetalus, albus, petalis ovatis, saepe profunde emarginatis, dorso villosis. Germina conferto-capitata, lanata. Fructus ovatus v. subglobosus, „seminibus, ut videtur immaturis, pedicellato-clavatis, elongatis, obtusis vixque styligeris, undique longe barbatis." SCHKUHR. (D. s.)

Hab. in *Alsatiae* nemoribus sepibusque circa *Mülhusiam*. Cl. HOFER. Intra limites patrios nondum reperta est. — Fl. vere et autumno (CANDOLLIUS), fere per totum annum (I. B.), Maio et Iunio (LOISELEUR). ♃.

1234. ANEMONE *nemorosa* L. — An. foliolis ternatis pinnatim incisis: extimis subbipartitis: involucralibus conformibus, petalis subsenis, seminibus pubescentibus. (Sp. 9. Gall. *Anémone Sylvie.*)

Hall. Helv. 1154. Enum. 330. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 329. Heg. 1. p. 390. Clairv. Man. 180. Wahlenb. Helv. 106. Mur. Bot. Val. 51. C. B. Basil. 52.

L. Sp. Pl. 762. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1281. Dec. Syst. 1. pag. 203. Prodr. 1. p. 20. n. 27. Lam. Enc. 1. pag. 168. Smith Brit. 581. Dec. Fl. Fr. 4616. Vill. Delph. 3. p. 723. Bieb. Cauc. n. 1063. Bert. Amoen. Ital. 157.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 4. tab. 3. Fl. Dan. tab. 549. Engl. Bot. 5. tab. 355. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 14. tab. 13. Schkuhr Handb. tab. 150. (fructus). — Fuchs Hist. 161. Tabern. Kräuterb. 109. fig. 1, 2, 3. Clus. Hist. 1. pag. 247. fig. 1. et (flore pleno) fig. 2. et 248. fig. 1. Dod. Pempt. 435. fig. 2.

* *monstrosa.*

Radix horizontalis, cylindrica, carnosa, ramosa, turionifera. Scapi basi nudi, solitarii, 4–6-unciales, pubescentes v. glabri, superne involucrati. Involucri foliola pedunculis tribus villosulis, canaliculatis, basi dilatatis insidentia, ternata, breviter petiolulata, utrinque villosula, ciliata: extima fere usque ad basin

bipartita, partitionibus exterioribus plerumque etiam bilobis: medium profunde trilobatum, laciniis lanceolatis pinnatim incisis. Folia radicalia seorsim nascentia, solitaria, petiolo praelongo canaliculato insidentia, ceterum involucralibus simillima. Pedunculus uncialis, solitarius, uniflorus, villosulus. Flos parvus, pulchellus, petalis plerumque senis, non raro tamen septenis, dorso glaberrimis, ellipticis, albis, extus plerumque rubentibus v. violaceis, quandoque totis rubris v. purpureis. Fructus viridis, ovatus, seminibus ovatis, styliferis, acutis, pubescentibus. (D. v.)

Planta *monstrosa* nonnisi flore insigniter immutato a vulgata differt. Flos ille tamen saepius involucro incumbit et cum eo fere confunditur. Eius petala omnia in folia involucralibus simillima, perinde petiolata, sed simpliciter ternata, foliolis oblongis tri-quinquefidis, stamina autem in petala multiformia, longis unguiculis linearibus ciliatis pulchre amethystinis insidentia immutantur: haecce petala omnia foliis, quibus circumdantur, fere duplo breviora sunt: exteriora vulgo tripartita, segmentis plerumque integerrimis, albida v. viridiuscula, saepius roseo tincta: interiora multo minora, alba v. subpurpurascentia, cuneata, modo tripartita, modo integerrima. (D. v.)

Hab. in sylvis, dumetis, et in pratis sylvestribus gregatim proveniens, ubique vulgatissima. *Monstrosam* anno 1824 in nemoribus infra *St. Cergues* legi. Verum annis insequentibus iisdem locis sedulo quaesita non amplius reperiri potuit. Eadem prope *Olsberg* a rev. Muller inventa est. — Fl. Martio et Aprili. ♃.

1235. Anemone *ranunculoides* L. — An. subbiflora, foliolis ternatis lobatis superne pinnatim incisis, involucralibus conformibus, petalis subquinis, seminibus pubescentibus. (Sp. 10. Gall. *Anémone Renoncule.*)

Hall. Helv. 1158. Enum. 329. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 329. Heg. 1. p. 390. Clairv. Man. 180. Mur. Bot. Val. 51. *Ranunculus nemorosus luteus* C. B. Basil. 53.

L. Sp. Pl. 762. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1282. Dec. Syst. 1. p. 206. Prodr. 1. p. 20. n. 33. Lam. Enc. 1. p. 169. Dec. Fl. Fr. 4617. Smith Brit. 582. Vill. Delph. 3. p. 721. Bieb. Cauc. 1065.

Engl. Bot. 21. tab. 1484. Fl. Dan. tab. 140. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 17. tab. 4. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 7. tab. 10. — Fuchs Hist. 162. Tab. Kräuterb. 108. fig. 4. Dalech. Hist. 1030. fig. 3. (*bene*). Chabr. Sciagr. 465. fig. 4.

Ser. Anem. exs. dec. 1. n. 9. Thom. Schl. exs.

Planta priori similis differt: foliis radicalibus saepius deficientibus, nonnunquam iuxta scapum singulis nascentibus, glabris, dorso nitidis, subciliatis, involucralibus saepius angustis profundiusque incisis, scapo infra involucrum glaberrimo, plerumque quidem unifloro, pedunculis tamen non raro binis ex involucro erumpentibus, floribus luteis, petalis vulgo quinis, dorso subpubescentibus, ovatis, obtusis, subemarginatis, germinibus tomentosis, seminibus glabriusculis. (D. v.)

Hab. in pratis aquaticis sylvaticisque, infrequens. *Genevae*. I. B. *Basileae* abunde in pomario ad *Domum-rubram*. C. B. et Haller. Circa *Roche au Prépourri*. *Aux Devens* prope *Bex*. Abr. Thomas. In sylva *Alto-Saxensi*, prope *Forsteck*. *Neviduni* in pratis secus *Promenthusam* et rivulum *Boiron* etc. v. gr. prope viae regiae pontem. — Fl. Martio et Aprili. ♃.

****** *Semina ecaudata, mutica, glaberrima. Flores in involucro sessili umbellati.*

HOMALOCARPUS.

1236. Anemone *narcissiflora* L. — An. villosa, foliis subrotundis palmato-partitis, partitionibus multilobis: lobis lineari-lanceolatis incumbentibus, floribus umbellatis, seminibus orbiculatis complanatis. (Sp. 11. Gall. *Anémone à fleurs de Narcisse*.)

Hall. Helv. 1155. Enum. 330. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 329. Heg. 1. p. 390. Clairv. Man. 180. Wahlenb. Helv. 107. Mur. Bot. Val. 51. Roesch in Alpin. 2. p. 118. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 47. et It. 4. p. 339.

L. Sp. Pl. 763. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1283. Dec. Syst. 1. p. 212. Prodr. 1. p. 21. n. 45. Lam. Enc. 1. p. 168. Dec. Fl. Fr. 4618. Vill. Delph. 3. pag. 722. Crantz Austr. 122.

Jacq. Austr. tab. 159. Crantz l. c. tab. 3. fig. 1. (involucrum maximum). — Clus. Hist. 1. p. 235. fig. 1. (fig. 2. dubia videtur). Dalech. Hist. 1743. fig. 2. (*minus bona*). I. B. Hist. 850. fig. 1 et 2. Barr. Ic. tab. 494.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 213. Thom. Schl. exs.

Radix fere prioris, vaginis fuscis filamentisque coronata. Scapus erectus, pilis patentissimis longisque villosus, apice involucratus, semipedalis, dodrantalis. Folia circa scapum nascentia, petiolis longissimis, villosis, basi late vaginantibus, circumscriptione rotunda et quasi peltata, palmato-partita, hirsuta, partitionibus s. foliolis parum distinctis 7–9, eundo latescentibus, inferne longe integris, multilobis, laciniis sibi invicem incumbentibus v. contiguis, lineari-lanceolatis, acutis. Involucrum pedunculos fere aequans, foliolis parum distinctis, coalescentibus, sessilibus, profunde incisis, lobis inaequalibus, oblongis, lanceolatis, acutis, simplicibus v. iterum incisis. Pedunculi involucrum subaequantes, 5–6, modice inclinati, umbellam elegantem efficientes. Flores non magni, petalis plerumque senis, concavis, subconniventibus, ovalibus, obtusis, lacteis, dorso glabris et praecipue iunioribus amoene rubellis. Antherae e viridi luteae. Semina magna, glaberrima, complanata, oblongo-orbiculata, stylo brevi parumque conspicuo. (D. v.)

Hab. in pratis pascuisque alpinis, ubique. Etiam in cacuminibus iuranis, v. gr. in M. *Dolaz*, *Thoiry*, *Grandvi*, *Montendre* etc. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

G. 334. Atragene L. gen. 695. Hall. Juss. 232. Gaertn. tab. 74. fig. 8. *Clematidis* sp. Lam. et Candoll.

Col. 0. Cor. duplex: exterior maxima, 4-pe-

tala; interior subdodecapetala. Semina caudata, barbata.

Obs. Genus sequenti nimis affine, petalis nempe interioribus in *Atr. ochotensi* Willd. deficientibus.

1237. Atragene *alpina* L. — Atr. foliis biternatis: foliolis ovato-lanceolatis acuminatis inciso-dentatis, pedunculis folio longioribus, petalis interioribus lineari-spathulatis. (Gall. *Atragène des Alpes.*)

Hall. Helv. 1145. Emend. VI. n. 12. Sut. Fl. Helv. 1. p. 330. Heg. 1. p. 391. Roesch in Alpin. 2. p. 118. *Clematis alpina* Clairv. Man. 181. *Cl. alpina geranifolia* C. B. Prodr. 135. n. 2.

L. Sp. Pl. 674. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1285. (excl. syn. Gmel. Mill. et Pall. monente Cl. Decandolle). Vill. Delph. 3. p. 710. *Atr. Clematides* Crantz Austr. 127. *Clematis alpina* Lam. Enc. 2. pag. 44. Dec. Syst. 1. pag. 165. Prodr. 1. p. 10. n. 82. et Fl. Fr. 4594.

Jacq. Austr. tab. 241. Schkuhr Handb. tab. 150. Sturm Fl. Germ. 1. fasc. 20. tab. 4. Crantz l. c. fasc. 2. tab. 5. Pona in Clus. Hist. 2. p. 335. (*pessima*). I. B. Hist. 2. p. 129. fig. 2. (*fere eadem*).

Schl. Thom. exs.

Caules subscandentes, sarmentosi, duri, colorati, angulosi, simplices, foliosi, multiflori, demum 2-3-cubitales. Folia opposita v. fasciculata, distantia, magna, duplicata, ternata, petiolis longis, in veteribus sarmentis post foliolorum lapsum persistentibus, hirsutis, basi saepius cirrhoso-tortuosis, superne profunde trifidis. Foliola ternata, petiolata, glabriuscula, oblonga, ovato-lanceolata, acuminata, saepius lateraliter lobata, inciso-dentata. Pedunculi axillares, uniflori, nudi, pubescentes, solitarii, foliis longiores. Flos magnus, violaceus, quandoque albus, speciosus. Petala exteriora maxima, dorso pubescentia, elliptica, obtusiuscula, venosa, ante explicationem subconduplicata: interiora triplo breviora, sub-

duodena, albida v. rubella, etiam venosa, glabra, superne spathulata, obtusa, inferne angustata ac fere linearia. Stamina pistillaque corollam interiorem aequantia. Fructus magnus, fere *Anemones alpinae.* Semina numerosa, undique divergentia, ovato-lanceolata, cauda longissima plumosa terminata. (D. s.)

Hab. in Alpibus editis, praesertim *Rhaeticis.* In montibus circa vallem *Münsterthal.* I. B. Prope M. *Albulam.* I. GESNER. In saxosis M. *Cera* supra *Anders.* I. SCHEUCHZER. Fl. caeculeo in M. *Speluga* a diversorio versus *Chiavennam*, et fl. albo in M. *Rufeln.* B. DICK. Circa *Luzein* in *Praetigovia*, parcius. Cl. STORR Alpenreisen. Post HALLERUM in M. *Salevae* praeruptis rupibus a botanicis genevensibus copiose inventa est. — Fl. Iunio. ♄.

G. 335. CLEMATIS L. gen. 696. Hall. Juss. 232. Gaertn. tab. 14. Tourn. tab. 150. *Clematidis* sp. Lam. Dec. Syst.

Cal. 0. Cor. 4- rarius 5-petala, simplex. Sem. caudata, cauda in nostris plumosa.

** Scandentes.*

1238. CLEMATIS *Vitalba* L. — Cl. caule scandente, foliis pinnatis: foliolis ovato-lanceolatis grosse dentatis basi truncatis cordatisve. (Sp. 1. Gall. *Clématite des haies.*)

Hall. Helv. 1142. Enum. 334. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 330. Heg. 1. p. 391. Clairv. Man. 181. Wahlenb. Helv. 106. Mur. Bot. Val. 62. *Clematitis sylvestris latifolia* C. B. Basil. 86.

L. Sp. Pl. 766. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1292. Dec. Syst. 1. p. 139. Prodr. 1. p. 3. n. 14. Lam. Enc. 2. p. 41. Smith Brit. 583. Dec. Fl. Fr. 4590. Vill. Delph. 3. pag. 714. Bieb. Cauc. n. 1068.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 18. tab. 2. Chaum. Fl. Méd. 3. tab. 124. Engl. Bot. 9. tab. 612. Bull. Herb. tab. 89. Jacq. Austr. tab. 308. Schkuhr Handb. tab. 151. — Matth. 680. fig. 1. Tab. Kräuterb. 1289. Clus. Hist. 1. p. 122. fig. 2. Dod. Pempt. 404. f. 1. (*eadem*).

β *integrata*, foliolis paucis saepius integerrimis. Fuchs Hist. 97. I. B. Hist. 2. p. 125. fig. 1.

Caules scandentes, lignosi, sarmentosi, flexiles, 2-3-cubitales, ramis oppositis. Folia etiam opposita, magna, pinnata, saepius biiuga cum impari; foliola petiolulata, glabriuscula, ad nervos pubescentia, ovato-lanceolata, basi truncata v. subcordata, acuta, distantia, plerumque grosse dentata, non raro etiam irregulariter lobata; petioli scandentes s. quasi cirrhosi. Paniculae oppositae, axillares, foliis breviores, foliolosae, dichotomae, pedunculis subtomentosis. Flores albidi, odorati, numerosi, pedunculis propriis unifloris, longiusculis, erectis parumve divergentibus. Petala 4 v. quandoque 5, elliptica, patentissima, undique velutina, pulposa crassaque. Stamina linearia, latiuscula, plana, apice dilatata, antheris oblongis, albidis. Semina numerosissima, longe caudata, caudis plumosis, undique divergentibus. Receptaculum cylindricum s. conicum. (D. v.)

Hab. ad sepes planitiei, ubique. In montibus deficere videtur. — Fl. Iunio et Iulio. ♄.

Obs. Planta acris, frictione cutem inflammans, imo demum ulcera ciens; fructus venenosi.

+ 1239. Clematis *Flammula* L. — Cl. caule scandente procumbenteve, foliis pinnatis, foliolis ovatis basi rotundatis integris lobatisve. (Sp. 2. Gall. *Clématite Flammule.*)

Hall. Helv. 1143. Enum. 334. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 330. Heg. 1. p. 392. Roesch in Alpin. 2. p. 118. (omnes ex auctorit. I. B.)

L. Sp. Pl. 766. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1293. Dec. Syst. 1. p. 134. Prodr. 1. p. 2. n. 1. Lam. Enc. 2. p. 42. Dec. Fl. Fr. 4591. Vill. Delph. 3. p. 741. Bieb. Cauc. n. 1069. *Cl. maritima* (non L.) All. Pedem. n. 1080. (ex auctuar. p. 20.)

Tabern. Kräuterb. 1273. fig. 1. Dod. Pempt. 404. fig. 2. Dalech. Hist. 1171. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 127. fig. 1. Chabr. Sciagr. 117. fig. 4.

Schleich. Thom. exs. (Unde eam plantam habuerint, nescio). Ser. Gall. exs. n. 90.

Priori affinis differt statura partibusque omnibus minoribus, sarmentis cubitalibus, saepe procumbentibus, iunioribus erectiusculis, foliolis in foliis inferioribus irregulariter trilobis, sed vix incisis, in superioribus saepius omnino integris, in speciminibus meis (neapolitanis) obtusis cum mucrone, basi semper rotundatis, neque cordatis truncatisve, paniculis lateralibus terminalibusve magis compositis subverticillatis, pubescentibus, foliolosis bracteatisque, floribus confertis, suaveolentibus, petalis elongatis, trinerviis, dorso pubescentibus nec velutinis, facie omnino glabris minusque crassis, seminibus parum numerosis. (D. s.)

Hab. in Europa australi ad sepes. „In *Rhaetia* ad sepes Iunio florentem vidi." I. B. l. c. Verum post eum ibi non amplius observata est. Dubia adeo civis. — „Fl. Iulio." Loiseleur Fl. Gall. 1. p. 324. ♄.

** *Erectae.*

1240. Clematis *recta* L. — Cl. caule erecto, foliis pinnatis: foliolis ovato-lanceolatis integerrimis. (Sp. 3. Gall. *Clématite droite.*)

Hall. Helv. 1144. Sut. Fl. Helv. 1. p. 331. Heg. 1. p. 392. Clairv. Man. 181. Mur. Bot. Val. 62.

L. Sp. Pl. 767. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1294. Dec. Syst. 1. p. 133. Prodr. 1. p. 2. n. 2. Lam. Enc. 2. p. 42. Dec. Fl. Fr. 4592. Vill. Delph. 3. p. 711. All. Pedem. n. 1078. et *Cl. Flammula* (non L.) n. 1080. (ex auctuar. p. 20.)

Jacq. Austr. tab. 291. Schkuhr Handb. tab. 151. (fructus). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 8. tab. 8. Matth. 680. fig. 3. Tab. Kräuterb. 1273. fig. 2. Clus. Hist. 1. p. 124. fig. 1. Dod. Pempt. 405. fig. 1. I. B. Hist. 2. pag. 127. fig. 2. Chabr. Sciagr. 117. fig. 3. (*eadem*).

Schleich. Thom. exs.

β? „*viticulosa*" Mur. Bot. Val. 62. mihi ignota.

Caulis herbaceus, erectus, viridis, striatus, teres, inferne simplex, superne paniculatus, 3-4-peda-

lis. **Folia** magna, petiolis longis late canaliculatis, pinnata, 2- v. saepius triiuga cum impari. **Foliola** sescuncialia, facie saturate virentia, dorso fere glaucescentia, subtrinervia et pulchre reticulato-venosa, ovato-lanceolata, subcordata, hinc quandoque appendiculata v. obsolete biloba, ceterum integerrima, apice mucronata. **Panicula** ter vel quater trichotoma, basi foliosa, bracteolis inconspicuis infra divisiones, pedicellis ternis v. umbellatis, unifloris, longis. **Flores** fere prioris. **Petala** trinervia, margine dorsali subvelutino circumdata, ceterum glabra. **Semina** pauca, angulato-marginata, glabrata, cauda longa plumosaque. Planta etiam valde acris. (D. v.)

Hab. in dumetis, locis incultis pratisque regionum calidiorum. In *Valesia* inferiori circa *Aven*, *Saillon* et *Tourtemagne*; trans Alpes ad lacum *Clavennensem* et *Ripae*. Haller. Prope *Vétroz*. Rev. Murith. In pago *ticinensi* prope *Codelago* ad lacum *Cerisium* copiose. β *Seduni*. Rev. Murith. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

G. 336. Thalictrum L. gen. 697. Hall. Juss. 232. Gaertn. tab. 74. Tourn. tab. 143.

Cal. 0. **Cor.** 4- v. rarius 5-petala, saepe calyciformis, caduca. **Stam.** praelonga, **filam.** capillaceis, rigidis, **anther.** erectis, linearibus, plerumque apiculatis. **Sem.** (carpella Dec.) capsuliformia, ovato-oblonga, ecaudata, sessilia, striata, in unica specie stipitata trialataque.

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Semina (carpella) parva, vix ultra duas lineas longa, sessilia, erecta, striata.*

I. Folia pleraque petiolata, 3-4-pinnata, foliolis latiusculis, saepe subrotundis.

1. Thalictrum *foetidum*.
2. Th. *alpestre*.
3. Th. *pubescens*.
4. Th. *minus*.
5. Th. *elatum*.
6. Th. *maius*.
7. Th. *nutans*.

II. Folia caulina sessilia (petiolus nempe princeps ad ipsam vaginam 3-partitus), plerumque approximata, 2-3-pinnata. Foliola plus minus elongata angustaque.

A. Flores in racemum seu paniculam oblongam v. plus minus pyramidalem digesti.

8. Th. *angustifolium*. 9. Th. *flavum*.

B. Flores in paniculam brevem, latam, plus minusve corymbosam digesti.

10. Th. *simplex*. 12. Th. *exaltatum*.
11. Th. *nigricans*.

** *Fructus (carpella) grandiusculi, longe stipitati, penduli, inflato-triquetri. Folia biternata.*

13. Th. *aquilegifolium*.

Obs. Genus difficillimum: inter species plerasque limites firmi vix dantur, adeo ut earum circumscriptio fere omnino arbitraria sit.

* *Semina (carpella) parva, vix ultra duas lineas longa, sessilia, erecta, striata.*

I. Folia pleraque petiolata, 3-4-pinnata, foliolis latiusculis, saepe subrotundis.

1241. Thalictrum *foetidum* Dec. — Th. viscido-pubescens, caule flexuoso superne paniculato, foliolis dorso glaucescentibus parvis rotundatis subcordatis trilobis. (Sp. 1. Gall. *Pigamon fétide.*)

Hall. Helv. 1140. Enum. 309. n. 6. Sut. Fl. Helv. 1. p. 331 Heg. 1. p. 393. Mur. Bot. Val. 100. *Th. minimum foetidissimum* C. B. Prodr. 147. n. 2? I. B. Hist. 3. p. 488. (ex fratre).

Dec. Syst. 1. p. 176. Prodr. 1. p. 13. n. 19. Fl. Fr. 4597. L. Sp. Pl. 768? (in Herb. Linn. deesse videtur). Willd. Sp. Pl. 2. p. 1295. Bieb. Cauc. n. 1071. *Th. styloideum* L. fil. Suppl. 271. (Dec. ex autopsia). Willd. Sp. Pl. 2. p. 1303. *Th. saxatile* Vill. Delph. 3. p. 714. (auct. Candollio).

Lam. Illustr. tab. 497. fig. 3. Waldst. et Kit. Hung. 2. p. 19?. tab. 174. — Moris. Hist. 3. p. 325. s. 9. tab. 20. fig. 13.

Thom. Schleich. exs.

Tota planta pilis articulatis, viscidis, nonnullis

glanduligeris pubescit odoremque foetidissimum spargit. Caulis flexuosus, praesertim inferne valde foliosus, gracilis, angulosus, modo simplex, modo ex omnibus axillis foliorum ramosus, fere pedalis. Folia ampla, patentissima, circumscriptione late triangulari, petiolis crassitiem fere caulis aequantibus ramulosque mentientibus: suprema parva in vaginulis sessilia. Foliola pleraque sessilia, subrotunda, in petiolulis capillaribus fere quina, infima petiolulata, paucas lineas lata, subnervosa, lateralia inaequaliter 3-5-lobata, terminalia aequalius 3-5-lobata, lobulis in foliis infimis obtusis subdentatis, in supremis acutissimis: omnia subpulposa, utrinque sed praecipue dorso glaucescentia, plana nec marginibus revoluta. Panicula terminalis, ramis alternis numerosis erecto-patentibus, pedunculis unifloris, demum elongatis. Flores luteoli vel rubelli, subnutantes. Petala striato-nervosa, subpubescentia. Semina 3-4, saepius 5-10, subpubescentia, striata, brevia, utrinque angustata, stigmate sessili longissimo pubescente terminata. (D. v.)

Hab. locis calidis arenosis infrequens. In M. *Saleva?* Rai. In M. *Leiterberg*, *Enzeindaz?* *Taveyannaz?* *Lavaraz?* *Salanfe?* etc. Haller. Circa *Branson?* Rev. Murith. In vallibus alpinis *Saas* et *D. Nicolai* ad vias vulgatissimum. — Fl. Iulio et Augusto, „in planitie iam Maio et Iunio" Murith. ♃.

Obs. Mea planta cum speciminibus Cl. Candollii collata omnino eadem est. In plerisque tamen meis caulis iam a basi dense et aequabiliter neque solum medio foliosus est.

1212. Thalictrum *alpestre* N. — Th. glaberrimum, caule superne paniculato folioso, foliolis exiguis subrotundo-cuneatis revolutis dentatis v. trilobis utrinque glaucis. (Sp. 2. Gall. *Pigamon alpestre.*)

Hall. Helv. 1140. var. (nisi ad verum *Th. alpinum* L. pertinet). *Th. alpinum* Sut. Fl. Helv. 1. p. 331. Heg. 1. p. 392. Clairv. Man. 181. Mur. Bot. Val. 100*). *Th. dubium?* Gay in Mur. Bot. Val. ibid.

*) Haec syn. ad plantam hallerianam pertinent, neque *Th. alpinum* ipsi auctores, neque quisquam alius post Hallerum in Helvetia vidit.

Th. saxatile Vill. Delph. 3. p. 714. (mea sententia).

Planta semipedalis, glaberrima laevissimaque. Folia tripinnata, erectiuscula, petiolis filiformibus, gracillimis, laevibus. Foliola quadruplo minora quam *foetidi*, subrotundo-cuneata, utrinque glauca, dorso conspicue revoluto-marginata, in petiolulis capillaribus quina v. terna, varie et obtuse dentata, terminalia plerumque oblongo-cuneata, triloba, lobulis integris. Caulis laevissimus, modice foliosus, parum angulosus, neque striatus, fere semipedalis. Panicula erecta, ramis alternis, pedunculis etiam alternis, longis, unifloris. Flores erecti, 4-petali, flavicantes, staminibus 9-12. Fructus non vidi. (D. s.)

Hab. in montibus glacialibus *Valesiae*, ni fallor, in consortio *Primulae longiflorae* ad lacum *Matmar* supra *Allmogell* in valle *Saas*. — Fl. Augusto. ♃.

Obs. Foliola fere omnino ut in *Th. alpino*, quod statura vix digitali, petiolis omnibus radicalibus aggregatis apice simpliciter trisectis, caule subnudo et racemo suspicato simplici paucifloro a cunctis nostris congeneribus abunde differt.

1243. Thalictrum *pubescens* Schleich. — Th. viscidulum, caule subangulato simpliciusculo, foliolis subrotundis dorso glaucescentibus subpubescentibus, floribus cernuis, seminibus basi incrassatis. (Sp. 3. Gall. *Pigamon pubescent.*)

Dec. Syst. 1. p. 176. Fl. Fr. Suppl. 4597 a. *Th. foetidum* L. Sp. Pl. 768? Vill. Delph. 3. p. 714. *Th. Cornuti* (non L.) Poir. Enc. 5. p. 319. (Cand. ex autops.). *Th. minus* Vill. Delph. 3. p. 713. *Th. montanum* γ *glandulosum* Wallr. Sched. 255.

Schl. exs. (In catal. recentioribus omissum). Thom. exs.

Planta inter *foetidum* et *minus* media summam earum specierum affinitatem commonstrans, quam summus Hallerus perspicue cognovit indicavitque. Radix repens, turionifera, intus pulchre flava. Caulis 1-3-pedalis, aequaliter foliosus, subanguloso-striatus, viscidus, saepe purpurascens. Folia erectiuscula nec patentia, petiolis et petiolulis filiformibus,

subpubescentibus: **foliola** triplo quadruplove maiora quam *foetidi*, duriora nec pulposa, nervosa, margine distincte revoluta, triloba, lobis integris v. saepius varie lobato-dentatis, subtus glaucescentia, et praecipue dorso pilis brevissimis polliniformibus apice capitatis conspersa. **Panicula** nudiuscula, subracemosa, ramis erectis, 3-5-floris, **floribus** cernuis. **Petala** glabra, ex albido rubella. **Stamina** circiter 20. **Fructus** in pedunculis pubescentibus, basi bracteolatis, 1-3-spermi, **seminibus** glabriusculis, ovatis, ventricosis, basi incrassatis, apice obtusiusculis, profunde et inaequaliter striatis. (D. s.)

Hab. in *Valesia*, rarius. In valle *Saas*. Em. Thomas. Circa *Branson*. Amiciss. Hornung, sed ibi paulo minus a *foetido* distinctum. — Fl. Iulio. ♃.

Obs. Non melius cum *Th. minori* coniungeretur, quam cum *foetido*. Idcirco plantam vere ambiguam et intermediam distinguere volui.

1244. Thalictrum *minus* L. — Th. glaberrimum, caule simplici flexuoso paniculato basi nudo, foliolis dorso glaucis subrotundis trilobis, seminibus utrinque attenuatis. (Sp. 4. Gall. *Pigamon mineur.*)

I. Thalictrum *minus* pruinosum, — caule teretiusculo pruinoso laxe paniculato, foliolis trilobis subdentatis, floribus cernuis.

Hall. Helv. 1139. Enum. 308. n. 4. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 50. *Th. minus* Sut. Fl. Helv. 1. p. 332. Heg. 1. p. 393. Clairv. Man. 181. Wahlenb. Helv. 106. Mur. Bot. Val. 100. (synon. fere omnia dubia ac aequo iure ad sequentem formam referenda).

L. Sp. Pl. 769. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1297. Dec. Syst. 1. p. 178. Prodr. 1. p. 13. n. 23. Poir. Enc. 5. p. 317. et Suppl. 4. pag. 411. in obs. n. 2. (pro *Th. foetidi* var.) Dec. Fl. Fr. 4598. Smith Brit. 584. *Th. montanum β roridum* Wallr. Sched. 255.

Fl. Dan. tab. 732. Engl. Bot. 1. tab. 11. Segu. Veron. 477. tab. 11. (planta quadripedalis). Schkuhr Handb. tab. 151. (hocce syn. excl. Cl. Wallroth). Tab. Kräuterb. 121.

fig. 1. (minus bene: radix mere fibrosa). I. B. Hist. 3. p. 487. fig. 3. Chabr. Sciagr. 489. fig. 4. (*eadem*).

Radix transversa v. repens, intus flavicans, gracilis, apice infra caulem turionifera. Caulis pedalis et fere cubitalis, teretiusculus, parum striatus, pruinosus (quae nota in herbariis fere omnino evanescit), inferne iam e basi aequaliter foliosus, panicula terminali saepe brevior. Folia tri- v. quadripinnata, atque ut plurimum satis ampla, multo minus quam *foetidi* divaricata: foliola distantia, satis magna, ut tota planta glabra, facie laete virentia, dorso glauca, margine revoluta, subrotunda, nonnulla obovato-cuneata, triloba, lobis quandoque integris, saepius tamen obtuse bi- v. tridentata, vix unquam mucronata, foliorum superiorum parvorum acute dissecta. Panicula nudiuscula, ramulis rigidis, arcuato-erectis, laxe paucifloris. Flores cernui, polyandri, 3-6-gyni, petalis parvis, valde caducis. Semina gracilia, aequaliter striata, utrinque acuta. (D. v.)

Hab. locis montanis in Helvetia minus frequens. In decuria *Gombsensi*. Em. Thomas. Circa *Gondo* in adscensu M. *Sempronii*. *Au Creux du Van*. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

II. Thalictrum *minus* saxatile, — caule striato non pruinoso, foliolis trilobis subrotundis oblongisve, floribus erectis.

Cf. syn. omnium auctor. helvet. ad formam priorem citata.

Th. saxatile (non Vill.) Dec. Syst. 1. p. 178. et Fl. Fr. Suppl. 4598 [a]. *Th. minus* Poll. Palat. n. 522. (auct. Cand.) atque ita Koch et Ziz Catal. Palat. p. 10. *Th. montanum α virens* Wallr. Sched. 255. — Poir. Enc. 4. p. 411. in obs. n. 2. (pro *Th. minoris* var.)

Dod. Pempt. 58. fig. 2. Moris. Hist. s. 9. tab. 20. fig. 12.

Th. humile Schleich. exs. cat. 1815. et *Th. saxatile* in Herb. Dec.

β foliolis oblongis.

γ *confertum*, panicula rigidiori erecta, floribus numero-

sis approximatis, pedicellis duplo triplove brevioribus. (Ad rupes prope Mutzig in Alsatia lectum).

Th. minus? Bieb. Cauc. n. 1072. *Th. saxatile* K. et Z. Cat. Palat. (ex specim.)

Priori haud dissimile differt radice crassiori, caule rore caesio destituto, plerumque multo magis striato, inferne saepe purpurascente, supra basin denudato, foliolis parvis, durioribus, trilobis, lobis saepissime integris, panicula praesertim in var. γ multo minus laxa rigidiorique, floribus erectis, seminibus maioribus magisque ventricosis, perinde tamen utrinque acutis. (D. v.)

Hab. locis aridis, rupestribus montium Alpiumque, in Helvetia multo frequentius *Th. minori*. In M. *Saleva*. Circa *Castrodunum* ad *Sarinae* ripas. In *Valesia* frequens etc.

Obs. Nostram plantam minime raram omnes nostri auctores procul dubio viderunt, sed a priori forma non distinxerunt, itaque loca ab iis *Th. minori* assignata citare non ausus sum. Suum *minus* indicat nempe summus Hallerus: *Agauni* et in tractu *Aquileiensi*. In *Neocomensibus* circa *le Locle*, *à la Rancenière*, in rupibus circa *Couvet* etc. *Badae* in M. *Legerio*. In sylva, per quam a *Münchenstein* descenditur versus *Muttenz*. Circa *Tigurum* passim. *Chiavennae*, *Lugani*, *Mendrisii*. In Alpes *Aquileienses* adscendit. I. I. Scheuchzerus: in altissima valle *Engelberg*. Rev. Murith: *au Chemin-neuf*. *Seduni* ad rupes arcis *Tourbillon*. In valleculis M. *Sempronii* valliumque *Saas* et *D. Nicolai*. Cl. Wahlenberg. In M. *Pilato* ad *Holzfluhe* copiose.

III. Thalictrum *minus* caesium, — caule crasso pruinoso (?), foliolis utrinque glaucis approximatis.

Th. humile Schleich. exs. cat. 1815? (In cat. 1821 suppressum: specimen meum magis cum forma II convenire videtur). Thom. exs. ined. *Th. nanum*? Schleich. cat. 1821. (non vidi).

Radix crassa, longa, horizontalis, ad nodos fibris elongatis, simplicibus, intus flavis, verticalibus stipata. Caulis vix palmaris, erectus v. e basi obliqua adscendens, supra eam vaginis marcidis aphyllis tectus, ut suspicor in planta recenti pruinosus, 4-5-folius, crassus, superne nudiusculus. Folia petiolis partialibus brevissime subpubescentibus instructa, ceterum glaberrima; foliola utrinque valde glauca, dorso

tamen adhuc magis cinerea et acute venosa, subpulposa, valde approximata et quasi imbricata. **Panicula** ramosa, laxiuscula, floribus erectis v. raro cernuis, petalis ellipticis, rubro tinctis. **Fructus** 4-6-spermi. (D. s.)

Hab. in M. *Fouly* glareis petrosis late sese diffundens totumque solum tegens; colore caesio valde conspicuum. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Planta, quam misit Cl. Schleicher pro *Th. minore*, ab omnibus formis nostri *minoris* differre et plerisque notis cum *Th. medio* Jacq. congruere videtur. Habet nempe caulem elatum, 3-4-pedalem, fistulosum, sulcatum et fere angulosum (an pruinosus sit, nescio), foliola ovata v. cuneata, pleraque oblonga, 5-7-9-dentata, rarius triloba, dorso paulo pallidiora, fortasse glaucescentia, ad paniculae ramorum basin lanceolata, integra, quandoque linearia, non raro solitaria, flores erectiusculos, confertos, fructusque basi acutos. Antherae vix apiculatae, obtusiusculae. Omnibus rite pensitatis suspicari licet nihil esse nisi *Th. minus pruinosum* v. forsan *saxatile* in horto cultum.

1245. Thalictrum *elatum* (β) Dec. — Th. caule subanguloso, foliolis dorso glaucis oblongis ovatis trilobis: lobis integris 2-3-fidisve, floribus erectis, seminibus basi obtusis. (Sp. 5. Gall. *Pigamon élevé.*)

Dec. Syst. 1. p. 179. Prodr. 1. p. 13. n. 27. *Th. elatum* Wallr. Sched. 262. *Th. ambiguum* Schl. rar. exs. cent..... n. 57. — (Var. α. *Th.* nempe *elatum* Jacq. Hort. Vind. 3. tab. 95. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1297. Poir. Enc. 5. p. 319. foliolis latioribus subcordatis auct. Cl. Wallroth utrinque virentibus differre videtur).

Caulis cubitalis et ultra, ramosus, crassus, fistulosus, rore caesio destitutus, profunde striatus et fere angulosus. **Foliola** semunciam lata, dorso glaucescentia, venoso-reticulata, nervis parum exstantibus instructa margineque vix revoluta, pleraque oblonga, superne dilatata et basi rotundata, pauciora subrotunda et subcordata, satis distincte triloba, lobis brevius apiculato-mucronatis, saepius integris, quandoque 2-3-lobis. **Panicula** erecta, ramosa, pedunculis propriis brevibus, unifloris, erectis, fructiferis subinde curvulis. **Flores** erecti, conferti. **Semina** brevia, crassiuscula, basi obtusa. (D. s.)

Hab. in *Valesia* ad margines agrorum vallis *Binn.* SCHLEICHER. Etiam in valle *Praetoria* et circa *Domo-d'Ossola* occurrere dicitur. — Fl. . . . ♃.

1246. THALICTRUM *maius* Jacq. — Th. caule tereti, foliolis dorso glaucis subrotundis cordatis obtuse trilobis, floribus cernuis, seminibus hinc rectis inde gibbosis. (Sp. 6. Gall. *Pigamon majeur.*)

Mur. Bot. Val. 100. Heg. Fl. Helv. 1. p. 393.

Dec. Syst. 1. p. 179. Prodr. 1. p. 13. n. 28. Poir. Enc. 5. p. 318. Dec. Fl. Fr. 4600. Smith Brit. 585.

Jacq. Austr. 5. tab. 420. Engl. Bot. 9. tab. 611.

Schleich. Thom. exs.

Caulis teres, multo minus quam prioris striatus, tenui fistula pertusus, cubitalis, sesquicubitalis. Folia ampla, petiolis omnium ordinum patentissimis, teretibus, plus minus striatis. Foliola fere omnia petiolata, saepe uncialia, facie saturate virentia, exsiccatione nigricantia, dorso glauca eleganterque venosa, in petiolis tertii ordinis terna, rarissime quina, subrotunda, basi saepe emarginata, obtuse triloba, lobis ovatis, integris v. 2-3-fidis: terminali apiculato-mucronato. Panicula ramosissima, flexuosa, foliolis solitariis, saepius integris, ovato-acuminatis intermixtis. Flores cernui, petalis luteolis, margine membranaceis, albidis. Stamina 16-20. Semina 3-6, parva, striata, hinc rectiuscula, inde insigniter gibbosa, basi oblique rotundata. (D. v.)

Hab. in Alpibus, infrequens. In M. *Enzeindaz.* SCHLEICHER. In pratis alpinis vallis *Magiae* circa *Cevio.* — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1247. THALICTRUM *nutans* Desf. — Th. caule subanguloso, foliolis dorso glaucis oblongis subcuneatis acute tri- quinquefidis, floribus cernuis, seminibus basi obliquis obtusis. (Sp. 7. Gall. *Pigamon penché.*)

Desf. cat. H. P. ed. 1. p. 123. Dec. Syst. 1. p. 179. Prodr. 1.

p. 14. n. 29. Poir. Enc. 5. p. 317. Dec. Fl. Fr. 4599. Lois. Fl. Gall. 1. p. 325.

A priori dignoscitur caule crassiore, subanguloso, profunde striato, petiolis etiam angulatis, minus patentibus, foliolis oblongis, cuneatis, apice acute 3-5-fidis, superne dilatatis, et panicula vix flexuosa. (D. s.)

Hab. in Alpibus *Sabaudis* prope lacum *Lemanum*. In M. *Cramont* et *à la Dent-d'Oche*. Cl. I. Decandolle. Etiam in catal. 1821 habet Scheicherus; sed plantam eius non vidi. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

II. Semina sessilia, striata. Folia caulina omnia in vaginis sessilia*), petiolulis exstipulatis.

1248. Thalictrum *angustifolium* L. — Th. caule stricto sulcato dense folioso simplici, foliolis elongato-lanceolatis linearibusve, panicula multiplici oblongo-pyramidali. (Sp. 8. Gall. *Pigamon à feuilles étroites.*)

Hall. Helv. 1137? Enum. 307. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 332. Heg. 1. p. 394. *Th. flavi* var. Clairv. Man. 182 *Th. pratense angustissimo folio* C. B. Basil. 95. et Prodr. p. 146. n. 1.

L. Sp. Pl. 769. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1299. Dec. Fl. Fr. 4601. Scop. Carn. n. 676. *Th. Bauhinianum* Wallr. Sched. 264.

C. B. l. c. Tab. Kräuterb. 121. fig. 2. (*eadem*).

I.* Thalictrum *angustifolium* jacquinianum. — Th. foliolis subcuneiformibus lanceolato-linearibus integris 2-3-lobatisve margine revolutis.

Th. angustifolium Pers. Syn. 1. pag. 101. Dec. Syst. 1. p. 181. Prodr. 1. p. 14. n. 35. Poir. Enc. 5. p. 316. Willd. Enum. H. B. 584. *Th. angustissimum* Crantz Austr. 105.

Jacq. Hort. Vind. 3. tab. 43. Pluk. Alm. tab. 65. fig. 3. (excl. syn. mon. Cand.).

Schleich. Thom. Hoppe exs.

*) Petiolus nempe princeps ad ipsam vaginam divisus.

Radicem, auctore celeberr. DECANDOLLE „fasciculato-fibrosam neque repentem", nondum recognoscere potui; Cl. WALLROTH eam repere autumat. Caulis strictus, teres, profunde sulcatus, valde foliosus, superne ramoso-paniculatus, cubitalis et tripedalis. Folia radicalia ampla, petiolata, bipinnata, pinnulis 2-3-5-pinnatipartitis, segmentis lineari-lanceolatis v. ovatis, plerumque integerrimis, quandoque tamen uno alterove dente patulo longiusculo instructis, obtusiusculis, margine revolutis, facie saturate virentibus, dorso pallidis v. subglaucis, uninerviis: caulina erecta, petiolo ad vaginam profunde striatam tripartito, segmentis uncialibus et ultra, vix ultra lineam integram latis, terminalibus plerumque ternatis, ultimo nempe sessili v. subinde petiolulato. Rami alterni vel rarius verticillati, longi, erectiusculi v. subpatentes, pulchramque paniculam pyramidalem, fere pedalem, *Galii lutei* haud absimilem efficientes. Flores numerosissimi, approximati, brevius pedicellati, erectiusculi v. cernui. Petala 4, albida, parva, ovata, fugacia. Stamina 12-20, demum dependentia, filamentis albis, antheris luteis, parvis, apiculatis. Semina parva, 5-6, elliptica, utrinque attenuata, aequaliter sulcata, parva. (D. v.)

Hab. in pratis et ad oras sylvarum humidiuscularum in Helvetia infrequens. *Lausannae*. Cl. MARTIN. *Genevae près du bois de la Bâtie*; *à la Bonneville* in *Sabaudia*. Cl. RAPIN. Prope *Bex* in vallecula depressa collis *le Montet* cum *Orobo nigro*. Circa *Clarens* et *aux marais de Duilliers*. Prope *Bonmont* ad sylvarum pedem versus *la Rippe*. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

II. THALICTRUM *angustifolium* heterophyllum. — Th. foliorum inferiorum foliolis lineari-lanceolatis, superiorum convoluto-filiformibus.

Th. Bauhinianum α seseloides Wallr. l. c.

III. THALICTRUM *angustifolium* galioides. — Th. foliolis uniformibus convoluto-filiformibus approximatis.

Hall. Helv. 1137 ? (quoad plantam basileensem). Enum. 308. n. 2 ? *Th. pratense angustissimo folio* C. B. Basil. 95.

Th. Bauhinianum γ galioides Wallr. Sched. l. c. *Th. galioides* Nestl. in Pers. Syn. 2. p. 101. Dec. Syst. 1. p. 180. Prodr. 1. p. 14. n. 34. Willd. Enum. H. B. 585. Dec. Fl. Fr. Suppl. 4601 a. Poir. Enc. Suppl. 4. p. 412. *Th. Bauhini* Crantz Austr. 105.

A *Jacquiniano* differt: foliolis magis approximatis et quasi fasciculatis, summis plerumque sessili-ternatis, in numerosis quae vidi speciminibus*) semper integerrimis, lineari-filiformibus, saepe vix quartam lineae partem latis, eximie revolutis, dorso fere concoloribus sulcoque profunde exaratis. Ceterae notae, quibus a prima forma auctores hancce plantam distinguere conati sunt, tam lubricas deprehendi, ut eas enumerare nolim. Ceterum tota quanta planta *Galii lutei* faciem omnino refert et e longinquo facile cum eo confundi potest. Varietas *heterophylla* inter utramque formam medium fere tenet. Huic tamen utique magis quam priori affinis. (D. s.)

Hab. in pratis siccis nemorosis. *Michelfeldae.* C. B. An huc etiam planta a summo HALLERO circa *Basileam* ultra *St.-Louis* citata pertineat, nescio. Prope *Gex?* D. CAPELLANI. — Fl. aestate. ♃.

OBS. I. „Flores odorem *Convallariae maialis* spirant." Willd. Enum. l. c. Specimina helvetica nondum vidi. „In Herbario Linnaeano mixtum cum *Th. angustifolio* adest." Dec. Syst. l. c.

OBS. II. Testante Cl. CLAIRVILLE *Th. angustifolium* cultum in *Th. flavi* formam transiit. Confer SCOPOLI l. c.

1249. THALICTRUM *flavum* L. — Th. radice subfibrosa, caule sulcato, foliis bipinnatis: foliolis oblongis cuneatis integris trilobisque, panicula subcorymbosa, floribus erectiusculis. (Sp. 8. Gall. *Pigamon jaune.*)

Hall. Helv. 1138. Enum. 308. n. 3 β. Wahlenb. Helv. 106. Mur. Bot. Val. 100. *Th. nigricans* Sut. Fl. Helv. 1. p. 332. Heg. 1. p. 394. *Th. flavi* var. Clairv. Man. 182. *Th. maius siliqua striata* C. B. Basil. 95.

L. Sp. Pl. 770. Dec. Syst. 1. p. 182. Prodr. 1. p. 14. n. 38.

---

*) Ab amicissimis MONNIER et ENDRES circa Argentoratum *im Illkircherwald* utriusque formae II et III lectis.

Poir. Enc. 5. p. 315. Smith Brit. 585. Dec. Fl. Fr. 4603. Vill. Delph. 3. p. 712. Bieb. Cauc. n. 1073.

Fl. Dan. tab. 939. Engl. Bot. 6. tab. 367. — Tabern. Kräuterb. 120. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 487. fig. 1.

β panicula pauciflora. Dec. Syst. et Fl. Gall. ll. cc. — *Th. pauperculum* Herm. ined. — *Th. nutans* (non Desf.) Schleich. exs. cat. 1815. *Th. flaccidum* idem. cat. 1821.

Radix fusca, crassa, flavo dulcamaro succo turgens" (Haller), „fibrosa" (Candollius), „subrepens" (Poiret). Caulis cubitalis et ultra, sulcatus, erectus (in var. β superne flexuosus), valde foliosus, durus, tenui fistula cavus, superne paniculato-ramosus. Folia bipinnata: caulina erectiuscula, sessilia, vagina brevi utrinque interdum auriculato-membranacea; foliola pleraque sessilia, in petioli partitionibus quina v. terna, oblonga, cuneata, integra v. saepius triloba, lobulis plerumque integris, rarius bifidis, 3-5-nervia, praecipue dorso pallide virentia, subrevoluta: foliorum inferiorum latiora, subovata, obtusa, in superioribus angusta, acutissime lobata minusque numerosa. Panicula alterne ramosa, subcorymbosa, brevis, ramis in planta spontanea non valde multifloris, pedunculis brevibus, unifloris, subinde nigrescentibus. Flores flavi, erectiusculi. Petala concava, luteola, semidiaphana. Stamina 12-20. Antherae parvae, obtusiusculae. Semina 6-12, ovata, crassa. Stigmata alba, crassa, incurva. (D. v.)

Hab. in pratis paludosis non ubique. *Basileae* ad rivulum retro *Neuhaus*. C. B. Ad *Silam* prope *Tigurum*. Muraltus. Prope *Bergün Rhaetiae*. Huber. Circa *Mathod* ad fossas vulgare. Haller. *Penniluci*, *Octoduri*, *au-delà des Échelettes*. Rev. Murith. *Ebroduni* in pratis copiose. α et β *Vivisci*. Cl. Tardent. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Var. β a Schleichero missa differt insuper caule toto folioso, foliis laxioribus, subtripinnatis foliolisque magis oblongis tenerioribusque, in summo caule etiam magnis lateque lanceolatis et panicula ipsa foliosa depauperata. Ceterum separare nolim.

1250. Thalictrum *simplex* L. — Th. caule erectiu-

sculo simplicissimo, foliolis cuneatis lanceolatis ovatisve integris 2-3-fidisve, panicula racemosa pauciflora simplici ramosave. (Sp. 10. Gall. *Pigamon simple.*)

Heg. Fl. Helv. 1. p. 394. Mur. Bot. Val. 100.

L. Suec. n. 455. et Mant. 78. Willd. Sp. Pl. 2. p 1301. Dec. Syst. 1. p. 183. Prodr. 1. p. 14. n. 40. et Fl. Fr. n. 4602. Poir. Enc. 5. p. 316. *Th. angustifolium* Vill. Delph. 3. p. 712. (excl. syn. Willd. ex autops. Dec.)

Fl. Dan. tab. 244.

Schl. Thom. exs.

α *maius*, foliolis foliorum imorum cuneato-oblongis saepe trifidis, superiorum lineari-lanceolatis integris trifidisque, caule dense folioso, racemis alternis paucifloris.

β *alpestre*, foliolis cuneatis lanceolatis ovatisve saepe trifidis, racemo depauperato simplici v. alterne ramoso.

?γ *laserpitioides*, foliis remotis, foliolis caulinis elongato-lanceolatis integris trifidisque.

γα foliolis dorso glaucescentibus, panicula elongata, racemis remotis alternis compositis.

γβ foliolis utrinque virentibus, racemis alternis simpliciusculis submultifloris.

R a d i x repens. C a u l i s semipedalis, pedalis, erectiusculus, subangulosus, non raro subflexuosus, undique foliosus. F o l i a erectiuscula v. fere erecto-patentia, imis solis supra vaginam breviter petiolatis exceptis in vagina sessilia, circumscriptione haud late triangulari. P i n n u l a e principes imae 2-3-iugae; foliola facie saturate virentia, dorso paulo pallidiora venosaque, integra, 2- aut 3-fida: terminale ut plurimum solitarium, profundius trifidum, quandoque bi- seu tripartitum, basi plus minus rotundata, sed sursum cuneatim dilatatum, lobis obtusiusculis: lateralia cuneata, modo ovata, modo lanceolata, semper latiuscula, neque ut in *angustifolio* lineari-elongata. R a c e m u s terminalis (in planta valesiaca), simplicissimus, valde depauperatus, foliolosus, abbreviatus. F l o r e s ante anthesin nutantes. (D. s.)

Hab. locis uliginosis tum planitiei, tum Alpium. *Primus omnium* in Helvetia hancce plantam (var. β) observavit b. L. THOMAS in vallis *Bagnes* montibus; eandem in M. *Suchet*. Amiciss. MONNARD. α circa *Genevam*. Cl. DECANDOLLE in Syst. *Nidoviae*. Cl. HEGETSCHWEILER. In *Valesiae* agris inter *Lavey* et *le Châtel*. Amiciss. GAY. γα in *Valesiae* udis. SCHLEICHER. γβ inter *Octodurum* et *Charat*. Cl. DE CHARPENTIER. — Fl. Iulio. ♃.

OBS. Planta γ inter *Th. simplex*, *angustifolium* et *flavum* posita, summam eorum analogiam indicat. Cum illo caule minus stricto, superne flexuoso, panicula laxa v. pauciflora, cum *angustifolio* panicula elongata pyramidali, cum *flavo* foliis remotis, foliolorumque forma convenit.

1251. THALICTRUM *nigricans* Jacq. — Th. caule sulcato, foliolis integris trilobisque: radicalibus ellipticis cuneatisve: caulinis lanceolato-linearibus, panicula subcorymbosa, floribus erectis. (Sp. 11. Gall. *Pigamon noirâtre*.)

Hall. Helv. 1138 β. Enum. 308. n. 3 α. *Th. flavum* Sut. Fl. Helv. 1. p. 333. Heg. 1. p. 391.

Dec. Syst. 1. p. 182. Prodr. 1. p. 14. n. 37. Fl. Fr. Suppl. 4602*. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1300. Poir. Enc. Suppl. 4. p. 411. *Th. flavum* var. Herb. L. (auct. CANDOLLIO ex autops.). *Th. rugosum* (excl. syn.) Poir. Enc. 5. p. 317.

Jacq. Austr. 5. tab. 421. — Moris. Hist. 1. s. 9. tab. 20. fig. 3.

Schleich. exs.

Vere intermedium inter prius et *angustifolium*, *foliis* nempe radicalibus fere ut *Th. flavi*, caulinis vero *angustifolii*, nonnullis tamen paulo latioribus. Huic radix nigra tribuitur. Panicula pulchra, alterne ramosa, subcorymbosa, ramis inferioribus longe nudis, superne paniculatis, ramulis nempe numerosis, verticillatis, racemiferis, pedicellis propriis brevibus. Flores erecti, staminibus numerosis, antheris luteis. (D. s.)

Hab. etiam in pratis paludosis, priori multo rarius. Circa *Aneth* et ad *Broiam*. HALLER. — Fl. aestate. ♃.

OBS. Cl. SMITH, praeeunte LINNAEO, *Th. nigricans* nequidem varietatis lege a *flavo* distinguit. Ego de planta mihi nonnisi pa-

rum nota nihil statuere audeo, sed propter affinitatem eius cum *Th. angustifolio* seorsim sistere malui.

1252. Thalictrum *exaltatum* N. — Th. caule sulcato, foliis subtripinnatis, foliolis caulinis lanceolatis plerisque integris rugosis dorso nervosis glaucisque, panicula corymbosa, floribus cernuis. (Sp. 12. Gall. *Pigamon gigantesque.*)

Caulis 5-6-pedalis, fistulosus, foliosus, superne ramosissimus, sulcatus angulatusque. Folia ampla, subtripinnata, petiolo communi ad vaginam tripartito, partitionibus lateralibus patentissimis, media erecta. Foliola uncialia, angusta, inaequalia, pleraque integra, nonnulla 2-3-loba (lobis acutis: lateralibus medio multo brevioribus), subuninervia, nervulis transversalibus, dorso valde exstantibus exarata, facie rugosa laeteque virentia, subtus glauca insigniterque revoluta. Panicula maxima, non raro pedalis, ramis angulosis, inferioribus axillaribus valde distantibus, alternis, superioribus saepius geminis, pedunculis racemosis, brevibus, basi bracteolatis. Flores pro planta gigantea parvi, cernui. Semina exigua, ovalia, utrinque acutiuscula, stigmate persistente, lineari, gracillimo. (D. s.)

Hab. in pratis Helvetiae *insubricae*. Ad lacum *Luganensem* circa *Melidam* et *Morcote*. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Pulchra planta, utique in loco natali ulterius indaganda, et fortasse ad varietates *Th. flavi* amandanda. Folia radicalia, quantum memini, amplissima, in herbario meo desunt.

** *Pericarpia triquetra, stipitata. Petioli ad ramificationes stipulati.*

1253. Thalictrum *aquilegifolium* L. — Th. ramificationibus petioli biternatis, foliolis subrotundis lobatis basi hinc appendiculatis, panicula corymbosa, floribus erectis, staminibus longissimis. (Sp. 13. Gall. *Pigamon à feuilles d'Ancolie.*)

Hall. Helv. 1141. Enum. 309. n. 7. Sut. Fl. Helv. 1. p. 333.

Heg. 1. p. 395. Clairv. Man. 183. Wahlenb. Helv. 106. Mur. Bot. Val. 100. Roesch in Alpin. 2. p. 118.

L. Sp. Pl. 770. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1301. Dec. Syst. 1. p. 169. Prodr. 1. p. 11. n. 1. Poir. Enc. 5. p. 314. Dec. Fl. Fr. 4605. Crantz Austr. 107. Vill. Delph. 3. p. 712. Wallr. Sched. 266.

Jacq. Austr. tab. 318. — I. B. Hist. 3. p. 2. p. 487. fig. 2.

β caule purpurascente. *Th. atro-purpureum* Murr. Syst. 513. Jacq. H. Vindob. 3. tab. 81. Reyn. Act. Laus. et in Hoepfn. Mag. 4. p. 34. n. 80. Dec. Syst. l. c. Willd. l. c.

Species formosa, totiusque generis apud nos vulgatissima. Radix dura, crassa, ramosa. Caulis 3–4-pedalis, durus, fistulosus, teres vixque striatus, laevis, pruinosus, ramosus, foliosus. Folia fere omnino *Aquilegiae vulgaris*, petiolo trifido, ramis inaequalibus, aliquot uncias longis, iterum trifidis, foliolis petiolulatis, subrotundis, dorso glaucescentibus et reticulatis, trilobatis, lobis integris trifidisve, obtusis v. obtuse apiculatis. Stipulae grandiusculae, membranaceae, albidae, rotundatae infra singulas petiolorum ramificationes. Paniculae terminales, subcorymbosae, foliolosae, ramosae. Pedunculi elongati, filiformes, nudi, uniflori, erecti. Flores numerosi, erecti, speciosi. Petala 4, purpurea v. albida, submembranacea, valde caduca. Filamenta numerosissima, 6–9 lineas longa, amoenissime lilacina. Antherae lineares, erectae, obtusae. Fructus ex receptaculo longe pedicellati, penduli, non dehiscentes, obovato-triquetri, alati, obtusi, glabri laevesque. Semen unicum, oblongum, laeve. (D. v.)

Hab. in sylvis praecipue submontanis, neque tamen in planitie deest. In M. *Saleva*. I. B. Prope *Bergün*. Cl. Huber. *Michelfeldae*. *Tiguri* ad *Silam* et in M. *Uetliaco*. *Bernae* ad *Arolam* infra villam *Hasli* et circa *Seelhofen*. Ad viam *Grenchen* et *Kulm Argoviae*. Inter *Curiam* et *Tusis* ad sepes. In sylvis infra M. *Dolaz*, et in M. *Falconario*, *Thoiry*, *Chasseral*, *Chamoseire* etc. ad lacum M. *Stockhorn* etc. Haller. *Tobinii* frequens, et ad semitam inter *Tobinium* et *Rotherist*.

Amiciss. SUTER. In valle *Linthal* et in M. *Glärnisch Glaronensium* 5600 ped. altitudine; in M. *Rossberg et Sattel* pagi *suitensis*; in M. *Weisberg* supra *Engelberg*. Cl. WAHLENBERG. In sylvis planitiei *Valesiae*. Rev. MURITH. In pratis circa *Seewis* in *Praetigovia*. Amiciss. ROESCH. In sylvis ad *Promenthusam* prope *Clarens* etc. β. in sylvis Alpium. Cl. REYNIER. — Fl. Iunio. ♃.

G. 337. ADONIS L. gen. 698. Hall. Juss. 232. Gaertn. tab. 74. Tourn. tab. 149.

Cal. 5-phyllus, deciduus. Petala plerumque 5 plura, ungue nudo. Semina (carpella) imbricato-spicata, nuda, angulosa.

* *Annui, suboctopetali.*

1254. ADONIS *aestivalis* L. — Ad. petalis planis ellipticis calyce basi hispido duplo longioribus, seminibus laxe spicatis. (Sp. 1. Gall. *Adonis d'été.*)

Clairv. Man. 179. Roesch in Alpin. 2. p. 118? *Ad. miniata?* Sut. Fl. Helv. 1. p. 333. (excl. syn. Hall.) Heg. 1. p. 395.

L. Sp. Pl. 771. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1303. Dec. Syst. 1. p. 223. Prodr. 1. p. 24. n. 9. Smith Brit. 527. in nota ad *Ad. autumnalem* Vill. Delph. 3. p. 755. *Ad. annua* β Dec. Fl. Fr. 4621. Lam. Enc. 1. p. 45 α.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 30. tab. 1. *Ad. miniata?* Jacq. Austr. tab. 354. (auct. Dec. in Syst. In Fl. Gall. ad *autumnalem* hocce syn. refert). *Anemone agrestis* Trag. Stirp. 126. Moris. Hist. s. 6. tab. 9. fig. 4. Tab. Kräuterb. 72. fig. 1.

Thom. exs.

Huic et ceteris *Adonidibus* annuis radix exigua, fibrosa, albida, caulis dodrantalis, pedalis, sesquipedalis, erectus, haud raro simplex v. ramis erectis, inferne lanuginosus, folia distantia, erecta, petiolata, decomposita, lobis linearibus acutis: superiora sessilia; flores solitarii, in caule ramisque terminales, calyce 5-phyllo, colorato, livido v. obsolete colorato, petalis plerumque octonis, antheris nigris,

seminibus ovatis, corrugatis, stylo modo recto, modo leviter uncinato. *Aestivalis* a reliquis differt petalis angustis, planiusculis, calyce erectiusculo petalis adpresso saltem duplo longioribus, integris, in planta culta miniatis s. flammeis, in spontanea puniceis, dorso paulo pallidioribus, in speciminibus spontaneis nostris et alsaticis basi immaculatis, in planta culta vero multo maioribus atque inferne macula nigra insignitis, phyllis saltem basi hispidis et obsolete subsolutis, fructu cylindrico, fere biunciali et seminibus reticulatis laxe spicatis neque imbricatis. (D. s.)

Hab. inter segetes regionum calidiorum in Helvetia rarissima. Misit amiciss. Em. Thomas. In valle *Oeni* inferioris. Rev. Pol. Var. fl. miniato. Cl. Amstein. — Fl. Iun. et Iul. ⊙.

1255. Adonis *ambigua* N. — Ad. petalis planiusculis obverse lanceolatis obovatisve basi maculatis calyce glabro basi soluto duplo longioribus, fructu imbricato-cylindraceo. (Sp. 2. Gall. *Adonis couleur de feu.*)

I. Adonis *ambigua* flammea. — Ad. petalis flammeis basi nigris.

Ad. flammea Schleich. Thom. exs. (non Jacq.)

Autumnali affinis differt petalis elongatis, obverse lanceolatis, ungue acuminato, macula magna saturate violacea insignitis, superne flammeis, calyce duplo saltem longioribus. Laciniae foliorum elongatae. (D. s.)

Hab. inter segetes *Valesiae* inferioris. — ⊙.

Obs. *Ad. flammea* Jacq. petalis angustis, linearibus, acutis phyllisque basi hispidis diversissima.

II. Adonis *ambigua* flava. — Ad. petalis magnis flavis basi nigricantibus, seminibus laeviusculis (?).

Hall. Helv. 1158 α. Enum. 320. n. 2 α. *Ad. miniata* (non Jacq.) Sut. Fl. Helv. 333. Heg. 1. p. 395. *Ad. flore pallido* C. B. Basil. 55.

Ad. flava Vill. cat. H. Argent. 247. Dec. Syst. 1. p. 222.

Anemone flore pallido Camer. Epit. 648. (icon optima Hall.). *Ad. sylvestris flore citrino* Tab. Ic. 790. tab. 1. Kräuterb. 72. fig. 2? (Caulis valde ramosus, alienus).

„Caulis vix ac ne vix ramosus (elatior quam *autumnalis* Hall.), flores flavi aut lutei, rarius subflammei (basi nigro maculati); calycis phylla basi fere ut in *Sedis* et in *Myosuro* producta et soluta, fere linearia. Flos magnus, *Ad. vernalem* aemulans." Dec. l. c. Plantam basileensem hallerianam mihi ignotam, ob floris colorem synonymaque huc referendam esse puto. *Alsatica* prope *Zabern* lecta, mihique ab amiciss. Endres suppeditata a nostra *ambigua* flammea neutiquam separari potest. (D. s.)

Hab. similibus locis *Basileae* circa *St. Iacob* (C. B., König et Haller) et *Mülhusiae*. Haller. — Fl. Iunio et Iulio. ☉.

Obs. „*Adonides* omnes annuae inter se adeo sunt affines, ut a plurimis auctoribus (et forsan non immerito) pro unicae speciei varietatibus habitae fuerint." Dec. Syst. 1 p. 221.

1256. Adonis *autumnalis* L. — Ad. petalis ovatis concavis conniventibus calyce glabro paulo longioribus, fructu ovato-oblongo imbricato. (Sp. 3. Gall. *Adonis d'automne*.)

Hall. Helv. 1158 β. Enum. 320. n. 2 β. *Ad. flammea* (non Jacq.) Sut. Fl. Helv. 1. p. 334. Heg. 1. p. 395. *Ad. aestivalis* Mur. Bot. Val. 49? *Ad. flore phoeniceo, foliis longioribus* C. B. Basil. 55.

L. Sp. Pl. 771. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1304. Dec. Syst. 1. p. 221. Prodr. 1. p. 23. n. 1. Wallr. Sched. 2. p. 276. Bieb. Cauc. 1074. Smith Brit. 586. Vill. Delph. 3. p. 755. *Ad. annua* Dec. Fl. Fr. 4621 β. Lam. Enc. 1. p. 45 β.

Engl. Bot. 5. tab. 308. Schkuhr Handb. tab. 152. (Fructus). Matth. 950? — Clus. Hist. 1. p. 336. fig. 1. Dod. Pempt. 260. fig. 3. Dalech. Hist. 970. fig. 2. (eadem sed minus bona). Moris. Hist. s. 6. tab. 8. fig. 1.

Schl. Thom. exs.

Caulis saepius quam in reliquis ramosus. Pe-

tala ovata, non raro apice emarginata, atro-rubra, basi nigro maculata et quasi in globum conniventia, in planta hortensi fere minora quam in spontanea. Calyx plerumque glaberrimus, patulus, nec corollae adpressus, petala fere aequans. Fructus ovato-oblongus, vix uncialis, seminibus reticulatis, sat dense imbricatis. (D. v.)

Hab. inter segetes, rarius. Circa *Basileam* eundo versus *Münchenstein* et *Dornach*. In *Valesia* prope *St.-Pierre* et *Vétroz*. Haller. Circa *Leitron*, *Contei* et *Montorge*. Rev. Murith. Prope *Bagnes*. In hortis vulgo colitur „seminibus constans" Decandolle. Ob formam floris coloremque hancce plantam Galli nominant *Goutte de sang*. — Fl. aestate. ⊙.

** *Perennes, polypetali.*

1257. Adonis *vernalis* L. — Ad. caule basi squamoso, foliis sessilibus, floribus polypetalis, fructu ovato, seminibus velutinis. (Sp. 4. Gall. *Adonis printanier.*)

Hall. Helv. 1157. Enum. 320. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 333. Heg. 1. p. 396. Clairv. Man. 179. Mur. Bot. Val. 49.

L. Sp. Pl. 771. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1304. Dec. Syst. 1. p. 224. Prodr. 1. p. 24. Lam. Enc. 1. p. 45. Dec. Fl. Fr. 4622. Bieb. Cauc. 1075. Wallr. Sched. 277. *Ad. Helleborus* Crantz Austr. 110. *Ad. apennina* L. Herb. (auct. Candollio ex autops.)

Schkuhr Handb. tab. 152. *Ad. apennina* Jacq. Austr. tab. 44. — Blackw. tab. 504. Dod. Pempt. 261. (*bona*). Clus. Hist. 1. p. 333. (*eadem*). Matth. 846. fig. 1. Tab. Kräuterb. 1097. Dalech. Hist. 1638. fig. 1.

Schl. Thom. exs. Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 102.

β foliorum segmentis latioribus lanceolatis dissitis.

Speciosissima totius generis, apud nos omnino glabra. Radix perennis, crassa, ramosa, nigrescens. Caulis fere pedalis, crassus (in β gracilior, flexuosus), teres, striatus, erectus, plerumque ramosus, basi vaginis aphyllis amplis tectus, ceterum valde foliosus. Rami caulini plerumque steriles. Folia

ampla, in vaginis latis sessilia, laciniis linearibus, numerosissimis, approximatis parumque divergentibus. Flos brevissime pedunculatus foliisque basi obsessus, formosus, diametro fere biunciali. Calyx in caule terminalis, coloratus, sordide flavescens v. lividus, phyllis ovatis, subpellucidis, nonnunquam subpubescentibus. Petala numerosa plurium ordinum, calyce triplo saltem longiora, patentia, flava, basi macula violacea insignita, tenuiter striata, anguste elliptica, apice denticulata, obtusiuscula. Stamina numerosissima, calyce breviora, antheris luteis. Fructus ovatus, brevis, seminibus rotundatis, infra apicem stylo brevi adunco instructis, pube velutina pubescentibus, arcte imbricatis. (D. v.)

Hab. ad colles apricos planitiei, ornamentum *Valesiae* proprium. Inter *Charat* et *Saxon*; circa *Vétroz*, *St.-Pierre* (infra *Sedunum*) et *Fouly* (*aux Folateires*). Haller. Prope *Grónaz*. L. Thomas. β etiam in *Valesia* legit Cl. Schleicher. — Fl. Aprili et Maio. ♃.

Obs. *Ad. pyrenaica* Dec. Fl. Fr. Suppl. 4623. *apennina* (non L. auct. Cand.) Poir. Enc. Suppl. 146. et Gouan Illustr. 33. mecum benignissime a Cl. Perrot communicata, nostrae quidem affinis, egregie differt caule basi foliis magnis longissime petiolatis instructo, floribus longe pedunculatis et seminibus glabris, ovatis, marginatis.

G. 338. Ranunculus L. gen. 699. Hall. Juss. 233. Gaertn. tab. 74. Tourn. tab. 149. (excl. lit. C, F, D et M—V).

Cal. 5-phyllus, subcoloratus, deciduus. Petala 5, facie nitida, ungue nectarifero. Fructus capitellatus. Sem. (carpella) nuda, stylo persistente acuto mucronata.

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Flores albi.*

I. Aquatiles. Folia immersa capillaceo-multifida. Petala ungue flavescente. Semina corrugata.

Batrachium Dec.

1. Ranunculus *aquatilis*.
2. R. *pantothrix*.
3. R. *fluitans*.
4. R. *hederaceus*.

II. Alpestres. Folia varie dissecta. Semina laeviuscula.

5. R. *rutaefolius.*
6. R. *glacialis.*
7. R. *alpestris.*
8. R. *aconitifolius.*

III. Alpestres. Folia indivisa, plerumque integerrima. Semina laevia.

9. R. *pyrenaeus.*
10. R. *parnassifolius.*

** *Flores lutei.*

I. Folia varie dissecta. Semina laeviuscula.

11. R. *auricomus.*
12. R. *sceleratus.*
13. R. *montanus.*
14. R. *acris.*
15. R. *nemorosus.*
16. R. *lanuginosus.*
17. R. *repens.*
18. R. *bulbosus.*

II. Folia varie dissecta. Semina tuberculata v. muricata.

19. R. *Philonotis.*
20. R. *arvensis.*

III. Folia indivisa.

A. Folia lanceolata, integra v. denticulata.

21. R. *Flammula.*
22. R. *reptans.*
23. R. *Lingua.*
24. R. *gramineus.*

B. Folia reniformia, antice crenata.

25. R. *Thora.*

* *Flores albi.*

I. Aquatiles. Folia immersa capillaceo-multifida. Petala ungue flavescente. Semina corrugata.

Batrachium *) Dec.

1258. Ranunculus *aquatilis* L. — R. foliis emersis tripartitis, partitionibus lobatis, lobis 2-3-fidis: immersis capillaceo-multifidis, seminibus receptaculoque hispidulis. (Sp. 1. Gall. *Renoncule hétérophylle.*)

Hall. Helv. 1163. Enum. 328. n. 16. Clairv. Man. 178. Wahlenb. Helv. 109. *R. heterophyllus* Sut. Fl. Helv. 1. p. 343. Heg. 1. p. 405. Mur. Bot. Val. 89.

L. Sp. Pl. 781 (α) et Herb. L. (Dec. ex autops.) Willd. Sp. Pl. 2. p. 1332. Dec. Syst. 1. p. 234. Smith Brit. 596 (α). Dec. Fl. Fr. 4635 (β). *R. aquatilis* α *heterophyllus* Dec. Prodr. 1. p. 36. n. 3. Wallr. Sched. 282. *R. he-*

---

*) „Capitulo carpellorum globoso, carpellis irregulariter obovatis transversim rugoso-striatis, stylo brevi crassiusculo subtruncato vix deflexo." Ser. Mél. 2. p. 49. n. 1.

terophyllus Hoffm. Fl. Germ. ed. 1. p. 197. Pers. Syn. 2. p. 105.

Engl. Bot. 2. tab. 101. *R. heterophyllus* Schkuhr Handb. tab. 152. Tab. Kräuterb. 119. Dod. Pempt. 587. fig. 2. I. B. Hist. 3. p. 781. fig. 1. Chabr. Sciagr. 564. fig. 3. (*eadem*).

Thom. exs. *R. heterophyllus* Schleich. exs.

β foliis omnibus conformibus tripartitis late lobatis.

Radix fibrosa. Caules longi, ramosi, radiculas oppositifolias emittentes, pro maxima parte immersi. Folia immersa circumscriptione rotundata, in vagina stipulaeformi ovata sessilia v. breviter petiolata, capillaceo-multifida, partitionibus repetito-dichotomis, laciniis divergentibus, linearibus, quandoque ternis: suprema fluitantia v. emersa, longe petiolata, plerumque cordata, subreniformia, fere tripartita, partitionibus lateralibus latis, profunde 2-3-lobis, lobulis 2-fidis, obtusis, media minor trifida. Pedunculi per florescentiam emersi, solitarii, axillares v. oppositifolii, petiolis modo longiores, modo breviores, uniflori. Flores mediocres, paulo maiores quam sequentis, pulchelli. Petala alba, inferne luteola, obovata, unguiculata, foveola nectarifera prope unguem luteum insculpta circuloque albido circumdata. Fructus capitatus, subrotundus, seminibus parvis, ovatis, subincurvis, mucronatis, transverse corrugatis dorsoque setulis subulatis hispidulis. (D. s.)

Hab. in rivulis et in fossis stagnantibus planitiei, in Helvetia infrequens. *Bernae* inter *Neubruck* et *Ortschwaben* in rivo inter duas sylvas elabente. *Basileae* ad *Wiesam*. Haller. Circa *Roche*. Em. Thomas. Supra *Lausannam* ad praedium *Etevé* et *vers les Monts*. Cl. Reynier. β circa *Lausannam*. Cl. Reynier. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Monente Cl. Schkuhr folia omnia nonnunquam capillaceo-multifida deprehenduntur.

1259. Ranunculus *pantothrix* Brot. — R. foliis omnibus sessilibus capillaceo-multifidis: laciniis diver-

gentibus, seminibus glabris. (Sp. 2. Gall. *Renoncule à feuilles capillaires.*)

Hall. Helv. 1162. Enum. 328. n. 17 et 18. *R. aquatilis* Sut. Fl. Helv. 1. p. 343. Heg. 1. p. 405. Clairv. Man. 178. Mur. Bot. Val. 89. *R. fluviatilis* Wahlenb. Helv. 109. *Millefolium aquaticum foliis abrotani, ranunculi flore et capitulo*, et *Millefolium aquaticum cornutum maius* C. B. Basil. 43.

αα foliis brevius petiolatis,

Brot. Fl. Lus. 2. pag. 375. (auct. Cand.). Dec. Syst. 1. p. 235 *α* et *β*. *R. aquatilis* Hoffm. Fl. Germ. ed. 1. pag. 197. L. Sp. Pl. 781 (*β* et *γ*). Willd. Sp. Pl. 2. p. 1332 *β*. Dec. Prodr. 1. p. 26. n. 3 *β*. Vill. Delph. 3. p. 753. *R. aquatilis β homoiophyllus* Wallr. Sched. 282. *R. capillaceus*, *rigidus* et *pumilus* Pers. Syn. 2. p. 105. *R. aquatilis* Bieb. Cauc. n. 1093.

R. aquatilis Schkuhr Handb. tab. 152. (Semina hispidula, qualia ego quidem nondum vidi!) I. B. Hist. 3. p. 781. fig. 2. Barr. Ic. tab. 566.

αβ foliis omnibus sessilibus parvis circinatis, laciniis abbreviatis.

R. aquaticus δ stagninus Dec. Prodr. 1. l. c. *R. stagnatilis* Wallr. Sched. 285.

β rigidus, foliis stipulaceae vaginae utrinque late auriculatae insidentibus, laciniis rigidis, receptaculo setoso, germinibus pubescentibus. Hall. Helv. l. c. *β*. Enum. 328. n. 17. etc. Nonnulla enim alia synon. supra citata huic var. impertienda sunt. *R. aquatilis γ caespitosus* Dec. Prodr. l. c.

A priori notis indicatis facile dignoscitur. Semina ovata, minus incurva, apud nos omnino glabra, sed eximie corrugata, acuminato-mucronata. Folia in planta vulgari fere omnino exstipulata, sessilia, aut breviter petiolata, undique circa caulem divergentia, foliolis tenuissimis, in *β* a caule magis recedentia, rigiditate singulari laciniisque magis confertis insignia. (D. v. *β* s.)

Hab. in aquis lacustribus stagnantibusque minus profundis ubique frequens. *β Genevae* „prope rivulos et interdum in ipsis." I. B. Prope *Hiltelingen*. Circa *Nidoviam*, *Mathod* et *Erlach*. Haller. Circa *Roche* abunde, in consortio vulgatioris plantae. Amiciss. Em. Thomas. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Auct. Cl. Candollio in Syst. varietatis β folia rigida evadunt, quia planta locis inundatis, sed per aestatem exsiccatis provenit, ut folia plane omnia emersa sint. Mihi quidem var. nostra α in hoc statu saepe occurrit, sed characteres proprios et praecipue folia mollia caulemque obeuntia servavit.

1260. Ranunculus *fluitans* Lam. — R. foliis omnibus filiformi-multifidis: laciniis elongatis parallelis, seminibus glabris. (Sp. 3. Gall. *Renoncule flottante.*)

Hall. Helv. 1161. Enum. 329. n. 19. *R. fluviatilis* Sut. Fl. Helv. 1. p. 342. Heg. 1. p. 405. Clairv. Man. 178. Mur. Bot. Val. 89? *R. fluviatilis* β Wahlenb. Helv. 109. *Millefolium aquaticum, foeniculi folio, ranunculi flore et capitulo* C. B. Basil. 43.

Lam. Fl. Fr. 3. p. 184. Poir. Enc. 6. p. 132. *R. peucedanifolius* All. Pedem. n. 1469. *R. fluviatilis* Hoffm. Fl. Germ. ed. 1. p. 197. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1333. Wallr. Sched. 284. *R. pantothrix* Dec. Syst. 1. p. 235 γ. *R. aquatilis* δ L. Sp. Pl. 782. Dec. Fl. Fr. 4635 ε. *R. aquatilis* ε *peucedanifolius* Dec. Prodr. 1. p. 27. n. 3.

Fl. Dan. tab. 376. — I. B. Hist. 3. p. 782. fig. 1. Dalech. Hist. 1023. fig. 3. (*male*).

R. fluviatilis Schleich. Thom. exs.

Caules crassi, elongati, dichotomi, immersi v. superne fluitantes, inferne remote foliosi. Folia immersa v. fluitantia, multo maiora quam in prioribus, circumscriptione oblonga, subinde fere pedalia, repetito-dichotoma, laciniis latiusculis, rigidis, elongatis fereque parallelis: inferiora longe petiolata. Vaginae angustae, inconspicuae. Flores fere unciales, multoque maiores quam affinium. Semina glabra, corrugata. (D. s.)

Hab. in fluviis rivisque, in Helvetia rarissima. *Basileae* ad *Wiesam* (C. B.) et passim in fluentis paulo rapidioribus. Haller. Abundat in fluvio *Montbelgardensi Alant* dicto, et in *Dubi*. I. B. — Fl. aestate. ♃.

Obs. „Foliorum laciniae aquarum motu elongantur, et parallelae fiunt." Dec. Syst. l. c. Ingeniosa quidem coniectura. Sed cum *R. pantothrix* vulgatissima apud nos aquas rapide fluentes refugiat, neque unquam formam aut characteres proprios plantae nostrae induat, satius duxi vestigiis Halleri adhaerere.

✝ 1261. RANUNCULUS *hederaceus* L. — R. foliis longissime petiolatis subreniformibus 3-5-lobatis integerrimis, petalis calycem vix superantibus, seminibus glabris. (Sp. 4. Gall. *Renoncule à feuilles de lierre.*)

Sut. Fl. Helv. 1. p. 343. Heg. 1. p. 406. Hoepfn. Mag. 4. pag. 34.

L. Sp. Pl. 781. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1331. Dec. Syst. 1. pag. 233. Prodr. 1. p. 26. n. 1. Poir. Enc. 6. pag. 130? Dec. Fl. Fr. 4634. Smith Brit. 595.

Engl. Bot. 28. tab. 2003. Fl. Dan. tab. 321.

Radix fibrosa. Caules teneri, crassiusculi, diffusi, procumbentes, repentes v. natantes, semipedales et ultra, ramosi, iuxta petiolos radicantes, ut tota planta glabri. Folia longissime petiolata, maiora foliis emersis *R. aquatilis*, laevia, pallide virentia, cordata, reniformia, obiter 3-5-lobata, lobis latis, obtusissimis, integerrimis. Vaginae stipulaceae, parvae, sed latiusculae. Pedunculi solitarii, uniflori, oppositifolii, petiolis multo breviores. Flores exigui, utique albi, petalis angustis, subacutis, calycem vix excedentibus. Stamina pauca, fere dena. Fructus parvi, subrotundi, seminibus glabris, rotundatis, subcompressis, obtusis, transverse corrugatis. Receptaculum omnino nudum, neque setosum. (D. s.)

Hab. ad fossas et locis inundatis. In Helvetia quidem rarissimus a Cl. LACHENAL circa *Pfirt* neque alibi testante b. HOEPFNERO l. c. inventus. — Fl. Maio-Augusto. ♃.

OBS. *R. hederaceus Dalechampii* Dalech. Hist. 1031. fig. 2. *R. hederaceus rivulorum* etc. I. B. Hist. 3. p. 782. fig. 2. *R. aquaticus hederaceus luteus* C. B. Pin. 180. quamvis a LINNAEO ad suum *R. hederaceum* citatus, et ipsius VILLARSII *R. hederaceus* a planta nostra saltem flore *luteo* multo maiore, petalis subrotundis, calycem multo excedentibus, et foliis macula atra notatis differre videtur. An planta a Cl. LACHENAL lecta ad hancce speciem nuperis fere ignotam, aut ad verum *hederaceum* pertineat, cum helvetica specimina nondum viderim, plane ignoro. Descriptionem ad plantas siccas a Cl. STEIN, Francofurti ad Moenum, et ab amiciss. GAY circa Coutance in Gallia occidentali lectas, elaboravi.

II. Alpestres. Folia varie dissecta. Semina laeviuscula.

1262. Ranunculus *rutaefolius* L. — R. foliis pinnatim supradecompositis: pinnis tripartitis: partitionibus trilobis: lobis multifidis: laciniis subimbricatis, caule simplici, corolla suboctopetala. (Sp. 5. Gall. *Renoncule à feuilles de Rue.*)

Hall. Helv. 1165. Emend. V. n. 28. Sut. Fl. Helv. 1. p. 338. Heg. 1. p. 400. Clairv. Man. 178. Mur. Bot. Val. 90. Roesch in Alpin. 2. p. 119.

L. Sp. Pl. 777. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1319. Dec. Syst. 1. p. 237. Prodr. 1. p. 30. n. 34. Fl. Fr. 4633. Vill. Delph. 3. p. 740. All. Pedem. n. 1451. Poir. Enc. 6. p. 120. Ser. Mél. 2. p. 52. n. 35.

Jacq. Coll. 1. tab. 6 et 7. All. l. c. tab. 67. fig. 1. (*mala*). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 19. tab. 3. *R. Berardi* Vill. Delph. 3. tab. 49. (folium). Clus. Hist. 1. p. 232. Pona Bald. in Clus. Hist. 2. p. 312. fig. 1. Moris. Hist. s. 4. tab. 31. fig. 54.

Ser. Ran. exs. dec. 1. n. 4. Alp. exs. cent. 2. n. 176. Schl. Thom. exs.

Radix collo incrassata vaginisque tecta, fibras crassas simplices et fasciculatas demittens. Caulis 2–3-uncialis, crassus, teres, ut tota planta glaberrimus, plerumque inclinatus v. fere decumbens, 1–2-folius, simplex, 1-florus; rarissime 2–3-florus. Folia glaucescentia, subcarnosa: radicalia petiolis longis basi vaginantibus insidentia, pinnatim supradecomposita, pinnis perpaucis, lateralibus plerumque duabus, rarius 4-6ve, petiolatis, latitudine longitudinem saltem aequantibus, tripartitis, partitiones iterum profunde trilobae, lobis palmatis, laciniis approximatis seseque saepius invicem tegentibus: caulina subsessilia, tripartito-decomposita. Flos terminalis, a foliis remotus, calyce colorato, patente. Petala 6–10, ovalia, lineata, unguiculo macula extus etiam penetrante fulva seu phoenicea insignito rimaque nectarifera vix squamosa instructo. Fructus oligo-

Heg. 1. p. 395. Clairv. Man. 183. Wahlenb. Helv. 106. Mur. Bot. Val. 100. Roesch in Alpin. 2. p. 118.

L. Sp. Pl. 770. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1301. Dec. Syst. 1. p. 169. Prodr. 1. p. 11. n. 1. Poir. Enc. 5. p. 314. Dec. Fl. Fr. 4605. Crantz Austr. 107. Vill. Delph. 3. p. 712. Wallr. Sched. 266.

Jacq. Austr. tab. 318. — I. B. Hist. 3. p. 2. p. 487. fig. 2.

β caule purpurascente. *Th. atro-purpureum* Murr. Syst. 513. Jacq. H. Vindob. 3. tab. 81. Reyn. Act. Laus. et in Hoepfn. Mag. 4. p. 34. n. 80. Dec. Syst. l. c. Willd. l. c.

Species formosa, totiusque generis apud nos vulgatissima. Radix dura, crassa, ramosa. Caulis 3-4-pedalis, durus, fistulosus, teres vixque striatus, laevis, pruinosus, ramosus, foliosus. Folia fere omnino *Aquilegiae vulgaris*, petiolo trifido, ramis inaequalibus, aliquot uncias longis, iterum trifidis, foliolis petiolulatis, subrotundis, dorso glaucescentibus et reticulatis, trilobatis, lobis integris trifidisve, obtusis v. obtuse apiculatis. Stipulae grandiusculae, membranaceae, albidae, rotundatae infra singulas petiolorum ramificationes. Paniculae terminales, subcorymbosae, foliolosae, ramosae. Pedunculi elongati, filiformes, nudi, uniflori, erecti. Flores numerosi, erecti, speciosi. Petala 4, purpurea v. albida, submembranacea, valde caduca. Filamenta numerosissima, 6-9 lineas longa, amoenissime lilacina. Antherae lineares, erectae, obtusae. Fructus ex receptaculo longe pedicellati, penduli, non dehiscentes, obovato-triquetri, alati, obtusi, glabri laevesque. Semen unicum, oblongum, laeve. (D. v.)

Hab. in sylvis praecipue submontanis, neque tamen in planitie deest. In M. *Saleva*. I. B. Prope *Bergün*. Cl. Huber. *Michelfeldae*. *Tiguri* ad *Silam* et in M. *Uetliaco*. *Bernae* ad *Arolam* infra villam *Hasli* et circa *Seelhofen*. Ad viam *Grenchen* et *Kulm Argoviae*. Inter *Curiam* et *Tusis* ad sepes. In sylvis infra M. *Dolaz*, et in M. *Falconario*, *Thoiry*, *Chasseral*, *Chamoseire* etc. ad lacum M. *Stockhorn* etc. Haller. *Tobinii* frequens, et ad semitam inter *Tobinium* et *Rotherist*.

Amiciss. SUTER. In valle *Linthal* et in M. *Glärnisch Glaronensium* 5600 ped. altitudine; in M. *Rossberg et Sattel* pagi *suitensis*; in M. *Weisberg* supra *Engelberg*. Cl. WAHLENBERG. In sylvis planitiei *Valesiae*. Rev. MURITH. In pratis circa *Seewis* in *Praetigovia*. Amiciss. ROESCH. In sylvis ad *Promenthusam* prope *Clarens* etc. β in sylvis Alpium. Cl. REYNIER. — Fl. Iunio. ♃.

G. 337. ADONIS L. gen. 698. Hall. Juss. 232. Gaertn. tab. 74. Tourn. tab. 149.

Cal. 5-phyllus, deciduus. Petala plerumque 5 plura, ungue nudo. Semina (carpella) imbricato-spicata, nuda, angulosa.

* *Annui, suboctopetali.*

1254. ADONIS *aestivalis* L. — Ad. petalis planis ellipticis calyce basi hispido duplo longioribus, seminibus laxe spicatis. (Sp. 1. Gall. *Adonis d'été.*)

Clairv. Man. 179. Roesch in Alpin. 2. p. 118? *Ad. miniata?* Sut. Fl. Helv. 1. p. 333. (excl. syn. Hall.) Heg. 1. p. 395.

L. Sp. Pl. 771. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1303. Dec. Syst. 1. p. 223. Prodr. 1. p. 24. n. 9. Smith Brit. 527. in nota ad *Ad. autumnalem* Vill. Delph. 3. p. 755. *Ad. annua* β Dec. Fl. Fr. 4621. Lam. Enc. 1. p. 45 α.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 30. tab. 1. *Ad. miniata?* Jacq. Austr. tab. 354. (auct. Dec. in Syst. In Fl. Gall. ad *autumnalem* hocce syn. refert). *Anemone agrestis* Trag. Stirp. 126. Moris. Hist. s. 6. tab. 9. fig. 4. Tab. Kräuterb. 72. fig. 1.

Thom. exs.

Huic et ceteris *Adonidibus* annuis radix exigua, fibrosa, albida, caulis dodrantalis, pedalis, sesquipedalis, erectus, haud raro simplex v. ramis erectis, inferne lanuginosus, folia distantia, erecta, petiolata, decomposita, lobis linearibus acutis: superiora sessilia; flores solitarii, in caule ramisque terminales, calyce 5-phyllo, colorato, livido v. obsolete colorato, petalis plerumque octonis, antheris nigris,

seminibus ovatis, corrugatis, stylo modo recto, modo leviter uncinato. *Aestivalis* a reliquis differt petalis angustis, planiusculis, calyce erectiusculo petalis adpresso saltem duplo longioribus, integris; in planta culta miniatis s. flammeis, in spontanea puniceis, dorso paulo pallidioribus, in speciminibus spontaneis nostris et alsaticis basi immaculatis, in planta culta vero multo maioribus atque inferne macula nigra insignitis, phyllis saltem basi hispidis et obsolete subsolutis, fructu cylindrico, fere biunciali et seminibus reticulatis laxe spicatis neque imbricatis. (D. s.)

Hab. inter segetes regionum calidiorum in Helvetia rarissima. Misit amiciss. Em. Thomas. In valle *Oeni* inferioris. Rev. Pol. Var. fl. miniato. Cl. Amstein. — Fl. Iun. et Iul. ⨀.

1255. Adonis *ambigua* N. — Ad. petalis planiusculis obverse lanceolatis obovatisve basi maculatis calyce glabro basi soluto duplo longioribus, fructu imbricato-cylindraceo. (Sp. 2. Gall. *Adonis couleur de feu.*)

I. Adonis *ambigua* flammea. — Ad. petalis flammeis basi nigris.

Ad. flammea Schleich. Thom. exs. (non Jacq.)

Autumnali affinis differt petalis elongatis, obverse lanceolatis, ungue acuminato, macula magna saturate violacea insignitis, superne flammeis, calyce duplo saltem longioribus. Laciniae foliorum elongatae. (D. s.)

Hab. inter segetes *Valesiae* inferioris. — ⨀.

Obs. *Ad. flammea* Jacq. petalis angustis, linearibus, acutis phyllisque basi hispidis diversissima.

II. Adonis *ambigua* flava. — Ad. petalis magnis flavis basi nigricantibus, seminibus laeviusculis (?).

Hall. Helv. 1158 α. Enum. 320. n. 2 α. *Ad. miniata* (non Jacq.) Sut. Fl. Helv. 333. Heg. 1. p. 395. *Ad. flore pallido* C. B. Basil. 55.

Ad. flava Vill. cat. H. Argent. 247. Dec. Syst. 1. p. 222.

Anemone flore pallido Camer. Epit. 648. (icon optima Hall.). *Ad. sylvestris flore citrino* Tab. Ic. 790. tab. 1. Kräuterb. 72. fig. 2? (Caulis valde ramosus, alienus).

„Caulis vix ac ne vix ramosus (elatior quam *autumnalis* Hall.), flores flavi aut lutei, rarius subflammei (basi nigro maculati); calycis phylla basi fere ut in *Sedis* et in *Myosuro* producta et soluta, fere linearia. Flos magnus, *Ad. vernalem* aemulans." Dec. l. c. Plantam basileensem hallerianam mihi ignotam, ob floris colorem synonymaque huc referendam esse puto. *Alsatica* prope *Zabern* lecta, mihique ab amiciss. Endres suppeditata a nostra *ambigua* flammea neutiquam separari potest. (D. s.)

Hab. similibus locis *Basileae* circa *St. Iacob* (C. B., König et Haller) et *Mülhusiae*. Haller. — Fl. Iunio et Iulio. ☉.

Obs. „*Adonides* omnes annuae inter se adeo sunt affines, ut a plurimis auctoribus (et forsan non immerito) pro unicae speciei varietatibus habitae fuerint." Dec. Syst. 1 p. 221.

1256. Adonis *autumnalis* L. — Ad. petalis ovatis concavis conniventibus calyce glabro paulo longioribus, fructu ovato-oblongo imbricato. (Sp. 3. Gall. *Adonis d'automne*.)

Hall. Helv. 1158 β. Enum. 320. n. 2 β. *Ad. flammea* (non Jacq.) Sut. Fl. Helv. 1. p. 334. Heg. 1. p. 395. *Ad. aestivalis* Mur. Bot. Val. 49? *Ad. flore phoeniceo, foliis longioribus* C. B. Basil. 55.

L. Sp. Pl. 771. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1304. Dec. Syst. 1. p. 221. Prodr. 1. p. 23. n. 1. Wallr. Sched. 2. p. 276. Bieb. Cauc. 1074. Smith Brit. 586. Vill. Delph. 3. p. 755. *Ad. annua* Dec. Fl. Fr. 4621 β. Lam. Enc. 1. p. 45 β.

Engl. Bot. 5. tab. 308. Schkuhr Handb. tab. 152. (Fructus). Matth. 950? — Clus. Hist. 1. p. 336. fig. 1. Dod. Pempt. 260. fig. 3. Dalech. Hist. 970. fig. 2. (eadem sed minus bona). Moris. Hist. s. 6. tab. 8. fig. 1.

Schl. Thom. exs.

Caulis saepius quam in reliquis ramosus. Pe-

tala ovata, non raro apice emarginata, atro-rubra, basi nigro maculata et quasi in globum conniventia, in planta hortensi fere minora quam in spontanea. Calyx plerumque glaberrimus, patulus, nec corollae adpressus, petala fere aequans. Fructus ovato-oblongus, vix uncialis, seminibus reticulatis, sat dense imbricatis. (D. v.)

Hab. inter segetes, rarius. Circa *Basileam* eundo versus *Münchenstein* et *Dornach*. In *Valesia* prope *St.-Pierre* et *Vétroz*. Haller. Circa *Leitron*, *Contei* et *Montorge*. Rev. Murith. Prope *Bagnes*. In hortis vulgo colitur „seminibus constans" Decandolle. Ob formam floris coloremque hancce plantam Galli nominant *Goutte de sang*. — Fl. aestate. ⊙.

** *Perennes, polypetali.*

1257. Adonis *vernalis* L. — Ad. caule basi squamoso, foliis sessilibus, floribus polypetalis, fructu ovato, seminibus velutinis. (Sp. 4. Gall. *Adonis printanier.*)

Hall. Helv. 1157. Enum. 320. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 333. Heg. 1. p. 396. Clairv. Man. 179. Mur. Bot. Val. 49.

L. Sp. Pl. 771. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1304. Dec. Syst. 1. p. 224. Prodr. 1. p. 24. Lam. Enc. 1. p. 45. Dec. Fl. Fr. 4622. Bieb. Cauc. 1075. Wallr. Sched. 277. *Ad. Helleborus* Crantz Austr. 110. *Ad. apennina* L. Herb. (auct. Candollio ex autops.)

Schkuhr Handb. tab. 152. *Ad. apennina* Jacq. Austr. tab. 44. — Blackw. tab. 504. Dod. Pempt. 261. (*bona*). Clus. Hist. 1. p. 333. (*eadem*). Matth. 846. fig. 1. Tab. Kräuterb. 1097. Dalech. Hist. 1638. fig. 1.

Schl. Thom. exs. Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 102.

β foliorum segmentis latioribus lanceolatis dissitis.

Speciosissima totius generis, apud nos omnino glabra. Radix perennis, crassa, ramosa, nigrescens. Caulis fere pedalis, crassus (in β gracilior, flexuosus), teres, striatus, erectus, plerumque ramosus, basi vaginis aphyllis amplis tectus, ceterum valde foliosus. Rami caulini plerumque steriles. Folia

ampla, in vaginis latis sessilia, laciniis linearibus, numerosissimis, approximatis parumque divergentibus. Flos brevissime pedunculatus foliisque basi obsessus, formosus, diametro fere biunciali. Calyx in caule terminalis, coloratus, sordide flavescens v. lividus, phyllis ovatis, subpellucidis, nonnunquam subpubescentibus. Petala numerosa plurium ordinum, calyce triplo saltem longiora, patentia, flava, basi macula violacea insignita, tenuiter striata, anguste elliptica, apice denticulata, obtusiuscula. Stamina numerosissima, calyce breviora, antheris luteis. Fructus ovatus, brevis, seminibus rotundatis, infra apicem stylo brevi adunco instructis, pube velutina pubescentibus, arcte imbricatis. (D. v.)

Hab. ad colles apricos planitiei, ornamentum *Valesiae* proprium. Inter *Charat* et *Saxon*; circa *Vétroz*, *St.-Pierre* (infra *Sedunum*) et *Fouly* (*aux Folateires*). HALLER. Prope *Grónaz*. L. THOMAS. β etiam in *Valesia* legit Cl. SCHLEICHER. — Fl. Aprili et Maio. ♃.

OBS. *Ad. pyrenaica* Dec. Fl. Fr. Suppl. 4623. *apennina* (non L. auct. Cand.) Poir. Enc. Suppl. 146. et Gouan Illustr. 33. mecum benignissime a Cl. PERROT communicata, nostrae quidem affinis, egregie differt caule basi foliis magnis longissime petiolatis instructo, floribus longe pedunculatis et seminibus glabris, ovatis, marginatis.

G. 338. RANUNCULUS L. gen. 699. Hall. Juss. 233. Gaertn. tab. 74. Tourn. tab. 149. (excl. lit. C, F, D et M—V).

Cal. 5-phyllus, subcoloratus, deciduus. Petala 5, facie nitida, ungue nectarifero. Fructus capitellatus. Sem. (carpella) nuda, stylo persistente acuto mucronata.

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Flores albi.*

I. Aquatiles. Folia immersa capillaceo-multifida. Petala ungue flavescente. Semina corrugata.

Batrachium Dec.

1. RANUNCULUS *aquatilis*.
2. R. *pantothrix*.
3. R. *fluitans*.
4. R. *hederaceus*.

II. Alpestres. Folia varie dissecta. Semina laeviuscula.

5. R. *rutaefolius.*
6. R. *glacialis.*
7. R. *alpestris.*
8. R. *aconitifolius.*

III. Alpestres. Folia indivisa, plerumque integerrima. Semina laevia.

9. R. *pyrenaeus.*
10. R. *parnassifolius.*

** *Flores lutei.*

I. Folia varie dissecta. Semina laeviuscula.

11. R. *auricomus.*
12. R. *sceleratus.*
13. R. *montanus.*
14. R. *acris.*
15. R. *nemorosus.*
16. R. *lanuginosus.*
17. R. *repens.*
18. R. *bulbosus.*

II. Folia varie dissecta. Semina tuberculata v. muricata.

19. R. *Philonotis.*
20. R. *arvensis.*

III. Folia indivisa.

A. Folia lanceolata, integra v. denticulata.

21. R. *Flammula.*
22. R. *reptans.*
23. R. *Lingua.*
24. R. *gramineus.*

B. Folia reniformia, antice crenata.

25. R. *Thora.*

* *Flores albi.*

I. Aquatiles. Folia immersa capillaceo-multifida. Petala ungue flavescente. Semina corrugata.

Batrachium *) Dec.

1258. Ranunculus *aquatilis* L. — R. foliis emersis tripartitis, partitionibus lobatis, lobis 2-3-fidis: immersis capillaceo-multifidis, seminibus receptaculoque hispidulis. (Sp. 1. Gall. *Renoncule hétérophylle.*)

Hall. Helv. 1163. Enum. 328. n. 16. Clairv. Man. 178. Wahlenb. Helv. 109. *R. heterophyllus* Sut. Fl. Helv. 1. p. 343. Heg. 1. p. 405. Mur. Bot. Val. 89.

L. Sp. Pl. 781 (α) et Herb. L. (Dec. ex autops.) Willd. Sp. Pl. 2. p. 1332. Dec. Syst. 1. p. 234. Smith Brit. 596 (α). Dec. Fl. Fr. 4635 (β). *R. aquatilis α heterophyllus* Dec. Prodr. 1. p. 36. n. 3. Wallr. Sched. 282. *R. he-*

*) „Capitulo carpellorum globoso, carpellis irregulariter obovatis transversim rugoso-striatis, stylo brevi crassiusculo subtruncato vix deflexo." Ser. Mél. 2. p. 49. n. 1.

terophyllus Hoffm. Fl. Germ. ed. 1. p. 197. Pers. Syn. 2. p. 105.

Engl. Bot. 2. tab. 101. *R. heterophyllus* Schkuhr Handb. tab. 152. Tab. Kräuterb. 119. Dod. Pempt. 587. fig. 2. I. B. Hist. 3. p. 781. fig. 1. Chabr. Sciagr. 564. fig. 3. (*eadem*).

Thom. exs. *R. heterophyllus* Schleich. exs.

β foliis omnibus conformibus tripartitis late lobatis.

Radix fibrosa. Caules longi, ramosi, radiculas oppositifolias emittentes, pro maxima parte immersi. Folia immersa circumscriptione rotundata, in vagina stipulaeformi ovata sessilia v. breviter petiolata, capillaceo-multifida, partitionibus repetito-dichotomis, laciniis divergentibus, linearibus, quandoque ternis: suprema fluitantia v. emersa, longe petiolata, plerumque cordata, subreniformia, fere tripartita, partitionibus lateralibus latis, profunde 2-3-lobis, lobulis 2-fidis, obtusis, media minor trifida. Pedunculi per florescentiam emersi, solitarii, axillares v. oppositifolii, petiolis modo longiores, modo breviores, uniflori. Flores mediocres, paulo maiores quam sequentis, pulchelli. Petala alba, inferne luteola, obovata, unguiculata, foveola nectarifera prope unguem luteum insculpta circuloque albido circumdata. Fructus capitatus, subrotundus, seminibus parvis, ovatis, subincurvis, mucronatis, transverse corrugatis dorsoque setulis subulatis hispidulis. (D. s.)

Hab. in rivulis et in fossis stagnantibus planitiei, in Helvetia infrequens. *Bernae* inter *Neubruck* et *Ortschwaben* in rivo inter duas sylvas elabente. *Basileae* ad *Wiesam*. Haller. Circa *Roche*. Em. Thomas. Supra *Lausannam* ad praedium *Etevé* et *vers les Monts*. Cl. Reynier. β circa *Lausannam*. Cl. Reynier. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Monente Cl. Schkuhr folia omnia nonnunquam capillaceo-multifida deprehenduntur.

1259. Ranunculus *pantothrix* Brot. — R. foliis omnibus sessilibus capillaceo-multifidis: laciniis diver-

gentibus, seminibus glabris. (Sp. 2. Gall. *Renoncule à feuilles capillaires.*)

Hall. Helv. 1162. Enum. 328. n. 17 et 18. *R. aquatilis* Sut. Fl. Helv. 1. p. 343. Heg. 1. p. 405. Clairv. Man. 178. Mur. Bot. Val. 89. *R. fluviatilis* Wahlenb. Helv. 109. *Millefolium aquaticum foliis abrotani, ranunculi flore et capitulo*, et *Millefolium aquaticum cornutum maius* C. B. Basil. 43.

αα foliis brevius petiolatis,

Brot. Fl. Lus. 2. pag. 375. (auct. Cand.). Dec. Syst. 1. p. 235 α et β. *R. aquatilis* Hoffm. Fl. Germ. ed. 1. pag. 197. L. Sp. Pl. 781 (β et γ). Willd. Sp. Pl. 2. p. 1332 β. Dec. Prodr. 1. p. 26. n. 3 β. Vill. Delph. 3. p. 753. *R. aquatilis β homoiophyllus* Wallr. Sched. 282. *R. capillaceus*, *rigidus* et *pumilus* Pers. Syn. 2. p. 105. *R. aquatilis* Bieb. Cauc. n. 1093.

R. aquatilis Schkuhr Handb. tab. 152. (Semina hispidula, qualia ego quidem nondum vidi!) I. B. Hist. 3. p. 781. fig. 2. Barr. Ic. tab. 566.

αβ foliis omnibus sessilibus parvis circinatis, laciniis abbreviatis.

R. aquaticus δ stagninus Dec. Prodr. 1. l. c. *R. stagnatilis* Wallr. Sched. 285.

β *rigidus*, foliis stipulaceae vaginae utrinque late auriculatae insidentibus, laciniis rigidis, receptaculo setoso, germinibus pubescentibus. Hall. Helv. l. c. β. Enum. 328. n. 17. etc. Nonnulla enim alia synon. supra citata huic var. impertienda sunt. *R. aquatilis γ caespitosus* Dec. Prodr. l. c.

A priori notis indicatis facile dignoscitur. Semina ovata, minus incurva, apud nos omnino glabra, sed eximie corrugata, acuminato-mucronata. Folia in planta vulgari fere omnino exstipulata, sessilia, aut breviter petiolata, undique circa caulem divergentia, foliolis tenuissimis, in β a caule magis recedentia, rigiditate singulari laciniisque magis confertis insignia. (D. v. β s.)

Hab. in aquis lacustribus stagnantibusque minus profundis ubique frequens. β *Genevae* „prope rivulos et interdum in ipsis." I. B. Prope *Hiltelingen*. Circa *Nidoviam*, *Mathod* et *Erlach*. Haller. Circa *Roche* abunde, in consortio vulgatioris plantae. Amiciss. Em. Thomas. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Auct. Cl. Candollio in Syst. varietatis β folia rigida evadunt, quia planta locis inundatis, sed per aestatem exsiccatis provenit, ut folia plane omnia emersa sint. Mihi quidem var. nostra α in hoc statu saepe occurrit, sed characteres proprios et praecipue folia mollia caulemque obeuntia servavit.

1260. Ranunculus *fluitans* Lam. — R. foliis omnibus filiformi-multifidis: laciniis elongatis parallelis, seminibus glabris. (Sp. 3. Gall. *Renoncule flottante.*)

Hall. Helv. 1161. Enum. 329. n. 19. *R. fluviatilis* Sut. Fl. Helv. 1. p. 342. Heg. 1. p. 405. Clairv. Man. 178. Mur. Bot. Val. 89? *R. fluviatilis* β Wahlenb. Helv. 109. *Millefolium aquaticum, foeniculi folio, ranunculi flore et capitulo* C. B. Basil. 43.

Lam. Fl. Fr. 3. p. 184. Poir. Enc. 6. p. 132. *R. peucedanifolius* All. Pedem. n. 1469. *R. fluviatilis* Hoffm. Fl. Germ. ed. 1. p. 197. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1333. Wallr. Sched. 284. *R. pantothrix* Dec. Syst. 1. p. 235 γ. *R. aquatilis* δ L. Sp. Pl. 782. Dec. Fl. Fr. 4635 ε. *R. aquatilis* ε *peucedanifolius* Dec. Prodr. 1. p. 27. n. 3.

Fl. Dan. tab. 376. — I. B. Hist. 3. p. 782. fig. 1. Dalech. Hist. 1023. fig. 3. (*male*).

R. fluviatilis Schleich. Thom. exs.

Caules crassi, elongati, dichotomi, immersi v. superne fluitantes, inferne remote foliosi. Folia immersa v. fluitantia, multo maiora quam in prioribus, circumscriptione oblonga, subinde fere pedalia, repetito-dichotoma, laciniis latiusculis, rigidis, elongatis fereque parallelis: inferiora longe petiolata. Vaginae angustae, inconspicuae. Flores fere unciales, multoque maiores quam affinium. Semina glabra, corrugata. (D. s.)

Hab. in fluviis rivisque, in Helvetia rarissima. *Basileae* ad *Wiesam* (C. B.) et passim in fluentis paulo rapidioribus. Haller. Abundat in fluvio *Montbelgardensi Alant* dicto, et in *Dubi.* I. B. — Fl. aestate. ♃.

Obs. „Foliorum laciniae aquarum motu elongantur, et parallelae fiunt." Dec. Syst. l. c. Ingeniosa quidem coniectura. Sed cum *R. pantothrix* vulgatissima apud nos aquas rapide fluentes refugiat, neque unquam formam aut characteres proprios plantae nostrae induat, satius duxi vestigiis Halleri adhaerere.

+ 1261. Ranunculus *hederaceus* L. — R. foliis longissime petiolatis subreniformibus 3-5-lobatis integerrimis, petalis calycem vix superantibus, seminibus glabris. (Sp. 4. Gall. *Renoncule à feuilles de lierre.*)

Sut. Fl. Helv. 1. p. 343. Heg. 1. p. 406. Hoepfn. Mag. 4. pag. 34.

L. Sp. Pl. 781. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1331. Dec. Syst. 1. pag. 233. Prodr. 1. p. 26. n. 1. Poir. Enc. 6. pag. 130? Dec. Fl. Fr. 4634. Smith Brit. 595.

Engl. Bot. 28. tab. 2003. Fl. Dan. tab. 321.

Radix fibrosa. Caules teneri, crassiusculi, diffusi, procumbentes, repentes v. natantes, semipedales et ultra, ramosi, iuxta petiolos radicantes, ut tota planta glabri. Folia longissime petiolata, maiora foliis emersis *R. aquatilis*, laevia, pallide virentia, cordata, reniformia, obiter 3-5-lobata, lobis latis, obtusissimis, integerrimis. Vaginae stipulaceae, parvae, sed latiusculae. Pedunculi solitarii, uniflori, oppositifolii, petiolis multo breviores. Flores exigui, utique albi, petalis angustis, subacutis, calycem vix excedentibus. Stamina pauca, fere dena. Fructus parvi, subrotundi, seminibus glabris, rotundatis, subcompressis, obtusis, transverse corrugatis. Receptaculum omnino nudum, neque setosum. (D. s.)

Hab. ad fossas et locis inundatis. In Helvetia quidem rarissimus a Cl. Lachenal circa *Pfirt* neque alibi testante b. Hoepfnero l. c. inventus. — Fl. Maio-Augusto. ♃.

Obs. *R. hederaceus Dalechampii* Dalech. Hist. 1031. fig. 2. *R. hederaceus rivulorum* etc. I. B. Hist. 3. p. 782. fig. 2. *R. aquaticus hederaceus luteus* C. B. Pin. 180. quamvis a Linnaeo ad suum *R. hederaceum* citatus, et ipsius Villarsii *R. hederaceus* a planta nostra saltem flore *luteo* multo maiore, petalis subrotundis, calycem multo excedentibus, et foliis macula atra notatis differre videtur. An planta a Cl. Lachenal lecta ad hancce speciem nuperis fere ignotam, aut ad verum *hederaceum* pertineat, cum helvetica specimina nondum viderim, plane ignoro. Descriptionem ad plantas siccas a Cl. Stein, Francofurti ad Moenum, et ab amiciss. Gay circa Coutance in Gallia occidentali lectas, elaboravi.

II. Alpestres. Folia varie dissecta. Semina laeviuscula.

1262. Ranunculus *rutaefolius* L. — R. foliis pinnatim supradecompositis: pinnis tripartitis: partitionibus trilobis: lobis multifidis: laciniis subimbricatis, caule simplici, corolla suboctopetala. (Sp. 5. Gall. *Renoncule à feuilles de Rue.*)

Hall. Helv. 1165. Emend. V. n. 28. Sut. Fl. Helv. 1. p. 338. Heg. 1. p. 400. Clairv. Man. 178. Mur. Bot. Val. 90. Roesch in Alpin. 2. p. 119.

L. Sp. Pl. 777. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1319. Dec. Syst. 1. p. 237. Prodr. 1. p. 30. n. 34. Fl. Fr. 4633. Vill. Delph. 3. p. 740. All. Pedem. n. 1451. Poir. Enc. 6. p. 120. Ser. Mél. 2. p. 52. n. 35.

Jacq. Coll. 1. tab. 6 et 7. All. l. c. tab. 67. fig. 1. (*mala*). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 19. tab. 3. *R. Berardi* Vill. Delph. 3. tab. 49. (folium). Clus. Hist. 1. p. 232. Pona Bald. in Clus. Hist. 2. p. 312. fig. 1. Moris. Hist. s. 4. tab. 31. fig. 54.

Ser. Ran. exs. dec. 1. n. 4. Alp. exs. cent. 2. n. 176. Schl. Thom. exs.

Radix collo incrassata vaginisque tecta, fibras crassas simplices et fasciculatas demittens. Caulis 2–3-uncialis, crassus, teres, ut tota planta glaberrimus, plerumque inclinatus v. fere decumbens, 1–2-folius, simplex, 1-florus; rarissime 2–3-florus. Folia glaucescentia, subcarnosa: radicalia petiolis longis basi vaginantibus insidentia, pinnatim supradecomposita, pinnis perpaucis, lateralibus plerumque duabus, rarius 4–6ve, petiolatis, latitudine longitudinem saltem aequantibus, tripartitis, partitiones iterum profunde trilobae, lobis palmatis, laciniis approximatis seseque saepius invicem tegentibus: caulina subsessilia, tripartito-decomposita. Flos terminalis, a foliis remotus, calyce colorato, patente. Petala 6–10, ovalia, lineata, unguiculo macula extus etiam penetrante fulva seu phoenicea insignito rimaque nectarifera vix squamosa instructo. Fructus oligo-

spermus, receptaculo parvo, phyllis persistentibus obtecto. Semina grandiuscula, oblique ovata, basi attenuata, impresso-punctata, stylo parvo incurvo apice saepius occultato terminata. (D. v.)

Hab. in Alpibus editissimis *Valesiae* et *Rhaetiae*, iuxta nives aeternas. In M. *Septimo*, *Oberstafel* et *Montemoro*. Haller. Ad lacum alpinum *Schwarzsee* et in M. *Räfel* supra *Zermatten*. Rev. Murith. In M. *Triftier*. Cl. Schleicher. In summo monte *Gries*. Illustr. de Saussure. In M. *Gallen* ad pedem *Sylvii*. — Fl. Iulio. ♃.

1263. Ranunculus *glacialis* L. — R. foliis carnosis 3-partitis lobatis, phyllis late ovatis hirsutis, calyce corolla staminibusque persistentibus, fructu polyspermo. (Sp. 6. Gall. *Renoncule des glaciers.*)

Hall. Helv. 1166. Enum. 326. n. 10. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 139. et It. 4. p. 339. Sut. Fl. Helv. 1. p. 338. Heg. 1. p. 404. Clairv. Man. 178. Mur. Bot. Val. 90. Wahlenb. Helv. 108. Roesch in Alp. 2. p. 119.

L. Sp. Pl. 777. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1320. Dec. Syst. 1. p. 238. Prodr. 1. p. 30. n. 36. Poir. Enc. 6. p. 123. Dec. Fl. Fr. 4630. Vill. Delph. 3. p. 738. Ser. Mél. 2. p. 52. n. 36.

L. Fl. Lapp. 233. tab. 3. fig. 1. Fl. Dan. tab. 19. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 19. tab. 5. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. tab. 20. fig. 1. Vill. l. c. tab. 49. (folium). I. B. Hist. 3. p. 862. fig. 3. Chabr. Sciagr. 469. fig. 2. (*eadem*).

Ser. Ran. exs. dec. 1. n. 2. Alp. exs. cent. 2. n. 174. Schl. Thom. exs.

β *minimus*, pygmaeus, subuniflorus.

γ *holosericeus*, foliis affatim lanuginosis et fere tomentosis. De Saussure Voy. dans les Alpes §. 2277. tab. 8.

δ *aconitoides* Dec. foliorum partitionibus amplis minus divisis late cuneatis, lobis obtusis, phyllis glabris pubescentibusve, seminibus minus numerosis*). Dec. Prodr. l. c. β. — Thom. exs. ined.

---

*) Ob foliorum lobos obtusos, calyces, corollas staminaque persistentia carpellorumque indolem, huc, neque, ut amiciss. Seringe putat, ad *R. aconitifolium* haecce forma perinsignis utique referenda est.

Formosa species. Radix ad collum incrassata vaginisque tecta, fibras fasciculatas, crassas, praelongas, fibrillosas verticaliter demittens, ut tota planta valde acris. Caulis teres, crassus, 3–6-uncialis, plerumque ramosus et 2–4-florus, foliosus, saepe flexuosus. Folia succulenta, ex flavo virentia, glabra, pubescentia v. villosa: radicalia longius petiolata, composita, petiolo trifariam diviso, foliolis exterioribus bipartitis, partitionibus petiolulatis, inaequaliter trifidis, intermedia plurifida, laciniis latis lanceolatis: obtusiusculis, integris, 2-3-fidis: caulina brevius petiolata v. vaginis insidentia, composita: summa saepius ternata, foliolis simplicibus, quandoque indivisa. Flores magni, in ramis terminales solitariique, speciosi, saepe purpurascentes. Calyx phyllis concavis, subrotundis, pilis sericeis ex luteo fuscescentibus, qua nota a reliquis distinguitur. Petala 5, contigua, sursum valde dilatata, basi subito angustata, lineata, late sed parum profunde emarginata, calyce multo maiora. Supra foveolam nectariferam squama libera, plerumque bifida observatur. Stamina numerosa, cum phyllis petalisque, etiam postquam semina iam deciderunt, persistentia. Receptaculum sphaericum, seminibus parvis, numerosissimis, „ovato-compressis, subcarinatis, stylo conico-compresso" Ser., brevi, rectiusculo. (D. v.)

Hab. in Alpibus editis, glacialibus. In M. *Septimo Rhaetorum* et in alpe *Piora* vallis *Lepontinae*. I. I. Scheuchzer. In *Aquileiensium* M. *Prapioz*, *Enzeindaz*, *Panérossaz*, *Surchamp*, *Ovonnaz*; *Valesiorum* M. *Sempronio*, *Pennino*, *Jeman*, *Fouly*, *Tzermotanaz*, in vallecula *Furcae* prope iugum, et supra vallem *D. Nicolai*. In montibus vallis *Kienthal*. Haller. Ad *Wendigletscher* versus *Hellenblanke* supra *Engelberg*, in M. *Rothstock* ad elevationem 7600 pedum, et in summo M. *Sureneneck*. Cl. Wahlenberg. In M. *Javernaz* et supra *Lens*. Rev. Murith. Ad moles *Kaltwassergletscher* supra M. *Sempronii* hospitium. In M. *Gries*, supra catarrhactas, *Grimsula*, *Montemoro* etc. β ad lacunam quandam prope montis *Refel* moles glaciales, supra *Zermatten*. Amiciss. Em. Thomas. γ *sur le col du Mont-Cervin*. Illustr. de Saussure. Elatior et multiflora. In montibus vallis *Ba*-

gnes. δ in M. *Pennino*, prope hospitium, in consortio var. α et *R. aconitifolii.* Phil. Thomas 1818. Rev. Lamon. Fl. Iul. et Aug. ♃.

1264. Ranunculus *alpestris* L. — R. caule unifloro nudiusculo, foliis carnulosis semitrifidis tripartitisve lobatis, phyllis glabris, nectario nudo poriformi. (Sp. 7. Gall. *Renoncule des Alpes.*)

Hall. Helv. 1167. Enum. 326. n. 11. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 47. et It. 4. p. 339. et It. 7. p. 517. Sut. Fl. Helv. 1. pag. 340. Heg. 1. pag. 402. Clairv. Man. 178. Wahlenb. Helv. 108. Mur. Bot. Val. 90. Roesch in Alpin. p. 119.

L. Sp. Pl. 778. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1322. Dec. Syst. 1. p. 239. Prodr. 1. p. 31. n. 39. Poir. Enc. 6. p. 122. Dec. Fl. Fr. 4631. Vill. Delph. 3. p. 736. Ser. Mél. 2. p. 53. n. 39.

Jacq. Austr. tab. 110. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 19. tab. 6. Seguier Ver. 1. tab. 12. fig. 1. Clus. Hist. 1. pag. 234. fig. 1 et 2. (folia caulina nimis magna). Dod. Pempt. 429. fig. 2. (icon. clusian. 2.)

Ser. Ran. exs. dec. 1. n. 3. Alp. exs. cent. 2. n. 173. Schl. Thom. exs.

Radix fibras flavescentes, succulentas, fasciculatas longasque demittens. Folia radicalia petiolo canaliculato, longo, basi late vaginanti insidentia, nitida firmulaque, orbiculata, subtripartita v. profunde triloba, partitionibus extimis invicem approximatis, profunde bilobis: lobo exteriori integro bifidove, interiore inaequaliter trifido: intermedia trifida: lobuli omnes obtusi, rotundati, integri vel obtuse dentati. Caulis fere digitalis, sulcatus, simplicissimus, uniflorus, nudiusculus nec nisi foliolo uno alterove lingulato, integro v. inciso, semimembranaceo instructus. Flos terminalis, candidus, quandoque plenus, non raro 6–7-petalus, calyce subviridi v. albido, phyllis ovato-lanceolatis, magnis, saepius emarginatis. Petala contigua v. sibi invicem incumbentia, obcordata, inferne valde angustata, decidua, nectario poriformi,

exiguo. Stamina pistillaque numerosa. Styli longiusculi, subulati, apice uncinati. Fructus „ovatus, seminibus obovatis, humidiusculis, venulosis." Ser. (D. v.)

Hab. in Alpibus et in montibus subalpinis, locis rupestribus glareosisque madidis frequens. In M. *Iura* parcius (v. gr. in M. *Thoiry* et *Suchet*: amiciss. Roger) occurrit. Flore pleno in M. *Enzeindaz* et *Rosselinaz*. Haller. — Fl. statim ac nives defluxerunt. ♃.

Obs. „Inter acerrimos est. Eo contra vertiginem venatores alpini utuntur, eumque ad lassitudinem mandunt. Vesicas excitat impositus. Ipsa aqua stillatitia vehementer alvum ducit." Haller. Var. petalis lobatis pyrenaicam in montibus nostris nondum observavi.

1265. Ranunculus *aconitifolius* L. — R. foliis tripartitis lobatis: lobis acuminatis, caule ramoso multifloro, calyce caduco, squama nectarifera basilari elongata. (Sp. 8. Gall. *Renoncule à feuilles d'Aconit.*)

Hall. Helv. 1164. Enum. 325. n. 9. Wahlenb. Helv. 108. Ser. Mél. 2. p. 54. n. 41.

L. Sp. Pl. 776. Dec. Syst. 1. p. 240. Prodr. 1. p. 31. n. 41. Fl. Fr. 4627. Scop. Carn. n. 680.

α *parviflorus*, floribus foliisque parvis, partitionibus acuminatis acute incisis, bracteis integris dentatisve.

R. aconitifolius Sut. Fl Helv. 1. p. 337. Heg. 1. p. 400. Mur. Bot. Val. 89. *R. lobatus* Clairv. Man. 177.

R. aconitifolius L. Mant. 79. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1315. Crantz Austr. 112? Vill. Delph. 3. p. 735.

I. B. Hist. 3. p. 859. fig. 2. Lob. Advers. 300. fig. 2. Moris. Hist. 3. s. 12. tab. 2. fig. 5. Dalech. Hist. 1031. fig. 1.

R. aconitifolius Schleich. Thom. exs.

β *ambiguus*, floribus foliisque magnis, partitionibus acuminatis, bracteis lanceolatis serratis, nectario lato saepius abortivo.

R. aconitifolius δ *platanifolius*? Dec. Syst. l. c.

γ *platanifolius*, floribus foliisque 7-9-lobis magnis, partitionibus obtusis, foliis caulinis palmatis, bracteis integris.

R. platanifolius Sut. Fl. Helv. 1. p. 338. Heg. 1. p. 400. Mur. Bot. Val. 89. *R. palmatus* Clairv. Man. 177.

R. platanifolius L. Mant. 79. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1316. Vill. Delph. 3. p. 734. Gouan Illustr. 35. (excl. syn. Dalech.).

Fl. Dan. tab. 111. (folia palmata fereque ut in nostro vere 3-partita). Matth. 458. fig. 3 et 4. (foliorum lobi acuminati). Tab. Kräuterb. 108. fig. 2. Clus. Hist. 1. p. 236. fig. 1 et 2. (*fere eadem*). Dod. Pempt. 429. fig. 2.

R. platanifolius Thom. Schleich. exs.

δ *nanus*, caule vix biunciali paucifloro, foliis partitionibus subindivisis serratis.

Radices fibrae fasciculatae, crassissimae, praelongae, albidae. Caulis pedalis, cubitalis, ramosus, erectus, ad ramos foliosus. Rami patuli, compositi, multiflori, foliolosi. Folia pallide virentia, marcescentia, luteola, firma, nervis plerumque acute exstantibus instructa, glabra v. subciliata, tripartita; partitiones acute dentatae, media petiolulata, oblonga, elliptico-acuta, nonnunquam subtriloba, exteriores inaequaliter subbipartitae: radicalia inferioraque latiuscula, longe petiolata: superiora sessilia, lobis angustis, peracutis. Pedunculi axillares et terminales, uniflori, graciles, elongati. Flores elegantes, parvi, vix semunciales, numerosi, candidi, calyce phyllis concavis, pubescentibus, ex albo leniter roseis, statim ac flores explicantur deciduis. Petala distincta, obovata, decidua, striata; squama nectarifera insignis, ex unguis basi exserta, tota libera, lanceolata, praelonga. Antherae luteae. Semina parum numerosa, magna, oblique ovata, inflata, etsi vere compressa, „radiato-rugosa" Ser., stylo longo subuncinato terminata. (D. v.)

β et γ differunt caulibus crassioribus, bicubitalibus, foliis multo amplioribus, mollioribus, saturate virentibus, in β altius incisis, in γ partitionibus obtusiusculis obtuseque duplicato-dentatis: media sub-

triloba, cuneata basique valde angustata, extimis subbipartitis; partitionibus ipsis profunde bilobis. In ea varietate folia caulina lobis 3 vel 5 palmato-divergentibus, integriusculis, valde angustis, acuminatis constant. Utrique flores duplo triploque maiores quam plantae vulgatioris. (D. v.)

Hab. in Alpibus etiam editissimis et in M. *Iura* ubique ad loca irrigua. β in nemoribus circa *Kempten* ditionis *tigurinae*. γ in sylvis *Aquileiensium* et *Valesiae* infrequens. δ in alpe *Isisitzen* supra *Grabs*. Cl. Custor. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

Obs. I. Bracteae serratae vel integrae characterem nimis inconstantem praebent, ut ad rite distinguendas plantas α et γ valeant. Varietas β vere intermedia eas, etsi habitu valde dissimiles, coniungere suadet. Forma, quam icon Oederi citata repraesentat, mihi nondum occurrit. In montibus supra *Longirod* specimen var. γ floribus numerosis omnibus apetalis inveni. Planta δ iam statim ac nives deliquescunt floret et formam constanter servat. Cl. Custor.

Obs. II. *R. aconitifolius*, qui prope M. *Pennini* hospitium in societate *glacialis* atque eius var. nostrae δ crescit, ipse quodammodo caule obeso, foliis carnulosis, laevissimis nervisque vix exstantibus, ac praecipue baseos squamula abbreviata, nec nisi apicem versus libera, ad *R. glacialem* accedere videtur.

III. Alpestres. Folia indivisa, plerumque integerrima. Semina laevia.

1266. Ranunculus *pyrenaeus* L. — R. foliis subintegerrimis linearibus lanceolatisve, pedunculis apice lanuginosis, nectario tubuloso libero. (Sp. 9. Gall. *Renoncule des Pyrénées*.)

Hall. Helv. 1180. Enum. 322. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 335. Heg. 1. p. 397. Clairv. Man. 177. Wahlenb. Helv. 407. Roesch in Alpin. 2. p. 119.

L. Mant. 248. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1309. Dec. Syst. 1. p. 243. Prodr. 1. p. 31. n. 45. Poir. Enc. 6. p. 101. Dec. Fl. Fr. 4624. Vill. Delph. 3. p. 732. Ser. Mél. 2. p. 54. n. 45.

α foliis linearibus v. lineari-lanceolatis, caule nudiusculo unifloro. — Moris. Hist. 2. s. 4. tab. 30. fig. 40? (Citat Cl. Candollius cum interrogationis signo).

Obs. Icones huc ab auctoribus citatae ad *R. gramineum* spectare videntur. *R. pyrenaeus flore albo* Clus. Cur. Post. p. 25. a Candollio ad *pyrenaeum* α relatus, monente Clusio, est planta, quam

in auctuar. ad app. alteram, ad pag. 237. tom. 1. hist. rar. delineari curavit. Sed ad *R. amplexicaulem* haec icon certe pertinet.

β *bupleurifolius*, foliis lanceolatis nervosis, caule nudiusculo unifloro. — *R. pyrenaeus β* Dec. Syst. l. c. *R. pyrenaeus γ bupleurifolius* Lap. Hist. Abr. Pyr. p. 314.

R. pyrenaeus Jacq. Misc. 1. tab. 18. fig. 1. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 19. tab. 1. Roem. Europ. fasc. 8.

α et β *R. pyrenaeus* Ser. Ran. exs. dec. 1. n. 1. et Alp. exs. cent. 2. n. 175. Schleich. Thom. exs.

γ *plantagineus*, foliis late lanceolatis nervosis, caule folioso ramoso multifloro.

R. plantagineus Abr. Thom. in Mur. Bot. Val. 20 et 24. idem ac *R. amplexicaulis* (non L.) Mur. p. 90. *R. pyrenaeus γ* Dec. Syst. l. c. *R. pyrenaeus β multiflorus* Lap. Hist. Abr. Pyr. 314.

R. plantagineus All. Pedem. n. 1445. tab. 76. fig. 1.

R. plantagineus Schleich. Thom. exs.

? δ *lacerus*, foliis ovatis serrato-laceris, caule superne „hirsuto" (Hall.) „glabro" (Dec.).

Hall. Helv. 1180. ad β. Emend. 6. *R. laciniatus* Clairv. Man. 177. *R. valesiacus* Sut. Fl. Helv. 1. p. 325.

R. lacerus Bell. Act. Taur. 5. p. 233. tab. 8. Dec. Syst. 1. p. 242. et Fl. Fr. 4628. Prodr. 1. p. 31. n. 44. *R. pyrenaeus* C Vill. Delph. 3. p. 783.

Radicis collum incrassatum vaginisque retiformibus tectum; fibrae fasciculatae, longae. Planta mire variabilis, foliis modo angustissimis, vere gramineis, apud nos tamen plerumque medium versus plus minus dilatatis, modo lanceolatis, fere unciam latis, nervis validis, plantagineis percursis, scapo digitali, trientali, subaphyllo, plerumque unifloro, vel caule crasso, semipedali v. fere pedali, ramoso, foliisque basi latiuscula sessilibus, sed nunquam vere amplexicaulibus instructo, multifloro; pedunculi vel scapi summi semper lanugine alba conspersi. Flores albi, amoeni, in varietatibus elatioribus grandiusculi et facile unciales, calycis phyllis oblongis, ellipticis,

margine albidis, villosiusculis. Petala 5, obovata, striata, calyce duplo saltem longiora, cito decidentia. Squamae nectariferae spectabiles, a petalo divergentes, lanceolatae, intus semitubulosae. Fructus ovato-oblongus, polyspermus; semina late ovata, stylo longiusculo uncinato terminata. Stigma crassiusculum. (D. v.)

δ „cum prioribus convenit summa radice obducta reticulo setarum, eadem bulbillis facta. Folia petiolata, ovata (cuneata Dec.), serrata, lacera (apice irregulariter trifida Vill.), nervis parallelis, in longas lacinias peracutas eductis, in caule trifidis. Caulis cubitalis, ramosus, foliosus, superne hirsutus. Flores pauci, magni. Calyx fusco tinctus, reflexus. Petala alba, emarginata. Capsulae repandae, tuba curva."

„Posset haec planta ex adulterio R. 1180. (*pyrenaei*) et *aconitifolii* (n. 1161.), nata videri, si iste ad summas Alpes adspiraret. (Absque dubio autem in Alpibus editissimis frequens occurrit *R. aconitifolius* Gaud.). Sed est potius perinsignis varietas *Ranunculi* 1180." Haller l. c.

„*R. lacerus* hybridus omnino videtur ex *R. aconitifolio* et *pyrenaeo*; pericarpia semper intus cassa et abortiva in plantis cultis observavi. Enatus est interdum quasi sponte in hortis botanicis, in quibus duae supra memoratae species colebantur. Color virescenti-subgriseus ut in *R. pyrenaeo*, qui mater videtur; caulis apice ramosus, multiflorus, glaber, ut in *R. aconitifolio* verosimiliter patre. Folia matris, apice dilatata, incisa." Dec. Syst. l. c.

Monente celeberr. Clairvillio foliorum nervi *R. laceri* in lacinias producuntur. — Plantam mihi adhuc ignotam, Halleri Villarsiique auctoritatem secutus, ad *pyrenaeum* referendam esse credo.

Hab. in summis Alpibus valesiacis, helveticis rhaeticisque haud infrequens. In M. *Fouly*, *Jeman*, *Enzeindaz*, *Prapioz*, *Lavaraz*, *Panérossaz*, *Bovinaz*, *Salanfe*, *Pennino*, supra vallem *D. Nicolai*, *Bernina*, *Umbrail* et ad fontes *Rhodani*.

Haller. In M. *Gotthardi* cacuminibus nivalibus sterilissimis, v. gr. in M. *Rossboden* iugis, in M. *Prosae* lateribus, et in summo M. *Furca*, ad elevationem 7000 circiter pedum supra mare. In his montibus var. α (in valesiacis aquileiensibusque rarior vixque ut in speciminibus pyrenaeis vere linearibus foliis donata) sola occurrit. Cl. Wahlenberg. In M. *Alesse*. Rev. Murith. In M. *Sempronio* ad moles *Kaltwassergletscher*. In M. *Sylvio*, *Gries* supra *Morast*, *Bonhomme* etc. In M. *Bernardo sur la montagne de la Baud*. Rev. Murith. In Alpibus vallis *Bagnes*. δ in M. *Mille* supra *Bagnes* a Cl. Ricou lectam habuit summus Hallerus. Nuper non visa. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Quid sit *R. amplexicaulis* Heg. Fl. Helv. 1. p. 398. („foliis radicalibus cordato-reniformibus, caulinis amplexicaulibus, caule multifloro"), quem in Alpibus valesiacis indicat, plane ignoro. Nondum etiam rite comperire potui, an planta eodem nomine a beato Murith ut civis pennina laudata propria sit species, necne. Diagnosis brevis, quà eam vir reverendus definivit, utique melius cum *R. amplexicauli* L. quam phrasis ab Hegetschweiler elaborata quadrare videtur. Ceterum de stirpibus, quas nunquam vidi, nihil statuere ausus sum.

1267. Ranunculus *parnassifolius* L. — R. foliis petiolatis subcordatis ovatis acutiusculis, caule subcorymbifero, pedunculis lanuginosis, squama nectarifera parva. (Sp. 10. Gall. *Renoncule à feuilles de Parnasse.*)

Hall. Helv. 1179. (excl. syn. quae omnia ad *R. amplexicaulem* L. referenda sunt). Emend. I. n. 53. Sut. Fl. Helv. 1. p. 336. Heg. 1. p. 398. Mur. Bot. Val. 90. *R. cordatus* Clairv. Man. 177.

L. Sp. Pl. 774. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1310. Dec. Syst. 1. p. 244. Prodr. 1. p. 33. n. 63. Poir. Enc. 6. p. 103. Dec. Fl. Fr. 4626. Vill. Delph. 3. p. 733. Gouan Illustr. 34. Ser. Mél. 55. n. 48.

Jacq. Collect. 1. tab. 19. fig. 3. Roem. Fl. Europ. fasc. 5. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 19. tab. 2.

R. parviflorus Thom. exs. *R. parnassifolius fl. minore* Schleich. exs.

β *grandiflorus*, foliis subrotundis obtusiusculis, caule subbifloro, flore duplo maiore, petalis numerosis duplicis seriei.

R. parnassifolius Ser. Schl. Thom. exs.

Radix fere prioris. Folia radicalia petiolis longissimis, crassis, basi vaginantibus insidentia, firma crassaque, glabra sed marginibus praesertimque basi lanugine longa densaque saepius hirsuta, nervis 5-7 arcuato-convergentibus percursa, basi plus minus emarginata, late ovata, apice acutiuscula: caulina ovata v. ovato-lanceolata, sessilia: summa, quando adsunt, fere linearia. Caulis 2-4-uncialis, crassiusculus, ramosus, foliis paucis instructus, superne plerumque subcorymbosus, neque umbellatus, rarius 1-2-florus; pedunculi laterales et terminales uniflori, inaequales et fere omnes ad eandem altitudinem attingentes, copiose lanuginosi. Flores candidi, pulchri, in β unciales et ultra, phyllis pubescentibus, albidis, roseo tinctis, concavis, ovatis obtusisque. Petala striata, integra, limbo rotundato basi subito angustata, decidua. Squama petalo adpressa, parva, elliptica, ad faciem basi poro mellifero grandiusculo impressa. Fructus sphaericus v. ovatus, seminibus numerosis, subrotundis, nitidis, ad lentem rugulosis, stylo tenui, longiusculo, apice uncinato instructis. (D. v.)

Hab. in Alpibus occidentalibus, locis glareosis, haud infrequens. In M. *aquileiensibus Oöonnaz*, *Chaud-Commun*, *Javernaz*, *Prapioz*, *Boulaire*, *Sanetsch*, *valesiacis Fouly*, *Jeman*, *Pennino*, *Dent-de-midi*, *Bovinaz*, supra *Zermatten* etc. Haller. In M. *Lens* et *Enzeindaz*. Rev. Murith. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

** *Flores lutei.*

I. Foliis varie dissectis. Seminibus laeviusculis.

1268. Ranunculus *auricomus* L. — R. glabriusculus, foliis radicalibus cordatis subtripartitis; partitionibus trilobis; lobis crenatis, caulinis sessilibus digitatis linearibus, caule multifloro. (Sp. 11. Gall. *Renoncule dorée.*)

Hall. Helv. 1177. Enum. 327. n. 14. Sut. Fl. Helv. 1. p. 337. Heg. 1. p. 399. Clairv. Man. 178. Mur. Bot. Val. 90. Wahlenb. Helv. 107. *R. nemorosus v. sylvaticus folio rotundo* C. B. Basil. 53.

L. Sp. Pl. 775. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1314. Dec. Syst. 1. p. 266. Prodr. 1. p. 33. n. 63. Poir. Enc. 6. p. 110. Dec. Fl. Fr. 4640. Smith Brit. 590. Vill. Delph. 3. p. 744. Wallr. Sched. 290. Bieb. Cauc. n. 1078. Ser. Mél. 2. p. 57. n. 63.

Fl. Dan. tab. 665. Engl. Bot. 9. tab. 624. *R. polymorphus* All. Pedem. n. 1449. tab. 82. fig. 2. (folium radic. unicum, integrum, crenatum). Fuchs Hist. tab. 156. Dalech. Hist. 1029. fig. 4. I. B. Hist. 3. p. 857. fig. 3. (*fere eadem*). Chabr. Sciagr. 467. fig. 2. Tab. Kräuterb. 117. fig. 2. (*mala*).

Radix gracilis, albida, fibris diffusis. Planta ceteris mitior, glabra v. subpubescens. Folia radicalia longissime petiolata, saturate viridia, ambitu rotunda, cordata, subtripartita v. profunde triloba, partitionibus cuneato-dilatatis, trilobis, lobis inaequaliter crenatis. Caulis fistulosus, erectus, parum ramosus, dodrantalis pedalisve, foliis paucis distantibus, sessilibus, digitato-5-7-partitis, laciniis elongatis, divergentibus, linearibus, obtusis, integris dentatisve, quandoque bi- v. trifidis: summorum integerrimis. Flores pedunculis unifloris longis superne pubescentibus insidentes, terminales et axillares, pulchre aurei, calycis phyllis pubescentibus, viridiusculis, facie luteis. Petala saepe abortiva, vel subinde imperfecta, limbo rotundato-cuneato, squama nectarifera parva, sed conspicua. Fructus subrotundus, polyspermus, seminibus oblique ovatis, stylo sulcato uncinato terminatis. (D. v.)

Hab. ad sepes umbrosas et in dumetis non rarus. — Fl. Martio et Aprili. ♃.

1269. Ranunculus *sceleratus* L. — R. glaber, foliis petiolatis tripartito-palmatis, summis sessilibus digitatis, fructu ovato fragiformi, seminibus minutis submuticis. (Sp. 12. Gall. *Renoncule scélérate.*)

Hall. Helv. 1175. Enum. 323. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 337. Heg. 1. p. 399. Clairv. Man. 178. Wahlenb. Helv. 107. Mur. Bot. Val. 90. *R. palustris apii folii laevis* C. B. Basil. 54.

L. Sp. Pl. 776. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1315. Dec. Syst. 1. p. 269. Prodr. 1. p. 34. n. 66. Poir. Enc. 6. p. 117. Dec. Fl. Fr. 4639. Smith Brit. 590. Vill. Delph. 3. p. 750. Crantz Austr. 10. Bieb. Cauc. 1079. Ser. Mél. 2. p. 58. n. 66.

Fl. Dan. tab. 37?. Engl. Bot. 10. tab. 681. Chaum. Fl. Méd. tab. 295. — Blackw. tab. 259. Dod. Pempt. 426. fig. 2. Fuchs Hist. tab. 159. Matth. 457. fig. 3. Tab. Kräuterb. 107. fig. 2. I. B. Hist. 858. fig. 1. (*mala*).

β *hirsutus*, caule pubescente superne lanuginoso, calyce hirsuto, fructu sphaerico. — *R. sardous* Crantz Austr. 111? Poir. Enc. 6. p. 118? *).

Radix fibris constans albidis, crassiusculis parumque ramosis. Folia radicalia longe petiolata, non magna, glabra, lucida, rotundata, subtripartita, partitionibus extimis 2-lobis, media triloba, lobis obtusis obtuseque dentatis: caulina inferiora brevius petiolata, vaginae amplexicauli insidentia, etiam tripartita, partitionibus oblongis, incisis, obtusis, quandoque quasi pinnatifidis, digitatis: suprema digitata, laciniis integris, vaginis utrinque auriculatis membranaceis. Caulis pedalis, cubitalis, saepe tamen nanus, crassus et quasi spongiosus, ramosissimus, diffusus. Flores numerosissimi, axillares et terminales, pallide flavi, parvi, pedunculis plerumque pubescentibus, unifloris. Calycis phylla luteola, reflexa, in planta β hirsuta. Petala calyce paulo maiora, poro nectarifero nudo parvoque. Stamina parum numerosa. Receptaculum fructus conicum, iam per florescentiam valde excrescit et in fructum fragiformem viridem abit, undique seminibus minutis, in quincuncem densissime imbricatis, non omnino laevibus sed lentis ope visis quasi muriculatis, oblique ovatis, mucrone (stylo) brevissimo, crassiusculo rectoque in-

---

*) Haec synon. Cl. Candollius ad *R. hirsutum* Curt. refert. Sed auctores ipsi suam plantam *R. scelerato* adsimilant, a quo *R. hirsutus* s. *Philonotis* fructu toto coelo differt. *R.* autem *pallidior* Vill. a Cl. Poiret citatus omnino ad *hirsutum* spectare videtur.

structis, valde caducis tactuque dissilientibus. Planta omnium acerrima. (D. v.)

Hab. locis aquaticis planitiei, frequens. *Ebroduni*, circa *Roche*, *Château-Thièle*, *Mathod* etc. Haller. In paludibus secus *Rhodanum*, prope *Riddes*, *Fulli* etc. Rev. Murith. *Neviduni* circa *Promenthou* etc. β *Tiguri* ad fossas. — Fl. Maio et Iunio. ⊙.

1270. Ranunculus *montanus* Willd. — R. foliis glabris suborbiculatis tripartitis lobato-incisis; lobulis obtusis: caulino digitato; laciniis linearibus integerrimis, caule subunifloro. (Sp. 13. Gall. *Renoncule de montagne*.)

Hall. Helv. 1168. Enum. 326. n. 12. Heg. Fl. Helv. 1. p. 402. Wahlenb. Helv. 109. *R. nivalis* (non L.) Sut. Fl. Helv. 1. pag. 339. Heg. 1. pag. 401. Mur. Bot. Val. 90. Clairv. Man. 178. Roesch in Alpin. 2. p. 119.

Willd. Sp. Pl. 2. p. 1321. Dec. Syst. 1. p. 276. Prodr. 1. p. 36. n. 85. Fl. Fr. 4636. Bert. Amoen. Ital. 375. *R. nivalis* Vill. Delph. 3. p. 742. All. Pedem. 1450.

R. nivalis Jacq. Austr. tab. 325 et 326. (*optimae*). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 19. tab. 7. (*bona*).

Schl. Thom. exs.

β *tenuifolius*, foliorum lobulis acutioribus, stylo (in planta florente) crasso depresso-divaricato apice incurvo.

Hall. Helv. l. c. β *). Dec. Syst. l. c. β. I. B. Hist. 3. p. 487. fig. 1. Chabr. Sciagr. 465. fig. 5. (*eadem*). *R. gracilis* Schleich. exs. cat. 1815. *R. tenuifolius* Idem cat. 1821.

γ *tenellus*, parvulus, foliis longissime petiolatis succulentis subglaucescentibus, lobulis obtusissimis: caulinis tri- quinquefidis lanceolatis. — Thom. exs.

δ *Thomasii*, pubescens, foliis reniformibus; partitionibus subtrilobis obtusissimis: caulino lineari integerrimo tripartitove, caule unifloro. — Thom. exs.

---

*) Immerito, ut autumo, hancce Halleri varietatem ad *R. pyrenaeum* Gouan (Illustr. t. 17. fig. 1 et 2. *R. Gouanii* Willd. DC.) refert amiciss. Suter. Nam vir magnus plantae suae adscribit totum habitum glabrum, et folia caulina trifida quinquefidave, sed nihil de laciniis dentatis aut incisis dicit, quas icon Bauhiniana ab ipso Hallero laudata integerrimas repraesentat.

ε *Villarsii*, villosus, foliorum lobulis acutiusculis, folio caulino 3- vel 5-partito, caule subunifloro. — Hall. Helv. 1170? *R. monspeliacus* (non L.) Sut. Fl. Helv. 1. p. 340. Heg. 1. p. 402. et *R. Gouani* Heg. l. c. *R. parvulus* Clairv. Man. 179. *R. saxatilis magno flore* I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 46. — *R. Villarsii* Dec. Fl. Fr. 4637. Syst. 1. p. 276. Prodr. 1. p. 36. n. 86. Poir. Enc. Suppl. 4. p. 661. *R. lapponicus* Vill. Delph. 3. p. 743. (excl. syn.). *R. oreophilus* Bieb. Cauc. Suppl. p. 385. (Dec. ex Schlecht. Planta magis hirsuta). — *R. breyninus??* Crantz Austr. 115. tab. 4. fig. 2. *R. nivalis?* Ibid. tab. 4. fig. 3 et 4. (Habitum exprimunt). — *R. Gouani* Schleich. exs.

α. Radix crassiuscula, nigrescens, obliqua, truncata, lateraliter fibras unilaterales albidas demittens, ad collum filamentis marcidis coronata. Folia radicalia petiolis longis pubescentibus insidentia, suborbiculata, firma, glabra, subtripartita, partitionibus subcuneatis, plerumque distantibus rariusque contiguis: intermedia trilobata, lateralibus duplo maioribus, subbipartitis, trilobis, lobis integris dentatisve. Caulis 2-7-uncialis, 1-2-folius, adpresse pubescens, pilis tamen quandoque patentibus, apice crebrioribus, erectus, solidus, simplicissimus et uniflorus v. rarissime biflorus. Folia caulina sessilia, pinnatifido-subpalmata, 5-7-partita, laciniis in var. α latis, inaequalibus, lanceolato-linearibus, obtusiusculis, digitato-divergentibus, plerumque integerrimis. Flos terminalis variae magnitudinis, subinde fere uncialis, phyllis oblongis, concavis, viridiusculis, demum luteolis, margine glabris, dorso pubescentibus. Petala margine rotundata, integra, basi macula magna aurea insignita, facie nitidissima, squama exigua, facie convexa. Stylus (in planta florente) longus, basin versus sensim incrassatus, erectus, superne falcatus. (D. v.)

Hab. in pascuis alpinis montanisque frequens. α in M. *Iura* rarior, v. gr. in M. *Chasseron* et *Creux-du-Van*. Haller, Decandolle. β in M. *Iura* fere ubique ex. c. in M. *Thoiry*. I. B. et Haller. In M. *Luan*. Haller. γ in summis Alpi-

bus, rarior. *Au-dessus de la Grand-Vire.* Amiciss. Em. Thomas. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

Obs. Speciem facit dubiam Cl. Wahlenberg, et invitus a *R. acri* distinguit. Sed in hortis culta indolem servat. Etiam in M. *Theiry* eam iuxta *R. acrem* absque ulla planta intermedia distinctissimam observavi.

δ. Plantae γ simillima et forsan idcirco cum ea specie coniungenda. Planta nana, vix digitalis. Radix priorum. Folia radicalia 3–5, parva, petiolo villoso parum breviora, rarius suborbiculata, partitionibus minus inaequalibus, quandoque integriusculis, saepius trilobis, lateralibus subinde bifidis, segmentis rursus subbilobatis, lobulis omnibus obtusissimis, integriusculis: caulinum unicum lineare, ligulatum, quandoque tripartitum. Caulis filiformis, tener. Flos foliis paulo maior, calyce undique villoso, pilis patentibus. Petala cuneato-rotundata. Fructus in meis speciminibus desunt et germina in capitulum oligospermum conglomerata stylorum formam directionemque rite determinari non sinunt. (D. s.)

Hab. in summis Alpibus. In M. *Gotthardo* et in Alpibus supra *Zermatten*. Amiciss. Em. Thomas. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. Forma foliorum omnino a sequente varietate recedit. A prioribus caule fere nudo ac petiolis brevibus paulisper differre videtur. Ceterum consideratio stylorum fructuumque, quos neque amicissimo Seringe neque mihi maturos hucusque observare contigit, nos aliquando docebit, an hae plantae inter se vere differant, aut, ut facile suspicareris, ad unam eandemque speciem referri debeant.

ε. *Montano* α valde affinis. Radix fere eadem. Differt pubescentia omnium partium satis copiosa, habitu plerumque maiori, caule frequentius 2-floro, foliis radicalibus profundius incisis, lobulis lanceolatis acutis: caulino minori 3-5-partito, laciniis angustis parum divergentibus, perinde plerumque integerrimis, qua nota a *R. Gouani*, quem nondum apud nos inveni, dignoscitur. Receptaculum setulis albis interstinctum; stylus in planta florente basi crassus, erectiusculus, superne falcatus; fructus subpolyspermus, seminibus carina viridi exstante marginatis, com-

pressis, laeviusculis, stylo crasso, brevi, insigniter uncinato. (D. v.)

Hab. in Alpium excelsiorum summis fastigiis. In Alpium *Surenensium* M. *Iugi* et *Laubersgrat*. I. I. Scheuchzer. In Alpibus *aquileiensibus* non rarus. In M. *Kamor*. Cl. Custor. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. A *R. monspeliaco* L. radice simplici neque napulis ovatis distinctisque insigniter differt. In specimine ab amiciss. Em. Thomas in Alpibus aquileiensibus lecto folium solitum caulinum ex vagina tres petiolos angustos ad 9 lineas longos emittit folio elliptico, paulo breviori, integerrimo terminatos. Habet florem heptapetalum.

1271. Ranunculus *acris* L. — R. subvillosus, foliis petiolatis tripartito-multifidis acute incisis: summis linearibus, caule fistuloso multifloro, pedunculis teretibus. (Sp. 14. Gall. *Renoncule acre.*)

Hall. Helv. 1169. Enum. 324. n. 7. (bis). Sut. Fl. Helv. 1. p. 341. Heg. 1. p. 404. Clairv. Man. 179. Wahlenb. Helv. 109. Mur. Bot. Val. 90. *R. pratensis erectus acris* C. B. Basil. 53.

L. Sp. Pl. 779. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1326. Dec. Syst. 1. p. 277. Prodr. 1. p. 36. n. 88. Poir. Enc. 6. p. 114. Smith Brit. 593. Dec. Fl. Fr. 4643. Vill. Delph. 3. pag. 746. Bieb. Cauc. n. 1085. et Suppl. p. 382. Wallr. Sched. 291. *R. napellifolius* Crantz Austr. 114. (Sed in unam speciem *R. acrem* et *polyanthemum* L. cogit).

Engl. Bot. 10. tab. 652. Chaum. Fl. Méd. 6. tab. 294. *R. napellifolius* Crantz l. c. tab. 4. fig. 1. inferior. (Folium. Fig. 1. super. monente Cl. Candollio ad *R. polyanthemum* referri debet). Fuchs Hist. 879. Matth. 764. fig. 1. Dod. Pempt. 426. f. 1. (Radix non bene expressa). Dalech. Hist. 1759. fig. 3. I. B. Hist. 4. p. 416. (*mala*).

β flore pleno, foliis glabrioribus tenuius dissectis. (Vulgo *Bouton d'or*).

Radicis truncus horizontaliter truncatus, fibras crassas simplices demittens. Folia radicalia et inferiora longe petiolata; plus minus villosa, ambitu pentagona, subtripartita, partitionibus distinctis; cuneatis neque tamen unquam petiolulatis, lateralibus profunde bilobis, lobis divergentibus: media triloba paulo

minori; lobi omnes multifidi, acute incisi. Caulis teres, fistulosus, erectus, adpresse pilosus, superne ramosus, parum foliosus, pedalis, cubitalis, foliis superioribus in vagina subsessilibus, ceteris minoribus, summis parvis, tripartitis, laciniis lanceolatis, plerumque integerrimis. Flores numerosi, non magni, pedunculis longiusculis, fere omnino teretibus, neutiquam striatis, basi foliolosis insidentes. Calycis phylla villosa, ante explicationem viridia, superne linea atro-purpurea distincta, deinde flavescentia, patula. Petala lutea, inferne pallidiora, obovata, subemarginata, squama convexa, parva, retusa. Fructus „hemisphaericus" Ser. receptaculo glaberrimo. Semina oblique ovata, compressa, margine crassiusculo circumdata, „punctis minutissimis impressa" Ser., stylo brevissimo subincurvo terminata. (D. v.)

Hab. in pratis, ad sepes, secus vias etc. ubique frequens. Etiam in montibus altissimis occurrit. β in hortis colitur. — Fl. per totam aestatem. ♃.

Obs. Acris planta et exurens, cuius acrimonia est in volatili elemento; siccus enim mitescit. Hall. Helv. l. c.

1272. Ranunculus *nemorosus* Dec. — R. subvillosus, foliis subtripartito-multifidis acute incisis: summis lanceolatis, caule multifloro, pedunculis sulcatis, stylis seminum filiformibus uncinatis. (Sp. 15. Gall. *Renoncule des forêts.*)

Hall. Helv. 1171. *R. polyanthemos* (non L.) Sut. Fl. Helv. 1. p. 341. Heg. 1. p. 404. Clairv. Man. 179. Wahlenb. Helv. 109. Mur. Bot. Val. 90.

Dec. Syst. 1. p. 279. Prodr. 1. p. 37. n. 94. Bieb. Cauc. Suppl. p. 383. *R. polyanthemos* Vill. Delph. 3. p. 747? Dec. Fl. Fr. Suppl. 4643 [a]. (Quoad plantam helveticam. Descriptio tamen et plantae belgicae ad *polyanthemum* genuinum referri debent). Cf. Ser. Mél. 61. n. 93 et 94.

Thom. exs. cat. 1818.

α *multiflorus* Dec. — *R. polyanthemos* Schl. cat. 1821.

β pauciflorus Dec. caule paucifloro, floribus maioribus aureis.

R. aureus Schleich. cat. 1821.

Habitus fere prioris et magnorum speciminum *R. repentis*, ab utroque tamen satis distinctus. Radix verticalis, ex collo fibras multas, crassas, simpliciusculas demittens. Folia radicalia petiolis crassis longisque, pilis patentibus, copiosis conspersis insidentia, pubescentia, modo tripartita, modo profundissime trilobata, partitionibus s. lobis subaequalibus: lateralibus ultra medium bilobis, media cuneata, trilobata, lobis omnium grosse inaequaliter et obtusiuscule inciso-multifidis, modo latis et fere contiguis, modo angustis, oblongis et remotis. Caulis sesquipedalis, cubitalis, erectiusculus, non raro flexuosus, subfistulosus, plus minus villosus, pilis patentibus v. adscendentibus, parum foliosus, superne ramosus, foliis magis dissectis, acutius dentatis, laciniis angustis, lineari-lanceolatis, summis sessilibus, tripartitis, integriusculis. Rami erecto-patentes, pauciflori, pedunculis longis, distincte sulcatis, pilis brevibus, erecto-patentibus conspersis. Flores aurei, maiores quam *R. acris*, calyce perinde patulo, dense piloso. Squama parva, cuneata, convexa. Semina stylo subulato egregie uncinato terminata. (D. v.)

Hab. in sylvis caeduis planitiei et montium minorum: etiam in subalpinis. *α* in sylvis castaneis *Valesiae*, circa *Monthey*: Cl. DE CHARPENTIER — et prope *Massongex*. Cl. SCHLEICHER. *β Bernae*, *Neocomi* (Cl. CHAILLET), in M. *Fraschi* (rev. MURITH), *Neviduni* etc. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

OBS. Specimina *R. aurei* Schleich. ab ipso auctore plus semel missa non nisi flore saturatiori et paulo maiore differunt. *R. polyanthemos* nondum in Helvetia observatus distinguitur a nostro foliis tenuius dissectis, laciniis fere linearibus, et praecipue seminibus submuticis, stylo nempe brevissimo rectiusculoque. Ceterum Cl. WALLROTH, qui tamen plantam helveticam cognoscere non videtur, non putat *R. nemorosum* a *polyanthemo* rite distingui posse, ac fere in eandem sententiam abiturus est Cl. SERINGE. Revera semina *R.* verioris *polyanthemi* circa Kork ab amiciss. ENDRES lecti modo fere omnino mutica, modo stylo brevi quidem, sed valde disincto plusque minusve incurvo coronata sunt. In hac

specie foliorum laciniae ut plurimum tenuius dissectae et angustiores quam in nostra stirpe, sed hic character sane levioris momenti est, cum in utraque forma hae laciniae quoad latitudinem mirifice variabiles sint. Dubiae adeo species.

1273. Ranunculus *lanuginosus* L. — R. caule multifloro petiolisque hirtis, foliis holosericeis trilobis: lobis 2-3-fidis subincisis, pedunculis teretibus, seminum stylo subulato uncinato. (Sp. 16. Gall. *Renoncule lanugineuse.*)

Hall. Helv. 1172. Enum. 325. n. 8. Sut. Fl. Helv. 1. p. 342, Heg. 1. p. 404. Clairv. Man. 178. *R. montanus subhirsutus*, *Geranii folio* C. B. Basil. 54.

L. Sp. Pl. 779. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1327. Dec. Syst. 1. p. 281. Prodr. 1. p. 37. n. 95. Poir. Enc. 6. p. 109. Dec. Fl. Fr. 4644. Vill. Delph. 3. p. 745. Bieb. Cauc. n. 1086. Wallr. Sched. 293. Ser. Mél. 2. p. 61. n. 95.

Fl. Dan. tab. 397. I. B. Hist. 417. fig. 2. Chabr. Sciagr. 465. fig. 6. (*eadem*; sed pessime expressa).

Schleich. rar. exs. cent. n. 62. Thom. exs.

β *geraniifolius*, foliis acute serratis, superiorum lobis acuminatis.

Dec. Syst. l. c. β. C. B. l. c. C. B. Prodr. 96. (*ic. opt.*)

Radix ex collo fibras teretes fasciculatas verticales demittens. Folia radicalia ampla, petiolis pilis longis deflexis copiose hirsutis insidentia, pilis sericeis incumbentibus mollissime villosa, cordata, ultra medium trilobata, lobis latis approximatis, medio trifido, extimis paulo maioribus, subbifidis, lobulis omnibus grosse et obtuse (in var. β acute et fere pinnato-incisis) crenato-dentatis: caulina fere conformia, distincte petiolata, sed plerumque subtripartita, partitionibus non raro subpetiolulatis (lobis in β acuminatis), vaginis hirsutissimis: suprema parva, sessilia, tripartita, laciniis lanceolatis, integris. Caulis teres, subfistulosus, erectus s. flexuosus, foliosus, superne ramosus, pilis deflexis hirtus, pedalis et cubitalis. Pedunculi terminales, pilis adscendentibus

villosi, teretes neque striati. **Flores** magni, aurei, **phyllis** villosis, concavis, subcoloratis, patulis, demum quandoque subreflexis. **Petala** rotundato-cuneata, saepe subemarginata, nitida, basi macula parva insignita, squama crassiuscula, parva. **Fructus** globosus, polyspermus. **Semina** flavicantia, stylo longiusculo subulato circinato ac demum circulum fere integrum efficiente terminata, compressa, margine elevato donata, disco laevi, marginem versus punctis raris obsolete impresso. (D. v.)

Hab. in sylvis montanis, praecipue fagineis. In M. *Saleva.* I. Ray. Inter *Hub* et *Thorbergalp* Haller. In M. *Iura* supra *Bonmont*, *Longirod* etc. *β* in M. *Muteto.* C. B. In sylvis *iuranis* supra *Bonmont.* — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1274. Ranunculus *repens* L. — R. foliis compositis tripartitisve: partitione media petiolulata, caule multifloro, pedunculis sulcatis, calyce patulo, seminum stylo incurvo. (Sp. 17. Gall. *Renoncule rampante.*)

Hall. Helv. 1173. (omissa 3. var.) Enum. 324. n. 7. Sut. Fl. Helv. 1. p. 341. Heg. 1. p. 403. Clairv. Man. 179. Wahlenb. Helv. 109. Mur. Bot. Val. 90.

L. Sp. Pl. 779. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1325. Dec. Syst. 1. p 285. Prodr. 1. p. 38. n. 105. Poir. Enc. 6. p. 112. Dec. Fl. Fr. 4642. Smith Brit. 592. Vill. Delph. 3. p. 748. Ser. Mél. 2. p. 62. n. 105.

α villosiusculus, flagellis reptantibus, caule florido erectiusculo, foliis decompositis subbiternatis.

R. pratensis repens hirsutus C. B. Basil. 54?

Fl. Dan. tab. 795. Engl. Bot. 8. tab. 516. — Tab. Kräuterb. 118. fig. 4. Dod. Pempt. 425. (*optima*). Dalech. Hist. 1031. fig. 3. (*fere eadem*).

αβ viridiflorus, monstrosus, petalis quinis denisque livide virentibus.

β suberectus, glabriusculus, flagellis nullis, foliis decompositis subbiternatis.

R. pratensis erectus dulcis C. B. Basil. 54.

Matth. 458. fig. 2. (Habit. bene repraesentat: sed folia habet simpliciter ternata). Dalech. Hist. 1028. fig. 2. (*eadem*).

γ erectus, glabriusculus, flagellis nullis, foliis bipinnatis: pinnulis incisis.

δ prostratus, glabriusculus, caule filiformi ad folia radicante, foliis tripartitis, partitionibus parvis 3-4-fidis, media petiolulata, petiolis basi cirrhoso-intortis.

R. prostratus? Poir. Enc. 6. p. 113. (Suo tribuit folia utrinque hirsuta).

ε alpinus, nanus, villosus, caule adscendente pilis copiosis longis patentissimis hirsuto, foliis tripartito-multifidis. (Radix videtur horizontalis. Hinc varietas dubia).

Species valde polymorpha. Radix fere priorum (n. 15 et 16), fibris succulentis, mitioribus. Planta modo villosa, modo pubescens, modo fere glaberrima. Caulis ramosus, foliosus, multiflorus, in maioribus varietatibus pedalis, sesquipedalis. Stolones repentes, foliosi, radicantes, plus minus longi, saepe omnino deficientes. Folia radicalia et interiora longe petiolata, in *α* et *β* nitida, magna, subbiternato-decomposita, petiolo nempe trisecto, petiolulo medio elongato, lateralibus brevissimis, foliolis tripartitis v. alte trilobis, partitione media saepe rursus petiolulata, omnibus acute incisis: caulina summa inaequaliter tripartita, laciniis elongatis, lanceolatis, integris v. uno alterove dente instructis. Pedunculi profunde sulcati. Flores in var. *α*, *β*, *γ* magni, petalis nitidissimis, luteis, saepius emarginatis, squama obcordata, in *δ* et *ε* minoribus, pallidioribus. Var. *prostrata* saepius florem semiplenum profert. Calyx villosus, patulus. Fructus subglobosus, suboligospermus. Semina complanata, oblique orbiculata, margine duplicato, tenui angustoque cincta, crebro impresso-punctata, stylo parvo, subulato, tetragono, incurvo. (D. v.)

Hab. in pratis, locis cultis, in terra pingui, secus fossas etc. ubique frequens. *αβ* in sylvarum *iuranarum* locis apertis supra *Lausannam* circa *Epalinges*. Cl. Reynier. *γ* semel in aquaticis prope *Promenthoux* legi. *δ* in arvis aridiusculis exsiccatis. *ε* in Alpibus supra *Bex*. Deficiente nive statim floret. Em. Thomas. — Fl. vere et aestate. ♃.

1275. Ranunculus *bulbosus* L. — R. foliis tripartito-multifidis compositisve, radice bulbosa, caule erecto, pedunculis sulcatis, calyce reflexo, seminum stylo brevissimo subinflexo. (Sp. 18. Gall. *Renoncule bulbeuse.*)

Hall. Helv. 1174. Enum. 323. n. 6. Sut. Fl. Helv. 1. p. 341. Heg. 1. p. 403. Clairv. Man. 179. Wahlenb. Helv. 109. Mur. Bot. Val. 90. *R. pratensis repens, radice rotunda* C. B. Basil. 59.

L. Sp. Pl. 778. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1324. Dec. Syst. 1. p. 295. Prodr. 1. p. 41. n. 135. Poir. Enc. 6. p. 115. Dec. Fl. Fr. 4648. Smith Brit. 591. Vill. Delph. 3. p. 749. Crantz Austr. 114. Bert. Amoen. Ital. 157. Ser. Mél. 2. p. 65. n. 155.

Fl. Dan. tab. 551. Bull. Herb. tab. 27. Roem. Fl. Europ. fasc. 11. (*optima* Bert.). Schkuhr Handb. tab. 152. (Semen). Engl. Bot. 8. tab. 515. — Matth. 459. fig. 2. Fuchs Hist. 160. Dod. Pempt. 431. fig. 1. (et fig. 2. floribus plenis proliferis). I. B. Hist. 3. p. 417. fig. 4. Dalech. Hist. 1029. fig. 2. et 1031. fig. 1.

β *brachiatus*, caule abbreviato, pedunculis longissimis, calyce caduco.

R. bulbosus β *bracteatus* Dec. l. c. β.

Thom. Schleich. exs. *R. brachiatus* Schl. exs. cat. 1815.

Radix bulbiformis, compacta, subrotunda, basi compressa, fibras longas demittens, acerrima vesicasque ciens. Planta pilosiuscula. Folia radicalia petiolis longis, saepius patule villosis, basi vaginantibus, oblonga, tripartita: partitiones laterales inaequaliter bilobae, lobis 2-3-fidis incisis: media porrectior, petiolulata, cuneiformis, semitriloba, lobis obtuse 3-4-5-fidis. Caulis erectus, semipedalis, dodrantalis, paucifolius, pluriflorus, superne modice ramosus, foliis sessilibus, varie dissectis, oblongis: laciniis lineari-lanceolatis, integris incisisve, acutis. Pedunculi longi, sulcati, uniflori. Flores magni (in β duplo fere minores pallidioresque). Calycis phylla subcolorata, villosa, mox omnino reflexa. Petala aurea, splendentia, rotunda, striata, vix emarginata, squama

parva, pulposa, bifida. Fructus, semina stylique fere prioris. (D. v.)

Hab. secus vias, in pascuis, ubique. Etiam in montanis cultis frequens. β locis aridissimis, in pascuis sterilibus etc. — Fl. Aprili, Maio et Iunio. ♃.

II. Folia varie dissecta. Semina tuberulata vel muricata.

1276. RANUNCULUS *Philonotis* Retz. — R. hirsutus, foliis ternatis decompositisve, caule multifloro, pedunculis sulcatis, calyce reflexo, seminibus complanatis prope marginem tuberculatis. (Sp. 19. Gall. *Renoncule des mares.*)

Hall. Helv. 1173. var. III. Enum. 324. n. 7. var. III. (Sed ipso testante, vir summus hancce plantam non invenit). Sut. Fl. Helv. 2. p. 310. in app. Heg. 1. p. 403. Hoepfn. Mag. 4. p. 34. *R. hirsutus* Clairv. Man. 179. *R. rectus, foliis pallidioribus hirsutis* I. B. Hist. 3. p. 417.

Retz Obs. 6. p. 31. Ehrh. Beytr. 2. p. 145. Dec. Syst. 1. p. 296. Prodr. 1. p. 41. n. 136. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1324. Poir. Enc. 6. p. 118. Dec. Fl. Fr. 4649. Ser. Mél. 2. p. 65. n. 136. Bieb. Cauc. Suppl. p. 382. *R. hirsutus* Smith Brit. 592. Wallr. Sched. 294. *R. pallidior* Vill. Delph. 3. p. 741. *R. agrarius* All. Auct. 27. Poir. Enc. 6. p. 117.

R. hirsutus Engl. Bot. 2. tab. 1504. — I. B. l. c. fig. 3. Matth. 458. fig. 1?

Thom. exs. *R. hirsutus* Schleich. exs.

β *intermedius*, foliis glabriusculis, inferioribus trilobatis, superioribus tripartitis incisis, supremis subdigitatis, caule humili paucifloro.

Dec. Syst. l. c. β. Fl. Fr. l. c. β. *R. intermedius* Poir. Enc. 6. p. 116.

R. hirsutus v. *subglaber* Schleich. cat. 1815.

Radix fibrosa, annua. Caulis erectus, crassus, foliosus, totus ramosus, fistulosus, striatus, pilis patentibus hirsutus, sesquipedalis. Folia pallide virentia, plerumque pilosa: radicalia inferioraque petiolis praelongis, pilis patentibus hirsutis insidentia, ternata, foliolo medio plerumque longius petiolulato,

profunde trilobato, lobis omnibus inciso-dentatis, extima basi angustata v. brevissime petiolulata, inaequaliter biloba vel fere bipartita, lobis iterum 2-3-lobatis, incisis: superiora in vaginis membranaceis hirsutissimis sessilia, plerumque ternato-decomposita, partitionibus longe petiolulatis, profunde incisis, laciniis oblongis: summa parva, subdigitato-tripartita, laciniis linearibus, integris rariusve dentatis. Pedunculi filiformes, striati. Flores numerosi, mediocres, calyce phyllis margine membranaceis, hirsutis, oblongis, acuminatis, retroflexis. Petala aurea, obovato-cuneata, striata, basi maculata. Fructus ovatus, polyspermus. Semina magna, oblique obovata, complanata, intra marginem tenuem duplicatum laevem et elevatum serie simplici v. duplici tuberculorum rotundorum circumdata, ceterum laevia punctisque minutis impressa, stylo crasso subconico brevissimo obliquo terminata. Receptaculum hirsutum. (D. v.)

Hab. ad fossas arvorum humidorum in Helvetia occidentali infrequens. Circa *Montibelgardum* et *Belfort*. I. B. *Vivisci*, *Lausannae* etc. ad vias. Cl. Hoepfner. In *Valesia* inferiori. Em. Thomas. In agris circa *Crans* prope *Nevidunum*. — Fl. per totam aestatem et autumno. ⊙.

Obs. Optime monente illustr. Bieberstein tubercula prope seminum marginem sita subinde fere obliterantur, ut in speciminibus prope Kork in ducatu badensi lectis observavimus. Planta badensis etiam carpellis tenuioribus styloque adeo brevi instructis, ut fere mutica esse videantur, gaudet. Quin etiam seminibus omnino laevibus neque tuberculatis, ceterum omnino conformis, variat.

1277. Ranunculus *arvensis* L. — R. glabriusculus, foliis decompositis: laciniis elongatis linearibus, seminibus planis aculeato-echinatis. (Sp. 20. Gall. *Renoncule des champs.*)

Hall. Helv. 1176. Enum. 323. n. 5. Sut. Fl. Helv. 1. p. 342. Heg. 1. p. 405. Clairv. Man. 179. Wahlenb. Helv. 109. Mur. Bot. Val. 90. *R. arvensis echinatus* C. B. Basil. 54.

L. Sp. Pl. 780. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1329. Dec. Syst. 1. p. 297. Prodr. 1. p. 41. n. 138. Poir. Enc. 6. p. 129.

Smith Brit. 594. Dec. Fl. Fr. 4652. Vill. Delph. 3. p. 751. Bieb. Cauc. n. 89. et Suppl. p. 385. Ser. Mél. 2. p. 66. n. 138. Wallr. Sched. 294. *R. echinatus* Crantz Austr. 118.

Fl. Dan. tab. 219. Engl. Bot. 2. tab. 135. Bull. Herb. tab. 117. Schkuhr Handb. tab. 152. (Semen). — Fuchs Hist. 157. Tab. Kräuterb. 110. fig. 1 et 2. Dod. Pempt. 427. fig. 2. I. B. Hist. 859. fig. 1. Dalech. Hist. 1039. fig. 1.

Radix albida, fibrosa. Caulis semipedalis, pedalis, erectus, subflexuosus, diffuse ramosus, valde foliosus, subpubescens. Folia glabra s. vage pilosa, tripartito-decomposita, partitionibus petiolulatis multifidis, segmentis elongatis linearibus v. lanceolatis, integris incisisve: superiora in vaginis latiusculis submembranaceis sessilia. Pedunculi uniflori, teretes, folio longiores, oppositifolii, solitarii, pilis adscendentibus dense pubescentes. Flores parvi, numerosi. Calycis phylla pallide virentia, patula, hirsuta, angusta, concava. Petala obovato-cuneata, integra, minus nitida, pallide luteola, omnino immaculata, squama nectarifera lata totumque unguem tegens, subemarginata. Stamina parum numerosa. Semina pauca, maxima generis, orbiculata, complanata, utrinque tuberculis acutis brevibus muricata, margine elevato carinato lateralisque aculeis longis subulatis subincurvis rectisve cincta, stylo aculeiformi valido ad 2 lineas longo rectiusculo adscendente terminata. Planta valde venenosa. (D. v.)

Hab. in arvis planitiei, vulgo. *Basileae*. C. B. Circa *Conthey*, *St.-Pierre* etc. Rev. Murith. *Tiguri im Sihlfeld*, *Neviduni* etc. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

III. Folia indivisa.

A. Folia lanceolata, integra v. denticulata.

1278. Ranunculus *Flammula* L. — R. caule declinato basi radicante, foliis lanceolatis ellipticisve obtusiusculis. (Sp. 21. Gall. *Renoncule Flammette*.)

Hall. Helv. 1182. Enum. 322. n. 2 α et β. Sut. Fl. Helv. 1. p. 334. Heg. 1. p. 396. Clairv. Man. 178. Wahlenb. Helv. 107. Mur. Bot. Val. 90.

L. Sp. Pl. 772. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1307. Dec. Syst. 1. pag. 247. Prodr. 1. pag 32. n. 53. Poir. Enc. 6. pag. 98. Smith Brit. 587 α—γ. Wallr. Sched. 288. Dec. Fl. Fr. 4658. Vill. Delph. 3. p. 730.

Labr. et Heg. 3. tab. 1. Engl. Bot. 6. tab. 387. Fl. Dan. tab. 772. — Tab. Kräuterb. 111. fig. 3. et 112. fig. 1. (serratifolius, quem nunquam apud nos vidi). Dod. Pempt. 432. fig. 1. Dalech. Hist. 1035. fig. 2. et fortasse etiam 1038. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 864. fig. 3.

β *serratus*, foliis lanceolatis serratis.

R. palustris serratus C. B. Basil. 54. Dod. Pempt. 432. fig. 2. Dalech. Hist. 1042. fig. 1.

Radix fibris albis, longis, crassiusculis, subfasciculatis. Caulis crassus, compressus, fistulosus, striatus, declinatus, articulatus, foliosus, modice ramosus, modo brevis, modo pedalis et ultra, basi quandoque subpubescens, ceterum ut tota planta glaber. Folia saepius ad nodos fasciculata, firmula, subnitida, obtusiuscula, integra v. denticulata, in var. β serrata, obsolete 1–3-nervia: radicalia et inferiora elliptica v. late lanceolata, reliquis breviora: superiora brevius petiolata, vagina membranacea caulem amplectente, lanceolata: summa parva, linearia, subamplexicaulia. Pedunculi axillares et terminales, foliis longiores. Flores non magni, quandoque exigui. Calycis phylla patula, parva, eximie concava, viridia, margine luteola, glabra v. pubescentia. Petala lutea, obovato-cuneata, emarginata v. integra, foveola nectarifera minima ungui insculpta. Fructus subovatus, polyspermus. Semina parva, ovata, stylo brevissimo obliquo terminata. (D. v.)

Hab. in pascuis paludosis vulgatissimus. β *Basileae*. C. B. — Fl. Maio et Iunio, etiam autumno. ♃.

1279. Ranunculus *reptans* L. — R. foliis lanceolato-linearibus linearibusve integris, caule filiformi repente radicante. (Sp. 22. Gall. *Renoncule radicante.*)

Hall. Helv. 1183. Enum. 322. n. 3 γ. Sut. Fl. Helv. 1. p. 335. Heg. 1. p. 396. Clairv. Man. 178. Mur. Bot. Val. 90? Hall. It. Helv. 2. n. 19. p. 203.

L. Sp. Pl. 773. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1307. Dec. Syst. 1. p. 248. Prodr. 1. p. 32. n. 53. Poir. Enc. 6. p. 99. Wallr. Sched. 289. L. Fl. Lapp. n. 236. *R. Flammula* δ Smith Brit. 587.

L. Fl. Lapp. tab. 3. fig. 5. Fl. Dan. tab. 108.

A minoribus prioris speciminibus vix distinguendus nisi caule filiformi basique tantum compressiusculo, inter nodos incurvo, ex plerisque geniculis radicante, omnino prostrato, vix pedali, foliis plerumque fasciculatis, unilateralibus, multo angustioribus, nunquam ovatis (in meis etiam obtusiusculis, neque ut praedicat Cl. Poiret acutissimis), pedunculis brevioribus, floribus exiguis calyceque valde colorato. Fructus depresso-subglobosus, seminibus parum numerosis, parvis, ovatis, compressiusculis, rugosis, stylo brevi, declinato, superne attenuato. (D. v.)

Hab. in arenosis petrosisque ad oras stagnorum lacuumque littora haud infrequens. Ad lacum *Lemanum*, *Neocomensem*, *Moratensem* et *Biennensem*. Haller. In paludibus secus *Rhodanum*, *au Guerset* etc. Rev. Murith. *Nevidyni* ad ostium *Promenthusae* et rivuli *Boiron*. — Fl. per totam aestatem. ♃.

Obs. Variat caule foliisque subpubescentibus. Ergo diagnosis, quam Cl. Wallroth a vaginis glaberrimis aut ciliatis deprompsit, ludicra esse videtur; revera enim vaginae in utraque planta modo omnino glabrae, modo pubescentes deprehenduntur. A. *R. Flammula* vere differre putabat rev. Ducros. In Enumeratione summus Hallerus coniunxerat, in Historia autem invitus separavit, quippe qui „varietatem esse paene certus esset R. 1182 (prioris), quem per continuos gradus viderit, ut ad lapidosis recedebat, altiorem fieri, et denique in omnes *Flammulae* conditiones redire." Hall. Helv. l. c.

1280. Ranunculus *Lingua* L. — R. foliis sessilibus lanceolatis acuminatis, caule erecto multifloro. Sm. (Sp. 23. Gall. *Renoncule à grandes fleurs*.)

Hall. Helv. 1181. Enum. 322. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 335. Heg. 1. p. 397. Clairv. Man. 179. Mur. Bot. Val. 90. Wahlenb. Helv. 107. *R. longifolius palustris maior* C. B. Basil. 54.

L. Sp. Pl. 773. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1308. Dec. Syst. 1. p. 246. Prodr. 1. p. 32. n. 51. Poir. Enc. 6. p. 100. Dec. Fl. Fr. 4657. Smith Brit. 588. Wallr. Sched. 288. Crantz Austr. 120. Vill. Delph. 3. p. 732. Bieb. Cauc. n. 1076.

Engl. Bot. 2. tab. 100. Fl. Dan. tab. 755. Roem. Fl. Europ. fasc. 8. — Tab. Kräuterb. 111. fig. 2. Dalech. Hist. 1037. fig. 1. (*non bona*). I. B. Hist. 865. (*icon melior*). Chabr. Sciagr. 470. fig. 2. (*eadem*).

Planta speciosa, *Flammulae* affinis, sed multo maior. Caulis erectus, fistulosus, tenuiter striatus, ramosus, superne plerumque pilis subadpressis v. adscendentibus subhirsutus, cubitalis et ultra. Folia crassa, basi in vaginam caulem amplectentem modice dilatata, omnino sessilia, erectiuscula, longa, subquinquenervia, ultra semunciam lata, lanceolato-acuminata, apice tenuiter callosa, integra, denticulata, rarius serrata, superne marginibus undulata, in meis adpresse pubescentia. Pedunculi in summis ramis oppositifolii, solitarii, nudi v. foliolosi. Flores totius generis maximi, facile sescunciales v. biunciales. Calyx patulus, subhirsutus. Petala aurea, rotundata, perampla, integra, nitida, foveola nectarifera saccata, praelata, ore late emarginata. Fructus rotundatus, fragiformis, seminibus magnis, ovatis, compressis, stylo brevi, lato, fere 3-angulari, obtusato, iuniori stigmate magno quasi galeato. (D. v.)

Hab. in paludibus maioribus; circa *Seelhofen*, *Seedorf*, ad fossas viae *Worbensis*, *Morati*, prope *Roche*, *Michelfeldae* etc. Haller. In *Valesiae* paludibus. Rev. Murith. Copiose in paludibus ad *Lintham* circa *Wesen*, ubi quandoque aegre a *Flammula* distingui poterat. *Ebroduni*. In fossis paludosis circa *Duiliers*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1281. Ranunculus *gramineus* L. — R. glaber, radice bulbosa setis coronata, foliis lanceolato-linearibus integris, caule erecto subbifloro. (Sp. 24. Gall. *Renoncule graminée*.)

Mur. Bot. Val. 90. Heg. Fl. Helv. 1. p. 397.

L. Sp. Pl. 773. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1309. Dec. Syst. 1. p. 245. Prodr. 1. p. 32. n. 49. Poir. Enc. 6. p. 101. Dec. Fl. Fr. 4656. Smith Brit. 588. (var. fol. lanceolatis multinerviis). Vill. Delph. 3. p. 732. Gouan Illustr. p. 34. Ser. Mél. 2. p. 55. n. 49.

Engl. Bot. 33. tab. 2306. (planta culta). Bull. Herb. tab. 123. Tab. Kräuterb. 113. fig. 1. Lob. Adv. 299. I. B. Hist. 3. p. 866. fig. 3. Chabr. Sciagr. 471. fig. 5. (plane eadem). (Dod. Pempt. 458. fig. 2? floribus magnis plenis, huc citata, ob radicem alienam fortasse potius ad *R. Linguam* spectat).

Ser. Ran. exs. dec. 1. n. 9. Schl. Thom. exs.

Radix bulbosa, subcylindrica, tegumento setulis erectis numerosissimis (foliorum veterum reliquiis) undique obducto vestita, inferne fibras albidas fasciculatas simplices demittens. Folia radicalia 6–10, erecta, lineari-lanceolata, uninervia, striata, integerrima, acutiuscula, glaucescentia, in petiolos inter radicis setulas latitantes angustata, apud nos intra lineam unam lata, caule multo breviora: caulinum unum alterumve reliquis consimile, modo angustissimum, modo fere lanceolatum, breve. Caulis semipedalis, dodrantalis, inferne nudus, erectus, filiformis, ut tota planta glaberrimus, apud nos 1–2-florus, simplex vel parum ramosus. Pedunculi seu ramuli axillares foliolosi, et terminalis nudus. Flos parvus, calyce glabro, petalis phylla non multo superantibus, saturate luteis, basi maculatis, obovatis, squama nectarium tegente superne soluta, oblonga, angusta, emarginata. Fructum in iconibus veterum oblonge ovatum, auctore Cl. Poiret subrotundum, non vidi*). (D. s.)

Hab. in collibus apricis, *Valesiae* calidioris ornamentum. *Au-dessus des platrières de Sierre*, et circa *St.-Léonard*. Rev. Murith. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

Obs. Planta valesiaca variat caule petiolisque inferne sublanuginosis.

*) „Capitulis ovatis, carpellis ovatis laevibus, stylo conico crassiusculo apice vix deflexo." Ser. l. c.

B. Folia reniformia, antice crenata.

1282. RANUNCULUS *Thora* L. — R. glaber, radice grumosa, caule paucifolio subunifloro, foliis subsessilibus reniformibus crenatis retusis reticulatis, summis lanceolatis. (Sp. 25. Gall. *Renoncule Thora.*)

Hall. Helv. 1178. Enum. 327. n. 15. Sut. Fl. Helv. 1. p. 336. Heg. 1. p. 398. Clairv. Man. 179. Mur. Bot. Val. 90. *Aconitum Pardalianches s. Thora Valdensium* Muralt 701.

L. Sp. Pl. 775. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1312. Dec. Syst. 1. p. 264. Prodr. 1. p. 30. n. 29. Poir. Enc. 6. p. 104. Dec. Fl. Fr. 4654. Vill. Delph. 3. p. 729.

Jacq. Austr. tab. 442. — Matth. 767. fig. 1. (caule trifloro: *bona*) et 766. fig. 3. (foliis non retusis, aequaliter crenatis). Tab. Kräuterb. 984. fig. 1 et 2. et 985. fig. 1 et 2. Dod. Pempt. 443. fig. 1. Clus. Hist. 239. fig. 2. (*eadem*). I. B. Hist. 3. p. 650. (Folia radicalia numerosa: flos tetrapetalus! petala serrata! icon pessima). Dalech. Hist. 1738. fig. 2. (*non mala*) et 1739. fig. 1? (Flos tetrapetalus calyce destitutus!) Cf. *R. Thoram* Jacq. Obs. 1. tab. 13. quam Cl. CANDOLLIUS cunctanter citat, et Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 19. tab. 8. quam ad *R. hybridum* (Syst. 1. p. 266.) refert. Huic folium radicale longe petiolatum, caulinum inferne subpetiolatum latissimum lobato-crenatum. Hancce formam in nostris revera nunquam observavi.

Schl. Thom. exs.

Radix napulis cylindraceo-acuminatis vel obconicis, numerosis, basi quandoque in fibram non raro longissimam desinentibus, collo squamis albidis aphyllis coronata*). Folia radicalia apud nos plerumque omnino nulla, auct. Cl. CANDOLLIO 1-4 longe petiolata, caulino consimilia. Ex multis speciminibus siccis, quae coram habeo, unicum instructum est folio uno radicali longissime petiolato, sed inexplicito. Summus

---

*) Monente HALLERO, „radices apud Aquileienses pro *Asaro* venduntur. Cultae longiores fiunt et fibrosae," ut character inde desumptus ad distinguendas varietates v. species *Thorae* affines parum valere videatur.

Hallerus et amiciss. Suter etiam radicalia folia nulla viderunt. Caulis unicus, simplex, uniflorus, rarissime biflorus, trientalis, vix unquam semipedalis. Folium caulinum inferum plerumque omnino sessile et amplexicaule, rarius brevissime sed distincte petiolatum, amplum, reniforme, superne retusum, basi integrum, ceterum crenatum, crenis summis ceteris multo maioribus et profundioribus, firmulum, nitidum, per maturationem induratum, nervis utrinque exstantibus reticulatum: superum eiusdem fere indolis sed minus, dentibus supremis acutis, maximis, lobiformibus, saepissime omnino deficit: summum unum alterumve reliquis multo minus, tenerius, amplexicaule, integrum, lanceolatum, indivisum v. 2-3-lobum. Flos parvus, phyllis modice concavis, longe ellipticis, luteolis, margine membranaceis, glaberrimis. Petala lutea, calyce vix longiora, latius elliptica, inferne maculata, foveola insigni tubulosa: squama soluta nulla. Semina pauca, laxe capitata, grandiuscula, inflata neque compressa, valde oblique ovata, postice ventricosa, stylo crassiusculo, subulato, erecto, apice subhamato, ultra dimidiam lineam longo. (D. v.)

Hab. in Alpium, potissimum occidentalium, et M. *Iurae* pascuis. In *Praettigovia Rhaetorum* et circa acidulas *St.-Mauritii*. Muraltus. In M. *Iura* supra *Lausannam?* Chabraeus. Supra *le Pertuis d'Avenaire*, *en petit Ayerne*, in M. *Chaude* et in tota ea regione. In Alpibus vallis *d'Illier*. Haller. In Alpibus supra *Bex* et in M. *Vionnaz*. Rev. Murith. In M. *Salaeva*. Cl. Suter. In omnibus M. *Thoiry* iugis ubique affatim. In M. *Dolaz* septentrionem versus, parce. — Fl. statim ac nives deficiunt. ♃.

Obs. Planta valde caustica, venenata, exsiccata chartam, qua servatur, inquinens. Creditum est veteres barbaros suas sagittas succo eius infecisse: sed experimenta nuperorum eiusmodi narratiunculas suspectas fecerunt.

G. 339. Ficaria Dill. Hall. Juss. 233. Dec. Syst. *Ranunculi* sp. L. Tourn. tab. 149. lit. C. C. F. D.

Cal. subtriphyllus. Cor. 8-petala. Squama ad basin petal. nectarium tegens. Styl. 0. Sti-

gma sessile, depressum, orbiculatum. Semina (carpella) oblonga, obtusa.

Obs. Genus *Ranunculo* proximum, potius ob stylorum defectum et seminum formam alienam, quam propter partium numerum in utroque genere variabilem (*R. lapponicus* v. gr. calyce triphyllo, *R. rutaefolius* vero corolla polypetala gaudent), separandum videtur.

1283. Ficaria *verna* Huds. — F. radice grumosa, caule folioso, foliis cordatis. Dec. (Gall. *Ficaire printanière.*)

Hall. Helv. 1160. Enum. 321. n. 1. *Ranunculus Ficaria* Sut. Fl. Helv. 1. p. 336. Heg. 1. p. 398. Clairv. Man. 179. Wahlenb. Helv. 107. Mur. Bot. Val. 89. *Chelidonia rotundifolia minor* C. B. Basil. 59.

Huds. Angl. 244. Pers. Syn. 2. p. 102. *F. ranunculoides* Moench Meth. 215. Dec. Syst. 1. p. 304. Prodr. 1. p. 44. n. 1. Poir. Enc. Suppl. 2. p. 642. Dec. Fl. Fr. 4620. *Ranunculus Ficaria* L. Sp. Pl. 774. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1312. Poir. Enc. 6. p. 105. Smith Brit. 589. Bieb. Cauc. 1077. Vill. Delph. 3. p. 730. Crantz Austr. 120.

Ranunculus Ficaria Engl. Bot. 9. tab. 584. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 22. tab. 3. Fl. Dan. tab. 479. Bull. Herb. tab. 43. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 11. tab. 5. — Blackw. tab. 51. Fuchs Hist. 865. Matth. 468. bis. Tab. Kräuterb. 1134. fig. 1. Dod. Pempt. 49. I. B. Hist. 468. (*icon mala*).

Radix tuberculis oblongis et fibris ramosis constans. Herba glabra, laevis, succulenta. Caulis adscendens, debilis, saepius rubens, ramosiusculus, vix semipedalis. Folia petiolata, subrotunda, cordata v. reniformia, angulosa vel sublobato-dentata, rarius integerrima, subinde basi fusco maculata. Flores fere terminales, haud numerosi, grandiusculi, calyce 3- v. rarius 4- aut 5-phyllo, caduco, phyllis ovatis, luteolis. Petala 8 (quandoque 9-12), flava, dorso quandoque virentia, facie nitidula, basi maculata, oblonge elliptica, squamula oblonga, apice subtrifida. Styli omnino nulli, germina oblonga, subcylindrica, medio angustata. Semina irregulariter ovata, subcompressa, obtusata. (D. v.)

Hab. in pratis humidiusculis, secus vias ad sepes, ubique vulgatissima. „Etiam in subalpinis ex. gr. ad bovilia in *Rigistafel.*" Cl. Wahlenberg. — Fl. Martio-Maio. ♃.

G. 340. Trollius L. gen. 700. Hall. Juss. 233. Gaertn. tab. 118. *Hellebori* sp. Tourn. Inst. p. 272.

Cal. 0. **Cor.** polypetala, globosa. **Petala** circiter 15. **Nect.** numerosa, ligulato-unilabiata, pedicellata. **Caps.** oblongae, mucronatae, 1-loculares, polyspermae, facie longitudinaliter dehiscentes.

1284. Trollius *europaeus* L. — Tr. petalis conniventibus, nectariis longitudine staminum. Sm. (Gall. *Trolle d'Europe.*)

Hall. Helv. 1189. *Helleborus* Enum. 316. n. 4. Sut. Fl. Helv. 1. p. 343. Hog. 1. p. 406. Clairv. Man. 176. Wahlenb. Helv. 110. Mur. Bot. Val. 102. Roesch in Alpin. 2. p. 119. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 39. *Ranunculus flore globoso* etc. I. B. Hist. 3. p. 419. (cum icone pessima).

L. Sp. Pl. 782. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1333. Dec. Syst. 1. p. 312. Prodr. 1. p. 45. n. 1. Poir. Enc. 8. p. 121. Smith Brit. 597. Dec. Fl. Fr. 4661. Vill. Delph. 3. p. 719. Bieb. Cauc. n. 1094.

Engl. Bot. 1. tab. 28. Fl. Dan. tab. 133. Schkuhr Handb. tab. 153. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 5. tab. 8. — Tabern. Kräuterb. 109. fig. 4. Dod. Pempt. 430. fig. 1. (*bona*). Clus. Hist. 1. p. 437. (*eadem*). Matth. 459. fig. 2. (*bene*). Camer. Epit. 385.

Radix fibrosa, nigrescens. **Caulis** erectus, foliosus, striatus, fistulosus, simpliciusculus v. ramosus, 1-2-aut rarius multiflorus, pedalis et supra. **Folia** saturate viridia, ut tota planta glabra, firma, orbiculato-pentagona, subquinquepartita, partitionibus distantibus, profunde 2-3-fidis, undique acute serratis. **Flores** speciosi, subglobosi, aurei, odorati, pedunculis plus minus longis, sulcatis insidentes. **Petala** 12-15, plurium ordinum, invicem sibi incumbentia, concava, conniventia, subrotunda: extima subinde dorso virentia et

apice quasi erosa. **Nectaria** 12-16, petalis multo breviora, inflexa, pedicellata, in ligulam planam lineari-spathulatam inferne foveola insculptam producta. **Capsulae** valde numerosae, stellatim divergentes, transverse rugosae, oblongae, stylo longo curvulo terminatae, omnino polyspermae nec, ut ait summus HALLERUS, monospermae. **Semina** oblonga, subtrigona, fusca. (D. v.)

Hab. in pratis udis montanis et subalpinis frequens. — Fl. Maio-Iulio. ♃.

G. 341. ISOPYRUM L. gen. 701. Hall. Juss. 323. Gaertn. tab. 65. *Thalictri* sp. Tourn. Inst. p. 271.

Cal. 0. **Petala** 5, decidua. **Nect.** 5, tubulosa, bilabiata. **Caps.** (in nostra sp.) 1-3, oblongae, mucronatae, polyspermae.

✝ 1285. ISOPYRUM *thalictroides* L. — Is. stipulis ovatis, petalis obtusis. L. (Gall. *Isopyre Pigamon.*)

Hall. Helv. 1190. (excl. syn. C. B. et patria). *Aquilegia* Enum. 310. n. 3. *Is. aquilegioides* Sut. Fl. Helv. 1. p. 344. Heg. 1. p. 406. Cf. Lachen. Act. Helv. 8. p. 146.

L. Sp. Pl. 783. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1331. Dec. Syst. 1. p. 323. Prodr. 1. p. 48. n. 1. Vill. Delph. 3. p. 715. *Is. aquilegioides?* L. Sp. Pl. 783. (excl. saltem syn. C. B.) *Helleborus thalictroides* Lam. Enc. 3. p. 99. Dec. Fl. Fr. 4667.

Jacq. Austr. tab. 105. — Clus. Hist. 1. p. 233. fig. 1. (*bona*). Dalech. Hist. 821. fig. 2. (*mala*). Barr. Ic. 480. Moris. Hist. s. 4. tab. 28. fig. 12.

Thom. exs. *Helleborus thalictroides* Ser. exs.

Radix repens, per intervalla fibras numerosas superne tuberculato-incrassatas et quasi fasciculatas, inferne ramoso-fibrillosas demittens. Sic in meis: quandoque monente Cl. CANDOLLIO fibrae sunt mere cylindricae tenuesque. **Folium** radicale unum alterumve (subinde nullum), longissime petiolatum, parvum, subduplicato-ternatum, petiolo nempe superne

in tres petiolulos semunciales-sescunciales, subaequales diviso, foliolis teneris, ut tota planta glabris, dorso glaucescentibus, in quovis petiolulo ternis: lateralibus subsessilibus, plerumque inaequaliter subbipartitis, partitionibus superne dilatatis, obtuse 2-3-fidis: medio petiolulato trilobato, lobulis integris v. subdentatis: — caulina pauca, brevius petiolata v. etiam subsessilia, petiolo iam fere e basi trifido, radicalibus fere similia, sed plerumque maiora, foliolis lateralibus saepe subtripartitis: floralia tripartita, partitionibus ovatis, integris, quandoque indivisa. Stipulae ad basin petiolorum caulinorum oppositae, omnino liberae, parvae, membranaceae, ovatae. Caulis tener, erectus, inferne nudus, paucifolius, simplex, pauciflorus. Pedunculi in foliis superioribus axillares, nudi, longi, fere capillares, solitarii, uniflori. Flos albus, parvus, petalis ovatis, obtusis. Capsulae 2-3ve, rarius unica, oligospermae, oblongae, oblique ovatae, stylo longo aristatae, pedunculo apice nodoso insidentes. (D. s.)

Hab. in Alpibus *Sabaudiae*. *Au mont du Chat.* Cl. Bonjean. Inter *Salenche* et *Maglens*. Amiciss. Phil. Thomas. — „Fl. primo vere." Cl. Decandolle. ♃.

Obs. Intra patrios limites nusquam repertum est. Nam optime monente Cl. Lachenalio in Act. Helv. l. c. *Aquilegia montana, flore parvo Thalictri folio* C. B. Prodr. 75. Pin. 144. et I. B. Hist. 3. p. 484. (absque icone), quam huc trahebat summus Hallerus, omnino potius ad *Aquil. pyrenaicam* pertinere videtur, quae in Alpibus nostris insubricis pedemontanisque nascitur. Cum autem *Isopyrum thalictroides* in vicinia nostra proveniat, pulchellam stirpem civibus nostris adnumerare fas duxi.

G. 342. Eranthis Salisb. Trans. Soc. Linn. 8. p. 303. Dec. Syst. 1. p. 314. *Hellebori* sp. L. Hall. Juss. Tourn. *Helleborus* Moench Meth. 312.

Invol. monophyllum, multipartitum, persistens. Flos exacte sessilis. Petala 6-8, decidua. Nect. totidem, tubulata, bilabiata. Caps. 5-6, pedicellatae, rostratae; semin. globosis, simplici serie positis.

1286. Eranthis *hyemalis* Salisb. — Er. flore subhexapetalo. (Gall. *Eranthis d'hiver.*)

Helleborus Hall. Helv. 1191. *Helleborus hyemalis* Sut. Fl. Helv. 1. p. 344. Heg. 1. p. 407. Clairv. Man. 176. Mur. Bot. Val. 71.

Salisb. l. c. Dec. Syst. 1. p. 314. Prodr. 1. p. 46. n. 1. *Helleborus hyemalis* L. Sp. Pl. 783. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1335. Lam. Enc. 3. p. 98. Dec. Fl. Fr. 4666. Crantz Austr. 133.

Helleborus hyemalis Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 33. tab. 1. Jacq. Austr. tab. 202. Bull. Herb. tab. 35. Schkuhr Handb. tab. 154. (*fructus*). — Blackw. tab. 576. Matth. 764. Dod. Pempt. 440. (*fere eadem*). Lob. Advers. 301. I. B. Hist. 3. p. 418.

Thom. exs. *H. hyemalis* Schleich. exs.

Radicis truncus horizontalis, crassus, tuberosus, extus nigrescens, folia et scapos seorsim protrudens. Folia radicalia post flores erumpentia, longissime petiolata, orbiculato-peltata, subtripartito-multifida, partitionibus iterum partitis, segmentis profundis, fere parallelis, latis, obtusis, mollibus, ut tota planta glabris. Scapi solitarii, erecti, simplicissimi, uniflori, trientales, semipedales, omnino nudi. Flos terminalis, involucro foliis radicalibus consimili, sed minori, persistenti insidens, exacte sessilis, minor quam *Hellebori*. Petala plerumque sena, tenera, ovato-oblonga, subconniventia, involucrum vix superantia, cito decidua. Nectaria inferne tubulosa gracillimaque, superne dilatata, bilabiata, lobo extimo maiori, emarginato. Capsulae pedicellis propriis, parallelo-contiguis insidentes, oblongae, erectae, stylo aristatae. (D. v.)

Hab. in pratis potissimum montanis, rara. Ad rupes M. *Chasseral* supra *Biennam*, et in pomariis ipsius pagi *Bex*. Haller. Circa *Morgias*. — Fl. exeunte Febr. et Mart. ♃.

G. 343. Helleborus L. g. 702. Hall. Juss. 233. Gaertn. tab. 65. Tourn. tab. 144. *Helleboraster* Moench Meth. 236.

Cal. 0, (nisi coroll. dicas). **Cor.** 5-petala, coriacea, persistens, saepius viridis. **Nect.** 8-10 tubulosa, obsolete bilabiata. **Caps.** 3-10, sessiles, oblongae, rostratae, seminibus in duas series digestis.

* *Scapus aphyllus, 1-2-florus.*

1287. HELLEBORUS *niger* L. — H. scapo subbifloro bracteato, foliis radicalibus pedatis. (Sp. 1. Gall. *Hellébore noir*, vulgo *Rose de noël.*)

Hall. Enum. 318. n. 3. (ex Lobel. Advers. 304). Sut. Fl. Helv. 1. p. 345. Heg. 1. p. 407. Clairv. Man. 176. Mur. Bot. Val. 71. (Plantam cultam recenset).

L. Sp. Pl. 783. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1336. Dec. Syst. 1. p. 316. Prodr. 1. p. 46. n. 1. Lam. Enc. 3. p. 97. Dec. Fl. Fr. 4664. Vill. Delph. 3. p. 716. Crantz Austr. 133. All. Pedem. n. 1512.

Bull. Herb. tab. 33. Chaum. Fl. Méd. 3. tab. 155. Jacq. Austr. tab. 201. — Blackw. tab. 506 et 507. Dod. Pempt. 385. fig. 1. Clus. Hist. 1. p. 274. fig. 2. (*eadem*). I. B. Hist. 3. p. 635.

Schl. rar. exs. cent. . . . n. 63. Ser. Thom. exs.

Radicis caudex brevis, crassus, nigrescens, fibras nigras saepius tomentosas demittens. **Folia** radicalia erecta, petiolo longo, crasso, sulcato, superne inaequaliter trifido insidentia; petiolulo medio monophyllo, brevissimo, lateralibus elongatis unilateraliter tetraphyllis, foliolis s. segmentis subsessilibus, elongatis, irregulariter lanceolatis, acutis, superne acute serratis, valde coriaceis. **Scapus** petiolos vix aequans, erectus, crassus, striatus, aphyllus, trientalis, semipedalis, superne **bracteis** paucis, sparsis, late ovatis, membranaceis instructus, 1-2-florus. **Flos** maximus generis, **petalis** albis, senescendo roseis, demum fere virentibus, ellipticis v. ovalibus, acutis v. obtusis. **Nectaria** longitudine filamentorum, pedicellata, tubulosa, superne dilatata, labio superiore

oblongo, erecto, crenulato, inferiore minimo emarginato. Stamina petalis triplo breviora, antheris ovatis, albis. Pistilla staminibus longiora, 5-7. (D. s.)

Hab. locis umbrosis submontanis, in Helvetia rarissimus. Eum frustra quaesivit summus HALLERUS. In summo M. *Iovis* (*Pennino?*) supra vallem *Praetoriam* s. *Aostensem* hanc plantam se invenisse praedicat LOBELIUS (Advers. p. 304.). Ibi autem certe non amplius occurrit. Circa *Luganum*. Rev. VERDA et Cl. SCHLEICHER. In M. *Sonnenberg* lectus, sed probabiliter ex horto emigratus. Cl. HAGENBACH. — Fl. Ianuario et Februario. ♃.

** *Caulis ramosus, foliosus, pluriflorus.*

1288. HELLEBORUS *viridis* L. — H. foliis radicalibus pedatis: segmentis lanceolatis, caulibus inferne nudis, ramis subbifidis foliosis. (Sp. 2. Gall. *Hellébore vert.*)

Hall. Helv. 1192. Enum. 317. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 345. Heg. 1. p. 407. Clairv. Man. 176. Mur. Bot. Val. 71.

L. Sp. Pl. 784. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1336. Dec. Syst. 1. p. 320. Prodr. 1. p. 47. n. 5. Lam. Enc. 3. p. 96. Bieb. Cauc. n. 1096. Smith Brit. 598. Dec. Fl. Fr. 4665. Vill. Delph. 3. p. 717. Crantz Austr. 132. Wallr. Sched. 295. Bert. Amoen. Ital. 158.

Engl. Bot. 3. tab. 200. Schkuhr Handb. tab. 154. — Blackw. tab. 509 et 510. Fuchs Hist. 274. Matth. 844. (*bene*). Dod. Pempt. 385. fig. 2. Clus. Hist. 1. p. 275. fig. 1. (*eadem*). I. B. Hist. 3. p. 636. (*mala*).

Thom. Schleich. exs.

Radix fibrosa, nigra. Folia radicalia longe petiolata, erecta, firma, sed minus quam ceterorum coriacea, pedato-tripartita: partitiones extimae subbipartitae, lobo exteriori introrsum usque ad nervum trilobato, interiori integro v. bifido: media integra; segmenta oblonga, late lanceolata, undique acute serrata. Caules 4-6-unciales, inferne simplices nudique, apice bifidi v. subdichotomi, infra quemque ramum foliosi. Folia caulina sessilia, radicalibus mi-

nora, digitata, minus divisa. Ramuli 1-3-flori, infra pedunculos foliosi. Pedunculi 1-flori, longiusculi, plerumque nutantes. Flores magni, petalis omnino viridibus, subpatentibus, modice concavis, venosis, ovatis, interioribus duobus ex ovali trapezoideis. Nectaria pedicellata, brevia, luteola, tubuloso-dilatata, vix bilabiata, decidua. Stamina longitudine nectariorum, pistillis 3-4ve duplo breviora. Capsulae stylo longe aristatae, transverse rugosae, elastice dissilientes. (D. v.)

Hab. in sylvis dumetisque rarior. *Tiguri?* C. Gesner. Circa arcem *Kyburg.* Cl. Dyck. *Mendrisii. Sur les rochers de la Chételaz* supra *Bellelai.* Haller. Circa *Domo-d'Ossola.* Amiciss. Gay. *Lugani* et ad pedem M. *Generosi* supra *Melano.* In hortis rhizotomorum vulgo colitur. — Fl. Aprili. ♃.

1289. Helleborus *foetidus* L. — H. foliis pedatis: segmentis lanceolato-linearibus, caule inferne folioso multifloro superne bracteato. (Sp. 3. Gall. *Hellébore fétide.*)

Hall. Helv. 1193. Enum. 317. n. 2. Sut. Fl. Helv. 1. p. 345. Heg. 1. p. 408. Clairv. Man. 176. Mur. Bot. Val. 71. *H. niger foetidus* C. B. Basil. 54.

L. Sp. Pl. 784. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1337. Dec. Syst. 1. p. 320. Prodr. 1. p. 47. n. 8. Lam. Enc. 3. p. 96. Vill. Delph. 3. p. 417. Dec. Fl. Fr. 4663. Smith Brit. 598. Bert. Amoen. Ital. 158.

Bull. Herb. tab. 71. Engl. Bot. 9. tab. 613. — Blackw. tab. 57. Fuchs Hist. 275. Dod. Pempt. 386. I. B. Hist. 3. p. 880. Dalech. Hist. 1638. fig. 2. (*bene*) et 1637. fig. 2. (*pessima*).

Ser. Thom. Schleich. exs.

Radix oblonga, nigra, subcarnosa, caudice supra terram exserto, inferne cicatricibus notato, superne valde folioso, ut folia radicalia libera nulla sint. Folia sparsa, numerosa, petiolata, fere ut in prioribus 3-partito-pedata, plerumque 9-lobata, segmentis parum divergentibus, coriaceis, atro-virentibus, lanceo-

lato-linearibus, elongatis, fere undique acutissime serratis, acutissimis; summa vaginis latissimis amplexicaulibus insidentia, subtriloba. Caulis cum caudice extraterraneo pedalis et cubitalis, crassus, erectus, firmus, ramosus, multiflorus, nonnisi inferne foliosus, ad ramos pedunculosque stipulis s. bracteis late ovatis, integris v. superne dentatis, pallidis, membranaceis stipatus. Flores brevius pedunculati, laterales et terminales, minores quam prioris, nutantes, petalis conniventibus, ovatis, subcoriaceis, pallide virentibus, vulgo margine angusto purpurascente cinctis. Stamina per florescentiam pistilla aequantia. Nectaria staminibus breviora, luteola, vix pedicellata, late tubulosa, bilabiata. Capsulae 3-4. Odor foetidissimus, fere *Euphorbiae sylvaticae*. Herba sempervirens, tristis, valide purgans. (D. v.)

Hab. secus vias locisque sterilibus. *Basileae*. C. B. Ad radices Alpium et M. *Iurae* frequens. *Bernae* in sylva *Bremgarten* in via a *Langgasse* ad rivulum *Glasbach*. Haller. In *Valesia* inferiori et pago *vaudensi* etiam in montanis, ubique. *Kemptae* in pago *tigurino*, parce. — Fl. Febr.-Apr. ♃.

G. 344. Caltha L. gen. 703. Hall. Juss. 234. Gaertn. tab. 118. *Populago* Tourn. tab. 145.

Cal. 0. Petala 5 (in nostra sp. decidua). Nect. 0. Caps. numerosae, mucronatae. Semina numerosa, duplicis ordinis.

1290. Caltha *palustris* L. — C. foliis suborbiculatis cordatis crenatis obtuse auriculatis. (Gall. *Populage des marais*.)

Hall. Helv. 1188. *Populago* Enum. 319. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 345. Heg. 1. p. 408. Clairv. Man. 174. Wahlenb. Helv. 111. Mur. Bot. Val. 57. *C. palustris, simplici flore* C. B. Basil. 81.

L. Sp. Pl. 784. Willd. Sp. Pl. 2. p. 1338. Dec. Syst. 1. p. 308. Prodr. 1. p. 44. n. 3. Poir. Enc. 5. p. 568. Smith Brit. 599. Dec. Fl. Fr. 4684. Vill. Delph. 3. p. 720. Bieb. Cauc. n. 1097.

Labr. et Heg. Ic. Helv. 1. tab. 1. Engl. Bot. 8. tab. 506. Fl. Dan. tab. 668. Lam. Ill. tab. 500. Schkuhr Handb. tab. 154. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 8. tab. 9. — Matth. 616. fig. 1. et flore pleno fig. 2. Tab. Kräuterb. 1128. fig. 1. (*maior*), fig. 2. (*minor*) et 1129. fig. 1. (flore multiplici). Dod. Pempt. 598. fig. 1 et 2.

Radix fibrosa, albida. Caulis parum ramosus, foliosus, cylindricus, sulcatus, crassus, fistulosus, pedalis et ultra. Folia radicalia longe petiolata, ampla, nitida, cordata, auriculis protensis, magnis, parallelis, intus integris, obtusissimis, ceterum fere orbiculata, longitudine latitudinem paulo superante, undique crenata, crenulis parvis latiusculis subacutis: caulina conformia, sed minora breviusque petiolata. Pedunculi nudi, terminales, longiusculi, uniflori. Flores pauci, speciosi, petalis aureis, ovalibus, apice rotundatis, venis superne ramosis. Stamina numerosa, pistillis longiora, petalis multo breviora. Capsulae 8-10, oblongae, rugis parallelis transversis elevatis notatae, apice recurvae, brevissime mucronatae, modice stellatim divergentes. Herba innocua, acetaria. „Flores nondum evoluti, in muria conditi, pro Capparidibus venduntur." Haller. (D. v.)

Hab. ad rivulos locisque palustribus, ubique, etiam in Alpibus „usque ad 6000 pedum elevationem." Cl. Wahlenberg. — Fl. Aprili-Iunio. ♃.

APPENDIX.

Ad. p. 1. *Trientalis europaea.* — Primis huius tomi paginis iamiam typorum ope impressis, celeberr. Vulpius, ne meo libro hoc ornamentum deesset, per schedulam ad editores Pforzhemio missam, Cl. Schulthessium certiorem fecit, se eam plantam rarissimam anno 1792 in valle *Ursaria* detexisse. Pro quo optatissimo nuntio Viro honoratissimo lubens hic gratias ago maximas.

Ad p. 8. *Epilobium Dodonaei* α. — *Ep. rosmarinifolium* Rchb. Iconogr. cent. 4. p. 33. tab. 341. fig. 522. (foliis linearibus, integerrimis, ciliatis?).

Ep. Dodonaei β *prostratum.* — *Ep. angustissimum* Rchb. Ibid. tab. 342. fig. 523. (foliis lineari-lanceolatis, repando-denticulatis). — In Dec. Prodr. 3. p. 40. amiciss. Seringe hancce formam, suppresso *Ep. dracunculoide*, *Ep. rosmarinifolium* β *alpinum* nuncupat.

Ad p. 11. *Ep. montanum.* — Rchb. Iconogr. cent. 2. p. 80. tab. 239. fig. 328. optima. — *Ep. montanum* β *minus.* Cf. *Ep. nutans* (Schmidt) Rchb. l. c. pag. 87. tab. 197. fig. 338 et 339. (foliis subintegerrimis).

Ad p. 12. *Ep. alpestre* β. — Rchb. Ibid. p. 89. tab. 200. fig. 342. optima.

Ad p. 13. *Ep. tetragonum.* — Rchb. Ibid. p. 88. tab. 198. fig. 340. — *Ep. tetragonum* β *obscurum.* — *Ep. obscurum* Rchb. Ibid. p. 89. tab. 199. fig. 341.

Ad p. 14. *Ep. roseum.* — Rchb. l. c. p. 81. tab. 190. fig. 329. bene.

Ad p. 16. *Ep. origanifolium.* — Rchb. l. c. p. 74. tab. 180. fig. 314. optima. Huius loci etiam utique est *Ep. alsinefolium* Engl. Bot. 28. tab. 2000. (*optime*), quod in synonymis omissum est.

Ad p. 17. *Chlora perfoliata.* — Rchb. Iconogr. cent. 3. p. 5. tab. 206. fig. 349. optima.

Ad p. 38. *Polygonum Hydropiper.* — Rchb. l. c. cent. 5. p. 58. tab. 494. fig. 687.

Ad p. 39. *P. lapathifolium.* — Rchb. Ibid. p. 58. tab. 495. fig. 688. — *P. lapathifolium* β *nodosum.* — *P. nodosum* Rchb. Ibid. pag. 59. tab. 496. fig. 689. (foliis late ovatis, maculatis).

Ad p. 40. *P. Persicaria.* — Rchb. Ibid. p. 55. tab. 491. fig. 681.

Ad p. 42. *P. strictum.* — *P. minus* Rchb. Ibid. p. 57. tab. 343. fig. 686. (folia subtus crebro punctata).

Ad p. 52. *Elatine Hydropiper β hexandra.* — *El. hexandra* Rchb. Icon. cent. 5. p. 8. tab. 413. fig. 599.

Ad p. 69. Nostra *Monotropa Hypopitys* ad formam pertinet, quam feliciter (M. genitalibus hirsutis, capsula oblonga) definivit Cl. Reichenbach. V. Iconogr. cent. 5. tab. 481. fig. 674. Huius loci sunt ic. Fl. Dan. cit. et Svensk. Bot. tab. 97. Ceterae icones in flora nostra laudatae ad *M. hypophegeam* Wallr. („M. capsula subglobosa, genitalibus glabris." Rchb.) Sched. 191. Rchb. l. c. tab. 482. fig. 675. potissimum spectant. Utramque in pago tigurino invenit Cl. Schulthess. Plantae habitu simillimae, et probabiliter unius speciei varietates.

Ad p. 123. Ad n. 958. Post

ββ *viscida* etc. addatur;

βγ *maculata*, foliis plerisque indivisis, petalis albidis (neutiquam ochroleucis) inferne macula oblonga purpurea insignitis.

Varietas elegantissima ab amiciss. Em. Thomas anno 1827 in Alpibus centralibus inter *Gotthardum* et *Furcam* lecta est.

Ad p. 173. *Silene insubrica.* — *S. livida* (Willd.) Rchb. Icon. cent. 3. p. 51. t. 225. fig. 417. a nostra planta germinibus supra medium incrassatis, ut eorum apex fere globosus sit, foliis basi uninerviis et paniculae ramis ad divisiones insigniter geniculatis subitoque ad magnos angulos infractis omnino diversa videtur. Tabula citata nec calyces provectos, nec fructus exhibet. — *S. pelidna* Rchb. l. c. fig. 418. *insubricae* nostrae habitu similior est; sed ab ea germinibus abrupte lateque truncatis facile dignoscitur: nam *insubrica* perinde ac *nutans* germina omnino conica habet.

P. 191. Ad. n. 1013. ad syn. calcem addatur:

βγ *multicaulis grandiflora*, foliis ovatis acutiusculis, caulibus pedunculisque brevioribus parcius pubescentibus, floribus fere semuncialibus.

Pulchram formam in M. *Neunenen* invenit Cl. Trachsel.

Ad p. 202. *Arenaria verna α stricta:* addatur syn. omissum Engl. Bot. 8. tab. 512. Ad hancce potissimum formam pertinet *Ar. verna* vindobonensis, mecum a Cl. Trachsel communicata, quam botanici austriaci a nostra diversam esse credunt; sed vix nisi foliis brevioribus tenuioribusque, in ima planta evidentius penicillato-fasciculatis, ad paniculae dichotomias superiores autem late lanceolatis, brevissimis scariosisque differt, ut eam neutiquam separare possim.

Ad p. 209. G. 285. *Cherleria.* Hocce genus sic nuper definivit Cl. Gay: Cal. 5-partitus, basi urceolatus. Pet. 5 minima, summo calycis brevi urceolo inserta, apice modo indivisa, modo oblique emarginata. Filam. 10, perinde perigyna. Glandulae 10, filamentis alternae, teretiusculae. Styli 3. Caps. unilocularis, trivalvis! seminibus 5-6, axi centrali demum libero adfixis. — Flores polygami: femineornm filamenta calyce triplo breviora, antherae cassae: masculorum filamenta calycem subaequantia, antheris perfectis.

Ad p. 225. *Sedum reflexum.* — Plantam huius nominis linnaeanam foliis viridibus neque glaucis, ramorum sterilium recurvatis gaudere (in Enum. Suppl. p. 25.) contendit Cl. Willdenovius, eique repugnante Smithio adsentit Cl. Reichenbach, qui tamen foliorum directionem, utpote in hacce *Sedorum* sectione nimis inconstantem, parvi facere profitetur. In eorum sententiam abiit ipse summus Candollius (Prodr. 3. p. 407. n. 55.), et nunc declarat, suum *S. reflexum* Plant. Grass. tab. 116. esse *S. rupestre* L. Sp. Pl. 618. et Engl. Bot. 3. p. 170. Huius fata planta helvetica, omnibus nostratibus, praeeunte Hallero, qui *S. reflexum* L. citat, [illegible]vitis, sequi debebit. Huius loci est *S. rupestre* Rchb. Iconogr. cent. 3. p. 65. tab. 276. fig. 439., et, auctore Reichenbachio, *S. recurvatum* Willd. Enum. Suppl. 25. Ceterum, optime monente illustr. Decandolle, haec planta et *S. albescens*, *forsterianum* ipsumque *S. reflexum* L. merae unius typi varietates esse videntur.

Ad p. 226. *Sedum anopetalum.* — Rchb. Iconogr. cent. 3. p. 50. tab. 266. fig. 428.

Ad p. 238—243. *Cerastia* omnia fere nostra brachypetala in sua perutili Iconographia accurate delineavit Cl. Reichenbach, sicque medelam confusioni paene inextricabili, qua haecce sectio laborat, efficacem attulit.

Ad p. 238. *Cerastium vulgatum* α. — *C. triviale* Rchb. cent. 3. p. 43. tab. 245. fig. 402 et 403. optime.

Ad p. 240. *C. viscosum* α. — *C. rotundifolium* (Sternb. et Hoppe) Rchb. cent. 3. p. 34. tab. 234. fig. 387. — *C. viscosum* β *glomeratum.* — *C. vulgatum* Rchb. Ibid. p. 33. tab. 238. fig. 385-386. optime.

Ad p. 241. *C. brachypetalum* Rchb. Ibid. p. 27. tab. 234. fig. 388.

Ad p. 242. *C. semidecandrum* α. — *C. viscosum* β Rchb. l. c. p. 35. tab. 244. fig. 399-401. optimae. — *C. semidecandrum* γ *pygmaeum.* — *C. semidecandrum* Eiusd. cent. 2. p. 75. tab. 181. fig. 315 et 316. opt.

Ad p. 282. *Euphorbia dulcis α.* — *Euph. dulcis* Rchb. Icon. cent. 2. p. 34. tab. 142. fig. 266. Var. nostra *β* est *Euph. purpurata* Eiusd. l. c. fig. 267. (cui tamen etiam folia integerrima tribuit auctor. Idcirco Cl. HAGENBACH plantam nostram a *purpurata* Thuill. distinguit eamque *Euph. fallacem* nominat). *Euph. angulatam* exhibet tab. 144. fig. 268. et *Euph. pilosam* tab. 145.

Ad p. 356. obs. 2. *Rosa glutinosa* Dem. Planta mihi hoc nomine a Cl. TRACHSEL, qui eam a Cl. LAGGER in M. *Ouhanna* lectam accepit, nuper suppeditata, est *R. villosa α* foliis pro more quidem glandulosis, sed, quantum in specimine sicco videre possum, neutiquam glutinosis.

Ad p. 368. Post *Fragariae vescae* syn. et var. adde:
δ viridiflora, petalis virentibus.

Lausannae olim a Cl. REYNIER, nuper ab amiciss. MONNARD *Neviduni*, *au bois de Prangins* observata.

Ad p. 437. *Nuphar minimum.* — *Nuphar pumila* Rchb. Iconogr. cent. 2. p. 9. tab. 119. fig. 231 et 232.

Ad p. 446. in obs. *Cistus marifolius* L., ut iam in Flora monuimus, neutiquam in nostris regionibus provenit. Hancce stirpem sistunt Barr. Ic. tab. 441. et *Helianthemum marifolium* Rchb. Iconogr. cent. 4. tab. 394. fig. 578.

Ad p. 446. *Helianthemum oelandicum α.* — *H. alpestre* Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 3. tab. 1. fig. 2. optima. — *H. oelandicum β glabrum.* — *H. oelandicum* Rchb. l. c. fig. 1. (petala calyce paulo maiora).

Ad p. 505. *Thalictrum minus* II *saxatile.* — *Th. saxatile* Rchb. Icon. cent. 5. p. 6. tab. 439. fig. 596. (ad specimen a Cl. SCHLEICHERO missum delineatum. Fructibus tamen convenire videtur: sed foliolis solito longe maioribus, cordatis, minus distincte lobatis, inciso-serratis, denique ad *Th. maioris* foliolorum formam accedentibus non parum differt.

Ad p. 517. *Ad. aestivalis.* — Rchb. Ibid. pag. 15. tab. 317. fig. 490-494. — Huc *Ad. miniatam* Jacq. etiam amandat auctor.

Ad p. 518. *Ad. flammea* Rchb. Ibid. p. 16. tab. 318. fig. 495 et 496. ad plantam austriacam, neque ad nostram *ambiguam*, quam ad *aestivalem* refert Cl. REICHENBACH, pertinet.

Ad p. 519. *Adonis autumnalis.* — Rchb. Iconogr. cent. 4. p. 17. tab. 319. fig. 497.

Ad p. 544. *Ranunculus nemorosus.* — Est *R. breyninus* Rchb. Iconogr. cent. 2. tab. 140. fig. 262. et (auctore citante) Crantz Austr. 115. tab. 4. fig. 2. quae nonnisi forma

alpestris videtur. *Ranunculus* Hall. Helv. 1170 a viro praeclaro in M. *Enzeindaz* et *Gotthardo* observatus, forma est editiorum Alpium. „Meus omnium *Ranunculorum* minimus est." HALLER. Ceterum etiam post observationes a Cl. DE SCHLECHTENDAL et WALLROTHIO in medium prolatas, Cl. REICHENBACH sibi persuasum habet, hunc *nemorosum* a *polyanthemo* vere differre. „BECKIUS," inquit, „egregius observator et speciebus divellendis adversarius, in flora Saxoniae metalliferae inedita, iam diu ante quam egregium opus DECANDOLLII apparuit, haec scripsit: *R. aureus* rarius occurrit foliis longe angusteque ad instar *R. polyanthemi* dissectis, a quo praecipue differt sapore miti nec acri, nucum apice seu stylo ultra duplum longiori simulque extrorsum uncinato, nec brevissimo sursum spectante vel paululum ad latus curvato, nervis foliorum dorsalibus parum aut minime, in *R. polyanthemo* valde prominentibus, divisione foliorum, quae speciei quidem utrique tripartita sunt, nostrae autem non simul multifida." Ceterum etiam monente Cl. REICHENBACHIO, celeberr. FRIES contendit, hasce plantas diversas esse; sed eo iudice *R. nemorosus* verus esset *polyanthemos* L.; *polyanthemum* autem candollianum novum esse declarat eumque *R. delphinifolium* nominavit.

CORRIGENDA.

Pag. 12. l. 8. brevissima, petiolata l. brevissime petiolata
„ 25. in descr. l. 8. sere l. sese
„ 26. l. 8. *bois* non l. *Bois-noir*
„ 31. ad form. II. l. 1. striata, glaberrima — l. striata — glaberrima,
„ 45. l. 2. hinc l. huic
„ „ in loc. nat. l. 4. γ l. δ
„ 73. l. 5. contractis l. contracta
„ 82. post l. 5. adde: B. DIGYNIA.
„ 108. in loc. nat. l. 2. *Genroz* l. *Guenroz*
„ 118. in loc. nat. l. 6. *Lemani?* l. *Lemani.*
„ 129. ad n. 961. deleatur: Sut. Fl. Helv.
et syn. a scribis omissa sic restituantur:
S. striata Hall. fil. not. ined. *S. mochata* (non Sternb. an Wulff.?) Gaud. Syn. l. c. n. 32. Eodem quoque nomine a SCHLEICHERO saepius missa.
β *lutea*, petalis late ellipticis, luteis.
„ „ in descr. l. 6. striato l. stricto

Pag. 139. n. 971, in descr. l. 4. erecta, interiora l. erecta: inferiora

» 165. in obs. l. 5. *repenti* l. *prostratae*

» 171. in loc. nat. l. 2. *auf dem* l. *auf der*

» 177. in loc. nat. l. 5. agris *Rüggisberg*. Cl. Traxel. l. agris circa *Rüggisberg*. Cl. Trachsel.

» 187. l. 13. *australi* l. *nostra*

» 190. l. 6. articulatis, ciliatis l. articulatis ciliatis

» 200. ad n. 1020. l. 1 et 2. subtrifloris l. multifloris

» 225. ad n. 1043. in syn. l. 6: 3626. l. 3625 et excl. syn. Fl. Brit. et Engl. Bot.

» 227. l. 1. exstantiaque l. et exstante

» 232. in loc. nat. l. 3. *Bord* l. *Bard*

» 241. ad n. 1058. l. 4. cernuis v. l. cernuisve

» 248. l. 15. suffulti l. suffultus

» 295. ad G. Spiraea l. 3. oppositifoliae l. alternifoliae

» 324. ab imo l. 4 et 5. inferni l. inferne

» 326. ab imo l. 11. *eriocarpa* l. *tomentosa*

» 330. in loc. nat. l. 1. rupibus l. rupes

» 335. in disp. spec. ante *R. alpinam* addatur: *R. spinulifolia.*

» 359. ad G. 312. l. 6. germinibus l. granis

» 364. in syn. l. 3. Prodr. 1. p. 501. l. Prodr. 2. p. 561.

» 365. in syn. l. ult. p. 362. l. p. 562.

» 413. ad n. 1185. l. 3. 4-3-iugis l. 4-5-iugis.

» 419. ad G. 324. Nuphar. l. 5. post integerrimo adde: lobatove.

» 423. l. 4. post *Nymphaea* adde: *Nuphar.*

» 424. l. 5. longi, pedunculati l. longe pedunculati

» 430. in loc. nat. l. 5. latitudinem l. altitudinem

» 439. in obs. l. 6. ipsa l. ipse

» 443. in loc. nat. l. 1. transalpinorum l. transalpinarum

» 456. ad n. 1203. l. 4. *Béguette* l. *Béquette*

» 480. ad G. 333. l. 10. flore l. flori

» 482. in descr. l. 5. firmae v. trilobae l. firmae, bi- v. trilobae

» 506. in loc. nat. l. 3. adde: Fl. Iulio et Augusto. ♃.

» 519. n. 1256. in syn. l. 8. 4621 β l. 4621 α

» 522. ab imo l. 4. p. 36. l. p. 26.

INDEX.

F.

G.

H.

R.

S.

*) Etiam a Comolli unice ad summas M. *Canzo* rupes visa. — Com. Pl. Lar. 80. n. 520.

Inscriptionum latinarum selectarum amplissima collectio ad illustrandam romanae antiquitatis disciplinam accommodata ac magnarum collectionum supplementa complura emendationesque exhibens. Cum ineditis Io. Casp. Hagenbuchii suisque adnotat. ed. Io. Casp. Orellius. Insunt lapides Helvetiae omnes: acced. praeter Foggini Kalendaria antiqua, Hagenbuchii, Maffei, Ernestii, Reiskii, Seguierii, Steinbruchelii epistolae, aliquot epigraphicae nunc primum editae. 2 Vol. (Rest. Vol. 2.) 8 mai. Carta ordin. 9 fl. — 6 Rthlr.

— — Carta scripta 12 fl. — 8 Rthlr.

Kirchhofer, M., Bertold Haller, oder die Reformation von Bern. gr. 8. 1 fl. 48 kr. — 1 Rthlr. 4 gr.

Platons Gastmahl, übersetzt von G. Schulthefs. Neue verbess. mit F. A. Wolfs Einleitung versehene Ausgabe. Besorgt durch Joh. Casp. Orelli. 12. 45 kr. — 12 gr.

Reise eines ältern Zürchers durch Zürich. Aus dem Franz. übersetzt u. mit Anmerk. begleitet, von einem jüngern Nicht-Zürcher. 12. br. 36 kr. — 9 gr.

Verhandlungen, neue, der Schweizerischen gemeinnützigen Gesellschaft, über Erziehungswesen, Gewerbfleifs und Armenpflege. 4r Theil. gr. 8. 1 fl. 15 kr. — 20 gr.

Wessenberg, J. H. v., das Volksleben zu Athen im Zeitalter des Perikles, nach griech. Schriften. 2te verbess. Ausgabe. 8. br. 2 fl. 30 kr. — 1 Rthlr. 16 gr.

